

ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียน

เกี่ยวกับการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียน

เกี่ยวกับการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้เคยรวบรวมคำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปัจจุบันคำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียน ได้มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ยกเลิก และกำหนดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี จึงดำเนินการรวบรวมคำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรขึ้นอีกครั้ง โดยจัดทำเป็น 3 เล่ม คือ ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร, ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งได้จัดแบ่งหมวดหมู่ใหม่ เพื่อสะดวกต่อการค้นหา อ้างอิง และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ทั้งนี้การจัดหมวดหมู่ในหนังสือเล่มนี้ คือ ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ได้เรียงลำดับดังนี้ คำสั่ง ประกาศและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์, คำสั่ง ประกาศ และระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์, หนังสือเวียนเกี่ยวกับการรายงานข้อบกพร่องของสหกรณ์และรายงานการสอบบัญชี, หนังสือเวียนเกี่ยวกับการสอบบัญชี, หนังสือเวียนตอบข้อหารือเกี่ยวกับการสอบบัญชี, หนังสือเวียนเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสมาชิก, ภาษีเกี่ยวกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร, ประกาศ ระเบียบ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาคเอกชน, การตรวจสอบกิจการและการเลิกและการชำระบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงจะมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการสหกรณ์ตลอดจนผู้สนใจค้นคว้าอื่นบ้างไม่มากก็น้อย อนึ่ง หากมีข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะประการใดขอได้โปรดแจ้งไปยังกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี เลขที่ 12 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เพื่อจะได้รวบรวมไว้ประกอบพิจารณาปรับปรุงโอกาสต่อไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
มีนาคม 2556

สารบัญ

หน้า

คำสั่ง ประกาศและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์		
มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 131/2555 สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555	3
แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2555 สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555	7
แก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่ง กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 617/2553 สั่ง ณ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2553	8
แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งมอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 499/2553 สั่ง ณ วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2553	15
มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 สั่ง ณ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552	16
มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 556/2550 สั่ง ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550	20
มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการ แทนนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบระเบียบ กลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงินและเห็นชอบ วงเงินการดำเนินกิจการ	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 486/2548 สั่ง ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548	21
มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการ แทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการสั่งเลิก กลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 226/2548 สั่ง ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2548	22
ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1115/2547 สั่ง ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547	23

สารบัญ

หน้า

กำหนดวิธีพิจารณาแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบ ของสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2543	25
ว่าด้วย จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	27
ว่าด้วย การรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไข ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2554	30
ว่าด้วย มาตรฐานการสอบบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2553	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2553	58
ว่าด้วย การรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไข ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2547	62
ว่าด้วย การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี สหกรณ์ พ.ศ. 2544	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2544	95
ว่าด้วย การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และ การเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2544	96
คำสั่ง ประกาศและระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์		
มอบอำนาจในการพิจารณาด้านการบัญชีและ การสอบบัญชี	คำสั่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ 339/2555 สั่ง ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2555	117
ว่าด้วย วิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี สหกรณ์ และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2554	ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	119
ว่าด้วย ข้อกำหนดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554	ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	124
ว่าด้วย การแสดงความเห็นต่อการเงิน ของสหกรณ์ พ.ศ. 2544	ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544	129
ว่าด้วย การสอบบัญชีสหกรณ์ที่ควบเข้ากัน พ.ศ. 2544	ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544	138

สารบัญ

หน้า

หนังสือเวียน เกี่ยวกับการรายงานข้อบกพร่องของสหกรณ์และรายงานการสอบบัญชี		
แนวปฏิบัติในการดำเนินการติดตามข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปี 2555	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.38 ลงวันที่ 12 เมษายน 2555	151
แนวทางการแสดงความเห็นต่องบการเงินกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายไม่เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.107 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2554	152
การรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีขนาดเล็ก	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.83 ลงวันที่ 16 กันยายน 2554	159
การบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.76 ลงวันที่ 9 กันยายน 2554	162
การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/318 ลงวันที่ 12 มกราคม 2554	200
ขอแก้ไขข้อความในตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี (เพิ่มเติม)	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/302 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2551	202
ขอส่งตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี (เพิ่มเติม)	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว.283 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551	203
คำแนะนำวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีและแจ้งผลการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม)	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0401/1005 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2546	241
รูปแบบรายงานการสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกร	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.454 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2543	242

สารบัญ

หน้า

หนังสือเวียน เกี่ยวกับการสอบบัญชี		
การดำเนินธุรกิจจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/6760 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2555	247
แนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีตามโครงการ พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษา เสถียรภาพราคายาง	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.41 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2555	249
ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการรวบรวมเอกสาร หลักฐานการสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ไว้ในกระดาษทำการ	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.113 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2554	286
คุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าเกณฑ์ ได้รับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.85 ลงวันที่ 20 กันยายน 2554	287
คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม และการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.86 ลงวันที่ 20 กันยายน 2554	288
แนวปฏิบัติงานสอบบัญชีกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ จัดหาสลากรากินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว 67 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2554	341
ซักซ้อมการปฏิบัติงานสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.65 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2554	350
การประเมินคุณภาพงานสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.1 ลงวันที่ 10 มกราคม 2554	360
ระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.80 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2553	374

สารบัญ

หน้า

แนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจ จัดหาสลากรีนแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/073 ลงวันที่ 22 กันยายน 2553	375
ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว.485 ลงวันที่ 22 เมษายน 2551	376
คำแนะนำในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม)	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว.1207 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2550	380
แนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ ประกอบธุรกิจซื้อ-ขาย ยางพารา และ การให้ความร่วมมือกับกรมสรรพากร	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0401/ว.790 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2550	413
การขอคำปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหา การปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว.721 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2550	417
ตอบข้อหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0403/1603 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2547	418
การให้ข้อสังเกตในการตรวจสอบเงินรับฝาก ของสหกรณ์	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0403/ว.1675 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2546	421
วิธีปฏิบัติในการส่งมอบงานสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.379 ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2544	422
คำแนะนำวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำรายละเอียด ลูกหนี้เงินกู้ ณ วันสิ้นปีของสหกรณ์ประเภท การเกษตร นิคม และประมง	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.73 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2543	427
การรายงานข้อมูลจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.124 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2542	431

สารบัญ

หน้า

คำแนะนำวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ 0406/ว 608 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2542	432
หนังสือเวียน ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการสอบบัญชี		
การสอบทานหนี้และยอดคงเหลือในบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/6081 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2534	439
หนังสือเวียน เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสมาชิก		
ขออนุญาตเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินออกจากบัญชีทุนสำรอง	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/3313 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2555	445
กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	หนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0502/2815 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2548	446
กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	หนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0502/2814 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2548	447
ห้ามสหกรณ์ดำเนินธุรกิจประกันชีวิต	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/830 ลงวันที่ 23 มกราคม 2545	448
แจ้งหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยมิได้รับใบอนุญาต ของกรมการประกันภัย	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/4365 ลงวันที่ 25 เมษายน 2543	451
ข้อหารือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาโครงการสวัสดิการ	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/2673 ลงวันที่ 13 มีนาคม 2543	452
การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ มีลักษณะอันเป็นฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/1026 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543	453

สารบัญ

หน้า

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำปาง จำกัด ดำเนินการ เป็นลักษณะฝ่าฝืนกฎหมาย	หนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0503/2003 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2542	455
การดำเนินงานด้านฉาปนกิจสงเคราะห์ ของสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0401/ว 6 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2538	456
ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร		
ว่าด้วย การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 549) พ.ศ. 2555	พระราชกฤษฎีกาออกตามความใน ประมวลรัษฎากร ให้ไว้ ณ วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555	459
ว่าด้วย การยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539	พระราชกฤษฎีกาออกตามความใน ประมวลรัษฎากร ให้ไว้ ณ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2539	461
การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง	คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 74/2541 สั่ง ณ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2541	463
การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง	คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 73/2541 สั่ง ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2541	465
สั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย	คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. 4/2528 สั่ง ณ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528	469
กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบ กิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออก ใบกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 170) ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2550	477

สารบัญ

หน้า

กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบ กิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออก ใบกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 161) ประกาศ ณ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2547	478
กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบ กิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออก ใบกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 138) ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2545	479
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขาย สินค้าหรือการให้บริการที่จะได้รับสิทธิ เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7.0 ต่อไป	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2540	481
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อการ ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็น การฝากเงินในประเทศ	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 64) ประกาศ ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2539	483
กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบ กิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออก ใบกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และ การเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร	ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) ประกาศ ณ วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537	485
การรับคำขออนุมัติ ภ.พ. 07	คำแนะนำกรมสรรพากร	489
ตอบข้อหารือ เรื่อง การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการ	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/6646 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2553	491

สารบัญ

หน้า

ภาษีอากรที่สหกรณ์และสมาชิกได้รับการยกเว้น	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/13300 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2547	492
หารือเกี่ยวกับการเสียภาษีของสหกรณ์ในระบบ ภาษีมูลค่าเพิ่ม	หนังสือสำนักงานสรรพากร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค 0007/13083 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2542	505
การปิดอาคารแสดตมภ์สัญญาค้าประกัน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/5802 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2542	507
ขอหารือเกี่ยวกับการทำลายสินค้าเสื่อมชำรุด/ เสื่อมคุณภาพ/ล้าสมัย	หนังสือสำนักงานสรรพากรภาค 1 ที่ กค 0841.23/8244 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2541	508
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการยกเว้น ภาษีเงินได้ดอกเบียเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0811/13165 ลงวันที่ 23 กันยายน 2540	510
ตอบข้อหารือตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) แก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0814/2443 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2540	512
ขอหารือกรณีสหกรณ์ขอภาษีมูลค่าเพิ่มคืน	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กค 0406/17750 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2538	521
ตอบข้อหารือการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กค 0406/16058 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2538	530
ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีดอกเบียเงินฝากธนาคาร ของกลุ่มเกษตรกร	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802 (ก) /2709 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2535	533

สารบัญ

หน้า

ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีสหกรณ์การเกษตร หรือสหกรณ์อื่นให้กู้ยืมเงิน	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802/04717 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2535	534
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กค 1109/11277 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2534	535
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรรับซื้อยางแผ่น	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802/19478 ลงวันที่ 12 กันยายน 2534	539
ซักซ้อมความเข้าใจเรื่องภาษีดอกเบียเงินฝาก	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1114/1149 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2533	541
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีจ่ายดอกเบียเงินฝาก ระหว่างสหกรณ์	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802/14867 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2531	545
การเสียภาษีป้ายของสหกรณ์	หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0407/71395 ลงวันที่ 11 กันยายน 2528	546
ตอบข้อหารือภาษีเงินได้กรณีดอกเบียจากเงินฝาก	หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802/3205 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2527	547
การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินของสหกรณ์	หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0407/66074 ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2526	548
ขอความร่วมมือเกี่ยวกับการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย	หนังสือกรมสรรพากร ด่วนมาก ที่ กค 0804/13553 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2522	549

สารบัญ

หน้า

ประกาศ ระเบียบ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภาคเอกชน		
หลักเกณฑ์การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชี ภาครัฐตรวจสอบบัญชี	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555	553
หลักเกณฑ์การมอบหมายสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชี ภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555	559
ว่าด้วย การประสานความร่วมมือระหว่าง ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนกับสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2555	ระเบียนนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2555	561
ว่าด้วย การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี สหกรณ์ พ.ศ. 2544	ระเบียนนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2544	563
หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การต่ออายุและการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียน ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน	ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	564
หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การต่ออายุและการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียน หัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์	ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	567
ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการ เสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้ง เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555	ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555	569
คุณสมบัติของผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์	ประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	571
ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการ เสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้ง เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554	ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554	572

สารบัญ

หน้า

ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอบริการ สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคเอกชน	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.50 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2555	574
ขั้นตอนในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ภาคเอกชน	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว 89 ลงวันที่ 23 กันยายน 2554	576
ลักษณะข้อบกพร่องที่ใช้พิจารณาจรรยาบรรณของ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว 99 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2555	580
แนวปฏิบัติด้านการบัญชีและการสอบบัญชี สำหรับสหกรณ์ที่มอบหมายให้ผู้สอบบัญชี ภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/พ.12 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2555	583
การตรวจสอบกิจการ		
ว่าด้วย การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2555	587
ว่าด้วย การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555	589
การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2555	คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	594
แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/15 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554	597
ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 517/2554 สั่ง ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2554	598
ตอบข้อหารือเรื่องจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/2506 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2553	599
การเลิกและการชำระบัญชี		
ว่าด้วย การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียน สหกรณ์สั่งเลิก	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548	605

สารบัญ

หน้า

ตอบข้อหารือแนวทางการชำระบัญชี ในกรณีมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/3201 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2550	609
การประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงาน สำหรับสหกรณ์ที่ชำระบัญชี	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว 722 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2550	613
แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องต่อ นายทะเบียนสหกรณ์ให้พิจารณาเลิกสหกรณ์	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว 906 ลงวันที่ 7 กันยายน 2549	615
ตอบข้อหารือการชำระบัญชีของสหกรณ์	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/1109 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2549	655
อัตราเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว ในกรณีเลิกสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2543	657
รูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงาน การสอบบัญชีสหกรณ์ที่ชำระบัญชี	หนังสือกรมตรวจตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/399 ลงวันที่ 14 มกราคม 2543	658
การสั่งเลิกสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/10490 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2542	660
การแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว 5114 ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2542	661
การแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว 06532 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2542	663
สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่ง ให้ล้มละลายและเมื่อได้รับคำสั่งยกเลิก การล้มละลาย	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/650 ลงวันที่ 20 กันยายน 2539	665

**คำสั่ง ประกาศและระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์**

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 131/2555

เรื่อง มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2555 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 และสมควรมอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามคำสั่งดังกล่าว มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์จึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 131/2554 เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554

ข้อ 2 ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2555 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติในการปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ได้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1.1) ออกระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ตามมาตรา 16 (8)

(1.2) วินิจฉัยการตีความในข้อบังคับตามมาตรา 45

(1.3) ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามอำนาจหน้าที่ที่นายทะเบียนสหกรณ์พึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เว้นแต่เรื่องที่เป็นนโยบายหรือเรื่องที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์อื่น ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนแล้ว

(2) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(2.1) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 34 (2) รวมทั้งกำหนดแบบการขอจดทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา 35

(2.2) แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 16 (3) รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 19

(2.3) ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบตามมาตรา 41

(2.4) กำหนดแบบรายงานการชำระบัญชีตามมาตรา 85 วรรคแรก

(2.5) กำหนดอัตราเงินปันผลตามหุ้นซึ่งชำระแล้วสำหรับสหกรณ์ที่เกิดตามมาตรา 86 (2)

(2.6) กำหนดแบบคำขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ใหม่โดยควบเข้ากันตามมาตรา 93

(2.7) กำหนดวิธีการแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของสหกรณ์ตามมาตรา 96 วรรคสาม

(2.8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(3) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเขตตรวจราชการ ในกรณีดังต่อไปนี้

(3.1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 22 (4)

(3.2) แต่งตั้งคณะกรรมการชั่วคราวตามมาตรา 24

(3.3) แต่งตั้งสมาชิกสหกรณ์เป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 25

(3.4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(4) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 - 2 หรือสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์เฉพาะสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 - 2 หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในกรณีดังต่อไปนี้

(4.1) ส่งเสริมแนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่น ตามมาตรา 16 (1)

(4.2) แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 16 (3)

(4.3) ออกคำสั่งให้มีการตรวจสอบ หรือไต่สวนเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน หรือฐานะการเงินของสหกรณ์ตามมาตรา 16 (4)

(4.4) สั่งให้ระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือบางส่วน of สหกรณ์ ถ้าเห็นว่าสหกรณ์กระทำหรือดเว้นกระทำการอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือสมาชิกตามมาตรา 16 (5)

(4.5) พิจารณารายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 19

(4.6) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (1) (2) และ (3)

(4.7) รับผิดชอบและออกไปสำคัญรับจดทะเบียนให้แก่สหกรณ์ตามมาตรา 37 และแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามมาตรา 38

(4.8) สั่งให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้อง ในกรณีเห็นว่ารายการที่เกี่ยวข้องกับคำขอหรือรายการในข้อบังคับสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นไม่ถูกต้อง หรือยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา 34 ตามมาตรา 36 วรรคสอง

- (4.9) แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 16 (3) มาตรา 75 วรรคสองและวรรคสาม
- (4.10) สั่งเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 16 (5) และมาตรา 71
- (4.11) ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา 16 (6)
- (4.12) สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย เข้าช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา 23
- (4.13) รับผิดชอบแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับตามมาตรา 44
- (4.14) ให้ความเห็นชอบระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการรับฝากเงินและให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินตามมาตรา 46 (5), (8)
- (4.15) ให้ความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ตามมาตรา 47
- (4.16) แจ้งและเรียกประชุมใหญ่วิสามัญตามมาตรา 55 วรรคแรกและวรรคท้าย
- (4.17) ให้ความเห็นชอบซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ตามมาตรา 62 (6)
- (4.18) รับและเก็บรักษาสำเนาทะเบียนสมาชิก สำเนาทะเบียนหุ้นของสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนตามมาตรา 64
- (4.19) รับและเก็บรักษาสำเนารายงานประจำปีและงบดุลของสหกรณ์ตามมาตรา 67
- (4.20) รับทราบการเลิกสหกรณ์และปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 70
- (4.21) ให้ความเห็นชอบการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา 75 วรรคหนึ่ง
- (4.22) จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีและปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคสี่
- (4.23) กำหนดค่าตอบแทนของผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคท้าย
- (4.24) รับวางเงินจากผู้ชำระบัญชีและจัดส่งเงินที่เจ้าหน้าที่ไม่รับให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามมาตรา 84
- (4.25) รับทราบรายงานของผู้ชำระบัญชีและสั่งให้ผู้ชำระบัญชีแก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 85
- (4.26) ให้ความเห็นชอบการโอนทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ตามมาตรา 86 วรรคสอง
- (4.27) ให้ความเห็นชอบรายงานการชำระบัญชีของผู้ชำระบัญชีและถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนตามมาตรา 87 วรรคสอง
- (4.28) รับมอบสมุดบัญชีและเอกสารที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วจากผู้ชำระบัญชีและรักษาสมุดบัญชีและเอกสารตามมาตรา 88
- (4.29) ให้ความเห็นชอบการควบสหกรณ์ตามมาตรา 90
- (4.30) รับผิดชอบสหกรณ์ที่ควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ใหม่ และถอนชื่อสหกรณ์เดิมที่ได้ควบเข้ากันออกจากทะเบียนตามมาตรา 94
- (4.31) เรียกประชุมใหญ่ หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกอันเนื่องมาจากการร้องขอของสมาชิกให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา 96 วรรคท้าย

(4.32) วินิจฉัยเรื่องขอแยกสหกรณ์ กรณีที่ประชุมใหญ่มีมติไม่เห็นชอบให้แยกสหกรณ์ แต่สมาชิกลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ตามมาตรา 97

(4.33) รับผิดชอบเป็นชุมนุมสหกรณ์ตามมาตรา 103

(4.34) รับผิดชอบเปลี่ยนแปลงฐานะจากกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ตามมาตรา 122

(4.35) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ข้อ 3 ในกรณีที่รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามข้อ 2 (1) ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์คนอื่นปฏิบัติหน้าที่นั้นแทน

ข้อ 4 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 130/2555
เรื่อง แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์

เพื่อให้การแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ สอดคล้องกับหน่วยงานและตำแหน่งข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำหนดขึ้นใหม่ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2554 สมควรยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์เดิม และมีคำสั่งแต่งตั้งขึ้นใหม่ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ จึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2554 เรื่อง แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554

ข้อ 2 แต่งตั้งให้ข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์

- (1) รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (2) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์
- (3) ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 - 2
- (5) สหกรณ์จังหวัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 617/2553

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์

ด้วยเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 379/2546
สั่ง ณ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2546 เรื่องกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์เพื่อให้เหมาะสมเป็น
ปัจจุบันและสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับ
คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 827/2546 สั่ง ณ วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ข้อ 4.2 (2) จึงให้แก้ไขเพิ่มเติม
โดยยกเลิกแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 379/2546 สั่ง ณ วันที่ 17 มีนาคม
พ.ศ. 2546 เดิม และให้ถือใช้ตามแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **สาโรจน์ เจียมศรีพงษ์**

(นายสาโรจน์ เจียมศรีพงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 617/2553 ลงวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2553
เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์

แบบที่ 1 แบบรายงานการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงิน

- สำหรับผู้ตรวจการสหกรณ์ รายงานผลการตรวจสอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ต้องการดำเนินการ
- รายการที่ตรวจสอบ ให้ระบุรายละเอียด ขอบเขต ด้าน และรายการที่ตรวจสอบ
- ผลการตรวจสอบ ให้ระบุว่า มีข้อบกพร่องหรือไม่ อย่างไร
- วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ระบุวิธีการให้สหกรณ์แก้ไขกรณีมีข้อบกพร่อง
- ระยะเวลาที่ให้แก้ไข (วัน) ให้ระบุระยะเวลาที่สมควรในการให้สหกรณ์แก้ไขกรณีมีข้อบกพร่อง

แบบที่ 2 แบบหนังสือสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

- สำหรับนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง แนบด้วยแบบที่ 3

แบบที่ 3 แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง

- สำหรับประกอบหนังสืออำนวยการนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง แนบประกอบแบบที่ 2

แบบที่ 4 แบบหนังสือสหกรณ์แจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง

- สำหรับสหกรณ์ รายงานผลการแก้ไขข้อบกพร่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์
- สำหรับสหกรณ์ ชี้แจงเหตุผลกรณีที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใด หรือทั้งหมด แนบด้วยแบบที่ 5

แบบที่ 5 แบบรายละเอียดข้อบกพร่องและการแก้ไข

- สำหรับสหกรณ์ จัดทำรายละเอียดการแก้ไขข้อบกพร่องแนบประกอบแบบที่ 4

แบบรายงานการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงิน

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....
 ผู้ตรวจการสหกรณ์ ได้ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์.....จำกัด
 ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 เวลา.....น. ณ.....ปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

รายการที่ตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ความเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ (วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง)	ระยะเวลาที่ ควรให้แก้ไข (วัน)

จึงเรียนนายทะเบียนสหกรณ์ มาเพื่อโปรด

ทราบ

พิจารณา

แนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติ ตามมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

.....ผู้ตรวจการสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

.....

(.....)

สหกรณ์จังหวัด...../ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แบบหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

(ครุฑ)

ที่.....

(สถานที่ออกหนังสือ).....

(วัน เดือน ปี).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง**เรียน** ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด**อ้างถึง** 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 50/2545 สั่ง ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545
2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 827/2546 สั่ง ณ วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2546**สิ่งที่ส่งมาด้วย** แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่อ้างถึง 1 - 2 ได้แต่งตั้งให้สหกรณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ และได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการสหกรณ์ ซึ่งปรากฏว่า สหกรณ์ มีข้อบกพร่องที่สหกรณ์ต้องดำเนินการแก้ไข รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่อ้างถึง จึงให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ให้แล้วเสร็จนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ แล้วแจ้งผลการแก้ไขหรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด ให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด...../สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่.....

อนึ่ง การไม่แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น อาจถูกพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 22 (2) - (4) หรือมาตรา 133 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบหรือไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนี้มีสิทธิอุทธรณ์ได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

สหกรณ์จังหวัด...../ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร.....

แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง
 ประกอบหนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....
 ของสหกรณ์.....จำกัด

ข้อบกพร่อง	วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง	กำหนดเวลาแก้ไข ให้แล้วเสร็จ (วัน)

แบบหนังสือสหกรณ์แจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง
(ตราสหกรณ์)

ที่.....

สำนักงานสหกรณ์.....จำกัด

ถนน.....หมู่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

(วัน เดือน ปี).....

เรื่อง การแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่าน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1/พื้นที่ 2/สหกรณ์จังหวัด

อ้างถึง หนังสือ.....ที่...../..... ลงวันที่.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายละเอียดข้อบกพร่องและการแก้ไข จำนวน.....ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....
.....จำกัด แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดตามแบบ
รายการแก้ไขข้อบกพร่อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ปรากฏ
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (หรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

แบบรายละเอียดข้อบกพร่องและการแก้ไข
 สหกรณ์.....จำกัด

ที่	ข้อบกพร่อง	รายละเอียดการแก้ไข ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ

.....ผู้รายงาน
 (.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 499/2553

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งมอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 ได้มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 เป็นไปโดยเหมาะสมและรวดเร็ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง มาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และมาตรา 25 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 จึงให้เพิ่มเติมข้อความในข้อ 2.2 ของคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ดังต่อไปนี้

“(4) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16(3) มาตรา 69 มาตรา 105 วรรคท้าย มาตรา 118 มาตรา 121 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25”

สั่ง ณ วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**
(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552

เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงคำสั่งมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับสภาวการณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง มาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับมาตรา 122 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 558/2545 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2545 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิก

1.1 คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1076/2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

1.2 คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1/2550 ลงวันที่ 20 มกราคม 2550 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ (เพิ่มเติม)

2. มอบอำนาจหน้าที่การปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

2.1 **อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์** ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

(1) กำหนดระบบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี ตลอดจนจนสมุดและแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต้องยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (2) มาตรา 65 มาตรา 66 มาตรา 69 มาตรา 105 มาตรา 118 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 24 มาตรา 25

(2) จัดทำรายงานประจำปีแยกตามประเภทสหกรณ์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (7)

(3) กำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 53

(4) ออกระเบียบ คำแนะนำ คำสั่ง หรือประกาศ เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (8) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบกิจการ การเงิน การบัญชี และการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

(5) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.2 รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ และปฏิบัติการแทนนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ดังนี้

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (4) ในกรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร พ้นจากตำแหน่งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 27 (4) ในกรณีกลุ่มเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และ มาตรา 27 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ตาม (1) และ (2) ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(3) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.3 ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ดังนี้

(1) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (3) มาตรา 69 และมาตรา 105

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) (2) (3) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(3) รับทราบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 มาตรา 105

(4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.4 ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 9 ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังนี้

(1) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (3) มาตรา 69 มาตรา 105 มาตรา 121 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2) (3) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(3) รับทราบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 มาตรา 105 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(4) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบและรับรองงบดุลของผู้ชำระบัญชี ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 มาตรา 87 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(5) รับทราบงบดุลของผู้ชำระบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับรอง และที่ประชุมใหญ่อ่อนุมัติแล้ว รวมทั้งอนุมัติงบดุลของผู้ชำระบัญชี ในกรณีที่ประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.5 ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10 ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และปฏิบัติการแทนนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ดังนี้

(1) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (3) มาตรา 69 มาตรา 105 มาตรา 118 มาตรา 121 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2) (3) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(3) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 27 (2) (3) กรณีกลุ่มเกษตรกรมีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และ มาตรา 27 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ตาม (2) และ (3) ให้เป็นไปตามที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(4) รับทราบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 มาตรา 105 มาตรา 118 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(5) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบและรับรองงบดุลของผู้ชำระบัญชี ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 มาตรา 87 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(6) รับทราบงบดุลของผู้ชำระบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับรอง และที่ประชุมใหญ่อ่อนุมัติแล้ว รวมทั้งอนุมัติงบดุลของผู้ชำระบัญชี ในกรณีที่ประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.6 หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.7 หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ และปฏิบัติการแทนนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร กรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 27 (1) กรณีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และ มาตรา 27 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

2.8 พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ หรือสมาชิกของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 17 และมาตรา 128

(2) เข้าไปตรวจสอบในสำนักงานสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในระหว่างเวลาทำงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้ และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือหรือให้คำชี้แจงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 124

(3) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ในความผิดที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 130 มาตรา 131 และมาตรา 133 กรณีฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี

(4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

สั่ง ณ วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **ศุภชัย บานพับทอง**
(นายศุภชัย บานพับทอง)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 126 ตอนพิเศษ 138 ง วันที่ 23 กันยายน 2552

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 556/2550

เรื่อง มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

โดยที่กฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 มาตรา 48 และมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) และมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 และสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. รับรายงานและตรวจสอบเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์
2. ดำเนินการและสั่งการตามอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่กำหนดในข้อ 6 ของกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550
3. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามข้อ 1 และ 2 เฉพาะสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดแล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สั่ง ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 486/2548

เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์
ให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงิน
และเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการ

เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติในการให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงิน ประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรอื่น และเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการ ตามมาตรา 10 (5) (7) และ (8) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 นายทะเบียนสหกรณ์ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (9) มาตรา 16 วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบมาตรา 10 (6) และมาตรา 10 วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากสหกรณ์จังหวัดและหรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากสหกรณ์จังหวัดและหรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรอื่น

2. มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการตามมาตรา 10 (5) (7) และ (8) ของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่รับผิดชอบตามมาตรา 10 วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 เมื่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ใช้อำนาจดังกล่าว ให้รายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้อำนาจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 226/2548

เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์
ที่เกี่ยวกับการส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร

เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติในการส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ถูกส่งเลิก
จึงสมควรมอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 และมาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2542 ประกอบมาตรา 33 และมาตรา 34 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547
นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากสหกรณ์จังหวัด และ
หรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทนนายทะเบียน
สหกรณ์ดังต่อไปนี้

1. ส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรเมื่อปรากฏว่ามีกรณีตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
กลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ และหรือจังหวัดที่รองนายทะเบียนสหกรณ์
นั้นต้องรับผิดชอบ
2. แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ได้ส่งเลิกตามข้อ 1
3. อนุมัติ อนุญาต เห็นชอบ สั่งการ หรือดำเนินการอย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจ
ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร

เมื่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ใช้อำนาจดังกล่าว ให้รายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์
พร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ภายใน 15 วัน นับแต่
วันที่ได้ใช้อำนาจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 1115/2547
เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกัน
ของสหกรณ์

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2547 ปรากฏว่าระเบียบดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดค่านิยามของวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวข้างต้น และให้ถือใช้ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่ง ที่ 1115/2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2547 เนื่องจากระเบียบดังกล่าวเป็นการกำหนดคำนิยามของวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติ

ฉะนั้น เพื่อป้องกันมิให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์บริหารการกู้ยืมเงินและการค้ำประกันเกินกว่าวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ และเพื่อความเข้าใจเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดคำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ดังนี้

“วงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ” ตามมาตรา 47 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายถึง “วงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ” คือ

1. วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้ภาระผูกพันได้ในภายหน้าซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแล้ว
2. วงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว ประกอบด้วย
 - 2.1 วงเงินกู้ยืมรวมของทุกสัญญาที่มีพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายในหน้า เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชีสัญญาเงินกู้ที่ระบุนำจ่ายเงินกู้หลายงวด เป็นต้น
 - 2.2 จำนวนเงินกู้คงเหลือของทุกสัญญาที่ระบุนำจ่ายให้สหกรณ์รับเงินกู้เพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว
 - 2.3 จำนวนเงินที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่นซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้ชำระเงินตามทีระบุในตัวสัญญาใช้เงิน
3. วงเงินและจำนวนเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันคงเหลือ หมายถึง วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ตามข้อ 1 หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้วตามข้อ 2

ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**
(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดวิธีการพิจารณาแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสหกรณ์

ตามที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สหกรณ์สามารถแยกสหกรณ์ได้ หากมีความจำเป็นหรือมีเหตุให้ไม่สะดวกแก่การดำเนินงาน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ท้องที่ หรือแบ่งหน่วยงาน หรือสถานประกอบการ

ดังนั้น เพื่อให้สหกรณ์ที่ขอแยกมีการแบ่งผลประโยชน์ และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 96 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 ข้อ 2.2 (12) กำหนดวิธีการพิจารณาแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสหกรณ์ไว้ ดังต่อไปนี้

1. เมื่อมีการแยกสหกรณ์ ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีถึงวันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์ รับผิดชอบสหกรณ์ใหม่ที่เกิดจากการแยก เพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็น และใช้ บัญชีนี้เป็นฐานในการแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิด

ก่อนการจัดทำบัญชีตามวรรคแรก สหกรณ์อาจตีราคาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ใหม่ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ข้อ 13.3

2. ทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนเรือนหุ้น ที่เป็นสิทธิและความรับผิดชอบเฉพาะตัวของสมาชิก ได้แก่ จำนวนเงินที่เป็นหนี้สินของสมาชิกต่อสหกรณ์ รวมถึงดอกเบี้ยค้างชำระ ค่าปรับค้างชำระในหนี้ ทุกประเภท จำนวนเงินรับฝากคงเหลือของสมาชิกต่อสหกรณ์ รวมถึงดอกเบี้ยค้างจ่ายในเงินฝากทุกประเภท จำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้วของสมาชิกต่อสหกรณ์ รวมถึงเงินปันผลตามหุ้นค้างจ่าย ตลอดจนทรัพย์สิน หนี้สินอื่นใดอันเกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวสมาชิกให้จัดสรรไปตามตัวของสมาชิกที่ขอแยกไปแต่ละสหกรณ์

3. ทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนซึ่งเป็นของสหกรณ์โดยรวม ให้แบ่งให้ทุกสหกรณ์ที่แยกตาม สัดส่วนของจำนวนหุ้นที่แยกไปแต่ละสหกรณ์

4. ทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนบางรายการอาจพิจารณาแยกให้สหกรณ์ใดสหกรณ์หนึ่งได้ เพื่อให้การแบ่งตามข้อ 3 สามารถดำเนินการได้และมีข้อยุติ

5. สหกรณ์ใดได้รับทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนรายการใดไป และรายการนั้นมีภาระติดพัน ทั้งในสิทธิและความรับผิดชอบใด ให้สหกรณ์นั้นรับภาระติดพันนั้นไปด้วย

6. เมื่อแบ่งแยกทรัพย์สิน หนี้สิน และทุน ตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้ตั้งเป็นงบดุลของแต่ละสหกรณ์ ซึ่งจะต้องเกิดกรณีงบดุลไม่สมดุล ยอดที่ต่างกันจะปรับปรุงได้โดยการตั้งอีกสหกรณ์หนึ่งเป็นลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้แล้วแต่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

**ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
พ.ศ. 2554**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) มาตรา 69 มาตรา 105 และมาตรา 118 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดระเบียบ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศนี้ เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 5 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้เป็นที่สุด

ข้อ 6 ในระเบียบนี้

“ผู้สอบบัญชีสหกรณ์” หมายถึง ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 ได้แก่

(1) ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือ

(2) ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ได้ขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชนไว้ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดและไม่อยู่ในระหว่างการต้องโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ตามระเบียบนี้ เว้นแต่ กรณีตกเดือนเป็นหนังสือ หรือภาคทัณฑ์

“การกระทำของบุคคลอื่นซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์รับรู้” หมายถึง การกระทำของสหกรณ์หรือนิติบุคคลที่เป็นสำนักงานสอบบัญชีซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์สังกัด หรือบุคคลอื่นใด ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องรับรู้ รับผิดชอบ เยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพและวิญญาณ

“การกระทำของบุคคลอื่นซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ยินยอม” หมายถึง การกระทำของสหกรณ์หรือนิติบุคคลที่เป็นสำนักงานสอบบัญชีซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์สังกัด หรือบุคคลอื่นใด ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์รับรู้แต่ไม่ได้แย้ง หรือตกลง หรือเห็นชอบด้วย

ข้อ 7 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยให้ครอบคลุมทั้งในด้านการเงินการบัญชี การปฏิบัติการ และการบริหารงานของสหกรณ์

รวมทั้ง ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

- 7.1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
- 7.2 ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- 7.3 การรักษาความลับ
- 7.4 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ
- 7.5 ความรับผิดชอบต่อผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้
- 7.6 ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อ 8 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ ของนายทะเบียนสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 9 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานหรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ โดยการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ติดต่อสื่อสาร ประสานงานหรือปฏิบัติตามที่หน่วยงานหรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกำหนด

ข้อ 10 กรณีจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไม่ได้กำหนดในเรื่องใดไว้ ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ข้อ 11 การปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อ 7 ถึงข้อ 10 รวมถึงการกระทำของบุคคลอื่นซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์รับรู้ หรือผู้สอบบัญชีสหกรณ์ยินยอมให้อ้างชื่อ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีสหกรณ์หรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ ให้ถือว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 12 โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณ มีดังต่อไปนี้

12.1 กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นข้าราชการให้ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ

12.2 กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้ดำเนินการดังนี้

- (1) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (2) ภาคทัณฑ์
- (3) งดการเสนอชื่อเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยมีกำหนดเวลา แต่ไม่เกิน 3 ปี
- (4) ถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้บังคับใช้กับผู้สอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรและสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

เนื่องจากระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547 ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2547 ยังไม่ชัดเจน ในวิธีปฏิบัติในกรณีสหกรณ์ที่สอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี ในระหว่างที่ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนไม่ได้เข้าตรวจสอบ และข้อบกพร่องนี้มีลักษณะที่ต้องใช้อำนาจ นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติการตาม มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 อย่างเร่งด่วน เพราะมิฉะนั้นจะเกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง

ดังนั้น เพื่อให้การรายงานและการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี หรือปฏิบัติการตามมาตรา 22 ดังกล่าวในวรรคแรก มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) ประกอบมาตรา 17 มาตรา 18 และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 รวมทั้งคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 เรื่อง มอบอำนาจ หน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้ สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศทำระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับ ระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่รักษาการตามระเบียบนี้และมีอำนาจตีความรวมทั้งวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 5 ในระเบียบนี้

“มาตรา 22” หมายความว่า มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์ที่สอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

“ผู้สอบบัญชี” หมายความว่า ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ได้รับแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ ให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีอย่างร้ายแรง” หมายความว่า ข้อบกพร่องที่อยู่ในลักษณะเร่งด่วนที่จะต้องรีบสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ดำเนินการแก้ไข หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดทันที มิฉะนั้นจะเกิดความเสียหายต่อสหกรณ์หรือต่อสมาชิกอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547 ข้อ 6

“เจ้าหน้าที่กำกับดูแล” หมายความว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในระดับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ซึ่งอยู่ในสังกัดของสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

“รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์” หมายความว่า ผู้ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้มีอำนาจกำกับดูแลงานของสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี และเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553

หมวด 1

วิธีการรายงานเพื่อเสนอผู้มีอำนาจสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการเงินการบัญชี

ข้อ 6 ในกรณีที่ปรากฏว่า สหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้เข้าตรวจสอบ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะและสาเหตุของข้อบกพร่องดังกล่าวโดยด่วน สำหรับสหกรณ์ในกรุงเทพมหานครให้เจ้าหน้าที่กำกับดูแลเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว

ข้อ 7 กรณีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ 6 พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแลจัดทำรายงานเสนอผู้มีอำนาจสั่งการตามมาตรา 22 ดังนี้

- (1) การรายงานเพื่อเสนอให้พิจารณาสั่งการตามมาตรา 22 (1) (2) หรือ (3)

ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแล จัดทำหนังสือรายงาน (ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้) เสนอผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีพิจารณา สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี

- (2) การรายงานเพื่อเสนอให้พิจารณาสั่งการตามมาตรา 22 (4)

ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแล จัดทำหนังสือรายงาน (ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้) เสนอรองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (4) โดยเสนอผ่านผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ข้อ 8 กรณีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ 6 พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชีไม่ร้ายแรง ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแลจัดทำหนังสือ (ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้) แจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ และแก้ไขข้อบกพร่องให้เรียบร้อยต่อไป พร้อมทั้งจัดทำสำเนาหนังสือนี้ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐาน การบัญชีและการสอบบัญชีทราบด้วย

หมวด 2

วิธีการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี

ข้อ 9 วิธีการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (1) (2) หรือ (3)

เมื่อผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ได้รับหนังสือรายงาน ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีอย่างร้ายแรงจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ กำกับดูแลดังกล่าวในข้อ 7 (1) ให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาออกคำสั่ง ตามมาตรา 22 (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี (ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้) เพื่อแจ้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามคำสั่ง พร้อมทั้งสำเนาคำสั่งให้ผู้สอบบัญชี หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแลทราบด้วย

ข้อ 10 วิธีการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (4)

เมื่อรองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับหนังสือรายงานข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีอย่างร้ายแรง จากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแลดังกล่าว ในข้อ 7 (2) ให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา 22 (4) (ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้) เพื่อแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติตามคำสั่ง พร้อมทั้งสำเนาคำสั่งให้ผู้สอบบัญชี หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่กำกับดูแลทราบด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แบบรายงานและหนังสือสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีแบบท้าย
ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไข
ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

1. แบบรายงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553
 - 1.1 แบบรายงานเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี สั่งการตามมาตรา 22 (1)
 - 1.2 แบบรายงานเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี สั่งการตามมาตรา 22 (2)
 - 1.3 แบบรายงานเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี สั่งการตามมาตรา 22 (3)
 - 1.4 แบบรายงานเสนอให้รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สั่งการตามมาตรา 22 (4)
2. แบบหนังสือแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี และแนบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
3. แบบหนังสือสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2553
 - 3.1 แบบหนังสือสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (1)
 - 3.2 แบบหนังสือสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (2)
 - 3.3 แบบหนังสือสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (3)
 - 3.4 แบบหนังสือสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (4)

หมายเหตุ สำหรับเจ้าหน้าที่กำกับดูแล ให้ปรับใช้แบบรายงานและหนังสือสั่งการฯ ข้างต้นโดยอนุโลม

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด
 2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง จำนวน.....แผ่น

ตามระเบียบที่อ้างถึง กำหนดให้ข้าพเจ้าตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของสหกรณ์.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้ารายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชี ตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชีที่ต้องให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไข โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียดในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 ซึ่งลักษณะของข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นควรพิจารณาสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

พนักงานเจ้าหน้าที่

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ตามระเบียบที่อ้างถึง 1 กำหนดให้ข้าพเจ้าตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน
การบัญชีของสหกรณ์.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และ
กำหนดให้ข้าพเจ้ารายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการสั่งการให้คณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติ ตามมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....

โดยเหตุที่ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากกระทำการหรือละเว้นการกระทำในการปฏิบัติ
หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด (หรือเกิดจากการกระทำการหรือละเว้น
กระทำการของผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์) ซึ่งถ้าหากปล่อยให้ข้อบกพร่องยังคงมีอยู่หรือขยายเพิ่มขึ้น
จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างมาก จึงเห็นสมควรสั่งการให้คณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ ระงับการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องดังต่อไปนี้

1.

.....

2.

.....

3.

.....

ฯลฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

พนักงานเจ้าหน้าที่

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด
 2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง จำนวน.....แผ่น

ตามระเบียบที่อ้างถึง กำหนดให้ข้าพเจ้าตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของสหกรณ์.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้ารายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ตามมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียดในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวจำเป็นต้องให้สหกรณ์แก้ไขอย่างเร่งด่วน มิฉะนั้น จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง จึงเห็นสมควรสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

พนักงานเจ้าหน้าที่

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์
พ้นจากตำแหน่งกรรมการ

เรียน รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ตามระเบียบที่อ้างถึง กำหนดให้ข้าพเจ้าตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน
การบัญชีของสหกรณ์.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้
ข้าพเจ้ารายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการส่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามมาตรา
22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์ดังกล่าวในวาระแรก พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี ซึ่งเป็นผลจากการกระทำหรือละเว้นกระทำการของคณะกรรมการดำเนินการ
ของสหกรณ์ ของกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....
.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....
.....

3. การกระทำ/การละเว้นปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์

.....
.....

ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากการกระทำ/การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
 ดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งถ้าหากให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/
 กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องนั้น ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไป จะก่อให้เกิด
 ความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง จึงเห็นสมควรสั่งการให้
 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/ให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องพ้นจาก
 ตำแหน่งกรรมการ คือ

ชื่อ	ตำแหน่ง
1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	รองประธานกรรมการ
4.	เลขานุการ
5.	เหรัญญิก
6.	กรรมการ

ฯลฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

พนักงานเจ้าหน้าที่

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่...../..... ลงวันที่.....
2. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายการแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์.....จำกัด
2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกต จำนวน.....แผ่น
3. แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์.....จำกัด

ตามคำสั่งและระเบียบที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
ตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของสหกรณ์.....จำกัด จังหวัด
..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้าแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี นั้น

เนื่องจากข้าพเจ้าได้ตรวจพบข้อสังเกตทางการเงินการบัญชีที่คณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ควรพิจารณาดำเนินการแก้ไขตามรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 จึงขอให้คณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการแก้ไขข้อสังเกต ตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไข
ข้อสังเกต (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1) ให้แล้วเสร็จนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ และขอให้แจ้งผลการแก้ไขหรือ
ชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อสังเกตข้อหนึ่งข้อใด หรือทั้งหมดตามแบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกต
(ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3) ไปยังข้าพเจ้า ณ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

พนักงานเจ้าหน้าที่

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกต
ของสหกรณ์.....จำกัด

ที่...../.....

เรื่อง การแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นาย/นาง/นางสาว..... หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

อ้างถึง หนังสือของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์..... ที่...../..... ลงวันที่.....

ด้วยสหกรณ์ได้รับหนังสือให้แก้ไขข้อสังเกตที่อ้างถึงข้างต้น เมื่อวันที่.....

ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้จัดการแก้ไขข้อสังเกตดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (หรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อสังเกตข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด) ดังปรากฏรายละเอียดข้อสังเกตและการแก้ไข ที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

รายละเอียดข้อสังเกตและการแก้ไข
ของสหกรณ์.....จำกัด

รายละเอียดข้อสังเกต	การแก้ไข

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง 1. คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553
2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด
2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง จำนวน.....แผ่น
3. แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

ตามคำสั่งที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และได้มอบอำนาจให้ข้าพเจ้าในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

เนื่องจากข้าพเจ้าได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชีที่ต้องดำเนินการแก้ไข โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียดในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ประกอบคำสั่งตามที่อ้างถึง 1 และ 2 จึงขอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง ตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1) ให้แล้วเสร็จนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ แล้วแจ้งผลการแก้ไขหรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมดตามแบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3) ไปยังข้าพเจ้า ณ.....

อนึ่ง การไม่แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น อาจถูกพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 22 (2) - (4) หรือมาตรา 133 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากหนังสือสั่งการนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง
ของสหกรณ์.....จำกัด

ที่...../.....

เรื่อง การแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นาย/นาง/นางสาว..... พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง หนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่...../..... ลงวันที่.....

ด้วยสหกรณ์ได้รับหนังสือให้แก้ไขข้อบกพร่องที่อ้างถึงข้างต้น เมื่อวันที่.....
ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้จัดการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (หรือชี้แจง
เหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด) ดังปรากฏรายละเอียดข้อบกพร่องและ
การแก้ไข ที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

รายละเอียดข้อบกพร่องและการแก้ไข
ของสหกรณ์.....จำกัด

รายละเอียดข้อบกพร่อง	การแก้ไข

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

ที่...../.....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วน ที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ได้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2) นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์.....จำกัด ประจำปีทางบัญชี
สิ้นสุดวันที่..... เมื่อวันที่..... พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....
.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....
.....

โดยเหตุที่ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากการกระทำการ หรือละเว้นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด (หรือเกิดจากการกระทำการหรือละเว้นการกระทำของผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์) ซึ่งถ้าหากปล่อยให้ข้อบกพร่องยังคงมีอยู่หรือขยายเพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างมาก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ประกอบคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก จึงขอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด ระเบียบการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องดังต่อไปนี้

1.
2.
3.

ฯลฯ

อนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ.....

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

ที่...../.....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 และตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ได้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จตามมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์..... ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์.....จำกัด ประจำปีทางบัญชี สิ้นสุดวันที่.....เมื่อวันที่.....พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชีที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียดในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องที่แนบมาพร้อมกับคำสั่งนี้ ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวถ้าไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร็วจะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ประกอบคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก จึงขอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด หยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด ที่แนบมาพร้อมนี้ และขอให้แจ้งผลการแก้ไข หรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องได้ทั้งหมด หรือบางส่วนไปยังผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ณ.....

อนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนา
การสหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ.....
.....

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

ที่...../.....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/ ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งกรรมการ

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ได้แต่งตั้งรองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ได้มอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องพ้นจากตำแหน่งกรรมการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (4) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
ว่าในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสหกรณ์.....จำกัด ประจำปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
เมื่อวันที่..... พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี
ซึ่งเป็นผลจากการกระทำหรือละเว้นกระทำการของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....
.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....
.....

3. การกระทำ/การละเว้นปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์

.....
.....

โดยเหตุที่ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากกระทำการ /การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด / ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด จนเป็นผลให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ประกอบคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ดังกล่าวในวรรคแรก จึงขอให้บุคคลตั้งรายนามต่อไปนี้ พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์..... จำกัด /พ้นจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด คือ

ชื่อ	ตำแหน่ง
1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	รองประธานกรรมการ
4.	เลขานุการ
5.	เหรัญญิก
6.	กรรมการ

ฯลฯ

อนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ.....

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)
รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานการสอบบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2553

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ ให้เหมาะสมและทันต่อสภาวการณ์และสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (2) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานการสอบบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2553”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 3 กันยายน 2542

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ รักษาการตามระเบียบนี้ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีของสหกรณ์ และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 5 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับกับผู้สอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรโดยอนุโลม

ข้อ 6 เรื่องใด ๆ ที่นายทะเบียนสหกรณ์ยังไม่มีข้อกำหนดเป็นมาตรฐานการสอบบัญชี ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปจนกว่านายทะเบียนสหกรณ์จะกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีให้ถือปฏิบัติ

ข้อ 7 บรรดากฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใด ที่เกี่ยวกับการสอบบัญชีของสหกรณ์ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีของสหกรณ์กำหนดขึ้นถือใช้

ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **อนันต์ ภูสิทธิกุล**

(นายอนันต์ ภูสิทธิกุล)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่

ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์
พ.ศ.2542

เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 69 และมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2542”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

3.1 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2535

3.2 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2540

3.3 บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 5 ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายถึง บรรดาสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ รวมถึงสหกรณ์ที่เลิกหรือล้มละลายและได้รับการชำระบัญชีแล้ว

“การสอบบัญชีสหกรณ์” หมายถึง การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี และหลักฐานอื่น ๆ ตลอดจนการใช้วิธีการตรวจสอบอื่นที่จำเป็น ตามแนวทางปฏิบัติงานที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐาน รวมถึงกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สอบบัญชีจะสามารถวินิจฉัยและแสดงความเห็นโดยอิสระและเที่ยงธรรมต่องบการเงินที่สหกรณ์จัดทำขึ้น และเพื่อแสดงให้เห็นถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยถูกต้องตามที่ควรและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ เพียงใด รวมถึงการเสนอข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ

“ผู้สอบบัญชีสหกรณ์” หมายถึง บุคคลที่นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

หมวด 1 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 6 คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

6.1 เป็นข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือ

6.2 เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี ที่ใบอนุญาตยังไม่ขาดอายุ ไม่ถูกพัก หรือไม่ถูกเพิกถอน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ตามที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด หรือ

6.3 เป็นผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ตามประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ ตามที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ 7 การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 8 ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตามข้อ 6.2 และ 6.3 เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 9 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2542

หมวด 2 การปฏิบัติงาน

ข้อ 10 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยให้ครอบคลุมทั้งในด้านการเงินการบัญชี (Financial Audit) การปฏิบัติการ (Operational Audit) และการบริหารงาน (Management Audit) ของสหกรณ์

ข้อ 11 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 12 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปอย่างโปร่งใส ชัดเจน ถูกต้อง และเป็นธรรม

ข้อ 13 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องวางแผนและปฏิบัติงานโดยใช้วิจรรย์ญาณของผู้ประกอบวิชาชีพ ต่อข้อมูลของสหกรณ์ ตลอดจนต้องกำหนดขอบเขตวิธีการตรวจสอบบัญชีให้เหมาะสมและรัดกุม

ข้อ 14 การสอบบัญชีสหกรณ์ที่ชำระบัญชี ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยการชำระบัญชี รวมทั้งคำแนะนำวิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ 15 ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ระเบียบ คำแนะนำ ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

หมวด 3 การรายงาน

ข้อ 16 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

ข้อ 17 ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดคำแนะนำในการจัดทำและเสนอรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2542

(ลงชื่อ) **อภิชัย การณยวนิช**
(นายอภิชัย การณยวนิช)
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่อง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 16 (8) และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1076/2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เรื่องมอบอำนาจหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายการปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในทำยระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

3.1 ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่อง พ.ศ. 2543

3.2 หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0401/01 ลงวันที่ 15 มกราคม 2546 เรื่อง การส่งให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี

3.3 บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่รักษาการตามระเบียบนี้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 5 ในระเบียบนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในระดับตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และได้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22

“ผู้สอบบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งที่เป็นผู้สอบบัญชีภาคราชการและผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

“เจ้าหน้าที่กำกับดูแล” หมายความว่า ข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในระดับตำแหน่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในสังกัดกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์

“ข้อบกพร่อง” หมายความว่า ข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์

หมวด 1

ลักษณะข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์

ข้อ 6 ข้อบกพร่องที่ต้องสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขตามมาตรา 22 คือ ข้อบกพร่องที่อยู่ในลักษณะเร่งด่วนที่จะต้องรีบสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดในทันที มิฉะนั้น จะเกิดความเสียหายต่อสหกรณ์หรือต่อสมาชิกอย่างร้ายแรง ได้แก่

- (1) มีหลักฐานหรือเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงเจตนาที่ส่อไปในทางทุจริต
- (2) กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยขาดความระมัดระวัง อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์หรือสมาชิก

(3) จัดทำบัญชีไม่เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จนเป็นผลให้ไม่สามารถตรวจสอบบัญชีได้

(4) ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่น ระเบียบ และคำแนะนำของทางราชการ รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนของสหกรณ์ และมติของคณะกรรมการดำเนินการอย่างมีสาระสำคัญ อาจทำให้เกิดความเสียหายด้านการเงิน การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงิน

ข้อ 7 ข้อบกพร่องที่ควรแนะนำเป็นหนังสือให้สหกรณ์แก้ไข คือ ข้อบกพร่องที่ไม่อยู่ในลักษณะเร่งด่วนที่จะต้องสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการจัดการแก้ไขหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดในทันที ตามข้อ 6

ข้อ 8 ข้อบกพร่องที่ควรแนะนำด้วยวาจาให้สหกรณ์แก้ไข คือ ข้อบกพร่องที่มีความสำคัญน้อย และอาจแก้ไขได้ทันที เช่น ข้อบกพร่องเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานประกอบรายการบัญชี หรือการบันทึกรายการบัญชี เป็นต้น

หมวด 2

วิธีการรายงานของผู้สอบบัญชีเพื่อให้สั่งการให้สหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22

เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อบกพร่องที่ต้องสั่งการตามลักษณะข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีที่กล่าวไว้ในหมวด 1 ข้อ 6 ให้พิจารณาเสนอความเห็นในการสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) (2) (3) หรือ (4) โดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

ข้อ 9 การรายงานเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งการตามมาตรา 22 (1)

กรณีที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องและเห็นสมควรเสนอพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือ (แบบ 1) เสนอหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้เป็นผู้พิจารณาดำเนินการสั่งการในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

ข้อ 10 การรายงานเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งการตามมาตรา 22 (2)

กรณีที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องและเห็นสมควรเสนอพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือ (แบบ 2) เสนอผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้เป็นผู้พิจารณาสั่งการในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง ทั้งนี้ กรณีผู้สอบบัญชีภาคราชการให้ผ่านความเห็นชอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 11 การรายงานเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งการตามมาตรา 22 (3)

กรณีที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องและเห็นสมควรเสนอพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือ (แบบ 3) เสนอผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้เป็นผู้พิจารณาสั่งการในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งนี้ กรณีเป็นผู้สอบบัญชีภาคราชการให้ผ่านความเห็นชอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 12 การรายงานเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งการตามมาตรา 22 (4)

กรณีที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องและเห็นสมควรเสนอพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับ การนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือ (แบบ 4) เสนอรองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้เป็นผู้พิจารณาสั่งการในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ทั้งนี้ กรณีผู้สอบบัญชีภาคราชการให้ผ่านความเห็นชอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และผู้ว่าการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 ตามเขตพื้นที่รับผิดชอบ และกรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชนให้ผ่านความเห็นชอบจากผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

อนึ่ง กรณีบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้สอบบัญชีเป็นผู้ตรวจพบข้อบกพร่องในสหกรณ์ เมื่อผู้สอบบัญชีได้ทราบว่าจะเกิดข้อบกพร่องดังกล่าว ให้ผู้สอบบัญชีสอบทานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและรายงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและสั่งการตามแต่กรณี ทั้งนี้ หากเกิดข้อบกพร่องขึ้นในสหกรณ์ที่สอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน และผู้สอบบัญชีไม่ได้เข้าสอบบัญชีในเวลานั้น ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบทานข้อเท็จจริงและรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในกรณีสหกรณ์ดังกล่าวอยู่ในส่วนภูมิภาค สำหรับสหกรณ์ในกรุงเทพมหานครให้เจ้าหน้าที่กำกับดูแลเป็นผู้สอบทานข้อเท็จจริงและรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

หมวด 3

วิธีการสั่งการให้สหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22

ข้อ 13 วิธีการสั่งการให้สหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (1)

เมื่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับรายงานข้อบกพร่องจากผู้สอบบัญชีให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง โดยจัดทำหนังสือ (แบบ 5) ให้แล้วเสร็จภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานข้อบกพร่องจากผู้สอบบัญชี พร้อมทั้งสำเนาหนังสือให้ผู้สอบบัญชี และผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (กรณีผู้สอบบัญชีภาคราชการ)

ข้อ 14 วิธีการสั่งการให้สหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (2)

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับรายงานข้อบกพร่องจากผู้สอบบัญชีให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาออกคำสั่ง (แบบ 6) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง พร้อมทั้งสำเนาคำสั่งให้ผู้สอบบัญชี และหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรณีผู้สอบบัญชีภาคราชการ)

ข้อ 15 วิธีการสั่งการให้สหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (3)

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับรายงานข้อบกพร่องจากผู้สอบบัญชี ให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาออกคำสั่ง (แบบ 7) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งสำเนาคำสั่งให้ผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรณีผู้สอบบัญชีภาคราชการ)

ข้อ 16 วิธีการสั่งการให้สหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (4)

เมื่อรองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชีให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาออกคำสั่ง (แบบ 8) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ พร้อมทั้งสำเนาคำสั่งให้ผู้สอบบัญชี หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 (กรณีผู้สอบบัญชีภาคราชการ) หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน (กรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชน)

หมวด 4

วิธีการแนะนำให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี

ข้อ 17 วิธีการแนะนำเป็นหนังสือให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เมื่อมีการตรวจพบข้อบกพร่องที่ไม่อยู่ในลักษณะเร่งด่วนตามข้อ 6 ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือ (แบบ 9) แจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบและแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งสำเนาหนังสือให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน แล้วแต่กรณี

ข้อ 18 วิธีการแนะนำด้วยวาจาให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

ข้อบกพร่องที่มีความสำคัญน้อยและสามารถแก้ไขได้ทันที ให้ผู้สอบบัญชีชี้แจงและแนะนำให้คณะกรรมการดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยในระหว่างการตรวจสอบบัญชีโดยมีต้องแจ้งเป็นหนังสือ

ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พนักงานเจ้าหน้าที่ / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์..... พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....
2. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด
2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง จำนวน.....แผ่น

ตามคำสั่งและระเบียบที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์..... จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้า รายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไข ข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชี ตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

ข้าพเจ้าได้สอบบัญชีสหกรณ์ดังกล่าวในวาระแรก พบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/ การบัญชีที่ต้องให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไข โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียด ในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 ซึ่งลักษณะของข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นควรพิจารณาสั่งการให้คณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์แก้ไขตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง ประกอบหนังสือที่...../..... ลงวันที่.....
 ของสหกรณ์.....จำกัด

ลักษณะข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข	วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง	กำหนดเวลาแก้ไขให้แล้วเสร็จ (วัน)

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง

เรียน ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พนักงานเจ้าหน้าที่ / ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่..... พนักงานเจ้าหน้าที่

- อ้างถึง**
- คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....
 - ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

ตามคำสั่งและระเบียบที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....
จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้ารายงาน
 ข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติ
 ตามมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

ข้าพเจ้าได้สอบบัญชีสหกรณ์ดังกล่าวในวาระแรกพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/
 การบัญชี ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....

โดยเหตุที่ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากกระทำการหรือละเว้นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่
 ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด (หรือเกิดจากการกระทำการหรือละเว้นการกระทำ
 ของผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์) ซึ่งถ้าหากปล่อยให้ข้อบกพร่องยังคงมีอยู่หรือขยายเพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิด
 ความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างมาก จึงเห็นสมควรสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
 ระงับการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องดังต่อไปนี้

1.

2.

3.

ฯลฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ผู้อำนวยการกองกำกับการสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน พนักงานเจ้าหน้าที่/
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่..... พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....
2. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด
2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง จำนวน.....แผ่น

ตามคำสั่งและระเบียบที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....
.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้า
รายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2542 นั้น

ข้าพเจ้าได้สอบบัญชีสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรกพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/
การบัญชี โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียดในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2
ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวจำเป็นต้องให้สหกรณ์แก้ไขอย่างเร่งด่วน มิฉะนั้น จะก่อให้เกิดความเสียหาย
หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง จึงเห็นสมควรสั่งการให้คณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง ประกอบหนังสือที่...../..... ลงวันที่.....
 ของสหกรณ์.....จำกัด

ลักษณะข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข	วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง	กำหนดเวลาแก้ไขให้แล้วเสร็จ (วัน)

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์
พ้นจากตำแหน่งกรรมการ

เรียน รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....
2. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยกรารายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

ตามคำสั่งและระเบียบที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....
.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้า
รายงานข้อบกพร่องที่ตรวจพบและเสนอความเห็นในการส่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามมาตรา
22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

ข้าพเจ้าได้สอบบัญชีสหกรณ์ดังกล่าวในวาระแรกพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/
การบัญชี ซึ่งเป็นผลจากการกระทำหรือละเว้นกระทำการของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์/
ของกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....
.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....
.....

3. การกระทำ/การละเว้นปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์

.....
.....

ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากการกระทำ/การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งถ้าหากให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องนั้น ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไป จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง จึงเห็นสมควรสั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/ให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ คือ

<u>ชื่อ</u>	<u>ตำแหน่ง</u>
1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	รองประธานกรรมการ
4.	เลขานุการ
5.	เหรัญญิก
6.	กรรมการ

ฯลฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด

- อ้างถึง**
1. คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 558/2545 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2545
 2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1076/2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด
 2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่อง จำนวน.....แผ่น
 3. แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

ตามคำสั่งที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และได้มอบอำนาจให้ข้าพเจ้าในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

เนื่องจากข้าพเจ้า ได้รับรายงานผลการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชีที่ต้องดำเนินการแก้ไข โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียดในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบคำสั่งตามที่อ้างถึง 1 และ 2 จึงขอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง ตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1) ให้แล้วเสร็จนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการแก้ไขหรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด ตามแบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3) ไปยังข้าพเจ้า ณ.....

อนึ่ง การไม่แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น อาจถูกพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 22 (2)-(4) หรือมาตรา 133 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากหนังสือสั่งการนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์
ณ.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน/

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง ประกอบหนังสือที่...../..... ลงวันที่.....
 ของสหกรณ์.....จำกัด

ลักษณะข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข	วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง	กำหนดเวลาแก้ไขให้แล้วเสร็จ (วัน)

แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง
ของสหกรณ์.....จำกัด

ที่...../.....

เรื่อง การแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นาย/นาง/นางสาว..... พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง หนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่...../..... ลงวันที่.....

ด้วยสหกรณ์ได้รับหนังสือให้แก้ไขข้อบกพร่องที่อ้างถึงข้างต้น เมื่อวันที่.....
ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้จัดการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (หรือชี้แจง
เหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด) ดังปรากฏรายละเอียดข้อบกพร่องและ
การแก้ไข ที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

รายละเอียดข้อบกพร่องและการแก้ไข
ของสหกรณ์.....จำกัด

รายละเอียดข้อบกพร่อง	การแก้ไข

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่...../.....
เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระดับการปฏิบัติบางส่วน
ที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 558/2545 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2545 ได้แต่งตั้ง
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์
โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
และตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 1076/2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 ได้มอบอำนาจให้
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์
โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่ง
เป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระดับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2) นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีว่า ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์.....
.....จำกัด ประจำปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่..... เมื่อวันที่.....
.....พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี
ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....
.....
.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....
.....
.....

โดยเหตุที่ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด (หรือเกิดจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำของผู้จัดการ/เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์) ซึ่งถ้าหากปล่อยให้ข้อบกพร่องยังคงมีอยู่หรือขยายเพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างมาก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก จึงขอให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด ระวังการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องดังต่อไปนี้

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....

ฯลฯ

อนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ.....
.....

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../

ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่...../.....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว
เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 558/2545 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2545 ได้แต่งตั้ง
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์
โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
และตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1076/2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 ได้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการ
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชี
ภาคเอกชน ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือ
ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ
ตามมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีว่า ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์
.....จำกัด ประจำปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....เมื่อวันที่
.....พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/การบัญชี
ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยมีข้อเท็จจริงและลักษณะของข้อบกพร่องตามรายละเอียด
ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องที่แนบมาพร้อมกับคำสั่งนี้ ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวถ้าไม่ได้รับการแก้ไข
โดยเร็วจะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
ประกอบคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรกจึงขอให้
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด หยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง
ดังกล่าวให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง
ของสหกรณ์.....จำกัด ที่แนบมาพร้อมนี้ และขอให้แจ้งผลการแก้ไข หรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจ
แก้ไขข้อบกพร่องได้ทั้งหมด หรือบางส่วนไปยังผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../
ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ณ

อนึ่ง ผู้ที่มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งนี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนา
การสหกรณ์แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่...../

ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง
 ประกอบคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ส่ง ณ วันที่.....
 ของสหกรณ์.....จำกัด

ลักษณะข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข	วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง	กำหนดเวลาแก้ไขให้แล้วเสร็จ (วัน)

แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง
ของสหกรณ์.....จำกัด

ที่...../.....

เรื่อง การแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นาย/นาง/นางสาว..... พนักงานเจ้าหน้าที่

อ้างถึง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... สั่ง ณ วันที่.....

ด้วยสหกรณ์ได้รับคำสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่องที่อ้างถึงข้างต้น เมื่อวันที่.....
ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้จัดการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (หรือชี้แจง
เหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด) ดังปรากฏรายละเอียดข้อบกพร่องและ
การแก้ไข ที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่...../.....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ/
ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งกรรมการ

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 558/2545 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2545 ได้แต่งตั้ง
รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2542 และตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1076/2547 ลงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2547
ได้มอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง
ทั้งคณะ/ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องพ้นจากตำแหน่งกรรมการตาม
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (4) นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีว่า ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์
.....จำกัด ประจำปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่..... เมื่อวันที่
..... พบว่าสหกรณ์.....จำกัด มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน/
การบัญชี ซึ่งเป็นผลจากการกระทำหรือละเว้นกระทำการของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/
ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ดังนี้

1. ลักษณะของข้อบกพร่อง

.....
.....

2. สาเหตุของข้อบกพร่อง

.....
.....

3. การกระทำ/การละเว้นปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ของกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์

.....
.....

โดยเหตุที่ข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น เกิดจากการกระทำ/การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด/ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำกัด จนเป็นผลให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิกอย่างร้ายแรง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวในวรรคแรก จึงให้บุคคลดังรายนามต่อไปนี้ พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด/ พ้นจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด คือ

ชื่อ	ตำแหน่ง
1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	รองประธานกรรมการ
4.	เลขานุการ
5.	เหรัญญิก
6.	กรรมการ

ฯลฯ

อนึ่ง ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งนี้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แห่งชาติได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยยื่นหนังสืออุทธรณ์ ณ

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(.....)

รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ที่.....

.....(ที่ตั้งสำนักงาน).....

เรื่อง ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....
2. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายการแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์.....จำกัด
2. เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อสังเกต จำนวน.....แผ่น
3. แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์.....จำกัด

ตามคำสั่งและระเบียบที่อ้างถึง 1 และ 2 ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....
.....จำกัด จังหวัด..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... และกำหนดให้ข้าพเจ้า
แจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน
การบัญชี นั้น

เนื่องจากข้าพเจ้าได้ตรวจพบข้อสังเกตทางการเงินการบัญชีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
ควรพิจารณาดำเนินการแก้ไขตามรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 จึงขอให้คณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ปฏิบัติการแก้ไขข้อสังเกต ตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อสังเกต
(ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1) ให้แล้วเสร็จนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ และขอให้แจ้งผลการแก้ไขหรือชี้แจง
เหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อสังเกตข้อหนึ่งข้อใด หรือทั้งหมดตามแบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกต
(ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3) ไปยังข้าพเจ้า ณ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....(หน่วยงานที่ออกหนังสือ).....

โทรสาร.....

โทร.....

แบบหนังสือแจ้งผลการแก้ไขข้อสังเกต
ของสหกรณ์.....จำกัด

ที่...../.....

เรื่อง การแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นาย/นาง/นางสาว..... ผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง หนังสือของผู้สอบบัญชี ที่...../..... ลงวันที่.....

ด้วยสหกรณ์ได้รับหนังสือให้แก้ไขข้อสังเกตที่อ้างถึงข้างต้น เมื่อวันที่.....
ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้จัดการแก้ไขข้อสังเกตดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว (หรือชี้แจง
เหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อสังเกตข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด) ดังปรากฏรายละเอียดข้อสังเกตและ
การแก้ไข ที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2544

เพื่อให้การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นไปโดยเหมาะสม และสอดคล้องกับระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการสอบบัญชี พ.ศ. 2542 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 69 มาตรา 80 มาตรา 105 และมาตรา 118 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2540

บรรดาระเบียบ คำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ให้ปฏิบัติดังนี้

4.1 กรณีเป็นข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เสนอรายชื่อข้าราชการที่เห็นสมควรแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์

4.2 กรณีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือเป็นผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณาเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ 5. ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาและตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **อุดร ขจรเวหาศน์**

(นายอุดร ขจรเวหาศน์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544

เพื่อให้การบริหารลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงแก่สหกรณ์และให้สหกรณ์มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้เป็นแนวเดียวกัน ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่องมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบ ว่าด้วย การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “**ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544**”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ถือใช้สำหรับ **สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกโดยการหักจากเงินได้ ณ ที่จ่าย**

ข้อ 3. ให้ใช้ระเบียบนี้นับตั้งแต่ปฏิบัตินับตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2544 เป็นต้นไป

ข้อ 4. ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำหรือกำหนดวิธีปฏิบัติได้ตามความจำเป็น

ข้อ 5. ในระเบียบนี้

ลูกหนี้เงินกู้ หมายถึง สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์โดยมีหนังสือสัญญากู้ยืมเงินเป็นหลักฐาน รวมถึงลูกหนี้อันอันมีมูลหนี้ที่เกิดจากการให้เงินกู้

ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ หมายถึง ดอกเบี้ยพึงได้รับจากเงินให้กู้ ส่วนที่ได้รับรู้เป็นรายได้แล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ส่วนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ ซึ่งถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้เงินกู้ และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับในงบการเงิน เพื่อให้แสดงยอดคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้เงินกู้ และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้

เกณฑ์คงค้าง หมายถึง วิธีการบัญชีที่บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายให้อยู่ในงวดเวลาต่าง ๆ โดยคำนึงถึงรายได้ที่พึงรับและค่าใช้จ่ายที่พึงจ่าย เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานของแต่ละงวดเวลานั้นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงรายรับและรายจ่ายเป็นเงินสดว่าได้เงินมาแล้วหรือจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่ตามเกณฑ์เงินสด

เกณฑ์เงินสด หมายถึง วิธีการบัญชีที่บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายต่อเมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินไปจริง ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงงวดเวลาที่เกี่ยวข้องของเงินที่ได้รับมาหรือจ่ายไปนั้น

ข้อ 6. ให้สหกรณ์จัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ ดังนี้

- (1) ลูกหนี้ปกติ
- (2) ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน
- (3) ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย
- (4) ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ
- (5) ลูกหนี้จัดชั้นสูญ

ทั้งนี้ ลูกหนี้จัดชั้นคุณภาพตั้งแต่ (2) ถึง (5) ถือเป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ข้อ 7. ลูกหนี้เงินกู้ตามเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้ ให้จัดชั้นคุณภาพเป็นลูกหนี้ปกติ

- (1) ลูกหนี้ที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด
- (2) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระและไม่มีเหตุการณ์ที่แสดงว่าจะไม่สามารถชำระหนี้ได้
- (3) ลูกหนี้ที่ได้ขอผ่อนเวลากการชำระหนี้และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาของผ่อนผัน
- (4) ลูกหนี้ซึ่งสหกรณ์ได้ฟ้องดำเนินคดีแต่มีการชำระหนี้ได้ตามปกติ

ข้อ 8. ลูกหนี้เงินกู้ตามเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้ ให้จัดชั้นคุณภาพเป็นลูกหนี้ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

- (1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (2) ลูกหนี้ที่ได้รับการผ่อนเวลากการชำระหนี้ไว้ แต่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

ข้อ 9. ลูกหนี้เงินกู้ตามเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้ ให้จัดชั้นคุณภาพเป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัย

- (1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (2) ลูกหนี้ซึ่งสหกรณ์ได้ฟ้องดำเนินคดีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ

ข้อ 10. ลูกหนี้เงินกู้ตามเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้ ให้จัดชั้นคุณภาพเป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ

- (1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

- (2) ลูกหนี้ซึ่งตามพฤติการณ์ไม่สามารถเรียกให้ชำระหนี้ได้
- (3) ลูกหนี้ที่ได้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องและสหกรณ์ได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์
- (4) ลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ฟ้องในคดีล้มละลาย หรือหนี้ที่สหกรณ์ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้

ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย

ข้อ 11. ลูกหนี้เงินกู้ตามเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้ ซึ่งได้ปฏิบัติการโดยสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้ แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว ให้จัดชั้นคุณภาพเป็นลูกหนี้จัดชั้นสูงสุด

(1) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไปและไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(2) ลูกหนี้ที่มีหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่นที่มีบุริมสิทธิ์เหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ อยู่ในลำดับก่อนสหกรณ์เป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(3) ลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ฟ้องหรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องล้มละลายและในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำสั่งบังคับคดีหรือคำสั่งของศาลแล้วแต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

(4) ลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ฟ้องในคดีล้มละลาย หรือหนี้ที่สหกรณ์ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

(5) ลูกหนี้เงินกู้ที่ไม่สามารถชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยได้โดยสิ้นเชิง

ข้อ 12. ในการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ตามข้อ 7 ถึงข้อ 11 อาจมีลูกหนี้เงินกู้บางรายที่สามารถจัดชั้นคุณภาพได้มากกว่าหนึ่งชั้นขึ้นไป ให้สหกรณ์จัดชั้นคุณภาพโดยเรียงจากข้อ 11, ข้อ 10, ข้อ 9, ข้อ 8 และข้อ 7 ตามลำดับ

ข้อ 13. ให้สหกรณ์ระงับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง โดยให้รับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสด

ข้อ 14. ให้สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากต้นเงินคงเหลือ สำหรับลูกหนี้เงินกู้ชั้นคุณภาพต่าง ๆ ดังนี้

ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	ร้อยละ 20
ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย	ร้อยละ 50
ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญและลูกหนี้จัดชั้นสูญ	ร้อยละ 100

ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ดังกล่าวให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน

ข้อ 15. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามข้อ 14 ให้ดำเนินการดังนี้

15.1 นำต้นเงินและดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับที่ได้รับชำระภายหลังวันสิ้นปีทางบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน มาหักออกจากจำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ

15.2 นำมูลค่าหุ้นและหลักประกันที่ปราศจากภาระผูกพันมาหักออกจากจำนวนเงินต้นตามบัญชีของลูกหนี้ ดังนี้

- (1) มูลค่าหุ้นซึ่งผู้กู้มีอยู่ในสหกรณ์ นำมาหักได้ร้อยละ 100
- (2) หลักประกันที่เป็นสิทธิในเงินฝากสหกรณ์ เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ รัฐบาล และหลักทรัพย์ที่รัฐบาลหรือกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย นำมาหักได้ ร้อยละ 100
- (3) หลักประกันอื่นที่มีไขบุคคลนำมาหักได้ ไม่เกินร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ได้มีการจดจำนำ จำนวนไว้ต่อสหกรณ์

15.3 นำจำนวนเงินที่เหลือภายหลังหักข้อ 15.1 และ 15.2 แล้ว คำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ 14 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นปีที่คำนวณได้ ถ้ามีจำนวนมากกว่ายอดคงเหลือในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ผลต่างถือเป็นค่าใช้จ่ายของปีนั้น ๆ ในทางตรงกันข้ามหากมีจำนวนน้อยกว่ายอดคงเหลือในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ผลต่างถือเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ ให้นำไปปรับลดยอดค่าใช้จ่ายของปีนั้น ๆ ในบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ

ข้อ 16. การตัดลูกหนี้จัดชั้นสูญออกจากบัญชี ให้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการตัดหนี้สูญที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ทั้งนี้ การตัดลูกหนี้จัดชั้นสูญแต่ละราย ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวนแล้ว

ข้อ 17. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ ตามข้อ 14 ในระยะแรกที่ถือใช้ระเบียบนี้ อาจทยอยตั้งในทางบัญชีจากจำนวนที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนี้

- (1) ภายในวันสิ้นปีบัญชีปีแรกที่ถือใช้ระเบียบนี้ ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในปีนั้น
- (2) ภายในวันสิ้นปีบัญชีที่สองที่ถือใช้ระเบียบนี้ ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในปีนั้น
- (3) ภายในวันสิ้นปีที่สามที่ถือใช้ระเบียบนี้ ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เต็มจำนวนที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ประกาศ ณ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **วรรณิ รัตนวราหะ**

(นางวรรณิ รัตนวราหะ)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เรื่อง การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเพิกถอนหนี้สงสัยจะสูญ

พ.ศ. 2544

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วย การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเพิกถอนหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544 โดยให้ถือใช้ตั้งแต่ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 เป็นต้นไปนั้น เพื่อให้การถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวของสหกรณ์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงให้คำแนะนำในการปฏิบัติดังนี้

1. สหกรณ์ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบ

ตามข้อ 2. ของระเบียบกำหนดให้ถือใช้กับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกโดยการหักจากเงินได้ ณ ที่จ่าย ดังนั้น หากสหกรณ์ประเภทดังกล่าวไม่ได้เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้ของสมาชิกโดยหักจากเงินได้ ณ ที่จ่ายก็ไม่อยู่ในข่ายที่จะถือใช้ระเบียบนี้ ส่วนสหกรณ์ที่มีการเรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกโดยหักจากเงินได้ ณ ที่จ่ายได้บางส่วน และบางส่วนได้รับจากสมาชิกที่นำมาส่งชำระให้กับสหกรณ์ด้วยตนเองนั้น ถือได้ว่าอยู่ในข่ายที่จะถือใช้ระเบียบนี้

ตัวอย่างที่ 1

(1) สหกรณ์ออมทรัพย์ ก. จำกัด ตั้งอยู่ในโรงงานแห่งหนึ่ง สมาชิกมีเงินได้รายเดือนแต่ไม่ได้ใช้วิธีการหักเงิน ณ ที่จ่าย การรับเงินชำระหนี้และเงินอื่นๆ ของสหกรณ์ ได้รับจากสมาชิกที่นำมาส่งชำระให้กับสหกรณ์ด้วยตนเอง ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์ ก. จำกัด จึงไม่อยู่ในข่ายการถือใช้ระเบียบนี้

(2) สหกรณ์เครดิตยูเนียน ข. จำกัด ตั้งอยู่ในสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง ได้ใช้วิธีการหักเงินเดือนของสมาชิกแล้วนำส่งให้กับสหกรณ์เป็นประจำทุกเดือน ดังนั้น สหกรณ์เครดิตยูเนียน ข. จำกัด จึงอยู่ในข่ายถือใช้ระเบียบนี้

(3) สหกรณ์เครดิตยูเนียน ค. จำกัด เป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยสมาชิกส่วนหนึ่งมีเงินได้รายเดือนและสามารถหักเงิน ณ ที่จ่ายแล้วนำส่งให้กับสหกรณ์ได้ และสมาชิกอีกส่วนหนึ่งไม่มีเงินได้รายเดือนต้องนำเงินมาส่งชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ด้วยตนเอง ดังนั้น สหกรณ์เครดิตยูเนียน ค. จำกัด อยู่ในข่ายการถือใช้ระเบียบนี้

2. ความหมายของลูกหนี้เงินกู้

ตามข้อ 5 ของระเบียบกำหนดว่า ลูกหนี้เงินกู้ หมายถึง สมาชิก หรือสหกรณ์อื่นที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์โดยมีหนังสือสัญญากู้ยืมเงินเป็นหลักฐาน รวมถึง ลูกหนี้อื่นอันมีมูลหนี้ที่เกิดจากการให้เงินกู้ นั้น

ลูกหนี้อื่นอันมีมูลหนี้ที่เกิดจากการให้เงินกู้ ได้แก่

- (1) ลูกหนี้เงินกู้ที่ขาดจากสมาชิกภาพแล้ว แต่สหกรณ์ได้ผ่อนผันให้ลูกหนี้ชำระหนี้เป็นงวด ตามที่ได้ตกลงไว้ หรืออยู่ในระหว่างการดำเนินคดี หรือขอผ่อนผันโดยขอให้หรือเรียกเก็บจากเงินบำเหน็จ หรือเงินอื่นใดเพื่อชำระหนี้
- (2) ลูกหนี้ที่ส่งชำระหนี้เป็นงวดตามที่ได้มีข้อตกลงประนอมหนี้ไว้
- (3) ลูกหนี้ที่ได้ชำระหนี้แทนสมาชิกผู้กู้ทั้งในฐานะผู้ค้ำประกันและอื่น ๆ

ฯลฯ

3. การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้

เนื่องจากการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ในระดับต่าง ๆ ตามระเบียบนี้ ตั้งแต่ข้อ 7 ถึง ข้อ 11 นั้น จะพิจารณาถึงระยะเวลาที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การขอผ่อนเวลาชำระหนี้ การขอเปลี่ยนแปลงเงินงวดชำระหนี้ การดำเนินการตามกฎหมาย พฤติการณ์ที่ไม่สามารถเรียกให้ชำระหนี้ได้เป็นต้น ในกรณีต่าง ๆ มีสิ่งที่ควรพิจารณาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

3.1 การนับเวลาผิดนัดชำระหนี้

ตามปกติเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้สหกรณ์จะต้องนำจำนวนเงินที่ได้รับชำระมาหักยอดต่าง ๆ ตามลำดับ คือ ดอกเบี้ยค้างชำระ ดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระ ต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ และต้นเงินคงเหลือ สำหรับการนับเวลาผิดนัดชำระเงินต่าง ๆ ดังกล่าว หรือที่เรียกว่า “ผิดนัดการชำระหนี้” นั้น การนับเวลาผิดนัดชำระหนี้เพื่อการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้เป็นชั้นคุณภาพต่าง ๆ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ จะกำหนดเป็นระยะเวลา คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกินเดือน หรือเกินกว่า.....เดือน แต่ไม่เกิน.....เดือน หรือเกินกว่า.....เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ การนับเวลาผิดนัดชำระหนี้สำหรับลูกหนี้เงินกู้ทุกชั้นคุณภาพดังที่กล่าวข้างต้น ให้หมายถึง ลูกหนี้จะต้องไม่ค้างชำระเงินอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับติดต่อกัน ดังนี้

- (1) ดอกเบี้ยค้างชำระ
- (2) ดอกเบี้ยและต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ
- (3) ต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ

ทั้งนี้ การนับระยะเวลาให้นับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ (1) ถึง (3) ข้างต้นจนถึงปัจจุบัน หรือ ณ วันที่มีการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ เช่น

- นาย ก. ต้องชำระต้นเงินและดอกเบี้ยทุกวันสิ้นเดือนของทุกเดือนในปี 2544 นาย ก. ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นไป ณ วันที่ 30 กันยายน 2544 จะเห็นว่านาย ก. ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยประจำงวดเดือนสิงหาคม เป็นระยะเวลา 1 เดือน ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 นาย ก. จึงค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยประจำงวดเดือนสิงหาคม เป็นระยะเวลา 4 เดือน คือ ก.ย., ต.ค., พ.ย. และ ธ.ค. ถ้ามีการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 นาย ก. จะอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน เพราะค้างชำระต้นเงิน และ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินกว่า 3 เดือนแต่ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

- นาย ก. ต้องชำระต้นเงินและดอกเบี้ยทุกวันที่ 15 และวันสิ้นเดือนของทุกเดือน ในปี 2544 นาย ก. ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม เป็นต้นไป ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 นาย ก. จึงค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา 4 เดือนครึ่ง และ นาย ก. จะอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

ตัวอย่างที่ 2

สหกรณ์ออมทรัพย์พอดี จำกัด ใช้วิธีหักเงินงวดทุกวันสิ้นเดือน มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 มีลูกหนี้เงินกู้ที่ต้องจัดชั้นคุณภาพ ดังนี้

- นาย ก. ค้างชำระดอกเบี้ยและต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระตั้งแต่เดือน ส.ค. ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 นาย ก. ผิดนัดการชำระหนี้เป็นระยะเวลา 4 เดือน จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

- นาย ข. ค้างชำระดอกเบี้ยเดือน ธ.ค. และต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระตั้งแต่เดือน ส.ค. ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 นาย ข. ผิดนัดการชำระต้นเงินเป็นระยะเวลา 4 เดือน จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

- นาย ค. ไม่มีดอกเบี้ยค้างชำระ แต่ไม่สามารถชำระต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ ตั้งแต่เดือน ก.ค. ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 นาย ค. ผิดนัดการชำระต้นเงินเป็นระยะเวลา 5 เดือน จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

หรือในกรณีอื่นจากตัวอย่างข้างต้น เช่น

- นาย ก. สามารถชำระดอกเบี้ยค้างของเดือน ส.ค., ก.ย., ต.ค., พ.ย. และดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของเดือน ธ.ค. รวมทั้งต้นเงินงวดชำระหนี้เดือน ส.ค. ได้ ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 นาย ก. ไม่มีดอกเบี้ยค้างชำระ แต่ผิดนัดการชำระหนี้ต้นเงินเป็นระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งเท่ากับไม่เกินกว่า 3 เดือน ดังนั้น นาย ก. จัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้ปกติ

- นาย ข. สามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดของเดือน ธ.ค. ได้ ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 นาย ข. ผิดนัดการชำระต้นเงินเป็นระยะเวลา 4 เดือน ซึ่งเท่ากับเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน นาย ข. จัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

- นาย ค. สามารถชำระดอกเบี้ยได้ทุกเดือน แต่ไม่สามารถชำระต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ ตั้งแต่เดือน มี.ค. ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 นาย ค. ผิดนัดชำระเฉพาะเงินต้นเป็นระยะเวลา 9 เดือน ซึ่งเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน จัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย

3.2 การผ่อนเวลาชำระหนี้

ตามที่ระเบียบว่าด้วย การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้กู้มีคำขอเป็นหนังสือ คณะกรรมการดำเนินการเห็นว่ามีเหตุอันสมควรผ่อนผันเป็นพิเศษ คณะกรรมการดำเนินการจะผ่อนเวลาการส่งเงินงวดชำระหนี้สำหรับเงินกู้สามัญให้แก่ผู้กู้คราวละหนึ่งหรือหลายเดือนก็ได้ แต่การผ่อนเวลานี้รวมทั้งหมดสำหรับเงินกู้สามัญรายหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินหกเดือน” ดังนั้นลูกหนี้ในบางกรณี เช่น ลูกหนี้ที่โอนไปยังหน่วยงานอื่น ลูกหนี้ที่รอเรียกเก็บจากเงินบำเหน็จหรือเงินอื่นใดเพื่อชำระหนี้ ลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้ เป็นต้น สามารถขอผ่อนเวลาชำระหนี้ได้ โดยการขอผ่อนผันจะต้องมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการของสหกรณ์
2. การผ่อนผันให้ทำได้เฉพาะต้นเงินงวดที่ถึงกำหนดชำระ โดยอาจจะครวละหนึ่งหรือหลายเดือน ทั้งนี้ รวมแล้วสัญญาหนึ่งต้องไม่เกินหกเดือนนับตั้งแต่เดือนที่ได้รับการผ่อนเวลาชำระหนี้
3. การผ่อนผันจะทำได้เฉพาะเงินกู้สามัญเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 3

นาย ง. ได้รับคำสั่งให้ย้ายสถานที่ทำงาน เดือน มี.ค. และมีปัญหาค่าใช้จ่าย นาย ง. เกรงว่าเงินเดือนจะโอนไปหน่วยงานใหม่ไม่ทัน ซึ่งจะเกิดการผิดนัดชำระหนี้และอาจจะถูกให้ออกจากการเป็นสมาชิก จึงทำหนังสือขอผ่อนผันการชำระหนี้ต่อสหกรณ์โดยขอคงเงินงวดชำระหนี้เงินกู้สามัญเป็นระยะเวลาหกเดือนติดต่อกัน ในกรณีนี้ นาย ง. จะคงส่งได้เฉพาะต้นเงินตั้งแต่เดือน มี.ค., เม.ย., พ.ค., มิ.ย., ก.ค., ส.ค. ดังนั้น ถ้าในระหว่างช่วงระยะเวลาดังกล่าว นาย ง. สามารถชำระดอกเบี้ยได้ตามปกติ ก็จัดชั้นนาย ง. เป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ

3.3 การเปลี่ยนแปลงเงินงวดชำระหนี้

เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิกที่มีภาระค่าใช้จ่ายในการครองชีพ สหกรณ์อาจขยายหรือเพิ่มจำนวนงวดชำระหนี้ให้กับสมาชิกผู้เดือดร้อนได้ ซึ่งการขยายเวลาหรือการเปลี่ยนแปลงเงินงวดชำระหนี้จะต้องไม่ขัดกับระเบียบที่สหกรณ์กำหนด โดยการเปลี่ยนแปลงเงินงวดชำระหนี้จะต้องมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์
2. งวดเวลาที่ขอผ่อนผันเมื่อรวมกับงวดที่ชำระมาแล้ว ต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์
3. ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ค้ำประกันในกรณีที่ค้ำประกันโดยบุคคล หรือผู้เป็นเจ้าของหลักทรัพย์ในกรณีที่ลูกหนี้ใช้หลักทรัพย์ของผู้อื่นมาค้ำประกัน ทั้งนี้ จะต้องทำบันทึกต่อท้ายสัญญาเงินกู้ และสัญญาค้ำประกัน หรือสัญญาจำนอง จำนำ แล้วแต่กรณี

สำหรับการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ที่ได้อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงเงินงวดชำระหนี้ ให้ปฏิบัติดังนี้

- หากลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน ลูกหนี้เหล่านั้นก็ยังคงจัดเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ
- หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน ให้สหกรณ์จัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ โดยให้นับเวลาผิดนัดชำระหนี้ นับตั้งแต่วันที่ที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามงวดที่ได้ตกลงกัน และพิจารณาจัดเข้าชั้นคุณภาพต่าง ๆ ตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 4

นาย จ. เป็นลูกหนี้เงินกู้สามัญ ทำสัญญาเงินกู้มีกำหนดเวลาผ่อนชำระ 50 งวด (สหกรณ์กำหนดระเบียบ ว่าด้วย การให้เงินกู้สามัญในส่วนของภาระชำระหนี้ไว้ว่าผู้กู้ต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายใน 72 งวด) เมื่อชำระเงินกู้ได้ 30 งวด นาย จ. ประสบปัญหาเนื่องจากภาวะค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ จึงขอเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ที่เหลือต่อสหกรณ์ โดยขอขยายเวลาชำระหนี้ออกไปอีก 50 งวด

กรณีนี้ สหกรณ์ไม่สามารถขยายงวดเวลาชำระหนี้ให้ได้ เนื่องจากเมื่อรวมระยะเวลาที่ได้ผ่อนชำระมาแล้ว 30 งวด กับงวดเวลาที่ขอขยายอีก 50 งวด จำนวนงวดในการชำระหนี้จะเป็น 80 งวด ซึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ ดังนั้น จำนวนงวดที่นาย จ. จะขอขยายเวลาการชำระหนี้ได้ต้องไม่เกินกว่า 42 งวด

ตัวอย่างที่ 5

จากตัวอย่างที่ 4 นาย จ. ซึ่งได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงเงินงวดชำระหนี้ โดยขยายเวลาออกไปอีก 42 งวด นับตั้งแต่งวดมิถุนายน 2544 เป็นต้นไป และ นาย จ. สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันได้ทุกงวด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 นาย จ. จัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้ปกติ

ตัวอย่างที่ 6

จากตัวอย่างที่ 4 และ 5 หากนาย จ. สามารถชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันได้เพียงงวดเดือน มิ.ย., ก.ค. ต่อจากนั้นไม่สามารถชำระหนี้ได้ กรณีนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 นาย จ. จะผิดนัดชำระดอกเบี้ยและต้นเงินเป็นระยะเวลา 4 เดือน ซึ่งเท่ากับเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ดังนั้น นาย จ. จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

3.4 ลูกหนี้ที่ถูกดำเนินการตามกฎหมาย

ในกรณีที่สหกรณ์เห็นว่าหากไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วจะเกิดผลเสียหายต่อสหกรณ์ จึงได้ดำเนินการตามกฎหมายโดยส่งหนังสือเรียกให้ชำระหนี้ หรือดำเนินคดีกับลูกหนี้ในชั้นศาลหรือลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นดำเนินคดีในชั้นศาล และสหกรณ์ได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์ด้วยนั้น

ผลจากการดำเนินการตามกฎหมาย ให้พิจารณาลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

1. ลูกหนี้มาชำระหนี้ได้ตามปกติไม่ว่าจะเกิดจากการหักเงินได้ของผู้ค้าประกันหรือจากลูกหนี้เองก็ตาม ลูกหนี้รายนั้นยังคงจัดเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ
2. ลูกหนี้ซึ่งสหกรณ์ได้ฟ้องดำเนินคดีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ ให้จัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ให้อยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย

3. ลูกหนี้ซึ่งสหกรณ์ได้ฟ้องดำเนินคดีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้และมีการบังคับคดีโดยอายัดทรัพย์สินหรือยึดทรัพย์สินของลูกหนี้แล้ว หรือลูกหนี้ได้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องและสหกรณ์ได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์ หรือลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ฟ้องในคดีล้มละลายและศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว หรือลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในคดีที่ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย ให้จัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ให้อยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นสงฆ์จะสูญ

4. ลูกหนี้ที่ได้ถูกดำเนินคดีจนถึงที่สุดไม่ว่าจะโดยสหกรณ์หรือเจ้าหนี้รายอื่น และปรากฏว่าไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้ ให้จัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ให้อยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นสูญ

ตัวอย่างที่ 7

นาย ฉ. ไม่สามารถชำระต้นเงิน และดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระติดต่อกันเป็นเวลา 4 เดือน สหกรณ์จึงฟ้องดำเนินคดี ต่อมาผู้ค้าประกันได้ทำข้อตกลงประนอมหนี้กับสหกรณ์และสามารถชำระหนี้ได้ตามที่ตกลงกัน ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 นาย ฉ. จัดอยู่ในเกณฑ์ข้อ 7 (4) ถือเป็นลูกหนี้ปกติ

3.5 ลูกหนี้ซึ่งตามพฤติการณ์ไม่สามารถเรียกให้ชำระหนี้ได้

กรณีลูกหนี้มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น ลูกหนี้ที่ไม่สามารถติดต่อได้หรือตามตัวไม่พบ หรือไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากผู้ค้าประกันได้ หรือมีเจตนาถ่ายโอนทรัพย์สินให้บุคคลอื่น หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว เป็นต้น หากสหกรณ์พบว่ามีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ ลูกหนี้รายนั้นจะต้องนำมาจัดชั้นคุณภาพอยู่ในเกณฑ์สงฆ์จะสูญ

ตัวอย่างที่ 8

นาย ช. ทำงานที่โรงงานแห่งหนึ่งเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว และเป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ มีนาย ฉ. เป็นผู้ค้าประกัน ต่อมาโรงงานประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ต้องปลดทั้งนาย ช. และนาย ฉ. ออกจากงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 หากสหกรณ์พิจารณาว่ามีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถหักเงินชำระหนี้เงินกู้ของนาย ช. ได้ สหกรณ์ต้องจัดให้นาย ช. อยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นสงฆ์จะสูญ

3.6 ลูกหนี้ที่สามารถจัดชั้นคุณภาพได้มากกว่าหนึ่งชั้น

ในการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ตามที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อสหกรณ์ปฏิบัติตามระเบียบข้อ 12 โดยพิจารณาจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ตามข้อ 7 ถึง ข้อ 11 แล้ว อาจมีลูกหนี้เงินกู้บางรายที่สามารถจัดชั้นคุณภาพได้มากกว่าหนึ่งชั้นขึ้นไป ให้สหกรณ์จัดชั้นคุณภาพโดยเรียงจากข้อ 11, ข้อ 10, ข้อ 9, ข้อ 8, และ ข้อ 7 ตามลำดับ

ตัวอย่างที่ 9

นาย ด. เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่สามารถชำระต้นเงินและดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระติดต่อกันเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน (จัดอยู่ในเกณฑ์ข้อ 8 (1) เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน) และถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้อง สหกรณ์ไต่สวนคำขอเฉลี่ยทรัพย์ (จัดอยู่ในเกณฑ์ข้อ 10 (3) เป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ) ต่อมา นาย ด. ถึงแก่กรรม (จัดอยู่ในเกณฑ์ ข้อ 11 (1) เป็นลูกหนี้จัดชั้นสูญ) ในกรณีนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 สหกรณ์จะต้องจัดให้ นาย ด. อยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้จัดชั้นสูญ

4. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ตามข้อ 15 ของระเบียบ กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนี้

15.1 ให้นำต้นเงินและดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมที่รับชำระภายหลังวันสิ้นปีทางบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงิน มาหักออกจากจำนวนต้นเงินและดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ

15.2 ให้นำมูลค่าหุ้นและหลักประกันที่ปราศจากภาวะผูกพันมาหักออกจากจำนวนต้นเงินตามบัญชีของลูกหนี้ ดังนี้

1. มูลค่าหุ้นซึ่งผู้กู้มีอยู่ในสหกรณ์ นำมาหักได้ร้อยละ 100
2. หลักประกันที่เป็นสิทธิในเงินฝากสหกรณ์ เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์รัฐบาล และหลักทรัพย์ที่รัฐบาลหรือกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย นำมาหักได้ร้อยละ 100
3. หลักประกันอื่นที่มีไขบุคคลนำมาหักได้ ไม่เกินร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ได้จดจำนำ จำนวนไว้ต่อสหกรณ์

ทั้งนี้ จำนวนเงินที่เหลือหลังจากได้ดำเนินการตามข้อ 15 ให้นำมาคำนวณตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอัตราต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 14 ของระเบียบ ดังนี้

ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	ร้อยละ 20
ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย	ร้อยละ 50
ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญและจัดชั้นสูญ	ร้อยละ 100

ส่วนดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน

ตัวอย่างที่ 10

สหกรณ์ออมทรัพย์พอใช้ จำกัด มีลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 ซึ่งเป็นวันสิ้นบัญชี จำนวน 10 ล้านบาท มีลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนี้

- นาย ก. เป็นลูกหนี้เงินกู้สามัญ มียอดหนี้คงเหลือ 200,000 บาท มีดอกเบี้ยค้างชำระที่เกิดขึ้นในปี 2544 จำนวน 5,000 บาท ซึ่งตามระเบียบให้ระงับการรับรู้รายได้ เมื่อจัดชั้นคุณภาพแล้ว นาย ก. เป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัย ทั้งนี้ นาย ก. มีหุ้น 50,000 บาท แต่ได้ถูกเจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดแล้ว และ นาย ก. ใช้บุคคลค้ำประกันเงินกู้

- นาย ท. เป็นลูกหนี้เงินกู้สามัญ มียอดหนี้คงเหลือ 120,000 บาท มีดอกเบี้ยค้างชำระที่เกิดขึ้นในปี 2544 จำนวน 4,000 บาท ซึ่งตามระเบียบให้ระงับการรับรู้รายได้ เมื่อจัดชั้นคุณภาพแล้ว นาย ท. เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน นาย ท. มีหุ้น 15,000 บาท และมีหลักประกันที่เป็นเงินฝากสหกรณ์ 5,000 บาท นอกเหนือจากการค้ำประกันโดยบุคคล

- นาย ธ. เป็นลูกหนี้เงินกู้พิเศษ มียอดหนี้คงเหลือ 300,000 บาท ดอกเบี้ยค้างชำระ 40,000 บาท (เป็นดอกเบี้ยที่ค้างชำระตั้งแต่ปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2543 จำนวน 30,000 บาท ซึ่งทางสหกรณ์รับรู้รายได้แล้วก่อนการถือใช้ระเบียบ และดอกเบี้ยค้างชำระในปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2544 จำนวน 10,000 บาท ซึ่งตามระเบียบให้ระงับการรับรู้รายได้) เมื่อจัดชั้นคุณภาพแล้ว นาย ธ. เป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ นาย ธ. มีหุ้น 50,000 บาท และใช้หลักทรัพย์ซึ่งเป็นบ้านและที่ดินนำมาจดจำนองไว้กับสหกรณ์ 500,000 บาท

กรณีที่ 1. ไม่มีการชำระหนี้หลังวันสิ้นปีบัญชี

(1) การคำนวณจำนวนเงินที่เป็นหนี้ส่วนที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

	นาย ก.	นาย ท.	นาย ธ.
ต้นเงินกู้คงเหลือ	200,000	120,000	300,000
หัก หุ้น	-	(15,000)	(50,000)
เงินฝากสหกรณ์	-	(5,000)	-
หลักทรัพย์ (50%)	-	-	(250,000)
ต้นเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>200,000</u>	<u>100,000</u>	<u>-</u>
ดอกเบี้ยค้างชำระที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	30,000

- ต้นเงินกู้ของนาย ก. ไม่สามารถนำหุ้นมาหักเป็นหลักประกันได้ เนื่องจากหุ้นมีภาวะผูกพันจากการที่ถูกเจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งอายัด

- ต้นเงินกู้ของนาย ธ. ไม่ต้องนำไปคำนวณตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เนื่องจากมูลค่าหลักประกันรวมแล้วเท่ากับต้นเงินกู้คงเหลือ

(2) การคำนวณจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หนี้สินของลูกหนี้แต่ละรายหลังจากหักหลักประกันแล้ว สหกรณ์ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามระเบียบข้อ 14 ดังนี้

(1) นาย ก. ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ต้นเงิน = $50\% \times 200,000$ คิดเป็นเงิน 100,000 บาท

(2) นาย ท. ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ต้นเงิน = $20\% \times 100,000$ คิดเป็นเงิน 20,000 บาท

(3) นาย ธ. ไม่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของต้นเงิน เนื่องจากหลักประกันที่มีอยู่จำนวน 300,000 บาท มีมูลค่าเท่ากับต้นเงินกู้คงเหลือ แต่ดอกเบี้ยค้างชำระซึ่งค้างชำระมาตั้งแต่ปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2543 ที่สหกรณ์รับรู้รายได้แล้วก่อนการถือใช้ระเบียบ จำนวน 30,000 บาท ยังคงต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน

สรุปจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญได้ ดังนี้

	ต้นเงิน	ดอกเบี้ย ค้างชำระ
นาย ก.	100,000	-
นาย ท.	20,000	-
นาย ธ.	-	30,000
จำนวนเงินค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้ ณ วันสิ้นปี	<u>120,000</u>	<u>30,000</u>

(ดูรายละเอียดประกอบหมายเลข 1)

กรณีที่ 2. มีการชำระหลังวันสิ้นปีบัญชี

จากตัวอย่างข้างต้น สมมติเพิ่มเติมว่าหลังวันสิ้นปีบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต้องการเงิน สหกรณ์สามารถเร่งรัดให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ ดังนี้

- นาย ท. สามารถชำระดอกเบี้ยค้างได้ 4,000 บาท ชำระต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ จำนวน 30,000 บาท

- นาย ธ สามารถชำระดอกเบี้ยค้างบางส่วน จำนวน 6,000 บาท

สหกรณ์ออมทรัพย์พอใช้ จำกัด สามารถนำผลการชำระเงินของลูกหนี้หลังวันสิ้นปีมาพิจารณา คำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพื่อนำไปปรับปรุงรายการบัญชีได้ ดังเช่น

- นาย ท. สามารถชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระของปีบัญชี 31 ธันวาคม 2544 ได้หลังวันสิ้นปีบัญชี ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต้องการเงิน จำนวน 30,000 บาท ดังนั้น จำนวนเงินที่จะนำมาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของนาย ท. จึงเปลี่ยนเป็น $100,000 - 30,000 = 70,000$ บาท และจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะเปลี่ยนเป็น $20\% \times 70,000 = 14,000$ บาท สำหรับดอกเบี้ยรับชำระจากนาย ท. จะไม่มีผลกระทบต่อที่ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เนื่องจากได้มีการระงับการรับรู้รายได้และให้ถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์เงินสดเมื่อได้รับเงิน ดังนั้นตามกรณีนี้ดอกเบี้ยที่ได้รับชำระจะถือเป็นรายได้ของปีบัญชี 31 ธันวาคม 2545

- นาย ธ. สามารถชำระดอกเบี้ยค้างบางส่วน จำนวน 6,000 บาท ซึ่งเป็นดอกเบี้ยที่ค้างชำระมาตั้งแต่ ปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2543 ที่สหกรณ์รับรู้รายได้แล้วก่อนการถือใช้ระเบียบ จำนวน 30,000 บาท ซึ่งตามระเบียบนี้กำหนดให้ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชีเต็มจำนวน แต่เมื่อมีการรับชำระคืน ดังนั้น จำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชีจึงเป็น $30,000 - 6,000 = 24,000$ บาท

จำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใหม่ จะเป็นดังนี้

	ต้นเงิน	ดอกเบี้ย ค้างชำระ
นาย ก.	100,000	-
นาย ท.	14,000	-
นาย ธ.	-	24,000
จำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ดูรายละเอียดประกอบหมายเหตุเลข 2)	<u>114,000</u>	<u>24,000</u>

อย่างไรก็ตามในการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ที่มีการชำระหลังวันสิ้นปีทางบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินนั้น จะไม่เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ ณ วันสิ้นปี เว้นแต่ปรากฏแน่ชัดว่าลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้โดยสิ้นเชิง จึงจะสามารถเลื่อนระดับ ณ วันสิ้นปีได้ โดยจัดให้อยู่ในเกณฑ์ลูกหนี้ปกติ

5. การทยอยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชี

ตามระเบียบ ข้อ 17 สหกรณ์อาจทยอยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชีของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากจำนวนที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามข้อ 14 ในช่วงแรกที่ถือใช้ระเบียบ ดังนี้

1. ภายในวันสิ้นปีบัญชีแรกที่ถือใช้ระเบียบนี้ ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในปีนั้น
2. ภายในวันสิ้นปีบัญชีที่สองที่ถือใช้ระเบียบนี้ ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในปีนั้น
3. ภายในวันสิ้นปีบัญชีที่สามที่ถือใช้ระเบียบนี้ ให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หากสหกรณ์จะตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมากกว่าที่กำหนดไว้ข้างต้นก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมติของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการในแต่ละปี

ตัวอย่าง 11

จากตัวอย่างที่ 10 (กรณีที่ 2) สหกรณ์มีจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นเงินให้กู้จำนวน 114,000 บาท และดอกเบี้ยค้างชำระจำนวน 24,000 บาท สหกรณ์ทยอยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชีปีแรก คือ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ร้อยละ 25 ปีบัญชีที่ 2 คือ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ร้อยละ 50 และปีบัญชีที่ 3 คือ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ตั้งเต็มจำนวน สหกรณ์จะต้องคำนวณตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ดังนี้

(1) วันสิ้นปีทางบัญชีแรกที่ถือใช้ระเบียบ คือ วันที่ 31 ธันวาคม 2544

ก. จำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชี มีดังนี้

ต้นเงิน 25% × 114,000	28,500 บาท
ดอกเบี้ยค้างชำระเต็มจำนวน	24,000 บาท
รวมจำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	52,500 บาท

ข. การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินกู้	28,500
หนี้สงสัยจะสูญ-ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	24,000
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้	28,500
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	24,000

(2) วันสิ้นปีทางบัญชีที่ 2 คือ วันที่ 31 ธันวาคม 2545

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่า นาย ท. สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติจึงเปลี่ยนสภาพเป็นลูกหนี้ปกติ แต่นาย ถ. ซึ่งเป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยและมีหนี้หลังจากหักหลักประกันแล้ว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 จำนวน 200,000 บาท ในปีนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จึงเปลี่ยนไปอยู่ในเกณฑ์ ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ ซึ่งต้องคำนวณจำนวนเงินเพื่อตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ 100 แต่ในปีที่ 2 สหกรณ์มีมติให้ทยอยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชี ร้อยละ 50

ก. จำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชีปีที่ 2 มีดังนี้

ต้นเงินนาย ถ. (50% × 200,000)	100,000 บาท
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งบัญชีไว้แล้วในปีก่อน	28,500 บาท
จำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของต้นเงินที่ต้องตั้งเพิ่มในปีนี้	71,500 บาท

ข. การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้	71,500
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้	71,500

(3) วันสิ้นปีทางบัญชีที่ 3 คือวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ซึ่งการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต้องตั้งในทางบัญชีให้เต็มจำนวนตามที่ระเบียบกำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้อาจมีจำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่าจำนวนตามบัญชีก็ได้ ซึ่งทั้ง 2 กรณีมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

- **จำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้มากกว่าจำนวนตามบัญชี**

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่านาย ท. สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ แต่นาย ถ. ซึ่งเป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญในปีบัญชี 31 ธันวาคม 2545 จำนวน 200,000 บาท ยังคงไม่สามารถชำระหนี้ได้ในปีนี้อีก และในปีที่ 3 สหกรณ์ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญทางบัญชีไว้เต็มจำนวน

ก. จำนวนเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในทางบัญชีปีที่ 3 มีดังนี้	
ต้นเงิน นาย ถ. (100% x 200,000)	200,000 บาท
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งบัญชีไว้แล้วในปีก่อน ๆ	100,000 บาท
จำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของต้นเงินที่ต้องตั้งเพิ่มในปี	100,000 บาท

ข. การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้	100,000	
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้		100,000

● **จำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้น้อยกว่าจำนวนตามบัญชี**

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่า นาย ท. สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ แต่นาย ถ. ซึ่งเป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญในปีบัญชี 31 ธันวาคม 2545 จำนวน 200,000 บาท นำเงินมาชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยได้ทั้งหมด

ก. จำนวนต้นเงินที่ต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในทางบัญชีปีที่ 3 จึงไม่มี แต่สหกรณ์ได้มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ไว้แล้วในปีก่อน ๆ จำนวน 100,000 บาท ดังนั้น จำนวนเงินดังกล่าวจึงถือเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการที่ต้องนำไปลดค่าใช้จ่ายในทางบัญชีของปีนี้

สำหรับดอกเบี้ยค้างชำระที่ได้รับชำระถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์เงินสดในปีทั้งจำนวน

ข. การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี

เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้	100,000	
เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้		100,000

6. การตัดหนี้สูญ

ตามข้อ 16 ของระเบียบกำหนดว่า การตัดลูกหนี้จัดชั้นสูญออกจากบัญชี ให้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการตัดหนี้สูญที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ทั้งนี้ การตัดลูกหนี้จัดชั้นสูญแต่ละรายต้องตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวนแล้ว ดังนั้น หากสหกรณ์มีลูกหนี้จัดชั้นสูญตามข้อ 11 จะต้องแยกลูกหนี้ดังกล่าวออกจากลูกหนี้เงินกู้อื่น ๆ เพื่อนำมาพิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญให้เต็มจำนวนก่อนการขอตัดลูกหนี้จัดชั้นสูญออกจากบัญชี

ตัวอย่างที่ 12

จากตัวอย่างเดิม สมมติว่าระหว่างปีทางบัญชีที่ 2 ของการถือใช้ระเบียบนี้ สหกรณ์ได้ฟ้องดำเนินคดีกับ นาย ธ. ศาลตัดสินให้นำหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันขายทอดตลาด ได้เงินมาจำนวน 230,000 บาท

ก. การคำนวณจำนวนเงินที่ได้รับเพื่อโอนชำระหนี้ มีดังนี้

ต้นเงินกู้คงเหลือ	300,000 บาท	
ดอกเบี้ยค้างรับ (30,000 - 6,000)	24,000 บาท	(ซึ่งตั้งบัญชีไว้แล้ว)
ดอกเบี้ยพึงรับ	<u>36,000 บาท</u>	(ยังไม่ตั้งบัญชีไว้)
รวมเงินที่ต้องชำระ	<u>360,000 บาท</u>	
เงินที่ได้รับจากการขายทอดตลาด	230,000 บาท	
เงินค่าหุ้น	<u>50,000 บาท</u>	
รวมจำนวนเงินที่ใช้ชำระหนี้	<u>280,000 บาท</u>	

(ดูรายละเอียดประกอบหมายเลข 3)

เมื่อโอนทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้สินของนาย ธ. แล้ว ปรากฏว่าไม่เพียงพอที่จะชำระต้นเงินกู้ที่เหลือจำนวน 80,000 บาท จึงเป็นลูกหนี้จัดชั้นสูญตามข้อ 11 (5) สหกรณ์ต้องนำไปคำนวณตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนแล้ว ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระที่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนแล้ว เมื่อได้รับชำระจากเงินที่ทำการขายทอดตลาดแล้ว ให้โอนกลับเพื่อลดยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับในทางบัญชี

ข. การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี

เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้	80,000	
	เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ลูกหนี้เงินกู้		80,000
เดบิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ - ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	24,000	
	เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ - ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ		24,000

เมื่อได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของนาย ธ. ไว้เต็มจำนวนแล้ว หากสหกรณ์ต้องการตัดออกจากบัญชีจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- จัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ ดังนี้
 - จำนวนหนี้ที่ขออนุมัติตัดจำหน่ายออกจากบัญชี
 - คำชี้แจงสภาพหลักฐานและการดำเนินการติดตามทวงถามหนี้
 - เหตุผลในการขอตัดจำหน่ายหนี้สูญ
 - ความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการ
- กำหนดวาระการประชุมใหญ่เรื่องการตัดจำหน่ายหนี้สูญพร้อมทั้งสรุปเรื่องโดยย่อ และแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทราบก่อนการประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 7 วัน
- การอนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญ จะต้องมิมติโดยมีคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มาประชุม หากลูกหนี้รายใดไม่ได้รับการอนุมัติให้คณะกรรมการดำเนินการนำกลับไปพิจารณาใหม่ และจัดทำเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม เพื่อขออนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญอีกครั้ง
- เมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติอนุมัติให้ตัดจำหน่ายหนี้สูญได้ ให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมด้วยการอนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญนี้เป็นเพียงการปฏิบัติทางบัญชีเท่านั้น มิได้เป็นการระงับสิทธิเรียกร้องจากผู้ต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์แต่อย่างใด
- ทำรายการปรับปรุงบัญชีเฉพาะลูกหนี้รายที่ได้รับการอนุมัติให้ตัดจำหน่ายหนี้สูญ

ตัวอย่างที่ 13

เมื่อสหกรณ์ได้ดำเนินการขออนุมัติตัดจำหน่ายหนี้สูญของนาย ธ. ตามขั้นตอนข้างต้นเรียบร้อยแล้ว การบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี จะเป็นดังนี้

เดบิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ – ลูกหนี้เงินกู้	80,000	
	เครดิต		ลูกหนี้เงินกู้ 80,000

7. การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

7.1 ให้แสดงรายการลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แยกต่างหากจากลูกหนี้เงินกู้ปกติ และแสดงรายการเป็นลูกหนี้ระยะสั้นทั้งจำนวน พร้อมทั้งนำค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมาแสดงเป็นรายการหักจากยอดลูกหนี้

ตัวอย่าง

(รายการลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน)

ลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
ตัวรับเงิน
ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง
ลูกหนี้เงินกู้ - ปกติ
ลูกหนี้เงินกู้ - ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
ลูกหนี้อื่น ๆ
	<u>รวมลูกหนี้</u>	<u>.....</u>
หัก	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
	สำรองหนี้คลาดเคลื่อน
	<u>ลูกหนี้ระยะสั้นสุทธิ</u>	<u>.....</u>

ณ วันที่.....ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญข้างต้นแยกเป็น.....

สำรองหนี้คลาดเคลื่อน แยกเป็น.....

7.2 ให้เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หัวข้อนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ดังนี้

7.2.1 การระงับการรับรู้รายได้ที่เกิดจากดอกเบี้ยเงินให้กู้ของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตามเกณฑ์คงค้างและให้เปิดเผยถึงจำนวนเงินที่ไม่ได้รับรู้เข้าเป็นรายได้ ซึ่งหากได้นำเข้าเป็นรายได้แล้ว จะมีผลให้สหกรณ์มีกำไรสุทธิเพิ่ม

ตัวอย่าง

“สหกรณ์ระงับการรับรู้รายได้ที่เกิดจากดอกเบี้ยเงินให้กู้ของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตามเกณฑ์ที่รับพึงจ่าย จำนวน.....บาท ซึ่งหากสหกรณ์รับรู้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ของลูกหนี้ดังกล่าวแล้ว จะทำให้สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปีเป็นจำนวน.....บาท”

7.2.2 การทยอยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544 และเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ

ตัวอย่าง

“สหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนายทะเบียน สหกรณ์ ว่าด้วย การจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2544 โดยตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัย จะสูญของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ร้อยละ...../เต็มจำนวน ของยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญทั้งสิ้น ซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการชุดที่.....ครั้งที่.....วันที่.....”

**คำสั่ง ประกาศและระเบียบ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์**

คำสั่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ 339/2555

เรื่อง มอบอำนาจในการพิจารณาด้านการบัญชีและการสอบบัญชี

เพื่อให้การปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบัญชีและด้านการสอบบัญชีเป็นไปโดยคล่องตัว รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 และมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 14 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ 1 - 10 ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีเกี่ยวกับราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ด้านการบัญชี

1.1 การพิจารณาผ่อนผันการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี ค่าใช้จ่ายตัดจ่ายและอื่น ๆ กรณีสหกรณ์ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

1.1.1 กรณีการผ่อนผันดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อผลการทำงานของสหกรณ์ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้พิจารณา

1.1.2 กรณีการผ่อนผันดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลการทำงานของสหกรณ์ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หารือ หรือขอความเห็นชอบจากกรม

1.2 การพิจารณาตอบข้อหารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชี หรือการแสดงรายการในงบการเงิน

1.2.1 กรณีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือมีหนังสือเวียนให้ถือปฏิบัติแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาตอบข้อหารือ

1.2.2 กรณีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่มีกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือยังไม่มีหนังสือเวียนให้ถือปฏิบัติ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หารือ หรือขอความเห็นชอบจากกรม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. ด้านการสอบบัญชี

ให้ปฏิบัติตามคู่มือระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี (Cooperative Auditing Quality Control : CAQC)

2.1 กรณีผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแบบมีเงื่อนไข ให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2 กรณีผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินว่างบการเงินไม่ถูกต้อง หรือรายงานว่าไม่แสดงความเห็นต่อการเงิน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอความเห็นชอบจากกรม

เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการดำเนินการ ให้ผู้สอบบัญชีสรุปสาระสำคัญพร้อมกับให้ความเห็นในกรณีนั้น ๆ แล้วหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ให้ความเห็นในเบื้องต้นก่อนเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณา หรือให้ความเห็นเพิ่มเติมในกรณีที่ขอความเห็นชอบจากกรม และให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์รายงานการใช้อำนาจให้กรมทราบด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **จักรี สุจริตธรรม**
(นายจักรี สุจริตธรรม)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2554

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์และการอุทธรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 ข้อ 4 จึงกำหนดระเบียบเกี่ยวกับวิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2554 ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศนี้ เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2545”

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“คณะอนุกรรมการ” หมายถึง คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ข้อกล่าวหา” หมายถึง เรื่องที่กล่าวหาหรือกล่าวโทษผู้สอบบัญชีสหกรณ์ว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

“ผู้กล่าวหา” หมายถึง สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือผู้ซึ่งพบหรือทราบการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายถึง ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณ

“ผู้รับข้อกล่าวหา” หมายถึง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ 1 - 10 สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 5 การพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ให้พิจารณาจากลักษณะข้อบกพร่องในการปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังต่อไปนี้

5.1 ข้อบกพร่องน้อย

5.2 ข้อบกพร่องปานกลาง

5.3 ข้อบกพร่องมาก

5.4 ข้อบกพร่องร้ายแรง

ลักษณะข้อบกพร่องให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 1

คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการซึ่งอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณา จรรยาบรรณและวินัยจรรยาบรรณ กรณีที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประพฤติผิดจรรยาบรรณที่เข้าลักษณะข้อบกพร่อง ระดับข้อบกพร่องมากหรือระดับข้อบกพร่องร้ายแรง เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นหรือเหตุผลพิเศษ คณะกรรมการอาจพิจารณาได้เองโดยไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการพิจารณา

ข้อ 7 ให้มีคณะอนุกรรมการซึ่งอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณา จรรยาบรรณและวินัยจรรยาบรรณ กรณีที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประพฤติผิดจรรยาบรรณที่เข้าลักษณะ ข้อบกพร่องระดับข้อบกพร่องน้อยหรือระดับข้อบกพร่องปานกลาง

ข้อ 8 ผู้มีอำนาจพิจารณาจรรยาบรรณตามข้อ 6 และข้อ 7 มีอำนาจหน้าที่สอบสวนและพิจารณา ข้อเท็จจริงในเรื่องที่กล่าวหา หรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจง เป็นหนังสือหรือหลักฐานได้

หมวด 2

ขั้นตอนและวิธีการพิจารณาจรรยาบรรณ

ข้อ 9 ข้อกล่าวหา ต้องเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอย่างน้อยต้องมีข้อมูลประกอบด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติผิดจรรยาบรรณของ ผู้ถูกกล่าวหาพร้อมทั้งลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหาไว้ด้วย

ผู้กล่าวหา ต้องยื่นข้อกล่าวหาต่อผู้รับข้อกล่าวหา ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่พบหรือทราบ การประพฤติผิดจรรยาบรรณ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น

ข้อ 10 เมื่อได้รับข้อกล่าวหาตามข้อ 9 ให้ผู้รับข้อกล่าวหาเสนอข้อกล่าวหาต่อคณะอนุกรรมการ พิจารณาโดยเร็ว

ข้อ 11 การพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

(1) ให้เลขานุการคณะอนุกรรมการ พิจารณากลับกรองข้อกล่าวหาและสรุปความเห็น เสนอต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

(2) ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาและวินัยจรรยาบรรณโดยเร็ว ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการ ต้องให้ผู้ถูกกล่าวหามาให้ถ้อยคำหรือนำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา ได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคณะอนุกรรมการ

(3) กรณีที่คณะอนุกรรมการได้วินิจฉัยชี้ขาดเป็นข้อบกพร่องน้อยหรือปานกลาง ให้จัดทำรายงานสรุปผลการพิจารณาและวินิจฉัยเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อทราบ โดยสรุปสาระสำคัญของข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจากการสอบสวน ลักษณะข้อบกพร่อง และคำวินิจฉัยชี้ขาด รวมทั้งการลงโทษภายใน 15 วัน นับจากวันที่มีคำวินิจฉัยชี้ขาด

(4) กรณีที่คณะอนุกรรมการวินิจฉัยว่าเป็นข้อบกพร่องมากหรือร้ายแรง ให้จัดทำรายงานสรุปผลการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา โดยสรุปสาระสำคัญของข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจากการสอบสวน ลักษณะข้อบกพร่อง คำวินิจฉัยและความเห็นในการเสนอการลงโทษ ภายใน 15 วัน นับจากวันที่มีคำวินิจฉัย

ข้อ 12 การพิจารณาของคณะกรรมการ

(1) ให้เลขานุการคณะกรรมการสรุปผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ และเสนอความเห็นต่อประธานคณะกรรมการเพื่อทราบตามข้อ 11 (3) หรือพิจารณาตามข้อ 11 (4) แล้วแต่กรณีโดยเร็ว

(2) ให้คณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดตามข้อ 11 (4) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องให้ผู้ถูกร้องมาให้อัยการหรือผู้นำพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากคณะกรรมการ

(3) ให้คณะกรรมการ เสนอคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการ ต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อทราบ

ข้อ 13 ในการประชุมของคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ ต้องมีกรรมการหรืออนุกรรมการ มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการหรืออนุกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ที่เข้าร่วมประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด 3

คำวินิจฉัยชี้ขาด และการแจ้งผล

ข้อ 14 ผู้พิจารณาจรรยาบรรณ มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด ดังต่อไปนี้

14.1 ข้อกล่าวหาไม่มีมูลว่าการประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ จัดทำหนังสือแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบพร้อมเหตุผลเพื่อยุติเรื่อง

14.2 ข้อกล่าวหาไม่มีมูลว่ามี การประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการหรืออนุกรรมการพิจารณา วินิจฉัยชี้ขาด และพิจารณาโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณ ตามระดับข้อบกพร่อง ซึ่งระบุไว้ในข้อ 5 ดังนี้

14.2.1 กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นข้าราชการให้ดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ

14.2.2 กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้ดำเนินการดังนี้

- (1) ระดับข้อบกพร่องน้อย ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (2) ระดับข้อบกพร่องปานกลาง ภาคทัณฑ์
- (3) ระดับข้อบกพร่องมาก งดการเสนอชื่อเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

โดยมีกำหนดเวลา แต่ไม่เกิน 3 ปี

- (4) ระดับข้อบกพร่องร้ายแรง ถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชี

ภาคเอกชน

กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์ถูกพิจารณาโทษตามลักษณะข้อบกพร่องมากหรือร้ายแรง หากมีงานสอบบัญชีสหกรณ์ค้างอยู่ในความรับผิดชอบ หรือได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์แล้ว แต่ยังมีได้เริ่มดำเนินการตรวจสอบ ให้ยุติงานสอบบัญชีดังกล่าวในทันที

ในกรณีที่ถูกลบชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชนแล้วเป็นเวลา เกินกว่า 5 ปี อาจยื่นคำร้องขอกลับเข้ามาเป็นผู้สอบบัญชีใหม่ได้ แต่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และต้องผ่านหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ 15 ให้ผู้พิจารณาจรรยาบรรณแจ้งผลคำวินิจฉัยตามข้อ 14 ให้ผู้ถูกกล่าวหา และผู้เกี่ยวข้อง ทราบภายใน 15 วัน นับจากวันที่มีคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้น พร้อมทั้งบันทึกคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้น ๆ ไว้ในทะเบียน ประวัติของผู้ถูกกล่าวหา

การเผยแพร่คำวินิจฉัยต่อสาธารณชน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

หมวด 4

การอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ 16 ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกพิจารณาโทษตามข้อ 14.2 อาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าว ต่อคณะกรรมการได้ไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือวันที่ควรทราบคำสั่ง เมื่อปรากฏว่ามีข้อมูล หรือพยานหลักฐานใหม่ที่สำคัญและชัดเจน ซึ่งถ้าได้นำมาพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องที่กล่าวหาผู้สอบบัญชี สหกรณ์ประพฤติผิดจรรยาบรรณที่ได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดไปแล้วนั้น อาจจะทำให้คำวินิจฉัยตามข้อ 14.2 นั้น เปลี่ยนแปลง

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่อง ที่อุทธรณ์ข้อโต้แย้งหรือข้อกฎหมายและเหตุผลในการอุทธรณ์ ทั้งนี้ ข้อมูลที่นำมาต้องเป็นข้อมูลใหม่ ซึ่งยังไม่เคยนำมาพิจารณา

ข้อ 17 การอุทธรณ์ ตามข้อ 16 ให้ทำเป็นหนังสือเสนอต่อประธานคณะกรรมการ โดยผู้อุทธรณ์ อาจยื่นหนังสืออุทธรณ์ด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน กรณีจัดส่งทางไปรษณีย์ให้ถือวันที่ ไปรษณีย์ต้นทางประทับตราไปรษณีย์บนซองหนังสืออุทธรณ์เป็นวันที่ยื่นอุทธรณ์

ข้อ 18 ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ตามข้อ 16 ผู้อุทธรณ์อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์ได้ โดยทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ ชี้แจงข้อเท็จจริง และเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์

ข้อ 19 คณะกรรมการอาจสอบถามผู้อุทธรณ์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและให้โอกาสแก่คู่กรณีได้ โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนก็ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 20 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาอุทธรณ์ คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้อง รวบรวมเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมในประเด็นที่กำหนด เพื่อประกอบการพิจารณาได้

ข้อ 21 ให้คณะกรรมการพิจารณาค่าอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัย อุทธรณ์แล้ว ให้เสนอความเห็นต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดและให้ คณะกรรมการแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายใน 15 วัน นับจากวันที่มีคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้น

หมวด 5

บทเฉพาะกาล

ข้อ 22 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ก่อนที่ระเบียบนี้ บังคับใช้ให้คณะกรรมการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้บังคับกับผู้สอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรและสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**
(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยข้อกำหนดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 ข้อ 4 จึงกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยข้อกำหนดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“ผู้รับบริการ” หมายถึง

(1) บรรดาสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์รับสอบบัญชีให้

(2) ส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือบุคคลอื่น ที่ใช้ผลงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้วยความสุจริตและจำเป็น

“ผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้ อันได้แก่ สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สังกัด

“ความโปร่งใส” หมายถึง ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ มาตรฐานวิชาชีพและตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด รวมถึงไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริง อันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

“ความเป็นอิสระ” หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ความเป็นอิสระนี้ต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นที่เชื่อถือได้

“ความเที่ยงธรรม” หมายถึง การใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น

“ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายถึง การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริ่งใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติตามงานตามหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานทั้งที่ไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

“ความรู้ความสามารถ” หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน สอบบัญชีสหกรณ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวัง รอบคอบเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลการปฏิบัติงาน สอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

“การรักษาความลับ” หมายถึง การไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติสหกรณ์ไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ” หมายถึง

(1) การกระทำใด ๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องได้รับโทษการประพฤติดิจรรยาบรรณตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีโดยมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีสหกรณ์โดยมิได้ปฏิบัติงานตรวจสอบใด ๆ หรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ข) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยินยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ค) แสดงความเห็นต่อการเงินที่นำส่งหน่วยงานราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ละชุดแสดงข้อมูลต่างกันโดยไม่มีเหตุผลสมควร

(ง) แจ้งข้อความหรือจัดทำ รวมถึงการใช้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้ว่าเป็นพยานหลักฐานอันเป็นเท็จไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

(จ) ยินยอมหรือแนะนำให้ผู้รับบริการตามข้อ 3 (1) ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทุจริตหรือมีเจตนาหลีกเลี่ยง

(ฉ) มีพฤติกรรมอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์กำหนดว่าเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

(2) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากหน่วยงานราชการหรือสถาบันวิชาชีพอื่นที่ควบคุมและหรือกำกับดูแล เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณ

หมวด 1

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ 4 ความโปร่งใส

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

ข้อ 5 ความเป็นอิสระ

(1) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 6 ความเที่ยงธรรม

(1) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้องไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งต้องไม่พึงรับสิ่งของหรือทรัพย์สินมีค่าจากสหกรณ์ นอกจากค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

(2) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากความมือคิดและความลำเอียง

(3) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยโปร่งใส อิสระ และซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ 7 ความซื่อสัตย์สุจริต

(1) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

(2) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานตามหลักฐานที่เป็นจริง

(3) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

หมวด 2

ความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ข้อ 8 ความรู้ความสามารถ

(1) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ

(2) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องรับงานสอบบัญชีสหกรณ์ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

(3) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงาน ด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

(4) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพและวิชาการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อ 9 มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

- (1) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของ นายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความซื่อสัตย์ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

หมวด 3

การรักษาความลับ

ข้อ 10 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับของสหกรณ์ ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีและความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับของผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้ไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้รับบริการตามข้อ 3 (1) เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผย ตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 11 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับของสหกรณ์ ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีและความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับของผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้ ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

หมวด 4

ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ข้อ 12 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องมีความรับผิดชอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดต่อผู้รับบริการ

ข้อ 13 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

หมวด 5

ความรับผิดชอบต่อผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ 14 ผู้ที่สอบบัญชีสหกรณ์ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร สถาบัน ธุรกิจภายนอกหรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ข้อ 15 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการของผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ 16 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้

หมวด 6

ความรับผิดชอบต่อนอร์มวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อ 17 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่แย่งงานสอบบัญชีสหกรณ์จากผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น

ข้อ 18 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์เกินกว่าที่รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น

ข้อ 19 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริง ไม่โอ้อวดหรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น หรือองค์กรที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่นสังกัดอยู่

ข้อ 20 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานสอบบัญชีสหกรณ์มาให้ตน

ข้อ 21 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใดเมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ของสหกรณ์นั้น

ข้อ 22 ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมในการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยมีได้คำนึงถึงลักษณะ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนรับเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 23 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้บังคับใช้กับผู้สอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรและสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย การแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์ ได้มอบให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดระเบียบ คำแนะนำ ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี นั้น เพื่อให้ การแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่รับรองทั่วไป และเหมาะสมกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบว่าด้วยการแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการแสดงความเห็นต่อ งบการเงินของสหกรณ์ พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้และ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัย ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 5 การลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.บ.ช. ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2541) เรื่อง การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยการแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดให้การแสดงความเห็นต่องบการเงิน มี 4 แบบ ดังนี้

- (1) การแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
- (2) การแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข
- (3) การแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง
- (4) รายงานว่าไม่แสดงความเห็น

ข้อ 6 การแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขได้เมื่อ

(1) ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงินตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ได้แก่

- การวางแผนและปฏิบัติงาน เพื่อทราบว่างบการเงินแสดงข้อมูลไม่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
- ใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน
- การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้ และประมาณการเกี่ยวกับรายงานทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ

(2) ผู้สอบบัญชีเชื่อมั่นว่างบการเงินที่ตรวจสอบแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสด (ถ้ามี) ของสหกรณ์ โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งหมายรวมถึงได้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอแล้ว

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีต้องการเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขของผู้สอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีเพิ่มวรรคอธิบายเพื่อเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ต่อท้ายวรรคความเห็น พร้อมทั้งเน้นด้วยว่าความเห็นของผู้สอบบัญชียังคงเป็นความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข ซึ่งกรณีการเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ เช่น

- มีปัญหาต่อการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการที่มีสาระสำคัญ
- สหกรณ์มีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ (นอกเหนือจากปัญหาในการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ) ที่อาจกระทบฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงของสหกรณ์
- มีการเปลี่ยนแปลงหลักการบัญชี หรือประมาณการทางบัญชี
- มีเหตุการณ์ที่สำคัญภายหลังวันที่ในงบการเงิน

ข้อ 7 การแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข

ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข เมื่อเกิดกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีต่อไปนี้ โดยมีสาระสำคัญ

(1) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีได้ตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เช่น ผู้สอบบัญชีถูกจำกัดขอบเขตการปฏิบัติงานโดยสถานการณ์ และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นจนเป็นที่พอใจได้ ซึ่งการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบจะต้องไม่ใช่สาเหตุที่เกิดจากผู้สอบบัญชีเอง เป็นต้น

(2) งบการเงินที่ตรวจสอบมิได้แสดงรายการและข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เช่น มีความขัดแย้งกับคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องการยอมรับนโยบายการบัญชีที่สหกรณ์เลือกใช้นโยบายการบัญชี เป็นต้น

(3) งบการเงินที่ตรวจสอบมิได้เปิดเผยข้อความและรายการอย่างเพียงพออันอาจทำให้เกิดการหลงผิดหรือเสียหายแก่สหกรณ์นั้นหรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

(4) บัญชีและงบการเงินที่ตรวจสอบมิได้จัดทำตามที่กฎหมายและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งมีผลกระทบต่อความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญของงบการเงิน เช่น

- การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ การชำระภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ครบถ้วน
- เอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีบางส่วนสูญหาย/ไม่ครบถ้วน
- การบันทึกบัญชีไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ได้แก่ จำหน่ายสินค้าประเภทหนึ่งแต่ออกไปเสิร์ฟรับเงินอีกประเภทหนึ่ง

ข้อ 8 การแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง

ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง เมื่อผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดจนได้หลักฐานต่าง ๆ อย่างเพียงพอที่แสดงว่างบการเงินไม่ถูกต้องในกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีตามข้อ 7 (2) (3) หรือ (4) โดยมีสาระสำคัญมาก

ข้อ 9 รายงานว่าไม่แสดงความเห็น

ผู้สอบบัญชีต้องไม่แสดงความเห็นต่อบงการเงิน เมื่อไม่สามารถตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเป็นเหตุให้ไม่สามารถรวบรวมหลักฐานได้อย่างเพียงพอในการที่จะวินิจฉัยได้ว่าว่างบการเงินที่ตรวจสอบมีความถูกต้องเพียงใด รวมทั้งต้องรายงานว่าไม่แสดงความเห็นเมื่อเกิดกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีดังต่อไปนี้ โดยมีสาระสำคัญมาก

- (1) ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีได้ตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (2) มีปัญหาต่อการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการหรือมีความไม่แน่นอนอื่นในอนาคตที่มีสาระสำคัญมาก อันอาจกระทบถึงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ที่สอบบัญชีนั้น

ข้อ 10 วิธีปฏิบัติในการแสดงความเห็นต่อบงการเงินแบบมีเงื่อนไข

10.1 เรื่องที่มีข้อเท็จจริงซึ่งวินิจฉัยได้ว่าเป็นกรณีเดียวกับที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เคยแจ้งเป็นหนังสือเวียนให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขได้ทันที

10.2 เรื่องที่ไม่เข้ากรณีตามข้อ 10.1 ให้ผู้สอบบัญชีเสนอต่อผู้รับมอบอำนาจดังต่อไปนี้เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

- (1) ผู้สอบบัญชีภาคราชการในส่วนกลาง ขอความเห็นจากผู้อำนวยการสำนักตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง
- (2) ผู้สอบบัญชีภาคราชการในส่วนภูมิภาค ขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาค
- (3) ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักกำกับดูแลการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

10.3 กรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขตามคำสั่งของสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ แต่ไม่ดำเนินการแก้ไขตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้สอบบัญชีเห็นว่าการรอไม่เป็นผลดีต่อสหกรณ์และเห็นว่าเป็นกรณีที่สมควรแสดงความเห็นต่อบงการเงินแบบมีเงื่อนไข ให้ผู้สอบบัญชีเสนอเรื่องต่อผู้รับมอบอำนาจตามข้อ 10.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ 11 การแสดงความเห็นต้องบการเงินกรณีแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง และ รายงานว่าไม่แสดงความเห็นให้ผู้สอบบัญชีขอความเห็นชอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ก่อนทุกกรณี

ข้อ 12 การเสนอเรื่องเพื่อขอความเห็นชอบต่อผู้รับมอบอำนาจตามข้อ 10 หรือการเสนอเรื่อง ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาตามข้อ 11 ให้ผู้สอบบัญชีแนบหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการ พิจารณา ในกรณีที่เป็นผู้สอบบัญชีภาคราชการให้ผู้สอบบัญชีเสนอเรื่องผ่านสายการบังคับบัญชาตามลำดับ และให้ผู้บังคับบัญชาแสดงความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ 13 กรณีที่มีการแสดงความเห็นต้องบการเงินแบบมีเงื่อนไข การแสดงความเห็นว่างบการเงิน ไม่ถูกต้อง หรือรายงานว่าไม่แสดงความเห็น ให้ผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และประชุมใหญ่ เพื่อชี้แจงให้สหกรณ์ทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องแสดงความเห็นในลักษณะ ดังกล่าว รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสหกรณ์ด้วย

ข้อ 14 ในกรณีที่มีปัญหาในทางปฏิบัติให้หารือกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 15 การแสดงความเห็นต้องบการเงินตามระเบียบนี้ ให้ใช้กับการแสดงความเห็นต่อ บการเงินของกลุ่มเกษตรกรโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตัวอย่าง รายงานของผู้สอบบัญชี

การแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข (กรณีเน้นข้อมูลและเหตุการณ์)

ในกรณีผู้สอบบัญชีรายงานการสอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข แต่ต้องการเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ การรายงานวรรณคดี วรรณคดีและวรรณคดีความเห็นคงข้อความไว้ตามรูปแบบมาตรฐาน และให้เพิ่ม วรรณคดีบายต่อท้ายวรรณคดีเห็น ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

ข้าพเจ้าให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ..... เงินฝากสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX ได้รวมเงินฝากสหกรณ์ที่ถูกฟ้องล้มละลายจำนวน.....บาท คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ยังไม่สามารถประมาณได้อย่างมีเหตุผลว่าสหกรณ์จะได้คืนเงินฝากดังกล่าวหรือไม่เพียงใด เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลของคดีล้มละลาย ดังนั้น สหกรณ์จึงยังไม่ได้ตั้งสำรองเพื่อจำนวนเงินฝาก ที่อาจไม่ได้คืนไว้ในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX ทั้งนี้ การแสดงความเห็นต่องบการเงิน ยังเป็นแบบไม่มีเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ 2

โดยมิได้เป็นการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ข้าพเจ้าให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ.....สหกรณ์ถูกประเมินเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน.....บาท สหกรณ์อยู่ในระหว่างการอุทธรณ์การประเมินภาษี และเนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลของคดี สหกรณ์จึงยังมิได้ตั้งสำรองเพื่อหนี้ที่อาจเกิดขึ้นไว้ในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

การแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข

1. กรณีขอบเขตการตรวจสอบถูกจำกัด อาจเกิดจากสหกรณ์หรือโดยสถานการณ์ ซึ่งทำให้ ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข รายงานของผู้สอบบัญชีจะอธิบายถึงการถูกจำกัดขอบเขต ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรณคดีคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่จะกล่าวในวรรณคดีต่อไป ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตาม.....(วรรณคดีขอบเขต คงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ข้าพเจ้าไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันที่.....เพราะวันที่ตรวจนับเป็น วันก่อนที่ข้าพเจ้าจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่น ให้เป็นที่พอใจในปริมาณของสินค้าคงเหลือได้ เนื่องจาก.....

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบของรายการปรับปรุง ซึ่งอาจจำเป็นถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่พอใจในปริมาณของสินค้าคงเหลือ งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่..... (วรรคความเห็นคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ตัวอย่างที่ 2

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรคนำคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตาม.....(วรรคขอบเขตคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจซื้อ ขายสินค้า แต่ไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้าอย่างเพียงพอที่จะใช้เป็นเกณฑ์ จึงทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบให้ได้ความพอใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2537 จำนวน.....บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่มีสาระสำคัญและมีผลต่อความถูกต้องของงบการเงินดังกล่าว

ข้าพเจ้าเห็นว่า ขึ้นอยู่กับรายการปรับปรุงที่อาจมีขึ้น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้ได้ความพอใจในรายการที่กล่าวข้างต้น งบการเงินนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่(วรรคความเห็นคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ตัวอย่างที่ 3

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรคนำคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคถัดไป ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตาม.....(วรรคขอบเขตคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ข้าพเจ้าไม่อาจพิสูจน์ความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้เงินกู้ที่ปรากฏในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539, 2538, 2537, 2536 และ 2535 จำนวน.....บาท ,.....บาท ,.....บาท ,.....บาท และ.....บาท ตามลำดับ ได้โดยวิธีการยืนยันยอด ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เนื่องจากสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย ประกอบกับการที่สหกรณ์ไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับการจ่ายเงินกู้และการรับชำระเงินจากลูกหนี้ ข้าพเจ้าจึงไม่อาจจะใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้ดังกล่าวนี้ได้

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นรายการลูกหนี้ดังกล่าวในวรรคก่อน งบการเงินข้างต้นที่แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539, 2538, 2537, 2536 และ 2535 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี ของสหกรณ์จำกัด.....(วรรคความเห็นคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ตัวอย่างที่ 4

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรณาคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคถัดไป ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตาม.....(วรรณขอบเขตคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

สหกรณ์ไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับการซื้อสินค้าและชำระหนี้ค่าสินค้า ทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจตรวจสอบให้ได้หลักฐานที่เพียงพอในความถูกต้องของยอดเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง จำนวน.....บาท ที่ปรากฏในงบดุล ณ วันที่.....ซึ่งเป็นจำนวนที่มีสาระสำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า ขึ้นอยู่กับผลของการปรับปรุงงบการเงินที่อาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบหลักฐานได้อย่างเพียงพอเกี่ยวกับเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทางดังที่กล่าวในวรรคก่อน งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....(วรรณความเห็นคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ตัวอย่างที่ 5

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรณาคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่กล่าวในวรรคที่สามข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตาม.....(วรรณขอบเขตคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของสินค้าคงเหลือ ณ วันที่.....จำนวน.....บาท เนื่องจากสหกรณ์จัดทำหลักฐานการขายสินค้าเกี่ยวกับประเภทหรือชนิดของสินค้าที่ขายไม่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง จำนวน.....บาท และไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมสินค้าและวัตถุดิบ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อยอดต้นทุนขายที่บ้านทักเกิดความไม่แน่นอนอาจคลาดเคลื่อนกว่าความเป็นจริง

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็นถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่พอใจในปริมาณสินค้าคงเหลือตามที่อธิบายในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....(วรรณความเห็นคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

2. กรณีมีความขัดแย้งกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

2.1 ความขัดแย้งเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี-วิธีการบัญชีที่ไม่เหมาะสม

ตัวอย่าง

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรณาคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่กล่าวในวรรคที่สามข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตาม.....(วรรณขอบเขตคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ..... สหกรณ์ตราค่าข้าวเปลือกคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX ตามราคาทุน จำนวนบาท แต่ราคามูลค่าสุทธิที่จะได้รับมีจำนวน.....บาท ราคาต่ำกว่าราคาทุน ซึ่งไม่เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชี พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สหกรณ์ ตราค่าข้าวเปลือกคงเหลือตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ซึ่งมีผลทำให้ กำไรสุทธิของสหกรณ์ผิดจากที่ควรจะเป็น เป็นจำนวน.....บาท

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบต่อกงบการเงินจากเรื่องดังกล่าวในวรรคที่สามงบการเงินข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....(วรรคความเห็นคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

2.2 ความขัดแย้งเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี-เปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ

ตัวอย่าง

“ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบ.....(วรรคนำคงข้อความไว้เหมือนเดิม)

นอกจากที่กล่าวไว้ในวรรคที่สามข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตาม.....(วรรคขอบเขต คงข้อความไว้เหมือนเดิม)

ในวันที่.....สหกรณ์ได้นำเงินไปลงทุนในบริษัท.....จำนวน.....บาท ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และในปัจจุบันบริษัทดังกล่าว ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต้องเปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบ งบการเงิน

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นการไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์นำเงินไปลงทุนตามที่อธิบายใน วรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....(วรรคความเห็นคงข้อความ ไว้เหมือนเดิม)

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย การสอบบัญชีสหกรณ์ที่ควบเข้ากัน พ.ศ. 2544

เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่ควบเข้ากันตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นไปอย่างเหมาะสมและปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 สั่ง ณ วันที่ 26 กรกฎาคม 2543 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดวิธีปฏิบัติในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ควบเข้ากัน ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ควบเข้ากัน พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในทำราชการนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 การสอบบัญชีสหกรณ์ที่ควบเข้ากัน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 ส่วนที่เกี่ยวกับสหกรณ์เดิมก่อนการควบสหกรณ์

4.2 ส่วนที่เกี่ยวกับสหกรณ์ใหม่ซึ่งเกิดจากการควบสหกรณ์เดิมเข้าด้วยกันแล้ว

ส่วนที่เกี่ยวกับสหกรณ์เดิมก่อนการควบสหกรณ์

1. การตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน

1.1 ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ที่จะควบเข้ากัน ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากัน

1.2 กรณีที่สหกรณ์ได้รับการจดทะเบียนควบเข้ากันภายหลังวันสิ้นปีทางบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชีตามปกติ และ ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากันไปในคราวเดียวกัน

2. การจัดทำกระดาษทำการ

2.1 ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำกระดาษทำการของสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ที่จะควบเข้ากันตามรูปแบบเช่นเดียวกับการสอบบัญชีสหกรณ์ในกรณีปกติ

2.2 กรณีที่สหกรณ์ได้รับการจดทะเบียนควบเข้ากันภายหลังวันสิ้นปีทางบัญชี แต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี และ ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากันนั้น ให้จัดทำกระดาษทำการรวมไว้เป็นชุดเดียว ยกเว้น กระดาษทำการรายละเอียดที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นผลกระทบจากตัวเลขในงบการเงิน เช่น กระดาษทำการงบทดลอง กระดาษทำการลูกหนี้ และหนี้สงสัยจะสูญ กระดาษทำการสินค้าคงเหลือ กระดาษทำการสินทรัพย์ถาวรและค่าเสื่อมราคา เป็นต้น ให้จัดทำเพิ่มเติมขึ้นสำหรับกระดาษทำการใดแสดงข้อมูล ณ วันสิ้นปีทางบัญชี และ ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากัน โดยแสดงข้อมูลทั้ง 2 กรณี เป็นรายการเดียวกันและมีจำนวนเงินเท่ากัน ไม่ต้องแยกการจัดทำกระดาษทำการ แต่ให้ระบุวันที่ไว้ให้ชัดเจนที่ส่วนหัวของกระดาษทำการว่าเป็นข้อมูล ณ วันสิ้นปี และ ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากัน

3. รายงานของผู้สอบบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากันจากผลสรุปของการตรวจสอบ ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ นายทะเบียนสหกรณ์

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....และ
งบกำไรขาดทุนสำหรับงวดสิ้นสุดวันเดียวกันของสหกรณ์.....จำกัด
ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของ
ข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าว
จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบ
ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้
ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่
การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและ
การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้
และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ
เป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอ
ในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสม
ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....และ
ผลการดำเนินงานสำหรับงวดสิ้นสุดวันเดียวกันของสหกรณ์.....จำกัด
โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....

วันที่.....

การจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีกรณีสหกรณ์ได้รับการจดทะเบียนควบเข้ากันภายหลังจากวันสิ้นปีทางบัญชีแต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี และ ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนควบเข้ากันในคราวเดียวกันนั้น ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงาน ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ นายทะเบียนสหกรณ์

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....และวันที่.....งบกำไรขาดทุนสำหรับงวดสิ้นสุดวันที่.....และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ของสหกรณ์.....จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....และวันที่.....ผลการดำเนินงานสำหรับงวดสิ้นสุดวันที่.....และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ของสหกรณ์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....

วันที่.....

4. รายงานผลการตรวจสอบบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

รายงานผลการตรวจสอบบัญชี

สหกรณ์.....จำกัด

จังหวัด.....

สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่.....และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... a

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....
.....จำกัด สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่.....และสำหรับปี
สิ้นสุดวันที่..... a ซึ่งข้าพเจ้าได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแบบ.....
เมื่อวันที่.....ไว้แล้วนั้น ข้าพเจ้าขอเสนอผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบโดยสรุป
 - 1.1 การดำเนินงานของสหกรณ์
 - 1.2 ข้อสังเกตที่ตรวจพบและแนวทางการแก้ไข
 - 1.3 การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องของปีก่อน
2. ผลการตรวจสอบและข้อสังเกต
 - 2.1 สถานภาพทั่วไป
 - 2.2 การบริหารจัดการ
 - 2.2.1 การบริหารทั่วไป
 - (1) การแบ่งส่วนงานและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - (2) การกำหนดระเบียบต่าง ๆ
 - (3) การบัญชี
 - (4) แผนงานและงบประมาณ
 - (5) ผู้ตรวจสอบกิจการ
 - 2.2.2 การบริหารการเงิน
 - (1) โครงสร้างทุนดำเนินงาน
 - (2) การจัดหาและการใช้เงินทุน
 - (3) ข้อสังเกตด้านการบริหารการเงิน

2.2.3 การบริหารธุรกิจ

- (1) ปริมาณธุรกิจ
- (2) การอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิก
- (3) ข้อสังเกตในการดำเนินธุรกิจ

2.3 การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง

2.4 เรื่องอื่น ๆ

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

ที่ตั้งสำนักงานของผู้สอบบัญชี

วันที่.....

หมายเหตุ

า ใช้ในกรณีจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีซึ่งผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี และ ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากัน กรณีที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันก่อนวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากันกรณีเดียว ให้ตัดข้อความ “และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....” ออก

อนึ่ง ในการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีตามรูปแบบข้างต้น ให้รายงานโดยไม่ต้องเปรียบเทียบกับปีก่อน และให้รายงานการเลิกกิจการของสหกรณ์เพื่อนำไปควบเป็นสหกรณ์ใหม่ไว้ในเรื่องอื่น ๆ ว่าสหกรณ์เลิกโดยมติแห่งที่ประชุมใหญ่เมื่อใด นำไปควบกับสหกรณ์ใด เป็นสหกรณ์ใด และนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ที่ควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ใหม่เมื่อใด

ส่วนที่เกี่ยวกับสหกรณ์ใหม่ซึ่งเกิดจากการควบสหกรณ์เดิมเข้าด้วยกันแล้ว

1. การให้คำแนะนำด้านบัญชีแก่สหกรณ์ใหม่ ให้ผู้สอบบัญชีให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ใหม่ที่เกิดจากการควบสหกรณ์ให้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ทางบุคลากรของสหกรณ์ใหม่ ณ วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ที่ควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ใหม่ และทำรายการเปิดบัญชีของสหกรณ์ใหม่
2. การตรวจสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ใหม่ตามข้อ 1 ภายหลังจากที่สหกรณ์จัดทำแล้วเสร็จให้เป็นไปโดยถูกต้องตามที่ควร
3. การรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ณ วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ที่เกิดจากการควบเข้ากัน ดังนี้

รายงานผลการตรวจสอบบัญชีกรณีสหกรณ์ควบเข้ากัน

สหกรณ์.....จำกัด

จังหวัด.....

ณ วันที่.....(วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่)

ตามทีนายทะเบียนสหกรณ์ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....จำกัด ซึ่งเกิดจากการควบสหกรณ์เข้ากันนั้น ข้าพเจ้าขอเสนอผลการตรวจสอบดังนี้

1. สถานภาพทั่วไป (สหกรณ์เกิดจากการควบสหกรณ์ใดเข้าด้วยกัน เมื่อวันที่เท่าใด มีสมาชิกรวมทั้งสิ้นเท่าใด ผลการดำเนินงานของแต่ละสหกรณ์ที่นำมาควบเข้ากันเป็นอย่างไร และสหกรณ์ใหม่มีฐานะการเงินอย่างไร)

2. การบัญชีและใบสำคัญ (สหกรณ์จัดทำบัญชี ตลอดจนรายละเอียด บัญชีย่อยและทะเบียนต่าง ๆ ถูกต้องตรงกับบัญชีคุมยอดหรือไม่อย่างไร มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติทางบัญชีแก่สหกรณ์ใหม่ไว้อย่างไรบ้าง)

3. เรื่องอื่น ๆ

ทั้งนี้ได้แนบบงบการเงิน ณ วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ควบเข้ากันของสหกรณ์ใหม่ที่เกิดจากการควบเข้ากัน มาด้วยแล้ว

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

ที่ตั้งสำนักงานของผู้สอบบัญชี

วันที่.....

4. การตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ใหม่ ให้ผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ใหม่ตามปกติ

5. การจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี ณ วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ใหม่ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ใหม่ จากผลสรุปของการตรวจสอบ ดังนี้

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ นายทะเบียนสหกรณ์

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบคุณ ณ วันที่.....งบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับงวดสิ้นสุดวันเดียวกันของสหกรณ์.....จำกัด ^a ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าว จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีสหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับงวดสิ้นสุดวันเดียวกันของสหกรณ์.....จำกัด ^a โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

.....

วันที่.....

หมายเหตุ

a กรณีการดำเนินกิจการเต็มปี ให้เปลี่ยนข้อความเป็น “สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน.....” สหกรณ์ประเภทอื่น นอกเหนือจากสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ (ไม่รวมสหกรณ์เครดิตยูเนียน) ให้ตัดข้อความที่ขีดเส้นใต้ออกทั้งในวรรคหน้าและวรรคความเห็น และให้เติมคำว่า “และ” ไว้หน้าข้อความ “งบกำไรขาดทุน สำหรับงวดสิ้นสุด.....” และ “ผลการดำเนินงาน สำหรับงวดสิ้นสุด.....” ในวรรคหน้าและวรรคความเห็นตามลำดับ

6. การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ณ วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ใหม่ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี โดยมีองค์ประกอบดังนี้

รายงานผลการตรวจสอบบัญชี

สหกรณ์.....จำกัด

จังหวัด.....

สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่..... a

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....จำกัด สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่..... a ซึ่งข้าพเจ้าได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแบบ..... เมื่อวันที่.....ไว้แล้วนั้น ข้าพเจ้าขอเสนอผลการตรวจสอบ ดังนี้

สหกรณ์.....จำกัด เกิดจากการควบคุมสหกรณ์.....จำกัด และสหกรณ์.....จำกัด เข้าด้วยกัน โดยนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนเมื่อวันที่.....

1. ผลการตรวจสอบโดยสรุป

1.1 การดำเนินงานของสหกรณ์

1.2 ข้อสังเกตที่ตรวจพบและแนวทางการแก้ไข

2. ผลการตรวจสอบและข้อสังเกต

2.1 สถานภาพทั่วไป

2.2 การบริหารจัดการ

2.2.1 การบริหารทั่วไป

(1) การแบ่งส่วนงานและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

(2) การกำหนดระเบียบต่าง ๆ

(3) การบัญชี

(4) แผนงานและงบประมาณ

(5) ผู้ตรวจสอบกิจการ

2.2.2 การบริหารการเงิน

- (1) โครงสร้างทุนดำเนินงาน
- (2) การจัดหาและการใช้เงินทุน
- (3) ข้อสังเกตด้านการบริหารการเงิน

2.2.3 การบริหารธุรกิจ

- (1) ปริมาณธุรกิจ
- (2) การอำนวยการประโยชน์ให้แก่สมาชิก
- (3) ข้อสังเกตในการดำเนินธุรกิจ

3. เรื่องอื่น ๆ

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

ที่ตั้งสำนักงานของผู้สอบบัญชี
วันที่.....

หมายเหตุ

- a กรณีการดำเนินกิจการเต็มปี ให้เปลี่ยนข้อความเป็น “สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....”

ประกาศ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับการรายงาน
ข้อบกพร่องของสหกรณ์
และรายงานการสอบบัญชี**

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. 0 2628 5777

ที่ กษ 0404/ว.38

วันที่ 12 เมษายน 2555

เรื่อง แนวปฏิบัติในการดำเนินการติดตามข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปี 2555

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW 55) ให้พร้อมใช้งานแล้ว จึงขอให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวมทั้งเพิ่มเติมข้อมูลให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันโดยดำเนินการดังนี้

1. ให้ตรวจสอบรายชื่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบที่มีข้อบกพร่องกับระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW 55)

1.1 กรณีที่พบว่าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW 55) แสดงข้อมูลคลาดเคลื่อน เช่น ชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร/จำนวนเงินยอดยกมาไม่ถูกต้อง ให้ทำหนังสือแจ้งให้สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีดำเนินการขอแก้ไขข้อมูลในระบบฐานข้อมูล

1.2 กรณีตรวจพบข้อบกพร่องเพิ่มเติมระหว่างปี/มีการแก้ไขข้อบกพร่องระหว่างปี ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW 55)

2. กรณีสหกรณ์ที่จัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบมีข้อบกพร่องฯ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มอบหมายให้มีการติดตามการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์ดังกล่าว โดยผ่านกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งต่อไปนี้

- ประชุมร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการ
- ร่วมประชุมใหญ่

ทั้งนี้ ให้ผู้รับมอบหมายจัดทำบันทึกผลการติดตามการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์เสนอต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และบันทึกผลการติดตามทาง Intranet ในระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW 55) โดยบันทึกในวันเข้าทำกิจกรรมหรือภายในเดือนที่ทำกิจกรรมติดตามนั้น

อนึ่ง สิทธิในการบันทึกผลการติดตามในระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW 55) อยู่ภายใต้การมอบหมายของหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์แต่ละจังหวัดและสามารถดาวน์โหลด คู่มือการใช้ระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในหน้า Web Page ของระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 2555 หรือ Web Page ของสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี หากมีข้อสงสัยในการปฏิบัติสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มกำกับสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี Hotline 3308 หรือ โทร. 0 2628 5777 หรือ 0 2282 5886

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **ประสพสิน แม้นทิม**
(นายประสพสิน แม้นทิม)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ 0404/ว. 107

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

23 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง แนวทางการแสดงความเห็นต่องบการเงิน กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาล
มาจำหน่ายไม่เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

เรียน ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/ว 67 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2554

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดแนวปฏิบัติงานสอบบัญชีกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลไปแล้ว นั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้จัดทำแนวทางการแสดงความเห็นต่องบการเงิน กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายไม่เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. การแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบไม่มีเงื่อนไข ให้ผู้สอบบัญชีเพิ่มวรรคเน้นหลังวรรคความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชี เมื่อสหกรณ์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสหกรณ์ แต่การตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายเงินจูงจ่ายล่วงหน้าและเงินงวดซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วย การบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่ได้รับการผ่อนผันการตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหาย ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขโดยเพิ่มวรรคเน้นหลังวรรคความเห็นไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี (ตัวอย่างที่ 1 – 2)

2. การแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากไม่มีเงื่อนไข เมื่องบการเงินที่ตรวจสอบมิได้แสดงรายการและข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และที่ได้รับการผ่อนผันการตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหาย ให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาสาระสำคัญของผลกระทบทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หากมีสาระสำคัญให้แสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไข แต่ถ้ามีสาระสำคัญมากให้แสดงความเห็นต่องบการเงินว่างงบการเงินไม่ถูกต้อง (ตัวอย่างที่ 3 – 4) ซึ่งการแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากไม่มีเงื่อนไขเฉพาะกรณีนี้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ทันที โดยให้ถือว่าผู้สอบบัญชีได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจแล้ว ทั้งนี้ ในการพิจารณาสาระสำคัญ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำกระดาษทำการประกอบ พร้อมทั้งบันทึกเหตุผลการแสดงความเห็นต่องบการเงินไว้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **จักรี สุจริตธรรม**
(นายจักรี สุจริตธรรม)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 3409

โทรสาร 0 2628 5772

ตัวอย่างที่ 1

สหกรณ์ปฏิบัติผิดกฎหมายสหกรณ์ แต่ไม่มีผลกระทบทางการเงินที่สำคัญต่อสหกรณ์ และไม่ต้องตั้งค่าเผื่อมูลค่าความเสียหายการจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วย การบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542

แนวทางปฏิบัติ

ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบไม่มีเงื่อนไข โดยเพิ่มวรรคเน้นหลังวรรคความเห็น

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ	เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
วรรคขอบเขต	เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
วรรคความเห็น	เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
วรรคเน้น	

สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 (1) และไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติผิดกฎหมายสหกรณ์ดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อทางการเงินที่สำคัญ ทั้งนี้ ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินยังเป็นแบบไม่มีเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ 2

สหกรณ์ปฏิบัติผิดกฎหมายสหกรณ์และไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แต่ได้รับการผ่อนผันการตั้งค่าเผื่อมูลค่าความเสียหายการจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลและสหกรณ์ได้ปฏิบัติตาม

แนวทางปฏิบัติ

ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบไม่มีเงื่อนไข โดยเพิ่มวรรคเน้นหลังวรรคความเห็น

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
วรรคขอบเขต เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
วรรคความเห็น เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
วรรคเน้น

สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 (1) และไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ณ วันที่..... 25x1 สหกรณ์มีเงินค้างอยู่กับตัวแทนจำหน่ายจำนวน.....บาท แยกเป็นเงินจูงจ่ายล่วงหน้าจำนวน.....บาท และเงินงวดซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน.....บาท คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ยังไม่สามารถติดตามเงินดังกล่าวคืนจากตัวแทนจำหน่ายได้ สหกรณ์ควรตั้งค่าเผื่อมูลค่าความเสียหายการจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน.....บาท แต่สหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อมูลค่าความเสียหายเป็นไปตามที่ได้รับการผ่อนผันจำนวน.....บาท ทั้งนี้ ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินยังเป็นแบบไม่มีเงื่อนไข

หมายเหตุ ผู้สอบบัญชีสามารถปรับเปลี่ยนถ้อยคำหรือข้อบัญญัติให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของสหกรณ์แต่ละแห่งและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

ตัวอย่างที่ 3

สหกรณ์ปฏิบัติผิดกฎหมายสหกรณ์ และไม่ได้ตั้งหรือตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายเงินจูงจ่ายล่วงหน้า และเงินงวดซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และไม่เป็นไปตามที่ได้รับผ่อนผัน ซึ่งมีผลกระทบต่อการเงินอย่างมีสาระสำคัญ

แนวทางปฏิบัติ

ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแบบมีเงื่อนไข

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณคำ เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

วรรณขอบเขต เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

วรรณอธิบาย

สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 (1) และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ณ วันที่ 25x1 สหกรณ์มีเงินค้างอยู่กับตัวแทนจำหน่ายจำนวนบาท แยกเป็นเงินจูงจ่ายล่วงหน้าจำนวน.....บาท และเงินงวดซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวนบาท ซึ่งข้าพเจ้าเห็นสมควรตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายการจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลตามจำนวนที่ได้รับการผ่อนผันจากนายทะเบียนสหกรณ์จำนวน.....บาท แต่สหกรณ์ตั้งเพียงจำนวน.....บาท ถ้าสหกรณ์ปรับปรุงให้ถูกต้องกำไรสุทธิปี 25x1 จะลดลงจาก.....บาท เป็น.....บาท และเงินจูงจ่ายล่วงหน้าและเงินงวดซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในงวดปี 25x1 จะลดลงด้วยค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายจำนวนดังกล่าว

วรรณความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบทางการเงินปี 25x1 จากการที่สหกรณ์ตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายการจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลต่ำไปดังที่กล่าวไว้ในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....

หมายเหตุ ผู้สอบบัญชีสามารถปรับเปลี่ยนถ้อยคำหรือข้อบัญญัติให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของสหกรณ์แต่ละแห่งและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

ตัวอย่างที่ 4

สหกรณ์ปฏิบัติผิดกฎหมายสหกรณ์ และไม่ได้ตั้งหรือตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายเงินจูงจ่ายล่วงหน้า และเงินงวดซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การบัญชีของ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และไม่เป็นไปตามที่ได้รับผ่อนผัน ซึ่งมีผลกระทบต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก

แนวทางปฏิบัติ

ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินว่างงบการเงินไม่ถูกต้อง

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณำ เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

วรรณขอบเขต เช่นเดียวกับความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

วรรณอธิบาย เช่นเดียวกับวรรณอธิบายตัวอย่างที่ 3

วรรณความเห็น

เนื่องจากการตั้งค่าเพื่อมูลค่าความเสียหายการจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลต่ำไปดังที่กล่าวไว้ในวรรณที่สามมีผลกระทบต่ออย่างมีสาระสำคัญมากต่องบการเงินปี 25x1 ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้มิได้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25x1 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด (ถ้ามี) สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของสหกรณ์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินดังกล่าวข้างต้นแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 25x0 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด (ถ้ามี) สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของสหกรณ์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

หมายเหตุ ผู้สอบบัญชีสามารถปรับเปลี่ยนถ้อยคำหรือข้อบ่งชี้ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของสหกรณ์แต่ละแห่งและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

ที่ กษ 0404/ว 67

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

23 สิงหาคม 2554

เรื่อง แนวปฏิบัติงานสอบบัญชีกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย

เรียน ผู้สอบบัญชี

อ้างอิง 1. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/073 ลงวันที่ 22 กันยายน 2553
2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/25 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2554

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบกระดาษทำการ 3 แบบ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย ซึ่งส่วนใหญ่สหกรณ์ปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดรวมทั้งการดำเนินธุรกิจดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานสอบบัญชี ไว้ดังนี้

1. การวางแผนงานสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี พร้อมทั้งจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม และแนวการสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย รวมทั้งรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชี และจัดทำกระดาษทำการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

2. การจัดทำรายงานการสอบบัญชี

2.1 การสอบบัญชีระหว่างปี หากพบว่าสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์แนวทางปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด หรือการดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานเป็นข้อสังเกตไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี พร้อมนำข้อสังเกตดังกล่าวเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

2.2 การสอบบัญชีประจำปี

2.2.1 รายงานของผู้สอบบัญชี

(1) ให้เพิ่มวรรคเน้นไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี กรณีสหกรณ์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสหกรณ์และแนวทางปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) กรณีสหกรณ์ไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอหรือไม่สามารถตรวจสอบเอกสารหลักฐานได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาการแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากไม่มีเงื่อนไข พร้อมทั้งเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการและประชุมใหญ่ เพื่อชี้แจงให้สหกรณ์ทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากไม่มีเงื่อนไข รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสหกรณ์

2.2.2 รายงานผลการตรวจสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีรายงานดังนี้

(1) การดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ และแนวทางปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) ผลกระทบต่อเงินทุนของสหกรณ์

(3) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว

อนึ่ง กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากบำรุงการกุศลให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันโดยอนุโลม
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5776

โทรสาร 0 2282 1019

ที่ กษ 0404/ว 83

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

16 กันยายน 2554

เรื่อง การรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีขนาดเล็ก

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

อ้างอิง 1. หนังสือที่ กษ 0404/ ว 77 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553
2. หนังสือที่ กษ 0404/ ว 64 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2554

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีขนาดเล็ก

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งใหม่ และสหกรณ์ภาคการเกษตร/กลุ่มเกษตรกรขนาดเล็กที่มีทุนดำเนินงานไม่เกิน 200,000.00 บาท ไปแล้วนั้น

เพื่อให้เหมาะสมและเกิดผลดีต่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้ปรับปรุงรูปแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันถัดจากหนังสือนี้ และหนังสือหรือคำแนะนำอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับหนังสือนี้ ให้ใช้หนังสือฉบับนี้แทน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240 – 59 ต่อ 3409

โทรสาร 0 2628 5772

รูปแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

รายงานผลการตรวจสอบบัญชีนี้ใช้สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งใหม่ และสหกรณ์ภาคการเกษตร/กลุ่มเกษตรกรขนาดเล็กที่มีทุนดำเนินงานไม่เกิน 200,000.00 บาท ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1 ชื่อรายงาน	.....>	<p>รายงานผลการตรวจสอบบัญชี
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
จังหวัด.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....</p>
<p>2 การแสดงความเห็น
ต่อการเงิน</p>	.....>	<p>ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชี
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....
ข้าพเจ้าได้แสดงความเห็นต่อการเงินแบบ.....
เมื่อวันที่.....ไว้แล้วนั้น ข้าพเจ้าขอเสนอผลการตรวจสอบดังนี้</p>
3 ผลการตรวจสอบ	.....>	<p>1. ผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน
2. สรุปผลการตรวจสอบ และข้อเสนอแนะ
3. การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง</p>
4 ลายมือชื่อผู้สอบบัญชี	.....>	<p>(ลงชื่อ).....
(.....)
ผู้สอบบัญชี</p>
5 ที่ตั้งสำนักงาน	.....>	ที่ตั้งสำนักงานของผู้สอบบัญชี
6 วันที่ในรายงาน	.....>	วันที่.....

คำอธิบายรูปแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ให้ปฏิบัติดังนี้

1 ชื่อรายงาน

ให้ระบุชื่อ “รายงานผลการตรวจสอบบัญชี” พร้อมทั้งชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จังหวัดที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

2 การแสดงความเห็นต่องบการเงิน

ให้ระบุชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ปีบัญชีที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร แบบในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน และวันที่ที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

3 ผลการตรวจสอบ

1. ผลการดำเนินงาน และฐานะการเงิน

ให้รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินในรอบปี ข้อสังเกตจากการดำเนินธุรกิจ แต่ละธุรกิจที่มีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนในภาพรวม รวมทั้งข้อสังเกตจากแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนเพื่อเป็นการเตือนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เกิดความระมัดระวังในการบริหารงานและการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สรุปผลการตรวจสอบ และข้อเสนอแนะ

ให้รายงานผลการตรวจสอบ ข้อสังเกตที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยคำนึงถึงการควบคุมภายในตามลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เช่น การแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย การกำหนดระเบียบปฏิบัติ ข้อสังเกตการปฏิบัติหรือการละเว้นหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ตลอดจนข้อสังเกตจากการดำเนินงาน/ธุรกิจ และจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

3. การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง

ให้รายงานข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในปีก่อนที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้แก้ไข พร้อมทั้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง

4 ลายมือชื่อผู้สอบบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งระบุชื่อเต็มของผู้สอบบัญชีไว้ในวงเล็บ

5 ที่ตั้งสำนักงาน

ให้ระบุหน่วยงานที่ผู้สอบบัญชีสังกัด เช่น

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

6 วันที่

ระบุวันที่เสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

หมายเหตุ

การรายงานผลการตรวจสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อกำกับในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีทุกแผ่น ยกเว้นหน้าที่มีลายมือชื่อของผู้สอบบัญชี

ที่ กษ 0404/ว.76

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

9 กันยายน 2554

เรื่อง การบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี

เรียน ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. แบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี
2. แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี
3. คำอธิบายแบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี/
แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี

เพื่อให้ผู้สอบบัญชีมีรูปแบบและวิธีปฏิบัติสำหรับบันทึกข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี ก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะจัดทำรายงานเสนอนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) หรือก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะแนะนำเป็นหนังสือให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องแห่งระเบียนนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรายงานและการส่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547 ตามข้อ 17

นายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดให้มี “แบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” และ “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” เพื่อให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติในการประมวลผลและรายงานผลผ่านระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องในระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และให้อนุโลมกับกรณีที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อบกพร่องของกลุ่มเกษตรกรด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร. 0 2282 8520

โทรสาร 0 2282 1019

แบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
ปีงบประมาณ พ.ศ.

1. ชื่อผู้สอบบัญชี.....ตำแหน่ง.....
2. ชื่อสหกรณ์ผู้รับตรวจ สหกรณ์.....จำกัด
ประเภทสหกรณ์.....จังหวัด.....
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
3. ช่วงเวลาที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อบกพร่องของสหกรณ์ วันที่.....
4. ข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบสรุปได้ ดังนี้

ลักษณะข้อบกพร่อง	สาเหตุข้อบกพร่อง	แนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง

ลักษณะข้อบกพร่อง	สาเหตุข้อบกพร่อง	แนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง

5. สรุปประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบ

ประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์	จำนวนเรื่อง	จำนวนเงิน
5.1 ข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน		
5.1.1 ความเสียหายด้านสินทรัพย์		
(1) เงินสด		
(2) เงินฝากธนาคาร		
(3) เงินลงทุน		
(4) ลูกหนี้เงินกู้		
(5) ดอกเบี้ยค้างรับ		
(6) ลูกหนี้การค้า/บริการ		
(7) ลูกหนี้อื่นๆ		
(8) สินค้าคงเหลือ		
(9) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		
(10) อื่นๆ		
รวม		
5.1.2 ความเสียหายด้านรายได้		
(1) ดอกเบี้ยรับ		
(2) ผลตอบแทนจากการลงทุน		
(3) ขายผลิตผล		
(4) ขายสินค้า		
(5) รายได้ค่าบริการต่างๆ		
(6) อื่นๆ		
รวม		
5.1.3 ความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย		
(1) ดอกเบี้ยจ่าย		
(2) ซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ		
(3) ใช้จ่ายในการซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ		
(4) เงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต		
(5) ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
(6) ซื้อสินค้า		
(7) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า		
(8) ค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ		

ประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์	จำนวนเรื่อง	จำนวนเงิน	
(9) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน			
(10) อื่นๆ			
รวม			
5.2 ข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ			
5.2.1 กฎหมายสหกรณ์			
5.2.2 ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์			
5.2.3 ข้อบังคับของสหกรณ์			
5.2.4 ระเบียบของสหกรณ์			
5.2.5 มติที่ประชุมของสหกรณ์			
5.2.6 การควบคุมภายใน			
5.2.7 กฎหมายอื่น			
5.2.8 อื่นๆ			
รวม			
5.3 ข้อบกพร่องด้านการบริหาร			
5.3.1 กฎหมายสหกรณ์			
5.3.2 ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์			
5.3.3 ข้อบังคับของสหกรณ์			
5.3.4 ระเบียบของสหกรณ์			
5.3.5 มติที่ประชุมของสหกรณ์			
5.3.6 การควบคุมภายใน			
5.3.7 กฎหมายอื่น			
5.3.8 อื่นๆ			
รวม			
รวมทั้งสิ้น			

5.4 ข้อสังเกต.....

.....

.....

6. บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์

6.1 บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน

บุคคลผู้รับผิดชอบข้อบกพร่อง ที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน	กำหนด ความรับผิดชอบได้			ยังกำหนด ความรับผิดชอบไม่ได้		
	จำนวนเรื่อง	จำนวนคน	จำนวนเงิน	จำนวนเรื่อง	จำนวนเงิน	
<p>6.1.1 ความเสียหายด้านสินทรัพย์</p> <p>☐ บุคคลภายในสหกรณ์</p> <p>(1) กรรมการดำเนินการสหกรณ์</p> <p>(2) ผู้จัดการสหกรณ์</p> <p>(3) รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์</p> <p>(4) พนักงานสหกรณ์</p> <p>(5) อื่นๆ</p> <p>☐ บุคคลภายนอกสหกรณ์</p> <p>(1) ข้าราชการ</p> <p>(2) อื่นๆ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>						
<p>6.1.2 ความเสียหายด้านรายได้</p> <p>☐ บุคคลภายในสหกรณ์</p> <p>(1) กรรมการดำเนินการสหกรณ์</p> <p>(2) ผู้จัดการสหกรณ์</p> <p>(3) รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์</p> <p>(4) พนักงานสหกรณ์</p> <p>(5) อื่นๆ</p> <p>☐ บุคคลภายนอกสหกรณ์</p> <p>(1) ข้าราชการ</p> <p>(2) อื่นๆ</p> <p style="text-align: center;">รวม</p>						

บุคคลผู้รับผิดชอบข้อบกพร่อง ที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน	กำหนด ความรับผิดชอบได้			ยังกำหนด ความรับผิดชอบไม่ได้		
	จำนวนเรื่อง	จำนวนคน	จำนวนเงิน	จำนวนเรื่อง	จำนวนเงิน	
6.1.3 ความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย ☐ บุคคลภายในสหกรณ์ (1) กรรมการดำเนินการสหกรณ์ (2) ผู้จัดการสหกรณ์ (3) รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ (4) พนักงานสหกรณ์ (5) อื่นๆ ☐ บุคคลภายนอกสหกรณ์ (1) ข้าราชการ (2) อื่นๆ รวม รวมทั้งสิ้น						

6.1.4 ข้อสังเกต.....

6.2 บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ/ด้านการบริหาร

บุคคลผู้รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ/ด้านการบริหาร	จำนวนเรื่อง	จำนวนเงิน
6.2.1 ผู้รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ (1) ผู้จัดการสหกรณ์ (2) รองผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ (3) พนักงานสหกรณ์ (4) อื่นๆ รวม		
6.2.2 ผู้รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการบริหาร (1) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (2) กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย (3) ผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (4) อื่นๆ รวม รวมทั้งสิ้น		

6.2.3 ข้อสังเกต.....

7. แบบของการรายงานให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

ระดับของข้อบกพร่อง/แบบรายงานที่ผู้สอบบัญชี ต้องจัดทำ	วันที่ผู้สอบบัญชี เสนอรายงาน/หนังสือ แนะนำให้สหกรณ์ แก้ไขข้อบกพร่อง	วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ มีหนังสือสั่งการให้ สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง
7.1 ข้อบกพร่องที่อยู่ในลักษณะเร่งด่วน ☐ รายงานให้สั่งการตามมาตรา 22 (1) (แบบ 1) ☐ รายงานให้สั่งการตามมาตรา 22 (2) (แบบ 2) ☐ รายงานให้สั่งการตามมาตรา 22 (3) (แบบ 3) ☐ รายงานให้สั่งการตามมาตรา 22 (4) (แบบ 4) 7.2 ข้อบกพร่องที่ไม่อยู่ในลักษณะเร่งด่วน ☐ แนะนำเป็นหนังสือให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง (แบบ 9)		

7.3 ข้อสังเกต.....

8. ผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์

ประเภทของข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
8.1 ข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน 8.1.1 ความเสียหายด้านสินทรัพย์ (1) เงินสด (2) เงินฝากธนาคาร (3) เงินลงทุน (4) ลูกหนี้เงินกู้ (5) ดอกเบี้ยค้างรับ						

ประเภทของข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
(6) ลูกหนี้การค้า/บริการ (7) ลูกหนี้อื่นๆ (8) สินค้าคงเหลือ (9) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (10) อื่นๆ						
รวม						
8.1.2 ความเสียหายด้านรายได้						
(1) ดอกเบี้ยรับ (2) ผลตอบแทนจากการลงทุน (3) ขายผลิตภัณฑ์ (4) ขายสินค้า (5) รายได้ค่าบริการต่างๆ (6) อื่นๆ						
รวม						
8.1.3 ความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย						
(1) ดอกเบี้ยจ่าย (2) ซื้อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ (3) ใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ (4) เงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต (5) ค่าใช้จ่ายในการผลิต (6) ซื้อสินค้า (7) ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า (8) ค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ (9) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (10) อื่นๆ						
รวม						

ประเภทของข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
8.2 ข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ						
8.2.1 กฎหมายสหกรณ์						
8.2.2 ระเบียบ/คำสั่งของ นายทะเบียนสหกรณ์						
8.2.3 ข้อบังคับของสหกรณ์						
8.2.4 ระเบียบของสหกรณ์						
8.2.5 มติที่ประชุมของสหกรณ์						
8.2.6 การควบคุมภายใน						
8.2.7 กฎหมายอื่น						
8.2.8 อื่นๆ						
รวม						
8.3 ข้อบกพร่องด้านการบริหาร						
8.3.1 กฎหมายสหกรณ์						
8.3.2 ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์						
8.3.3 ข้อบังคับของสหกรณ์						
8.3.4 ระเบียบของสหกรณ์						
8.3.5 มติที่ประชุมของสหกรณ์						
8.3.6 การควบคุมภายใน						
8.3.7 กฎหมายอื่น						
8.3.8 อื่นๆ						
รวม						
รวมทั้งสิ้น						

8.4 ข้อสังเกต.....
.....
.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี
สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์.....
ปีงบประมาณ พ.ศ.

- 1 ชื่อผู้สอบบัญชี.....ตำแหน่ง.....
2. ชื่อสหกรณ์ผู้รับตรวจ สหกรณ์.....จำกัด
ประเภทสหกรณ์.....จังหวัด.....
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

รายละเอียดข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
1. ความเสียหายด้านสินทรัพย์			
1.1 เงินสด			
1.1.1 เงินสดในมือขาดบัญชี			
1.1.2 รับเงินสดแล้วไม่ลงบัญชี			
1.1.3 จ่ายเงินสดเป็นเท็จ			
1.1.4 จ่ายเงินสดจากถูกหลอกหลวง/ฉ้อโกง			
1.1.5 เงินสดถูกลักขโมย/ถูกปล้น			
รวม			
1.2 เงินฝากธนาคาร			
1.2.1 ยักยอกเงินนำฝากธนาคาร			
1.2.2 ยักยอกเงินถอนจากธนาคาร			
รวม			
1.3 เงินลงทุน			
1.3.1 จ่ายเงินลงทุนเป็นเท็จ			
1.3.2 ยักยอกเงินรับจากการลงทุน			
1.3.3 รับประโยชน์จากการลงทุน			
1.3.4 ขาดความระมัดระวังในการลงทุน ทำให้เสียหาย/เสียผลประโยชน์			
รวม			

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่ได้รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
1.4 ลูกหนี้เงินกู้ 1.4.1 จ่ายเงินกู้เกินวงเงิน 1.4.2 จ่ายเงินกู้เป็นเท็จ 1.4.3 จ่ายเงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ 1.4.4 หลักฐานการเป็นหนี้ไม่สมบูรณ์ 1.4.5 หลักประกันเงินกู้ต่ำกว่าความเป็นจริง 1.4.6 รับชำระหนี้แล้วไม่ลงบัญชี 1.4.7 ลูกหนี้เงินกู้ขาดอายุความ รวม			
1.5 ดอกเบี้ยค้างรับ 1.5.1 รับชำระดอกเบี้ยค้างรับแล้วไม่ลงบัญชี 1.5.2 ดอกเบี้ยค้างรับขาดอายุความ รวม			
1.6 ลูกหนี้การค้า/บริการ 1.6.1 จัดทำหลักฐานการเป็นหนี้ค่าสินค้า/ บริการเป็นเท็จ 1.6.2 เป็นลูกหนี้ที่ผิดวัตถุประสงค์การเป็นหนี้ 1.6.3 รับชำระหนี้จากลูกหนี้แล้วไม่ลงบัญชี 1.6.4 ลูกหนี้ขาดอายุความ รวม			
1.7 ลูกหนี้อื่นๆ 1.7.1 จัดทำลูกหนี้เป็นเท็จ 1.7.2 แสวงหาประโยชน์โดยวิธียืมเงินโดยตรง 1.7.3 เงินยืมโดยตรง/ลูกหนี้อื่นค้างนาน 1.7.4 รับชำระหนี้แล้วไม่ลงบัญชี 1.7.5 ไม่มีหลักฐานการเป็นหนี้ 1.7.6 ลูกหนี้ขาดอายุความ รวม			
1.8 สินค้าคงเหลือ 1.8.1 สินค้าขาดบัญชี 1.8.2 สินค้าถูกลักขโมย 1.8.3 สินค้าปลอม/ปน 1.8.4 การตีราคาสินค้าคงเหลือสูงกว่าความเป็นจริง 1.8.5 สินค้าค้างนาน/เสื่อมชำรุดมาก รวม			

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
1.9 ที่ดิน อาคาร/อุปกรณ์			
1.9.1 แสวงหาประโยชน์จากการจัดซื้อที่ดิน/ จัดสร้าง/จัดซื้ออุปกรณ์			
1.9.2 แสวงหาประโยชน์จากการจำหน่ายที่ดิน/ อุปกรณ์			
1.9.3 ยกยอกอุปกรณ์/ครุภัณฑ์			
รวม			
1.10 อื่นๆ			
1.10.1 เสียประโยชน์สิทธิต่างๆ			
1.10.2 วัสดุขาดบัญชี			
รวม			
2. ความเสียหายด้านรายได้			
2.1 ดอกเบี้ยรับ			
2.1.1 รับดอกเบี้ยรับแล้วไม่ลงบัญชี			
2.1.2 กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่า ที่ควรจะเป็น			
2.1.3 จัดเก็บดอกเบี้ยรับไม่ครบถ้วน			
2.1.4 คำนวณดอกเบี้ยรับผิดพลาดต่ำกว่า ความเป็นจริง/ไม่ครบถ้วน			
รวม			
2.2 ผลตอบแทนจากการลงทุน			
2.2.1 รับผลตอบแทนจากการลงทุนแล้ว ไม่ลงบัญชี			
2.2.2 รับผลตอบแทนไม่ครบถ้วน			
รวม			
2.3 ขายผลิตผล			
2.3.1 รับค่าขายผลิตผลแล้วไม่ลงบัญชี			
2.3.2 จัดเก็บเงินค่าขายผลิตผลไม่ครบถ้วน			
2.3.3 แสวงหาประโยชน์จากการขายผลิตผล			
รวม			
2.4 ขายสินค้า			
2.4.1 รับเงินค่าขายสินค้าแล้วไม่ลงบัญชี			
2.4.2 จัดเก็บค่าขายสินค้าไม่ครบถ้วน			
รวม			

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่ได้รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
2.5 รายได้ค่าบริการต่างๆ			
2.5.1 รับเงินรายได้ค่าบริการต่างๆ แล้ว ไม่ลงบัญชี			
2.5.2 จัดเก็บรายได้ค่าบริการต่างๆ ไม่ครบถ้วน			
รวม			
2.6 อื่นๆ			
2.6.1 รับรายได้อื่นๆ แล้วไม่ลงบัญชี			
2.6.2 รับรายได้อื่นๆ ไม่ครบถ้วน			
รวม			
3. ความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย			
3.1 ดอกเบี้ยจ่าย			
3.1.1 จ่ายดอกเบี้ยจ่ายเป็นเท็จ			
3.1.2 จัดทำหลักฐานดอกเบี้ยค้างจ่ายเป็นเท็จ			
รวม			
3.2 ซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ			
3.2.1 จ่ายเงินซื้อผลิตผล/วัตถุดิบเป็นเท็จ			
3.2.2 จ่ายเงินซื้อผลิตผล/วัตถุดิบในราคาสูงกว่า ความเป็นจริง			
3.2.3 จัดทำหลักฐานซื้อซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ เป็นเท็จ			
รวม			
3.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ			
3.3.1 จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ เป็นเท็จ			
3.3.2 จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ สูงกว่าความเป็นจริง			
รวม			
3.4 เงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต			
3.4.1 จ่ายเงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต เป็นเท็จ			
3.4.2 จ่ายเงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต สูงกว่าความเป็นจริง			
รวม			

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
3.5 ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
3.5.1 จ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิตเป็นเท็จ			
3.5.2 จ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงกว่า ความเป็นจริง			
รวม			
3.6 ซื้อสินค้า			
3.6.1 จ่ายเงินซื้อสินค้าเป็นเท็จ			
3.6.2 แสวงหาประโยชน์จากการจัดซื้อสินค้า			
3.6.3 จัดทำหลักฐานซื้อเชื่อเป็นเท็จ			
รวม			
3.7 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า			
3.7.1 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าเป็นเท็จ			
3.7.2 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าสูงกว่า ความเป็นจริง			
รวม			
3.8 ค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ			
3.8.1 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ เป็นเท็จ			
3.8.2 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ สูงกว่าความเป็นจริง			
รวม			
3.9 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
3.9.1 จ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นเท็จ/สูงกว่า ความเป็นจริง			
3.9.2 จ่ายค่ารับรองเป็นเท็จ/สูงกว่าความเป็นจริง			
3.9.3 จ่ายค่าซ่อมแซมสินทรัพย์เป็นเท็จ/ สูงกว่าความเป็นจริง			
3.9.4 จ่ายค่าตอบแทนเป็นเท็จ/สูงกว่าความเป็นจริง			
3.9.5 จ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นเท็จ/ สูงกว่าความเป็นจริง			
3.9.6 อื่นๆ			
รวม			
รวมทั้งสิ้น			

รายละเอียดข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่ได้รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
1. กฎหมายสหกรณ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายด้านต่อไปนี้ 1.1 การเงินและการบัญชี (มาตรา 65) 1.2 การจัดทำงบดุล (มาตรา 66) 1.3 การจัดทำทะเบียนต่างๆ (มาตรา 64) 1.4 การฝากเงินและการลงทุน (มาตรา 62) 1.5 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
2. ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ 2.1 ระเบียบการบัญชีของนายทะเบียนสหกรณ์ 2.2 ระเบียบเกี่ยวกับการเงินของนายทะเบียนสหกรณ์ 2.3 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
3. ข้อบังคับของสหกรณ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับ 3.1 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ 3.2 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ 3.3 การจัดทำบัญชีและทะเบียนต่างๆ ของสหกรณ์ 3.4 การจัดทำหลักฐานทางการเงิน การบัญชี การรับจ่ายเงินและเก็บรักษาเงิน 3.5 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
4. ระเบียบของสหกรณ์ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบต่อไปนี้ 4.1 ระเบียบว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บรักษาเงิน 4.2 ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน 4.3 ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ และดอกเบี้ยเงินกู้ 4.4 ระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลิตผล และจำหน่าย ผลิตผล 4.5 ระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายสินค้า 4.6 ระเบียบอื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
5. มติที่ประชุมของสหกรณ์ 5.1 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่ 5.2 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมของคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
6. การควบคุมภายใน ไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
7. กฎหมายอื่น ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต่อไปนี้ 7.1 ประมวลรัษฎากร 7.2 กฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน 7.3 กฎหมายว่าด้วยแรงงาน 7.4 กฎหมายอื่น <p style="text-align: center;">รวม</p>			
8. อื่นๆ มีข้อบกพร่องด้านปฏิบัติงานทั่วไป คือ 8.1 การปฏิบัติตามแผนงาน 8.2 การใช้จ่ายงบประมาณ 8.3 การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของฝ่ายจัดการและ พนักงานสหกรณ์ <p style="text-align: center;">รวม</p> <p style="text-align: center;">รวมทั้งสิ้น</p>			

รายละเอียดข้อบกพร่องด้านการบริหาร

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่ได้รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
1. กฎหมายสหกรณ์ 1.1 กระทำการไม่ถูกต้องตามอำนาจที่กำหนด (มาตรา 46) 1.2 กู้ยืม/ค้ำประกันไม่ถูกต้องตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (มาตรา 47) 1.3 ผากเงิน/ลงทุนไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (มาตรา 62) 1.4 ไม่กำกับดูแลการจัดทำบัญชีและงบดุลตามกฎหมาย (มาตรา 65 และมาตรา 66) 1.5 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
2. ระเบียบ/คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ 2.1 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบการบัญชีที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด 2.2 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด 2.3 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
3. ข้อบังคับของสหกรณ์ 3.1 ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในข้อบังคับ 3.2 ดำเนินธุรกิจไม่ถูกต้องตามที่กำหนดในข้อบังคับ 3.3 ไม่กำหนดระเบียบตามที่กำหนดในข้อบังคับ 3.4 ไม่จัดทำบัญชีตามที่กำหนดในข้อบังคับ 3.5 ไม่ดูแลการรับจ่ายเงินตามที่กำหนดในข้อบังคับ 3.6 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>			
4. ระเบียบของสหกรณ์ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ดังนี้ 4.1 ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน 4.2 ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ และดอกเบียเงินกู้ 4.3 ระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลิตผล และจำหน่ายผลิตผล 4.4 ระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายสินค้า			

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่องทั้งสิ้น		รายละเอียดบุคคล ที่รับผิดชอบ
	จำนวน เรื่อง	จำนวนเงิน	
4.5 ระบุว่าด้วยการให้บริการ			
4.6 ระบุว่าด้วยการรับจ่าย และเก็บรักษาเงิน			
4.7 ระบุว่าด้วยการใช้เงินทุนสาธารณประโยชน์			
4.8 ระบุอื่นๆ			
รวม			
5. มติที่ประชุมของสหกรณ์			
5.1 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่			
5.2 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมของคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์			
รวม			
6. การควบคุมภายใน			
บกพร่องในการจัดระบบการควบคุมภายใน			
6.1 ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม			
6.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง			
6.3 ด้านกิจกรรมควบคุม			
6.4 ด้านข้อมูลสารสนเทศและการติดต่อสื่อสาร			
6.5 การติดตามและการประเมินผล			
รวม			
7. กฎหมายอื่น			
7.1 ไม่ปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร			
7.2 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน			
7.3 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน			
7.4 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ			
รวม			
8. อื่นๆ			
มีข้อบกพร่องด้านบริหารทั่วไป คือ			
8.1 ด้านการวางแผนงาน			
8.2 ด้านงบประมาณ			
8.3 ด้านบริหารบุคคล			
รวม			
รวมทั้งสิ้น			

รายละเอียดผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
1. ความเสียหายด้านสินทรัพย์						
1.1 เงินสด						
1.1.1 เงินสดในมือขาดบัญชี						
1.1.2 รับเงินสดแล้วไม่ลงบัญชี						
1.1.3 จ่ายเงินสดเป็นเท็จ						
1.1.4 จ่ายเงินสดจากถูกหลอกหลวง/ ฉ้อโกง						
1.1.5 เงินสดถูกลักขโมย/ถูกปล้น						
รวม						
1.2 เงินฝากธนาคาร						
1.2.1 ยักยอกเงินนำฝากธนาคาร						
1.2.2 ยักยอกเงินถอนจากธนาคาร						
รวม						
1.3 เงินลงทุน						
1.3.1 จ่ายเงินลงทุนเป็นเท็จ						
1.3.2 ยักยอกเงินรับจากการลงทุน						
1.3.3 รับประโยชน์จากการลงทุน						
1.3.4 ขาดความระมัดระวังในการ ลงทุน ทำให้เสียหาย/ เสียผลประโยชน์						
รวม						
1.4 ลูกหนี้เงินกู้						
1.4.1 จ่ายเงินกู้เกินวงเงิน						
1.4.2 จ่ายเงินกู้เป็นเท็จ						
1.4.3 จ่ายเงินกู้ผิดวัตถุประสงค์						
1.4.4 หลักฐานการเป็นหนี้ไม่สมบูรณ์						
1.4.5 หลักประกันเงินกู้ต่ำกว่า ความเป็นจริง						
1.4.6 รับชำระหนี้แล้วไม่ลงบัญชี						
1.4.7 ลูกหนี้เงินกู้ขาดอายุความ						
รวม						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
1.5 ดอกเบี้ยค้างรับ						
1.5.1 รับชำระดอกเบี้ยค้างรับแล้ว ไม่ลงบัญชี						
1.5.2 ดอกเบี้ยค้างรับขาดอายุความ						
รวม						
1.6 ลูกหนี้การค้า/บริการ						
1.6.1 จัดทำหลักฐานการเป็นหนี้ ค่าสินค้า/บริการเป็นเท็จ						
1.6.2 เป็นลูกหนี้ที่ผิดวัตถุประสงค์ การเป็นหนี้						
1.6.3 รับชำระหนี้จากลูกหนี้แล้ว ไม่ลงบัญชี						
1.6.4 ลูกหนี้ขาดอายุความ						
รวม						
1.7 ลูกหนี้อื่นๆ						
1.7.1 จัดทำลูกหนี้เป็นเท็จ						
1.7.2 แสวงหาประโยชน์โดยวิธี ยืมเงินทราดรอง						
1.7.3 เงินยืมทราดรอง/ลูกหนี้อื่นค้างนาน						
1.7.4 รับชำระหนี้แล้วไม่ลงบัญชี						
1.7.5 ไม่มีหลักฐานการเป็นหนี้						
1.7.6 ลูกหนี้ขาดอายุความ						
รวม						
1.8 สินค้าคงเหลือ						
1.8.1 สินค้าขาดบัญชี						
1.8.2 สินค้าถูกลักขโมย						
1.8.3 สินค้าปลอม/ปน						
1.8.4 การตีราคาสินค้าคงเหลือ สูงกว่าความเป็นจริง						
1.8.5 สินค้าค้างนาน/เสื่อมชำรุดมาก						
รวม						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
1.9 ที่ดิน อาคาร/อุปกรณ์						
1.9.1 แสวงหาประโยชน์จากการ จัดซื้อที่ดิน/จัดสร้าง/จัดซื้อ อุปกรณ์						
1.9.2 แสวงหาประโยชน์จากการ จำหน่ายที่ดิน/อุปกรณ์						
1.9.3 ยักยอกอุปกรณ์/ครุภัณฑ์						
รวม						
1.10 อื่นๆ						
1.10.1 เสียประโยชน์สิทธิต่างๆ						
1.10.2 วัสดุขาดบัญชี						
รวม						
2. ความเสียหายด้านรายได้						
2.1 ดอกเบี้ยรับ						
2.1.1 รับดอกเบี้ยรับแล้วไม่ลงบัญชี						
2.1.2 กำหนดอัตราดอกเบี้ย เงินกู้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น						
2.1.3 จัดเก็บดอกเบี้ยรับ ไม่ครบถ้วน						
2.1.4 คำนวณดอกเบี้ยรับผิดพลาด ต่ำกว่าความเป็นจริง/ ไม่ครบถ้วน						
รวม						
2.2 ผลตอบแทนจากการลงทุน						
2.2.1 รับผลตอบแทนจากการลงทุน แล้วไม่ลงบัญชี						
2.2.2 รับผลตอบแทนไม่ครบถ้วน						
รวม						
2.3 ขายผลิตผล						
2.3.1 รับค่าขายผลิตผลแล้ว ไม่ลงบัญชี						
2.3.2 จัดเก็บเงินค่าขายผลิตผล ไม่ครบถ้วน						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
2.3.3 แสวงหาประโยชน์จากการ ขายผลิตภัณฑ์						
รวม						
2.4 ขายสินค้า						
2.4.1 รับเงินค่าขายสินค้าแล้ว ไม่ลงบัญชี						
2.4.2 จัดเก็บค่าขายสินค้า ไม่ครบถ้วน						
รวม						
2.5 รายได้ค่าบริการต่างๆ						
2.5.1 รับเงินรายได้ค่าบริการต่างๆ แล้วไม่ลงบัญชี						
2.5.2 จัดเก็บรายได้ค่าบริการต่างๆ ไม่ครบถ้วน						
รวม						
2.6 อื่นๆ						
2.6.1 รับรายได้อื่นๆ แล้วไม่ลงบัญชี						
2.6.2 รับรายได้อื่นๆ ไม่ครบถ้วน						
รวม						
3. ความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย						
3.1 ดอกเบี้ยจ่าย						
3.1.1 จ่ายดอกเบี้ยจ่ายเป็นเท็จ						
3.1.2 จัดทำหลักฐานดอกเบี้ย ค้างจ่ายเป็นเท็จ						
รวม						
3.2 ซื้อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ						
3.2.1 จ่ายเงินซื้อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ เป็นเท็จ						
3.2.2 จ่ายเงินซื้อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ ในราคาสูงกว่าความเป็นจริง						
3.2.3 จัดทำหลักฐานซื้อซื้อ ผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบเป็นเท็จ						
รวม						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
3.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ						
3.3.1 จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อ ผลิตผล/วัตถุดิบเป็นเท็จ						
3.3.2 จ่ายค่าใช้จ่ายในการซื้อ ผลิตผล/วัตถุดิบสูงกว่า ความเป็นจริง						
รวม						
3.4 เงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต						
3.4.1 จ่ายเงินเดือน/ค่าแรงงาน ในการผลิตเป็นเท็จ						
3.4.2 จ่ายเงินเดือน/ค่าแรงงาน ในการผลิตสูงกว่าความเป็นจริง						
รวม						
3.5 ค่าใช้จ่ายในการผลิต						
3.5.1 จ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิต เป็นเท็จ						
3.5.2 จ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิต สูงกว่าความเป็นจริง						
รวม						
3.6 ซื้อสินค้า						
3.6.1 จ่ายเงินซื้อสินค้าเป็นเท็จ						
3.6.2 แสวงหาประโยชน์จากการ จัดซื้อสินค้า						
3.6.3 จัดทำหลักฐานซื้อเชื่อเป็นเท็จ						
รวม						
3.7 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า						
3.7.1 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการ ซื้อสินค้าเป็นเท็จ						
3.7.2 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการ ซื้อสินค้าสูงกว่าความเป็นจริง						
รวม						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
3.8 ค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ						
3.8.1 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการ ให้บริการต่างๆ เป็นเท็จ						
3.8.2 จ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการ ให้บริการต่างๆ สูงกว่า ความเป็นจริง						
รวม						
3.9 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน						
3.9.1 จ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นเท็จ/สูงกว่าความเป็นจริง						
3.9.2 จ่ายค่ารับรองเป็นเท็จ/สูงกว่า ความเป็นจริง						
3.9.3 จ่ายค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ เป็นเท็จ/สูงกว่าความเป็นจริง						
3.9.4 จ่ายค่าตอบแทนเป็นเท็จ/ สูงกว่าความเป็นจริง						
3.9.5 จ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นเท็จ/ สูงกว่าความเป็นจริง						
3.9.6 อื่นๆ						
รวม						
รวมทั้งสิ้น						

รายละเอียดผลการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
1. กฎหมายสหกรณ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายด้านต่อไปนี้ 1.1 การเงินและการบัญชี (มาตรา 65) 1.2 การจัดทำงบดุล (มาตรา 66) 1.3 การจัดทำทะเบียนต่างๆ (มาตรา 64) 1.4 การฝากเงินและการลงทุน (มาตรา 62) 1.5 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>						
2. ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ 2.1 ระเบียบการบัญชีของนายทะเบียน สหกรณ์ 2.2 ระเบียบเกี่ยวกับการเงินของ นายทะเบียนสหกรณ์ 2.3 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>						
3. ข้อบังคับของสหกรณ์ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับ 3.1 วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ 3.2 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ 3.3 การจัดทำบัญชีและทะเบียนต่างๆ ของสหกรณ์ 3.4 การจัดทำหลักฐานทางการเงิน การบัญชี การรับจ่ายเงินและ เก็บรักษาเงิน 3.5 อื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
4. ระเบียบของสหกรณ์ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบต่อไปนี้ 4.1 ระเบียบว่าด้วยการรับ-จ่าย และเก็บ รักษาเงิน 4.2 ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน 4.3 ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ และ ดอกเบี้ยเงินกู้ 4.4 ระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลิตผล และจำหน่ายผลิตผล 4.5 ระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายสินค้า 4.6 ระเบียบอื่นๆ <p style="text-align: center;">รวม</p>						
5. มติที่ประชุมของสหกรณ์ 5.1 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่ 5.2 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ <p style="text-align: center;">รวม</p>						
6. การควบคุมภายใน ไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน ที่กำหนดไว้ <p style="text-align: center;">รวม</p>						
7. กฎหมายอื่น ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต่อไปนี้ 7.1 ประมวลรัษฎากร 7.2 กฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน 7.3 กฎหมายว่าด้วยแรงงาน 7.4 กฎหมายอื่น <p style="text-align: center;">รวม</p>						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น			ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว			ข้อบกพร่อง คงเหลือ		
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน		จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน		จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	
8. อื่นๆ มีข้อบกพร่องด้านปฏิบัติงานทั่วไป คือ									
8.1 การปฏิบัติตามแผนงาน									
8.2 การใช้จ่ายงบประมาณ									
8.3 การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ ฝ่ายจัดการและพนักงานสหกรณ์									
รวม									
รวมทั้งสิ้น									

รายละเอียดผลการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการบริหาร

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
1. กฎหมายสหกรณ์						
1.1 กระทำการไม่ถูกต้องตามอำนาจที่กำหนด (มาตรา 46)						
1.2 กู้ยืม/ค้าประกันไม่ถูกต้องตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (มาตรา 47)						
1.3 ผากเงิน/ลงทุนไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (มาตรา 62)						
1.4 ไม่กำกับดูแลการจัดทำบัญชีและงบดุลตามกฎหมาย (มาตรา 65 และมาตรา 66)						
1.5 อื่นๆ						
รวม						
2. ระเบียบ/คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์						
2.1 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบการบัญชีที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด						
2.2 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด						
2.3 อื่นๆ						
รวม						
3. ข้อบังคับของสหกรณ์						
3.1 ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในข้อบังคับ						
3.2 ดำเนินธุรกิจไม่ถูกต้องตามที่กำหนดในข้อบังคับ						
3.3 ไม่กำหนดระเบียบตามที่กำหนดในข้อบังคับ						
3.4 ไม่จัดทำบัญชีตามที่กำหนดในข้อบังคับ						
3.5 ไม่ดูแลการรับจ่ายเงินตามที่กำหนดในข้อบังคับ						
3.6 อื่นๆ						
รวม						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
4. ระเบียบของสหกรณ์ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ดังนี้ 4.1 ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน 4.2 ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ และดอกเบี้ยเงินกู้ 4.3 ระเบียบว่าด้วยการรวบรวมผลิตผล และจำหน่ายผลิตผล 4.4 ระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายสินค้า 4.5 ระเบียบว่าด้วยการให้บริการ 4.6 ระเบียบว่าด้วยการรับจ่าย และเก็บรักษาเงิน 4.7 ระเบียบว่าด้วยการใช้เงินทุน สาธารณประโยชน์ 4.8 ระเบียบอื่นๆ รวม						
5. มติที่ประชุมของสหกรณ์ 5.1 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมใหญ่ 5.2 ไม่ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ รวม						
6. การควบคุมภายใน บกพร่องในการจัดระบบการควบคุมภายใน 6.1 ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม 6.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง 6.3 ด้านกิจกรรมควบคุม 6.4 ด้านข้อมูลสารสนเทศและ การติดต่อสื่อสาร 6.5 การติดตามและการประเมินผล รวม						
7. กฎหมายอื่น 7.1 ไม่ปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร 7.2 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย การฟอกเงิน 7.3 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน						

ประเภทของความเสียหาย	ข้อบกพร่อง ทั้งสิ้น		ข้อบกพร่อง ที่แก้ไขแล้ว		ข้อบกพร่อง คงเหลือ	
	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน	จำนวน เรื่อง	จำนวน เงิน
7.4 ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อื่นๆ						
รวม						
8. อื่นๆ						
มีข้อบกพร่องด้านบริหารทั่วไป คือ						
8.1 ด้านการวางแผนงาน						
8.2 ด้านงบประมาณ						
8.3 ด้านบริหารบุคคล						
รวม						
รวมทั้งสิ้น						

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คำอธิบายวิธีการจัดทำ แบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี

วัตถุประสงค์

การจัดทำแบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชีมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีแบบฟอร์มที่ชัดเจนและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน สำหรับบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี และเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการจัดทำรายงานเสนอนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หรือในการจัดทำหนังสือของผู้สอบบัญชีแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ตามข้อ 17 แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี พ.ศ. 2547
2. เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ใช้แบบฟอร์มนี้ บันทึกข้อมูลผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์ว่าดำเนินการแก้ไขตามข้อสั่งการของนายทะเบียนสหกรณ์หรือข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มากน้อยเพียงใด และมีข้อบกพร่องที่สหกรณ์ยังไม่แก้ไขคงเหลืออยู่เท่าใด
3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นสำหรับประมวลผลข้อบกพร่องและการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี อันจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาาระบบสหกรณ์ ทั้งในระดับรายสหกรณ์ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป

วิธีการจัดทำ

ในการจัดทำ “แบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” ให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติดังนี้

1. **ชื่อผู้สอบบัญชี**
บันทึกชื่อและนามสกุลของผู้สอบบัญชีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ที่ตรวจพบข้อบกพร่อง รวมทั้งชื่อตำแหน่งในสายงานของผู้สอบบัญชี เช่น “นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ” เป็นต้น
2. **ชื่อสหกรณ์ผู้รับตรวจ**
บันทึกชื่อของสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อบกพร่อง รวมทั้งประเภทของสหกรณ์ ชื่อจังหวัดที่สหกรณ์ตั้งอยู่ และปีทางบัญชี สำหรับปีที่ผู้สอบบัญชีได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์
3. **ช่วงเวลาของผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อบกพร่องของสหกรณ์**
บันทึกช่วงเวลาของผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อบกพร่องของสหกรณ์ ตั้งแต่วันแรกที่ตรวจพบข้อบกพร่องจนถึงวันที่สามารถสรุปผลข้อบกพร่องได้

4. ข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบ

บันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบ โดยให้บันทึกความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะข้อบกพร่อง สาเหตุของข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง ในเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ลักษณะข้อบกพร่อง

4.1.1 ให้บันทึกลักษณะข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่ตรวจพบแยกประเด็นเป็นเรื่องๆ และในแต่ละเรื่องให้บันทึกข้อเท็จจริงว่า เป็นข้อบกพร่องเกี่ยวกับอะไร บุคคลที่กระทำการหรืองดเว้น กระทำการจนเป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องคือใคร วันเวลาที่เกิดข้อบกพร่อง ความเสียหายหรือการเสื่อมเสีย ผลประโยชน์หรือผลกระทบจากการเกิดข้อบกพร่องมีมูลค่าเท่าใด หรือรุนแรงต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ มากน้อยเพียงใด

4.1.2 ลักษณะของข้อบกพร่องดังกล่าว ถ้าเกิดจากการกระทำที่ผิดต่อกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ หรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ หรือมติที่ประชุมหรือ ผิดต่อกฎหมายอื่น ให้บันทึกอ้างอิงความผิดอย่างชัดเจนด้วย

4.1.3 กรณีข้อบกพร่องที่เกิดจากทุจริตของบุคคลภายในสหกรณ์ หรือบุคคลภายนอก สหกรณ์ หรือบุคคลภายในสหกรณ์ร่วมกับบุคคลภายนอกสหกรณ์ ให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดให้ครบถ้วน

4.2 สาเหตุของข้อบกพร่อง

ให้บันทึกว่า ลักษณะข้อบกพร่องแต่ละเรื่องเกิดจากสาเหตุอะไร เช่น สาเหตุ จากการกระทำการหรืองดเว้นการกระทำของบุคคลโดยเจตนา หรือไม่เจตนา หรือเกิดจากเหตุสุดวิสัย เป็นต้น อนึ่ง ให้วิเคราะห์สาเหตุการเกิดข้อบกพร่องแต่ละเรื่องอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นเหตุเป็นผล ทั้งนี้ เพื่อให้ ผู้สอบบัญชีจะได้รายงาน หรือเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง หรือแนวทางกำหนดมาตรการป้องกัน มิให้เกิดข้อบกพร่องได้ตรงกับสาเหตุที่เกิดข้อบกพร่อง

4.3 แนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง

ให้บันทึก แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์แยกเป็นเรื่องๆ ซึ่งแนวทางแก้ไข ข้อบกพร่องแต่ละเรื่องต้องมีความสัมพันธ์ เป็นเหตุผลกับลักษณะและสาเหตุของข้อบกพร่อง และขอให้ ผู้สอบบัญชีระมัดระวังว่า แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องนี้คือข้อมูลที่จะต้องนำไปใช้ในการจัดทำรายงานเสนอ นายทะเบียนสหกรณ์เพื่อสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หรือต้องนำไปใช้ในการจัดทำหนังสือแจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้สหกรณ์แก้ไข ข้อบกพร่องต่อไป ดังนั้น แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต้องเหมาะสมชัดเจนและสหกรณ์สามารถนำไปปฏิบัติได้

5. สรุปประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบ

วิธีการบันทึกประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบ มีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

- **ขั้นตอนที่ 1** วิเคราะห์ข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบจากข้อมูลที่บันทึกไว้ในข้อ 4 คือ ลักษณะข้อบกพร่อง สาเหตุของข้อบกพร่อง และแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อจัดประเภทของข้อบกพร่องในขั้นตอนที่ 2

● **ขั้นตอนที่ 2** พิจารณาจัดประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ว่าเป็นข้อบกพร่องประเภทใด กล่าวคือ เป็นข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน หรือเป็นข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ หรือเป็นข้อบกพร่องด้านการบริหาร โดยมีหลักพิจารณาการแบ่งประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ ดังนี้

1. ข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน หมายถึง ข้อบกพร่องที่มีผลให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ และสามารถคำนวณมูลค่าเป็นจำนวนเงินได้ ซึ่งแบ่งลักษณะความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ไว้ 3 ด้าน คือ

1.1 ความเสียหายด้านสินทรัพย์ หมายถึง ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ของสหกรณ์ที่มีโอกาสผิดพลาดหรือทุจริตได้ง่าย ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินลงทุน ลูกหนี้เงินกู้ ดอกเบี้ยค้างรับ ลูกหนี้การค้า/บริการ ลูกหนี้อื่นๆ สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และอื่นๆ

1.2 ความเสียหายด้านรายได้ หมายถึง เป็นกรณีที่สหกรณ์ต้องสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้ จากการจัดเก็บรายได้ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือจากรั่วไหลโดยความผิดพลาดหรือการทุจริตด้านรายได้ ได้แก่ รายได้ตั้งนี้คือ ดอกเบี้ยรับ ผลตอบแทนจากการลงทุน ขายผลิตผล ขายสินค้า รายได้ค่าบริการต่างๆ และอื่นๆ

1.3 ความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย หมายถึง เป็นกรณีที่สหกรณ์ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจและในการดำเนินงานเกินกว่าควรจ่ายโดยไม่จำเป็น หรือไม่คุ้มค่า หรือเกิดจากการทุจริตด้านค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายตั้งนี้คือ ดอกเบี้ยจ่าย ซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตผล/วัตถุดิบ เงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต ซื้อสินค้า ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า ค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และอื่นๆ

2. ข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ หมายถึง ข้อบกพร่องที่เกิดจากการกระทำหรืองดเว้นจากการกระทำตามอำนาจที่ที่กำหนดให้กระทำของฝ่ายจัดการสหกรณ์ เช่น ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และพนักงานของสหกรณ์ตำแหน่งต่างๆ เป็นต้น ซึ่งข้อบกพร่องนี้ยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน แต่ถ้าหากสหกรณ์ปล่อยปละละเลยแล้ว อาจเกิดความเสียหายหรือเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตในโอกาสต่อไปได้ ได้แก่ การปฏิบัติการไม่ถูกต้องในเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 กฎหมายสหกรณ์
- 2.2 ระเบียบและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
- 2.3 ข้อบังคับของสหกรณ์
- 2.4 ระเบียบของสหกรณ์
- 2.5 มติที่ประชุมของสหกรณ์
- 2.6 กฎหมายอื่น
- 2.7 อื่นๆ

3. ข้อบกพร่องด้านการบริหาร หมายถึง ข้อบกพร่องที่เกิดจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดให้กระทำของฝ่ายบริหารของสหกรณ์ เช่น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นต้น ซึ่งข้อบกพร่องนี้ยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน

แต่ถ้าหากผู้รับผิดชอบไม่แก้ไขแล้ว อาจเกิดความเสียหายหรือเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตในโอกาสต่อไปได้
ได้แก่ กรณีต่อไปนี้

- 3.1 กฎหมายสหกรณ์
- 3.2 ระเบียบและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
- 3.3 ข้อบังคับของสหกรณ์
- 3.4 ระเบียบของสหกรณ์
- 3.5 มติที่ประชุมของสหกรณ์
- 3.6 กฎหมายอื่น
- 3.7 อื่นๆ

● **ขั้นตอนที่ 3** จัดทำ “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี”

วัตถุประสงค์

การจัดทำแบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อบันทึกรายละเอียดลักษณะของข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่มีมูลค่าเป็นตัวเงินข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ และข้อบกพร่องด้านการบริหาร รวมทั้งรายละเอียดจำนวนเรื่อง จำนวนเงินและบุคคลที่รับผิดชอบในการกระทำให้เกิดข้อบกพร่อง
2. เพื่อบันทึกรายละเอียดการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวในข้อ 1 ข้างต้น ว่าสหกรณ์ได้ดำเนินการแก้ไขไปแล้วมากน้อยเพียงใด และยังมีข้อบกพร่องคงเหลืออยู่เท่าใด
3. เพื่อสรุปผลรายละเอียดข้อบกพร่องทั้งสิ้น ข้อบกพร่องที่แก้ไขแล้วและข้อบกพร่องคงเหลือทั้งจำนวนเรื่อง จำนวนเงิน และบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่อง แล้วนำไปบันทึกใน “แบบบันทึกข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” ในส่วนของ “สรุปประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบ” (ข้อ 5) “บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์” (ข้อ 6) และ “ผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์” (ข้อ 8) ต่อไป

วิธีการจัดทำ

● **รายละเอียดข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน**

1. ให้บันทึกรายละเอียดความเสียหายด้านสินทรัพย์ ได้แก่ รายการเงินสด เงินฝากธนาคาร เงินลงทุน ลูกหนี้เงินกู้ ดอกเบี้ยค้างรับ ลูกหนี้การค้า/บริการ ลูกหนี้อื่นๆ สินค้าคงเหลือที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และอื่นๆ โดยแยกรายละเอียดความเสียหายของแต่ละรายการดังกล่าว พร้อมทั้งบันทึกจำนวนเรื่อง จำนวนเงิน และบุคคลที่รับผิดชอบ

2. ให้บันทึกรายละเอียดความเสียหายด้านรายได้ ได้แก่ รายการดอกเบี้ยรับ ผลตอบแทนจากการลงทุน ขยายผลิตผล ขายสินค้า รายได้ค่าบริการต่างๆ และอื่นๆ โดยแยกรายละเอียดความเสียหายของแต่ละรายการดังกล่าว พร้อมทั้งบันทึกจำนวนเรื่อง จำนวนเงิน และบุคคลที่รับผิดชอบ

3. ให้บันทึกรายละเอียดความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย ได้แก่ รายการดอกเบี้ยจ่าย ชื่อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์/วัตถุดิบ เงินเดือน/ค่าแรงงานในการผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตซื้อสินค้า ค่าใช้จ่ายในการซื้อ ค่าใช้จ่ายในการให้บริการต่างๆ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยแยกรายละเอียดความเสียหายของแต่ละรายการดังกล่าว พร้อมทั้งบันทึกจำนวนเรื่อง จำนวนเงิน และบุคคลที่รับผิดชอบ

- **รายละเอียดข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ**

ให้บันทึกรายละเอียดข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ ระเบียบของสหกรณ์ มติที่ประชุมของสหกรณ์ การควบคุมภายใน กฎหมายอื่น และอื่นๆ พร้อมทั้งบันทึกจำนวนเรื่อง จำนวนเงิน (ถ้ามี) และบุคคลที่รับผิดชอบ

- **รายละเอียดข้อบกพร่องด้านการบริหาร**

ให้บันทึกรายละเอียดข้อบกพร่องด้านการบริหารเกี่ยวกับกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ/คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ ระเบียบของสหกรณ์ มติที่ประชุมของสหกรณ์ การควบคุมภายใน กฎหมายอื่น และอื่นๆ พร้อมทั้งบันทึกจำนวนเรื่อง จำนวนเงิน (ถ้ามี) และบุคคลที่รับผิดชอบ

- **ขั้นตอนที่ 4** บันทึกสรุปประเภทของข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี ดังนี้

- 5.1 ข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน**

- 5.1.1 – 5.1.3 บันทึกข้อมูลความเสียหายด้านสินทรัพย์ ความเสียหายด้านรายได้ และความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย แยกตามรายการที่กำหนด พร้อมด้วยจำนวนเรื่อง และจำนวนเงิน โดยนำข้อมูลมาจาก “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี”

- 5.2 ข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ**

- บันทึกข้อมูลข้อบกพร่องด้านปฏิบัติการ ตามรายการข้อ 5.2.1 – 5.2.8 พร้อมด้วยจำนวนเรื่อง และจำนวนเงิน (ถ้ามี) โดยนำข้อมูลมาจาก “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี”

- 5.3 ข้อบกพร่องด้านการบริหาร**

- บันทึกข้อมูลข้อบกพร่องด้านการบริหาร ตามรายการข้อ 5.3.1– 5.3.8 พร้อมด้วยจำนวนเรื่อง และจำนวนเงิน (ถ้ามี) โดยนำข้อมูลมาจาก “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี”

- 5.4 ข้อสังเกต**

- ให้บันทึกข้อสังเกตเพิ่มเติม (ถ้ามี)

- 6. บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์**

บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ และบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการบริหาร นอกจากนี้ยังแบ่งบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่กำหนดความรับผิดชอบได้แล้ว และส่วนที่ยังกำหนดความรับผิดชอบไม่ได้ กล่าวคือ

- **กำหนดความรับผิดชอบได้** หมายถึง บุคคลที่ยอมรับผิดว่าเป็นผู้กระทำการให้เกิดข้อบกพร่องในสหกรณ์ หรือบุคคลที่มีหลักฐานชัดเจนว่าเป็นผู้กระทำให้เกิดข้อบกพร่อง โดยไม่มีข้อโต้แย้งหรือปฏิเสธความรับผิดชอบได้ เช่น กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางบัญชี พนักงานบัญชีของสหกรณ์จะปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้ หรือกรณีพนักงานเก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์จะปฏิเสธไม่รับผิดชอบเงินสดในมือขาดบัญชีไม่ได้ เป็นต้น

- **กำหนดความรับผิดชอบไม่ได้** หมายถึง บุคคลที่อยู่ในข่ายว่าควรรับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์ แต่ยังไม่ยอมรับผิดเพราะมีเหตุผลโต้แย้ง หรือเหตุผลว่าเป็นข้อบกพร่องที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย เป็นต้น

สำหรับวิธีบันทึกข้อมูลบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องของสหกรณ์ให้ปฏิบัติ ดังนี้

6.1 บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน

6.1.1 – 6.1.3 ให้บันทึกข้อมูลบุคคลผู้รับผิดชอบข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงินแยกเป็น 3 ด้าน คือ รับผิดชอบความเสียหายด้านสินทรัพย์ ความเสียหายด้านรายได้ และความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย โดยนำข้อมูลมาจาก “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” ดังนี้

- ให้บันทึกบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องฯ แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลภายในสหกรณ์ และกลุ่มบุคคลภายนอก

- กรณีกำหนดความรับผิดชอบได้ ให้บันทึกจำนวนเรื่อง จำนวนคนที่รับผิดชอบ และจำนวนเงินที่รับผิดชอบ

- กรณีที่ยังกำหนดความรับผิดชอบไม่ได้ ให้บันทึกเฉพาะจำนวนเรื่อง และจำนวนเงินที่เสียหาย หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์

6.1.4 ข้อสังเกต

ให้บันทึกข้อสังเกตเพิ่มเติม (ถ้ามี)

6.2 บุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ/ด้านการบริหาร

6.2.1 – 6.2.2 ให้บันทึกข้อมูลบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ/ด้านการบริหาร โดยนำข้อมูลจาก “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” ดังนี้

- ให้บันทึกบุคคลที่รับผิดชอบข้อบกพร่องฯ แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้รับผิดชอบด้านการปฏิบัติการ คือ ฝ่ายจัดการของสหกรณ์ กับกลุ่มผู้รับผิดชอบด้านการบริหาร คือ ฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- ให้บันทึกจำนวนเรื่อง และจำนวนเงิน (ถ้ามี) ของบุคคลที่รับผิดชอบ

6.2.3 ข้อสังเกต

ให้บันทึกข้อสังเกตเพิ่มเติม (ถ้ามี)

7. แบบของการรายงานให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

ให้บันทึกข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์กรณีตรวจพบว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานเสนอ

นายทะเบียนสหกรณ์เพื่อสั่งการให้สหกรณ์แก้ไข (แบบ 1 – 4) หรือตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการรายงานและการสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง พ.ศ. 2547 ข้อ 17 กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือ (แบบ 9) แจ้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง แล้วแต่กรณี โดยแบ่งแบบรายงานให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องเป็น 2 ระดับ ดังนี้

7.1 ข้อบกพร่องที่อยู่ในลักษณะเร่งด่วน

7.1.1 ให้ทำเครื่องหมาย “✓” ใน “□” ของแบบรายงานที่ผู้สอบบัญชีจัดทำเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ให้สั่งการตามมาตรา 22 (1) หรือมาตรา 22 (2) หรือมาตรา 22 (3) หรือมาตรา 22 (4) แล้วแต่กรณี

7.1.2 ให้ระบุวัน เดือน ปี ของรายงานที่ผู้สอบบัญชีจัดทำเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ตามข้อ 7.1.1 และ วัน เดือน ปี ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องด้วย

7.2 ข้อบกพร่องที่ไม่อยู่ในลักษณะเร่งด่วน

7.2.1 ให้ทำเครื่องหมาย “✓” ใน “□” กรณีที่ผู้สอบบัญชี “แนะนำเป็นหนังสือให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง”

7.2.2 ให้ระบุวัน เดือน ปี ของหนังสือแนะนำให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องด้วย

7.3 ข้อสังเกต

กรณีที่ผู้สอบบัญชีมีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรายงานให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 หรือการแนะนำเป็นหนังสือให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ก็ให้บันทึกไว้ด้วย เช่น การที่ผู้สอบบัญชีรายงานนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้สหกรณ์แก้ไขตามมาตรา 22 แล้ว แต่นายทะเบียนสหกรณ์ไม่เห็นด้วยจึงไม่สั่งการตามข้อเสนอของผู้สอบบัญชี เป็นต้น

8. ผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์

การบันทึกข้อมูลผลการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์ จำแนกข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ ข้อบกพร่องทั้งสิ้น ข้อบกพร่องที่แก้ไขแล้ว และข้อบกพร่องคงเหลือ โดยให้นำข้อมูลมาจาก “แบบรายละเอียดข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่พบจากการตรวจสอบบัญชี” และมีวิธีการบันทึกข้อมูล ดังนี้

8.1 ข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน

8.1.1 – 8.1.3 ให้บันทึกผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน แยกจำนวนเรื่อง/จำนวนเงินทั้งข้อบกพร่องทั้งสิ้น ข้อบกพร่องที่แก้ไขแล้ว และข้อบกพร่องคงเหลือของความเสียหายด้านสินทรัพย์ ความเสียหายด้านรายได้ และความเสียหายด้านค่าใช้จ่าย

8.2 ข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ

ให้บันทึกผลการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการปฏิบัติการ แยกจำนวนเรื่อง/จำนวนเงิน (ถ้ามี) ทั้งข้อบกพร่องทั้งสิ้น ข้อบกพร่องที่แก้ไขแล้ว และข้อบกพร่องคงเหลือ

8.3 ข้อบกพร่องด้านการบริหาร

ให้บันทึกผลการแก้ไขข้อบกพร่องด้านการบริหาร แยกจำนวนเรื่อง/จำนวนเงิน (ถ้ามี) ทั้งข้อบกพร่องทั้งสิ้น ข้อบกพร่องที่แก้ไขแล้ว และข้อบกพร่องคงเหลือ

8.4 ข้อสังเกต

ให้บันทึกข้อสังเกตเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ที่ กษ 0404/318

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

12 มกราคม 2554

เรื่อง การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

เรียน นางสาวทรศน์มน แจ่มแจ้ง ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์เครือโรงพยาบาลพญาไท จำกัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานทรศน์มนการบัญชีที่ 150/2553 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2553

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้หารือการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเกี่ยวกับการรายงานผลการตรวจสอบบัญชีควรรายงานเฉพาะปีปัจจุบันเพียงปีเดียว เพราะเหตุใด หากมีข้อความ “และปีก่อน” จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ใช้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชีอย่างไร และในคู่มือปฏิบัติงานสอบบัญชีมีตัวอย่างการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีจะต้องถือเป็นแนวปฏิบัติและทำตามรูปแบบนั้นเสมอไปหรือไม่ นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้สอบบัญชีควรรายงานผลการตรวจสอบ เฉพาะปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2553 เพียงปีเดียว เพื่อให้เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0402/ว949 ลงวันที่ 15 กันยายน 2549 เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชี เรื่อง การจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ ประกอบกับเจตนารมณ์ในการรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อสะท้อนข้อเท็จจริง ความเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ในปัจจุบัน ส่วนผลการตรวจสอบบัญชีปีก่อนได้แจ้งให้สหกรณ์ทราบเพื่อแก้ไขแล้ว ดังนั้นผู้สอบบัญชีปีปัจจุบันจึงไม่ต้องรายงานผลการตรวจสอบของปีก่อนซ้ำ เว้นแต่จะมีการติดตามให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในปีก่อนซึ่งผู้สอบบัญชีได้เคยรายงานไว้แล้ว การรายงานผลการตรวจสอบบัญชีโดยใช้ข้อมูลในงบการเงินของปีก่อนเพื่อสะท้อนการดำเนินงานของสหกรณ์ในปีปัจจุบันว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่ถือว่าเป็นการรายงานผลการตรวจสอบของปีก่อน

อนึ่ง จากการสอบถามรายงานผลการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในปีก่อน พบว่าผู้สอบบัญชีปฏิบัติไม่เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นเวลานาน แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีขาดความเข้าใจรูปแบบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีที่กำหนด ดังนั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เห็นสมควรให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชี ทั้งนี้ ในคู่มือได้ให้ตัวอย่างรายงานเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้สอบบัญชีควรปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ส่วนเนื้อหาในรายงานขึ้นอยู่กับผลจากการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมพร พุฒวันเพ็ญ**

(นางสมพร พุฒวันเพ็ญ)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 3409

โทรสาร 0 2282 1019

ที่ 150/2553

สำนักงานทรัพย์สินมณการบัญชี
9/4 หมู่ 3 ตำบลบ้านฉาง อำเภอเมือง
จังหวัดปทุมธานี 12000

24 ธันวาคม 2553

เรื่อง ข้อหารือในการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ (แบบยาว)

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง 1. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/7161 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2553 เรื่อง
แจ้งผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์เครือโรงพยาบาลพญาไท จำกัด
2. คู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชี เรื่อง การจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ สิงหาคม 2550
ตามตัวอย่างหน้า 32 บรรทัดที่ 4

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่อ้างถึง แจ้งข้อสังเกตให้ข้าพเจ้าทราบเกี่ยวกับรายงานผลการสอบบัญชี
บรรทัดที่ 4 “สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2553 และ 2552” ควรเป็น “สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน
2553” นั้น

ข้าพเจ้ามีข้อสงสัยบางประการที่ข้อหารือในการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ (แบบยาว)
เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรเป็นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2553 เพียงปีเดียว เพราะเหตุใด
2. ถ้ามีคำว่า “และ 2552” อยู่ในรายงานการสอบบัญชี (แบบยาว) แล้วจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อ
ผู้ใช้งานรายงานผลการตรวจสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชีอย่างไร

3. ตามคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่อ้างถึงมีตัวอย่างในการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีไว้
ผู้สอบบัญชีจะต้องถือเป็นแนวปฏิบัติและทำตามรูปแบบนั้นเสมอไปหรือไม่

เหตุผลที่ข้าพเจ้าได้นำคำว่า “และ 2552” มาเปรียบเทียบด้วย เพื่อต้องการให้สอดคล้องกับงบการเงิน
ที่มีการเปรียบเทียบไว้ แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้ตรวจสอบงบการเงินปีก่อน แต่ในบางกรณีข้าพเจ้าก็ได้นำข้อมูลของ
งบการเงินปีก่อนมาเปรียบเทียบในรายงานการสอบบัญชีเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานผลการตรวจสอบบัญชี
สูงสุด โดยไม่คิดว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวเองอย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการให้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ทรศน์มน แจ่มแจ้ง**

(นางสาวทรศน์มน แจ่มแจ้ง)

ผู้อำนวยการงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

โทรศัพท์ 02-581-4171, 085-060-2842

โทรสาร 02-581-4171

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและมาตรฐาน ส่วนมาตรฐานการสอบบัญชี โทร. 0 2281 1490

ที่ กษ 0402/302 วันที่ 15 สิงหาคม 2551

เรื่อง ขอแก้ไขข้อความในตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี (เพิ่มเติม)

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยโสธร

ตามหนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยโสธร ที่ กษ 04 ยส/0526 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2551 เรื่องขอทบทวนตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี ขอให้สำนักนโยบายและมาตรฐานทบทวนข้อความการเขียนรายงานของผู้สอบบัญชี ในหนังสือที่ กษ 0402/ว. 283 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 เรื่อง ขอส่งตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี (เพิ่มเติม) นั้น สำนักนโยบายและมาตรฐานพิจารณาแล้วขอแก้ไขข้อความในตัวอย่าง ดังนี้

1. กรณีการแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข

1.1 ตัวอย่างที่ 2 รายงานของผู้สอบบัญชี หน้า 4

วรรคความเห็น ข้อความ “ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงลูกหนี้เงินกู้ตามที่อธิบายในวรรคที่สาม”

แก้ไขเป็น “ยกเว้นผลของรายการปรับปรุง ซึ่งอาจจำเป็นถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่น่าพอใจในความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้เงินกู้ดังกล่าว ตามที่อธิบายในวรรคที่สาม”

1.2 ตัวอย่างที่ 4 รายงานของผู้สอบบัญชี หน้า 9

วรรคขอขอบเขต ให้ตัดข้อความ “ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม” ออก

วรรคความเห็น ข้อความ “ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงงบกำไรขาดทุนที่อธิบายไว้ในวรรคที่สาม”

แก้ไขเป็น “ยกเว้นผลกระทบของงบการเงินปี 25x1 ของเรื่องที่กำลังกล่าวไว้ในวรรคที่สาม”

2. กรณีการไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

2.1 ตัวอย่างที่ 5 รายงานของผู้สอบบัญชี หน้า 25

วรรคขอขอบเขต ข้อความ “นอกจากที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม”

แก้ไขเป็น “นอกจากที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สี่”

2.2 ตัวอย่างที่ 7 รายงานของผู้สอบบัญชี หน้า 31

วรรคนำ ข้อความ “ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่..... 25x16, 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของร้านสหกรณ์.....จำกัด”

แก้ไขเป็น “ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x16, 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6 และ 25x5 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์.....จำกัด และข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1”

วรรคความเห็น ข้อความ “เนื่องจากเรื่องที่กำลังกล่าวมาในวรรคที่สาม วรรคที่สี่และวรรคที่ห้า ให้ตัดข้อความที่ขีดเส้นใต้ ออก

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้นายพลาญชัย ศรีวิเศษ ทราบต่อไป

(ลงชื่อ) บุญพาสณ์ ทองสวัสดิ์วงศ์

(นางบุญพาสณ์ ทองสวัสดิ์วงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและมาตรฐาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร 2412

ที่ กษ 0402/ว 283

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอส่งตัวอย่างการแสดงความเห็นต่อการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี (เพิ่มเติม)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 และหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กลยุทธ์ในการบริหารจัดการงานสู่ความสำเร็จ ระหว่างวันที่ 6 - 8 พฤศจิกายน 2550 ณ โรงแรมปรีณิพพาเลซ กรุงเทพมหานคร ได้มีข้อสรุปแนวทางการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี ให้รวบรวมข้อหารือเกี่ยวกับการแสดงความเห็นต่อการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชีที่กรมฯ ได้ให้ความเห็นชอบหรือมีแนวทางไว้ให้ นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้ดำเนินการรวบรวมข้อหารือดังกล่าวข้างต้น โดยจัดทำเป็นตัวอย่างการแสดงความเห็นต่อการเงินแบบมีเงื่อนไข และแบบไม่แสดงความเห็นต่อการเงิน รวมทั้งการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี เพื่อให้ผู้สอบบัญชีนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามแต่ละกรณีและใช้เป็นแนวทางเพิ่มเติมจากหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0403/ว.1019 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2547 เรื่อง แนวทางการแสดงความเห็นต่อการเงินและการจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งผู้สอบบัญชีต่อไป

(ลงชื่อ) **เกรียงศักดิ์ บุญยะสุต**

(นายเกรียงศักดิ์ บุญยะสุต)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

หมายเหตุ ปรับแก้ไขข้อความตามหนังสือที่ กษ 0402/302 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2551

การแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไข

สหกรณ์ตักค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลาหลายปี

ขอบเขตการตรวจสอบถูกจำกัดไม่สามารถยืนยันยอดลูกหนี้และทุนเรือนหุ้นได้

ตัวอย่างที่ 1

สหกรณ์ออมทรัพย์ตักค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 5 ปี เนื่องจากการจัดทำบัญชีไม่เรียบร้อยและไม่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีบางส่วนสูญหาย ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x4 ผู้สอบบัญชีไม่ได้ขอยืนยันยอดลูกหนี้เงินกู้และทุนเรือนหุ้น เนื่องจากไม่อยู่ในวิสัยที่จะทำได้และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้ สำหรับปีบัญชี 25x5 ผู้สอบบัญชีสามารถรวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีได้พอสมควร และได้ขอยืนยันยอดลูกหนี้เงินกู้และทุนเรือนหุ้น จำนวน 800 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ปรากฏผลไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากจำนวนสมาชิกที่ไม่ตอบกลับมีถึงร้อยละ 66 ของสมาชิกที่ขอยืนยันยอดสาเหตุจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นพนักงานขับรถและพนักงานเก็บค่าโดยสาร มีเวลาการปฏิบัติงานไม่แน่นอน มีการสับเปลี่ยนสถานที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ และสหกรณ์ไม่มีข้อมูลที่อยู่ปัจจุบันของสมาชิก นอกจากนี้ การจัดทำบัญชีย่อยไม่เรียบร้อยและไม่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งการควบคุมด้านลูกหนี้ไม่รัดกุม เมื่อพิจารณายอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x5 ของลูกหนี้เงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 67 ของทุนดำเนินงานสหกรณ์ถือว่าเป็นสาระสำคัญและผู้สอบบัญชีไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแบบมีเงื่อนไข
ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x5

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่..... 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าว จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและ ปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น สาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และ ประเมินการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้า เชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้หลักฐานที่เพียงพอและเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับ ความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้เงินกู้และทุนเรือนหุ้นที่ปรากฏในงบการเงิน ณ วันที่.....25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ตามลำดับ ดังนี้ ลูกหนี้เงินกู้ จำนวน.....บาท และทุนเรือนหุ้น จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x5 ลูกหนี้เงินกู้ จำนวน.....บาท และ ทุนเรือนหุ้น จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x4 ลูกหนี้เงินกู้ จำนวน.....บาท และทุนเรือนหุ้น จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x3 ลูกหนี้เงินกู้ จำนวน.....บาท และทุนเรือนหุ้น จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x2 ลูกหนี้เงินกู้ จำนวน.....บาท และทุนเรือนหุ้น จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่25x1 เนื่องจากสหกรณ์ไม่สามารถจัดหาเอกสารหลักฐานที่เพียงพอสำหรับการตรวจสอบ รายการลูกหนี้เงินกู้และทุนเรือนหุ้น และข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจ ในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่น่าพอใจเกี่ยวกับยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีของลูกหนี้เงินกู้และทุนเรือนหุ้นตามที่อธิบายไว้ในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่..... 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 2

สหกรณ์ออมทรัพย์ตักค้ำจุนการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 5 ปี เนื่องจากไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการจ่ายเงินกู้และการรับชำระเงินกู้เพียงพอ กล่าวคือ สหกรณ์จ่ายเงินกู้ให้สมาชิกหลายรายด้วยเช็คฉบับเดียว โดยมอบเช็คให้กรรมการหรือตัวแทนเขตนำไปเบิกเงินที่ธนาคารแล้วจ่ายเงินให้สมาชิกอีกต่อหนึ่ง แต่ไม่ได้กำหนดให้กรรมการหรือตัวแทนเขตจัดทำใบรับเงินกู้ไว้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินให้สมาชิกแต่ละราย เช่นเดียวกับ การรับชำระเงินกู้ไม่มีการจัดทำใบเสร็จรับเงินไว้เป็นหลักฐานการรับเงินจากสมาชิกแต่ละราย ในปีบัญชี 25x5 ผู้สอบบัญชีได้ขอยืนยันยอดลูกหนี้เงินกู้ปรากฏผลไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากสมาชิกไม่ทราบและไม่มีการหลักฐานใดๆ ที่แสดงถึงจำนวนเงินที่เป็นหนี้ต่อสหกรณ์ และสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวยให้ขอยืนยันยอดลูกหนี้เงินกู้เพิ่มเติม สาเหตุจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นพนักงานชั่วคราวและพนักงานเก็บค่าโดยสาร มีเวลาการปฏิบัติงานไม่แน่นอน มีการสับเปลี่ยนสถานที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ และสหกรณ์ไม่มีข้อมูลที่อยู่ปัจจุบันของสมาชิก เมื่อพิจารณายอดคงเหลือลูกหนี้เงินกู้ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x5 จำนวน 16 ล้านบาท ปีบัญชี 25x4 จำนวน 15 ล้านบาท ปีบัญชี 25x3 จำนวน 14 ล้านบาท ปีบัญชี 25x2 จำนวน 13 ล้านบาท และปีบัญชี 25x1 จำนวน 11 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 85, 84, 95, 94 และ 95 ของทุนดำเนินงานสหกรณ์ตามลำดับ ถือว่าเป็นสาระสำคัญ และผู้สอบบัญชีไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแบบมีเงื่อนไข
ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x5

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณคดี

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 งบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่อ งบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและ ปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็น สาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และ ประเมินการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้า เชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่อาจพิสูจน์ความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้เงินกู้ที่ปรากฏในงบการเงิน ณ วันที่..... 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 จำนวน 16,000,000.00 บาท, 15,000,000.00 บาท, 14,000,000.00 บาท, 13,000,000.00 บาท และ 11,000,000.00 บาท ตามลำดับ ได้โดยวิธีการยืนยันยอด ซึ่งเป็นวิธีการ ตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เนื่องจากสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย ประกอบกับการ ที่สหกรณ์ไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับการจ่ายเงินกู้และการรับชำระเงินจาก ลูกหนี้ และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้ดังกล่าวนี้ได้

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็นถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่ พอใจในความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้เงินกู้ดังกล่าว ตามที่อธิบายในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดง ฐานะการเงิน ณ วันที่..... 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ผลการดำเนินงานและ กระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 3

สหกรณ์ตักค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 5 ปี ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 สหกรณ์ได้ทำการปรับปรุงบัญชี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นยอดยกมาจากปีก่อน โดยไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ เจ้าหนี้การค้า เงินรับชำระหนี้ รอกการตรวจสอบ และเจ้าหนี้เชื่อเรียกเก็บ ผู้สอบบัญชีเพียงแต่ตรวจสอบรายการบัญชีต่างๆ ที่ปรับปรุงให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เท่านั้น และผู้สอบบัญชีไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือในปีก่อน และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้

หลังจากการปรับปรุงบัญชี ผู้สอบบัญชีเห็นว่าบัญชีเงินฝากธนาคารถูกต้องตรงกับหลักฐานของธนาคาร และบัญชีอื่นๆ ถูกต้องด้วย ยกเว้น บัญชีลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้า ผู้สอบบัญชีไม่ได้ขอขยับขยับ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 ถึง 25x4 เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้จัดทำบัญชีย่อยให้ตรวจสอบและไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้ สำหรับปีบัญชี 25x5 ผู้สอบบัญชีได้ขอขยับขยับยอดลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้าปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ ลูกหนี้การค้าที่ไม่ตอบกลับสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแบบมีเงื่อนไข

ในปีบัญชี 25x1 เกี่ยวกับยอดยกมาของรายการที่ปรับปรุงบัญชี

ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x4 เกี่ยวกับยอดคงเหลือลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้า

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สามและวรรคที่สี่ ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้ และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้หลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับยอดยกมาของเงินฝากธนาคาร จำนวน.....บาท เงินสงฆ์ระหว่างทาง จำนวน.....บาท ลูกหนี้การค้า จำนวน.....บาท สินค้าคงเหลือ จำนวน.....บาท เจ้าหนี้การค้า จำนวน.....บาท เงินรับชำระหนี้จากลูกหนี้รอการตรวจสอบ จำนวนบาท และเจ้าหนี้เช็ครอเรียกเก็บ จำนวน.....บาท เนื่องจากสหกรณ์ได้ปรับปรุงรายการบัญชียอดคงเหลือยกมา ณ วันที่.....25x1 โดยไม่มีหลักฐานประกอบรายการบัญชี และสหกรณ์มีข้อจำกัดด้านข้อมูลทางบัญชี ซึ่งไม่สมบูรณ์เพียงพอ รวมทั้งข้าพเจ้ามิได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ในขณะนั้น จึงไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันที่..... 25x0 และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่น่าพอใจเกี่ยวกับรายการดังกล่าวได้

ข้าพเจ้าไม่ได้ส่งหนังสือยืนยันยอดลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้าอันเป็นวิธีการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้จัดทำบัญชีรายตัวลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้าให้ตรวจสอบ และข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีของลูกหนี้การค้า จำนวน.....บาท และเจ้าหนี้การค้า จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x4 ลูกหนี้การค้า จำนวน.....บาท และเจ้าหนี้การค้า จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x3 ลูกหนี้การค้า จำนวน.....บาท และเจ้าหนี้การค้า จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุด วันที่.....25x2 ลูกหนี้การค้า จำนวนบาท และเจ้าหนี้การค้า จำนวน.....บาท สำหรับปีสิ้นสุด วันที่.....25x1 ของสหกรณ์ได้

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่พอใจเกี่ยวกับยอดยกมาของเงินฝากธนาคาร เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ เจ้าหนี้การค้า เงินรับชำระหนี้จากลูกหนี้ออการตรวจสอบ และเจ้าหนี้เช็คหรือเรียกเก็บรวมทั้งยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีของลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้า ตามที่อธิบายไว้ในวรรคที่สามและวรรคที่สี่ งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

การตีราคาสินค้าคงเหลือไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ตัวอย่างที่ 4

สหกรณ์ร้านค้าจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในปีบัญชี 25x1 โดยควบคุมสินค้าตามจำนวนเงิน/ไม่ได้ควบคุมตามจำนวนหน่วยสินค้าที่ซื้อและขาย ซึ่งไม่เป็นไปตามประมวลรัษฎากร และตีราคาสินค้าคงเหลือสิ้นปีบัญชีตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่ได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า แต่บันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มรวมเป็นราคาทุนของสินค้าคงเหลือ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เป็นผลให้มูลค่าสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 สูงกว่าความเป็นจริง จำนวน 200,000.00 บาท และกำไรสุทธิสูงกว่าความเป็นจริง ในจำนวนเท่ากัน จากจำนวน 40,000.00 บาท เป็นจำนวน 240,000.00 บาท ผู้สอบบัญชีได้ชี้แจงให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบและแนะนำให้แสดงมูลค่าสินค้าคงเหลือในงบการเงินให้ถูกต้อง หากแต่สหกรณ์ยืนยันจะไม่แก้ไขรายการดังกล่าว เนื่องจาก มีผลให้กำไรสุทธิลดลงอาจทำให้สหกรณ์ไม่สามารถจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนได้ สมาชิกจะขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อสหกรณ์แต่ในปีบัญชี ถัดไปสหกรณ์จะแสดงมูลค่าสินค้าคงเหลือให้ถูกต้องเนื่องจาก คาดว่าจะมีรายได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดมาจากการลูกหนี้การค้าที่ถูกดำเนินคดี

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับรายการสินค้าคงเหลือ

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของร้านสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

สหกรณ์ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า แต่ได้บันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มรวมเป็นราคาทุนของสินค้าคงเหลือปลายปี จำนวน 200,000.00 บาท ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป จึงเป็นผลให้กำไรสุทธิที่แสดงในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x1 จำนวน 240,000.00 บาท แสดงไว้สูงกว่าความเป็นจริง จำนวน 200,000.00 บาท ซึ่งหากสหกรณ์ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นราคาทุนของสินค้าคงเหลือแล้ว สหกรณ์จะมีกำไรสุทธิที่ถูกต้องเพียงจำนวน 40,000.00 บาท

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบของงบการเงินปี 25x1 ของเรื่องดังกล่าวไว้ในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของร้านสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ไม่สามารถหาหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

ตัวอย่างที่ 5

สหกรณ์ร้านค้าจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในปีบัญชี 25x1 โดยควบคุมสินค้าตามจำนวนเงิน ไม่ได้ควบคุมตามจำนวนหน่วยสินค้าที่ซื้อและขาย ประกอบกับสหกรณ์ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมสินค้าและวัตถุดิบ (รายงานสินค้าและวัตถุดิบ) ซึ่งไม่เป็นไปตามประมวลรัษฎากร มาตรา 87 และผู้สอบบัญชี ไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 จำนวน 2,000,000.00 บาท และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือได้ ซึ่งอาจมีผลให้ต้นทุนขายคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับรายการสินค้าคงเหลือ

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณคดี

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่..... 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของร้านสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของสินค้าคงเหลือ จำนวน 2,000,000.00 บาท เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้จัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ จึงทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อยอดต้นทุนขายที่บันทึกเกิดความไม่แน่นอนอาจคลาดเคลื่อนกว่าความเป็นจริง

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็นถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่พอใจในปริมาณของสินค้าคงเหลือตามที่อธิบายไว้ในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของร้านสหกรณ์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 6

ผู้สอบบัญชีสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 ปรากฏว่าสหกรณ์ไม่ได้ให้มีระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการซื้อและขายสินค้า รวมทั้งสินค้าคงเหลืออย่างเพียงพอ ผู้สอบบัญชีจึงแนะนำให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทบทวนและกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้าดังกล่าวให้ถูกต้องและเข้าร่วมกิจกรรมการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ต่อมาปรากฏว่าผู้สอบบัญชีย้ายไปปฏิบัติราชการในจังหวัดอื่น ผู้สอบบัญชีคนใหม่ได้รับงานตรวจสอบสหกรณ์ดังกล่าวต่อภายหลังวันสิ้นปีบัญชี จึงไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 จำนวน 1,800,000.00 บาท และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือได้ ซึ่งมีผลต่อต้นทุนขายของปีบัญชี 25x1 และ 25x2 ด้วย

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับรายการสินค้าคงเหลือ

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์.....จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจซื้อ ขายสินค้า แต่ไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับสินค้าอย่างเพียงพอที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติการตรวจสอบบัญชี ทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบให้ได้รับความพอใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือ ณ วันที่.....25x1 จำนวน 1,800,000.00 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่มีสาระสำคัญมีผลต่อความถูกต้องของงบการเงินทั้งปี 25x1 และ 25x2

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ขึ้นอยู่กับรายการปรับปรุงที่อาจมีขึ้น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้ได้รับความพอใจในรายการตามที่อธิบายในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25x2 และ 25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ไม่สามารถหาหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง

ตัวอย่างที่ 7

สหกรณ์ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการสั่งซื้อสินค้า การรับสินค้า และการจ่ายชำระหนี้ค่าสินค้าอย่างเพียงพอ กล่าวคือ สหกรณ์สั่งซื้อสินค้าผ่านพนักงานขายโดยไม่มีการจัดทำเอกสาร การซื้อและรับสินค้าใดๆ ไว้เป็นหลักฐาน เพียงแต่จดบันทึกในสมุด ซึ่งบางครั้งทราบราคาสินค้า บางครั้งไม่ทราบราคาสินค้า สำหรับการชำระหนี้ค่าสินค้าแต่ละครั้ง สหกรณ์จะโอนเงินผ่านธนาคารตามจำนวนเงินที่พนักงานขายแจ้ง โดยไม่ทราบว่าเป็นการชำระหนี้ค่าสินค้ายอดใด เป็นผลให้มีเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง วันสิ้นปีบัญชี 25x2 จำนวน 480,000.00 บาท ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นการส่งชำระหนี้ค่าสินค้าจริงเพียง จำนวน 280,000.00 บาท และได้ขอยืนยันยอดเจ้าหนี้การค้าให้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากเจ้าหนี้การค้าบางส่วนไม่ตอบกลับ เมื่อพิจารณาเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง จำนวน 200,000.00 บาท ซึ่งผู้สอบบัญชียังไม่สามารถตรวจสอบได้เทียบกับกำไรสุทธิของสหกรณ์ จำนวน 180,000.00 บาท ถือว่าเป็นสาระสำคัญ และผู้สอบบัญชีไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของรายการดังกล่าวได้

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับรายการเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง (ทั้งจำนวน)

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

ยกเว้นที่จะกล่าวไว้ในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

สหกรณ์ไม่ได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับการซื้อสินค้าและการชำระหนี้ค่าสินค้า ทำให้ข้าพเจ้าไม่อาจจะตรวจสอบให้ได้ความพอใจในความถูกต้องของเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง จำนวน 480,000.00 บาท ที่ปรากฏในงบดุล ณ วันที่.....25x2 ซึ่งเป็นจำนวนที่มีสาระสำคัญ

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า ขึ้นอยู่กับผลของการปรับปรุงงบการเงินที่อาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบหลักฐานได้เพียงพอเกี่ยวกับเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทางตามที่อธิบายในวรรคที่สาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25x2 และ 25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ขอบเขตของการตรวจสอบถูกจำกัดไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของรายการบัญชีได้

ตัวอย่างที่ 1

ในปีบัญชี 25x2 ผู้สอบบัญชีได้ขอยืนยันยอดกับบริษัทที่รับซื้ออย่างพาราจากสหกรณ์ได้รับแจ้งว่าบริษัทรับซื้ออย่างพาราจากสหกรณ์ จำนวน 764 ล้านบาท แต่สหกรณ์ไม่มีหลักฐานการซื้อขายให้ตรวจสอบเป็นผลให้ผู้สอบบัญชีไม่เชื่อมั่นในความถูกต้องของยอดขอยางพาราในปีบัญชี 25x1 ด้วย จึงขอยืนยันยอดกับบริษัทอีกครั้งและได้รับแจ้งว่า ในปีบัญชี 25x1 บริษัทรับซื้ออย่างพาราจากสหกรณ์จำนวน 900 ล้านบาท และสหกรณ์ไม่มีหลักฐานการซื้อขายให้ตรวจสอบเช่นเดียวกับปีบัญชี 25x2 ต่อมาคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้จัดทำหนังสือรับรองการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยยืนยันการทำธุรกรรมขายขอยางพาราในปีบัญชี 25x2 จำนวน 12 ล้านบาท และในปีบัญชี 25x1 จำนวน 7 ล้านบาท ตามที่แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนปีบัญชี 25x2 และ 25x1 ยอดขายนอกเหนือจากจำนวนดังกล่าวเป็นการทำธุรกรรมส่วนบุคคลไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์แต่อย่างใด เมื่อพิจารณาขอยางพาราถือว่าเป็นสาระสำคัญมาก ประกอบกับเอกสารหลักฐานทางบัญชีเกี่ยวกับการขายขอยางพาราของสหกรณ์มีไม่เพียงพอให้ตรวจสอบ และผู้สอบบัญชีไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของยอดขอยางพาราในปีบัญชี 25x2 และ 25x1 ได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินในปีบัญชี 25x1 ให้แตกต่างไปจากเดิมด้วย

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน
ในปีบัญชี 25x2 และ 25x1

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณำ

ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้

วรรณอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสมเกี่ยวกับยอดขายที่แสดงในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x2 และ 25x1 จำนวนเงิน 12,000,000.00 บาท และ 7,000,000.00 บาท ตามลำดับ เนื่องจากเอกสารหลักฐานทางบัญชีเกี่ยวกับการขายยารักษาทั้งหมดของสหกรณ์มีไม่เพียงพอเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบใดๆ เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า รายการขายยารักษาทั้งหมดได้บันทึกในบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน

วรรณความเห็น

เนื่องจากรายการขายยารักษาเป็นรายการที่มีสาระสำคัญอย่างมากต่องบการเงิน แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการขายยารักษาที่แท้จริงของสหกรณ์ตามที่อธิบายไว้ในวรรคที่สอง ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อบดุล ณ วันที่.....25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด ได้ ข้าพเจ้าได้เคยแสดงความเห็นต่อบการเงินปี 25x1 อย่างไม่มีเงื่อนไขตามรายงานลงวันที่.....แต่ในปีปัจจุบันพบว่ายอดขายยารักษาทั้งหมดที่เกิดขึ้น ซึ่งเอกสารหลักฐานทางบัญชีมีไม่เพียงพอเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ มีผลกระทบต่อยอดขายยารักษาปี 25x1 ด้วย ดังนั้นความเห็นของข้าพเจ้าต่อบการเงินปี 25x1 ที่ให้ไว้ในรายงานนี้จึงแตกต่างจากความเห็นที่ให้ไว้เดิม

ขอบเขตการตรวจสอบถูกจำกัดไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของรายการบัญชีได้ และตกค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลาหลายปี

ตัวอย่างที่ 2

สหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 6 ปี ดำเนินธุรกิจโดยการผลิตและจำหน่ายนมพาสเจอร์ไรส์ ในปีบัญชี 25x1 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีของสหกรณ์ถูกไฟไหม้ มีเพียงสมุดบัญชีทะเบียนคูนำนมดิบและทะเบียนคูนสินค้าให้ตรวจสอบ แต่สหกรณ์ไม่ได้จัดทำรายละเอียดลูกหนี้การค้า ในปีบัญชี 25x2 ถึง 25x6 สหกรณ์ไม่จัดให้มีระบบการควบคุมภายในอย่างเพียงพอที่จะเชื่อมั่นในความถูกต้องครบถ้วนของลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ยอดขายและต้นทุนขาย กล่าวคือสหกรณ์ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ โดยไม่ได้จัดทำหลักฐานการอนุมัติขายเชื่อและหนังสือสัญญาซื้อขายประกอบกับบันทึกบัญชีขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ โดยใช้เอกสารการรับนมของตัวแทนส่งนม ไม่ใช่จากการขายสินค้าจริง ผู้สอบบัญชีได้ขอยืนยันยอดลูกหนี้การค้าปรากฏผลไม่เป็นที่น่าพอใจ ลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่ไม่ตอบกลับและบางรายปฏิเสธหนี้ ในปีบัญชี 25x6 สหกรณ์มีรายละเอียดลูกหนี้การค้าสูงกว่าบัญชีคุมยอด จำนวน 2,700,000.00 บาท เนื่องจากลูกหนี้การค้าบางส่วนชำระหนี้ผ่านตัวแทนส่งนม แต่บางส่วนโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสหกรณ์โดยไม่ได้แจ้งให้สหกรณ์ทราบ และสหกรณ์ไม่ได้ติดตามว่าเงินดังกล่าวเป็นของลูกหนี้การค้ารายใด จึงไม่ได้ปรับลดยอดลูกหนี้การค้า นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชีได้ทดสอบปริมาณการผลิตตามมาตรฐานการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ของกรมปศุสัตว์ ปรากฏว่ามีสินค้าขาดหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่สามารถชี้แจงสาเหตุได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อความเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมากและผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีดังกล่าวได้

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน
ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x6

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณคดี

ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ของสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้

วรรคขอบเขต

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ว่าซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x1 เนื่องจากเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีถูกไฟไหม้ และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x6, 25x5, 25x4, 25x3 และ 25x2 สหกรณ์ไม่มีระบบการควบคุมภายในเพียงพอที่จะเชื่อมั่นในความถูกต้องครบถ้วนของลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ ยอดขายและต้นทุนขายได้เนื่องจากการบันทึกบัญชีขายนมพาสเจอร์ไรส์เงินเชื่อไม่ได้บันทึกบัญชีจากการขายนมพาสเจอร์ไรส์จริง แต่บันทึกบัญชีขายโดยใช้เอกสารการรับนมของตัวแทนส่งนม อีกทั้งผลการยืนยันยอดลูกหนี้การค้า ปรากฏว่ามีลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่ไม่ตอบกลับและบางรายปฏิเสธหนี้ และ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x6 สหกรณ์มีรายละเอียดลูกหนี้ค่านมพาสเจอร์ไรส์สูงกว่าบัญชีคุมยอด จำนวน 2,700,000.00 บาท สาเหตุหนึ่งเกิดจากส่วนราชการที่ซื้อนมพาสเจอร์ไรส์โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสหกรณ์โดยตรง โดยสหกรณ์ไม่สามารถปรับลดยอดลูกหนี้ดังกล่าวได้ นอกจากนั้น ได้ทดสอบปริมาณการผลิตปรากฏว่ามีสินค้าขาดหายเป็นจำนวนมากและคณะกรรมการดำเนินการไม่สามารถให้ข้อมูลและหลักฐานเพิ่มเติมให้เป็นที่พอใจได้ ข้าพเจ้าจึงไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของงบการเงินได้

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า เรื่องที่กล่าวในวรรคที่สามมีสาระสำคัญมากต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ของสหกรณ์..... จำกัด ได้

ตัวอย่างที่ 3

สหกรณ์ดักค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 11 ปี ในปีบัญชีที่ 25x1 ถึง 25x11 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและสมุดบัญชีส่วนใหญ่สูญหาย รวมทั้งเสียหายจากน้ำป่าท่วมสหกรณ์ในปีบัญชี 25x10 ประกอบกับสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่หลายชุดคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ปัจจุบันไม่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีในงบการเงินได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก

แนวทางปฏิบัติ

1. รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน
ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x11
2. ผู้สอบบัญชีควรตรวจสอบยอดคงเหลือของสินทรัพย์ หนี้สินและทุน ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x11 ประกอบด้วยรายการใดบ้าง จำนวนเท่าใด และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ลงลายมือชื่อรับรอง

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณำ

ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่..... 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และงบท่าไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ในงบการเงินเหล่านี้

วรรณอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 เนื่องจากเอกสารหลักฐานประกอบรายการบัญชีและสมุดบัญชีส่วนใหญ่สูญหายและ นำป่าได้ท่วมสหกรณ์ในปี 25x10 ทำให้เอกสารและสมุดบัญชีได้รับความเสียหาย รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์หลายชุด และคณะกรรมการดำเนินการชุดปัจจุบัน ไม่สามารถให้ข้อมูลได้

วรรณความเห็น

เนื่องจากขอบเขตการตรวจสอบของข้าพเจ้าถูกจำกัดตามที่อธิบายในวรรคที่สอง ซึ่งมีสาระสำคัญ อย่างมากต่องบการเงิน ขอบเขตการตรวจสอบของข้าพเจ้าจึงไม่เพียงพอเพื่อให้ข้าพเจ้าสามารถ แสดงความเห็นต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ของสหกรณ์..... จำกัด ได้

ตัวอย่างที่ 4

สหกรณ์ร้านค้าคัดค้านการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 8 ปี ในปีบัญชี 25x1 และ 25x2 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและสมุดบัญชีสูญหาย ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อ การแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก สำหรับปีบัญชี 25x3 ถึง 25x8 ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ประกอบกับการยืนยันความถูกต้องของบัญชีเงินฝากธนาคารและได้ขอยืนยันยอดเจ้าหนี้การค้าบางส่วนแล้ว ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถยืนยันยอดลูกหนี้การค้าได้ แต่สหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวนแล้ว

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x1 และ 25x2 และแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x3 ถึง 25x8

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงินเนื่องจากเอกสารประกอบรายการบัญชีและสมุดบัญชีสูญหาย และข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอประกอบรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x2 และ 25x1

วรรคความเห็น

เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมาในวรรคที่สามมีสาระสำคัญมากต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x2 และ 25x1 ได้ อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินที่กล่าวข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่..... 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4 และ 25x3 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 5

สหกรณ์เปลี่ยนปีบัญชีจากวันที่ 31 มีนาคม เป็นวันที่ 30 มิถุนายนของทุกปีและตกค้าง การตรวจสอบตั้งแต่ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 25x1 และ 25x2 สำหรับงวด 3 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x2 และปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x3, 25x4 และ 25x5 รวม 6 งบการเงิน

ในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x2 และ 25x3 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและ สมุดบัญชีสูญหาย ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อ การแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x4 และ 25x5 และวันที่ 31 มีนาคม 25x1 และ 25x2 ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้ตามมาตรฐาน การสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ประกอบกับมีการยืนยัน ยอดลูกหนี้ต่างๆ และได้รับปรุงรายการให้ถูกต้องตามผลการยืนยันยอด รวมทั้งรายการใดที่ผู้สอบบัญชี ไม่แน่ใจสหกรณ์ได้มีการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ครบถ้วน

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x2 และ 25x3

และแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขต่องบการเงิน

ในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x4 และ 25x5 วันที่ 31 มีนาคม 25x1 และ 25x2

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ

ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ วันที่ 31 มีนาคม 25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x5, 25x4 และ 25x3 และสำหรับงวด 3 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x2 และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 25x2 และ 25x1 ของสหกรณ์..... จำกัด และข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25x5 และ 25x4 และวันที่ 31 มีนาคม 25x2 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปี สิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x5 และ 25x4 และ วันที่ 31 มีนาคม 25x2 และ 25x1 จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่..... สหกรณ์ได้เปลี่ยนปีทางบัญชีจากวันที่ 31 มีนาคม เป็นวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี

วรรคขอบเขต

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สี่ ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงินเนื่องจากเอกสารหลักฐานประกอบรายการบัญชีและสมุดบัญชีสูญหาย นอกจากนั้น ข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอประกอบรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x3 และ 25x2

วรรคความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินที่กล่าวในวรรคแรกแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25x5 และ 25x4 และวันที่ 31 มีนาคม 25x2 และ 25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และเนื่องจากเรื่องดังกล่าวในวรรคที่สี่มีสาระสำคัญมากต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x3 และ 25x2 ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเป็นต้องงบการเงินดังกล่าวสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25x3 และ 25x2 ของสหกรณ์..... จำกัด ได้

ตัวอย่างที่ 6

กลุ่มเกษตรกรตกค้างการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 20 ปี ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x12 ไม่มีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและสมุดบัญชีให้ตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อ การแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมากและในปีบัญชี 25x4 มีหลักฐานจากเจ้าหน้าที่ว่า กลุ่มเกษตรกรมีการชำระหนี้ค่าปุ๋ย อ.ต.ก. ผู้สอบบัญชีจึงไม่แน่ใจว่าระหว่างปีมีการดำเนินธุรกิจหรือไม่

ในปีบัญชี 25x13 กลุ่มเกษตรกรได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ซึ่งยืนยันว่าไม่ได้รับเอกสารหลักฐานใดๆ จากคณะกรรมการดำเนินการชุดเก่า สำหรับปีบัญชี 25x13 ถึง 25x20 กลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและสมุดบัญชีให้ตรวจสอบได้ ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x12 และแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x13 ถึง 25x20

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x20, 25x19, 25x18, 25x17, 25x16, 25x15, 25x14 และ 25x13 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของกลุ่มเกษตรกร..... และข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบโครงการในการแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x20, 25x19, 25x18, 25x17, 25x16, 25x15, 25x14 และ 25x13 จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรณขอบเขต

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรณอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงินและคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรได้ยืนยันว่าไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีและสมุดบัญชีให้ตรวจสอบสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 รวมทั้งข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอประกอบรายการในงบการเงินดังกล่าว นอกจากนั้นกลุ่มเกษตรกรมีหลักฐานจากเจ้าหน้าที่ว่า กลุ่มเกษตรกรมีการชำระหนี้ค่าปุ๋ย อ.ต.ก. เสร็จสิ้นแล้วเมื่อวันที่.....25x4 จึงทำให้ไม่แน่ใจว่าระหว่างปีมีการดำเนินธุรกิจหรือไม่

วรรคความเห็น

เนื่องจากเรื่องที่กำลังมาในวรรคที่สามมีสาระสำคัญมากต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดง
ความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6,
25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ได้ อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินที่กำลังข้างต้นนี้
แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25x20, 25x19, 25x18, 25x17, 25x16, 25x15, 25x14 และ 25x13
และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของกลุ่มเกษตรกร.....
โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 7

สหกรณ์ร้านค้าคัดค้านการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 16 ปี ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x4 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีทั้งหมดสูญหาย มีเพียงสมุดบัญชี แต่ไม่มีทะเบียนคุมสินค้าให้ตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดง ความเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก

ในปีบัญชี 25x9 สหกรณ์จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ตั้งแต่ปีบัญชี 25x9 จนถึงปัจจุบัน สหกรณ์ จัดทำเอกสารและบันทึกบัญชีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้อง จากการตรวจสอบของ สรรพากรจังหวัด ปรากฏว่าในปีบัญชี 25x9 สหกรณ์ไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้า น้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 700,000.00 บาท สหกรณ์ต้องชำระเบี้ยปรับ จำนวน 140,000.00 บาท และ นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชีไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี 25x1 ถึง 25x15 ทำให้ผู้สอบบัญชีไม่แน่ใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือต้นปีบัญชี 25x16 ซึ่งมีผลต่อต้นทุนขาย ของปีบัญชี 25x16 ด้วย และผู้สอบบัญชีไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้อง ของสินค้าคงเหลือดังกล่าวได้

แนวปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x4

และแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับ

- รายการสินค้าคงเหลือปลายปีในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x15
- รายการสินค้าคงเหลือต้นปีในปีบัญชี 25x16
- รายการภาษีมูลค่าเพิ่มในปีบัญชี 25x9 ถึง 25x16

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรณคดี

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x16, 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6, 25x5 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์..... จำกัด และข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x16, 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6 และ 25x5 จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรณคดี

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สาม วรรคที่สี่และวรรคที่ห้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงินเนื่องจากเอกสารประกอบรายการบัญชีสูญหาย นอกจากนั้น ข้าพเจ้าไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอประกอบรายการในงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือปลายงวดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6 และ 25x5 มูลค่า.....บาท (สินค้าคงเหลือแต่ละปีตามลำดับ) และสินค้าคงเหลือต้นงวดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x16 มูลค่า.....บาท ทั้งนี้ เนื่องจากข้าพเจ้ายังมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ในขณะนั้น จึงไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือดังกล่าว และไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับปริมาณและมูลค่าของสินค้าคงเหลือได้

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มที่แสดงในงบดุล ณ วันที่.....25x16, 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10 และ 25x9 ทั้งนี้ เนื่องจาก..... และมีหลักฐานอื่นที่ชี้ให้เห็นว่าสหกรณ์บันทึกบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ไม่ครบถ้วน แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้เป็นที่พอใจได้ว่ารายการภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดที่ไม่ได้บันทึกบัญชีมีจำนวนเท่าใด

วรรคความเห็น

เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมาในวรรคที่สาม มีสาระสำคัญมากต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่น่าพอใจตามรายการที่ปรากฏในวรรคที่สี่และวรรคที่ห้า งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x16, 25x15, 25x14, 25x13, 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7, 25x6 และ 25x5 ของร้านสหกรณ์.....จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 8

สหกรณ์ร้านค้าค้ำค้ำงการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 12 ปี การดำเนินงานของสหกรณ์ประกอบด้วยสำนักงานใหญ่และสาขา 4 แห่ง มีการแยกสมาชิก การจัดการและการให้บริการออกจากกันแต่บริหารงานโดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะ สำนักงานใหญ่รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของสาขาที่ 1 ถึง 3 ยกเว้นสาขาที่ 4 และการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ไม่ได้จัดทำเป็นบัญชีสาขา

ในปีบัญชี 25x1 สหกรณ์จัดทำทดลองไม่ลงตัวมียอดคลาดเคลื่อนด้านเครดิต จำนวน 1,000,000.00 บาท สามารถค้นหาสาเหตุได้เพียงบางส่วน จนถึงปีบัญชี 25x12 มียอดคลาดเคลื่อนด้านเครดิตคงเหลือ จำนวน 950,000.00 บาท แสดงรายการเป็นหนี้สินอื่นและสหกรณ์จะนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อขอมติโอนบัญชีผลคลาดเคลื่อนทางบัญชีไปทุนสำรอง ต่อมาในปีบัญชี 25x5 สำนักงานใหญ่และสาขา ที่ 1 ถึง 3 หยุดดำเนินกิจการ ที่ประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี 25x9 มีมติให้เลิกและโอนสินทรัพย์ หนี้สินและทุนไปให้สาขาที่ 4

ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x5 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีส่วนใหญ่ถูกปลวกทำลาย ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก และทำให้ผู้สอบบัญชีไม่แน่ใจในความถูกต้องของสินค้างเหลือต้นปีบัญชี 25x6 ซึ่งมีผลต่อต้นทุนขายของปีบัญชี 25x6 ด้วย

ในปีบัญชี 25x6 ถึง 25x12 ผู้สอบบัญชีไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้างเหลือ หนี้ วันสิ้นปีบัญชี และไม่สามารถใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในความถูกต้องของสินค้างเหลือดังกล่าวได้

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x1 ถึง 25x5

แสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับ

- รายการสินค้างเหลือต้นปีในปีบัญชี 25x6
- รายการสินค้างเหลือปลายปีในปีบัญชี 25x6 ถึง 25x12

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคนำ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x6 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์.....จำกัด และข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x6 จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สาม วรรคที่สี่และวรรคที่ห้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการ ทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้ และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 เนื่องจากเอกสารประกอบรายการบัญชีและสมุดบัญชีต่างๆ ส่วนใหญ่ถูกปลวกทำลายเสียหาย

ข้าพเจ้าไม่ได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าเหลือสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x6 เนื่องจากข้าพเจ้ายังมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ในขณะนั้น และข้าพเจ้าไม่อาจใช้วิธีการตรวจสอบอื่นให้เป็นที่พอใจในปริมาณสินค้าคงเหลือดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ผลของการไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x5 จึงส่งผลกระทบต่อสินค้าคงเหลือต้นปีของปีบัญชีสิ้นสุดวันที่.....25x6 สินค้าคงเหลือดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อต้นทุนขายและผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับผลคลาดเคลื่อนทางบัญชีสำนักงานใหญ่ที่ยกมา จำนวน.....บาท สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่..... 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x6 เนื่องจากสหกรณ์ไม่สามารถชี้แจงได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด ประกอบกับเอกสารประกอบรายการบัญชีและสมุดบัญชีต่างๆ ส่วนใหญ่ถูกปลวกทำลายเสียหาย (กรณีสหกรณ์ไม่ได้โอนบัญชีผลคลาดเคลื่อนทางบัญชีไปทุนสำรอง)

วรรคความเห็น

เนื่องจากเรื่องดังกล่าวในวรรคที่สามมีสาระสำคัญมากต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x5, 25x4, 25x3, 25x2 และ 25x1 และข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงซึ่งอาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบให้เป็นที่พอใจตามรายการที่ปรากฏในวรรคที่สี่และวรรคที่ห้า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่..... 25x12, 25x11, 25x10, 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x6 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ตัวอย่างที่ 9

สหกรณ์ร้านค้าคัดค้านการตรวจสอบเป็นระยะเวลา 9 ปี ในปีบัญชี 25x2 ถึง 25x6 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีสูญหาย มีเพียงสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไปให้ตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้ความถูกต้องของรายการบัญชีได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินอย่างมีสาระสำคัญมาก และทำให้ผู้สอบบัญชีไม่แน่ใจในความถูกต้องของสินค้าคงเหลือต้นปีบัญชี 25x7 ซึ่งมีผลต่อต้นทุนขายของปีบัญชี 25x7 ด้วย

ในปีบัญชี 25x1, 25x7 ถึง 25x9 ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

แนวทางปฏิบัติ

รายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x2 ถึง 25x6 และแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขต่องบการเงิน

ในปีบัญชี 25x1, 25x7, 25x8 และ 25x9

รวมทั้งแสดงความเห็นแบบมีเงื่อนไขเกี่ยวกับรายการสินค้าคงเหลือต้นปีในปีบัญชี 25x7

รายงานของผู้สอบบัญชี

วรรคหน้า

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25x9, 25x8, 25x7 และ 25x1 และงบกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์..... จำกัด และข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งให้เข้าทำการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x6, 25x5, 25x4, 25x3 และ 25x2 ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x1 จากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

วรรคขอบเขต

นอกจากที่จะกล่าวในวรรคที่สามและวรรคที่สี่ ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่สหกรณ์ใช้ และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่า การตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

วรรคอธิบาย

ข้าพเจ้าไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอเกี่ยวกับรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x6, 25x5, 25x4, 25x3 และ 25x2 เนื่องจากคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้แจ้งว่า เอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีสูญหาย มีเพียงสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไปให้ตรวจสอบ

ข้าพเจ้าไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....25x6 และรายการสินค้าคงเหลือดังกล่าวเป็นยอดยกมา ซึ่งมีผลกระทบต่อความถูกต้องของต้นทุนขายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x7

วรรคความเห็น

เนื่องจากขอบเขตของการตรวจสอบของข้าพเจ้าถูกจำกัดตามที่อธิบายในวรรคที่สาม ซึ่งมีสาระสำคัญอย่างมากต่องบการเงิน ข้าพเจ้าจึงไม่อาจแสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... 25x6, 25x5, 25x4, 25x3 และ 25x2 ได้ อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าเห็นว่ายกเว้นผลของการปรับปรุงงบกำไรขาดทุนปี 25x7 และงบการเงินปี 25x6 ซึ่งอาจจำเป็น ถ้าข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบสินค้าคงเหลือสิ้นปี 25x6 ได้ตามที่กล่าวในวรรคที่สี่ งบการเงินที่กล่าวข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่..... 25x9, 25x8, 25x7 และ 25x1 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของร้านสหกรณ์..... จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ที่ กษ 0401/1005

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

31 มีนาคม 2546

เรื่อง คำแนะนำวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีและแจ้งผลการสอบบัญชีของสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม)

เรียน ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง 1. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.394 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2540
2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 75/2545 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง (1) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้กำหนดคำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานการสอบบัญชี และแจ้งผลการสอบบัญชีของสหกรณ์และ
กลุ่มเกษตรกร โดยวิธีปฏิบัติในการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาครัฐ ข้อ 1.1.2 และ
วิธีปฏิบัติในการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ข้อ 2.1.2 ให้ผู้สอบบัญชี
จัดทำหนังสือถึงนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อแสดงความเห็น
ต่องบการเงิน เพื่อเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กำหนด นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานการสอบบัญชี และแจ้งผลการสอบบัญชีสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกรทั้งภาครัฐและเอกชน ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็วยิ่งขึ้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
จึงกำหนดคำแนะนำวิธีการปฏิบัติเพิ่มเติม ข้อ 1.1.2 และ 2.1.2 ของคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีไม่อาจเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงินและกระดาษทำการได้ทัน
ตามระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือเสนอขอขยายระยะเวลาการเสนอรายงานพร้อม
แสดงเหตุผลและความจำเป็นต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ หรือผู้อำนวยการ
กองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาการขอขยาย
ระยะเวลา นั้นตามความเหมาะสมของเหตุผลและความจำเป็น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 02628 5742

ที่ กษ 0406/ว.454

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

22 สิงหาคม 2543

เรื่อง รูปแบบรายงานการสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกร

เรียน ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง 1. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.1 ลงวันที่ 13 มกราคม 2537
2. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.406 ลงวันที่ 6 กันยายน 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบปีเดียว
2. ตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบเปรียบเทียบ

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 ได้กำหนดรูปแบบและแนวทางการสอบบัญชีสหกรณ์สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติ นั้น

เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับประกาศ ก.บ.ช. ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2541) และมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปตามหนังสือที่อ้างถึง 2 ไปแล้ว เพื่อให้การลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้ปรับปรุงรูปแบบรายงานการสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ โดยให้ปฏิบัติทำนองเดียวกันกับสหกรณ์ และเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงิน จึงให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการให้กลุ่มเกษตรกรจัดทำหนังสือรับรองของกลุ่มเกษตรกรเพิ่มเติม โดยปรับปรุงแบบหนังสือรับรองของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่เคยให้ตัวอย่างไปแล้ว

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2543 เป็นต้นไป และให้ยกเลิกหนังสือหรือคำแนะนำอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในคำแนะนำนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 2811490

โทรสาร 6285769

ตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบปีเดียว

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่าน นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25xx และงบกำไรขาดทุนของกลุ่มเกษตรกร..... ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินการประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กลุ่มเกษตรกรใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินเป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25xx และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของกลุ่มเกษตรกร..... โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....¹

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

วันที่.....

¹ สำหรับการสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ใช้ “สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง”

ตัวอย่างการแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบเปรียบเทียบ

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่าน นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่.....25xx¹ และ 25xx² และงบกำไรขาดทุนของกลุ่มเกษตรกร สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของกลุ่มเกษตรกร.....ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินการประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กลุ่มเกษตรกรใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่น่าเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่.....25xx¹ และ 25xx² และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของกลุ่มเกษตรกรโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

ผู้สอบบัญชี

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....³

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

วันที่.....

¹ ปีปัจจุบัน

² ปีก่อน

³ สำหรับการสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ใช้ “สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง”

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับการสอบบัญชี**

ที่ กษ 1115/6760

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม 10200

19 มิถุนายน 2555

เรื่อง การดำเนินธุรกิจจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่า มีสหกรณ์บางแห่งดำเนินการจัดหาปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช มาจำหน่ายเกิดความต้องการของสมาชิก โดยการสั่งซื้อจากบริษัทเป็นจำนวนมากและชำระเงินก่อนที่จะรับมอบสินค้า นั้น ในขณะที่เดียวกันสหกรณ์ได้นำปัจจัยการผลิตดังกล่าวไปจำหน่ายเป็นเงินเชื่อให้แก่สหกรณ์อื่นหรือหน่วยงานอื่นหรือบุคคลภายนอก ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการ วิธีการสหกรณ์ และขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 33 ที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และมาตรา 46 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้ (1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอชักชวนแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายของสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการ วิธีการสหกรณ์ และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. การจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่าย สหกรณ์ควรดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก โดยสำรวจความต้องการของสมาชิกและสั่งซื้อเป็นคราวๆ ในปริมาณที่จำเป็นตามความเหมาะสม ไม่ควรสั่งซื้อเป็นจำนวนมากและจ่ายเงินล่วงหน้าไปก่อนที่จะได้รับมอบสินค้า ซึ่งมีใช่เป็นการดำเนินกิจการตามปกติทั่วไป ทำให้เสี่ยงต่อความเสียหายหรือเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ สหกรณ์ควรชำระเงินเมื่อได้รับมอบสินค้าแล้วเท่านั้น

2. การจำหน่ายปัจจัยการผลิตให้สหกรณ์อื่นหรือหน่วยงานอื่นหรือบุคคลภายนอก ไม่ควรกระทำเว้นแต่ ปัจจัยการผลิตดังกล่าวเป็นผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์หรือของสมาชิกและเป็นลักษณะการขายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสหกรณ์ผู้ซื้อกับสหกรณ์ผู้ขาย มิใช่เป็นการขายเพื่อแสวงหาผลกำไรโดยการจำหน่ายเป็นจำนวนมากเกินความต้องการของสมาชิกในสหกรณ์นั้นๆ ส่วนการขายให้หน่วยงานอื่นหรือบุคคลภายนอก ควรขายเป็นเงินสดเท่านั้น

3. การดำเนินธุรกิจใดๆ ของสหกรณ์ จะต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะมาตรา 33 ว่าด้วยวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ มาตรา 46 ว่าด้วยอำนาจกระทำการของสหกรณ์ และมาตรา 62 ว่าด้วยการฝากหรือลงทุนเงินของสหกรณ์ หากสหกรณ์เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่สหกรณ์ตามมูลค่าความเสียหายหรือผลประโยชน์ที่สหกรณ์พึงจะได้รับ

4. ให้สหกรณ์จังหวัดตรวจสอบการดำเนินการจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายของสหกรณ์
ในความรับผิดชอบ หากพบว่ามีการดำเนินการที่นอกเหนือจากข้อเสนอแนะข้างต้นและสหกรณ์เกิด
ความเสียหายหรือเสียผลประโยชน์ ให้สหกรณ์จังหวัดใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
หรือตามที่ได้รับมอบหมายตามควรแก่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **โอภาส กลั่นบุศย์**
(นายโอภาส กลั่นบุศย์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย
โทร./โทรสาร 0 2628 5137
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rlo@cpd.go.th
www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. 02 628 5776
ที่ กษ 0404/ว. 41 วันที่ 4 พฤษภาคม 2555
เรื่อง แนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2555 เห็นชอบและอนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันเกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าขายโดยการแปรรูปและชะลอการจำหน่ายออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคาขายผันผวน เพื่อลดอุปทานขากให้มีราคาซื้อที่เหมาะสมและยั่งยืนอยู่ในระดับประมาณ 120 บาทต่อกิโลกรัม โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ให้แก่สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและมีระยะเวลาโครงการ 1 ปี 3 เดือน (1 มกราคม 2555 – 31 มีนาคม 2556) นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย ให้ผู้สอบบัญชีใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารและการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวเป็นแนวทางเดียวกันตามเอกสารที่แนบพร้อมมานี้

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่มีสถาบันเกษตรกรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขายให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบทุกเดือน โดยส่งไปยังกลุ่มโครงการพิเศษ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ ภายในวันที่ 1 ของเดือนถัดไป เพื่อรายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้สามารถ Download แนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีตามโครงการดังกล่าวได้ที่ Website กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในหัวข้อระเบียบ เรื่องคำแนะนำ

(ลงชื่อ) **ประสพลิน แม้นทิม**

(นายประสพลิน แม้นทิม)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชี

ตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร
เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง
ตามมติคณะรัฐมนตรี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
กลุ่มมาตรฐานการสอบบัญชี
เมษายน 2555

คำนำ

ในปัจจุบันมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจรวบรวมยางพาราจากสมาชิกเป็นจำนวนมาก ซึ่งประสบปัญหาราคายางในตลาดตกต่ำ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบให้ได้รับราคาที่สูงขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยให้สถาบันเกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วยและเศษยาง โดยการแปรรูปและเก็บรักษาและนำออกจำหน่ายเมื่อมีราคาที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อช้ให้นำให้ราคายางในประเทศมีเสถียรภาพและอยู่ในระดับที่เหมาะสม

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบบัญชีโครงการฯ ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีโครงการฯ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีจึงได้จัดทำแนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อเป็นแนวทางการตรวจสอบบัญชีและสำนักแผนงานและโครงการพิเศษได้จัดทำแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชีตามโครงการฯ เพื่อเป็นแนวทางในการรายงานต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต่อไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
เมษายน 2555

สารบัญ

หน้า

ความรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง	1
หลักเกณฑ์ของสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	2
การกู้ยืมเงิน	3
การจัดทำบัญชี	4
การตรวจสอบบัญชี	4
การตรวจสอบบัญชีโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง	5
วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ	5
ขอบเขตการตรวจสอบ	5
วิธีการตรวจสอบบัญชี	5
● ตรวจสอบการบันทึกบัญชี	5
● ตรวจสอบการใช้เงินกู้	6
● ตรวจสอบการซื้อขายพารา	6
1. ตรวจสอบการซื้อน้ำยาง	6
2. ตรวจสอบการซื้อยางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควัน	8
● ตรวจสอบการแปรรูปยางพารา	8
1. ตรวจสอบการแปรรูปน้ำยาง	8
1.1 ตรวจสอบการแปรรูปน้ำยางเป็นน้ำยางชั้น	8
1.2 ตรวจสอบการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่นรมควัน/ ยางแผ่นผึ่งแห้ง	9
2. ตรวจสอบการแปรรูปยางแผ่นดิบเป็นยางแผ่นรมควัน	9
3. ตรวจสอบการแปรรูปยางแผ่นรมควันเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน	9
3.1 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแปรรูปยางแผ่นรมควันอัดก้อนเอง	9
3.2 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ้างผู้อื่นแปรรูปยางแผ่นรมควันอัดก้อน	10
4. ตรวจสอบการแปรรูปยางแผ่นเป็นยางคอมปาวด์/ยางแท่ง	10
5. ตรวจสอบการแปรรูปยางเครพ	10

	หน้า
● ตรวจสอบการขยายพารา	11
● ตรวจสอบการจัดเก็บพารา	12
การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการฯ	12
ภาคผนวก	
● หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารงานและการปฏิบัติงาน	
● หนังสือคณะกรรมการนโยบายทางธรรมชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ กษ 1304/274 ณ วันที่ 23 มกราคม 2555	
● หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร 0506/ว(ล)2025 ณ วันที่ 27 มกราคม 2555	
● คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 86/2555 ณ วันที่ 27 มกราคม 2555	
● คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 125/2555 ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555 (แต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามโครงการฯ)	
● ใบสมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย	

**ความรู้เกี่ยวกับ
โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร
เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง**

ความรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

หลักเกณฑ์ของสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

1. ต้องเป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และดำเนินธุรกิจซื้อขายยางหรือแปรรูปจากสมาชิก

2. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ายางพารา

การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า หมายความว่า การประกอบกิจกรรม การแปรรูปน้ำยางสด ยางก้อนถ้วย เศษยาง ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน เป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง หรือน้ำยางข้น หรือยางแผ่นผึ่งแห้ง หรือยางคอมปาวด์ ยางเครพ อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ และผลผลิตจากการแปรรูปจะต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

(1) ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 1 - 4 ตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร

(2) ยางแผ่นรมควัน ตามมาตรฐานกรีนบุค

(3) ยางแท่ง/น้ำยางข้น ตามมาตรฐานสากล และมีใบรับรองคุณภาพ

(4) ยางแผ่นรมควันอัดก้อน/ยางลูกขุน ตามมาตรฐาน GMP โดยสถาบันวิจัยยางกรมวิชาการ

เกษตร ตรวจสอบและรับรอง

3. สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องผ่านการเห็นชอบและอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ จากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดโดย

3.1 มีประสบการณ์และความชำนาญในการทำธุรกิจยางพารา

3.2 มีผลการดำเนินงานดี ไม่มีข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่เป็นสาระสำคัญ

3.3 ปัจจุบันยังดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

3.4 ในกรณีที่เป็นสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการจดทะเบียนใหม่ยังไม่เกิน 1 ปี ให้ได้รับ

การยกเว้นคุณสมบัติตามข้อ 3.1, 3.2, และ 3.3 ได้

3.5 สถาบันเกษตรกรต้องรับซื้อผลผลิตตามที่ระบุในโครงการฯ มาจากสมาชิกที่ปลูกยางพารา

3.6 ผู้เก็บรักษาเงินสดและผู้จัดทำบัญชีของสถาบันเกษตรกรต้องเป็นคนละคนกัน

3.7 ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการของสถาบันเกษตรกร โดยต้องมี

รายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการของสถาบันเกษตรกรประกอบการพิจารณา

3.8 สถาบันเกษตรกรยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับ

จังหวัดที่กำหนด

4. สถาบันเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ ตามข้อ 3 ต้องรับผิดชอบและให้บริการกับสมาชิกของสถาบันเกษตรกรนั้น ๆ ตามจำนวนยางและพื้นที่ปลูกยางที่ให้ผลผลิตแล้วปริมาณไม่เกิน 2 กิโลกรัม/ไร่/วัน ทั้งนี้ ปริมาณยางที่สะสมไว้ในการเข้าร่วมโครงการฯ ครั้งแรกต้องไม่เกิน 15 วัน ของศักยภาพการผลิตนับจากวันแรกที่เริ่มรวบรวมหรือรับซื้อยางจากสมาชิกและต้องรับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

4.1 ลงทะเบียนเกษตรกรสมาชิกที่มาขายยาง รวมทั้งแสดงพื้นที่สวนยางที่ให้ผลผลิตกรณีที่มีการเพิ่มพื้นที่ เพิ่มจำนวนสมาชิกที่มีผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้องให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

4.2 คัดคุณภาพยางตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

4.3 ชั่งน้ำหนักยาง จัดบันทึก และจัดทำบัญชีตามที่โครงการฯ กำหนด

4.4 จ่ายเงินค่าซื้อขาย

4.5 แปรรูปยาง

4.6 รายงานผลการซื้อขาย การแปรรูป การจัดเก็บ และการขายโดยแจ้งเลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ตามชนิด ปริมาณ และคุณภาพทุก 15 วัน ซึ่งจะรวบรวมแจ้งให้สำนักงานเลขานุการบริหารโครงการฯ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง) ทราบทุกวันที 1 ของเดือน

กรณีสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้เกิดทุจริต ตามผลการตรวจสอบของคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด คณะกรรมการบริหารโครงการฯ มีอำนาจสั่งยุติดำเนินการตามโครงการฯ ได้ทันที และดำเนินคดีกับสถาบันเกษตรกรนั้น

การกู้ยืมเงิน

1. วงเงินกู้

วงเงินกู้ของสถาบันเกษตรกรผู้กู้แต่ละรายขึ้นอยู่กับศักยภาพ และขีดความสามารถของสถาบันเกษตรกรในการรวบรวมยางหรือการแปรรูปยาง ซึ่งสถาบันเกษตรกรได้กำหนดไว้ในแผนการดำเนินธุรกิจ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางกำหนด

2. หลักประกันเงินกู้

2.1 กรณีสถาบันเกษตรกรกู้เงินเพื่อรวบรวมผลผลิตยางจากสมาชิกและนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าแล้วเก็บสต็อกไว้รอจำหน่าย เมื่อราคายางเหมาะสม ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ให้คณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะและผู้จัดการของสถาบันเกษตรกร ค้ำประกันในฐานะส่วนตัว

2.1.2 ให้ใช้ผลผลิตยางมาเป็นหลักประกันการกู้เงินแก่ธนาคาร โดยใช้ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ เป็นเกณฑ์ในการประเมินราคา ดังนี้

(1) ในกรณียางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ ราคาสูงกว่า 120 บาท ให้วงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 80 ของราคายางดังกล่าว

(2) ในกรณียางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ ราคา 96-120 บาท ให้วงเงินกู้ในอัตรา 96 บาทต่อกิโลกรัม

(3) ในกรณียางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ ราคาต่ำกว่า 96 บาท ให้วงเงินกู้ในอัตรา 96 บาทต่อกิโลกรัม

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันเกษตรกรไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมยาง ในการเบิกเงินกู้งวดแรก หลังจากทำหลักประกันตามข้อ 2.1.1 แล้ว คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดจะอนุมัติให้เบิกเงินกู้บางส่วนไม่เกินร้อยละ 30 ของวงเงินกู้ เพื่อนำไปรวบรวมยางมาแปรรูปและให้นายางที่แปรรูปแล้วซึ่งมีมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ของจำนวนเงินที่สถาบันเกษตรกรเบิกจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมาจัดเก็บให้เสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันเบิกรับเงินกู้

2.2 กรณีสถาบันเกษตรกรกู้เงินเพื่อรวบรวมผลผลิตยางจากสมาชิก แล้วนำไปขายให้กับองค์การสวนยางให้ดำเนินการโดยให้คณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะ และผู้จัดการสถาบันเกษตรกรจัดทำหนังสือค้ำประกันหนี้เงินกู้กับธนาคารในฐานะส่วนตัว

3. อัตราดอกเบี้ย

กระทรวงการคลังโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออัตราร้อยละ 0 แก่สถาบันเกษตรกร

4. กำหนดชำระคืนเงินกู้

สถาบันเกษตรกรจะต้องชำระเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 31 มีนาคม 2556

การจัดทำบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำคำแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีของโครงการฯ แก่ทุกสถาบันเกษตรกร

การตรวจสอบบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนสถาบันเกษตรกรอื่นให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนดผู้ตรวจสอบบัญชีอื่นเป็นผู้ตรวจสอบและแจ้งให้คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดทราบแต่แรก

การตรวจสอบบัญชีโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกร เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

วัตถุประสงค์การตรวจสอบ

1. เพื่อให้ทราบว่าค่าใช้จ่ายกู้ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และชำระหนี้เงินกู้คืนแก่ ธ.ก.ส. เป็นไปตามเงื่อนไขของโครงการฯ
2. เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้ซื้อยางพาราจากสมาชิก แล้วนำไปแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม
3. เพื่อให้ทราบว่าการจัดทำบัญชีเป็นไปตามที่โครงการฯ กำหนด
4. เพื่อให้ทราบว่าปริมาณยางพาราคงเหลือมีอยู่จริงและจัดเก็บไว้อย่างเหมาะสมในสถานที่ที่กำหนด

ขอบเขตการตรวจสอบ

ตรวจสอบเฉพาะสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาราคายาง ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารและการปฏิบัติงานของโครงการฯ ที่กำหนดไว้ สำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2556

วิธีการตรวจสอบบัญชี

ตรวจสอบการบันทึกบัญชี

การตรวจสอบการบันทึกบัญชีตามโครงการฯ มีวิธีปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจสอบบัญชีตามปกติ เพียงแต่การบันทึกบัญชีตามโครงการฯ จะแยกบัญชีไว้ต่างหากจากการดำเนินธุรกิจปกติ และต้องเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารของโครงการฯ แยกจากบัญชีเงินฝากธนาคารอื่นๆ ในการตรวจสอบบัญชีตามโครงการฯ ต้องตรวจสอบว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารและการปฏิบัติงานของโครงการฯ หรือไม่ โดยเริ่มตั้งแต่การซื้อ การแปรรูป/ผลิต การจัดเก็บ จนถึงการขาย สำหรับการตรวจสอบการบันทึกบัญชีมีวิธีการตรวจสอบดังนี้

1. ตรวจสอบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี โดยสุ่มทดสอบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีว่ามีความน่าเชื่อถือ เป็นรายการที่เกิดขึ้นจริง และนำไปบันทึกบัญชีอย่างถูกต้อง
2. ตรวจสอบการบันทึกบัญชี เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรบันทึกรายการที่เกิดขึ้นตามเอกสารที่สุ่มมาตรวจสอบหรือไม่ โดยตรวจสอบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี แล้วติดตามว่ามีการบันทึกบัญชีรายการดังกล่าวในสมุดรายการขึ้นต้น ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทและทะเบียนคุมที่เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการแสดงยอดคงเหลือของรายการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่ง que แสดงไว้ในงบการเงินหรือไม่

เอกสารหลักฐาน	-->	สมุดขั้นต้น	-->	สมุดขั้นปลาย	-->	งบทดลอง
บัญชีรายชื่อสมาชิกฯ		สมุดเงินสด		บัญชีแยกประเภท		
สัญญาเงินกู้		สมุดรายวันทั่วไป				
ใบรับน้ำยาง		ทะเบียนคุม				
ฯลฯ						

ตรวจสอบการใช้เงินกู้

เพื่อให้ทราบว่า การใช้เงินกู้ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

1. สอบทานความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเบิกเงินกู้หรือได้รับในสัญญาเงินกู้ กับสมุดคู่บัญชีเงินฝากธนาคารที่ ธ.ก.ส. โอนให้และจำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อยางพาราจากสมาชิก และแปรรูปยางพารา
2. สอบทานการใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ
3. สอบทานการชำระหนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของโครงการฯ

ตรวจสอบการซื้อยางพารา

เพื่อให้ทราบว่า การซื้อยางพาราของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการฯ

1. ตรวจสอบการซื้อน้ำยาง

1.1 ตรวจสอบการซื้อน้ำยางจากสมาชิก

สุ่มตรวจสอบรายชื่อสมาชิกที่มาขายยางในทะเบียนรวบรวมน้ำยางประจำวันว่าเป็นสมาชิกที่มีชื่อระบุไว้ในบัญชีรายชื่อสมาชิกสถาบันเกษตรกร ซึ่งบัญชีรายชื่อสมาชิกสถาบันเกษตรกรได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดแล้ว

ในกรณีที่ตรวจสอบชุมนุมสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ ให้ตรวจสอบว่าสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ที่มาขายยางให้ชุมนุมสหกรณ์เป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้นหรือไม่

1.2 ตรวจสอบปริมาณน้ำยางที่ซื้อ

ตรวจสอบปริมาณยางที่ซื้อไม่เกินศักยภาพการผลิตของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ซึ่งโครงการกำหนดตามปริมาณยางพาราและพื้นที่ปลูกยางที่ให้ผลผลิตแล้วของสมาชิกไม่เกินน้ำหนักยางแห้ง 2 กิโลกรัม ต่อไร่ ต่อวัน โดยสอบถามข้อมูลจากหลักฐานการสมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ในการตรวจสอบปริมาณยางที่รับซื้อทุกวันต้องไม่เกินปริมาณยางที่กรีตได้ โดยดูจากใบสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้

$$\text{ปริมาณยางที่รับซื้อครั้งแรก} = \text{พื้นที่สวนยางเปิดกรีต} \times 2 \text{ ก.ก.} \times 15 \text{ วัน}$$

หากเป็นการซื้อครั้งแรกยอมให้สะสมปริมาณรายได้ไม่เกิน 15 วัน นับจากวันแรก
ที่เริ่มซื้อตามโครงการฯ ทั้งนี้ การตรวจสอบปริมาณรายได้ที่ไม่เกินศักยภาพการผลิตของสมาชิกสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร มีดังนี้

(1) ปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สามารถซื้อได้ในครั้งแรก

ในวันที่ 1 มีนาคม 2555 สหกรณ์ซื้อครั้งแรกให้ผู้สอบบัญชีทดสอบการคำนวณ
ปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สหกรณ์สามารถรับซื้อจากสมาชิกในครั้งแรกตามพื้นที่เปิดกรีดยางในโบสมัคร
เข้าร่วมโครงการฯ เท่ากับปริมาณที่ซื้อ 15 วัน คือ

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สามารถรับซื้อได้} &= \text{พื้นที่เปิดกรีด} \times 2 \text{ ก.ก.} \times 15 \text{ วัน} \\ &= 1,000 \times 2 \times 15 \\ &= 30,000 \text{ ก.ก.} \end{aligned}$$

(2) ปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สามารถซื้อได้ครั้งต่อไป

จากตัวอย่างเดิม สหกรณ์ซื้อครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2555 และ
ครั้งต่อไปซื้อเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2555 ปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สหกรณ์สามารถรับซื้อจากสมาชิกได้
จำนวนไม่เกินปริมาณที่ซื้อได้ 61 วัน (เดือน มี.ค. 30 วัน เดือน เม.ย. 30 วัน เดือน พ.ค. 1 วัน) คือ

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สามารถรับซื้อได้} &= \text{พื้นที่เปิดกรีด} \times 2 \text{ ก.ก.} \times 61 \text{ วัน} \\ &= 1,000 \times 2 \times 61 \\ &= 122,000 \text{ ก.ก.} \end{aligned}$$

ในการตรวจสอบปริมาณน้ำหนักรายได้ที่สามารถซื้อได้ให้ผู้สอบบัญชีสุ่มทดสอบ
สมาชิกแต่ละราย เช่น ชื่อสมาชิก พื้นที่กรีดยาง เป็นต้น โดยเปรียบเทียบใบรับยางกับใบสมัครใน
แต่ละประเภท

อนึ่ง ในการซื้อน้ำยางจากสมาชิกในแต่ละครั้งรวมกันต้องไม่เกินปริมาณน้ำหนักราย
ได้ที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถซื้อได้ ในบัญชีรายชื่อสมาชิกสถาบันเกษตรกรซึ่งคำนวณ
จากพื้นที่เปิดกรีด $\times 2$ ก.ก. \times (จำนวนวันตั้งแต่วันแรกที่เริ่มซื้อตามโครงการ ถึงวันสิ้นสุดโครงการ+15 วัน)

1.3 ทดสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของใบรับน้ำยาง เปรียบเทียบกับทะเบียนรวบรวมน้ำยาง
ประจำวันโดยทดสอบชื่อสมาชิก ปริมาณน้ำยางสด

1.4 ทดสอบความถูกต้องของการคำนวณน้ำหนักรายได้ในทะเบียนรวบรวมน้ำยางประจำวัน
น้ำหนักรายได้ที่ = น้ำยาง \times เปอร์เซนต์ DRC

1.5 ทดสอบความถูกต้องของการคำนวณจำนวนเงินที่ต้องจ่ายให้แก่สมาชิก
จำนวนเงินที่ต้องจ่าย = น้ำหนักรายได้ที่ \times ราคาขายแห้งต่อ ก.ก.
(ราคาขายแห้งต่อ ก.ก. ได้จากใบรับน้ำยาง)

1.6 สอบทานความถูกต้องของการจ่ายเงินชำระหนี้ค่ายางพาราให้แก่สมาชิกโดยตรวจสอบ
ใบสำคัญจ่าย กับทะเบียนรวบรวมน้ำยางประจำวัน หรือบัญชีย่อยเจ้าหน้าที่ค่าน้ำยาง (ถ้าสหกรณ์จัดทำ)

2. ตรวจสอบการซื้อยางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควัน

2.1 ตรวจสอบปริมาณยางที่ซื้อไม่เกินศักยภาพการผลิตของสมาชิก โดยทดสอบการคำนวณ เช่นเดียวกับการตรวจสอบการซื้อน้ำยาง

2.2 สอบทานทะเบียนรวบรวมยางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควันประจำวัน โดยสุ่มตรวจสอบรายชื่อสมาชิกซึ่งต้องเป็นสมาชิกที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อสมาชิกสถาบันเกษตรกรและผ่านการรับรองจากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด

2.3 สอบทานความถูกต้องของการบันทึกประเภทยางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควันแต่ละชั้น ในทะเบียนรวบรวมยางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควันประจำวัน โดยสอบทานกับใบรับยางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควัน

2.4 สอบทานความถูกต้องของการจ่ายเงินค่ายางแผ่นดิบ/ยางแผ่นรมควันให้แก่สมาชิก โดยตรวจสอบใบสำคัญจ่ายกับสมุดเงินสดกรณีซื้อเป็นเงินสด หรือบัญชีย่อยเจ้าหน้าที่ค่ายางแผ่น กรณีซื้อเป็นเงินเชื่อ

ตรวจสอบการแปรรูปยางพารา

เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนำยางพาราไปแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าจริง

1. ตรวจสอบการแปรรูปน้ำยาง

1.1 ตรวจสอบการแปรรูปน้ำยางเป็นน้ำยางข้น กรณีจ้างผู้อื่นแปรรูปน้ำยางข้น

(1) สอบทานความครบถ้วนสมบูรณ์ของสัญญา/ข้อตกลงว่าจ้าง
(2) ทดสอบปริมาณน้ำยางที่ส่งไปผลิตจากทะเบียนรวบรวมน้ำยางประจำวัน เปรียบเทียบกับใบรับน้ำยางจากโรงงานผลิตน้ำยางข้น

(3) สอบทานความเหมาะสมของน้ำยางข้นที่ผลิตได้

(4) ทดสอบความถูกต้องของค่าจ้างแปรรูป โดยคำนวณค่าจ้างตามเงื่อนไขที่กำหนด ในสัญญา/ข้อตกลงว่าจ้างเปรียบเทียบกับค่าจ้างที่จ่ายจริงที่บันทึกบัญชี โดยตรวจสอบกับใบเสร็จรับเงินของโรงงานผลิต

(5) ตรวจสอบการรับและจัดเก็บน้ำยางข้น โดยสอบทานการรับน้ำยางข้นจากโรงงานผลิตเปรียบเทียบกับทะเบียนคุมน้ำยางข้น และการจัดเก็บน้ำยางข้นเปรียบเทียบกับใบรับฝากน้ำยางข้นที่ ธ.ก.ส. หรือเจ้าของโกดังที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดให้จัดเก็บเป็นผู้ออก

1.2 ตรวจสอบการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่นรมควัน/ยางแผ่นผึ่งแห้ง

(1) สอบทานความเหมาะสมของปริมาณยางแผ่นรมควัน/ยางแผ่นผึ่งแห้งที่ผลิตได้ในทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน/ยางแผ่นผึ่งแห้ง กับน้ำหนักยางแห้งที่คำนวณได้ในทะเบียนรวบรวมน้ำยางประจำวัน ซึ่งปริมาณยางแผ่นรมควัน/ยางแผ่นผึ่งแห้งที่ผลิตได้ไม่ควรน้อยกว่าน้ำหนักยางแห้งในทะเบียนรวบรวมน้ำยางประจำวันอย่างเห็นสาระสำคัญ

(2) สอบทานความถูกต้องของค่าแรงงาน โดยทดสอบการคำนวณค่าแรงงานตามข้อตกลง/สัญญาจ้างงานของสหกรณ์แต่ละแห่ง เช่น สหกรณ์จ่ายค่าแรงงานตามน้ำหนักยางแผ่น ให้คำนวณ

ค่าแรงจากอัตราค่าแรงตามข้อตกลง/สัญญาจ้างงาน กับน้ำหนักยางแผ่นที่แปรรูปได้จริง เปรียบเทียบกับค่าแรงงานที่จ่ายจริง เป็นต้น

(3) สอบทานความเหมาะสมของต้นทุนการแปรรูป โดยคำนวณต้นทุนการแปรรูปจากปริมาณยางแผ่นที่แปรรูปได้จริงกับอัตราต้นทุนการแปรรูปที่เป็นมาตรฐาน หรือเปรียบเทียบกับต้นทุนการแปรรูปของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในปีก่อน การคำนวณต้นทุนแปรรูปต่อกิโลกรัม มีดังนี้

$$\text{ต้นทุนการแปรรูปต่อกิโลกรัม} = \frac{\text{ต้นทุนการผลิต (บาท)}}{\text{ปริมาณยางแผ่นที่ผลิตได้ (ก.ก.)}}$$

(4) ตรวจสอบความถูกต้องของทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน/ยางแผ่นผึ่งแห้ง โดยเปรียบเทียบปริมาณยางแผ่นที่ผลิตได้กับใบนำส่งยางแผ่นรมควัน/ยางแผ่นผึ่งแห้ง และเปรียบเทียบปริมาณจ่ายออกกับใบเบิกยางแผ่นรมควันไปแปรรูปเป็นยางรมควันอัดก้อนและใบเบิกยางแผ่นผึ่งแห้งไปขาย

2. ตรวจสอบการแปรรูปยางแผ่นดิบเป็นยางแผ่นรมควัน

2.1 สอบทานความเหมาะสมของปริมาณยางแผ่นรมควันที่ผลิตได้โดยเปรียบเทียบน้ำหนักยางแผ่นดิบในทะเบียนรวบรวมยางแผ่นประจำวันในช่องนำเข้าผลิตหรือใบเบิกยางแผ่นดิบไปผลิตกับน้ำหนักยางแผ่นรมควันที่ผลิตได้ในช่องปริมาณรับเข้า ทั้งนี้ น้ำหนักยางที่สูญเสียจากการรมควันไม่ควรเกินร้อยละ 3

2.2 ตรวจสอบความถูกต้องของทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน โดยเปรียบเทียบปริมาณยางแผ่นรมควันจ่ายออกกับใบเบิกยางแผ่นรมควันไปแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน

3. ตรวจสอบการแปรรูปยางแผ่นรมควันเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน

3.1 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแปรรูปยางแผ่นรมควันอัดก้อนเอง

(1) สอบทานการเบิกยางแผ่นรมควันไปแปรรูป โดยเปรียบเทียบปริมาณที่เบิกไปแปรรูปที่ช่องปริมาณจ่ายออกในทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน กับใบเบิกยางแผ่นรมควันไปผลิต

(2) ทดสอบปริมาณการแปรรูปยางแผ่นรมควันเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อนจากทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน โดยเปรียบเทียบน้ำหนักยางแผ่นรมควันอัดก้อนที่ผลิตได้ตามใบส่งยางรมควันอัดก้อนจากโรงอัดก้อนยางกับใบเบิกยางแผ่นรมควันไปผลิต

(3) ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของหลักฐานการจ่ายค่าใช้จ่ายในการแปรรูป เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าซ่อมแซมโรงงาน ค่าวัสดุโรงงาน เป็นต้น

(4) สอบทานการจ่ายค่าเช่าโกดัง/ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเช่า

3.2 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ้างผู้อื่นแปรรูปยางแผ่นรมควันอัดก้อน

(1) สอบทานความครบถ้วนสมบูรณ์ของสัญญา/ข้อตกลงว่าจ้าง

(2) สอบทานการเบิกยางแผ่นรมควันไปแปรรูป โดยเปรียบเทียบปริมาณที่เบิกไปผลิตที่ช่องปริมาณจ่ายออกในทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน กับใบเบิกยางแผ่นรมควันไปผลิต

(3) ทดสอบปริมาณการแปรรูปยางแผ่นรมควันเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อนจาก ทะเบียนคุมยางแผ่นรมควัน โดยเปรียบเทียบน้ำหนักยางแผ่นรมควันอัดก้อนที่ผลิตได้ตามใบส่งยางรมควันอัดก้อนจากโรงอัดก้อนยาง กับใบเบิกยางแผ่นรมควันไปผลิต

(4) สอบทานความถูกต้องของค่าจ้างแปรรูป โดยคำนวณค่าจ้างตามเงื่อนไขที่กำหนด ในสัญญาเปรียบเทียบกับค่าจ้างที่จ่ายจริงที่บันทึกบัญชีโดยตรวจสอบจากใบเสร็จรับเงินของโรงงาน

(5) สอบทานการจ่ายค่าเช่าโกดัง/ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาที่บันทึกบัญชี เป็นไปตาม เงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาเช่า

4. ตรวจสอบการแปรรูปยางแผ่นเป็นยางคอมปาวด์/ยางแท่ง

การผลิตยางคอมปาวด์ ใช้ยางแผ่นดิบหรือยางแผ่นรมควันเป็นวัตถุดิบ ในขั้นตอนการผลิตจะ นำยางแผ่นมาบดเป็นชิ้นเล็ก ผสมสารเคมีตามสูตรที่กำหนด แล้วอัดเป็นก้อนขนาดประมาณ 35 กิโลกรัม ท่อด้วยพลาสติกป้องกันความสกปรก

การผลิตยางแท่ง อาจรวบรวมน้ำยางแล้วทำเป็นยางแผ่น หรือรวบรวมน้ำยางเป็นวัตถุดิบ การผลิตจะนำยางแผ่นดังกล่าวมาเข้าเครื่องย่อยยางจะถูกละเอียดออกเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วนำไปอบความร้อน ประมาณ 100-110 องศาเซลเซียส ประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง จนยางสุก ซึ่งให้ได้น้ำหนัก 34 กิโลกรัม อัดด้วยเครื่องไฮดรอลิก ยางจะอัดตัวแน่นเป็นแท่งขนาดกว้างยาวสูง 70 x 35.4 x 16.5 เซนติเมตร ท่อด้วย พลาสติกป้องกันความสกปรก

จากข้อมูลการผลิตดังกล่าว ให้นำวิธีการตรวจสอบในข้อ 3 มาปรับใช้ตามความเหมาะสม

5. ตรวจสอบการแปรรูปยางเครพ

การผลิตยางเครพใช้วัตถุดิบ 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

5.1 การผลิตยางเครพจากน้ำยางสด ซึ่งจะผลิตเป็นยางเครพชั้นดี เช่น ยางเครพขาวหรือ ยางเครพฟอกสี จะต้องใช้วิธีจับตัวเม็ดสีในน้ำยางออกก่อน จึงจะจับตัวยางแล้วนำไปรีดผ่านจักรรีด (Creper) จนยางสะอาดจึงนำไปผึ่งหรืออบให้แห้ง

5.2 การผลิตยางเครพจากวัตถุดิบคุณภาพต่ำ เช่น นำเศษยางชนิดต่างๆ (ยางก้อน, ยางกันถ้วย, ยางขี้เสี้ยนฯ) มารีดเครพหลายๆ ครั้งจนสะอาด แล้วไปผึ่งจนแห้งและจำหน่ายต่อไป เครพชนิดนี้จะมีสีแตกต่างกันตามคุณภาพวัตถุดิบ หากวัตถุดิบค่อนข้างดีจะได้สีน้ำตาลค่อนข้างอ่อน หากวัตถุดิบคุณภาพต่ำมากจะเป็นสีดำหรือสีน้ำตาลแก่ เป็นต้น

จากข้อมูลการผลิตดังกล่าว ให้นำวิธีการตรวจสอบในข้อ 1 และ ข้อ 3 มาปรับใช้ตาม ความเหมาะสม

อนึ่ง กรณีที่สถาบันเกษตรกรรับเงินกู้ครั้งต่อๆ ไป ซึ่งต้องนำยางพาราที่ผลิตเสร็จและ จัดเก็บในโกดังไปเป็นหลักประกันเงินกู้ในการตรวจสอบให้สอบทานความเหมาะสมกับจำนวนเงินกู้ ที่ได้รับในงวดนั้นๆ โดยใช้วิธีการตรวจสอบย้อนกลับจากยางพาราที่ผลิตได้ไปหายอดซื้อยางพารา ว่าซื้อจากสมาชิกหรือไม่

ตรวจสอบการขายยางพารา

เพื่อให้ทราบว่า การขายยางพาราของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการฯ

1. สอบทานการขายยางว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้คำนึงถึงเสถียรภาพด้านราคาขายโดยนำข้อมูลเกี่ยวกับราคาขายที่คณะกรรมการตลาดยางแจ้งให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทราบมาร่วมพิจารณา กำหนดราคาขายที่เหมาะสม
2. สอบทานราคาขายยางเปรียบเทียบกับต้นทุนของยางที่ขาย
3. สอบทานความครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารหลักฐานการขายโดยเปรียบเทียบกับใบเบิกยางเพื่อขายและทดสอบการคำนวณจำนวนเงิน
4. สอบทานการจ่ายค่าใช้จ่ายในการขายยาง กรณีชุมนุมสหกรณ์เป็นตัวกลางในการติดต่อขายยางและคิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ให้ตรวจสอบกับเงื่อนไขที่สหกรณ์ทำกับชุมนุมสหกรณ์ ตรวจสอบใบเสร็จรับเงินของชุมนุมสหกรณ์กับการจ่ายเงิน

ตรวจสอบการจัดเก็บยางพารา

เพื่อให้ทราบว่า ยางพาราคงเหลือมีอยู่จริง และจัดเก็บไว้อย่างเหมาะสมในสถานที่ที่กำหนด

1. สอบทานสถานที่จัดเก็บ เป็นสถานที่ที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดอนุมัติ ส่วนงานที่มีเจ้าของโกดังยินยอมให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใช้เก็บรักษาตามโครงการฯ ที่นำมาเป็นหลักประกัน ให้มีการออกใบรับฝากสินค้า พร้อมทั้งจัดให้มีการประกันภัยสินค้าและโกดังโดยระบุให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ
2. สังเกตการณ์ตรวจนับยางพาราคงเหลือร่วมกับหน่วยงานอื่น เปรียบเทียบยอดคงเหลือในทะเบียนคุมสินค้าในโกดัง รวมทั้งสอบทานความเหมาะสมของการจัดเก็บว่าเป็นระเบียบเรียบร้อยและสะดวกในการขนย้าย
3. สอบทานใบรับฝากสินค้าเป็นไปตามที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนด
4. ตรวจสอบหลักฐานค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ยาง ณ สถานที่อื่นและหลักฐานการได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ให้เก็บรักษา ยาง ณ สถานที่อื่น

การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการฯ

ผู้สอบบัญชีโครงการฯ ต้องตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการฯ ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้เข้าปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอย่างน้อยเดือนละครั้งและรายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการฯ ภายใน วันที่ 1 ของเดือนถัดไป โดยส่งไปยังกลุ่มโครงการพิเศษ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ เพื่อรายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบต่อไปซึ่งมีรูปแบบดังนี้

รายงานผลการตรวจสอบบัญชี

โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้รายงานผลการตรวจสอบต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกเดือนนั้น จึงขอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการฯ ดังนี้

1. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น.....แห่ง ประกอบด้วยสหกรณ์.....แห่ง กลุ่มเกษตรกร.....แห่ง (แบบ พสย. 1)
2. รายงานผลการรับซื้อยางจากสมาชิก (แบบ พสย. 2)
3. รายงานการจัดการยางที่รับซื้อจากสมาชิก (แบบ พสย. 3)
4. รายงานการแปรรูปวัตถุดิบที่รับซื้อจากสมาชิก (แบบ พสย. 4)
5. รายงานการจำหน่ายยางแปรรูป (แบบ พสย.5)
6. ข้อสังเกตจากการดำเนินงานตามโครงการฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

คำอธิบายการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการฯ

1. ระยะเวลาในการรายงานให้ระบุระยะเวลาสะสม เช่น สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2555 หรือสำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....มีนาคม 2555 ถึงวันที่.....เมษายน 2555 เป็นต้น
2. ให้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีโครงการฯ ตามแบบรายงานที่กำหนด ดังนี้
 - 2.1 แบบรายงานการเข้าร่วมโครงการของสถาบันเกษตรกร (แบบ พสย. 1)
 - 2.2 แบบรายงานผลการรับซื้อจากสมาชิก (แบบ พสย. 2)
 - 2.3 แบบรายงานการจัดการยางที่รับซื้อจากสมาชิก (แบบ พสย. 3)
 - 2.4 แบบรายงานการแปรรูปวัตถุดิบที่รับซื้อจากสมาชิก (แบบ พสย.4)
 - 2.5 แบบรายงานการจำหน่ายยางแปรรูป (แบบ พสย. 5)
3. กรณีมีข้อสังเกตจากการตรวจสอบการดำเนินการตามโครงการฯ ให้รายงานไว้ในข้อ 6 ได้แก่ การซื้อขาย การเก็บยางพารา การทำบัญชี และการจัดทำรายงานของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ตรวจนับยางพาราของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

สำนักรงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
รายงานการเข้าร่วมโครงการของสถาบันเกษตรกร
สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ที่	ชื่อสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	วงเงินกู้	เบิกเงินกู้	ชำระหนี้	คงเหลือ	การเชื่อมโยง				การเก็บ		ทำบัญชี เรียบร้อย ปัจจุบัน	ทำรายงาน ชื่อแปรรูป/ เก็บทุก 15 วัน	ผู้สอบบัญชี รวม สังเกตการณ์			
						จากสมาชิก	ตามชนิด ที่กำหนดไว้	ใช้แปรรูป ทั้งหมด		สถาบัน	โกดัง				เช่า	ใช่	ไม่ใช่
								ใช่	ไม่ใช่								
	ตัวอย่าง																
1.	สหกรณ์ ก จำกัด	700,000	200,000	100,000	100,000	✓	✓	✓		✓		✓	✓				
2.	สหกรณ์ ข จำกัด	500,000	150,000		150,000	✓		✓	✓			✓	✓				
3.	สหกรณ์ ค จำกัด	1,000,000	300,000	200,000	100,000	✓	✓	✓			✓	✓	✓				
4.	สหกรณ์ ง จำกัด	800,000	240,000		240,000	✓		✓				✓	✓				
	รวม	3,000,000	890,000	300,000	590,000					✓							

สรุปผลการตรวจสอบ.....

หมายเหตุ **สถาบัน** **หมายถึง** **โกดังของสถาบันเกษตรกร**
โกดัง **หมายถึง** **โกดังของกรมส่งเสริมการเกษตรจัดให้**
เช่า **หมายถึง** **โกดังที่สถาบันเกษตรกรเช่า**

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
 รายงานผลการรับซื้อยางจากสมาชิก
 สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
 โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ที่	ชื่อสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	งวดที่รายงาน						ยอดสะสมตั้งแต่เริ่มโครงการ									
		นำยาง		ยางแผ่นดิบ		ยางแผ่นรมควัน		นำยาง		ยางแผ่นดิบ		ยางแผ่นรมควัน		ยางถ้วย/เศษยาง			
		ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ*	
	ตัวอย่าง																
1.	สหกรณ์ ก จำกัด																
2.	สหกรณ์ ข จำกัด																
3.	สหกรณ์ ค จำกัด																
4.	สหกรณ์ ง จำกัด																
	รวม																

สรุปผลการตรวจสอบ.....

*ให้ใส่รายละเอียดเพิ่มเติมของประเภทยางที่รับซื้อจากสมาชิกทั้งปริมาณและจำนวนเงิน

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
 รายงานการจัดรายการยงที่รับซื้อจากสมาชิก
 สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
 โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ที่	ชื่อสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	การจัดรายการ ที่รับซื้อ		ขายยางวัตถุดิบที่รับซื้อจากสมาชิก																
		แปรรูป	ขาย	งวดที่รายงาน					ยอดสะสมตั้งแต่เริ่มโครงการ											
				น้ำยาง ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	ยางแผ่นดิบ ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	ยางแผ่นรมควัน ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	ยางถ้วย/เศษยาง ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	หมายเหตุ*	น้ำยาง ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	ยางแผ่นดิบ ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	ยางแผ่นรมควัน ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	ยางถ้วย/เศษยาง ปริมาณ (ก.ก.) (บาท)	หมายเหตุ*							
1	สหกรณ์ ก จำกัด																			
2	สหกรณ์ ข จำกัด																			
3	สหกรณ์ ค จำกัด																			
4	สหกรณ์ ง จำกัด																			
	รวม																			

สรุปผลการตรวจสอบ.....

*ให้ใส่รายละเอียดเพิ่มเติมของประเภทยางที่ขายจากสมาชิกทั้งปริมาณและจำนวนเงิน

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
 รายงานการแปรรูปวัตถุประสงค์ที่รับซื้อจากสมาชิก
 สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ที่	ชื่อสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	อยู่ ระหว่าง แปรรูป	สูญเสีย จากการ ผลิต สะสม	งวดที่รายงาน					ยอดสะสมตั้งแต่เริ่มโครงการฯ ถึงงวดที่รายงานปัจจุบัน					หมายเหตุ*												
				ปริมาณ (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)		ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)	ปริมาณ ก่อน (ก.ก.)									
	ตัวอย่าง																									
1.	สหกรณ์ ก จำกัด																									
2.	สหกรณ์ ข จำกัด																									
3.	สหกรณ์ ค จำกัด																									
4.	สหกรณ์ ง จำกัด																									
	รวม																									

สรุปผลการตรวจสอบ.....

*บันทึกผลการแปรรูปที่ยังซื้อจากสมาชิกของสถาบันเกษตรกรโดยรายงานทั้งจำนวนก่อนและนำหน้ารวม

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
 รายงานการจำหน่ายยกแปรรูป
 สำหรับงวดตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....
 โครงการพัฒนาศึกษาศึกษาเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ที่	ชื่อสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร	งวดที่รายงาน												หมายเหตุ*				
		งวดที่รายงาน			งวดที่รายงานปัจจุบัน			งวดที่รายงานปัจจุบัน			งวดที่รายงานปัจจุบัน							
		ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่	ยอดสะสมตั้งแต่วันที่					
ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
	ตัวอย่าง																	
1.	สหกรณ์ ก จำกัด																	
2.	สหกรณ์ ข จำกัด																	
3.	สหกรณ์ ค จำกัด																	
4.	สหกรณ์ ง จำกัด																	
	รวม																	

สรุปผลการตรวจสอบ.....

 *บันทึกผลการจำหน่ายยกแปรรูปประเภทต่างๆ ณ งวดที่รายงาน

ภาคผนวก

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารและการปฏิบัติงาน

โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

1. คุณสมบัติสถาบันเกษตรกร

สถาบันเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) เป็นสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล
- (2) ดำเนินกิจการธุรกิจซื้อขายยางหรือแปรรูปจากสมาชิก

2. สถานที่รับสมัคร

ผู้ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ สามารถยื่นคำขอสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ที่ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดกำหนด

3. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า หมายความว่า การประกอบกิจกรรม การแปรรูปน้ำยางสด ยางก้อนถ้วย เศษยาง ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน เป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง หรือ น้ำยางข้น หรือ ยางแผ่นผึ่งแห้ง หรือยางคอมปาวด์ ยางเครพ อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ และผลผลิตจากการแปรรูปจะต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

- (1) ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 1-4 ตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร
- (2) ยางแผ่นรมควัน ตามมาตรฐานกรีนบุค
- (3) ยางแท่ง/น้ำยางข้น ตามมาตรฐานสากล และมีใบรับรองคุณภาพ
- (4) ยางแผ่นรมควันอัดก้อน/ยางลูกขุน ตามมาตรฐาน GMP โดยสถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตร ตรวจสอบและรับรอง

4. หลักเกณฑ์การขอรับการสนับสนุนสินเชื่อตามโครงการ

4.1 สถาบันเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ต้องผ่านความเห็นชอบการเข้าร่วมโครงการฯ และรับผิดชอบโดยคณะกรรมการดำเนินการของสถาบันเกษตรกร โดยต้องมีรายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการของสถาบันเกษตรกร ประกอบการพิจารณาด้วย

4.2 ผ่านการเห็นชอบ และอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ จากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด โดย

- (1) มีประสบการณ์และความชำนาญในการทำธุรกิจยางพารา
- (2) มีผลการดำเนินงานดี ไม่มีข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่เป็นสาระสำคัญ

(3) ปัจจุบันยังดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

(4) ในกรณีที่เป็นการขายสินค้าเกษตรกรรมที่ได้รับการจดทะเบียนใหม่ยังไม่เกิน 1 ปี ให้ได้รับการยกเว้นคุณสมบัติตามข้อ (1), (2) และ (3) ได้

4.3 สถาบันเกษตรกรต้องรับซื้อผลผลิตตามที่ระบุในโครงการฯ มาจากสมาชิกที่ปลูกยางพารา

4.4 ผู้เก็บรักษาเงินสดและผู้จัดทำบัญชีของสถาบันเกษตรกร ต้องเป็นคนละคนกัน

4.5 ยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข ที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดกำหนด

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่า เพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำตามมติคณะรัฐมนตรีมาแล้ว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสามารถให้การสนับสนุนสินเชื่อ หรือองค์การสวนยางสามารถดำเนินการรับซื้อจากสถาบันเกษตรกรดังกล่าวทันที

5. วัตถุประสงค์เงินกู้

5.1 เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้สถาบันเกษตรกรในการรวบรวมผลผลิตยางพารา ได้แก่ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน เศษยาง หรือยางก้อนถ้วยจากสมาชิก และนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแผ่นผึ่งแห้ง ยางคอมปาวด์ หรือยางเครพ ยางแท่ง หรือน้ำยางข้นแล้วแต่กรณี เพื่อเพิ่มมูลค่าและเก็บสต็อกไว้รอจำหน่าย เมื่อราคายางเหมาะสม

5.2 เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้องค์การสวนยางในการรับซื้อผลผลิตยางพารา ได้แก่ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน เศษยาง หรือยางก้อนถ้วย รวมทั้งผลผลิตยางที่ผ่านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าแล้วจากสถาบันเกษตรกร

6. วงเงินกู้

วงเงินกู้ของสถาบันเกษตรกรผู้กู้แต่ละรายขึ้นอยู่กับศักยภาพ และขีดความสามารถของสถาบันเกษตรกร ในการรวบรวมยางหรือการแปรรูปยาง ซึ่งสถาบันเกษตรกรได้กำหนดไว้ในแผนการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางกำหนด

7. หลักประกันเงินกู้

7.1 กรณีสถาบันเกษตรกรกู้เงินเพื่อรวบรวมผลผลิตยางจากสมาชิกและนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าแล้วเก็บสต็อกไว้รอจำหน่าย เมื่อราคายางเหมาะสม ให้ดำเนินการ ดังนี้

7.1.1 ให้คณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะและผู้จัดการของสถาบันเกษตรกร ค้ำประกัน ในฐานะส่วนตัว

7.1.2 ให้ใช้ผลผลิตยางมาเป็นหลักประกันการกู้เงินแก่ธนาคาร โดยใช้ราคายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ เป็นเกณฑ์ในการประเมินราคา ดังนี้

1) ในกรณียางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ ราคาสูงกว่า 120 บาท ให้วงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 80 ของราคายางดังกล่าว

2) ในกรณียางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ ราคา 96-120 บาท ให้วงเงินกู้ ในอัตรา 96 บาทต่อกิโลกรัม

3) ในกรณียางแผ่นรมควัน ชั้น 3 FOB กรุงเทพฯ ราคาต่ำกว่า 96 บาท ให้วงเงินกู้ ในอัตรา 96 บาทต่อกิโลกรัม

ทั้งนี้ กรณีสถาบันเกษตรกรไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมยางมาแปรรูปในการ เบิกเงินกู้งวดแรกหลังจากจัดทำหลักประกัน ตามข้อ 7.1.1 แล้ว คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับ จังหวัดจะอนุมัติให้เบิกเงินกู้บางส่วนไม่เกินร้อยละ 30 ของวงเงินกู้ เพื่อนำไปรวบรวมยางมาแปรรูปและ ให้นำยางที่แปรรูปแล้ว ซึ่งมีมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ของจำนวนเงินที่สถาบันเกษตรกรเบิกจากธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มาจัดเก็บให้เสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันเบิกรับเงินกู้

7.2 กรณีสถาบันเกษตรกรกู้เงินเพื่อรวบรวมผลผลิตยางจากสมาชิก แล้วนำไปขายให้กับ องค์การสวนยาง ให้ดำเนินการโดยให้คณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะ และผู้จัดการของสถาบันเกษตรกร จัดทำหนังสือค้ำประกันหนี้เงินกู้กับธนาคารในฐานะส่วนตัว

8. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึง 30 มีนาคม 2556

9. อัตราดอกเบี้ย

กระทรวงการคลังโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0 แก่สถาบันเกษตรกร วงเงิน 5,000 ล้านบาท (ห้าพันล้านบาท) และองค์การสวนยางจำนวน 10,000 ล้านบาท (หนึ่งหมื่นล้านบาท) รวมเงิน 15,000 ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาท)

10. กำหนดชำระคืนเงินกู้

สถาบันเกษตรกรต้องชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 31 มีนาคม 2556

11. อำนาจพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้

คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้แก่สถาบันเกษตรกร ตามศักยภาพและขีดความสามารถของสถาบันเกษตรกร ในการรวบรวมยางหรือแปรรูปยาง ซึ่งสถาบันเกษตรกรได้กำหนดไว้ในแผนการดำเนินธุรกิจ

12. หน้าที่สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

สถาบันเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ และรับซื้อยางตามข้อ 1 ต้องรับผิดชอบ และให้บริการกับสมาชิกของสถาบันเกษตรกรนั้นๆ ตามจำนวนยาง และพื้นที่ปลูกยางที่ให้ผลผลิตแล้ว ปริมาณไม่เกิน 2 กิโลกรัม/ไร่/วัน ทั้งนี้ปริมาณยางที่สะสมไว้ในการเข้าร่วมโครงการฯ ครั้งแรกต้องไม่เกิน 15 วัน ของศักยภาพการผลิตนับจากวันแรกที่เริ่มรวบรวมหรือรับซื้อยางจากสมาชิก และต้องรับผิดชอบต่อ การดำเนินการ ดังนี้

12.1 ลงทะเบียนเกษตรกรสมาชิกที่มาขายยาง รวมทั้งแสดงพื้นที่สวนยางที่ให้ผลผลิต กรณีที่มีการเพิ่มพื้นที่ เพิ่มจำนวนสมาชิกที่มีผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้องให้คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

12.2 คัดคุณภาพยางตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

12.3 ชั่งน้ำหนักยาง จัดบันทึก และจัดทำบัญชีตามที่โครงการฯ กำหนด

12.4 จ่ายเงินค่าซื้อขาย

12.5 แปรรูปยาง

12.6 รายงานผลการซื้อขาย การแปรรูป การจัดเก็บ และการขาย โดยแจ้งให้เลขานุการคณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ตามชนิด ปริมาณ และคุณภาพทุก 15 วัน ซึ่งจะรวบรวมแจ้งให้สำนักงานเลขานุการบริหารโครงการฯ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง) ทราบทุกวันที 1 ของเดือน

กรณีสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต ตามผลการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด คณะกรรมการบริหารโครงการฯ มีอำนาจสั่งยุติดำเนินการตามโครงการฯ ได้ทันที และดำเนินคดีกับสถาบันเกษตรกรนั้น

13. การตรวจคุณภาพยาง

ให้กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเป็นหน่วยงานสุ่มตรวจคุณภาพยางจากการดำเนินการของสถาบันเกษตรกรก่อนนำเข้าจัดเก็บ

(1) ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 1-4 ตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร

(2) ยางแผ่นรมควัน ตามมาตรฐานกรีนบุค

(3) ยางแท่ง/น้ำยางข้น ตามมาตรฐานสากล และมีใบรับรองคุณภาพ

(4) ยางแผ่นรมควันอัดก้อน/ยางลูกขุน ตามมาตรฐาน GMP โดยสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ

เกษตรตรวจสอบและรับรอง

14. การจัดเก็บยาง

14.1 การเก็บรักษา การเคลื่อนย้ายยางให้เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการเก็บรักษายางกำหนด

14.2 โกดังเก็บรักษาตามโครงการฯ นี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดก่อน ส่วนงานที่เป็นเจ้าของโกดังยินยอมให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใช้เก็บรักษาตามโครงการฯ ที่นำมาเป็นหลักประกัน ให้มีการออกใบรับฝากสินค้าพร้อมทั้งจัดให้มีการประกันภัยสินค้า และโกดัง โดยระบุให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้รับประกัน

14.3 การออกใบรับฝากสินค้าให้เป็นไปตามธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนด

14.4 ให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตรวจสอบปริมาณยางที่จัดเก็บและยางคงเหลือในโกดังอย่างต่อเนื่อง

14.5 ในกรณีที่คณะอนุกรรมการบริหาร โครงการฯ ระดับจังหวัด และสถาบันเกษตรกรเห็นว่าการเก็บรักษา ยาง สถาน ที่อื่น เป็นประโยชน์ในแง่การรักษาคุณภาพของยาง ประหยัดค่าใช้จ่ายและมีความปลอดภัยมากเพียงพอจะใช้สถานที่อื่นเก็บรักษายางก็ได้ และสถาบันเกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

14.6 ในกรณีที่องค์การสวนยางเป็นผู้เก็บยาง การดำเนินการตามข้อ 14.1-14.2 ให้องค์การสวนยางเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเองทั้งสิ้น

15. การจัดทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชี

15.1 ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำคำแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีของโครงการฯ และตรวจสอบบัญชีโครงการฯ ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

15.2 ในกรณีที่สถาบันเกษตรกรอื่นนอกเหนือจากข้อ 15.1 ให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนดให้ผู้ตรวจสอบบัญชีอื่นเป็นผู้ตรวจสอบและแจ้งให้คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดทราบแต่แรก โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้คำแนะนำการทำบัญชีแก่ทุกสถาบันเกษตรกร

16. ตลาดยางและการจำหน่าย

16.1 คณะอนุกรรมการตลาดยางให้ข้อมูล และคำปรึกษาด้านการตลาดแก่สถาบันเกษตรกร

16.2 การขายยางตามโครงการฯ สถาบันเกษตรกรต้องคำนึงถึงเสถียรภาพราคาขายเป็นองค์ประกอบหลักในการพิจารณา

16.3 การขายยางตามโครงการฯ ทั้งองค์การสวนยางและสถาบันเกษตรกร สามารถขายยางได้ทั้งภายในและขายไปยังต่างประเทศได้ ส่วนสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพในการขายไปยังต่างประเทศได้เอง ก็สามารถขายได้โดยตรง

การจำหน่าย หมายความว่า การจำหน่ายน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วยหรือเศษยาง หรือผลผลิตยางที่ผ่านการแปรรูป ที่สถาบันเกษตรกรรับซื้อจากสมาชิก จำหน่ายให้แก่องค์การสวนยางเพื่อนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง

17. การเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของหน่วยราชการ

ค่าใช้จ่ายที่ส่วนราชการเบิกจ่ายให้ถือปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ/หน่วยงานกำหนด

18. การติดตามและประเมินผลโครงการฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามและประเมินผลโครงการฯ

19. การบริหารโครงการฯ

19.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขาย ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและการดำเนินงานการบริหารโครงการฯ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

(2) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกรเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อ 19.1 (1)

(3) ให้งานการปฏิบัติงานตามข้อ 19.1 (1) และข้อ 19.1 (2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติทราบเป็นระยะ

(4) แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม

(5) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

19.2 ในการดำเนินงานจะมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด คณะอนุกรรมการเก็บรักษายาง คณะอนุกรรมการตลาดยาง คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการ และคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เพื่อบริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเป็นไปตามมาตรการ หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนด

19.3 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการฯ สถานที่ติดต่อ 67/25 ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 0 2433-2222 ต่อ 145 โทรสาร 0 2424-5353 E-mail : orf2091@rubber.mail.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1304/274

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร
กทม. 10900

23 มกราคม 2555

เรื่อง การรักษาเสถียรภาพราคายาง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

ด้วยคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) เป็นประธานกรรมการ ขอเสนอการรักษาเสถียรภาพราคายาง เพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องเสนอเรื่องดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. 2548 มาตรา 4 (13) เรื่องที่คณะกรรมการมีมติให้เสนอคณะกรรมการ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. เรื่องเดิม

1.1 จากสถานการณ์ราคายางพาราในประเทศที่ปรับตัวลดลงตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคม 2554 อันเนื่องมาจากภาวะฝนตกหนักในพื้นที่ปลูกยางพาราภาคใต้ต่อเนื่อง ทำให้อุปทานยางลดลง ประกอบกับความต้องการใช้ยางในประเทศผู้ใช้จ่ายรายใหญ่ เช่น จีน สหรัฐ และญี่ปุ่น มีอย่างต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ต่อมาเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิในประเทศญี่ปุ่น ทำให้โรงงานผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ต้องระงับการผลิต รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจโลกโดยรวม คือ การเกิดวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป เศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่อ่อนแอ ภาวะเงินเฟ้อในจีน และเศรษฐกิจที่มีปัญหาของญี่ปุ่น ทำให้นักลงทุนต่างชาติหันมาลงทุนเพื่อทำกำไร และป้องกันความเสี่ยง นอกจากนี้จีนยังชะลอการซื้อยางจากไทย และมองว่าราคาของยางไทยสูงกว่าประเทศผู้ผลิตรายอื่น จึงหันไปบริโภคจากผู้ผลิตอื่นแทน โดยเฉพาะอินโดนีเซีย รวมทั้งการเกิดมหาอุทกภัยในประเทศไทยตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน 2554 เป็นต้นมา ส่งผลให้โรงงานผลิตรถยนต์ในประเทศไทยประสบภาวะน้ำท่วม บริษัทผลิตรถยนต์ต้องชะลอและระงับการผลิตเพราะขาดแคลนชิ้นส่วนประกอบรถยนต์จากไทย ทำให้เดือนตุลาคม 2554 ราคาของแผ่นดิบคุณภาพ 3 ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 107.66 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 123.36 บาท ในเดือนกันยายน 2554 และราคาได้ลดลงต่ำที่สุดเหลือกิโลกรัมละ 85.91 บาท ในเดือนพฤศจิกายน 2554 เนื่องจากเป็นช่วงที่อุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศผู้ผลิตต่าง ๆ ได้หยุดการผลิตจากการขาดแคลนอุปกรณ์อะไหล่ และชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ที่สำคัญซึ่งไทยเป็นผู้ผลิตรายใหญ่มีการหยุดผลิตเพราะประสบปัญหาอุทกภัย

1.2 จากสถานการณ์ราคายางพาราดังกล่าว ทำให้เกษตรกรในจังหวัดต่างๆ และสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้มีการประชุมหารือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ผู้ประกอบการ สถาบันเกษตรกร และเกษตรกรในจังหวัด และจัดทำข้อเสนอเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาราคายางมายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำข้อเสนอโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในการรักษาเสถียรภาพราคายางเสนอคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติพิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 2/2555 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2555

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและเสนอมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา วงเงินงบประมาณที่ต้องใช้ในการรักษาเสถียรภาพราคา ตลอดจนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของยางพาราทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและครบวงจร เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติตามขั้นตอน

3. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากราคายางเกิดความผันผวนขาดเสถียรภาพ ทำให้เกิดผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยาง มีการชุมนุมเรียกร้อง จึงจำเป็นต้องหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาราคาได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งเป็นผลทางจิตวิทยาที่จะช่วยให้ราคายางกลับมามีเสถียรภาพ

4. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติในคราวประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2555 ได้พิจารณาเรื่องการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา และมีมติเห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง แนวทางแก้ไขปัญหาในระยะสั้น สำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ แนวทางการช่วยเหลือเงินทุนหมุนเวียนผู้ประกอบการยางพารา และกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานเพิ่มเติม ดังนี้

4.1 โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

1) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยดำเนินการชะลอการจำหน่ายยางออกสู่ตลาดในช่วงที่ราคายางผันผวน

(2) เพื่อพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในการรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยสนับสนุนวงเงินกู้ยืมรับซื้อน้ำยางสด หรือยางแผ่นดิบ หรือยางก้อนถ้วย มาแปรรูป หรือส่งขายให้องค์การสวนยาง นำไปแปรรูปเป็นน้ำยางชั้น ยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง ทำให้สถาบันเกษตรกร หรือองค์การสวนยาง สามารถเก็บรักษายางไว้ได้เอง รอจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสมหรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ

2) เป้าหมาย ลดอุปทานยางเพื่อให้มีราคารับซื้อที่เหมาะสมและยั่งยืนอยู่ที่ระดับประมาณ 120 บาทต่อกิโลกรัม

3) ระยะเวลาของโครงการ 1 ปี 3 เดือน (มกราคม 2555 - มีนาคม 2556)

4) วิธีการดำเนินงาน

(1) ประชุมชี้แจงโครงการ ให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(2) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครสถาบันเกษตรกรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ

(3) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ให้แก่สถาบันเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการและผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการบริหารโครงการระดับจังหวัด และให้แก่องค์การสวนยาง ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน ยกเว้น สถาบันเกษตรกรที่เคยได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำมาแล้วสามารถได้รับการจัดสรรได้ทันที

(4) ให้ความรู้การแปรรูปยางแผ่นรมควัน การอัดก้อน และการเก็บรักษาอย่างแก่สถาบันเกษตรกรที่ซื้อยางจากสมาชิกมาผลิตและเก็บรวบรวม

(5) สถาบันเกษตรกร และองค์การสวนยาง ซื้อยางจากสมาชิก ผลิตและเก็บรวบรวม โดยการแนะนำและตรวจสอบคุณภาพยางให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตรรวมทั้งเก็บรักษาอย่างไว้ในโกดังของสถาบันเกษตรกร หรือสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หรือของกรมวิชาการเกษตร หรือจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม

(6) แนะนำวิธีการปฏิบัติทางบัญชีของโครงการและตรวจสอบบัญชีของแต่ละสหกรณ์ รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขายยาง

(7) ตรวจสอบสต็อกยางอย่างสม่ำเสมอ

(8) ติดตามและประเมินผลโครงการ

จัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและดำเนินงาน การบริหารโครงการฯ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกร ซึ่งคณะกรรมการบริหารโครงการสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม

5) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก ประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร องค์การสวนยาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร

(2) หน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

4.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้

คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ได้พิจารณาประเด็นที่กรมการได้นำหารือ คือ การแก้ไขปัญหาสถาบันเกษตรกรที่ได้เคยช่วยเหลือรับซื้อยางจากสมาชิกไว้ และยังไม่สามารถจำหน่ายได้สืบเนื่องจากปัญหาราคายางพาราตกต่ำ จำนวนประมาณ 3,000 ตัน และที่ประชุมมีมติดังนี้

1) มอบหมายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อวงเงิน 2,000 ล้านบาท (สองพันล้านบาท) โดยใช้ผลผลิตยางพาราจํานําเป็นประกัน ทั้งนี้ให้สถาบันเกษตรกรเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ย

2) รัฐจะรับภาระดำเนินการเรื่องประกันวินาศภัย โดยจะขอรับการสนับสนุนงบกลางประจำปีงบประมาณ 2555 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจําเป็น จํานวน 13.333 ล้านบาท (สิบสามล้านสามแสนสามหมื่นสามพันบาท)

5 ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

5.1 โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง

1) วงเงินดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ส่วน

(1) เงินที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะให้กู้เป็นสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 เพื่อให้สถาบันเกษตรกร และองค์การสวนยางใช้ในการรับซื้อยางนำไปแปรรูปและรอขายในราคาที่เหมาะสมในวงเงินสินเชื่อรวม 15,000 ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาท) ใช้เงินจากงบช่วยเหลือโครงการรับจํานําข้าว ซึ่งจะจัดสรรให้สถาบันเกษตรกร 5,000 ล้านบาท (ห้าพันล้านบาท) องค์การสวนยาง 10,000 ล้านบาท (หนึ่งหมื่นล้านบาท)

(2) งบค่าใช้จ่ายของโครงการ ซึ่งจะขอรับการสนับสนุนจากงบกลางประจำปีงบประมาณ 2555 จํานวน 1,322.604 ล้านบาท (หนึ่งพันสามร้อยยี่สิบสองล้านหกแสนสี่พันบาท) แยกเป็น

- งบบริหารโครงการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์การสวนยาง (อัตราร้อยละ 3 ต่อปี) เป็นเงิน 450 ล้านบาท (สี่ร้อยห้าสิบล้านบาท)

- เงินค่าชดเชยต้นทุนเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (อัตราดอกเบี้ย FDR + 1.5 ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับ ร้อยละ 3.9 ต่อปี) เป็นเงิน 731.25 ล้านบาท (เจ็ดร้อยสามสิบล้านเอ็ดล้านสองแสนห้าหมื่นบาท)

- ค่าใช้จ่ายดำเนินการเรื่องการประกันวินาศภัย 100 ล้านบาท (หนึ่งร้อยล้านบาท) สำหรับผลผลิตยางที่มีการรับซื้อไว้และถูกใช้เป็นหลักประกัน

- งบบริหารและดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวม 7 หน่วยงาน เป็นเงิน 41.354 ล้านบาท (สี่สิบล้านสามแสนห้าหมื่นบาท)

5.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้

1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อ จํานวน 2,000 ล้านบาท (สองพันล้านบาท) สถาบันเกษตรกรเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ย

2) รัฐรับภาระดำเนินการเรื่องประกันวินาศภัย โดยขอสนับสนุนเงินงบกลางประจำปีงบประมาณ 2555 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจําเป็น จํานวน 13.333 ล้านบาท (สิบสามล้านสามแสนสามหมื่นสามพันบาท)

6. ข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

6.1 เห็นชอบการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางตามข้อ 4.1 และแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ตามข้อ 4.2

6.2 อนุมัติงบช่วยเหลือโครงการรับจำนำข้าว จำนวน 15,000 ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาท) เพื่อดำเนินการตามโครงการตามข้อ 5.1(1)

6.3 อนุมัติงบกลางประจำปีงบประมาณ 2555 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง และแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ วงเงินรวม 1,335.937 ล้านบาท (หนึ่งพันสามร้อยสามสิบห้าล้านบาทสามหมื่นเจ็ดพันบาท)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **กิตติรัตน์ ณ ระนอง**
(นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง)

รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ

สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

โทร. 0 2940 6671-2

โทรสาร 0 2 579-2593

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0506/ว(ล)2025

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

27 มกราคม 2555

เรื่อง การรักษาเสถียรภาพราคายาง

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1304/274 ลงวันที่ 23 มกราคม 2555

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ฯ) ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติได้เสนอเรื่องการรักษาเสถียรภาพราคายางไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2555 ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเสนอเพิ่มเติมว่า เพื่อให้ค่าใช้จ่ายของโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางเป็นอัตราเดียวกันกับโครงการรับจำนำผลผลิตทางการเกษตรปี 2554/2555 ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้รับอนุมัติไปแล้ว จึงเห็นควรปรับลดค่าใช้จ่ายของโครงการฯ ดังนี้

1. งบประมาณโครงการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์การสวนยางปรับลดจาก “(อัตราร้อยละ 3 ต่อปี) เป็นเงิน 450 ล้านบาท” เป็น (อัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี) เป็นเงิน 375 ล้านบาท”

2. เงินค่าชดเชยต้นทุนเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรปรับลดจาก “(อัตราดอกเบี้ย FDR+1.5 ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับร้อยละ 3.9 ต่อปี) เป็นเงิน 731.25 ล้านบาท” เป็น “(อัตราดอกเบี้ย FDR+1 ซึ่งปัจจุบันรวมเป็นเท่ากับร้อยละ 3.4 ต่อปี) เป็นเงิน 510 ล้านบาท”

ซึ่งจะทำให้วงเงินค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางและแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ ที่จะขออนุมัติจากเงินงบบกลางประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ลดลงเหลือ 1,039.687 ล้านบาท

ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

1. เห็นชอบและอนุมัติการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง และแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ และอนุมัติงบช่วยเหลือโครงการรับจำนำข้าว จำนวน 15,000 ล้านบาทเพื่อดำเนินการตามโครงการฯ ต่อไป ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ฐ ระนอง) ประธานกรรมการนโยบายยางธรรมชาติเสนอ

2. อนุมัติงบกลางประจำปีงบประมาณ 2555 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขายและแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นสำหรับยางแผ่นรมควันของสถาบันเกษตรกรที่ยังไม่สามารถขายได้ วงเงินรวม 1,039.687 ล้านบาท ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเสนอเพิ่มเติม และให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอตกลงในรายละเอียดกับสำนักงบประมาณ ก่อนดำเนินการต่อไป

3. มอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติกำกับดูแลในการรักษาเสถียรภาพราคาขายพารา เพื่อช่วยประหยัดงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วิชัย วิฑว์สการเวช**

(นายวิชัย วิฑว์สการเวช)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. 0 2280 9000 ต่อ 329

โทรสาร 0 2280 9061

www.cabinet.thaigov.go.th

[Kn 55-01-22/อ้อวดี]

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร 0 2628 5776

ที่ กษ 0404/ว.113

วันที่ 24 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการรวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
ไว้ในกระดาศทำการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยปรากฏว่าการรวบรวมรายละเอียดข้อมูลหลักฐานการสอบบัญชีในกระดาศทำการของผู้สอบบัญชีปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเป็นผลให้ปริมาณข้อมูลหลักฐานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์มีเป็นจำนวนมาก กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีที่จัดเก็บไว้ในกระดาศทำการเพื่อเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ และให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1. ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำกระดาศทำการเฉพาะเรื่องที่ตรวจสอบตามที่กำหนดไว้ในแนวการสอบบัญชี
2. กระดาศทำการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม ให้จัดเก็บเฉพาะรายงานผลการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม (RQ 1) และรายงานจุดอ่อนของการควบคุม (RQ 1-3)
3. กระดาศทำการที่เป็นรายละเอียดรายคน เช่น กระดาศทำการลูกหนี้เงินกู้ กระดาศทำการเงินให้กู้ยืม กระดาศทำการเงินรับฝาก กระดาศทำการเงินรื้อนหุ้น เป็นต้น ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำสรุปเป็นรายกลุ่ม/หน่วย และจำนวนรวม ส่วนรายละเอียดรายคนซึ่งถือเป็นรายละเอียดประกอบบัญชี ให้จัดเก็บไว้แยกกับกระดาศทำการ แล้วแต่กรณีที่เหมาะสม
4. การยืนยันยอดลูกหนี้เงินรับฝาก และทุนรื้อนหุ้น กรณีผู้สอบบัญชีจัดทำเป็นหนังสือขอยืนยันยอดลูกหนี้เงินรับฝาก และทุนรื้อนหุ้น หรือขอคำยืนยันยอดกับสมาชิกโดยตรง ภายหลังสมาชิกได้ตอบกลับหรือลงลายมือชื่อรับรองแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีเก็บไว้เป็นหลักฐานแยกต่างหากจากกระดาศทำการของผู้สอบบัญชีเพื่อเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ เพียงแต่ให้จัดทำและเสนอกระดาศทำการสรุปผลการยืนยันยอดลูกหนี้/เงินรับฝาก/ทุนรื้อนหุ้น เท่านั้น เว้นแต่ กรณีที่สมาชิกทักท้วงการเป็นหนี้ หรือทักท้วงเงินรับฝากและ/หรือทุนรื้อนหุ้นให้จัดทำบันทึกถ้อยคำการสอบทานหนี้/เงินรับฝาก/ทุนรื้อนหุ้น ไว้เป็นหลักฐานในกระดาศทำการ
5. แบบการจัดเก็บข้อมูลทางการเงิน (Input Form) ให้ผู้สอบบัญชีจัดเก็บแยกไว้ต่างหากจากกระดาศทำการของผู้สอบบัญชี

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้ผู้สอบบัญชีทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **ประสพลิน แม้นทิม**

(นายประสพลิน แม้นทิม)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ 0404/ว.85

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

20 กันยายน 2554

เรื่อง คุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าเกณฑ์ได้รับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

- อ้างถึง**
1. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว 1207 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2550
 2. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว 485 ลงวันที่ 22 เมษายน 2551

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดคุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระบบการควบคุมภายใน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินการบัญชีออกจากกัน มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน และมีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการและติดตามงานไปแล้ว นั้น

เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้ปรับปรุงคุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าเกณฑ์ได้รับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ดังนี้

1. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกัน และได้ปฏิบัติงานจริงตามที่มีการแบ่งแยกหน้าที่
2. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการจัดทำบัญชีให้ตรวจสอบได้ ซึ่งการจัดทำบัญชีอย่างน้อยควรมีงบทดลองทุกเดือน
3. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการกำหนดระเบียบการปฏิบัติงาน กรณีไม่มีระเบียบปฏิบัติงานเนื่องจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเริ่มดำเนินธุรกิจประเภทนั้นๆ เป็นปีแรก อาจใช้มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินธุรกิจนั้นแทนได้ แต่ต้องมีระเบียบการปฏิบัติงานอื่นครบถ้วน กรณีเช่นนี้ให้ถือว่าย่างเข้าข่ายตามเกณฑ์ที่กำหนด

ในการพิจารณาคุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าเกณฑ์ได้รับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในจะต้องมีคุณลักษณะตามที่กำหนดทุกข้อ หากไม่เป็นไปตามที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ให้ถือว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวไม่เข้าเกณฑ์ได้รับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันถัดจากหนังสือนี้ และให้ยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง หนังสือหรือคำแนะนำอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับหนังสือนี้ ให้ใช้หนังสือฉบับนี้แทน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สิงห์ทอง ชินวรรังสี

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5776

โทรสาร 0 2628 5772

ที่ กษ 0404/ว.86

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

20 กันยายน 2554

เรื่อง คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง 1. หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0402/ว 1307 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2549
2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในไปแล้วนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นไปตามระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้มาตรฐานทางวิชาชีพสอบบัญชีและเป็นแนวทางเดียวกัน

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555) เป็นต้นไป หากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใด ขอให้แจ้งไปยังสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2554 เพื่อจะได้รวบรวมไว้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 3409

โทรสาร 0 2628 5772

แบบประเมินความเสี่ยง จากการควบคุม แบบมาตรฐาน

แบบประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม แบบมาตรฐาน
 รหัส..... สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
 จังหวัด.....
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

คะแนนการ
 ควบคุม (คะแนนเต็ม
 ภายใน 100 คะแนน)
 ที่กำหนด

ส่วนที่ 1	สภาพแวดล้อมการควบคุม	10
ส่วนที่ 2	การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	70
2.1	วงจรรายได้	20
2.1.1	การให้เงินกู้ และลูกหนี้เงินกู้	☐
2.1.2	การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า	☐
2.1.3	การบริการและลูกหนี้ค่าบริการ	☐
2.2	วงจรรค่าใช้จ่าย	20
2.2.1	การซื้อสินค้าและเจ้าหนี้การค้า	☐
2.2.2	ค่าใช้จ่าย	☐
	รายการในงบดุลและอื่นๆ	30
2.3	เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	☐
2.4	สินค้าคงเหลือ	☐
2.5	เงินลงทุน	☐
2.6	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	☐
2.7	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	☐
2.8	ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	☐
2.9	เงินรับฝาก	☐
2.10	เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้เช่าซื้อทรัพย์สิน/สัญญาเช่าระยะยาว/ตัวสัญญาใช้เงิน	☐
2.11	หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	☐
2.12	ทุนของสหกรณ์	☐
2.13	ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และอื่นๆ	☐
ส่วนที่ 3	การจัดทำบัญชีและงบการเงิน	20
☐	3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ	
☐	3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี	
☐	3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี	

คะแนนรวม

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการกำหนดและสื่อสารเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ รวมทั้งได้ปฏิบัติตามที่กำหนด	1				
2) มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านการอนุมัติด้านการบันทึกบัญชีและการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด รวมทั้งมีการปฏิบัติตามที่กำหนด	3				
3) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติการจ่ายเงินไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการปฏิบัติตามที่กำหนด	3				
4) เจ้าหน้าที่มีหลักประกันเพียงพอกับความรับผิดชอบ	1				
5) มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งมีการติดตามแผนและผลการดำเนินงานของสหกรณ์	2				
6) ผู้ตรวจสอบกิจการได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ	1				
7) ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอผลการตรวจสอบกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารงาน	1				
8) คณะกรรมการดำเนินการ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอในการบริหารงาน	1				
9) ฝ่ายจัดการมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน	1				
รวม	14				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.1 วงจรรายได้

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.1.1 การให้เงินกู้และลูกหนี้เงินกู้					
1) กำหนดระเบียบการให้สินเชื่อเป็นลายลักษณ์อักษรครบถ้วน	1				
2) มีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้กู้ วงเงินกู้ หลักประกัน ประวัติการชำระหนี้ถูกต้องตามระเบียบการให้สินเชื่อ	2				
3) การประเมินราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันมีการเปรียบเทียบกับราคาตลาด/ส่วนราชการ	1				
4) มีการจัดทำเอกสารการกู้ยืมครบถ้วน	3				
5) มีหลักฐานการพิจารณาและอนุมัติเงินกู้โดยผู้มีอำนาจ	3				
6) ก่อนการจ่ายเงิน มีการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการกู้	3				
7) การจ่ายเงินกู้ยู่ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติ	3				
8) หลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน/ที่ดิน มีการจดจำนองถูกต้องตามกฎหมาย	2				
9) มีการจัดทำทะเบียนหลักประกันเงินกู้ครบถ้วน	1				
10) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้	3				
11) มีการกำหนดวิธีการรับชำระหนี้นอกที่ทำการสหกรณ์	2				
12) มีการสอบทานการคำนวณดอกเบี้ย และค่าปรับเงินกู้	2				
13) การบันทึกบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้เป็นปัจจุบัน	3				
14) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมยอดลูกหนี้เงินกู้ อย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3				
15) มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้เงินกู้	2				
16) มีการติดตามทวงถาม/เร่งรัดลูกหนี้เงินกู้ให้ชำระหนี้ตามกำหนด	2				
17) มีการจัดทำรายงานผลการติดตามหนี้ถึงกำหนดชำระ	1				
18) มีการยืนยันยอดหนี้กับลูกหนี้เงินกู้อย่างน้อยปีละครั้ง	3				
19) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
20) การตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
รวม	44				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.1 วงจรรายได้

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.1.2 การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า					
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติการขายสินค้า/ผลิตผลครบถ้วน	1				
2) มีการกำหนดราคาขายและการให้ส่วนลดชัดเจน	2				
3) มีการกำหนดราคาขายผลิตผลการเกษตร โดยเทียบเคียงราคาอ้างอิง	2				
4) กรณีมีการขายเชื่อ มีการอนุมัติวงเงินขายเชื่อแต่ละรายโดยผู้มีอำนาจ	3				
5) มีการตรวจสอบวงเงินขายเชื่อก่อนการขาย	2				
6) กรณีขายเกินวงเงิน ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
7) กรณีขายสินค้าต่ำกว่าราคาทุน ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	3				
8) มีการชั่ง ตวง วัด ตามความจำเป็นของลักษณะของสินค้าก่อนการขาย	3				
9) มีการจัดทำเอกสารประกอบการขายครบถ้วน	3				
10) กรณีขายเชื่อ มีการลงลายมือชื่อรับสินค้าจากลูกหนี้การค้าในใบกำกับสินค้า/ใบส่งของครบถ้วน	3				
11) มีการจัดเก็บค่าปรับลูกหนี้การค้าเป็นไปตามระเบียบการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	2				
12) กรณีมีการขายผ่อนชำระ มีการจัดทำสัญญาขายผ่อนชำระครบถ้วน	3				
13) กรณีมีการขายโดยวิธีเช่าซื้อ มีการจัดทำสัญญาเช่าซื้อครบถ้วน	3				
14) กรณีมีการฝากขาย ณ สถานที่อื่น มีการจัดทำสัญญาฝากขายครบถ้วน	3				
15) มีการกำหนดระยะเวลาส่งมอบเงินและหลักฐานการขายสินค้าฝากขาย	1				
16) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้	3				
17) การรับคืนสินค้า มีการออกใบรับคืนสินค้า/ใบลดหนี้	2				
18) ใบลดหนี้ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2				
19) การบันทึกบัญชียอดลูกหนี้การค้าเป็นปัจจุบัน	3				
20) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชียอดกับบัญชีคุมยอดลูกหนี้การค้าอย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3				
21) มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้การค้า	2				
22) มีการติดตามทวงถาม/เร่งรัดลูกหนี้การค้าที่ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนด	2				
23) มีการจัดทำรายงานผลการติดตามหนี้ถึงกำหนดชำระ	1				
24) มีการยื่นยันยอดหนี้กับลูกหนี้การค้าอย่างน้อยปีละครั้ง	3				
25) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
26) การตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
รวม	62				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.1 วงจรรายได้

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.1.3 การบริการและลูกหนี้ค่าบริการ					
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติการให้บริการครบถ้วน	1				
2) มีการกำหนดอัตราค่าบริการชัดเจน	2				
3) มีการจัดทำเอกสารการให้บริการครบถ้วน	3				
4) มีการจัดทำทะเบียนคุมรายได้ค่าบริการ	3				
5) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้	3				
6) การบันทึกบัญชีย่อยลูกหนี้ค่าบริการเป็นปัจจุบัน	3				
7) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมยอดลูกหนี้ ค่าบริการอย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหา สาเหตุของผลต่างนั้น	3				
8) มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้ค่าบริการ	2				
9) มีการติดตามทวงถาม/เร่งรัดลูกหนี้ค่าบริการให้ชำระหนี้ตาม กำหนด	2				
10) มีการจัดทำรายงานผลการติดตามหนี้ถึงกำหนดชำระ	1				
11) มีการยืนยันยอดหนี้กับลูกหนี้ค่าบริการอย่างน้อยปีละครั้ง	3				
12) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียน สหกรณ์	2				
13) การตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
รวม	30				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.2 วงจรค่าใช้จ่าย

รายการ	ผลกระทบ งบบุคลากร	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.2.1 การซื้อสินค้าและเจ้าหน้าที่การค้า					
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อสินค้า/ผลิตผลครบถ้วน	1				
2) สำหรับผลิตผลการเกษตร มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการรับซื้อนอก ที่ทำการสหกรณ์	1				
3) มีการตรวจสอบปริมาณสินค้าคงเหลือก่อนการจัดซื้อ เพื่อให้มีสินค้า คงเหลือในปริมาณที่พอเหมาะ	1				
4) สำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร มีการสำรวจความต้องการของสมาชิก ก่อนการซื้อสินค้า	1				
5) มีการสำรวจราคาสินค้าก่อนการจัดซื้อสินค้า	2				
6) การซื้อสินค้า/ผลิตผลการเกษตร ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
7) มีการจัดทำเอกสารประกอบการซื้อครบถ้วน	3				
8) มีการกำหนดวงเงินยืมตรงจ่ายเพื่อใช้ในการรวบรวมผลิตผล	2				
9) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจรับสินค้า	3				
10) มีการตรวจนับ ชั่ง ตวง วัด ปริมาณ รวมทั้งตรวจสอบสภาพสินค้า และเงื่อนไขการซื้อขายเป็นไปตามที่กำหนดในใบกำกับสินค้า/ใบส่งของ	3				
11) มีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตผล ตลอดจนความชื้นและ สิ่งเจือปนก่อนซื้อ	3				
12) มีการตรวจสอบรายการ จำนวน ราคา ชื่อผู้จำหน่ายและเงื่อนไขใน ใบส่งของ ใบกำกับสินค้าและใบสั่งซื้อให้ถูกต้องตรงกัน	3				
13) มีหลักฐานประกอบการชำระหนี้ครบถ้วน	3				
14) มีการอนุมัติการจ่ายชำระหนี้ โดยผู้มีอำนาจ	3				
15) จ่ายชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาและเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่การค้า กำหนด	2				
16) การส่งคืนสินค้า ต้องมีใบลดหนี้/ใบรับคืนสินค้าจากเจ้าหน้าที่การค้า	3				
17) มีการบันทึกบัญชีย่อยเจ้าหน้าที่การค้าเป็นปัจจุบัน	3				
18) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมยอดเจ้าหน้าที่การค้า อย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหาสาเหตุของ ผลต่างนั้น	3				
รวม	43				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.2 วงจรค่าใช้จ่าย

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.2.2 ค่าใช้จ่าย					
1) ต้นทุนบริการ และค่าใช้จ่ายในการขาย/บริการ					
1.1) มีการกำหนดวิธีการคำนวณต้นทุนบริการ/ค่าตอบแทน/ ค่าใช้จ่ายในการขาย/บริการประเภทต่างๆ	1				
1.2) มีการสอบทานการคำนวณค่าตอบแทน/ค่านายหน้า/ ค่าขนส่งฯ และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
1.3) มีการตรวจสอบเอกสารการจ่ายต้นทุนบริการ และค่าใช้จ่าย ในการขาย/บริการก่อนการจ่ายเงิน	3				
2) เงินเดือนและค่าจ้าง					
2.1) เจ้าหน้าที่ที่เข้าใหม่และลาออก ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
2.2) การเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นไปตามระเบียบและได้รับอนุมัติ จากผู้มีอำนาจ	2				
2.3) มีการควบคุมการลงเวลาทำงานของเจ้าหน้าที่	2				
2.4) การทำงานล่วงเวลา ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2				
2.5) มีการสอบทานการคำนวณเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าตอบแทน รายการหักและเงินได้สุทธิ รวมทั้งได้รับอนุมัติ จากผู้มีอำนาจ	3				
3) ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง					
3.1) การจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
3.2) การจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พักและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นไปตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด	3				
3.3) มีการตรวจสอบเอกสารการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พักและ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางก่อนการจ่ายเงิน	3				
4) ค่าใช้จ่ายอื่น					
4.1) ค่าใช้จ่ายต่างๆ มีการสอบทานและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ โดยไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	3				
4.2) ค่าใช้จ่ายมีเอกสารประกอบหลักฐานครบถ้วน	3				
รวม	34				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.3 เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

รายการ	ผลกระทบ งบบุคลากร	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.3.1 เงินสด					
1) มีการเก็บรักษาเงินสดคงเหลือในมือภายในวงเงินที่ระบุที่กำหนดไว้	1				
2) มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินยืมทตรงและการจ่ายเงิน	1				
3) กรณีจ่ายเงินให้กับผู้ที่ไม่ใช่หน้าชื่อใบเสร็จรับเงิน ต้องมีการลงลายมือชื่อใบเบิกเงิน	3				
4) มีการประทับตรา “จ่ายแล้ว” ในเอกสารประกอบการจ่ายเงินทันที	2				
5) มีการตรวจนับเงินสดคงเหลือเปรียบเทียบกับบัญชีเป็นประจำ	3				
6) มีการเก็บรักษาเงินสดคงเหลืออยู่ในตู้নিরภัย หรือในที่ปลอดภัย	2				
2.3.2 เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร					
1) เงินฝากธนาคาร/สหกรณ์อื่น ต้องฝากในนามของสหกรณ์เท่านั้น	3				
2) การเปิดบัญชีใหม่ การถอน และการปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร/สหกรณ์อื่นต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามระเบียบของสหกรณ์	3				
3) การเปิดวงเงินเบิกเกินบัญชี ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ และไม่เกินวงเงินกู้ยืมความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์	2				
4) การรับเงินเป็นเช็คให้ส่งจ่ายในนามสหกรณ์ พร้อมทั้งขีดคร่อม	3				
5) การรับเงินเป็นเช็คให้นำฝากทันทีหรือตามวันที่ในเช็ค	3				
6) การจ่ายเงินด้วยเช็ค ให้จ่ายผ่านบัญชีธนาคาร หรือโอนเข้าบัญชีธนาคารของผู้รับเงิน (Account Payee)	3				
7) มีการจัดทำทะเบียนคุมเช็คจ่ายให้เป็นปัจจุบัน	3				
8) เช็คที่ยกเลิกการจ่ายได้มีการประทับตรา “ยกเลิก” และนำมาติดกับต้นฉบับ	3				
9) ไม่มีการลงลายมือชื่อล่วงหน้าในเช็คส่งจ่าย ที่ยังไม่ระบุชื่อผู้รับเงินและจำนวนเงิน	3				
10) เก็บรักษาเช็คของสหกรณ์ไว้ในที่ปลอดภัย	2				
11) จัดทำงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารทุกเดือน	3				
12) รายการที่ติดค้างในงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารมีการติดตามสาเหตุและปรับปรุงให้ถูกต้อง	3				
13) มีการติดตามฐานะทางการเงินของสหกรณ์อื่นที่นำเงินไปฝากเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถจ่ายเงินรับฝากได้	2				
รวม	48				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.4 สินค้าคงเหลือ

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.4.1 การจัดเก็บและควบคุมสินค้า					
1) มีสถานที่จัดเก็บสินค้าที่เหมาะสม และปลอดภัย	2				
2) มีการจำกัดบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในคลังสินค้า	2				
3) จัดเก็บสินค้าแยกตามประเภทและสภาพเป็นหมวดหมู่ สะดวกแก่ การเบิกจ่ายและตรวจนับ	2				
4) มีการกำหนดชื่อ หมายเลขกำกับสินค้าและหน่วยนับไว้ชัดเจน	2				
5) ใบเบิกสินค้าต้องมีการอนุมัติก่อนเบิกสินค้าออกจากคลังสินค้า	3				
6) ใบเบิกสินค้าที่มีการแก้ไข เพิ่มเติมเกี่ยวกับจำนวน รายการ ต้องมี ผู้อนุมัติลงนามกำกับ	3				
7) มีการตรวจนับ ชั่ง ตวง วัด ปริมาณสินค้าที่เบิกจากคลังสินค้า ตรงกับใบเบิกสินค้า	3				
8) มีการจัดทำทะเบียนคุมสินค้าเป็นปัจจุบัน	3				
9) มีการทดสอบอัตราการขยุบตัว และอัตราการสูญเสีย	3				
10) จัดทำรายงานสินค้าที่ไม่เคลื่อนไหว/เสื่อมสภาพ/หมดอายุอย่างน้อย ปีละครั้งเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา	3				
11) มีการตรวจนับสินค้าเปรียบเทียบกับทะเบียนคุมอย่างน้อยปีละครั้ง และจัดทำรายงานผลการตรวจนับเสนอต่อคณะกรรมการ ดำเนินการ	3				
12) มีการจัดทำหลักฐานเกี่ยวกับสินค้าที่จัดเก็บนอกที่ทำการสหกรณ์/ การนำสินค้าไปฝากขาย	3				
13) มีการตรวจนับ/ยืนยันยอดสินค้าคงเหลือที่จัดเก็บนอกที่ทำการ สหกรณ์อย่างน้อยปีละครั้ง	3				
14) การตัดสินค้าขาดบัญชี/เสื่อมชำรุดเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียน สหกรณ์กำหนด	3				
15) มีการประกันภัยสินค้าไว้อย่างเหมาะสม	1				
16) มีการทดสอบเครื่องชั่ง ตวง วัด ต่างๆ ให้ถูกต้องและเที่ยงตรง อยู่เสมอ	2				

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
2.4.2 การแปรรูปและการผลิตสินค้า					
1) ใบสั่งผลิตได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ ก่อนการผลิต	3				
2) มีวิธีการคำนวณต้นทุนการผลิต	3				
3) มีการจัดทำรายงานการผลิตทุกครั้งที่มีการผลิต	3				
4) มีการทดสอบอัตราการแปรรูป/การผลิต และสูญเสียในการแปรรูป/การผลิต	3				
5) มีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าที่ผลิตเสร็จก่อนรับเข้าคลังสินค้า	3				
6) มีการจัดทำเอกสารการส่งมอบสินค้าที่ผลิตเสร็จ ผลิตผลพลอยได้ให้คลังสินค้า	3				
7) จัดทำรายงานสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานและวิเคราะห์สาเหตุ	3				
รวม	62				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.5 เงินลงทุน

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงทุน	1				
2) การลงทุนในเงินลงทุนต่างๆ ได้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ	1				
3) การซื้อเงินลงทุนต่างๆ ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
4) มีเอกสารประกอบการซื้อเงินลงทุนครบถ้วน	3				
5) การจำหน่ายเงินลงทุนได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
6) มีเอกสารประกอบการจำหน่ายเงินลงทุนครบถ้วน	3				
7) มีการตรวจสอบผลตอบแทนที่ได้รับเปรียบเทียบกับข้อตกลง/ เงื่อนไขของเงินลงทุน	3				
8) มีการจัดทำทะเบียนคุมเงินลงทุน	2				
9) มีการติดตามการเคลื่อนไหวของเงินลงทุนที่ครบกำหนด	2				
10) มีการเก็บรักษาเอกสารสิทธิ์เงินลงทุนในที่ปลอดภัย	2				
11) มีการตรวจนับเอกสารสิทธิ์เงินลงทุนเปรียบเทียบกับทะเบียนคุม เงินลงทุนเป็นครั้งคราว	3				
12) มีการยืนยันยอดเงินลงทุนที่เก็บรักษาโดยบุคคลภายนอก	3				
รวม	29				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการกำหนดระเบียบ/วิธีการจัดหาทรัพย์สิน	1				
2) มีการสำรวจราคาก่อนการซื้อ/จัดหาทรัพย์สิน	1				
3) มีแผนการซื้อทรัพย์สิน การซื้อ/จัดหาทรัพย์สิน ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
4) มีเอกสารประกอบการซื้อ/จัดหาทรัพย์สินครบถ้วน	3				
5) มีเอกสารประกอบการจ่ายค่าซ่อมแซม/ค่าบำรุงรักษาทรัพย์สินครบถ้วน	3				
6) การจำหน่าย/เลิกใช้ทรัพย์สินได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
7) มีการให้รหัสทรัพย์สินและติดป้ายรหัสไว้ที่ทรัพย์สินเพื่อสะดวกในการค้นหาและตรวจนับ	2				
8) มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สิน	2				
9) มีการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินเป็นปัจจุบัน	3				
10) มีการจัดทำรายงานผลการตรวจนับ และสภาพของทรัพย์สินเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา	2				
11) มีการทำประกันภัยสำหรับทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูงหรือเสี่ยงต่อการสูญหาย/ถูกทำลายไว้เหมาะสม	1				
12) มีการจัดเก็บเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของสหกรณ์ไว้ในที่ปลอดภัย	2				
รวม	26				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) กำหนดวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อหรือจัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1				
2) การซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
3) มีเอกสารประกอบการซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนครบถ้วน	3				
4) มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นปัจจุบัน	2				
5) มีการจัดเก็บเอกสารสิทธิ์ในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนไว้ในที่ปลอดภัย	2				
6) การเลิกใช้/ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนก่อนกำหนดได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
รวม	14				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

2.8 ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการติดตามการดำเนินคดีและผลของคดีสำหรับลูกหนี้ที่ถูกฟ้องร้องคดี	3				
2) มีการติดตามการชำระหนี้เกี่ยวกับลูกหนี้อื่นให้เป็นไปตามกำหนด	2				
3) การซื้อวัสดุได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2				
4) มีการตรวจสอบเอกสารประกอบการซื้อวัสดุก่อนการจ่ายเงิน	2				
5) จัดทำรายงานผลการตรวจนับวัสดุ	2				
6) มีการสอบทานรายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	2				
7) มีการสอบทานรายการปรับปรุงรายได้ค้างรับ	2				
8) เงินมัดจำ/เงินค้ำประกันสัญญาเมื่อเอกสารหลักฐานประกอบครบถ้วน	2				
9) มีการจัดทำรายละเอียด/ทะเบียน ประกอบรายการครบถ้วน	2				
10) มีการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้อื่น เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
11) การตัดจำหน่ายหนี้สูญ-ลูกหนี้อื่น เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2				
รวม	23				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.9 เงินรับฝาก

รายการ	ผลกระทบ งบบุคลากร	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับเงินรับฝากครบถ้วน	1				
2) มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงินนอกที่ทำการสหกรณ์	1				
3) มีการตรวจสอบวงเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่นไม่เกินวงเงินกู้ยืมที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์	2				
4) มีการประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ในที่เปิดเผย	1				
5) การเปิด/การถอน/การปิดบัญชีเงินรับฝากได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
6) มีการเปรียบเทียบลายมือชื่อ/ลายนิ้วมือ/บัตรประชาชนของเจ้าของบัญชีในใบถอนเงินตรงกับตัวอย่างลายมือชื่อ/ลายนิ้วมือ/ชื่อ-นามสกุลในสมุดบัญชีเงินรับฝากก่อนการจ่ายเงิน	3				
7) เมื่อมีการรับฝาก-ถอนเงินรับฝาก ได้บันทึกในบัญชีย่อยเป็นปัจจุบัน	3				
8) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมยอดเงินรับฝากอย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่าง ได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3				
9) สหกรณ์มีการยืนยันยอดหนี้กับเจ้าหนี้เงินรับฝากอย่างน้อยปีละครั้ง	3				
10) มีการสอบถามการคำนวณดอกเบี้ยเงินรับฝากให้เป็นไปตามระเบียบสหกรณ์	3				
11) ไม่มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝากของผู้ฝากเงินไว้ที่สหกรณ์	3				
12) ไม่มีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอก	2				
รวม	28				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.10 เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์/สัญญาเช่าระยะยาว/ตัวสัญญาใช้เงิน

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) การกู้ยืมอยู่ในวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์	2				
2) การกู้ยืมได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	3				
3) การกู้ยืมโดยออกตัวสัญญาใช้เงินได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	3				
4) มีการจัดทำและเก็บรักษาเอกสาร/สัญญา/ตัวสัญญาใช้เงิน ครบถ้วน	3				
5) มีการใช้เงินกู้ยืมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์	2				
6) มีการชำระหนี้เป็นไปตามกำหนดสัญญา	2				
7) มีการชำระหนี้เป็นไปตามกำหนดในตัวสัญญาใช้เงิน	2				
รวม	17				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

2.11 หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีเอกสารประกอบการเพิ่มหนี้สินครบถ้วน	2				
2) การจ่ายชำระหนี้สินมีเอกสารประกอบครบถ้วน	2				
3) มีการตรวจสอบรายการที่ไม่เคลื่อนไหว	2				
4) มีการจัดทำรายละเอียดประกอบรายการครบถ้วน	2				
รวม	8				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.12 ทูนของสหกรณ์

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสมาชิกและทุนเรือนหุ้น/ ทุนอื่นๆ	1				
2) มีการตรวจสอบคุณสมบัติก่อนเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์	2				
3) การรับสมาชิกใหม่/ลาออก ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3				
4) การส่งชำระค่าหุ้น/เพิ่มหุ้น/ค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นไปตาม ระเบียบสหกรณ์	3				
5) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการซื้อหุ้นเพิ่ม	3				
6) มีการตรวจสอบภาระผูกพันก่อนอนุมัติให้สมาชิกลาออก	2				
7) มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้นเป็นปัจจุบัน	3				
8) มีการสอบถามเอกสารประกอบการเพิ่ม/ลด ในบัญชีทุนสะสม เป็นไปตามระเบียบสหกรณ์	3				
9) การจ่ายเงินจากทุนสะสมของสหกรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ในระเบียบสหกรณ์	2				
10) เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมทุนเรือนหุ้นอย่างน้อย ทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่าง ได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3				
11) มีการยืนยันยอดทุนเรือนหุ้นอย่างน้อยปีละครั้ง	3				
12) มีการสอบถามการคำนวณเงินปันผลตามหุ้น/เงินเฉลี่ยคืน รวมทั้ง โบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่	2				
13) การจัดสรรกำไรสุทธิเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์	2				
รวม	32				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
 2.13 ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และอื่นๆ

รายการ	ผลกระทบ งการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย					
1.1) การจ่ายเงินได้พึงประเมินที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายตามประมวล รัษฎากรได้มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายครบถ้วน	2				
1.2) นำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของ เดือนที่มีการจ่ายเงิน	2				
2. ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้นำส่งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	2				
3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม					
3.1) กรณีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด มีการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ถูกต้องตามประมวลรัษฎากร	2				
3.2) มีการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ รายงานภาษีซื้อและ รายงานภาษีขายครบถ้วน	2				
3.3) นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 15 วัน นับแต่วันสิ้นเดือน	2				
4. อื่นๆ					
4.1) มีการนำส่งเงินประกันสังคม ภายในระยะเวลาที่สำนักงาน ประกันสังคมกำหนด	2				
รวม	14				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
 ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 3 การจัดทำบัญชีและงบการเงิน

3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ/ 3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี/ 3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี

3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการควบคุมการใช้แบบฟอร์มทางการเงินการบัญชี	3				
2) มีการสอบถามความถูกต้องในการบันทึกบัญชี	3				
3) มีการจัดทำงบทดลองเป็นปกติทุกเดือน	3				
4) จัดเก็บข้อมูล/เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้ในที่ปลอดภัย	3				
5) เอกสารหลักฐานทางการเงินที่ถูกยกเลิกได้นำมาแนบติดไว้กับสำเนา	3				
รวม	15				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี

รายการ	ผลกระทบ งการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการควบคุมการใช้แบบฟอร์มทางการเงินการบัญชี	3				
2) มีการตรวจสอบและอนุมัติรายการก่อนการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมระบบบัญชี	3				
3) มีการสอบทานความถูกต้องในการบันทึกบัญชี	3				
4) มีการจัดทำบทดลองประจำเดือนเป็นปกติทุกเดือน	3				
5) จัดเก็บข้อมูล/เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้ในที่ปลอดภัย	3				
6) เอกสารหลักฐานทางการเงินที่ถูกยกเลิกได้นำมาแนบติดไว้กับสำเนา	3				
7) มีรายงานการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน (กรณีใช้โปรแกรมระบบบัญชี)	1				
8) มีการกำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติในการควบคุมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	2				
9) มีการควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญจากบุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง	2				
10) มีการกำหนดให้ผู้ใช้งานแต่ละรายมี User Account และ Password เป็นของตัวเองไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น	2				
11) มีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานในการใช้กิจกรรมต่างๆ ของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์เป็นไปตามหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งคำนึงถึงการแบ่งแยกหน้าที่ที่ดีและเหมาะสม	2				
12) มีการอนุมัติการเปลี่ยนแปลงแก้ไขฐานข้อมูลจากผู้มีอำนาจ	2				
13) มีการอนุมัติการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโปรแกรมระบบบัญชีจากผู้มีอำนาจ	2				
14) ในกรณีที่มีการแปลงข้อมูลจากระบบเดิมไประบบงานใหม่ มีกระบวนการตรวจสอบหรือกระหายอดระหว่างระบบงานเดิมและระบบงานใหม่อย่างเหมาะสม	2				
15) มีการเปิดการบันทึกเหตุการณ์หรือ Log สำหรับการเข้าถึงฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบบัญชี	2				
16) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขย้อนหลัง หลังจากปิดงานประจำวัน	3				
17) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขรายการโดยไร้ร่องรอย	3				
18) มีการสำรองข้อมูลของโปรแกรมระบบบัญชีอย่างน้อยวันละครั้ง	2				
19) มีการเก็บรักษาสำรองข้อมูลไว้ในที่ปลอดภัย	3				
รวม	46				

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี

รายการ	ผลกระทบ งบบุคลากร	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
1) มีการควบคุมการใช้แบบฟอร์มทางการเงินการบัญชี	3				
2) มีการตรวจสอบและอนุมัติรายการก่อนการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมระบบบัญชี	3				
3) มีการสอบถามความถูกต้องในการบันทึกบัญชี	3				
4) จัดเก็บข้อมูล/เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้ในที่ปลอดภัย	3				
5) เอกสารหลักฐานทางการเงินที่ถูกยกเลิกได้นำมาแนบติดไว้กับสำเนา	3				
6) มีรายงานการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน	1				
7) มีการสอบถามข้อมูลจากระบบงานแต่ละระบบไปบัญชีแยกประเภท	3				
8) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขย้อนหลัง หลังจากปิดงานประจำวัน	3				
9) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขรายการโดยไร้ร่องรอย	3				
การรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
10) มีการกำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติในการควบคุมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	2				
11) มีกระบวนการติดตามการถือปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ	1				
การรักษาความปลอดภัยทางกายภาพ					
12) มีการควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญจากบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	1				
การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล					
13) มีการกำหนดให้ผู้ใช้งานแต่ละรายมี User Account เป็นของตัวเอง ไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น	2				
14) มีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานในการใช้กิจกรรมต่างๆ ของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์เป็นไปตามหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งคำนึงถึงการแบ่งแยกหน้าที่ที่ดีและเหมาะสม	3				
15) มีการสอบถามสิทธิการใช้งานของผู้ใช้งานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ณ ปัจจุบันว่าสอดคล้องตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	1				
16) มีการติดตั้งระบบป้องกันไวรัสให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สำคัญทุกเครื่องและปรับปรุงระบบป้องกันไวรัสให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1				
การพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบบัญชีคอมพิวเตอร์					
17) ในกรณีที่มีการแปลงข้อมูลจากระบบเดิมไประบบงานใหม่ มีกระบวนการตรวจสอบหรือกระทบยอดระหว่างระบบงานเดิมและระบบงานใหม่อย่างเหมาะสม	2				
18) มีการอนุมัติตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาระบบงานใหม่ในทุกขั้นตอนจากผู้บริหารของสหกรณ์	2				

รายการ	ผลกระทบ งการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	การควบคุม		มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
			มี	ไม่มี	
การควบคุมดูแลเอกสารการปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์					
19) มีการจัดทำเอกสารด้านฐานข้อมูลที่เป็นต้องมี ได้แก่ โครงสร้าง ฐานข้อมูล (Data Structure) หรือพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)	1				
20) มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับคู่มือการใช้ระบบงานสำหรับผู้ใช้งาน	1				
21) มีการปรับปรุงเอกสารสนับสนุนการปฏิบัติงานสำหรับระบบบัญชี คอมพิวเตอร์ให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1				
22) มีการจัดเก็บเอกสารสนับสนุนการปฏิบัติงานสำหรับระบบบัญชี ให้อยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยและสามารถเรียกใช้งานได้	1				
การเข้าถึงฐานข้อมูลระบบบัญชีคอมพิวเตอร์					
23) มีการกำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านในการเข้าถึงฐานข้อมูลอย่าง รัดกุมเพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลพื้นฐานข้อมูลโดยตรง	3				
24) มีการอนุมัติการเข้าถึงฐานข้อมูลเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล โดยตรงจากผู้บริหารของสหกรณ์อย่างเหมาะสม	3				
25) มีการเปิดการบันทึกเหตุการณ์หรือ Log สำหรับการเข้าถึงฐาน ข้อมูลของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์	1				
การสำรองข้อมูลของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์					
26) มีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการสำรองข้อมูล โดยครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ - ข้อมูลที่ต้องสำรองและความถี่ในการสำรอง - ประเภทสื่อบันทึก - จำนวนที่ต้องสำรอง - ขั้นตอนและวิธีการสำรองข้อมูลโดยละเอียด - สถานที่และวิธีการเก็บรักษาสื่อบันทึก	1				
27) มีการสำรองข้อมูลหรือรายการบัญชีของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ อย่างน้อยวันละครั้งและเป็นประจำสม่ำเสมอ	1				
28) มีการเก็บรักษาสื่อสำรองข้อมูลไว้ที่ปลอดภัยทั้งในและนอกสถานที่ ของสหกรณ์เพื่อความปลอดภัยในกรณีที่สถานที่ปฏิบัติงานได้รับความ เสียหาย	1				
กรณีใช้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากบุคคลภายนอก					
29) มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้บริการและคัดเลือกผู้ให้ บริการที่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่รอบคอบรัดกุม	1				
30) มีข้อสัญญาระหว่างสหกรณ์กับผู้ให้บริการซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ที่ระบุเกี่ยวกับการรักษาความลับของข้อมูลและขอบเขตงานและ เงื่อนไขในการให้บริการอย่างชัดเจน	1				

รายงานผลการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม แบบมาตรฐาน
รหัส..... สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
จังหวัด.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

	คะแนน ที่ได้	คะแนน ที่กำหนด	ระดับความ เสี่ยงจากการ ควบคุม (สูง, ปานกลาง, ต่ำ)
ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม	<u>10.00</u>
ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน		<u>70.00</u>	
2.1 วงจรรายได้		<u>20.00</u>	
2.1.1 การให้เงินกู้และลูกหนี้เงินกู้
2.1.2 การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า
2.1.3 การบริการและลูกหนี้ค่าบริการ
2.2 วงจรค่าใช้จ่าย		<u>20.00</u>	
2.2.1 การซื้อสินค้าและเจ้าหนี้การค้า
2.2.2 ค่าใช้จ่าย
รายการในงบดุลและอื่นๆ		<u>30.00</u>	
2.3 เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่นๆ/ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
2.4 สินค้าคงเหลือ
2.5 เงินลงทุน
2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
2.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
2.8 ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
2.9 เงินรับฝาก
2.10 เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้เข้าซื้อทรัพย์สิน/สัญญาเช่าระยะยาว/ ตัวสัญญาใช้เงิน
2.11 หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
2.12 ทุนของสหกรณ์
2.13 ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และอื่นๆ
ส่วนที่ 3 การจัดทำบัญชีและงบการเงิน			
3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ/3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและ โปรแกรมระบบบัญชี/3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี (โปรแกรมฯ จะแสดงข้อที่ผู้สอบบัญชีเลือกประเมินฯ เท่านั้น	<u>20.00</u>
สรุปผลการประเมินอยู่ในระดับ		<u>100.00</u>
ผู้จัดทำ.....	วันที่.....	(แสดงวันที่รายงานในโปรแกรม)	
ผู้สอบทาน.....	วันที่.....	(ลงวันที่เอง)	

หมายเหตุ รายการที่กำหนดคะแนนการควบคุมภายใน = 0 จะไม่แสดงรายการ

รายงานจุดอ่อนของการควบคุมภายใน
 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
 จังหวัด.....
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมจากการควบคุม

จุดอ่อนจากการควบคุม	คำตอบ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

จุดอ่อนจากการควบคุม	คำตอบ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
2.1 วงจรรายได้		
2.1.1 การให้เงินกู้และลูกหนี้เงินกู้	ไม่มี	
.....		
.....		
2.1.2 การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า	ไม่มี	
.....		
.....		
2.1.3 การบริการและลูกหนี้ค่าบริการ	ไม่มี	
.....		
.....		
2.2 วงจรค่าใช้จ่าย		
2.2.1 การซื้อสินค้าและเจ้าหนี้การค้า	ไม่มี	
.....		
.....		
2.2.2 ค่าใช้จ่าย	ไม่มี	
.....		
.....		

จุดอ่อนจากการควบคุม	คำตอบ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
รายการในงบดุลและอื่นๆ		
2.3 เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	ไม่มี	
.....		
.....		
2.4 สินค้าคงเหลือ	ไม่มี	
.....		
.....		
2.5 เงินลงทุน	ไม่มี	
.....		
.....		
2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	ไม่มี	
.....		
.....		
2.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	ไม่มี	
.....		
.....		
2.8 ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	ไม่มี	
.....		
.....		
2.9 เงินรับฝาก	ไม่มี	
.....		
.....		
2.10 เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้เข้าซื้อทรัพย์สิน/สัญญาเช่าระยะยาว/ตัวสัญญาใช้เงิน	ไม่มี	
.....		
.....		
2.11 หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	ไม่มี	
.....		
.....		
2.12 ทุนของสหกรณ์	ไม่มี	
.....		
.....		
2.13 ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และอื่น ๆ	ไม่มี	
.....		
.....		

ส่วนที่ 3 การจัดทำบัญชีและงบการเงิน

3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ/ 3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี/ 3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี

จุดอ่อนจากการควบคุม	คำตอบ	ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	
.....	ไม่มี	

แบบประเมินชั้นคุณภาพ การควบคุมภายใน แบบมาตรฐาน

แบบประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน แบบมาตรฐาน
รหัส..... สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
จังหวัด.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

คะแนนการ
ควบคุม (คะแนนเต็ม
ภายใน 100 คะแนน)
ที่กำหนด

ส่วนที่ 1	สภาพแวดล้อมการควบคุม		10
ส่วนที่ 2	การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน		70
2.1	วงจรรายได้		20
2.1.1	การให้เงินกู้ และลูกหนี้เงินกู้	☐	
2.1.2	การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า	☐	
2.1.3	การบริการและลูกหนี้ค่าบริการ	☐	
2.2	วงจรรค่าใช้จ่าย		20
2.2.1	การซื้อสินค้าและเจ้าหนี้การค้า	☐	
2.2.2	ค่าใช้จ่าย	☐	
	รายการในงบดุลและอื่นๆ		30
2.3	เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	☐	
2.4	สินค้าคงเหลือ	☐	
2.5	เงินลงทุน	☐	
2.6	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	☐	
2.7	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	☐	
2.8	ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	☐	
2.9	เงินรับฝาก	☐	
2.10	เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้เช่าซื้อทรัพย์สิน/สัญญาเช่าระยะยาว/ตัวสัญญาใช้เงิน	☐	
2.11	หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	☐	
2.12	ทุนของสหกรณ์	☐	
2.13	ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และอื่นๆ	☐	
ส่วนที่ 3	การจัดทำบัญชีและงบการเงิน		20
☐	3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ		
☐	3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี		
☐	3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี		

คะแนนรวม

หมายเหตุ แสดงรายการที่เลือกและกำหนดคะแนนควบคุมภายใน ตามแบบประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการกำหนดและสื่อสารเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ รวมทั้งได้ปฏิบัติตามที่กำหนด	1							
2) มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการอนุมัติด้านการบันทึกบัญชีและด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด รวมทั้งมีการปฏิบัติตามที่กำหนด	3							
3) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติการจ่ายเงินไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการปฏิบัติตามที่กำหนด	3							
4) เจ้าหน้าที่มีหลักประกันเพียงพอกับความรับผิดชอบ	1							
5) มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งมีการติดตามแผนและผลการดำเนินงานของสหกรณ์	2							
6) ผู้ตรวจสอบกิจการได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ	1							
7) ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอผลการตรวจสอบกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการดำเนินการในการบริหารงาน	1							
8) คณะกรรมการดำเนินการ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอในการบริหารงาน	1							
9) ฝ่ายจัดการมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงาน	1							
รวม	14							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.1 วงจรรายได้

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
2.1.1 การให้เงินกู้และลูกหนี้เงินกู้								
1) กำหนดระเบียบการให้สินเชื่อเป็นลายลักษณ์อักษรครบถ้วน	1							
2) มีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้กู้ วงเงินกู้ หลักประกัน ประวัติการชำระหนี้ถูกต้องตามระเบียบการให้สินเชื่อ	2							
3) การประเมินราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันมีการเปรียบเทียบกับราคาตลาด/ส่วนราชการ	1							
4) มีการจัดทำเอกสารการกู้ยืมครบถ้วน	3							
5) มีหลักฐานการพิจารณาและอนุมัติเงินกู้โดยผู้มีอำนาจ	3							
6) ก่อนการจ่ายเงิน มีการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานการกู้	3							
7) การจ่ายเงินกู้ยืมอยู่ในวงเงินที่ได้รับอนุมัติ	3							
8) หลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน/ที่ดิน มีการจดจำนองถูกต้องตามกฎหมาย	2							
9) มีการจัดทำทะเบียนหลักประกันเงินกู้ครบถ้วน	1							
10) มีการออกไปเสิร์ฟรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้	3							
11) มีการกำหนดวิธีการรับชำระหนี้ นอกที่ทำการสหกรณ์	2							
12) มีการสอบทานการคำนวณดอกเบี้ย และค่าปรับเงินกู้	2							
13) การบันทึกบัญชียอลูกหนี้เงินกู้เป็นปัจจุบัน	3							
14) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชียอลูกหนี้เงินกู้กับบัญชีคุมยอดลูกหนี้เงินกู้อย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3							
15) มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้เงินกู้	2							
16) มีการติดตามทวงถาม/เร่งรัดลูกหนี้เงินกู้ให้ชำระหนี้ตามกำหนด	2							
17) มีการจัดทำรายงานผลการติดตามหนี้ซึ่งกำหนดชำระ	1							
18) มีการยืนยันยอดหนี้กับลูกหนี้เงินกู้อย่างน้อยปีละครั้ง	3							
19) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
20) การตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
รวม	44							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

.....

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

.....

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.1 วงจรรายได้

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
2.1.2 การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า								
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติการขายสินค้า/ผลิตผลครบถ้วน	1							
2) มีการกำหนดราคาขายและการให้ส่วนลดชัดเจน	2							
3) มีการกำหนดราคาขายผลิตผลการเกษตร โดยเทียบเคียงราคาอ้างอิง	2							
4) กรณีมีการขายเชื่อ มีการอนุมัติวงเงินขายเชื่อแต่ละรายโดยผู้มีอำนาจ	3							
5) มีการตรวจสอบวงเงินขายเชื่อก่อนการขาย	2							
6) กรณีขายเกินวงเงิน ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
7) กรณีขายสินค้าต่ำกว่าราคาทุน ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	3							
8) มีการชั่ง ตวง วัด ตามความจำเป็นของลักษณะของสินค้าก่อนการขาย	3							
9) มีการจัดทำเอกสารประกอบการขายครบถ้วน	3							
10) กรณีขายเชื่อ มีการลงลายมือชื่อรับสินค้าจากลูกหนี้การค้าในใบกำกับสินค้า/ใบส่งของครบถ้วน	3							
11) มีการจัดเก็บค่าปรับลูกหนี้การค้าเป็นไปตามระเบียบการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	2							
12) กรณีมีการขายผ่อนชำระ มีการจัดทำสัญญาขายผ่อนชำระครบถ้วน	3							
13) กรณีมีการขายโดยวิธีเช่าซื้อ มีการจัดทำสัญญาเช่าซื้อครบถ้วน	3							
14) กรณีมีการฝากขาย ณ สถานที่อื่น มีการจัดทำสัญญาฝากขายครบถ้วน	3							
15) มีการกำหนดระยะเวลาส่งมอบเงินและหลักฐานการขายสินค้าฝากขาย	1							
16) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้	3							
17) การรับคืนสินค้า มีการออกใบรับคืนสินค้า/ใบลดหนี้	2							
18) ใบลดหนี้ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2							
19) การบันทึกบัญชียอดลูกหนี้การค้าเป็นปัจจุบัน	3							
20) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชียอดกับบัญชีคุมยอดลูกหนี้การค้าอย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3							
21) มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้การค้า	2							
22) มีการติดตามทวงถาม/เร่งรัดลูกหนี้การค้าที่ชำระหนี้ให้เป็นไปตามกำหนด	2							
23) มีการจัดทำรายงานผลการติดตามหนี้ถึงกำหนดชำระ	1							
24) มีการยืนยันยอดหนี้กับลูกหนี้การค้าอย่างน้อยปีละครั้ง	3							
25) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
26) การตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
รวม	62							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.1 วงจรรายได้

รายการ	ผลกระทบทางการเงิน	ไม่มีกิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการควบคุมอื่นทดแทน	มี	ไม่มี	มีการควบคุมอื่นทดแทน
2.1.3 การบริการและลูกหนี้ค่าบริการ								
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติการให้บริการครบถ้วน	1							
2) มีการกำหนดอัตราค่าบริการชัดเจน	2							
3) มีการจัดทำเอกสารการให้บริการครบถ้วน	3							
4) มีการจัดทำทะเบียนคุมรายได้ค่าบริการ	3							
5) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้	3							
6) การบันทึกบัญชียอลูกหนี้ค่าบริการเป็นปัจจุบัน	3							
7) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชียอลูกหนี้ค่าบริการอย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่างได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3							
8) มีการจัดทำรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้ค่าบริการ	2							
9) มีการติดตามทวงถาม/เร่งรัดลูกหนี้ค่าบริการให้ชำระหนี้ตามกำหนด	2							
10) มีการจัดทำรายงานผลการติดตามหนี้ถึงกำหนดชำระ	1							
11) มีการยืนยันยอดหนี้กับลูกหนี้ค่าบริการอย่างน้อยปีละครั้ง	3							
12) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
13) การตัดจำหน่ายหนี้สูญเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
รวม	30							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.2 วงจรค่าใช้จ่าย

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
2.2.1 การซื้อสินค้าและเจ้าหนี้การค้า								
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อสินค้า/ผลิตผล ครบถ้วน	1							
2) สำหรับผลิตผลการเกษตร มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการ รับซื้อนอกที่ทำการสหกรณ์	1							
3) มีการตรวจสอบปริมาณสินค้าคงเหลือก่อนการจัดซื้อ เพื่อให้มีสินค้าคงเหลือในปริมาณที่พอเหมาะ	1							
4) สำหรับสหกรณ์ภาคเกษตร มีการสำรวจความต้องการของ สมาชิกก่อนการซื้อสินค้า	1							
5) มีการสำรวจราคาสินค้าก่อนการจัดซื้อสินค้า	2							
6) การซื้อสินค้า/ผลิตผลการเกษตร ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มี อำนาจ	3							
7) มีการจัดทำเอกสารประกอบการซื้อครบถ้วน	3							
8) มีการกำหนดวงเงินยืมตรงจ่ายเพื่อใช้ในการรวบรวมผลิตผล	2							
9) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจรับสินค้า	3							
10) มีการตรวจนับ ชั่ง ตวง วัด ปริมาณ รวมทั้งตรวจสอบสภาพ สินค้าและเงื่อนไขการซื้อเป็นไปตามที่กำหนดในใบกำกับ สินค้า/ใบส่งของ	3							
11) มีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตผล ตลอดจนความชื้น และสิ่งเจือปนก่อนซื้อ	3							
12) มีการตรวจสอบรายการ จำนวน ราคา ชื่อผู้จำหน่ายและเงื่อนไข ในใบส่งของ ใบกำกับสินค้าและใบสั่งซื้อให้ถูกต้องตรงกัน	3							
13) มีหลักฐานประกอบการชำระหนี้ครบถ้วน	3							
14) มีการอนุมัติการจ่ายชำระหนี้ โดยผู้มีอำนาจ	3							
15) จ่ายชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาและเงื่อนไขที่เจ้าหนี้ การค้ากำหนด	2							
16) การส่งคืนสินค้า ต้องมีใบลดหนี้/ใบรับคืนสินค้าจาก เจ้าหนี้การค้า	3							
17) มีการบันทึกบัญชียอดเจ้าหนี้การค้าเป็นปัจจุบัน	3							
18) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชียอดกับบัญชีคุมยอด เจ้าหนี้การค้าอย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่าง ได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3							
รวม	43							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ
.....

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.2 วงจรค่าใช้จ่าย

รายการ	ผลกระทบทางการเงิน	ไม่มีกิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการควบคุมอื่นทดแทน	มี	ไม่มี	มีการควบคุมอื่นทดแทน
2.2.2 ค่าใช้จ่าย								
1) ต้นทุนบริการ และค่าใช้จ่ายในการขาย/บริการ								
1.1) มีการกำหนดวิธีการคำนวณต้นทุนบริการ/ค่าตอบแทน/ค่าใช้จ่ายในการขาย/บริการประเภทต่างๆ	1							
1.2) มีการสอบทานการคำนวณค่าตอบแทน/ค่านายหน้า/ค่าขนส่งฯ และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
1.3) มีการตรวจสอบเอกสารการจ่ายต้นทุนบริการ และค่าใช้จ่ายในการขาย/บริการก่อนการจ่ายเงิน	3							
2) เงินเดือนและค่าจ้าง								
2.1) เจ้าหน้าที่ที่เข้าใหม่และลาออก ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
2.2) การเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นไปตามระเบียบและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2							
2.3) มีการควบคุมการลงเวลาทำงานของเจ้าหน้าที่	2							
2.4) การทำงานล่วงเวลา ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2							
2.5) มีการสอบทานการคำนวณเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าตอบแทน รายการหักและเงินได้สุทธิ รวมทั้งได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
3) ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง								
3.1) การจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายในการเดินทางต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
3.2) การจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พักและค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นไปตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด	3							
3.3) มีการตรวจสอบเอกสารการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายในการเดินทางก่อนการจ่ายเงิน	3							
4) ค่าใช้จ่ายอื่น								
4.1) ค่าใช้จ่ายต่างๆ มีการสอบทานและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจโดยไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	3							
4.2) ค่าใช้จ่ายมีเอกสารประกอบหลักฐานครบถ้วน	3							
รวม	34							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.3 เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
2.3.1 เงินสด								
1) มีการเก็บรักษาเงินสดคงเหลือในมือภายในวงเงินที่ระบุ กำหนดไว้	1							
2) มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินยืมต่องและ การจ่ายคืน	1							
3) กรณีจ่ายเงินให้กับผู้ที่ไม่ มีหน้าท้อออกใบเสร็จรับเงิน ต้องมีการลงลายมือชื่อในใบเบิกเงิน	3							
4) มีการประทับตรา “จ่ายแล้ว” ในเอกสารประกอบการจ่ายเงินทันที	2							
5) มีการตรวจนับเงินสดคงเหลือ เปรียบเทียบกับบัญชีเป็นประจำ	3							
6) มีการเก็บรักษาเงินสดคงเหลือ อยู่ในตู้รับฝาก หรือในที่ปลอดภัย	2							
2.3.2 เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่น/เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร								
1) เงินฝากกับธนาคาร/สหกรณ์อื่น ต้องฝากในนามของสหกรณ์ เท่านั้น	3							
2) การเปิดบัญชีใหม่ การถอน และการปิดบัญชีเงินฝาก กับธนาคาร/สหกรณ์อื่นต้อง ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ ตามระเบียบของสหกรณ์	3							
3) การเปิดวงเงินเบิกเกินบัญชี ต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ และไม่เกินวงเงินกู้ยืมที่ได้รับความเห็นชอบ จากนายทะเบียนสหกรณ์	2							
4) การรับเงินเป็นเช็คให้ส่งจ่าย ในนามสหกรณ์ พร้อมทั้งขีดคร่อม	3							
5) การรับเงินเป็นเช็คให้นำฝาก ทันทีหรือตามวันที่ในเช็ค	3							
6) การจ่ายเงินด้วยเช็ค ให้จ่ายผ่าน บัญชีธนาคาร หรือ โอนเข้าบัญชีธนาคารของผู้รับเงิน (Account Payee)	3							
7) มีการจัดทำทะเบียนคุมเช็คจ่าย ให้เป็นปัจจุบัน	3							
8) เช็คที่ยกเลิกการจ่ายได้มีการ ประทับตรา “ยกเลิก” และนำมา ติดกับต้นขั้ว	3							
9) ไม่มี การลงลายมือชื่อล่วงหน้า ในเช็คสั่งจ่าย ที่ยังไม่ระบุชื่อผู้รับเงิน และจำนวนเงิน	3							
10) เก็บรักษาเช็คของสหกรณ์ไว้ในที่ ปลอดภัย	2							
11) จัดทำงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร ทุกเดือน	3							
12) รายการที่ติดค้างในงบพิสูจน์ยอดเงิน ฝากธนาคารมีการติดตามสาเหตุและ ปรับปรุงให้ถูกต้อง	3							
13) มีการติดตามฐานะทางการเงินของ สหกรณ์อื่นที่นำเงินไปฝาก เพื่อให้ มั่นใจว่าสามารถจ่ายคืนเงินรับฝากได้	2							
รวม	48							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.4 สินค้าคงเหลือ

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
2.4.1 การจัดเก็บและควบคุมสินค้า								
1) มีสถานที่จัดเก็บสินค้าที่เหมาะสม และปลอดภัย	2							
2) มีการจำกัดบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในคลังสินค้า	2							
3) จัดเก็บสินค้าแยกตามประเภทและสภาพเป็นหมวดหมู่ สะดวกแก่การเบิกจ่ายและตรวจนับ	2							
4) มีการกำหนดชื่อ หมายเลขกำกับสินค้าและหน่วยนับไว้ชัดเจน	2							
5) ใบเบิกสินค้าต้องมีการอนุมัติก่อนเบิกสินค้าออกจากคลังสินค้า	3							
6) ใบเบิกสินค้าที่มีการแก้ไข เพิ่มเติมเกี่ยวกับจำนวน รายการ ต้องมีผู้อนุมัติลงนามกำกับ	3							
7) มีการตรวจนับ ชั่ง ตวง วัด ปริมาณสินค้าที่เบิกจากคลังสินค้า ตรงกับใบเบิกสินค้า	3							
8) มีการจัดทำทะเบียนคุมสินค้าเป็นปัจจุบัน	3							
9) มีการทดสอบอัตราการยุบตัว และอัตราการสูญเสีย	3							
10) จัดทำรายงานสินค้าที่ไม่เคลื่อนไหว/เสื่อมสภาพ/หมดอายุอย่างน้อยปีละครั้งเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา	3							
11) มีการตรวจนับสินค้าเปรียบเทียบกับทะเบียนคุมอย่างน้อยปีละครั้งและจัดทำรายงานผลการตรวจนับเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ	3							
12) มีการจัดทำหลักฐานเกี่ยวกับสินค้าที่จัดเก็บนอกที่ทำการ สหกรณ์/การนำสินค้าไปฝากขาย	3							
13) มีการตรวจนับ/ยืนยันยอดสินค้าคงเหลือที่จัดเก็บนอกที่ทำการสหกรณ์อย่างน้อยปีละครั้ง	3							
14) การตัดสินค้าขาดบัญชี/เสื่อมชำรุดเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	3							
15) มีการประกันภัยสินค้าไว้อย่างเหมาะสม	1							
16) มีการทดสอบเครื่องชั่ง ตวง วัด ต่างๆ ให้ถูกต้องและเที่ยงตรงอยู่เสมอ	2							

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
2.4.2 การแปรรูปและการผลิตสินค้า								
1) ใบสั่งผลิตได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ ก่อนการผลิต	3							
2) มีวิธีการคำนวณต้นทุนการผลิต	3							
3) มีการจัดทำรายงานการผลิตทุกครั้งที่มีการผลิต	3							
4) มีการทดสอบอัตราการผลิต/การผลิต และสิ่งสูญเสีย ในการแปรรูป/การผลิต	3							
5) มีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าที่ผลิตเสร็จก่อนรับเข้า คลังสินค้า	3							
6) มีการจัดทำเอกสารการส่งมอบสินค้าที่ผลิตเสร็จ ผลิตผลพลอยได้ ให้คลังสินค้า	3							
7) จัดทำรายงานสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานและวิเคราะห์สาเหตุ	3							
รวม	62							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
 ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.5 เงินลงทุน

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงทุน	1							
2) การลงทุนในเงินลงทุนต่างๆ ได้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย สหกรณ์และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ	1							
3) การซื้อเงินลงทุนต่างๆ ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
4) มีเอกสารประกอบการซื้อเงินลงทุนครบถ้วน	3							
5) การจำหน่ายเงินลงทุนได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
6) มีเอกสารประกอบการจำหน่ายเงินลงทุนครบถ้วน	3							
7) มีการตรวจสอบผลตอบแทนที่ได้รับเปรียบเทียบกับข้อตกลง/เงื่อนไขของเงินลงทุน	3							
8) มีการจัดทำทะเบียนคุมเงินลงทุน	2							
9) มีการติดตามการเคลื่อนไหวของเงินลงทุนที่ครบกำหนด	2							
10) มีการเก็บรักษาเอกสารสิทธิ์เงินลงทุนในที่ปลอดภัย	2							
11) มีการตรวจนับเอกสารสิทธิ์เงินลงทุนเปรียบเทียบกับทะเบียนคุมเงินลงทุนเป็นครั้งคราว	3							
12) มีการยืนยันยอดเงินลงทุนที่เก็บรักษาโดยบุคคลภายนอก	3							
รวม	29							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการกำหนดระเบียบ/วิธีการจัดหาทรัพย์สิน	1							
2) มีการสำรวจราคาก่อนการซื้อ/จัดหาทรัพย์สิน	1							
3) มีแผนการซื้อทรัพย์สิน การซื้อ/จัดหาทรัพย์สิน ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
4) มีเอกสารประกอบการซื้อ/จัดหาทรัพย์สินครบถ้วน	3							
5) มีเอกสารประกอบการจ่ายค่าซ่อมแซม/ค่าบำรุงรักษาทรัพย์สินครบถ้วน	3							
6) การจำหน่าย/เลิกใช้ทรัพย์สินได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
7) มีการให้รหัสทรัพย์สินและติดป้ายรหัสไว้ที่ทรัพย์สินเพื่อสะดวกในการค้นหาและตรวจนับ	2							
8) มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สิน	2							
9) มีการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินเป็นปัจจุบัน	3							
10) มีการจัดทำรายงานผลการตรวจนับ และสภาพของทรัพย์สินเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา	2							
11) มีการทำประกันภัยสำหรับทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูงหรือเสี่ยงต่อการสูญหาย/ถูกทำลายไว้เหมาะสม	1							
12) มีการจัดเก็บเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของสหกรณ์ไว้ในที่ปลอดภัย	2							
รวม	26							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
 2.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) กำหนดวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อหรือจัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1							
2) การซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
3) มีเอกสารประกอบการซื้อ/จัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนครบถ้วน	3							
4) มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นปัจจุบัน	2							
5) มีการจัดเก็บเอกสารสิทธิ์ในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนไว้ในที่ปลอดภัย	2							
6) การเลิกใช้/ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนก่อนกำหนดได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
รวม	14							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
 ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
 2.8 ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการติดตามการดำเนินคดีและผลของคดีสำหรับลูกหนี้ที่ ถูกฟ้องร้อง	3							
2) มีการติดตามการชำระหนี้เกี่ยวกับลูกหนี้อื่นให้เป็นไป ตามกำหนด	2							
3) การซื้อวัสดุได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	2							
4) มีการตรวจสอบเอกสารประกอบการซื้อวัสดุก่อนการ จ่ายเงิน	2							
5) จัดทำรายงานผลการตรวจนับวัสดุ	2							
6) มีการสอบทานรายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	2							
7) มีการสอบทานรายการปรับปรุงรายได้ค้างรับ	2							
8) เงินมัดจำ/เงินค้ำประกันสัญญาที่มีเอกสารหลักฐาน ประกอบครบถ้วน	2							
9) มีการจัดทำรายละเอียด/ทะเบียน ประกอบรายการ ครบถ้วน	2							
10) มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้อื่น เป็นไปตาม ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	2							
11) การตัดจำหน่ายหนี้สูญ-ลูกหนี้อื่น เป็นไปตามระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์	2							
รวม	23							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
 ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.9 เงินรับฝาก

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับเงินรับฝากครบถ้วน	1							
2) มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงินนอก ที่ทำการสหกรณ์	1							
3) มีการตรวจสอบวงเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่นไม่เกินวงเงิน กั๊ยมที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์	2							
4) มีการประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ในที่เปิดเผย	1							
5) การเปิด/การถอน/การปิดบัญชีเงินรับฝากได้รับอนุมัติจาก ผู้มีอำนาจ	3							
6) มีการเปรียบเทียบลายมือชื่อ/ลายนิ้วมือ/บัตรประชาชน ของเจ้าของบัญชีในใบถอนเงินตรงกับตัวอย่างลายมือชื่อ/ ลายนิ้วมือ/ชื่อ-นามสกุลในสมุดบัญชีเงินรับฝากก่อนการ จ่ายเงิน	3							
7) เมื่อมีการรับฝาก-ถอนเงินรับฝาก ได้บันทึกในบัญชีย่อย เป็นปัจจุบัน	3							
8) มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมยอด เงินรับฝาก อย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่าง ได้มีการค้นหาสาเหตุของผลต่างนั้น	3							
9) สหกรณ์มีการยืนยันยอดหนี้กับเจ้าหนี้เงินรับฝาก อย่างน้อยปีละครั้ง	3							
10) มีการสอบทานการคำนวณดอกเบี้ยเงินรับฝากให้เป็นไป ตามระเบียบสหกรณ์	3							
11) ไม่มีการเก็บรักษาสมุดคู่ฝากของผู้ฝากเงินไว้ที่สหกรณ์	3							
12) ไม่มีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอก	2							
รวม	28							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คณะณน
 ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

2.10 เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์/สัญญาเช่าระยะยาว/ตั๋วสัญญาใช้เงิน

รายการ	ผลกระทบทางการเงิน	ไม่มีกิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการควบคุมอื่นทดแทน	มี	ไม่มี	มีการควบคุมอื่นทดแทน
1) การกู้ยืมอยู่ในวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์	2							
2) การกู้ยืมได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	3							
3) การกู้ยืมโดยออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	3							
4) มีการจัดทำและเก็บรักษาเอกสาร/สัญญา/ตั๋วสัญญาใช้เงินครบถ้วน	3							
5) มีการใช้เงินกู้ยืมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์	2							
6) มีการชำระหนี้เป็นไปตามกำหนดสัญญา	2							
7) มีการชำระหนี้เป็นไปตามกำหนดในตั๋วสัญญาใช้เงิน	2							
รวม	17							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
2.12 ทุนของสหกรณ์

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสมาชิกและ ทุนเรือนหุ้น/ทุนอื่นๆ	1							
2) มีการตรวจสอบคุณสมบัติก่อนเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์	2							
3) การรับสมาชิกใหม่/ลาออก ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	3							
4) การส่งชำระค่าหุ้น/เพิ่มหุ้น/ค่าธรรมเนียมแรกเข้าเป็นไป ตามระเบียบสหกรณ์	3							
5) มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการซื้อหุ้นเพิ่ม	3							
6) มีการตรวจสอบภาวะผูกพันก่อนอนุมัติให้สมาชิกลาออก	2							
7) มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้นเป็นปัจจุบัน	3							
8) มีการสอบทานเอกสารประกอบการเพิ่ม/ลด ในบัญชี ทุนสะสมเป็นไปตามระเบียบสหกรณ์	3							
9) การจ่ายเงินจากทุนสะสมของสหกรณ์เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในระเบียบสหกรณ์	2							
10) เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมทุนเรือนหุ้น อย่างน้อยทุก 6 เดือน กรณีเกิดผลแตกต่าง ได้มีการค้นหา สาเหตุของผลต่างนั้น	3							
11) มีการยืนยันยอดทุนเรือนหุ้นอย่างน้อยปีละครั้ง	3							
12) มีการสอบทานการคำนวณเงินปันผลตามหุ้น/เงินเฉลี่ยคืน รวมทั้งโบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่	2							
13) การจัดสรรกำไรสุทธิเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์	2							
รวม	32							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
 2.13 ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และอื่นๆ

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย								
1.1) การจ่ายเงินได้พึงประเมินที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามประมวลรัษฎากรได้มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย ครบถ้วน	2							
1.2) นำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภายใน 7 วันนับแต่ วันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการจ่ายเงิน	2							
2. ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีธุรกิจ เฉพาะได้นำส่งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	2							
3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม								
3.1) กรณีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด มีการจดทะเบียนภาษี มูลค่าเพิ่มถูกต้องตามประมวลรัษฎากร	2							
3.2) มีการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ รายงานภาษี ซื้อและรายงานภาษีขายครบถ้วน	2							
3.3) นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน 15 วัน นับแต่ วันสิ้นเดือน	2							
4. อื่นๆ								
4.1) มีการนำส่งเงินประกันสังคม ภายในระยะเวลาที่ สำนักงานประกันสังคมกำหนด	2							
รวม	14							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
 ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

ส่วนที่ 3 การจัดทำบัญชีและงบการเงิน

3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ/3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี/ 3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี

3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการควบคุมการใช้แบบฟอร์มทางการเงินการบัญชี	3							
2) มีการสอบถามความถูกต้องในการบันทึกบัญชี	3							
3) มีการจัดทำงบทดลองเป็นปกติทุกเดือน	3							
4) จัดเก็บข้อมูล/เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้ในที่ปลอดภัย	3							
5) เอกสารหลักฐานทางการเงินที่ถูกยกเลิกได้นำมาแนบติดไว้กับสำเนา	3							
รวม	15							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการควบคุมการใช้แบบฟอร์มทางการเงินการบัญชี	3							
2) มีการตรวจสอบและอนุมัติรายการก่อนการบันทึกข้อมูล ในโปรแกรมระบบบัญชี	3							
3) มีการสอบทานความถูกต้องในการบันทึกบัญชี	3							
4) มีการจัดทำบทดลองประจำเดือนเป็นปกติทุกเดือน	3							
5) จัดเก็บข้อมูล/เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้ในที่ ปลอดภัย	3							
6) เอกสารหลักฐานทางการเงินที่ถูกยกเลิกได้นำมาแนบติดไว้ กับสำเนา	3							
7) มีรายงานการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน (กรณีใช้โปรแกรม ระบบบัญชี)	1							
8) มีการกำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติในการควบคุม การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	2							
9) มีการควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญจาก บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง	2							
10) มีการกำหนดให้ผู้ใช้งานแต่ละรายมี User Account และ Password เป็นของตัวเองไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น	2							
11) มีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานในการใช้กิจกรรมต่างๆ ของ ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์เป็นไปตามหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งคำนึงถึงการแบ่งแยกหน้าที่ที่ดีและเหมาะสม	2							
12) มีการอนุมัติการเปลี่ยนแปลงแก้ไขฐานข้อมูลจากผู้มีอำนาจ	2							
13) มีการอนุมัติการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโปรแกรมระบบบัญชีจาก ผู้มีอำนาจ	2							
14) ในกรณีที่มีการแปลงข้อมูลจากระบบเดิมไประบบงานใหม่ มีกระบวนการตรวจสอบหรือกระทบยอดระหว่างระบบ งานเดิมและระบบงานใหม่อย่างเหมาะสม	2							
15) มีการเปิดการบันทึกเหตุการณ์หรือ Log สำหรับการเข้า ถึงฐานข้อมูลของโปรแกรมระบบบัญชี	2							
16) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขย้อนหลัง หลังจาก ปิดงานประจำวัน	3							
17) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขรายการโดยไร้ร่องรอย	3							
18) มีการสำรองข้อมูลของโปรแกรมระบบบัญชีอย่างน้อยวันละครั้ง	2							
19) มีการเก็บรักษาสื่อสำรองข้อมูลไว้ในที่ปลอดภัย	3							
รวม	46							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน

.....

ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

.....

3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี

รายการ	ผลกระทบ งบการเงิน	ไม่มี กิจกรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
1) มีการควบคุมการใช้แบบฟอร์มทางการเงินการบัญชี	3							
2) มีการตรวจสอบและอนุมัติรายการก่อนการบันทึกข้อมูล ในโปรแกรมระบบบัญชี	3							
3) มีการสอบถามความถูกต้องในการบันทึกบัญชี	3							
4) จัดเก็บข้อมูล/เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้ในที่ ปลอดภัย	3							
5) เอกสารหลักฐานทางการเงินที่ถูกต้องเล็กน้อยได้นำมาแนบติดไว้ กับสำเนา	3							
6) มีรายงานการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน	1							
7) มีการสอบถามข้อมูลจากระบบงานแต่ละระบบไปบัญชี แยกประเภท	3							
8) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขย้อนหลัง หลังจาก ปิดงานประจำวัน	3							
9) โปรแกรมระบบบัญชีไม่สามารถแก้ไขรายการโดยไร้ร่องรอย	3							
การรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ								
10) มีการกำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติในการควบคุม การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	2							
11) มีกระบวนการติดตามการถือปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับ การรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายใน สหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ	1							
การรักษาความปลอดภัยทางกายภาพ								
12) มีการควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สำคัญ จากบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	1							
การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล								
13) มีการกำหนดให้ผู้ใช้งานแต่ละรายมี User Account เป็นของตัวเอง ไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น	2							
14) มีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานในการใช้กิจกรรมต่างๆ ของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์เป็นไปตามหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งคำนึงถึงการแบ่งแยกหน้าที่ที่ดีและเหมาะสม	3							
15) มีการสอบถามสิทธิการใช้งานของผู้ใช้งานในระบบบัญชี คอมพิวเตอร์ ณ ปัจจุบันว่าสอดคล้องตามหน้าที่ความ รับผิดชอบ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	1							
16) มีการติดตั้งระบบป้องกันไวรัสให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สำคัญทุกเครื่องและปรับปรุงระบบป้องกันไวรัสให้เป็น ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1							

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
การพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบบัญชีคอมพิวเตอร์								
17) ในกรณีที่มีการแปลงข้อมูลจากระบบเดิมไประบบงานใหม่ มีกระบวนการตรวจสอบหรือกระทบยอดระหว่างระบบงานเดิมและระบบงานใหม่อย่างเหมาะสม	2							
18) มีการอนุมัติตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาระบบงานใหม่ในทุกขั้นตอนจากผู้บริหารของสหกรณ์	2							
การควบคุมดูแลเอกสารการปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์								
19) มีการจัดทำเอกสารด้านฐานข้อมูลที่เป็นต้องมี ได้แก่ โครงสร้างฐานข้อมูล (Data Structure) หรือพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)	1							
20) มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับคู่มือการใช้ระบบงานสำหรับผู้ใช้งาน	1							
21) มีการปรับปรุงเอกสารสนับสนุนการปฏิบัติงานสำหรับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1							
22) มีการจัดเก็บเอกสารสนับสนุนการปฏิบัติงานสำหรับระบบบัญชีให้อยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยและสามารถเรียกใช้งานได้	1							
การเข้าถึงฐานข้อมูลระบบบัญชีคอมพิวเตอร์								
23) มีการกำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่านในการเข้าถึงฐานข้อมูลอย่างรัดกุมเพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลพื้นฐานข้อมูลโดยตรง	3							
24) มีการอนุมัติการเข้าถึงฐานข้อมูลเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลโดยตรงจากผู้บริหารของสหกรณ์อย่างเหมาะสม	3							
25) มีการเปิดการบันทึกเหตุการณ์หรือ Log สำหรับการเข้าถึงฐานข้อมูลของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์	1							
การสำรองข้อมูลของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์								
26) มีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการสำรองข้อมูล โดยครอบคลุมรายละเอียดอย่างน้อยดังนี้ - ข้อมูลที่ต้องสำรองและความถี่ในการสำรอง - ประเภทสื่อบันทึก - จำนวนที่ต้องสำรอง - ขั้นตอนและวิธีการสำรองข้อมูลโดยละเอียด - สถานที่และวิธีการเก็บรักษาสื่อบันทึก	1							
27) มีการสำรองข้อมูลหรือรายการบัญชีของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์อย่างน้อยวันละครั้งและเป็นประจำสม่ำเสมอ	1							
28) มีการเก็บรักษาสื่อสำรองข้อมูลไว้ที่ปลอดภัยทั้งในและนอกสถานที่ของสหกรณ์เพื่อความปลอดภัยในกรณีที่สถานที่ปฏิบัติงานได้รับความเสียหาย	1							

รายการ	ผล กระทบ งบการ เงิน	ไม่มี กิจ กรรม	ก่อนการสอบบัญชี			หลังการสอบบัญชี		
			มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน	มี	ไม่มี	มีการ ควบคุมอื่น ทดแทน
กรณีใช้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากบุคคลภายนอก								
29) มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้บริการและคัดเลือกผู้ให้บริการที่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่รอบคอบรัดกุม	1							
30) มีข้อสัญญาาระหว่างสหกรณ์กับผู้ให้บริการซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่ระบุเกี่ยวกับการรักษาความลับของข้อมูลและขอบเขตงานและเงื่อนไขในการให้บริการอย่างชัดเจน	1							
31) มีการควบคุมผู้ให้บริการอย่างเข้มงวดในการปฏิบัติตามระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของระบบงาน การพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบงาน การสำรองข้อมูลที่สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรได้กำหนดขึ้น	1							
32) มีการดำเนินการให้ผู้ให้บริการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	1							
33) มีการกำหนดให้ผู้ให้บริการมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ปัญหาต่างๆ และแนวทางแก้ไขให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างน้อยเดือนละครั้ง	1							
การตรวจสอบการควบคุมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ								
34) มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน ของรายการที่มีการบันทึกประมวลผลและออกรายงานในแต่ละระบบงานของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์โดยหน่วยงานภายในหรือบุคคลภายนอก	1							
รวม	60							

การควบคุมอื่นทดแทน

ข้อ 1.....

คะแนน
ผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับ

รายงานผลการประเมิน^๕คุณภาพการควบคุมภายใน แบบมาตรฐาน
 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
 จังหวัด.....
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

ผลการประเมิน
(ดีมาก, ดี, พอใช้, ต้องปรับปรุง)

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

ส่วนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

- 2.1 วงจรรายได้
 - 2.1.1 การให้เงินกู้และลูกหนี้เงินกู้
 - 2.1.2 การขายสินค้าและลูกหนี้การค้า
 - 2.1.3 การบริการ
- 2.2 วงจรค่าใช้จ่าย
 - 2.2.1 การซื้อสินค้าและเจ้าหนี้การค้า
 - 2.2.2 ค่าใช้จ่าย

รายการในงบดุลและอื่นๆ

- 2.3 เงินสด/เงินฝากธนาคารและสหกรณ์อื่นๆ/
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
- 2.4 สินค้าคงเหลือ
- 2.5 เงินลงทุน
- 2.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- 2.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- 2.8 ลูกหนี้อื่น/สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น/สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
- 2.9 เงินรับฝาก
- 2.10 เจ้าหนี้เงินกู้/เจ้าหนี้เช่าซื้อทรัพย์สิน/สัญญาเช่าระยะยาว/
ตัวสัญญาใช้เงิน
- 2.11 หนี้สินหมุนเวียนอื่น/หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
- 2.12 ทุนของสหกรณ์
- 2.13 ภาษีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และอื่นๆ

ส่วนที่ 3 การจัดทำบัญชีและงบการเงิน

- 3.1 จัดทำบัญชีด้วยมือ/3.2 จัดทำบัญชีด้วยมือและโปรแกรมระบบบัญชี/
 - 3.3 จัดทำบัญชีด้วยโปรแกรมระบบบัญชี (โปรแกรมฯ จะแสดง
ชื่อที่ผู้สอบบัญชีเลือกประเมินฯ เท่านั้น
สรุปผลการประเมิน^๕คุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับ
- โดย.....ผู้สอบบัญชีภาครัฐ/ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
.....วันที่ประเมิน

หมายเหตุ รายการที่กำหนดคะแนนการควบคุมภายใน = 0 จะไม่แสดงรายการ

ที่ กษ 0404/ว.67

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

23 สิงหาคม 2554

เรื่อง แนวปฏิบัติงานสอบบัญชีกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

เรียน ผู้สอบบัญชี

อ้างอิง 1. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ กษ 1115/073 ลงวันที่ 22 กันยายน 2553
2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ กษ 1115/25 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2554

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบกระดาษทำการ 3 แบบ

ตามหนังสือที่อ้างอิง นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ซึ่งส่วนใหญ่สหกรณ์ปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด รวมทั้งการดำเนินธุรกิจดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานสอบบัญชี ไว้ดังนี้

1. การวางแผนงานสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี พร้อมทั้งจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม และแนวการสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชี และจัดทำกระดาษทำการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

2. การจัดทำรายงานการสอบบัญชี

2.1 การสอบบัญชีระหว่างปี หากพบว่าสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์แนวทางปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด หรือการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานเป็นข้อสังเกตไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี พร้อมนำข้อสังเกตดังกล่าวเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

2.2 การสอบบัญชีประจำปี

2.2.1 รายงานของผู้สอบบัญชี

(1) ให้เพิ่มวรรคเน้นไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี กรณีสหกรณ์ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสหกรณ์และแนวทางปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) กรณีสหกรณ์ไม่เปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอหรือไม่สามารถตรวจสอบเอกสารหลักฐานได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาการแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากไม่มีเงื่อนไข พร้อมทั้งเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการและประชุมใหญ่ เพื่อชี้แจงให้สหกรณ์ทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากไม่มีเงื่อนไข รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสหกรณ์

2.2.2 รายงานผลการตรวจสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีรายงานดังนี้

(1) การดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายเป็นไปตามกฎหมาย สหกรณ์ และแนวทางปฏิบัติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) ผลกระทบต่อเงินทุนของสหกรณ์

(3) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว
อนึ่ง กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากบำรุงการกุศลให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันโดยอนุโลม
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**
(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5776

โทรสาร 0 2282 1019

รหัสอ้างอิง.....

ชื่อ	วันที่
ตรวจสอบโดย	
สอบทานโดย	

สหกรณ์.....จำกัด

กระดาดำการวิเคราะหผลกำไรจากการจำหน่ายสลากรีนแบ่งรัฐบาล/สลากรีนบ้ำรุงการกุศล

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

ที่	ชื่อผู้สัญญา	สัญญา ลงวันที่	รายได้ จากการขาย	ต้นทุนชื่อ		กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	ค่าใช้จ่าย ดำเนินงาน	กำไรสุทธิจากการจำหน่ายสลากรีน		หมายเหตุ	
				ต่อเล่ม	จำนวนเงินรวม			ร้อยละ	จำนวนเงิน		ร้อยละ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)

สรุปผลการตรวจสอบและข้อสังเกต

(13)

.....

.....

.....

.....

.....

รหัสอ้างอิง.....

ชื่อ	วันที่
ตรวจสอบโดย	
สอบทานโดย	

สทกรณี.....จำกัด
กระด้าทำกาารวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนในสลาากินแบ่งรัฐบาล/สลาากำรุงกาารกุศล
สำหรัปีสินสุวัันที่.....

ที่	ชื่อคู่สัญญา (2)	สัญญาลงวันที่ (3)	ต้นทุนเงินลงทุน		ผลตอบแทนจากการลงทุน		หมายเหตุ (8)
			ต่อเล่ม (4)	จำนวนเงินรวม (5)	ร้อยละ (6)	จำนวนเงิน (7)	
(1)							

สรุปผลการตรวจสอบและข้อสังเกต (9)

.....

.....

.....

.....

ที่ กษ 1115/073

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

22 กันยายน 2553

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์บางแห่งได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก และ/หรือบุคคลภายนอก โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกและสหกรณ์ และสหกรณ์จะนำรายได้ดังกล่าวมาจัดเป็นสวัสดิการให้แก่สมาชิกซึ่งทำให้เป็นแบบอย่างแก่สหกรณ์อื่น จึงก่อให้เกิดปัญหาว่าสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าวได้หรือไม่

นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตามผลการประชุมหารือร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมสรรพากร ดังนี้

1. ธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย ไม่ใช่กิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ตามความมาตรา 33 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ประกอบกับลักษณะการดำเนินธุรกิจดังกล่าวเข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน จึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อธุรกิจเอกชนอื่นเนื่องมาจากสหกรณ์ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นหากให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในลักษณะที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเช่นเดียวกับธุรกิจเอกชน จะส่งผลกระทบต่อการยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ของระบบสหกรณ์โดยรวมได้

2. หากสหกรณ์เห็นว่าสมาชิกจะได้รับประโยชน์จากธุรกิจดังกล่าว สหกรณ์จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะต้องไม่เป็นผู้ดำเนินธุรกิจในลักษณะจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเสียเอง เช่น การจัดทำโครงการเพื่อให้สมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลกู้เงินเพื่อนำไปลงทุน และสหกรณ์จะต้องเป็นเพียงผู้แทนของบรรดาสมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าว และคิดค่าตอบแทนได้เฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเป็นผู้แทนของบรรดาสมาชิกในธุรกิจดังกล่าวเท่านั้น เพื่อมิให้เข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน

3. ขอให้แจ้งสหกรณ์จังหวัดตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ หากพบว่าสหกรณ์ในความรับผิดชอบดำเนินธุรกิจในลักษณะดังกล่าว ให้ใช้อำนาจตามมาตรา 22(1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามที่ได้รับมอบอำนาจออกคำสั่งให้สหกรณ์ปฏิบัติเป็นไปตามนัยข้อ 2 รวมทั้งให้เพิกถอนการรับจดทะเบียนข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของสหกรณ์และความเสียหายที่อาจพึงเกิดขึ้นต่อสหกรณ์ประกอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **จิตรกร สามประดิษฐ์**
(นายจิตรกร สามประดิษฐ์)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย
โทร. 0 2282 6595
โทรสาร 0 2282 5042
E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th
<http://webhost.cpd.go.th.rlo>

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 6595
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rlo@cpd.go.th <http://webhost.cpd.go.th/rlo>

ที่ กษ 1115/25 วันที่ 9 มิถุนายน 2554

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย (เพิ่มเติม)

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/073 ลงวันที่ 22 กันยายน 2553 นายทะเบียนสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิกและ/หรือบุคคลภายนอก และวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ หากสหกรณ์เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิก รวมทั้งให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในความรับผิดชอบ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาข้อเท็จจริงและลักษณะการดำเนินธุรกิจดังกล่าวแล้วเห็นว่าเพื่อมิให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจโดยลักษณะที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ หลักการสหกรณ์และกฎหมายอื่น รวมทั้งมิให้เกิดความเสียหายต่อระบบสหกรณ์โดยรวม จึงกำหนดให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. สหกรณ์เป็นนิติบุคคลที่มีสภาพและวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะตามกฎหมายสหกรณ์ ที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์และจะต้องดำเนินธุรกิจในลักษณะที่จะไม่แสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน ประกอบกับลักษณะการดำเนินงานและโครงสร้างภาษีสหกรณ์ก่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการค้าและทำให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม จึงไม่เหมาะสมที่จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแข่งขันกับเอกชนอีกทั้งประชาชนยังสามารถจัดตั้งนิติบุคคลรูปอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจแสวงหาผลกำไรโดยตรง หรือขอรับการจัดสรรสลากฯ ในฐานะบุคคลธรรมดาที่ย่อมสามารถกระทำได้ ดังนั้น จึงมิให้รับจดทะเบียนสหกรณ์จัดตั้งใหม่ที่จะดำเนินธุรกิจดังกล่าวต่อไป

2. การจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สสร.) จะจัดสรรให้แก่สหกรณ์ในฐานะผู้ค้ารายย่อยในจำนวนเพียง 19-45 เล่มต่อสหกรณ์ต่องวด ซึ่งไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่สมาชิกตามที่กล่าวอ้าง ทำให้สหกรณ์จะต้องซื้อหรือทำสัญญาซื้อเพิ่มเติมจากตัวแทนจำหน่าย โดยมีทั้งตัวแทนที่ได้รับจัดสรรจาก สสร. โดยตรงและตัวแทนที่ไม่ได้รับจัดสรรโดยตรง ประกอบกับเกิดปัญหาข้อร้องเรียนว่ากรรมการดำเนินการเข้าไปมีส่วนได้เสียและผลประโยชน์จากธุรกิจดังกล่าว การทำสัญญาซื้อขายทางบัญชีโดยไม่มีการส่งมอบสลากฯ กันจริง รวมทั้งสหกรณ์กระทำการในลักษณะที่จะทำให้เกิดการขายสลากฯ เกินราคาที่กำหนด ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ระบบสหกรณ์โดยรวม จึงกำหนดให้มีการตรวจสอบและดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีที่สหกรณ์ได้จัดทำโครงการฯ ให้สมาชิกกู้เงินเพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว และให้สหกรณ์เป็นเพียงตัวแทนของบรรดาสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้เดิม เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อระบบสหกรณ์โดยรวม ให้แจ้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบราคาในการซื้อขายหรือทำสัญญาซื้อขายว่าจะเป็นผลทำให้สมาชิกต้องจำหน่ายสลากฯ เกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่งหรือไม่ เนื่องจากเป็นความผิดตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

รวมทั้งให้ตรวจสอบกรณีการซื้อขายผ่านทางบัญชีโดยไม่มีการส่งมอบสลากฯ กันจริง ทั้งนี้ หากตรวจพบให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งยับยั้ง หรือให้ยุติการดำเนินการ หรือแก้ไขข้อบกพร่อง (แล้วแต่กรณี) หากสหกรณ์ไต่ถามขอให้แจ้งผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา 22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ต่อไป

(2) กรณีสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นมาโดยสมาชิกที่เป็นผู้ค้าสลากรายย่อยและได้รับการจัดสรรสลากฯ จาก สสร. ไว้แล้ว หากมีการจัดหาสลากฯ เพิ่มเติมจากตัวแทนจำหน่าย ให้แจ้งผู้ตรวจการสหกรณ์เข้าตรวจสอบโดยถือปฏิบัติตามนัย (1) และหากเห็นว่าสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นนั้นไม่อาจดำเนินกิจการให้เกิดผลดี หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ ระบบสหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม ก็ให้พิจารณาสั่งเลิกสหกรณ์ดังกล่าวเสีย

(3) สหกรณ์อื่นใดที่มีได้จัดตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นผู้มีอาชีพหลักในการค้าสลากรายย่อย และไม่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด หากได้รับการจัดสรรจาก สสร. ไว้แล้ว ให้ดำเนินธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้เฉพาะส่วนที่ได้รับการจัดสรรไว้และให้ยุติการดำเนินธุรกิจดังกล่าวทันทีที่ครบกำหนดการจัดสรร

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการอย่างเคร่งครัด

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. 0 2628 5776

ที่ กษ 0404/ว 65

วันที่ 23 สิงหาคม 2554

เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติงานสอบบัญชี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดคู่มือระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติไปแล้วนั้น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับนโยบายกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้ปรับปรุงคู่มือระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC และชักซ้อมการปฏิบัติงานสอบบัญชี ดังนี้

1. ให้ยกเลิกข้อความในคู่มือระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC ส่วนที่ 1 มาตรฐานสำนักงาน ข้อ 6 การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า หน้าที่ 25-31 และส่วนที่ 2 มาตรฐานกระบวนการสอบบัญชี ข้อ 1 การกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) หน้า 42-44 และ Flow Chart หน้า 47 และใช้เอกสารที่แนบท้ายหนังสือนี้แทน

2. ให้ยกเลิก **ข้อความย่อหน้าสุดท้าย** ของหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่วทกษ 0402/ว30 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2554 เรื่อง ขอความร่วมมือในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลการปฏิบัติงานในระบบแผนผลการปฏิบัติงาน 2554 (CAD_PLAN54) และระบบฐานข้อมูลข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_FLAW54) ให้ตรงตามความจริง เฉพาะที่ระบุไว้ว่า “หากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดใด มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและแก้ไขย้อนหลัง ให้จัดทำเป็นหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 เพื่ออนุญาตให้ดำเนินการได้เป็นกรณีๆ ไป” และให้ปฏิบัติตามคู่มือระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี หน้าที่ 18 คือ “ผู้สอบบัญชีสามารถขอขยายเวลาปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีได้ โดยจัดทำหนังสือขออนุญาตขยายเวลาปฏิบัติงานสอบบัญชี (ตามเอกสารหมายเลข 1) พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นเสนอต่อหัวหน้า สตส. พิจารณาอนุญาตตามที่เห็นสมควร กรณีหัวหน้า สตส. เป็นผู้สอบบัญชีสามารถขอขยายเวลาปฏิบัติงานโดยเสนอต่อผู้อำนวยการ สตท. พิจารณาตามที่เห็นสมควร”

อนึ่ง สำหรับสหกรณ์ที่ชำระบัญชี ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติ ดังนี้

(1) ดำเนินการตรวจสอบรับรองบุคคลของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(2) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอยู่ระหว่างการชำระบัญชี เพื่อชำระสะสางกิจการ จัดการชำระหนี้และจำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่ต้องรายงานการติดตามความเคลื่อนไหวในการทำหน้าที่ของผู้ชำระบัญชี จนกว่าผู้ชำระบัญชีจะเสนอรายงานการชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระบัญชีต่อผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบและรับรองตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 87 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34 และมาตรา 35

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

6. การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า

สตส. ควรประเมินและสอบทานสถานภาพของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเพื่อประกอบการพิจารณา จำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามสถานภาพ และนำเข้าสู่กระบวนการที่เหมาะสม

1. การจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

หัวหน้า สตส. จำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามสถานภาพที่กำหนด โดยพิจารณาจากฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน ความสามารถในการจัดทำบัญชีและงบทดลองให้ตรวจสอบรวมทั้งข้อบกพร่องและสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษหรือมีความเสี่ยงที่ผิดปกติ ในการจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแบ่งออกเป็น

1.1 กลุ่มวางแผนการตรวจสอบบัญชี

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จัดอยู่ในกลุ่มวางแผนการตรวจสอบบัญชี หัวหน้า สตส. จะต้องมีการมอบหมายงานและแต่งตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน แบ่งได้เป็น

1.1.1 **กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ** หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถจัดทำบัญชี งบทดลองและรายละเอียดประกอบได้

1.1.2 **กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ** แบ่งเป็น

(1) **กลุ่มทำบัญชีไม่ได้** หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีเจ้าหน้าที่บัญชีหรือมีเจ้าหน้าที่บัญชีแต่ยังทำบัญชีไม่ได้ เช่น ไม่สามารถบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีขึ้นต้นหรือสมุดบัญชีขึ้นปลายได้ เป็นต้น

(2) **กลุ่มทำงานทดลองไม่ได้** หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่สามารถบันทึกบัญชีต่างๆ ได้ แต่ยังไม่สามารถทำงานทดลองได้

1.1.3 **กลุ่มจัดตั้งใหม่** หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ในระหว่างปี และจัดตั้งใหม่ในปีก่อนซึ่งยังไม่ได้ดำเนินกิจการหรือผู้สอบบัญชียังไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

1.2 กลุ่มไม่วางแผนการตรวจสอบบัญชี

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จัดอยู่ในกลุ่มไม่วางแผนการตรวจสอบบัญชี จะต้องเป็นกลุ่มที่หัวหน้า สตส. ได้จัดทำหนังสือเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ให้พิจารณาล้างเลิกตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 รวมทั้งกรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรย่อยเลิกตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และมาตรา 32 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ยังไม่สั่งเลิกหรือประกาศเลิก หัวหน้า สตส. ไม่ต้องมอบหมายงานและแต่งตั้งผู้สอบบัญชี กลุ่มไม่วางแผนการตรวจสอบบัญชีแบ่งได้เป็น

1.2.1 **กลุ่มอาจถูกสั่งเลิก** หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ดังนี้

- สหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกได้ตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

- (1) สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียนหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่หยุดดำเนินการ

- (2) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน

- (3) สหกรณ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม

- กลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกได้ตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ดังนี้

- (1) ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

- (2) กลุ่มเกษตรกรไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันรับจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี

- (3) กลุ่มเกษตรกรไม่ส่งสำเนางบดุลต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตามมาตรา 24 วรรคสี่ เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน

- (4) การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่กลุ่มเกษตรกรนั้น หรือกลุ่มเกษตรกรไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีต่อไปได้

1.2.2 **กลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย** หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ต้องเลิกตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามมาตรา 32 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ดังนี้

- สหกรณ์ที่ต้องเลิกตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

- (1) มีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ

- (2) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าสิบคน

- (3) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

- (4) ล้มละลาย

- (5) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา 71

- กลุ่มเกษตรกรที่ต้องเลิกตามมาตรา 32 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ดังนี้

- (1) ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

- (2) กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกน้อยกว่าสามสิบคน ติดต่อกันเกินหนึ่งร้อย

ยี่สิบวัน

- (3) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

- (4) ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย

- (5) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา 33

2. การจัดสรร/กลุ่มเกษตรกรเข้าสู่กระบวนการต่างๆ

หัวหน้า สตส. จัดสรร/กลุ่มเกษตรกรเข้าสู่กระบวนการที่กำหนด ดังนี้

2.1 กระบวนการมอบหมายงาน ให้ดำเนินการมอบหมายงานและแต่งตั้งผู้สอบบัญชี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ใน**กลุ่มวางแผนการตรวจสอบบัญชี** ได้แก่ กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบและกลุ่มจัดตั้งใหม่ ในระหว่างการตรวจสอบบัญชีหากผู้สอบบัญชีพบว่า

กรณีที่ 1 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับมอบหมายอยู่ในเกณฑ์อาจถูกสั่งเลิกตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินในปีที่ได้รับมอบหมายพร้อมทั้งให้ปฏิบัติตามกระบวนการเสนอเลิกด้วย

กรณีที่ 2 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับมอบหมายอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องเลิกตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามมาตรา 32 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ผู้สอบบัญชีไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบบัญชีในปีที่ได้รับการมอบหมายและแต่งตั้งผู้สอบบัญชี แต่ให้ปฏิบัติตามกระบวนการเสนอเลิก

2.2 กระบวนการแสดงความเห็นต่องบการเงิน สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่**พร้อมรับการตรวจสอบ** ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) ในกิจกรรมสอบบัญชีระหว่างปีและสอบบัญชีประจำปี ในการวางแผนงานสอบบัญชีให้คำนึงถึงความพร้อมของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร แต่ไม่ควรเกิน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี เว้นแต่เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรขนาดใหญ่ที่มีการดำเนินธุรกิจในลักษณะพิเศษ หรือมีข้อบกพร่องทางการเงินที่ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องตรวจสอบบัญชีเกินกว่า 90 วัน ทั้งนี้ ก่อนวันสิ้นปีทางบัญชี 30 วัน ให้ผู้สอบบัญชีเข้าประเมินความพร้อมของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอีกครั้ง เพื่อเร่งรัดให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดทำบัญชี งบทดลองและรายละเอียดประกอบ

2.3 กระบวนการวางรูปบัญชี สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ใน**กลุ่มจัดตั้งใหม่** ให้หัวหน้า สตส. พิจารณาความรู้ความสามารถของผู้รับผิดชอบในการวางรูปบัญชี พร้อมทั้งการมอบหมายงานสอบบัญชีให้เหมาะสมกับระดับความยากในการสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้จัดตั้งใหม่ หรือกรณีที่ต้องการแยกผู้รับผิดชอบการวางรูปบัญชี กับการสอบบัญชีออกจากกัน หัวหน้า สตส. สามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละลักษณะธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ภายหลังจากการเสร็จสิ้นการวางรูปบัญชีแล้ว ให้ผู้ปฏิบัติจัดทำรายงานผลการกำกับดูแลโดยการวางรูปบัญชี (ตามเอกสารหมายเลข 6) เสนอหัวหน้า สตส. เพื่อทราบ

2.4 กระบวนการสอนแนะ/อบรม สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ใน**กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ** ให้ สตส. และ/หรือ สตท. ดำเนินการสอนแนะและ/หรืออบรมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้สามารถจัดทำบัญชี งบทดลองและงบการเงินได้

ภายหลังจากการเสร็จสิ้นการสอนแนะ/อบรมแล้ว ให้ผู้ปฏิบัติจัดทำรายงานผลการกำกับดูแลโดยการสอนแนะ และ/หรืออบรม (ตามเอกสารหมายเลข 6) เสนอหัวหน้า สตส. เพื่อทราบ

2.5 กระบวนการเสนอเลิก สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา 70 และ มาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 รวมทั้งมาตรา 32 และมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 ให้ปฏิบัติดังนี้

2.5.1 กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องเลิก ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 และพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 32 ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ผู้สอบบัญชีไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบบัญชี ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 และมาตรา 105 และพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25 และให้ผู้สอบบัญชีรวบรวมหลักฐานและข้อเท็จจริงของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรประกอบรายงานเสนอ นายทะเบียนสหกรณ์เพื่อปิดประกาศการเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(2) กรณีสหกรณ์เลิก แต่นายทะเบียนสหกรณ์ยังไม่ได้ประกาศเลิกให้สำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่ ขอให้แจ้งสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ทราบประกาศเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วย

2.5.2 กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอาจถูกสั่งเลิก และอยู่ในระหว่าง นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาสั่งเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 และ พระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 มาตรา 33 ให้ปฏิบัติดังนี้

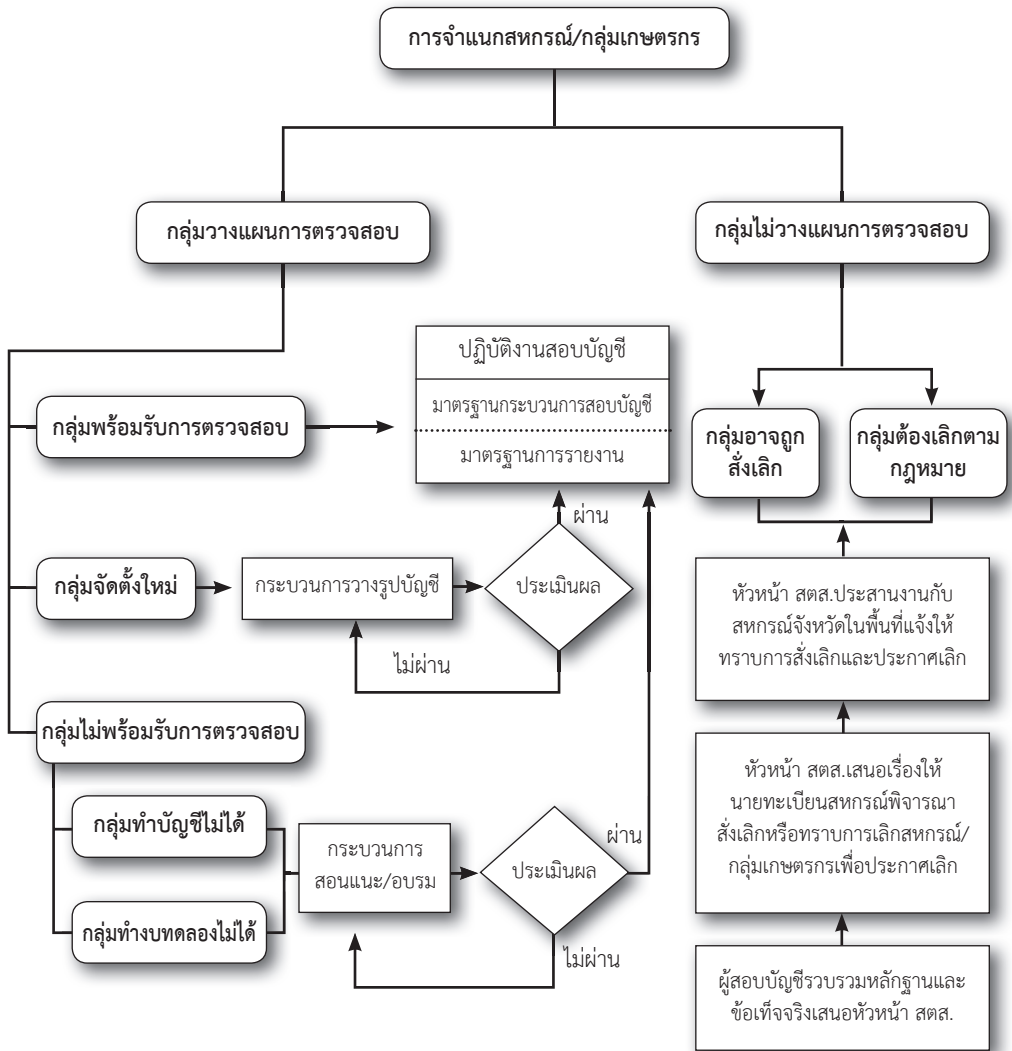
(1) ผู้สอบบัญชีไม่ต้องวางแผนตรวจสอบบัญชี ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 และมาตรา 105 และตามพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25 ภายหลังจากที่ได้เสนอนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาสั่งเลิก ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีจะต้องรวบรวม หลักฐานและข้อเท็จจริงของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรประกอบรายงานเสนอนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อ พิจารณาสั่งเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(2) ให้ประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่ ขอให้แจ้งสำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ทราบการสั่งเลิกและการประกาศเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วย

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในกระบวนการเสนอเลิกแล้วต่อมาได้รับแจ้งจาก สำนักงานสหกรณ์จังหวัดว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวได้แก้ไขแล้ว ส่งผลให้ไม่เข้าเงื่อนไขตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 และมาตรา 71 และพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547 มาตรา 32 และมาตรา 33 ให้สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์พิจารณาการมอบหมายและแต่งตั้ง ผู้สอบบัญชี รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) โดยบันทึกข้อมูลผ่าน Intranet เพื่อเปลี่ยนจากกลุ่มไม่วางแผนการตรวจสอบบัญชีเป็นกลุ่มวางแผนการตรวจสอบบัญชี พร้อมทั้ง จัดกลุ่มย่อยแยกเป็นกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ หรือกลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ เพื่อเข้าสู่กระบวนการ แสดงความเห็นต่องบการเงิน หรือกระบวนการสอนแนะ/อบรมแล้วแต่กรณี

อนึ่ง ภายหลังจากดำเนินการตามกระบวนการวางรูปบัญชี และกระบวนการสอนแนะ/อบรม แล้ว หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพร้อมรับการตรวจสอบ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำแผนปฏิบัติงานสอบบัญชี รายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแสดงความเห็นต่องบการเงินต่อไป

การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า

ส่วนที่ 2 มาตรฐานกระบวนการสอบบัญชี

1. การกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA)

เมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสภกรณ์ /กลุ่มเกษตรกร (PA) โดยดำเนินการดังนี้

1.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ต้องตรวจสอบจากรายงานผลการตรวจสอบบัญชีและกระดาษทำการในปีก่อน ผลการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของปีก่อน รวมทั้งสอบถามผู้สอบบัญชีปีก่อนเพื่อพิจารณาประกอบการกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA)

1.2 เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการสภกรณ์หรือประสานงานโดยวิธีการใดๆ ได้ตามความเหมาะสม เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการให้บริการสอบบัญชี รวมทั้งแนะนำสภกรณ์ที่คาดว่าจะจัดทำบทดลองและรายละเอียดประกอบแล้วเสร็จ ให้แจ้งกำหนดการความร่วมมือที่จะให้ผู้สอบบัญชีเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี โดยจัดทำหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชี (ตามเอกสารหมายเลข 10) เพื่อพิจารณาประกอบการกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA)

อนึ่ง ในการชี้แจงและทำความเข้าใจสภกรณ์เกี่ยวกับขั้นตอนให้บริการสอบบัญชี รวมทั้งแนะนำสภกรณ์ให้จัดทำหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชีนั้น หัวหน้า สตส. อาจใช้วิธีจัดประชุมสภกรณ์ในจังหวัดเพื่อชี้แจงในคราวเดียวกันก็ได้

กรณีกลุ่มเกษตรกรให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

1.3 จัดทำแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) สำหรับกลุ่มวางแผนการตรวจสอบบัญชี ซึ่งแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีดังกล่าวกำหนดดังนี้

1.3.1 กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ให้ผู้สอบบัญชีกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานในกิจกรรมสอบบัญชีระหว่างปี และกิจกรรมสอบบัญชีประจำปี โดยประมาณว่าจะปฏิบัติงานในเดือนใด

ทั้งนี้ การกำหนดแผนปฏิบัติงานกิจกรรมสอบบัญชีประจำปีไม่ควรเกิน 90 วัน ตามที่กล่าวไว้แล้วใน ส่วนที่ 1 ข้อ 6 การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า ข้อ 2.2 กระบวนการแสดงความเห็นต่อการเงิน

1.3.2 กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ ให้ผู้สอบบัญชีกำหนดเป้าหมายการสอนแนะ/อบรมเพื่อสอนการจัดทำบัญชี บทดลอง งบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้แก่สภกรณ์/กลุ่มเกษตรกรโดยประมาณว่าจะปฏิบัติงานในเดือนใด

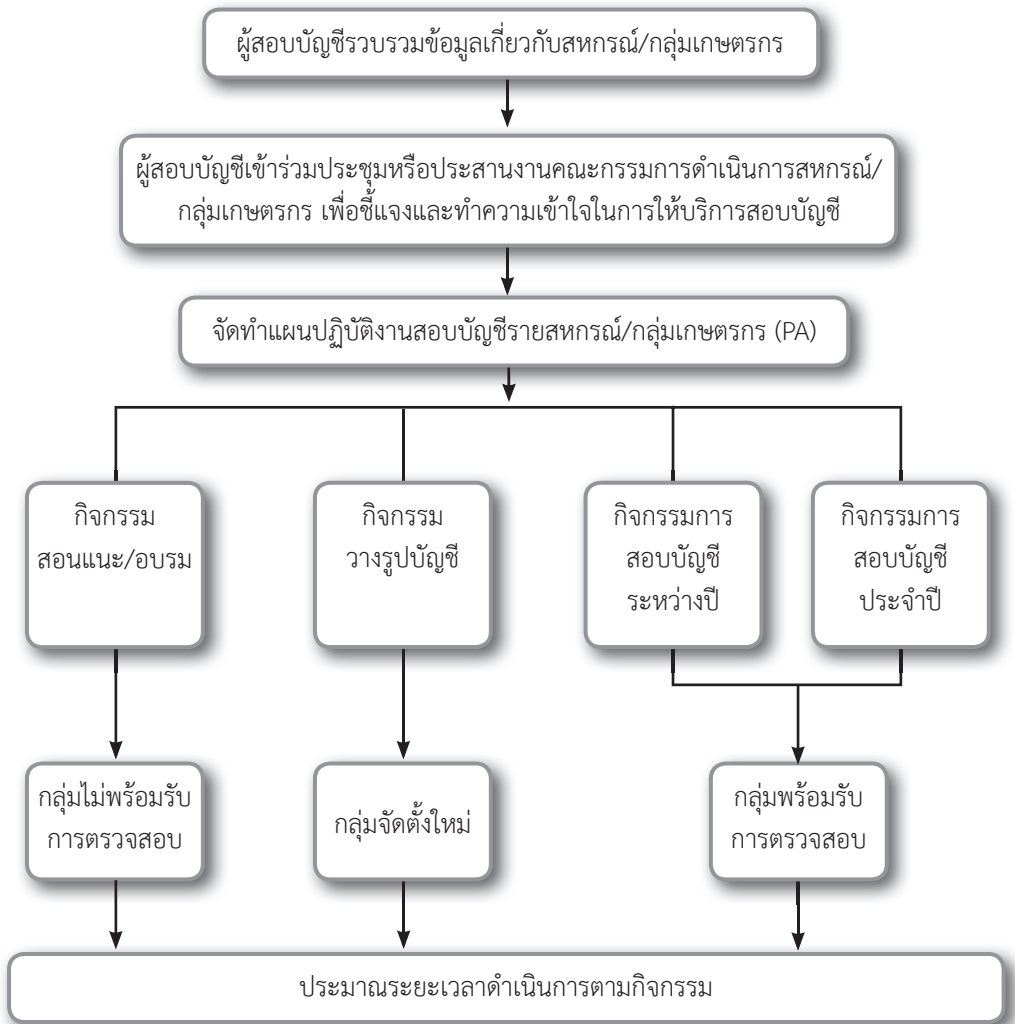
1.3.3 กลุ่มจัดตั้งใหม่ ให้ผู้สอบบัญชีกำหนดเป้าหมายการวางรูปบัญชี โดยประมาณว่าจะปฏิบัติงานในเดือนใด

ทั้งนี้ กรณีที่เป็นกลุ่มตาม ข้อ 1.3.2 – ข้อ 1.3.3 หากภายหลังมีความพร้อมรับการตรวจสอบให้วางแผนกิจกรรมสอบบัญชีระหว่างปี และกิจกรรมสอบบัญชีประจำปีโดยประมาณว่าจะปฏิบัติงานในเดือนใดไว้ในรายงานแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (RA) อนึ่ง กรณีกิจกรรมสอบบัญชีระหว่างปีสำหรับสภกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มดังกล่าว ให้ผู้สอบบัญชีใช้ดุลยพินิจได้ตามความเหมาะสม

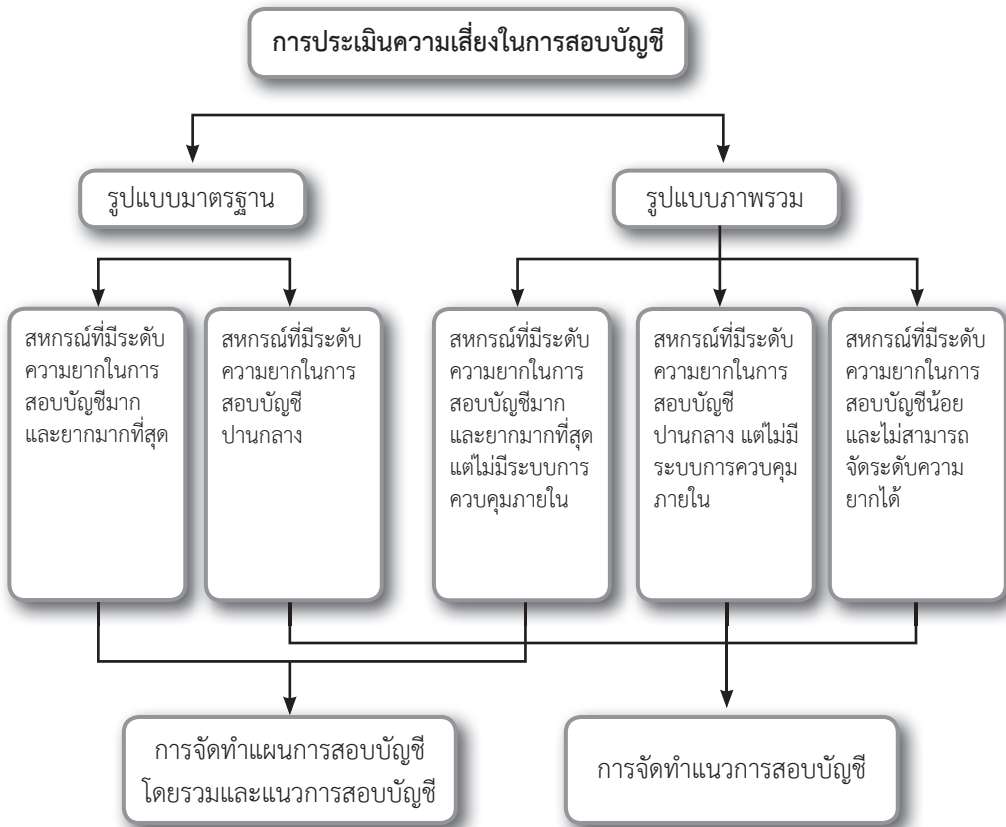
สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) ให้ผู้สอบบัญชีเสนอหัวหน้า สตส. เพื่อทราบ แล้วบันทึกข้อมูลผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ตุลาคม ของทุกปี

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA) แล้ว หากผู้สอบบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนดโดยมีเหตุผลอันสมควร ผู้สอบบัญชีสามารถปรับเปลี่ยนแผนได้โดยได้รับอนุญาตจาก หัวหน้า สตส. โดยจัดทำเป็นหนังสือขออนุญาต พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น กรณีหัวหน้า สตส. เป็นผู้สอบบัญชีจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ สตท.

การกำหนดแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (PA)

การวางแผนงานสอบบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ...../.....

.....ที่ตั้ง.....

วันที่.....

เรื่อง การสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

อ้างถึง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../..... ลงวันที่.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการสอบบัญชีและงบการเงิน จำนวน 1 ชุด

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่อ้างถึง ได้แต่งตั้ง.....เป็นผู้สอบบัญชี
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....จังหวัด..... สำหรับปี
สิ้นสุดวันที่.....นั้น ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของ
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์..... ขอส่งสำเนารายงานการสอบบัญชี
และงบการเงิน จำนวน 1 ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

โทร.

โทรสาร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. 0 2628 5776

ที่ กษ 0404/ว 1

วันที่ 10 มกราคม 2554

เรื่อง การประเมินคุณภาพงานสอบบัญชี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ 1-10/

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดให้มีการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์และให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีไปแล้ว นั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดหลักเกณฑ์และแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบัน และถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิกแบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในคู่มือการสอบทานงานสอบบัญชี
2. การประเมินผลงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ให้ถือปฏิบัติตามแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีตามเอกสารแนบท้ายหนังสือนี้ โดยผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานสอบบัญชีได้คุณภาพตามมาตรฐานต้องมีผลการประเมินตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
3. กรณีผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีพิจารณาแล้วเห็นว่าผลงานของผู้สอบบัญชีมีข้อบกพร่องอย่างมาก จนทำให้สหกรณ์กลุ่มเกษตรกรหรือสมาชิก รวมทั้งผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดอย่างมีสาระสำคัญ และอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้ประเมินไม่ต้องประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรายนั้น แต่ให้พิจารณาลักษณะข้อบกพร่องดังกล่าวและดำเนินการเพื่อเสนอพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรางค์**

(นายสิงห์ทอง ชินวรางค์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชี
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่.....
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ชื่อผู้สอบบัญชี..... ตำแหน่ง

ชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

รายการ		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ส่วนที่ 1	การวางแผนงานสอบบัญชี	30	
1.	การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีครอบคลุมในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ	5	
2.	การกำหนดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นสอดคล้องกับความเสี่ยงในการสอบบัญชี	4	
3.	การสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในแต่ละรายการมีข้อมูลเพียงพอ และสอดคล้องกัน	4	
4.	การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบรายการบัญชีที่สำคัญสอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง	5	
5.	การกำหนดระดับความมีสาระสำคัญเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด	2	
6.	วิธีการตรวจสอบในแนวการสอบบัญชีบรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบที่กำหนดเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	5	
7.	การเลือกตัวอย่างและขนาดตัวอย่างในการสอบบัญชีเหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและการปฏิบัติงานตรวจสอบ	5	
ส่วนที่ 2	งบการเงิน	10	
1.	รูปแบบงบการเงินเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด	1	
2.	ข้อมูลในงบการเงินสัมพันธ์กัน	3	
3.	การบันทึกบัญชีเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	2	
4.	การเปิดเผยข้อมูลถูกต้องและเพียงพอ	3	
5.	ความถูกต้องของการคำนวณตัวเลข	1	
ส่วนที่ 3	กระดาษทำการ	30	
1.	จัดทำกระดาษทำการครบถ้วนตามวิธีการตรวจสอบที่กำหนดในแนวการสอบบัญชี	10	
2.	กระดาษทำการถูกต้องสมบูรณ์	9	
3.	ข้อมูลในกระดาษทำการสัมพันธ์กับงบการเงิน	9	
4.	การลงลายมือชื่อผู้ตรวจสอบและผู้สอบทานครบถ้วน	2	

รายการ		คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้
ส่วนที่ 4	รายงานการสอบบัญชี	25	
1.	การจัดทำรายงานการสอบบัญชีเป็นไปตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด	2	
2.	การแสดงความเห็นต่องบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ และระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	6	
3.	ข้อความในรายงานของผู้สอบบัญชีมีความถูกต้องครบถ้วน	2	
4.	รายงานผลการตรวจสอบบัญชีสอดคล้องกับรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและกระดาษทำการ	12	
5.	รายงานผลการตรวจสอบบัญชีได้ให้ข้อเสนอแนะที่สัมพันธ์กับข้อสังเกต และข้อบกพร่องที่ตรวจพบ	3	
ส่วนที่ 5	ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	5	
1.	การวางแผนงานสอบบัญชี	1	
2.	การปฏิบัติงานสอบบัญชี	1	
3.	การเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการ จำนวน...วัน	1	
4.	แผน-ผลการปฏิบัติงานสอบบัญชี	1	
5.	ข้อมูลสถิติทางการเงิน (Input Form)	0.5	
6.	การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน	0.5	
	รวม	100	

สรุปคะแนนที่ได้ คิดเป็นร้อยละ.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ควบคุม
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่.....

คำอธิบายแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีเพื่อให้สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 ใช้ประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรายคน ว่าปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานกระบวนการสอบบัญชีและมาตรฐานการรายงาน ตลอดจนเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ผลของการประเมินดังกล่าวจะนำไปใช้ในการพิจารณาการแบ่งงานสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชี กรณีมีข้อบกพร่องจะนำไปใช้ในการพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้สอบบัญชีต่อไป

แบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชี แบ่งออกเป็น 5 ส่วน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

ส่วนที่ 1 การวางแผนงานสอบบัญชี

ส่วนที่ 2 งบการเงิน

ส่วนที่ 3 กระดาษทำการ

ส่วนที่ 4 รายงานการสอบบัญชี

ส่วนที่ 5 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ให้ผู้ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ประเมินคุณภาพงานสอบบัญชี ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวางแผนงานสอบบัญชี (30 คะแนน)

1. การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีครอบคลุมในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ (5 คะแนน)

พิจารณาจาก รายงานผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ว่าผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงครอบคลุมทุกธุรกิจและรายการบัญชีที่มีสาระสำคัญที่ต้องตรวจสอบหรือไม่ กรณีรายการบัญชีที่มีจำนวนเงินน้อยไม่มีสาระสำคัญ หรือรายการบัญชีไม่เคลื่อนไหว มีเพียงยอดยกมา-ยกไป ผู้สอบบัญชีอาจไม่ประเมินความเสี่ยงได้ แต่จะต้องชี้แจงไว้ในรายงานผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี รวมทั้งกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจอื่นเพิ่มขึ้นหลังจากที่ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงและผู้สอบบัญชีได้ประเมินความเสี่ยงเพิ่มเติมแล้ว ถือว่าผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีไว้ครอบคลุมในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

เกณฑ์การให้คะแนน

ครอบคลุม	ให้	5	คะแนน
ไม่ครอบคลุมธุรกิจ/รายการอื่น	ให้	2	คะแนน
ไม่ครอบคลุมธุรกิจหลัก	ให้	0	คะแนน

อนึ่ง กรณีผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในธุรกิจที่สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินงานนั้น ถือว่าผู้สอบบัญชีขาดความระมัดระวังในการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ดังนั้นคะแนนในข้อนี้ได้ 0 คะแนน

2. การกำหนดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นสอดคล้องกับความเสี่ยงในการสอบบัญชี (4 คะแนน)

พิจารณาจาก จุดอ่อนการควบคุมภายในส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของงบการเงิน ที่ได้จากการประเมินความเสี่ยง ว่าผู้สอบบัญชีใช้ดุลยพินิจในการกำหนดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นสอดคล้องกับความเสี่ยงในการสอบบัญชี กรณีผู้สอบบัญชีไม่ระบุข้อผิดพลาดไว้ถือว่าไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงในการสอบบัญชี

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำจำนวนข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงในการสอบบัญชี แล้วให้คะแนนดังนี้

สอดคล้อง	ให้	4	คะแนน
ไม่สอดคล้อง 1-2 รายการ	ให้	3	คะแนน
ไม่สอดคล้อง 3-4 รายการ	ให้	2	คะแนน
ไม่สอดคล้อง 5 รายการขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

3. การสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในแต่ละรายการมีข้อมูลเพียงพอ และสอดคล้องกัน (4 คะแนน)

พิจารณาจาก ข้อมูลในแต่ละรายการ ว่ามีข้อมูลเพียงพอสามารถสรุปผลการประเมินความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมและสัมพันธ์กันหรือไม่ เช่น

- ข้อมูลด้านระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน ผู้สอบบัญชีไม่ได้บันทึกข้อมูลว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงเรื่องระบบบัญชี แต่สรุปผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง
- กรณีสหกรณ์มีการรับฝากเงินนอกสถานที่ โดยไม่ได้ระบุว่ามีการควบคุมภายในที่เพียงพอหรือไม่ แต่สรุปผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ
- ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์ในภาพรวม ผู้สอบบัญชีสรุปผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาการประเมินความเสี่ยงระดับยอดคงเหลือในบัญชีและประเภทรายการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ระดับต่ำ

อนึ่ง ในกรณีที่สรุปผลการประเมินความเสี่ยงภาพรวมไม่สัมพันธ์กับสรุปผลการประเมินความเสี่ยงระดับยอดคงเหลือในบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องระบุปัจจัยเพิ่มลดความเสี่ยงให้ครบถ้วน

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาความเพียงพอและสอดคล้องของข้อมูลในสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในแต่ละด้าน แล้วให้คะแนน ดังนี้

เพียงพอและสอดคล้อง	ให้	4	คะแนน
ไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้อง 1-2 รายการ	ให้	3	คะแนน
ไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้อง 3-4 รายการ	ให้	2	คะแนน
ไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้อง 5 รายการขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

4. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบรายการบัญชีที่สำคัญ สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง (5 คะแนน)

พิจารณาจาก วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีกำหนด เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและจุดอ่อนของการควบคุม ว่าผู้สอบบัญชีกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบเพียงพอเพื่อให้ได้หลักฐานที่น่าเชื่อถือและลดความเสี่ยงลงได้ เช่น ลูกหนี้เงินกู้ ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงอยู่ระดับสูง เนื่องจากมีการรับชำระหนี้เงินกู้นอกที่ทำการ สหกรณ์ โดยไม่ได้ออกไปเสร็จรับเงินทันที ดังนั้น ผู้สอบบัญชีควรกำหนดวิธีการตรวจสอบโดยวิธีขอ ค้ำยืนยันยอดลูกหนี้เงินกู้ แต่ผู้สอบบัญชีไม่ได้กำหนดวิธีการตรวจสอบดังกล่าว หรือในกรณีสหกรณ์มี ความเสี่ยงด้านความมีอยู่จริงของลูกหนี้เงินกู้ ควรกำหนดวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีอยู่จริงของลูกหนี้เงินกู้ แต่ผู้สอบบัญชีไม่ได้กำหนดหรือผู้สอบบัญชีบางรายไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์แต่กำหนดวิธีการตรวจสอบ ซึ่งกรณีนี้ถือว่าไม่สอดคล้องกัน เป็นต้น

กรณีมีการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม ให้ผู้ประเมินสอบทานวิธีการตรวจสอบในแนวการ สอบบัญชีต้องตรงกับแผนการสอบบัญชีโดยรวม เช่น แผนการสอบบัญชีโดยรวม ข้อ 3 ระบบบัญชีและ ระบบการควบคุมภายใน ผู้สอบบัญชีระบุว่าสหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบบัญชี ดังนั้น ผู้สอบบัญชีต้องกำหนด แนวการสอบบัญชีด้านระบบสารสนเทศด้วย กรณีผู้สอบบัญชีไม่ได้กำหนดแนวการสอบบัญชีด้านระบบ สารสนเทศแยกไว้เป็นเอกเทศ แต่กำหนดรวมไว้ในแนวการสอบบัญชีแต่ละด้านแล้ว ถือว่าได้กำหนดวิธีการ ตรวจสอบในแนวการสอบบัญชีสอดคล้องกับแผนการสอบบัญชีโดยรวม เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาจำนวนวัตถุประสงค์การตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบที่ไม่ สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงแล้วให้คะแนน ดังนี้			
สอดคล้อง	ให้	5	คะแนน
ไม่สอดคล้อง 1-3 แห่ง	ให้	4	คะแนน
ไม่สอดคล้อง 4-6 แห่ง	ให้	2	คะแนน
ไม่สอดคล้อง 7 แห่งขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

5. การกำหนดระดับความมีสาระสำคัญเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด (2 คะแนน)

พิจารณาจาก ระดับความมีสาระสำคัญที่ผู้สอบบัญชีกำหนดเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด กรณีที่ผู้สอบบัญชีกำหนดระดับความมีสาระสำคัญต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ให้ถือว่าได้ปฏิบัติเป็นไป ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง	ให้	2	คะแนน
ผิด	ให้	0	คะแนน

6. วิธีการตรวจสอบในแนวการสอบบัญชีบรรลุมิติวัตถุประสงค์การตรวจสอบที่กำหนดเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (5 คะแนน)

พิจารณาจาก วิธีการตรวจสอบในด้านต่างๆ ที่ผู้สอบบัญชีกำหนดในแนวการสอบบัญชีบรรลุมิติวัตถุประสงค์การตรวจสอบที่กำหนดไว้ และครอบคลุมสิ่งที่ผู้บริหารสหกรณ์ให้คำรับรองเกี่ยวกับงบการเงินตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นับจำนวนวิธีการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีไม่กำหนด ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ แล้วให้คะแนน ดังนี้			
ครบถ้วน	ให้	5	คะแนน
ขาด 1-3 แห่ง	ให้	4	คะแนน
ขาด 4-6 แห่ง	ให้	2	คะแนน
ขาด 7 แห่ง ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

7. การเลือกตัวอย่างและขนาดตัวอย่างในการสอบบัญชีเหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและการปฏิบัติงานตรวจสอบ (5 คะแนน)

พิจารณาจากวิธีการเลือกและการกำหนดปริมาณตัวอย่างในการสอบบัญชีเหมาะสมกับระดับความเสี่ยง และการปฏิบัติงานจริงหรือช่วงเวลาที่คาดว่าจะตรวจสอบบัญชีได้

ความเหมาะสมในการเลือกตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง หมายถึง การเลือกตัวอย่างที่เหมาะสมและมีขนาดตัวอย่างเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชากรทั้งหมด เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถสรุปผลการตรวจสอบได้ตรงตามข้อเท็จจริง

ตัวอย่างความไม่เหมาะสมในการเลือกตัวอย่างตรวจสอบ เช่น

- ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง แต่เลือกตัวอย่างในการสอบบัญชีเพียง 5 วัน
- เลือกตัวอย่างในการสอบบัญชีทุกธุรกิจเพียง 2 เดือน ไม่ว่าผลการประเมินความเสี่ยงจะอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง หรือสูง
- เลือกตรวจสอบเอกสารรับจ่ายเดือน ส.ค. 25x1 แต่กำหนดช่วงเวลาปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นเดือน ก.ค.25x1 ถือว่าผู้สอบบัญชีขาดความระมัดระวังรอบคอบในการกำหนดตัวอย่างไม่สัมพันธ์กับช่วงเวลาปฏิบัติงานจริง
- ใช้วิธีการตรวจตัดยอดสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 โดยกำหนดปริมาณการตรวจสอบถึงวันที่ 28 ธันวาคม 25x1 หรือวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 เท่านั้น

เกณฑ์การให้คะแนน

เหมาะสม	ให้	5	คะแนน
ไม่เหมาะสม 1-3 แห่ง	ให้	4	คะแนน
ไม่เหมาะสม 4-6 แห่ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เหมาะสม 7 แห่งขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

ส่วนที่ 2 งบการเงิน (10 คะแนน)

1. รูปแบบงบการเงินเป็นไปตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด (1 คะแนน)

พิจารณาจาก รูปแบบงบการเงินและการแสดงรายการตามหมวดบัญชีอย่างถูกต้องตามประเภทของ สหกรณ์ กรณีสหกรณ์ประสงค์แสดงข้อมูลในงบการเงินเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด แต่ไม่เป็นสาระสำคัญหรือไม่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดอย่างมีสาระสำคัญ ให้ถือว่างบการเงิน เป็นไปรูปแบบตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เช่น

- กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง และจัดทำรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะ ธุรกิจจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงแยกต่างหากจากรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ ธุรกิจจัดหาสินค้า มาจำหน่าย
- กรณีสหกรณ์ต้องการเน้นการแสดงผลข้อมูลในงบการเงินที่ชัดเจนขึ้น โดยแยกแสดงรายการ ต่างหากจากสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ซึ่งมีจำนวนเงินไม่เกินร้อยละ 5 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นในงบการเงิน หรือ กรณีสหกรณ์มีบัญชีลูกหนี้เงินยืมมตรองซึ่งต้องแสดงรายการรวมไว้ในลูกหนี้อื่นแต่สหกรณ์ต้องการแสดง รายการแยกต่างหากจากลูกหนี้อื่น เพื่อเน้นข้อมูลในงบการเงินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง	ให้	1	คะแนน
ผิด	ให้	0	คะแนน

2. ข้อมูลในงบการเงินสัมพันธ์กัน (3 คะแนน)

พิจารณาจาก รายการบัญชี จำนวนเงินในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบต้นทุนขาย/บริการ งบต้นทุน การผลิต งบกระแสเงินสด (ถ้ามี) และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ถูกต้องตรงกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำจำนวนรายการในงบการเงินที่ไม่สัมพันธ์กัน แล้วให้คะแนน ดังนี้			
สัมพันธ์	ให้	3	คะแนน
ไม่สัมพันธ์ 1-2 รายการ	ให้	2	คะแนน
ไม่สัมพันธ์ 3-4 รายการ	ให้	1	คะแนน
ไม่สัมพันธ์ 5 รายการ ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

3. การบันทึกบัญชีเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (2 คะแนน)

พิจารณาจาก การบันทึกรายการบัญชีและจำนวนเงินในงบการเงินถูกต้องตามระเบียบนายทะเบียน สหกรณ์กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง	ให้	2	คะแนน
ผิด 1-2 รายการ	ให้	1	คะแนน
ผิด 3 รายการ ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

- กรณีที่ผิด 1 รายการแต่จำนวนเงินมีสาระสำคัญให้ 0 คะแนน

- กรณีสหกรณ์บันทึกบัญชีไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และผู้สอบบัญชีได้แนะนำแล้ว แต่สหกรณ์ไม่แก้ไข ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีได้รายงานไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีแล้ว ไม่ต้องหักคะแนน

4. การเปิดเผยข้อมูลถูกต้องและเพียงพอ (3 คะแนน)

พิจารณาจาก การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินถูกต้องตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และการเปิดเผยข้อมูลเพียงพอที่จะทำให้ผู้ให้งบการเงินทราบ และไม่เข้าใจผิด การเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ เช่น สหกรณ์ทำสัญญาเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร แต่ไม่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับภาวะผูกพัน เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำจำนวนข้อในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีเปิดเผยข้อมูลไม่ถูกต้องและไม่เพียงพอ แล้วให้คะแนน ดังนี้			
ถูกต้องและเพียงพอ	ให้	3	คะแนน
ไม่ถูกต้อง/เพียงพอ 1 ข้อ	ให้	2	คะแนน
ไม่ถูกต้อง/เพียงพอ 2 ข้อ	ให้	1	คะแนน
ไม่ถูกต้อง/เพียงพอ 3 ข้อ ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

อนึ่ง กรณีสหกรณ์เปิดเผยข้อมูลไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนดและผู้สอบบัญชีได้แนะนำแต่สหกรณ์ไม่แก้ไข ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีได้รายงานไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีแล้วไม่ต้องหักคะแนน

5. ความถูกต้องของการคำนวณตัวเลข (1 คะแนน)

พิจารณาจาก ความถูกต้องของการแสดงตัวเลขต่างๆ ในงบการเงินของปีปัจจุบันและปีก่อน รวมทั้งอัตราส่วนทางการเงิน โดยพิจารณาให้คะแนนเฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญ กรณีผลการคำนวณในการบิดเบศษทศนิยมแต่ละรายการไม่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง	ให้	1	คะแนน
ผิด	ให้	0	คะแนน

ส่วนที่ 3 กระดาษทำการ (30 คะแนน)

1. จัดทำกระดาษทำการครบถ้วนตามวิธีการตรวจสอบที่กำหนดในแนวการสอบบัญชี (10 คะแนน)

พิจารณาจาก กระดาษทำการที่ผู้สอบบัญชีจัดทำครบถ้วนตามวิธีการตรวจสอบที่กำหนดหรือไม่ ในกรณีที่ใช้วิธีการตรวจสอบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่ได้กำหนดรูปแบบกระดาษทำการผู้สอบบัญชี ควรจัดทำกระดาษทำการตามวิธีการและข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ เพื่อเป็นหลักฐานในการปฏิบัติงาน เช่น ผู้สอบบัญชีกำหนดวิธีการยืนยันยอดเงินฝากธนาคาร เมื่อมีการยืนยันยอดธนาคาร ผู้สอบบัญชีจะต้อง จัดทำกระดาษทำการสรุปผลการยืนยันยอดเงินฝากธนาคาร หรือแนบหนังสือที่ธนาคารตอบกลับไว้เป็น หลักฐาน กรณีขอคำยืนยันยอด แต่ยังไม่ได้รับหนังสือตอบกลับให้จัดทำกระดาษทำการสรุปผลการยืนยันยอด เงินฝากธนาคาร พร้อมทั้งแนบสำเนาหนังสือขอยืนยันยอดเงินฝากธนาคาร เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นับจำนวนกระดาษทำการและหลักฐานประกอบกระดาษทำการที่	
ผู้สอบบัญชีไม่จัดทำ แล้วให้คะแนน ดังนี้	
กระดาษทำการครบถ้วน	ให้ 10 คะแนน
ขาดกระดาษทำการ	หักกระดาษทำการละ 2 คะแนน
ขาดหลักฐานประกอบกระดาษทำการ	หักกระดาษทำการละ 1 คะแนน

2. กระดาษทำการถูกต้อง สมบูรณ์ (9 คะแนน)

พิจารณาจาก ข้อมูลในกระดาษทำการแต่ละประเภทที่มีตามข้อ 1 ว่าผู้สอบบัญชีได้บันทึกข้อมูล ถูกต้อง สมบูรณ์ รวมทั้งข้อมูลในกระดาษทำการหลักสอดคล้องกับกระดาษทำการประกอบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้สรุปผลจากการตรวจสอบที่เป็นสาระสำคัญไว้ด้วย

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นับกระดาษทำการที่จัดทำไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วให้คะแนน ดังนี้	
ถูกต้องสมบูรณ์	ให้ 9 คะแนน
ไม่ถูกต้องสมบูรณ์	หักกระดาษทำการละ 1 คะแนน

3. ข้อมูลในกระดาษทำการสัมพันธ์กับงบการเงิน (9 คะแนน)

พิจารณาจากข้อมูลรายการบัญชี จำนวนเงิน ในกระดาษทำการถูกต้องตรงกับงบการเงิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นับจำนวนรายการบัญชีในงบการเงินที่ข้อมูลไม่สัมพันธ์กับกระดาษทำการ	
แล้วให้คะแนน ดังนี้	
ถูกต้อง	ให้ 9 คะแนน
ไม่ถูกต้อง	หักรายการละ 1 คะแนน

4. การลงลายมือชื่อผู้ตรวจสอบและผู้สอบทานครบถ้วน (2 คะแนน)

พิจารณาจาก การลงลายมือชื่อผู้ตรวจสอบและผู้สอบทานในหัวกระดาษทำการหลักครบถ้วน
อนึ่ง กรณีเป็นการพิมพ์ชื่อผู้ตรวจสอบและผู้สอบทานแทนการลงลายมือชื่อ หรือกรณีวันที่ตรวจสอบและ
วันที่สอบทานไม่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานจริงหรือไม่สมเหตุผลผลก็ถือว่าไม่ครบถ้วน

เกณฑ์การให้คะแนน

ครบถ้วน	ให้	2	คะแนน
ขาด 1-4 กระดาษทำการ	ให้	1	คะแนน
ขาด 5 กระดาษทำการ ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน

ส่วนที่ 4 รายงานการสอบบัญชี (25 คะแนน)

1. การจัดทำรายงานการสอบบัญชีเป็นไปตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด (2 คะแนน)

พิจารณาจาก รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานผลการตรวจสอบบัญชีถูกต้องตามแบบที่
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด รวมทั้งการลงลายมือชื่อผู้สอบบัญชี

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง	ให้	2	คะแนน
ไม่ถูกต้อง	ให้	0	คะแนน

2. การแสดงความเห็นต่องบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ และระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (6 คะแนน)

พิจารณาจาก การแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี
ที่รับรองทั่วไป ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ และระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด รวมทั้ง
การแสดงความเห็นต่องบการเงินแตกต่างจากแบบไม่มีเงื่อนไข ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติตามระเบียบ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน

แสดงความเห็นถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ กตส.	ให้	6	คะแนน
แสดงความเห็นถูกต้องแต่ไม่เป็นไปตามระเบียบ กตส.	ให้	4	คะแนน
แสดงความเห็นไม่ถูกต้องและไม่เป็นไปตามระเบียบ กตส.	ให้	0	คะแนน

3. ข้อความในรายงานของผู้สอบบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน (2 คะแนน)

พิจารณาจาก ข้อความในรายงานของผู้สอบบัญชีถูกต้อง ครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่
รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เช่น การแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไข

เกี่ยวกับขอบเขตถูกจำกัดกับความขัดแย้งกับผู้บริหาร การเขียนรายงานวรรณขอบเขตกับวรรณความเห็นแตกต่างกัน เป็นต้น หรือรายงานขัดต่อข้อเท็จจริง เช่น ชื่อสหกรณ์/ปีทางบัญชีผิด เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง	ให้	2	คะแนน
ผิด	ให้	0	คะแนน

4. รายงานผลการตรวจสอบบัญชีสอดคล้องกับรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและกระดาษทำการ (12 คะแนน)

พิจารณาจาก ข้อมูลหรือข้อสังเกตที่อยู่ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต้องตรงกับกระดาษทำการ งบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี

- กรณีสอบทานแล้วพบว่ากระดาษทำการไม่ถูกต้อง แต่รายงานผลการตรวจสอบบัญชีรายงานตามกระดาษทำการนั้น ให้หักคะแนนในข้อนี้ด้วย
- กรณีกระดาษทำการผิด แต่รายงานผลการตรวจสอบบัญชีถูกต้อง ไม่ถูกหักคะแนนในข้อนี้ แต่จะถูกหักคะแนนในหัวข้อกระดาษทำการ
- กรณีกระดาษทำการไม่สมบูรณ์ในสาระสำคัญ แต่รายงานผลการตรวจสอบบัญชีได้รายงานข้อสังเกต ให้หักคะแนนในหัวข้อกระดาษทำการ

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำจำนวนรายการในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีที่ไม่สอดคล้องกับรายงานของผู้สอบบัญชี งบการเงินและกระดาษทำการ แล้วให้คะแนน ดังนี้			
ถูกต้อง	ให้	12	คะแนน
ผิด 1-3 แห่ง	ให้	10	คะแนน
ผิด 4-6 แห่ง	ให้	8	คะแนน
ผิด 7 แห่ง ขึ้นไป	ให้	6	คะแนน

5. รายงานผลการตรวจสอบบัญชีได้ให้ข้อเสนอแนะที่สัมพันธ์กับข้อสังเกตและข้อบกพร่องที่ตรวจพบ (3 คะแนน)

พิจารณาจาก รายงานผลการตรวจสอบบัญชีได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขตามข้อสังเกตและข้อบกพร่องตามข้อ 4 ที่มีสาระสำคัญไว้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้องและสัมพันธ์	ให้	3	คะแนน
ไม่ถูกต้อง/มีข้อสังเกตแต่ไม่ให้ข้อเสนอแนะ/ ไม่สัมพันธ์	ให้	0	คะแนน

ส่วนที่ 5 ระยะเวลาปฏิบัติงาน (5 คะแนน)

ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานเวลาที่กำหนดไว้ในระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC โดยพิจารณา ดังนี้

1. การวางแผนงานสอบบัญชี (1 คะแนน)

พิจารณาจาก วันที่ประเมินความเสี่ยง แผนการสอบบัญชีโดยรวม และแนวการสอบบัญชีควรจัดทำให้เป็นไปตามลำดับ เช่น การประเมินความเสี่ยงควรจัดทำก่อนหรือวันเดียวกับแผนการสอบบัญชีโดยรวม เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ภายในเวลากำหนด	ให้	1	คะแนน
เกินกำหนดเวลา	ให้	0	คะแนน

2. การปฏิบัติงานสอบบัญชี (1 คะแนน)

พิจารณาจาก การสอบบัญชีระหว่างปีและการสอบบัญชีประจำปี โดยคำนึงถึงระดับความยากในการสอบบัญชีของสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ที่มีระดับความยากมากที่สุด ผู้สอบบัญชีจะต้องสอบบัญชีระหว่างปีอย่างน้อย 1 ครั้ง และต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีประจำปีให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน

ภายในเวลากำหนด	ให้	1	คะแนน
เกินกำหนดเวลา	ให้	0	คะแนน

3. การเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการ (1 คะแนน)

พิจารณาจาก วันที่ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการต่อหัวหน้า สตส. และนายทะเบียนสหกรณ์ผ่านหัวหน้า สตส. ภายใน 15 วันนับแต่วันที่แสดงความเห็นต่อ งบการเงิน กรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชนส่งรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการต่อ นายทะเบียนสหกรณ์ทางไปรษณีย์ ให้นับระยะเวลาการส่งไปรษณีย์อีก 7 วัน รวมเป็น 22 วัน

เกณฑ์การให้คะแนน

ภายในเวลากำหนด	ให้	1	คะแนน
เกินกำหนดเวลา	ให้	0	คะแนน

4. แผน-ผลการปฏิบัติงานสอบบัญชี (1 คะแนน)

พิจารณาจาก วันที่ในการจัดทำแผนและผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีรายสัปดาห์/กลุ่มเกษตรกร ผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นไปตามระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงาน สอบบัญชี (CAOC) และบันทึกข้อมูลสัมพันธ์กับข้อเท็จจริง

เกณฑ์การให้คะแนน

ภายในเวลาดำหนดและเป็นตามข้อเท็จจริง	ให้	1	คะแนน
เกินกำหนดเวลา/ไม่เป็นตามข้อเท็จจริง	ให้	0	คะแนน

5. ข้อมูลสถิติทางการเงิน (Input Form) (0.5 คะแนน)

พิจารณาจาก วันที่ผู้สอบบัญชีบันทึกข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (Input Form) ผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายใน 5 วัน นับแต่วันที่เสนอผลงาน สอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ผ่านหัวหน้า สตส. กรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชนให้พิจารณาวันที่บันทึก ข้อมูลภายใน 5 วัน นับแต่วันที่เสนอผลงานสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

ภายในเวลาดำหนด	ให้	0.5	คะแนน
เกินกำหนดเวลา	ให้	0	คะแนน

6. การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน (0.5 คะแนน)

พิจารณาจาก วันที่ผู้สอบบัญชีบันทึกข้อมูลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของกลุ่มสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายใน 5 วัน นับแต่วันที่เสนอผลงาน สอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ผ่านหัวหน้า สตส. กรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชนให้พิจารณาวันที่บันทึก ข้อมูลภายใน 5 วัน นับแต่วันที่เสนอผลงานสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน

ภายในเวลาดำหนด	ให้	0.5	คะแนน
เกินกำหนดเวลา	ให้	0	คะแนน

ที่ กษ 0404/ว 80

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

29 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

อ้างถึง 1. คู่มือปฏิบัติงาน ระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC
2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552

ตามหนังสือที่อ้างถึงนายทะเบียนสหกรณ์กำหนดคู่มือปฏิบัติงานระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC สำหรับปีงบประมาณ 2553 ไปแล้วนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และพัฒนาประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ จึงได้กำหนดมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี CAQC เพื่อให้ผู้สอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สำหรับปีงบประมาณ 2554 ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไปแล้วได้ ทั้งนี้ สามารถทบทวนปรับปรุงกระบวนการสอบบัญชีให้เหมาะสมกับระดับความยากในการสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และบันทึกปรับปรุงข้อมูลในระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร. 0 2281 1491

โทรสาร 0 2628 5769

ที่ กษ 1115/073

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

22 กันยายน 2553

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์บางแห่งได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิกและ/หรือบุคคลภายนอก โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกและสหกรณ์ และสหกรณ์จะนำรายได้ดังกล่าวมาจัดเป็นสวัสดิการให้แก่สมาชิกซึ่งทำให้เป็นแบบอย่างแก่สหกรณ์อื่น จึงก่อให้เกิดปัญหาว่าสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าวได้หรือไม่

นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตามผลการประชุมหารือร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมสรรพากร ดังนี้

1. ธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย ไม่ใช่กิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ตามความมาตรา 33(1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ประกอบกับลักษณะการดำเนินธุรกิจดังกล่าวเข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน จึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อธุรกิจเอกชนอื่นเนื่องมาจากสหกรณ์ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้น หากให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจ ในลักษณะที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเช่นเดียวกับธุรกิจเอกชน จะส่งผลกระทบต่อกรยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ของระบบสหกรณ์โดยรวมได้

2. หากสหกรณ์เห็นว่าสมาชิกจะได้รับประโยชน์จากธุรกิจดังกล่าว สหกรณ์จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะต้องไม่เป็นผู้ดำเนินธุรกิจในลักษณะจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเสียเอง เช่น การจัดทำโครงการเพื่อให้สมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลกู้เงินเพื่อนำไปลงทุน และสหกรณ์จะต้องเป็นเพียงผู้แทนของบรรดาสมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าว และคิดค่าตอบแทนได้เฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเป็นผู้แทนของบรรดาสมาชิกในธุรกิจดังกล่าวเท่านั้น เพื่อให้เข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน

3. ขอให้แจ้งสหกรณ์จังหวัดตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ หากพบว่าสหกรณ์ในความรับผิดชอบ ดำเนินธุรกิจในลักษณะดังกล่าว ให้ใช้อำนาจตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามที่ได้รับมอบอำนาจออกคำสั่งให้สหกรณ์ปฏิบัติเป็นไปตามนัยข้อ 2 รวมทั้งให้เพิกถอนการรับจดทะเบียนข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของสหกรณ์และความเสียหายที่อาจพึงเกิดขึ้นต่อสหกรณ์ประกอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **จิตรกร สามประดิษฐ์**
(นายจิตรกร สามประดิษฐ์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย
โทร. 0 2282 6595
โทรสาร 0 2282 5042
E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร 2415

ที่ กษ 0402/ว.485

วันที่ 22 เมษายน 2551

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรของผู้สอบบัญชี และกำหนดวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีเป็นไปในแนวเดียวกัน ที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการจึงมีมติให้ทบทวนคำจำกัดความเกี่ยวกับการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และพิจารณาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เปลี่ยนสถานะการควบคุมภายในและการเปิดเผยข้อมูลการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีในแต่ละกรณี ดังนี้

1. คำจำกัดความเกี่ยวกับการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

สืบเนื่องจากหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0402/ว.1207 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2550 เรื่อง คำแนะนำในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม) กำหนดคุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระบบการควบคุมภายใน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกัน มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน รวมถึง มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการและติดตามงาน ในประเด็นการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ได้กำหนดคำจำกัดความไว้ ดังนี้

“ในเบื้องต้นหากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ ถือว่ามีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้ แต่ถ้าเป็นการจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพียงชั่วคราว ให้ถือว่าไม่มีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้ ทั้งนี้ ให้รวมถึงกรณีที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานใดๆ ให้มีผู้มาทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เช่น พนักงานราชการทำหน้าที่บันทึกบัญชี เป็นต้น ให้ถือว่า ไม่มีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ที่มาทำหน้าที่นั้นๆ ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเองแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในจำนวนเพียงพอและปฏิบัติหน้าที่โดยเหมาะสมหรือไม่ จะเป็นระดับการควบคุมภายในที่เกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน”

ข้อเท็จจริง คือ มีสหกรณ์เป็นจำนวนมากที่มีคุณลักษณะตามที่กำหนดทุกข้อ ยกเว้นไม่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยงานราชการ หรือโรงงานต่างๆ ซึ่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ หรือโรงงานนั้นๆ มาปฏิบัติหน้าที่ในสหกรณ์ด้วย โดยไม่ได้จัดจ้างเป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ เป็นต้น ประกอบกับสหกรณ์เหล่านี้ส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานที่ดีและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง หากถือว่าไม่มีระบบการควบคุมภายใน จะส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของสหกรณ์และอาจทำให้สมาชิกขาดความเชื่อถือและศรัทธาต่อสหกรณ์ได้

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเกี่ยวกับการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงให้ ยกเลิกเฉพาะคำจำกัดความการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามหนังสือข้างต้น ในหน้าที่ 22 และให้ถือใช้คำจำกัดความที่กำหนดขึ้นใหม่ ดังนี้

การจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้หมายถึง

มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ทั้งที่มีและไม่มีสัญญาจ้างหรือมีการมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ใดๆ ในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ให้ถือว่ามิระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานราชการของหน่วยงานที่กำกับดูแลสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

2. การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เปลี่ยนสถานะการควบคุมภายใน

สืบเนื่องจากในโปรแกรมประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องระบุว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบมีหรือไม่มีระบบการควบคุมภายใน กรณีที่มีระบบการควบคุมภายในภายหลังปฏิบัติตามสอบบัญชีประจำปีแล้วเสร็จ ผู้สอบบัญชีต้องจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในโปรแกรมประเมินจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน แต่หากไม่มีระบบการควบคุมภายใน ผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ข้อเท็จจริง คือ ภายหลังจากผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี หรือภายหลังปฏิบัติตามสอบบัญชีประจำปีแล้วเสร็จ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการเปลี่ยนสถานะการควบคุมภายในซึ่งส่งผลต่อการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กรณีเปลี่ยนสถานะจากมีระบบการควบคุมภายในเป็นไม่มีระบบการควบคุมภายใน

ในเบื้องต้นผู้สอบบัญชีระบุว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีระบบการควบคุมภายใน แต่ภายหลังปรากฏว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวไม่มีระบบการควบคุมภายใน กำหนดวิธีปฏิบัติโดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1.1 ผู้สอบบัญชีได้ยืนยันข้อมูลในโปรแกรมประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งผู้ดูแลโปรแกรมฯ ทราบเพื่อขอแก้ไขเป็นไม่มีระบบการควบคุมภายใน และไม่ต้องจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าว

2.1.2 ผู้สอบบัญชียังไม่ได้ยืนยันข้อมูลในโปรแกรมประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีให้ผู้สอบบัญชีเข้าไปที่โปรแกรมประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีเพื่อแก้ไขเป็นไม่มีระบบการควบคุมภายใน และให้ตอบยืนยันเมื่อโปรแกรมฯ แจ้งว่าข้อมูลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในจะถูกลบไป โดยไม่สามารถประเมินได้อีก รวมทั้งไม่ต้องจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าว

2.2 กรณีเปลี่ยนสถานะจากไม่มีระบบการควบคุมภายในเป็นมีระบบการควบคุมภายใน

ในเบื้องต้นผู้สอบบัญชีระบุว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีระบบการควบคุมภายใน แต่ภายหลังปรากฏว่า สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวมีระบบการควบคุมภายใน ให้ผู้สอบบัญชีเข้าไปที่โปรแกรมประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีเพื่อแก้ไขเป็นมีระบบการควบคุมภายใน โดยไม่ต้องประเมิน

ความเสี่ยงในการสอบบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใหม่ แต่ให้จัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวในโปรแกรมประเมินจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

3. การเปิดเผยข้อมูลการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 กำหนดให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ปัจจุบันได้มีการกำหนดกฎกระทรวง ว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องการกำหนดอัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ โดยกำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยรายเดือนอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากทั้งหมด ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2550 เป็นต้นไป เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการเงินของสหกรณ์ ที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการจึงมีมติให้สหกรณ์ต้องเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ **ในกรณีที่สหกรณ์ปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด**

ตัวอย่าง การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อที่..... การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์

สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยเดือนธันวาคม 2550 ในอัตราร้อยละ 0.3 ของยอดเงินฝากทั้งหมด ซึ่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยรายเดือนอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากทั้งหมด

อนึ่ง กรณีสหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในอัตราต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด ไม่มีผลกระทบต่อความถูกต้องของรายการบัญชีในงบการเงิน หากแต่มีผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบไม่มีเงื่อนไขและปฏิบัติ ดังนี้

1. รายงานผลการตรวจสอบบัญชี ให้รายงานถึงการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนดไว้ในหัวข้อ 1.1 ด้านการบริหารงานทั่วไป และรายงานถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนดดังกล่าวไว้ในหัวข้อ 1.2 ด้านการบริหารการเงินและธุรกิจ

ตัวอย่าง

1.1 ด้านการบริหารงานทั่วไป

สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยเดือนธันวาคม 2550 ในอัตราร้อยละ 0.3 ของยอดเงินฝากทั้งหมด ซึ่งตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยรายเดือนอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากทั้งหมด เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวสหกรณ์มีการจ่ายเงินให้กู้ระยะยาวแก่สมาชิกเป็นจำนวนมาก สหกรณ์ควรปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงและความเชื่อมั่นต่อสหกรณ์

1.2 ด้านการบริหารการเงินและธุรกิจ

ด้านสภาพคล่องทางการเงิน สหกรณ์มีอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนเท่ากับ 0.1 เท่า ลดลงจากปีก่อน 0.6 เท่า สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินให้กู้ร้อยละ 80 ซึ่งลูกหนี้เงินให้กู้สามารถชำระหนี้ได้ร้อยละ 80.85 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์ควรกำหนดนโยบายติดตามเรียกเก็บหนี้ให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ประกอบกับ สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายกำหนดในอัตราเพียงร้อยละ 0.3 ของยอดเงินฝากทั้งหมด ซึ่งอาจทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่องในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ได้

2. รายงานของผู้สอบบัญชีให้เพิ่มวรรณคดีต่อท้ายวรรณคดีความเห็น โดยอ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินเรื่องการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ และอธิบายถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ

ตัวอย่าง วรรณคดี

โดยมิได้เป็นการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ข้าพเจ้าให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่..... สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยเดือนธันวาคม 2550 ในอัตราร้อยละ 0.3 ของยอดเงินฝากทั้งหมด ซึ่งตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยรายเดือนอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากทั้งหมด ถือเป็นข้อบกพร่องของสหกรณ์อาจถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้แก้ไขข้อบกพร่อง หรือดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการทำงานต่อเนื่องของสหกรณ์ได้

ทั้งนี้ให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป รวมถึง สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชียังไม่แล้วเสร็จด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **เกรียงศักดิ์ บุณยะสุด**
(นายเกรียงศักดิ์ บุณยะสุด)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร. 0 2281 4185

ที่ กษ 0402/ ว.1207

วันที่ 9 ตุลาคม 2550

เรื่อง คำแนะนำในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10

ตามระบบงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2551 ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2550 เป็นต้นไป ในส่วนของมาตรฐานกระบวนการสอบบัญชีได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการวางแผนงานสอบบัญชีบางส่วน คือ การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี รวมทั้งปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้จัดทำคำแนะนำในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในภาพรวม การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม การจัดทำแนวการสอบบัญชี และการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม) เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **ทรงพล พนาวงค์**

(นายทรงพล พนาวงค์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำแนะนำในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในภาพรวม การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม การจัดทำแนวการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (เพิ่มเติม)

ตามหลักปฏิบัติมาตรฐานกระบวนการสอบบัญชีของระบบงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2551 ซึ่งได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการวางแผนงานสอบบัญชีบางส่วน คือ การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและสรุปผลการประเมินความเสี่ยง การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี รวมทั้งปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนงานสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้คำแนะนำประกอบการจัดทำในส่วนที่มีการปรับเปลี่ยน ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและสรุปผลการประเมินความเสี่ยง

ให้ผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจ โดยพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุม โดยพิจารณาระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

1. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากมากที่สุดและยุ่งยากมาก ให้ผู้สอบบัญชีใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐาน ตามคู่มือปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
2. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากปานกลาง ให้ผู้สอบบัญชีใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐาน หรือรูปแบบย่อ ตามคู่มือปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน หรือ **ทำการประเมินในภาพรวม** ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้า สตส.
3. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากน้อยและไม่สามารถจัดระดับความยุ่งยากได้ให้ผู้สอบบัญชีใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบย่อ ตามคู่มือปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน หรือ **ทำการประเมินในภาพรวม**
4. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีการควบคุมภายใน หรือสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีต้องให้ความช่วยเหลือ/กำกับแนะนำการจัดทำบัญชี เพื่อให้สามารถสอบบัญชีประจำปีได้ ให้**ทำการประเมินในภาพรวม**

ทั้งนี้ คุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระบบการควบคุมภายใน ให้ประกอบด้วย

1. มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

2. มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินการบัญชีออกจากกัน
3. มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน
4. มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการและติดตามงาน

สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ถือว่ามิระบบการควบคุมภายใน ต้องมีคุณลักษณะตามที่กำหนดทุกข้อ หากไม่เป็นไปตามที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ให้ถือว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวไม่มีระบบการควบคุมภายใน

1) การประเมินความเสี่ยงในภาพรวม เป็นการประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุม โดยพิจารณาระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในตามข้อเท็จจริงของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน แล้วสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม โดยระบุว่าอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ

การจัดทำสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมให้เป็นไปตามรูปแบบและวิธีการจัดทำ ดังนี้

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน

.....

.....

.....

คณะกรรมการดำเนินการ

.....

.....

.....

ฝ่ายจัดการ

.....

.....

.....

ผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน

.....

.....

.....

ดังนั้น จึงประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมอยู่ในระดับ.....

คำอธิบายประกอบการจัดทำสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม

ผู้สอบบัญชีสามารถทำการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมสำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากปานกลาง ยุ่งยากน้อยและไม่สามารถจัดระดับความยุ่งยากได้ ดังนั้น เนื้อหาของสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมอาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจของแต่ละสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ซึ่งส่งผลต่อความซับซ้อนของระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน รวมทั้งความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีทำการประเมิน

วิธีการจัดทำ

1. ส่วนบนของแบบ ให้ระบุชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและปีทางบัญชีที่ตรวจสอบ
2. ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน

ให้ประเมินว่าระบบบัญชีที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรถือใช้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดหรือไม่มีการกำหนดระบบการควบคุมภายใน แผนการดำเนินธุรกิจ การประมาณการรายได้-รายจ่ายประจำปี และระเบียบปฏิบัติงานครอบคลุมการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจทุกด้านหรือไม่ รวมถึงมีการละเว้น ละเลย หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดหรือไม่

3. คณะกรรมการดำเนินการ

ให้ประเมินความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการว่ามีเพียงพอหรือไม่ ทักษะคติเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในและการให้ความสนใจปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล รวมถึงการประชุม คณะกรรมการดำเนินการและติดตามงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่

4. ฝ่ายจัดการ

ให้ประเมินความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรว่ามีเพียงพอหรือไม่ รวมถึงการแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสมหรือไม่

5. ผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน

ให้ประเมินความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายในว่ามีเพียงพอหรือไม่ ความเป็นอิสระ จำนวนครั้งของการตรวจสอบและการรายงาน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากรายงานของผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน

6. ประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวม โดยพิจารณาข้อมูลข้างต้น และระบุว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ

ทั้งนี้ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมเฉพาะหัวข้อ หรือเรื่องที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ทำการประเมินมีเท่านั้น เช่น กรณีกลุ่มเกษตรกรไม่มีผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน ผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดทำหัวข้อดังกล่าว เป็นต้น

อนึ่ง เมื่อผู้สอบบัญชีจัดทำสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมแล้วเสร็จให้จัดเก็บไว้ในเล่มกระตาสทำ การ เพื่อใช้อ้างอิงในการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชีต่อไป โดยไม่ต้องบันทึกข้อมูลผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตัวอย่าง

(การประเมินความเสี่ยงในภาพรวม)

สหกรณ์การเกษตรสมานฉันทน์ จำกัด
สรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน

ระบบบัญชีของสหกรณ์เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน ครอบคลุมการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจทุกด้าน มีการกำหนดแผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน รายได้-รายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและควบคุมด้านการเงินโดยสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ สิ้นเชื่อและธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งรับฝากเงินจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอในการบริหาร งานสหกรณ์ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อติดตามผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน ของฝ่ายจัดการเป็นครั้งคราว รวมทั้งให้ความสำคัญพอสมควรกับการปฏิบัติตามระบบบัญชีและระบบ การควบคุมภายในที่กำหนด แต่ข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับจุดอ่อนของการควบคุม เรื่อง การเก็บ รักษาเงินสดเกินวงเงินที่กำหนด และการจัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้การค้าและทะเบียนคุมสินค้าไม่เป็นปัจจุบัน ยังไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ฝ่ายจัดการสหกรณ์

สหกรณ์มีการแบ่งส่วนงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่างๆ โดยคำนึง ถึงการควบคุมภายในที่ดี การจัดจ้างเจ้าหน้าที่มีหลักประกันที่เหมาะสมกับความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพียงพอในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เว้นแต่เจ้าหน้าที่ การเงินเก็บรักษาเงินสดเกินวงเงินที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินเป็นประจำ โดยไม่มีเหตุอันควร และเจ้าหน้าที่บัญชีจัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้การค้าและทะเบียนคุมสินค้าไม่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งไม่มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยกับบัญชีคุมยอด

ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์เคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มาก่อน มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการยังไม่เพียงพอ รายงานผลการตรวจสอบ มีเฉพาะด้านการบริหารทั่วไปเท่านั้นและไม่ปรากฏข้อสังเกต หรือข้อเสนอแนะใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการ บริหารงานสหกรณ์

ดังนั้น จึงประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

คำอธิบายประกอบการจัดทำสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม และแนวการสอบบัญชี

1. ส่วนบนของแบบ ให้ระบุชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและปีทางบัญชีที่ตรวจสอบ
2. ข้อมูลทั่วไป

ให้ระบุข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เช่น วันที่จดทะเบียนทุนดำเนินงาน จำนวนสมาชิก ลักษณะการดำเนินธุรกิจและปริมาณธุรกิจ โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นข้อมูลของช่วงเวลาใดรวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

3. คณะกรรมการดำเนินการ

ให้ประเมินความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการว่ามีเพียงพอหรือไม่ กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้ระบุถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเงินการบัญชี

4. ผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน (ถ้ามี)

ให้ประเมินความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายในว่ามีเพียงพอหรือไม่ รวมทั้งการรายงานและการใช้ประโยชน์จากรายงานของผู้ตรวจสอบกิจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน

5. ให้ระบุเหตุผลที่ผลประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีในภาพรวมอยู่ใน **ระดับสูง** และวางแผน **การตรวจสอบเนื้อหาสาระทั้งหมด** ว่าเนื่องมาจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีการควบคุมภายใน และ/หรือ ผู้สอบบัญชีต้องให้ความช่วยเหลือและกำกับการจัดทำบัญชี เพื่อให้สามารถสอบบัญชีประจำปีได้

6. ให้ระบุวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระในรายละเอียด เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสม

7. กำหนดการตรวจสอบ ได้แก่ วันที่สังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ (ถ้ามี) วันที่ตรวจสอบบัญชีประจำปี วันที่เสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการ เป็นต้น

8. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี ให้ระบุชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้สอบบัญชี รวมทั้งผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนั้นๆ

ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีอาจจัดทำสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมและแนวการสอบบัญชี ก่อนเข้าปฏิบัติงานตรวจสอบ หรืออาจจัดทำในวันที่เข้าปฏิบัติงานตรวจสอบวันแรกก็ได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง

กลุ่มเกษตรกรรวมใจพัฒนา

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมและแนวการสอบบัญชี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มเกษตรกรรวมใจพัฒนา จดทะเบียนเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 ดำเนินงานมาเป็นเวลา 5 ปี ข้อมูลจากงบการเงินปีก่อน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 345,000 บาท สมาชิก 67 คน ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ในปีที่ผ่านมาจ่ายเงินให้กู้ระยะสั้นแก่สมาชิก 30 ราย เป็นเงิน 90,000 บาท และจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิกเป็นเงินเชื่อ ได้แก่ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชและอาหารสัตว์ โดยจัดเก็บสินค้าไว้ที่บ้านประธานกรรมการมียอดขายรวม 54,000 บาท ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ 7,800 บาท และกลุ่มเกษตรกรไม่ได้กำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

คณะกรรมการดำเนินการ

กลุ่มเกษตรกรไม่ได้จัดจ้างเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการดำเนินการจึงต้องทำหน้าที่ต่างๆ โดยประธานกรรมการทำหน้าที่รับ จ่ายและเก็บรักษาเงินสด เลขานุการทำหน้าที่จัดทำเอกสารประกอบการลงบัญชี แต่ไม่สามารถบันทึกรายการในสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บัญชีย่อยและทะเบียนคุมได้

กลุ่มเกษตรกรไม่มีการควบคุมภายในและผู้สอบบัญชีต้องให้ความช่วยเหลือ กำกับและแนะนำการจัดทำบัญชี เพื่อให้สามารถสอบบัญชีประจำปีได้ ดังนั้น จึงประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และวางแผนการตรวจสอบเนื้อหาสาระทั้งหมด โดยกำหนดวิธีการตรวจสอบ ดังนี้

1. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือในมือเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือตามบัญชี
2. ขออนุญาตยื่นยันยอดคงเหลือเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นปีบัญชี หรือใช้วิธีตรวจสอบรายการฝาก-ถอนหลังวันสิ้นปีบัญชีทดแทน
3. ตรวจสอบเอกสารประกอบการลงบัญชีทุกรายการ
4. ตรวจสอบการบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด และสมุดรายวันทั่วไปทุกรายการ รวมทั้งทดสอบการบวกเลข
5. ตรวจสอบการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บัญชีย่อยและทะเบียนคุมที่เกี่ยวข้องทุกรายการ
6. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อย ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
7. กระทบยอดหาปริมาณสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี จากเอกสารการซื้อ-ขายสินค้าระหว่างวันที่ตรวจถึงวันสิ้นปีบัญชี
8. ทดสอบการคำนวณปริมาณสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีทุกรายการ และตรวจสอบการตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี
9. ขอนำยื่นยันยอดทุนเรือนหุ้นและลูกหนี้โดยสอบทานกับสมาชิกโดยตรง

กำหนดการตรวจสอบ ตรวจสอบบัญชีประจำปี วันที่ 20-22 เมษายน 2551 รวม 3 วัน
เสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการ วันที่ 25 เมษายน 2551

ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ ผู้สอบบัญชี นางสาวรักยิม พิมพีใจ นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 5
 ผู้ช่วย นางสาวสวยสด งดงาม นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 3

(ลงชื่อ) **รักยิม พิมพีใจ** ผู้สอบบัญชี
(นางสาวรักยิม พิมพีใจ)
วันที่ 20 เมษายน 2551

การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี

เมื่อผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีแล้ว ให้จัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี ดังนี้

1. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากมากที่สุดและยุ่งยากมาก ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมรูปแบบมาตรฐานและแนวการสอบบัญชี
2. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากปานกลาง ยุ่งยากน้อยและไม่สามารถจัดระดับความยุ่งยากได้ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมรูปแบบย่อและแนวการสอบบัญชีหรือจัดทำรายละเอียดแผนการสอบบัญชีโดยรวม รวมไว้ในแนวการสอบบัญชี
3. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีการควบคุมภายใน หรือสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีต้องให้ความช่วยเหลือ/กำกับแนะนำการจัดทำบัญชี เพื่อให้สามารถสอบบัญชีประจำปีได้ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำเฉพาะแนวการสอบบัญชี โดยให้จัดทำต่อท้ายการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม ตามรูปแบบและวิธีการจัดทำที่ได้กล่าวไว้แล้วในส่วนของการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีข้างต้น

ทั้งนี้ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม รวมไว้ในแนวการสอบบัญชีเฉพาะกรณีที่ทำกรประเมินความเสี่ยงในภาพรวม สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรระดับความยุ่งยากปานกลาง ยุ่งยากน้อยและไม่สามารถจัดระดับความยุ่งยากได้

สำหรับการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม รวมไว้ในแนวการสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาจัดทำให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบ รวมทั้งสอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวม โดยในส่วนของแนวการสอบบัญชีอาจแยกการตรวจสอบเป็นแต่ละด้าน โดยกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการตรวจสอบของแต่ละด้าน หรือกำหนดวิธีการตรวจสอบโดยรวม ทั้งวิธีการทดสอบการควบคุมและตรวจสอบเนื้อหาสาระ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมก็ได้ ดังนี้

กรณีกำหนดแนวการสอบบัญชีเป็นแต่ละด้าน

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

แผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

.....
.....
.....
.....
.....

จากข้อมูลข้างต้นจึงประเมินความเสี่ยงเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับ.....และประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมอยู่ในระดับ.....ซึ่งปรากฏในสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม โดยกำหนดแนวการสอบบัญชีแต่ละด้าน ดังนี้

แนวการสอบบัญชีด้าน.....

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1.
2.
3.

ฯลฯ

ทดสอบการควบคุม

1.
2.
3.

ฯลฯ

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1.
2.
3.

ฯลฯ

คำอธิบายประกอบการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม รวมไว้ในแนวการสอบบัญชี

กรณีกำหนดแนวการสอบบัญชีเป็นแต่ละด้าน

1. ส่วนบนของแบบ ให้ระบุชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและปีทางบัญชีที่ตรวจสอบ
2. ระบุข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจ เช่น วันที่จดทะเบียน วันดำเนินงาน จำนวนสมาชิก ลักษณะการดำเนินธุรกิจและปริมาณธุรกิจ โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นข้อมูลของช่วงเวลาใด รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ปัจจัยที่อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาด หรืองบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง โดยไม่คำนึงถึงระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแล้วประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจว่าอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีการดำเนินธุรกิจ ผู้สอบบัญชีไม่ต้องประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจ
3. ระบุผลการประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมว่าอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ โดยอ้างอิงจากสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม
4. กำหนดแนวการสอบบัญชี โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบแต่ละด้านในรายละเอียดให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบที่กำหนด และเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสม
5. กำหนดการตรวจสอบ เป็นการกำหนดระยะเวลาที่ผู้สอบบัญชีคาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ได้แก่ วันที่สังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ วันที่ตรวจสอบบัญชีประจำปี วันที่เสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการ เป็นต้น
6. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชี ให้ระบุชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้สอบบัญชี รวมทั้งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนั้นๆ

ตัวอย่าง

(กรณีกำหนดแนวการสอบบัญชีเป็นแต่ละด้าน)

สหกรณ์การเกษตรสมานฉันทน์ จำกัด แผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

สหกรณ์การเกษตรสมานฉันทน์ จำกัด จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2541 ดำเนินการมาเป็นเวลา 10 ปี ข้อมูลจากงบการเงินปีก่อน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิก 456 คน ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 2,345,000 บาท ซึ่งได้จากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์ทั้งจำนวน สหกรณ์ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งรับฝากเงินจากสมาชิก ในปีที่ผ่านมาจ่ายเงินให้กับแก่สมาชิก 40 ราย เป็นเงิน 765,000 บาท แยกเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น 465,000 บาท และเงินให้กู้ระยะปานกลาง 300,000 บาท สหกรณ์จัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ได้แก่ ปุ๋ย วัสดุ อุปกรณ์การเกษตรและเคมีการเกษตร มียอดขายรวม 543,000 บาท และรับฝากเงินจากสมาชิก 321,000 บาท ประกอบด้วย เงินรับฝากออมทรัพย์และออมทรัพย์พิเศษ เนื่องจากในปีที่ผ่านมาสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ เป็นผลให้ลูกหนี้เงินให้กู้บางรายไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดและยอดขายสินค้าลดลง ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิเพียง 123,456 บาท

จากข้อมูลข้างต้นจึงประเมินความเสี่ยงเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง และประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปรากฏในสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม โดยกำหนดแนวการสอบบัญชีแต่ละด้าน ดังนี้

แนวการสอบบัญชีด้านการบริหารงานทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. การแบ่งส่วนงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม
2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติงานครอบคลุมการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจทุกด้าน
3. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่และผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทดสอบการควบคุม

1. สอบทานการแบ่งส่วนงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม
2. สอบทานว่ามีการกำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานครอบคลุมการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจทุกด้าน
3. สอบทานว่าคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี
4. สอบทานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

แนวการสอบบัญชีด้านเงินสดและเงินฝากธนาคาร

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. ทราบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในด้านเงินสดและเงินฝากธนาคาร
2. เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริงและเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์
3. รายการเกิดขึ้นจริง บันทึกรายการบัญชีและเปิดเผยไว้ครบถ้วน
4. แสดงจำนวนเงินถูกต้องตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น

ทดสอบการควบคุม

1. อ่านระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน และสอบทานการปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าเป็นไปตามระเบียบ
2. สังเกตการณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่บัญชีว่ามี การแบ่งแยกหน้าที่ ความรับผิดชอบตามที่กำหนด

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือในมือเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือตามบัญชีในสมุดเงินสดและบัญชีแยกประเภททั่วไป
2. เปรียบเทียบยอดคงเหลือเงินฝากธนาคารตามบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันตรวจนับเงินสดกับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร หรือสมุดคู่บัญชีเงินฝากธนาคาร
3. ขออนุญาตยื่นยันยอดคงเหลือเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นปีบัญชี หรือใช้วิธีตรวจสอบรายการฝาก-ถอน หลังวันสิ้นปีบัญชีทดแทน
4. ตรวจสอบเอกสารการรับ จ่ายเงิน แลเอกสารการฝาก ถอนเงินฝากธนาคาร การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
5. ตรวจสอบเอกสารการโอนเงิน การรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและค่าธรรมเนียมธนาคาร การบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

แนวการสอบบัญชีด้านธุรกิจสินเชื่อ

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. ทราบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในด้านธุรกิจสินเชื่อ
2. ลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริง และสิทธิเรียกร้องเป็นของสหกรณ์
3. รายการเกิดขึ้นจริง บันทึกรายการบัญชีและเปิดเผยไว้ครบถ้วน
4. ลูกหนี้เงินให้กู้และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับแสดงมูลค่าที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินได้ถูกต้องตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น รวมทั้งการคำนวณดอกเบี้ยรับเงินให้กู้เป็นไปตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด
5. ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอ

ทดสอบการควบคุม

1. อ่านระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้
2. สอบทานการปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าเป็นไปตามระเบียบและมติที่ประชุม

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภท ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
2. ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงินให้กู้ การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้
3. ตรวจสอบเอกสารการรับชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้
4. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี
5. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี
6. สอบทานหนี้กับสมาชิกโดยตรง

แนวการสอบบัญชีด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. ทราบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
2. ลูกหนี้การค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริง และสิทธิเรียกร้องเป็นของสหกรณ์
3. สินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริง และเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์
4. เจ้าหนี้การค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริง และเป็นภาระผูกพันที่สหกรณ์ต้องชดใช้
5. รายการเกิดขึ้นจริง บันทึกรายการบัญชีและเปิดเผยไว้ครบถ้วน
6. ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินได้ และสินค้าคงเหลือแสดงมูลค่าถูกต้องตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น
7. ประเมินการค้าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอ

ทดสอบการควบคุม

1. อ่านระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยการจัดหาสิ่งของมาจำหน่าย และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง
2. สอบทานการปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าเป็นไปตามระเบียบและมติที่ประชุม
3. สังเกตการณ์ความเหมาะสมของวิธีการและสถานที่เก็บรักษาสินค้า

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1. เปรียบเทียบยอดรวมซื้อสินค้าและขายสินค้าในรอบระยะเวลาบัญชีจากสมุดซื้อสินค้าและสมุดขายสินค้ากับบัญชีแยกประเภททั่วไป
2. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้าและลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
3. ตรวจสอบเอกสารการซื้อสินค้าและจ่ายชำระหนี้ค่าสินค้า การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดสมุดซื้อสินค้าและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้าและทะเบียนคุมสินค้า

4. ตรวจสอบเอกสารการขายสินค้าและรับชำระหนี้ค่าสินค้า การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด สมุดขายสินค้าและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป บัญชีย่อย ลูกหนี้การค้า และทะเบียนคุมสินค้า
5. ตรวจสอบตัดยอดซื้อและยอดขาย ณ วันสิ้นปีบัญชี
6. ตรวจสอบรายละเอียดการแยกอายุหนี้จากบัญชีย่อยลูกหนี้การค้า
7. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นปีบัญชี
8. สังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี
9. ทดสอบการตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี
10. สอบทานหนี้กับสมาชิกโดยตรง

แนวการสอบบัญชีด้านเงินรับฝาก

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. ทราบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในด้านเงินรับฝาก
2. เงินรับฝากคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชีมีอยู่จริง และเป็นภาระผูกพันที่สหกรณ์ต้องชดใช้
3. รายการเกิดขึ้นจริง บันทึกรายการบัญชีและเปิดเผยไว้ครบถ้วน
4. เงินรับฝากและดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากแสดงจำนวนเงินถูกต้องตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น รวมทั้งการคำนวณดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

ทดสอบการควบคุม

1. อ่านระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยการรับฝากเงินและมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก
2. สอบทานการปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าเป็นไปตามระเบียบและมติที่ประชุม

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝากและดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ณ วันสิ้นปีบัญชี กับบัญชีแยกประเภททั่วไป
2. ตรวจสอบเอกสารการรับฝากเงินและถอนเงินฝาก การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝาก
3. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก
4. สอบทานเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้นกับสมาชิกโดยตรง

แนวการสอบบัญชีด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. รายการเกิดขึ้นจริง บันทึกรายการบัญชีและเปิดเผยไว้ครบถ้วน
2. แสดงจำนวนเงินถูกต้องตรงตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น
3. การจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

ทดสอบการควบคุม

1. อ่านมติที่ประชุมใหญ่และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับประมาณการรายจ่ายประจำปี และการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายแต่ละรายการ
2. สอบทานการปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าเป็นไปตามมติที่ประชุม และควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้อยู่ภายในวงเงินประมาณการรายจ่ายประจำปี

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแต่ละรายการปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับปีก่อน เพื่อพิจารณารายการผิดปกติ
2. เปรียบเทียบยอดรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแต่ละรายการ ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
3. ตรวจสอบเอกสารการจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

กำหนดการตรวจสอบ

สังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ วันที่ 31 มีนาคม 2551
ตรวจสอบประจำปี วันที่ 9-18 พฤษภาคม 2551 รวม 10 วัน
เสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการ วันที่ 25 พฤษภาคม 2551

ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ

ผู้สอบบัญชี นางนันทวัล เมืองทอง นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 6
ผู้ช่วย นางสาวอนิจจา ออาจงค์ นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 4

(ลงชื่อ) **นันทวัล เมืองทอง** ผู้สอบบัญชี
(นางนันทวัล เมืองทอง)
วันที่ 15 มีนาคม 2551

คำอธิบายประกอบการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม รวมไว้ในแนวการสอบบัญชี

กรณีกำหนดวิธีการตรวจสอบโดยรวม

1. ส่วนบนของแบบ ให้ระบุชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและปีทางบัญชีที่ตรวจสอบ
2. ระบุข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจ เช่น วันที่จดทะเบียน วันดำเนินงาน จำนวนสมาชิก ลักษณะการดำเนินธุรกิจและปริมาณธุรกิจ โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นข้อมูลของช่วงเวลาใด รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ปัจจัยที่อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาด หรือ งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง โดยไม่คำนึงถึงระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแล้วประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจว่าอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีการดำเนินธุรกิจ ผู้สอบบัญชีไม่ต้องประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจ
3. ระบุผลการประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมว่าอยู่ในระดับสูง ปานกลาง หรือต่ำ โดยอ้างอิงจากสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม
4. กำหนดวิธีการตรวจสอบในรายละเอียดให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสม
5. กำหนดการตรวจสอบ เป็นการกำหนดระยะเวลาที่ผู้สอบบัญชีคาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ได้แก่ วันที่สังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ วันที่ตรวจสอบบัญชีประจำวันที่เสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการ เป็นต้น
6. ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีให้ระบุชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของผู้สอบบัญชี รวมทั้งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนั้นๆ

ตัวอย่าง (กรณีกำหนดวิธีการตรวจสอบโดยรวม)

สหกรณ์การเกษตรสมานฉันทน์ จำกัด แผนการสอบบัญชีโดยรวมและแนวการสอบบัญชี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

สหกรณ์การเกษตรสมานฉันทน์ จำกัด จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2541 ดำเนินงานมาเป็นเวลา 10 ปี ข้อมูลจากงบการเงินปีก่อน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2550 มีสมาชิก 456 คน ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 2,345,000 บาท ซึ่งได้จากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์ทั้งจำนวนสหกรณ์ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย รวมทั้งรับฝากเงินจากสมาชิก ในปีที่ผ่านมา จ่ายเงินให้กู้แก่สมาชิก 40 ราย เป็นเงิน 765,000 บาท แยกเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น 465,000 บาท และเงินให้กู้ระยะปานกลาง 300,000 บาท สหกรณ์จัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ได้แก่ ปุ๋ย วัสดุ อุปกรณ์การเกษตรและเคมีการเกษตร มียอดขายรวม 543,000 บาท และรับฝากเงินจากสมาชิก 321,000 บาท ประกอบด้วย เงินรับฝากออมทรัพย์และออมทรัพย์พิเศษ เนื่องจากในปีที่ผ่านมาสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจเป็นผลให้ลูกค้าเงินให้กู้บางรายไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดและยอดขายสินค้าลดลง ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิเพียง 123,456 บาท

จากข้อมูลข้างต้นจึงประเมินความเสี่ยงสูงเนื่องจากสภาพการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับปานกลาง และประเมินความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งปรากฏในสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในภาพรวม โดยกำหนดวิธีการตรวจสอบ ดังนี้

ทดสอบการควบคุม

1. สอบทานการแบ่งส่วนงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม
2. สอบทานว่ามีการกำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานครอบคลุมการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจทุกด้าน
3. อ่านระเบียบของสหกรณ์ มติที่ประชุมใหญ่และมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
4. สอบทานการปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ว่าเป็นไปตามระเบียบและมติที่ประชุมที่กำหนด รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชี
5. สังเกตการณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่บัญชีว่ามีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่กำหนด
6. สอบทานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

7. สังเกตการณ์ความเหมาะสมของวิธีการและสถานที่เก็บรักษาสินค้า
8. สอบทานว่ามี การควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้อยู่ภายในวงเงินประมาณการรายจ่ายประจำปี

ตรวจสอบเนื้อหาสาระ

1. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือในมือเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือตามบัญชีในสมุดเงินสดและบัญชีแยกประเภททั่วไป
2. เปรียบเทียบยอดคงเหลือเงินฝากธนาคารตามบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันตรวจสอบเงินสดกับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร หรือสมุดคู่บัญชีเงินฝากธนาคาร
3. ขออนุญาตยื่นยันยอดคงเหลือเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นปีบัญชี หรือใช้วิธีตรวจสอบรายการฝาก-ถอนหลังวันสิ้นปีบัญชีทดแทน
4. ตรวจสอบเอกสารการรับ-จ่ายเงิน และเอกสารการฝาก-ถอนเงินฝากธนาคารการบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
5. ตรวจสอบเอกสารการโอนเงิน การรับรู้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและค่าธรรมเนียมธนาคารการบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
6. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้แต่ละประเภท ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
7. ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงินให้กู้ การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้
8. ตรวจสอบเอกสารการรับชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป รวมทั้งบัญชีย่อยลูกหนี้เงินให้กู้
9. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี
10. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ ณ วันสิ้นปีบัญชี
11. สอบทานหนี้ เงินรับฝากและทุนเรือนหุ้นกับสมาชิกโดยตรง
12. เปรียบเทียบยอดรวมซื้อสินค้าและขายสินค้าในรอบระยะเวลาบัญชีจากสมุดซื้อสินค้าและสมุดขายสินค้ากับบัญชีแยกประเภททั่วไป
13. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้าและลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
14. ตรวจสอบเอกสารการซื้อสินค้าและจ่ายชำระหนี้ค่าสินค้า การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดสมุดซื้อสินค้าและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปบัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้าและทะเบียนคุมสินค้า
15. ตรวจสอบเอกสารการขายสินค้าและรับชำระหนี้ค่าสินค้า การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดสมุดขายสินค้าและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปบัญชีย่อยลูกหนี้การค้าและทะเบียนคุมสินค้า

16. ตรวจสอบตัดยอดซื้อและยอดขาย ณ วันสิ้นปีบัญชี
17. ตรวจสอบรายละเอียดการแยกอายุหนี้จากบัญชีย่อยลูกหนี้การค้า
18. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นปีบัญชี
19. สังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี
20. ทดสอบการตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีบัญชี
21. เปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝากและดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ณ วันสิ้นปีบัญชี กับบัญชีแยกประเภททั่วไป
22. ตรวจสอบเอกสารการรับฝากเงินและถอนเงินฝาก การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝาก
23. ทดสอบการคำนวณและตรวจสอบการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก
24. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแต่ละรายการปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับปีก่อนเพื่อพิจารณา รายการผิดปกติ
25. เปรียบเทียบยอดรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแต่ละรายการ ณ วันสิ้นปีบัญชีกับบัญชีแยกประเภททั่วไป
26. ตรวจสอบเอกสารการจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดและสมุดรายวันทั่วไป รวมทั้งการผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

กำหนดการตรวจสอบ สังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ วันที่ 31 มีนาคม 2551
ตรวจสอบประจำปี วันที่ 9-18 พฤษภาคม 2551 รวม 10 วัน
เสนอรายงานการสอบบัญชีและกระดาษทำการ วันที่ 25 พฤษภาคม 2551

ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ ผู้สอบบัญชี นางนิมมล เมืองทอง นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 6
ผู้ช่วย นางสาวอนิจจา อางองค์ นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 4

(ลงชื่อ) **นิมมล เมืองทอง** ผู้สอบบัญชี
(นางนิมมล เมืองทอง)
วันที่ 15 มีนาคม 2551

การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เพื่อให้การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพข้อเท็จจริง จึงให้ผู้สอบบัญชีจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

1. ให้จัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ภายหลังจากปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีประจำปีแล้วเสร็จ

2. ให้จัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน เฉพาะสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระบบการควบคุมภายในเท่านั้น โดยคุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระบบการควบคุมภายในประกอบด้วย

- (1) มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
- (2) มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกัน
- (3) มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน
- (4) มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการและติดตามงาน

ทั้งนี้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ถือว่าไม่มีระบบการควบคุมภายใน ต้องมีคุณลักษณะตามที่กำหนดทุกข้อ หากไม่เป็นไปตามที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ให้ถือว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวไม่มีระบบการควบคุมภายใน ผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน อย่างไรก็ตามก็ต้องคํ่าประกอบคุณลักษณะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระบบการควบคุมภายในดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นคุณลักษณะเบื้องต้นในการพิจารณาว่ามี หรือไม่มีระบบการควบคุมภายในเท่านั้น ส่วนรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าการควบคุมภายในในเรื่องนั้นๆ อยู่ในระดับใด เช่น

การจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ในเบื้องต้นหากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ ถือว่ามีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้ แต่ถ้าเป็นการจัดจ้างเจ้าหน้าที่เพียงชั่วคราว ให้ถือว่าไม่มีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้ ทั้งนี้ให้รวมถึงกรณีที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานใดๆ ให้มีผู้มาทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เช่น พนักงานราชการทำหน้าที่บันทึกบัญชี เป็นต้น ให้ถือว่าไม่มีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ที่มาทำหน้าที่นั้นๆ ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเองแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในจำนวนเพียงพอ และปฏิบัติหน้าที่โดยเหมาะสมหรือไม่ จะเป็นระดับการควบคุมภายในที่เกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน

การแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินการบัญชี

ให้พิจารณาว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกันหรือไม่ ทั้งนี้ให้รวมถึงกรณีที่มีกิจกรรมควบคุมทดแทน เช่น สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี และให้เหรียญิกทำหน้าที่ด้านการเงิน เป็นต้น ให้ถือว่ามีการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้ ส่วนกรณีที่มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินการบัญชีแล้ว แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่บัญชีจะทำหน้าที่รับ-จ่ายเงินสดเป็นครั้งคราว จะเป็นระดับการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้

การกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน

ให้พิจารณาว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงานขึ้นหรือไม่ หรือมีส่วนกรณีที่มีการกำหนดขึ้นแล้ว ครอบคลุมการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจทุกด้านหรือไม่ จะเป็นระดับของการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้

การประชุมคณะกรรมการดำเนินการและติดตามงาน

ให้พิจารณาว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อติดตามงานหรือไม่ ส่วนกรณีที่มีการประชุมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง/สม่ำเสมอหรือไม่ จะเป็นระดับของการควบคุมภายในตามองค์ประกอบนี้

3. ให้จัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรโดยใช้ **แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร**

3.1 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระดับความยุ่งยากมากที่สุดและยุ่งยากมาก ให้ใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐาน

3.2 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระดับความยุ่งยากปานกลาง ให้ใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐาน หรือรูปแบบย่อ หรือจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในภาพรวม

3.3 สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีระดับความยุ่งยากน้อยและไม่สามารถจัดระดับความยุ่งยากได้ ให้ใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบย่อ หรือจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในภาพรวม

4. การใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องสอดคล้องกับการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม ดังนี้

4.1 ในการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม หากใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐาน ในการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในต้องใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐานเช่นเดียวกัน

4.2 ในการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม หากใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบย่อ ในการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในต้องใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบย่อเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หากผู้สอบบัญชีประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมในภาพรวม การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในก็ให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาในภาพรวม เช่นเดียวกัน

5. การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรูปแบบมาตรฐานและรูปแบบย่อ ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกข้อมูลผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โปรแกรมจะประมวลผลและรายงานผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในแต่ละด้าน พร้อมกับรายงานจุดอ่อนของการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

อนึ่ง ในปีบัญชีปัจจุบันโปรแกรมระบบเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของสหกรณ์จะนำผลการประเมิน
ชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในปีบัญชีก่อนมาแสดงในช่อง**ก่อนการสอบบัญชี**
เพื่อให้ผู้สอบบัญชีใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมในปีบัญชี
ปัจจุบัน ซึ่งหากผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วไม่เป็นไปตามข้อมูลที่ปรากฏให้ทำการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อเท็จจริง
เพื่อให้ผลการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมของปีปัจจุบันเป็นไปอย่างถูกต้อง

6. การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในภาพรวม ให้จัดทำรายงาน
ผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในภาพรวม โดยบันทึกผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุม
ภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมและจุดอ่อนของการควบคุมภายใน ผ่านระบบ Intranet
ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้กรมฯ มีข้อมูลสำหรับประมวลผลการควบคุมภายในในภาพรวมได้
และเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงต่อไป นอกจากนี้ให้จัดพิมพ์เก็บไว้ในเล่มกระดาศทำการเพื่อให้ผู้สอบบัญชี
ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมในปีบัญชีถัดไปด้วย

การประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

โดยใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (รูปแบบมาตรฐาน)

1. แบบที่ใช้ในการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

ให้ทำการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรโดยใช้แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรชุดเดียวกับการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมแต่เป็นการประเมินหลังจากที่ผู้สอบบัญชีได้สอบบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว

แบบประเมินคุณภาพสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การประเมินสภาพแวดล้อมการควบคุม

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม

2.1 ด้านการเงินการบัญชี

2.2 ธุรกิจสินเชื่อ

2.3 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

2.4 ธุรกิจรวบรวมผลผลิต/แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการผลิตสินค้า

2.5 ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

2.6 ธุรกิจเงินรับฝาก

2.7 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

2.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

2.9 เจ้าหนี้เงินกู้

2.10 สมาชิกและทุนเรือนหุ้น

ส่วนที่ 3 การประเมินระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

ส่วนที่ 4 การประเมินระบบการติดตามและประเมินผล

2. วิธีการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

ในการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนี้ โปรแกรมฯ จะแสดงคำตอบของทุกข้อถามย่อยที่ผู้สอบบัญชีได้บันทึกไว้ก่อนการสอบบัญชีเพื่อประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมให้ในช่อง **หลังการสอบบัญชี** ดังนั้น ในการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในให้ผู้ประเมินทำการทบทวนทุกข้อถามย่อยว่าระดับการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรยังคงเป็นเช่นเดียวกับก่อนการสอบบัญชี หรือได้มีการเปลี่ยนไปจากเดิม หากมีข้อถามใดที่การควบคุมภายในเปลี่ยนไปจากเดิมให้ผู้ประเมินแก้ไขคำตอบให้เป็นไปตามระดับการควบคุมภายในของข้อถามนั้นๆ

สำหรับแนวทางในการประเมินให้พิจารณาเช่นเดียวกันกับที่ได้อธิบายไว้แล้วในส่วนของ การประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม ตามคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

3. การคำนวณระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

กำหนดให้ส่วนประกอบของการควบคุมภายในแต่ละส่วนมีเกณฑ์คำนวณระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ดังนี้

ส่วนที่ 1	สภาพแวดล้อมการควบคุม	20	คะแนน
ส่วนที่ 2	การประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม	60	คะแนน
ส่วนที่ 3	ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	10	คะแนน
ส่วนที่ 4	ระบบการติดตามและประเมินผล	10	คะแนน
	คะแนนรวม	100	คะแนน

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

คำถาม มีทั้งสิ้น 25 ข้อย่อย

คำตอบ มี 2 คำตอบ คือ ใช่ = 1 คะแนน
ไม่ใช่ = 0 คะแนน

การคำนวณเพื่อจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมทำได้โดยรวมคะแนนคำตอบทั้งหมด แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์คำนวณของสภาพแวดล้อมการควบคุมซึ่งเท่ากับ 20 คะแนน

เช่น สภาพแวดล้อมการควบคุม ประเมินแล้วได้ 18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน

การคำนวณ = $\frac{\text{คะแนนที่ได้} \times \text{เกณฑ์คำนวณของแต่ละส่วน}}{\text{คะแนนเต็มในแต่ละส่วน}}$

$$\begin{aligned}\text{สภาพแวดล้อมการควบคุม} &= \frac{18 \times 20}{25} \\ &= 14.40\end{aligned}$$

ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม

คำถาม มีทั้งสิ้น 218 ข้อย่อย

คำตอบ แบ่งเป็นระดับการควบคุมภายใน 4 ระดับ ดังนี้

3 คะแนน = มีระดับการควบคุมภายในที่ดี

2 คะแนน = มีระดับการควบคุมภายในที่ดีพอสมควร แต่ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง

1 คะแนน = มีระดับการควบคุมภายในที่ยังไม่ดีเพียงพอ ต้องปรับปรุง

0 คะแนน = ไม่มีระดับการควบคุมภายใน หรือไม่มีการควบคุมในเรื่องนั้นๆ

คะแนนเต็มข้อละ 3 คะแนน แยกเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

	คะแนนเต็ม	เกณฑ์คำนวณ
(1) ด้านการเงินการบัญชี	$35 \times 3 = 105$ คะแนน	10
(2) ธุรกิจสินเชื่อ	$25 \times 3 = 75$ คะแนน	7
(3) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	$38 \times 3 = 114$ คะแนน	10
(4) ธุรกิจรวบรวมผลผลิตผล ฯ	$48 \times 3 = 144$ คะแนน	13
(5) ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการขาย	$11 \times 3 = 33$ คะแนน	3
(6) ธุรกิจเงินรับฝาก	$17 \times 3 = 51$ คะแนน	5
(7) เงินลงทุนในหลักทรัพย์	$10 \times 3 = 30$ คะแนน	3
(8) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	$13 \times 3 = 39$ คะแนน	3
(9) เจ้าหนี้เงินกู้	$7 \times 3 = 21$ คะแนน	2
(10) สมาชิกและทุนเรือนหุ้น	$14 \times 3 = 42$ คะแนน	4
รวม	654 คะแนน	60

การคำนวณเพื่อจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในด้านความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุมทุกด้านทำโดยรวมคะแนนคำตอบทั้งหมด แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์คำนวณของความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุมซึ่งเท่ากับ 60 คะแนน ซึ่งมีวิธีการคำนวณเช่นเดียวกับส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

เช่น ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุมทุกด้าน ประเมินแล้วได้รวม 368 คะแนน จากคะแนนเต็ม 654 คะแนน

$$\text{การคำนวณ} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times \text{เกณฑ์คำนวณของแต่ละส่วน}}{\text{คะแนนเต็มในแต่ละส่วน}}$$

$$\begin{aligned} \text{ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุมทุกด้าน} &= \frac{368 \times 60}{654} \\ &= 33.76 \end{aligned}$$

การคำนวณเพื่อจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในแต่ละด้าน มีวิธีการคำนวณเช่นเดียวกัน เช่น

$$\text{ด้านการเงินการบัญชี} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 60}{654} \quad \text{หรือ} \quad \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 10}{105}$$

$$\text{ด้านธุรกิจสินเชื่อ} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 60}{654} \quad \text{หรือ} \quad \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 7}{75}$$

ส่วนที่ 3 ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

คำถาม มีทั้งสิ้น 17 ข้อย่อย

คำตอบ มี 2 คำตอบ คือ ใช่ = 1 คะแนน
ไม่ใช่ = 0 คะแนน

การคำนวณเพื่อจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ทำโดยรวมคะแนนคำตอบทั้งหมด แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์คำนวณของระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเท่ากับ 10 คะแนน ซึ่งมีวิธีการคำนวณเช่นเดียวกับส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม เช่น ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ประเมินแล้วได้ 15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 17 คะแนน

$$\begin{aligned} \text{การคำนวณ} &= \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times \text{เกณฑ์คำนวณของแต่ละส่วน}}{\text{คะแนนเต็มในแต่ละส่วน}} \\ \text{ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร} &= \frac{15 \times 10}{17} \\ &= 8.82 \end{aligned}$$

ไม่มีกิจกรรม ในกรณีที่มีผู้ประเมินเลือกชองนี้ จะไม่นำข้อถามนั้นมาคิดฐานคะแนน ดังนั้น ในการคำนวณฐานคะแนนจะลดลงเท่ากับจำนวนข้อถามที่ตอบไม่มีกิจกรรม เช่น ด้านการเงินการบัญชี สหกรณ์ไม่ได้ใช้โปรแกรมระบบบัญชี ดังนั้น ในคำถามเกี่ยวกับกรณีการใช้โปรแกรมระบบบัญชีจำนวน 12 ข้อ จะต้องเลือกชองไม่มีกิจกรรม การคำนวณคะแนน เป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ด้านการเงินการบัญชี} &= \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 60}{(654 - [12 \times 3])} \\ &= \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 60}{654 - 36} \\ &= \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 60}{618} \end{aligned}$$

กรณีไม่มีการดำเนินงานหรือธุรกิจด้านใดให้นำคะแนนตามจำนวนข้อถามของด้านนั้น มาหักออกจากรวมคะแนนที่ใช้คำนวณทั้งสิ้น เช่น สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีคำถาม 11 ข้อ ให้หักคะแนนเต็มออก 33 คะแนน (11×3)

ส่วนที่ 4 ระบบการติดตามและประเมินผล

$$\begin{aligned} \text{คำถาม} & \text{มีทั้งสิ้น } 8 \text{ ข้อย่อย} \\ \text{คำตอบ} & \text{มี } 2 \text{ คำตอบ คือ} & \text{ใช่} &= 1 \text{ คะแนน} \\ & & \text{ไม่ใช่} &= 0 \text{ คะแนน} \end{aligned}$$

การคำนวณเพื่อจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในด้านระบบการติดตามและประเมินผล ทำโดยรวมคะแนนคำตอบทั้งหมด แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์คำนวณของระบบการติดตามและประเมินผล ซึ่งเท่ากับ 10 คะแนน ซึ่งมีวิธีการคำนวณเช่นเดียวกับส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม เช่น ระบบการติดตามและประเมินผล ประเมินแล้วได้ 6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน

$$\begin{aligned} \text{การคำนวณ} &= \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times \text{เกณฑ์คำนวณของแต่ละส่วน}}{\text{คะแนนเต็มในแต่ละส่วน}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ระบบการติดตามและประเมินผล} &= \frac{6 \times 10}{8} \\ &= 7.50 \end{aligned}$$

ระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

พิจารณาจากคะแนนที่คำนวณเพื่อจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน แบ่งออกเป็นเกณฑ์มาตรฐาน 4 ระดับ ดังนี้

ผลการประเมินมากกว่า 95	คะแนน หมายถึง ระดับชั้นคุณภาพดีมาก
ผลการประเมินมากกว่า 80 ถึง 95	คะแนน หมายถึง ระดับชั้นคุณภาพดี
ผลการประเมินมากกว่า 60 ถึง 80	คะแนน หมายถึง ระดับชั้นคุณภาพพอใช้
ผลการประเมินน้อยกว่า หรือเท่ากับ 60	คะแนน หมายถึง ระดับชั้นคุณภาพต้องปรับปรุง

วิธีจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

1. การจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ทำโดยนำผลการคำนวณเพื่อจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในทุกส่วนมารวมกัน คะแนนรวมที่ได้นำมาเทียบกับระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน

เช่น ผลการคำนวณเพื่อจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในทุกส่วน

$$\begin{aligned} &= \text{ส่วนที่ 1} + \text{ส่วนที่ 2} + \text{ส่วนที่ 3} + \text{ส่วนที่ 4} \\ &= 14.40 + 33.76 + 8.82 + 7.50 \\ &= 64.48 \end{aligned}$$

สรุป คะแนนรวมที่ได้มากกว่า 60 คะแนน แต่ไม่เกิน 80 คะแนน

ดังนั้น การควบคุมภายในอยู่ในระดับชั้นคุณภาพ **พอใช้**

2. การจัดระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในแต่ละส่วน ทำโดยนำผลการคำนวณเพื่อจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของแต่ละส่วน เทียบกับเกณฑ์คำนวณระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของแต่ละส่วน จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการคำนวณเทียบกับระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน

$$\text{การคำนวณ} = \frac{\text{ผลการคำนวณในแต่ละส่วน} \times 100}{\text{เกณฑ์คำนวณในแต่ละส่วน}}$$

เช่น สภาพแวดล้อมการควบคุม

$$\begin{aligned} &= \frac{14.40 \times 100}{20} \\ &= 72.00 \end{aligned}$$

สรุป คะแนนที่ได้มากกว่า 60 คะแนน แต่ไม่เกิน 80 คะแนน

ดังนั้น การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมอยู่ในระดับชั้นคุณภาพ **พอใช้**

4. แบบรายงานผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

ภายหลังจากการบันทึกข้อมูลแล้ว โปรแกรมจะประมวลผลและออกรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นคุณภาพ การควบคุมภายใน ดังนี้

แบบ RQ 2 รายงานผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในรายสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร ใช้สำหรับแจ้งให้สหกรณ์ทราบ
RQ 2_1 รวมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทุกระดับ
RQ 2_2 รายงานสรุปจำนวนรวมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทุกระดับ

แบบ RQ 2_3 รายงานจุดอ่อนของการควบคุมภายใน (หลังการสอบบัญชี)
เก็บในกระดานทำการเพื่ออ้างอิงต่อไป

ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวมีรูปแบบ ดังนี้

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
รายงานผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

		ผลการประเมิน
ส่วนที่ 1	สภาพแวดล้อมการควบคุม	(ดีมาก, ดี, พอใช้, ต้องปรับปรุง)
ส่วนที่ 2	ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม
	ด้านการเงินการบัญชี
	ธุรกิจสินเชื่อ
	ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
	ธุรกิจรวบรวมผลิตผล/แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และการผลิตสินค้า
	ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร
	ธุรกิจเงินรับฝาก
	เงินลงทุนในหลักทรัพย์
	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
	เจ้าหนี้เงินกู้
	สมาชิกและทุนเรือนหุ้น
ส่วนที่ 3	ระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร
ส่วนที่ 4	ระบบการติดตามและประเมินผล
	สรุปผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับ

โดย..... ผู้สอบบัญชีภาครัฐ/ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
.....วันที่ประเมิน

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

รายงานจุดอ่อนของการควบคุมภายใน

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

จุดอ่อนจากการควบคุม		ข้อผิดพลาดที่อาจเกิด
คณะกรรมการดำเนินการ		
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
ฝ่ายจัดการ / ผู้ทำหน้าที่แทนฝ่ายจัดการ		
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
ผู้ตรวจสอบกิจการ / ผู้ตรวจสอบภายใน		
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
นโยบายและการวางแผน		
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่
.....	ไม่ใช่

ส่วนที่ 2 ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม

จุดอ่อนจากการควบคุม		ข้อผิดพลาดที่อาจเกิด
ด้านการเงินการบัญชี		
.....	0
.....	1
.....	0

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักบริหารกลาง โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 2110

ที่ กษ 0401/ว.790

วันที่ 3 กรกฎาคม 2550

เรื่อง แนวปฏิบัติในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ประกอบธุรกิจซื้อ - ขาย ยางพารา

และการให้ความร่วมมือกับกรมสรรพากร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยกรมสรรพากรได้มีหนังสือที่ กค 0721/4608 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2550 ขอความร่วมมือมายังกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ช่วยกำกับ ดูแล สหกรณ์ที่ประกอบกิจการซื้อ - ขาย ยางพารา บันทึกบัญชีให้ถูกต้องเป็นไปตามลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การบันทึกบัญชีซื้อ-ขาย ต้องบันทึกรายละเอียดของผู้ซื้อ-ผู้ขาย ให้ชัดเจนครบถ้วนเพียงพอที่กรมสรรพากร สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเรียกเก็บภาษีต่อไปได้ และขอให้จัดส่งข้อมูลให้กับกรมสรรพากรด้วยในกรณีที่ตรวจพบข้อมูลผิดปกติเข้าข่ายหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณากรอบความร่วมมือที่กรมสรรพากรขอให้ช่วยเหลือ กำกับ ดูแล สหกรณ์ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วเห็นว่า การจัดทำรายละเอียดประกอบการบันทึกบัญชีตามที่กรมสรรพากรขอความร่วมมือ เป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติควรให้ความสำคัญ และกำกับ ดูแล ให้สหกรณ์ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป และเพื่อให้การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ทำธุรกิจซื้อ-ขาย ยางพารา เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ประกอบธุรกิจซื้อ-ขาย ยางพารา ดังนี้

1. วิธีการตรวจสอบ การตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ที่ทำธุรกิจ ซื้อ-ขาย ยางพาราให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติดังนี้

1.1 ศึกษาลักษณะการดำเนินธุรกิจซื้อ - ขาย ยางพารา ของสหกรณ์ให้เข้าใจ เช่น สหกรณ์ซื้อ-ขาย ขาด หรือสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นตัวแทนซื้อ - ขาย เป็นต้น

1.2 ประเมินระบบการควบคุมภายในด้านธุรกิจซื้อ-ขาย ยางพารา ว่ามีความเหมาะสมรัดกุมหรือไม่ รวมทั้งสหกรณ์ได้จัดทำบัญชีตามระบบบัญชีที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดหรือไม่

1.3 พิจารณาว่าสหกรณ์มีข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชีซื้อ-ขาย ยางพาราตามข้อสังเกตของกรมสรรพากรที่ไว้ในหนังสือที่ กค 0721/4608 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2550 หรือไม่

1.4 วางแนวการตรวจสอบบัญชี (Audit Program) ให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจ ผลการประเมินการควบคุมภายใน และข้อบกพร่องของการจัดทำบัญชี

2. การรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

2.1 กรณีพบว่าธุรกิจซื้อ - ขาย ยางพารา หรือการเป็นตัวแทนในการซื้อ-ขาย ยางพาราของสหกรณ์มีกรหลีกเลี่ยงภาษีอากร โดยที่สหกรณ์ไม่มีเจตนาหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ เพื่อจะได้ทำหนังสือแนะนำสหกรณ์ให้แก้ไขต่อไป

2.2 กรณีตรวจพบว่าธุรกิจ ชื่อ - ขยาย ยางพาราของสหกรณ์ มีการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร โดยสหกรณ์เจตนาหรือมีส่วนร่วมร่วมกับพ่อค้าคนกลาง ให้ผู้สอบบัญชีรายงานหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ เพื่อจะได้ทำหนังสือสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 และระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้ต่อไป

2.3 ให้ผู้สอบบัญชีรายงานการตรวจพบและการแนะนำหรือสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขตามข้อ 2.1 และข้อ 2.2 ไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปีและประจำปีด้วย

3. วิธีการแจ้งข้อมูลกับกรมสรรพากร

การแจ้งข้อมูลกับกรมสรรพากร ควรเป็นกรณีที่ตรวจพบว่าสหกรณ์มีเจตนาหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ตามข้อ 2.2 แต่ด้วยมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนได้ ดังนั้น ให้ใช้วิธีแจ้งข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ กล่าวคือ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำจังหวัดสามารถให้ข้อมูลด้วยวาจาให้สรรพากรจังหวัดในพื้นที่ทราบ เว้นแต่กรณีที่กรมสรรพากรทำหนังสือขอข้อมูลมาเป็นรายสหกรณ์ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์แจ้งข้อมูลเป็นหนังสือได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **ทรงพล พนาวงค์**
(นายทรงพล พนาวงค์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ กค 0721/4608

กรมสรรพากร

90 ถนนพหลโยธิน 7 แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

8 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือให้ควบคุมดูแลสหกรณ์ให้จัดทำบัญชีเกี่ยวกับการซื้อ - ขาย ยางพารา

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยกรมสรรพากร ได้ดำเนินการตรวจสอบภาษีอากรของผู้ประกอบการส่งออกยางพาราและผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากยางพารา และพบว่าผู้ประกอบการดังกล่าวมีการซื้อยางพาราจากสหกรณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก แต่จากการเชิญพบสหกรณ์เพื่อขอทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการซื้อ - ขาย ยางพาราของสหกรณ์หลายราย พบข้อเท็จจริงที่ทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรหลายประการ ดังนี้

1. สหกรณ์ไม่ได้บันทึกบัญชีรายละเอียดการซื้อยางพารา ว่าซื้อมาจากใครบ้าง มีที่อยู่หรือสถานประกอบการอยู่ที่ใด ปริมาณและราคาที่ซื้อเป็นเท่าใด ทำให้กรมสรรพากรไม่สามารถติดตามจัดเก็บภาษีจากพ่อค้าคนกลางที่หลีกเลี่ยงภาษีได้

2. สหกรณ์บางรายออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ส่งออก และผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากยางพารา แต่บันทึกบัญชีรายได้ของสหกรณ์ไว้เฉพาะค่านายหน้าหรือรายได้ค่าจัดการ โดยไม่มีรายละเอียดว่าเป็นนายหน้าตัวแทนให้กับใคร อยู่ที่ใด ปริมาณหรือราคาขายเป็นเท่าใด แต่เงินที่ได้รับจากการขายยางพาราเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสหกรณ์ ซึ่งหากสหกรณ์กระทำการในฐานะตัวแทนนายหน้าสหกรณ์ย่อมไม่มีสิทธิออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ซื้อ แต่ผู้ที่มีหน้าที่ออกใบเสร็จรับเงินคือเจ้าของสินค้า ส่วนเงินที่เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร หากพิสูจน์ไม่ได้ว่ารับแทนใคร จ่ายคืนให้ใครบ้าง รวมทั้งการที่สหกรณ์ก็ได้บันทึกเป็นรายได้ออมต้องถือว่าเป็นเงินได้ของผู้มีอำนาจในการเบิกจ่ายเงิน

3. สหกรณ์บางรายจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการ เช่น สหกรณ์บริการขนส่ง และการค้า จำกัด แต่กระทำการซื้อ-ขาย ยางพารา ออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ซื้อที่เป็นผู้ส่งออกยางพาราและผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากยางพารา แต่บันทึกบัญชีรายได้เฉพาะค่ารับจ้างขนส่งและไม่มีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อ-ขายยางพารา

4. สหกรณ์บางรายนำไปเสร็จรับเงินไปให้ผู้ส่งออกยางพารา ทำการกรอรายละเอียดเองทำให้ผู้ส่งออกสามารถสร้างต้นทุนขึ้นมาโดยไม่มีการจ่ายเงินซื้อสินค้าจริง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีพ่อค้าคนกลางจำนวนมากฉวยโอกาสหลีกเลี่ยงภาษีโดยการขายสินค้าผ่านสหกรณ์ ทำให้กรมสรรพากรไม่สามารถติดตามจัดเก็บภาษีจากบุคคลเหล่านั้นได้ เนื่องจากสหกรณ์ จะไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื้อ ที่อยู่ ปริมาณและราคาสินค้า ของผู้ที่นำสินค้ามาขายให้สหกรณ์ หรือผู้ที่ให้สหกรณ์เป็นตัวแทนในการขายสินค้าให้กับผู้ส่งออก และผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์จากยางพารา นอกจากนั้นการที่สหกรณ์ได้มอบใบเสร็จรับเงินไว้ให้กับผู้ส่งออกยางพารา พร้อมทั้งให้กรอรายละเอียดในใบเสร็จรับเงินเอง ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบต้นทุนที่แท้จริงของผู้ส่งออกยางพาราและผู้ผลิตได้

ดังนั้นเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ จึงเรียนขอความร่วมมือมายังท่านช่วยกำกับดูแลสหกรณ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ขอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำชับหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ ดูแลและป้องกันบุคคลที่ประกอบกิจการ โดยแอบอ้างใช้ชื่อกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และชุมนุมสหกรณ์ โดยไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันผู้ที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร
2. ในกรณีที่สหกรณ์กระทำการในฐานะตัวแทนนายหน้า และแสดงงบการเงินว่ามีรายได้ ค่านายหน้าหรือค่าจัดการ สหกรณ์จะต้องแสดงรายละเอียดว่าผู้ซื้อและผู้ขายคือใคร อยู่ที่ใด ได้รับค่านายหน้าหรือค่าจัดการจากใคร ปริมาณและจำนวนเงินที่ซื้อขายกัน และหากยอดขายบางพาราดังกล่าวมิใช่รายได้ของสหกรณ์แล้ว เจ้าของสินค้าจะต้องออกใบเสร็จรับเงินในนามของตนเองเท่านั้น จะต้องไม่นำใบเสร็จรับเงินของสหกรณ์ไปออกให้แก่ผู้ซื้อ
3. ในการซื้อหรือรวบรวมยางพารา ขอให้สหกรณ์มีหลักฐานการซื้อและบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการซื้อยางพารา ว่าซื้อมาจากใคร ที่อยู่หรือสถานประกอบการของผู้ขาย ปริมาณและจำนวนเงินที่ซื้อ โดยให้เก็บรักษาเอกสารหลักฐานดังกล่าวไว้ด้วย เพื่อจะได้อาจสามารถติดตามการเสียภาษีของพ่อค้าคนกลางที่นำยางพารามาขายผ่านสหกรณ์
4. การที่สหกรณ์นำใบเสร็จรับเงินไปให้ผู้ส่งออกยางพารา ทำการกรอรายละเอียดเองทำให้ไม่สามารถตรวจสอบต้นทุนที่แท้จริงของผู้ส่งออกยางพาราและผู้ผลิตได้ จึงขอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กวดขันสหกรณ์ให้มีการควบคุมการออกใบเสร็จรับเงินอย่างรัดกุม ไม่ควรให้ผู้ส่งออกยางพารา ซึ่งเป็นผู้ซื้อยางพาราจากสหกรณ์เป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงินของสหกรณ์
5. ในกรณีที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พบข้อมูลสหกรณ์ที่มีความผิดปกติเข้าข่ายต้องเสียภาษีอากร ขอให้ส่งข้อมูลให้แก่กรมสรรพากรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอากรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และขอขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วินัย วิทวัสการเวช**

(นายวินัย วิทวัสการเวช)

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาฐานภาษี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

สำนักตรวจสอบภาษีกลาง

โทร. 0-2272-8057

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร. 0 2281 1491

ที่ กษ 0402/ว.721

วันที่ 19 มิถุนายน 2550

เรื่อง การขอคำปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

ด้วยในปัจจุบันได้มีข้อหารือเกี่ยวกับปัญหาด้านการบัญชี และการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การหารือทาง Webboard ผ่าน Website กรมฯ การหารือทางโทรศัพท์ และอื่นๆ เป็นต้น โดยปรากฏว่าข้อหารือส่วนใหญ่หากได้มีการหารือร่วมกันในระดับจังหวัด/ขอคำแนะนำจากหัวหน้าสำนักงาน หรือหารือร่วมกันในระดับภูมิภาค/ขอคำแนะนำจากผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ก็สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ ประกอบกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคำปรึกษาหารือไว้ชัดเจนแล้วในระบบงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2550 ในส่วนของมาตรฐานสำนักงาน ข้อ 5 เรื่อง การขอคำปรึกษาหารือ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การขอคำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงิน และการขอคำปรึกษาหารือเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร นอกเหนือจากการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงิน ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคำปรึกษาหารือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระบบงานดังกล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตามหากมีเรื่องใดที่ไม่เคยมีระเบียบ คำแนะนำหรือแนวทางวิธีปฏิบัติกำหนดไว้หรือจำเป็นต้องหารือเป็นการเฉพาะให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์วินิจฉัยก่อนจัดทำหนังสือไปยังกรมฯ โดยให้เสนอความเห็นในเรื่องดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **ทรงพล พนาวงศ์**

(นายทรงพล พนาวงศ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองแผนงาน โทร. 0 2281-1490

ที่ กษ 0403/1603

วันที่ 25 พฤษภาคม 2547

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานสอบบัญชี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1

ตามหนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 ที่ กษ 0405/1433 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2547 ได้หารือแนวทางการปฏิบัติงานสอบบัญชีในการจัดส่งรายงานการสอบบัญชี การจัดทำแนวการสอบบัญชี และการลงลายมือชื่ออย่างกำกับที่มุมขวาของรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. การเสนอรายงานการสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์

ตามหนังสือที่ กษ 0406/ว.523 ลงวันที่ 5 กันยายน 2544 กรมฯ ได้ให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอรายงานการสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย รายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบบัญชี โดยรายงานผลการตรวจสอบบัญชีจะระบุเพียงประเภทของการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีต่องบการเงิน ไม่ปรากฏข้อความตามรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งบางครั้งแม้ว่าผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่อาจเพิ่มวรรคอธิบาย หรือวรรคเน้น นอกเหนือจากข้อความตามรูปแบบมาตรฐาน หรือบางครั้งหากผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็จะไม่ปรากฏสาเหตุและผลกระทบในรายงานของผู้สอบบัญชี โดยไม่ได้แสดงไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ดังนั้นเพื่อความครบถ้วนสมบูรณ์ในการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีจึงต้องแนบสำเนารายงานของผู้สอบบัญชีไว้กับรายงานผลการตรวจสอบบัญชีทุกชุดด้วย

2. การจัดทำแนวการตรวจสอบบัญชี

จากการที่ผู้สอบบัญชีจะต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยจะต้องวางแผนการสอบบัญชี และจัดทำแนวการสอบบัญชี รวมทั้งแก้ไขปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับข้อสรุปจากผลการตรวจสอบบัญชีในแต่ละเรื่อง ซึ่งจัดทำแนวการสอบบัญชีเป็นเครื่องมือที่จะช่วยผู้สอบบัญชีในการวางแผนงาน กำหนดขอบเขตและวิธีการตรวจสอบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรผู้สอบบัญชีจะต้องจัดทำแนวการสอบบัญชีด้วย ส่วนการจัดส่งแนวการสอบบัญชีที่กำหนดให้ส่งภายใน 15 วัน นับแต่วันเสร็จสิ้นการเข้าตรวจสอบครั้งแรก เนื่องจากการสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรมีข้อจำกัดอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานหลายประการ การจัดส่งแนวการสอบบัญชีตามกำหนดเวลาดังกล่าวจึงให้ปฏิบัติเฉพาะของสหกรณ์ เพื่อจะได้ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้สอบบัญชีพิจารณาความเหมาะสมในการวางแผนการปฏิบัติงาน

3. การลงลายมือชื่อย่อกำกับमुखของรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

การที่กรมฯ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อย่อกำกับमुखของรายงานผลการตรวจสอบบัญชี เพื่อเป็นสิ่งที่แสดงว่ารายงานผลการตรวจสอบบัญชีนั้นได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและเป็นรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีในการควบคุมงานสอบบัญชี ดังนั้น ควรให้ผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อย่อกำกับमुखของรายงานการสอบบัญชีของกลุ่มเกษตรกรด้วย จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**
(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 0 3532 3338

ที่ กษ 0405/1433

วันที่ 6 พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอรหัสหรือแนวทางปฏิบัติงานสอบบัญชี

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 ได้สอบทานและวิเคราะห์รายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มฯ ในพื้นที่รับผิดชอบ ปรากฏว่ามีข้อสังเกตในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีแต่ละสำนักงานฯ มีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน เช่น กรณีรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ที่เสนอนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีบางสำนักงานฯ แนบรายงานของผู้สอบบัญชี (รายงานสั้น) มาทุกชุดที่จัดส่ง แต่บางสำนักงานฯ จัดส่งมาชุดเดียวแนบกับรายงานผลการตรวจสอบบัญชี เป็นต้น และจากการประชุมหัวหน้าสำนักงานฯ ของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวที่แตกต่างกันและไม่มีคำแนะนำใดให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติ ดังนั้น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 จึงเห็นว่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานเป็นแนวทางเดียวกันจึงขอรหัสหรือปัญหาเป็นกรณี ดังนี้

1. ตามหนังสือ กษ 0406/ว.523 ลงวันที่ 5 กันยายน 2544 ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2544 นั้น เนื่องจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจะต้องรายงานการสอบบัญชีเป็น 2 แบบ คือ รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานผลการตรวจสอบบัญชี และตามหนังสือของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0406/ว.394 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2543 เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเสนอรายงานการสอบบัญชีและการแจ้งผลการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือถึงนายทะเบียนสหกรณ์พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

- รายงานการสอบบัญชี งบการเงินและกระดาษทำการรวม 1 ชุด
- สำเนารายงานการสอบบัญชีแบบยาวและงบการเงินจำนวน 3 ชุด สำหรับสหกรณ์ที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ส่งสำเนารายงานการสอบบัญชีแบบยาวและงบการเงินจำนวน 4 ชุด

ขอเรียนถามว่าการเสนอรายงานการสอบบัญชีผู้สอบบัญชีจะต้องจัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี (รายงานสั้น) แนบกับรายงานผลการตรวจสอบบัญชีถึงนายทะเบียนสหกรณ์ทุกชุด หรือไม่

2. การจัดทำแนวการตรวจสอบบัญชี สำหรับสหกรณ์ได้มีหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0403/ว.133 ลงวันที่ 24 มกราคม 2546 เรื่อง การจัดทำแนวการสอบบัญชี ให้ผู้สอบถือปฏิบัติ ส่วนกลุ่มเกษตรกรซึ่งไม่มีหนังสือคำแนะนำให้ปฏิบัติ ดังนั้น กลุ่มเกษตรกรต้องจัดทำแนวการตรวจสอบบัญชีหรือไม่

3. ตามหนังสือที่ กษ 0406/ว.523 ลงวันที่ 5 กันยายน 2544 เรื่อง การจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ตามคู่มือที่กำหนดรูปแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชีและคำอธิบายรูปแบบรายงานผลการตรวจสอบบัญชี หน้า 17 ให้ผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อย่อกำกับมุมขวาของรายงานผลการตรวจสอบบัญชีทุกแผ่น ยกเว้นหน้าที่มีลายมือชื่อของผู้สอบบัญชานั้น สำหรับกลุ่มเกษตรกรจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับสหกรณ์หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) **เกรียงศักดิ์ บุญยะสุด**

(นายเกรียงศักดิ์ บุญยะสุด)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองแผนงาน โทร. 0 2281 1490

ที่ กษ 0403/ว.1675

วันที่ 3 ธันวาคม 2546

เรื่อง การให้ข้อสังเกตในการตรวจสอบเงินรับฝากของสหกรณ์

เรียน ผู้อำนวยการกองกำกับการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

ด้วยในสภาวะการณ์ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสถาบันการเงินลดลงและคงอยู่ในระดับต่ำ โดยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ อัตราร้อยละ 0.50 - 1.25 เงินฝากประเภทประจำ อัตราร้อยละ 1.00 - 1.625 ในขณะที่เพดานอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากตามประกาศของนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 24 มกราคม 2543 กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ไม่เกินร้อยละ 7 ซึ่งแม้ว่าสหกรณ์จะไม่ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากถึงเกณฑ์สูงสุดที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดก็ตาม แต่สหกรณ์ส่วนใหญ่ก็กำหนดในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์จนอาจส่งผลให้มีกระแสเงินสดไหลเข้าสู่ระบบสหกรณ์และทำให้เกิดปัญหาต่อสหกรณ์ เช่น มีสภาพคล่องส่วนเกินเป็นจำนวนมาก หรือมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้สูงเพื่อรองรับต้นทุนของเงินทุนที่มาจากเงินรับฝากที่สูง ซึ่งไม่เป็นธรรมต่อสมาชิกผู้กู้ เป็นต้น

ดังนั้น จึงขอให้ท่านแจ้งผู้สอบบัญชีในพื้นที่รับผิดชอบว่าในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ใด ๆ เมื่อผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบด้านเงินรับฝาก ให้สอดส่องดูแลเป็นพิเศษและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบแหล่งที่มาของเงินรับฝากว่ามาจากแหล่งใด เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์หรือไม่ กรณีที่สหกรณ์เปิดรับสมาชิกสมทบและมีการรับฝากเงินจากสมาชิกสมทบ จะกระทำได้อย่างไรเมื่อสหกรณ์ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ และมีระเบียบเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากสมาชิกสมทบ สำหรับการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกไม่ควรกระทำ เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักการของสหกรณ์ในส่วนของการรวมตัวเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มิได้มุ่งทางการค้าเป็นสำคัญ
2. ตรวจสอบการบริหารด้านการเงินของสหกรณ์ ได้แก่
 - การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากและเงินกู้ของสหกรณ์ ให้เปรียบเทียบกับสถาบันการเงินว่าอัตราที่สหกรณ์กำหนดมีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อสมาชิกหรือไม่ หากต้นทุนทางการเงินของสหกรณ์อยู่ในอัตราที่สูง ควรแนะนำสหกรณ์ให้พิจารณาหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า
 - ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์มีสภาพคล่องส่วนเกินหรือไม่เพียงใด หากมีปริมาณเกินความต้องการ ควรแนะนำให้สหกรณ์กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น ลดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากจำกัดวงเงินรับฝาก เป็นต้น
3. ในกรณีที่สหกรณ์มีการนำเงินไปฝากสหกรณ์อื่น ควรให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ให้คำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงจากลักษณะของธุรกิจที่นำเงินไปฝาก ฐานะทางการเงินของผู้รับฝากเงิน เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 6285240-59 ต่อ 1207

ที่ กษ 0406/ว.379

วันที่ 20 มิถุนายน 2544

เรื่อง วิธีปฏิบัติในการส่งมอบงานสอบบัญชี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง / ผู้อำนวยการสำนักกำกับดูแล
การสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน / ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชี
สหกรณ์ภูมิภาค / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยในปัจจุบัน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตกค้างการสอบบัญชีหรือไม่ได้รับการตรวจสอบ
เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินเป็นจำนวนมาก และประกอบกับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ซึ่งในทางปฏิบัติ
อาจมีการตรวจสอบไปแล้วบางส่วน ดังนั้น เพื่อให้การทำงานสอบบัญชีมีความต่อเนื่อง และติดตามงาน
ได้ง่าย กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้กำหนดแนวทางการจัดทำเอกสารการมอบงานสอบบัญชี ให้ถือปฏิบัติ
ตามที่ได้แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง ส่งสรุปผลการสอบบัญชีและกระดาษทำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ค้างการสอบบัญชี

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามหนังสือของข้าพเจ้า เลขที่..... ลงวันที่ ได้สรุปผลการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ข้าพเจ้าได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีประจำปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 1 กันยายน 254.... ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 254.... โดยปรากฏว่ามีสหกรณ์ที่ตกค้างการสอบบัญชี จำนวน.....สหกรณ์ และมีจำนวนกลุ่มเกษตรกร.....กลุ่ม นั้น

ข้าพเจ้าขอส่งมอบกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีคนก่อนและของข้าพเจ้าที่จัดทำในการตรวจสอบประจำปี ตลอดจนสรุปผลการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ดังนี้

1. สหกรณ์/กลุ่ม.....		เล่ม/ฉบับ
สรุปผลการปฏิบัติงานและกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีคนก่อน	จำนวน
สรุปผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีและกระดาษทำการของข้าพเจ้า	จำนวน
2. สหกรณ์/กลุ่ม.....		
สรุปผลการปฏิบัติงานและกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีคนก่อน	จำนวน
สรุปผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีและกระดาษทำการของข้าพเจ้า	จำนวน
	รวม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(.....)

ตำแหน่ง.....(ในสายงาน).....

สรุปผลการปฏิบัติงานสอบบัญชี

ของ

นาย/นางสาว.....

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่ม

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

วันที่.....

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่.....ลงวันที่.....ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้า
เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่ม.....สำหรับปีทางบัญชีปีสิ้นสุดวันที่.....
ถึงปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

ขณะนี้การตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่ม ดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ โดยข้าพเจ้าได้ทำการตรวจสอบ
ไปแล้วบางส่วน สรุปได้ดังนี้

ผลการตรวจสอบ

หมายเลขกระดาษทำการ

1. การตรวจสอบทั่วไป

1.1 สหกรณ์/กลุ่ม ได้มีมติที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่.....

เมื่อวันที่.....ณ.....

เกี่ยวกับทางการเงินและบัญชี.....รายการ

.....

1.2 คณะกรรมการดำเนินการได้ประชุม และมีมติเกี่ยวกับ

การเงินการบัญชีไว้.....ครั้ง

.....

1.3 สหกรณ์/กลุ่ม ได้กำหนดระเบียบในการดำเนินงาน

เรื่องใดบ้างที่ฉบับ และมีข้อสังเกตในระเบียบต่างๆ

.....

2. ตรวจสอบการจัดทำบัญชี

สหกรณ์ได้จัดทำบัญชีตามแบบที่ทางราชการกำหนด หรือไม่

การจัดทำบัญชีเรียบร้อย เป็นปัจจุบันและครบถ้วน หรือไม่

(ถ้าหากไม่เรียบร้อยเป็นปัจจุบันหรือไม่ครบถ้วนให้แสดงให้

เห็นว่าบกพร่องบัญชีใดบ้าง พร้อมทั้งสำเนาเอกสารที่แจ้งให้

คณะกรรมการทำการแก้ไข เสนอมาด้วย)

.....

3. เงินสด เงินฝากธนาคาร

ได้ทำการตรวจสอบเงินสด ทั้งวิธีใดบ้าง ปริมาณเท่าใด

เมื่อใด โดยย่อ

.....

4. ลูกหนี้

ให้แจ้งผลการปฏิบัติงานไปแล้วว่า ได้ตรวจสอบลูกหนี้ประเภท

ใดบ้าง ด้วยวิธีใด ปริมาณเท่าใด มีข้อสังเกตอะไรบ้าง

.....

วิธีจัดทำเอกสารการมอบงานสอบบัญชี

เนื่องจากในขณะนี้ มีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตกค้างการสอบบัญชี จำนวนมาก บางแห่งตกค้างการสอบบัญชีหลายปีทางบัญชีติดต่อกัน และได้มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีหลายคน ซึ่งบางคนได้มีการปฏิบัติงานสอบบัญชีไปแล้วบางส่วน แต่ไม่มีการบันทึกรายละเอียดและไม่ได้รวบรวมเอกสารกระดาษทำการนำเสนอหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อส่งมอบให้ผู้สอบบัญชีคนต่อไปนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนการสอบบัญชีต่อ จึงทำให้ผู้สอบบัญชีคนใหม่ต้องเสียเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่จะต้องตรวจสอบ และเป็นภาระไม่ประหยัด ในการใช้งบประมาณ ดังนั้น จึงได้กำหนดให้ผู้สอบบัญชีผู้พ้นจากหน้าที่ได้รวบรวมเอกสารและกระดาษทำการเกี่ยวกับสหกรณ์/กลุ่มที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งได้จัดทำไว้ พร้อมทั้งกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีคนก่อนจัดทำไว้ ทั้งหมด นำเสนอหัวหน้าสำนักงานฯ โดยให้จัดทำดังนี้

1. ให้ผู้ที่พ้นจากการเป็นผู้สอบบัญชีหรือที่พ้นจากการเป็นผู้สอบบัญชีด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม จัดทำสรุปผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งรวบรวมกระดาษทำการเกี่ยวกับการสอบบัญชีที่ได้จัดทำมาแล้วทั้งหมด นำเสนอหัวหน้าสำนักงานฯ สำหรับกรณีที่จะพ้นการเป็นผู้สอบบัญชี หรือผู้ที่พ้นจากการเป็นข้าราชการ ไม่สามารถปฏิบัติได้ด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม ให้ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีเป็นผู้ทำการสรุปผลการปฏิบัติงาน และรวบรวมกระดาษทำการ เสนอหัวหน้าสำนักงานฯ แทน

2. ให้ผู้สอบบัญชีที่พ้นจากการเป็นผู้สอบบัญชีหรือกำลังจะพ้นจากการเป็นข้าราชการ เนื่องจากย้ายเลื่อนตำแหน่ง โอน หรือลาออก จัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานสอบบัญชี และรวบรวมกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีที่จัดทำไว้แล้วทั้งหมด เสนอหัวหน้าสำนักงานฯ ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง สำหรับกรณีที่จะพ้นจากการเป็นผู้สอบบัญชีประจำปีให้จัดทำสรุปผลและรวบรวมกระดาษทำการเสนอหัวหน้าสำนักงานฯ ภายในวันที่ 15 ตุลาคม ของทุกปี

3. ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์หรือกลุ่มฯ ที่ค้างการสอบบัญชี นำเสนอหัวหน้าสำนักงานฯ พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้ด้วย คือ

3.1 กระดาษทำการเกี่ยวกับการสอบบัญชีของสหกรณ์หรือกลุ่มฯ ที่ตกค้างการสอบบัญชีทุกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นผู้จัดทำ

3.2 กระดาษทำการเกี่ยวกับการสอบบัญชีของสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร ของผู้สอบบัญชีคนก่อนๆ ทั้งหมด

ผลการตรวจสอบ

หมายเลขกระดาษทำการ

5. สินค้า

ให้แจ้งผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีเกี่ยวกับสินค้า โดยย่อว่า

ได้ทำการตรวจสอบด้วยวิธีใด ปริมาณเท่าใด ผลการตรวจสอบ

เป็นอย่างไร มีข้อสังเกตใดบ้าง

.....

6. ทรัพย์สินหมุนเวียนอื่น

ให้แจ้งผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

ประเภทใดบ้าง ปริมาณเท่าใด ด้วยวิธีใด ผลการตรวจสอบเป็น

อย่างไร มีข้อสังเกตในเรื่องใดบ้าง

.....

ผลการตรวจสอบ

หมายเลขกระด้างทำการ

- 7. **ทรัพย์สินถาวร**
ให้แจ้งการตรวจสอบทรัพย์สินถาวร ประเภทใดบ้าง
ปริมาณเท่าใด มีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องใด
- 8. **ทรัพย์สินอื่น**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบทรัพย์สินอื่น ประเภทใดบ้าง
ปริมาณเท่าใด มีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องใด
- 9. **หนี้สินหมุนเวียน**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบเจ้าหนี้ ประเภทใดบ้าง ด้วยวิธีการใด
ปริมาณเท่าใด มีข้อสังเกตอะไรบ้าง
- 10. **หนี้สินระยะยาว**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบเจ้าหนี้ระยะยาว ประเภทใด ด้วยวิธีการใด
ปริมาณเท่าใด มีผลเป็นอย่างไร มีข้อสังเกตใดบ้าง
- 11. **หนี้สินอื่น**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบเจ้าหนี้อื่นว่าได้ตรวจสอบหนี้สินประเภทใด
ปริมาณเท่าใด ด้วยวิธีการใด มีข้อสังเกตอะไรบ้าง
- 12. **ทุนเรือนหุ้นและทุนสะสมตามข้อบังคับ**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบว่าได้ตรวจเรื่องใด ปริมาณเท่าใด
ด้วยวิธีการใด
- 13. **ได้ตรวจสอบงบโดยตรง และเอกสารประกอบการสอบบัญชี**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบเอกสารประกอบการลงบัญชี ปริมาณ
เท่าใดมีข้อสังเกตอะไรบ้าง
- 14. **การผลิต และงบต้นทุนการผลิต**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบขบวนการผลิต ด้วยวิธีใด ปริมาณเท่าใด
สหกรณ์ได้กำหนดมาตรฐานผลิตไว้อย่างไร มีข้อสังเกตอย่างไร
- 15. **ต้นทุนขาย และงบต้นทุนขาย**
ให้แจ้งผลการได้ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับต้นทุนขายมีผลอย่างไร
- 16. **งบกำไรขาดทุน**
ได้ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับ รายได้ค่าใช้จ่าย เรื่องใดบ้าง
มีข้อสังเกตอย่างไร
- 17. **เรื่องอื่นๆ**
ให้แจ้งผลการตรวจสอบ เรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากข้อ 1-16

ลงชื่อ.....
(.....)
ตำแหน่งสายงาน.....

หมายเหตุ 1. ในกรณีไม่ได้ทำการตรวจสอบเรื่องใด ไม่ต้องแสดงผลการปฏิบัติงาน
2. ในกรณีไม่ได้ทำการตรวจสอบทั้งหมด ขอให้แจ้งเหตุผลด้วย เพราะเหตุใดจึงไม่ตรวจสอบ

ที่ กษ 0406/ว.73

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

14 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง คำแนะนำวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ ณ วันสิ้นปี
ของสหกรณ์ประเภทการเกษตร นิคม และประมง

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมง

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปแบบและคำอธิบายวิธีการจัดทำรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ ณ วันสิ้นปี

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้กำหนดให้สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมง จัดทำงบการเงินตามรูปแบบที่ปรับปรุงใหม่ตั้งแต่ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2543 เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้สหกรณ์สามารถเตรียมการจัดทำรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ ณ วันสิ้นปีให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับงบการเงินดังกล่าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติในการแยก ลูกหนี้ระยะสั้นและระยะยาวตามรูปแบบและคำอธิบายวิธีการจัดทำที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 2811491

โทรสาร 6285769

สหกรณ์การเกษตร.....จำกัด

รายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ระยะ.....

ณ วันที่.....

ที่	ชื่อลูกหนี้	เลขทะเบียนสมาชิก	เลขที่สัญญา	หนี้ค้างยกมาต้นปี	กู้ชำระระหว่างปี	หนี้ชำระค้างสิ้นปี	หนี้ถึงกำหนดชำระในระหว่างปี	ชำระก่อนกำหนด	แยกหนี้ค้างสิ้นปี			ดอกเบี้ยและค่าปรับ											
									คิดนับชำระหนี้ถึงวันสิ้นปี	ถึงกำหนดชำระใน 1 ปีถัดไป	ส่วนที่เหลือ	รวม	ค้างยกมาต้นปี	เพิ่มระหว่างปี	ดอกเบี้ย		เพิ่มระหว่างปี	ยกมาต้นปี	ค่าปรับ				
															ค้าง	เพิ่มระหว่างปี			เพิ่มระหว่างปี	เพิ่มระหว่างปี	ค้าง	เพิ่มระหว่างปี	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)

คำอธิบายวิธีบันทึกรายการในแบบจัดทำรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้

วิธีบันทึกรายการในช่องต่าง ๆ ให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) ที่ ให้บันทึกเลขที่ของแต่ละรายการเรียงตามลำดับ
- (2) ชื่อลูกหนี้ ให้บันทึกชื่อ- นามสกุล ของลูกหนี้เป็นรายบุคคล
- (3) เลขทะเบียนสมาชิก ให้บันทึกเลขทะเบียนสมาชิกของลูกหนี้ ตามช่องที่ (2)
- (4) เลขที่สัญญา ให้บันทึกเลขที่สัญญาเงินกู้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้
- (5) หนี้ค้างยกมาต้นปี ให้บันทึกจำนวนเงินที่ลูกหนี้เป็นหนี้ ณ วันต้นปี ซึ่งเป็นหนี้ที่คงเหลือ ยกมาจากปีก่อน
- (6) กู้ระหว่างปี ให้บันทึกจำนวนเงินกู้ที่ลูกหนี้รายนั้นกู้ระหว่างปี
- (7) ชำระระหว่างปี ให้บันทึกจำนวนเงินกู้ที่ลูกหนี้รายนั้นชำระหนี้ในระหว่างปี
- (8) หนี้ค้างสิ้นปี ให้บันทึกจำนวนเงินที่ลูกหนี้มีหนี้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี ซึ่งจะเท่ากับ ผลลัพธ์ของช่องที่ (5) บวก (6) หักด้วย (7)
- (9) หนี้ถึงกำหนดชำระในระหว่างปี ให้บันทึกจำนวนเงินเป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในระหว่างปีนั้นๆ
- (10) ชำระก่อนกำหนด ให้บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ก่อนกำหนดในระหว่างปี
- (11) แยกหนี้ค้างสิ้นปี-ผิดนัด ให้บันทึกจำนวนเงินกู้ที่ลูกหนี้ผิดนัดการชำระหนี้ถึงวันสิ้นปีชำระหนี้ถึงวันสิ้นปี
- (12) แยกหนี้ค้างสิ้นปี-ถึงกำหนด ใน 1 ปีถัดไป ให้บันทึกจำนวนเงินที่เป็นหนี้เฉพาะหนี้ที่จะถึงกำหนดชำระภายในรอบปีบัญชีถัดไป
- (13) แยกหนี้ค้างสิ้นปี-ส่วนที่เหลือ ให้บันทึกจำนวนเงินที่เป็นหนี้ส่วนที่เหลือจากการจำแนกเป็นหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้และหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายในรอบปีบัญชีถัดไป ซึ่งจะเท่ากับผลลัพธ์ของช่องที่ (8) หักด้วย (11) และ (12)
- (14) แยกหนี้ค้างสิ้นปี-รวม ให้บันทึกผลรวมของลูกหนี้ที่จำแนกเป็นหนี้ผิดชำระหนี้ถึงวันสิ้นปีหนี้ถึงกำหนดชำระใน 1 ปีถัดไป และหนี้ที่เหลือ ซึ่งจะเท่ากับผลลัพธ์ของช่องที่ (11) บวกด้วย (12) และ (13) โดยผลลัพธ์ที่ได้จะต้องเท่ากับช่องที่ (8)
- (15) ดอกเบี้ย-ค้างยกมาต้นปี ให้บันทึกจำนวนดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ค้างชำระ ณ วันต้นปี ซึ่งเป็นดอกเบี้ยที่ค้างชำระยกมาจากปีก่อน
- (16) ดอกเบี้ย-เพิ่มระหว่างปี ให้บันทึกจำนวนดอกเบี้ยเงินกู้ของหนี้รายนั้นที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี
- (17) ดอกเบี้ย-ชำระค้าง ให้บันทึกจำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับชำระ ซึ่งเป็นการรับชำระดอกเบี้ยที่ค้างยกมาต้นปี
- (18) ดอกเบี้ย-ชำระเพิ่มระหว่างปี ให้บันทึกจำนวนดอกเบี้ยที่เป็นการชำระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นในระหว่างปี
- (19) ดอกเบี้ย-ค้างสิ้นปี ให้บันทึกจำนวนดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นปี ซึ่งจะเท่ากับผลลัพธ์ของช่องที่ (15) บวก (16) หักด้วย (17) และ (18)

(20)	ค่าปรับ-ยกมาต้นปี	ให้บันทึกจำนวนค่าปรับที่ลูกหนี้ค้างชำระ ณ วันต้นปี ซึ่งเป็นค่าปรับที่ค้างชำระยกมาจากปีก่อน
(21)	ค่าปรับ-เพิ่มระหว่างปี	ให้บันทึกจำนวนค่าปรับของหนี้รายนั้นที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี
(22)	ค่าปรับ-ชำระค้าง	ให้บันทึกจำนวนค่าปรับที่ได้รับชำระค่าปรับจากลูกหนี้ค้างชำระ ณ วันต้นปี
(23)	ค่าปรับ-ชำระเพิ่มระหว่างปี	ให้บันทึกจำนวนค่าปรับที่เป็นการชำระค่าปรับที่เพิ่มขึ้นในระหว่างปี
(24)	ค่าปรับ-ค้างสิ้นปี	ให้บันทึกจำนวนค่าปรับที่ลูกหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นปี ซึ่งจะเท่ากับผลลัพธ์ของช่องที่ (20) บวก (21) หักด้วย (22) และ (23)

หมายเหตุ

- ผลรวมทั้งสิ้นของช่องที่ (11) บวกด้วย (12) นำไปแสดงรายการเป็นลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หัวข้อ ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ
- ผลรวมทั้งสิ้นของช่องที่ (13) เป็นลูกหนี้เงินกู้ระยะยาวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หัวข้อลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองวิชาการและแผนงาน โทร. 2812590

ที่ กษ 0406/ว.124

วันที่ 15 มีนาคม 2542

เรื่อง การรายงานข้อมูลจำนวนสมาชิกของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ / หัวหน้าฝ่ายตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ประสงค์จะจัดทำรายงานข้อมูลจำนวนสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยจำแนกตามเพศ (ชาย,หญิง) แต่เนื่องจากการรายงานข้อมูลจำนวนสมาชิกของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับจากรายงานการสอบบัญชีและกระดาดำการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ไม่มีรายงานจำนวนสมาชิกจำแนกตามเพศ

ดังนั้น เพื่อให้การรายงานมีข้อมูลดังกล่าว จึงขอให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ฝ่ายตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลางจัดทำรายงาน “การจำแนกจำนวนสมาชิกของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร” ณ ปีบัญชีสุดท้ายที่ตรวจสอบบัญชีได้ ตามรายชื่อสหกรณ์และแบบฟอร์มที่บันทึกลงแผ่น Diskette ที่แนบมาพร้อมนี้ โดยจัดส่งข้อมูลดังกล่าวพร้อมบันทึกลงแผ่น Diskette ไปยังศูนย์สารสนเทศ กองวิชาการและแผนงาน ภายในวันที่ 30 เมษายน 2542 นี้

อนึ่ง ให้แจ้งผู้สอบบัญชีด้วยว่านับแต่รอบปีบัญชี 2542 นี้เป็นต้นไป กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขอให้ผู้สอบบัญชีเพิ่มเติมการแยกแสดงเพศของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรไว้ในกระดาดำการปริมาณธุรกิจและอื่น ๆ ภายใต้อีหัวข้อจำนวนสมาชิกด้วย โดยแสดงรายการดังนี้

1. จำนวนสมาชิก			
1.1 สหกรณ์ที่จดทะเบียนใหม่			
สมาชิกแรกตั้ง			
1.2 สมาชิกที่ชำระค่าหุ้นแล้ว			
สมาชิกวันต้นปี			
บวก เพิ่มระหว่างปี			
หัก ลดระหว่างปี			
คงเหลือวันสิ้นปี			

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 0406/ว.608

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เทเวศร์ กทม. 10200

21 ธันวาคม 2542

เรื่อง คำแนะนำวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

อ้างถึง หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0406/ว.560 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2542

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. การคำนวณยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นกรณีชำระเงินงวดโดยวิธีเงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน
 2. ตัวอย่างการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้กำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดทำ งบการเงินตามรูปแบบใหม่ตั้งแต่ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 เป็นต้นไป ซึ่งต่อมาได้มีข้อหารือจากหลายสหกรณ์ถึงปัญหาในการจัดทำงบการเงินเกี่ยวกับการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้นเพื่อช่วยให้การแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาวของสหกรณ์เป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงขอแนะนำวิธีปฏิบัติในการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

1. การจัดเตรียมข้อมูล ให้สหกรณ์จัดเตรียมข้อมูลลูกหนี้เงินกู้ที่เกี่ยวข้องโดยมี รายละเอียดประกอบที่ถูกต้อง ดังต่อไปนี้

1.1 ลูกหนี้เงินกู้สามัญ/พิเศษที่ได้มีการเรียกเก็บเงินตามงบน้ำหักเงินประจำเดือนเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีที่ปิดบัญชี โดยแยกเป็น

1.1.1 ลูกหนี้ที่ชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นเท่ากันทุกเดือน

1.1.2 ลูกหนี้ที่ชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน

1.2 ลูกหนี้เงินกู้สามัญ/พิเศษที่ยังไม่มีการเรียกเก็บเงิน โดยจะครบกำหนดชำระเงินงวดครั้งแรกในปีบัญชีถัดไป โดยแยกเป็น

1.2.1 ลูกหนี้ที่ชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นเท่ากันทุกเดือน

1.2.2 ลูกหนี้ที่ชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน

1.3 ลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระเสร็จสิ้นในระหว่างปีถัดไป

1.4 ลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้สะสมจนถึงวันสิ้นปีทางบัญชีที่ปิดบัญชี

2. วิธีคำนวณลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว

2.1 ใช้ยอดรวมเงินต้นของเงินกู้สามัญ/พิเศษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐาน “งบน้ำหักเงินประจำเดือน” เดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีที่ปิดบัญชีเป็นฐานในการคำนวณ

2.2 นำลูกหนี้ตามข้อ 1.1.2 และ ข้อ 1.3 หักออกจากยอดรวมเงินต้นของเงินกู้สามัญ/พิเศษ และบวกด้วยลูกหนี้ตาม ข้อ 1.2.1 แล้วคูณด้วย 12 ผลลัพธ์จะได้ยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นของเงินกู้ที่ชำระเงินงวดโดยวิธีเงินต้นเท่ากันทุกเดือน แล้วพักยอดไว้

2.3 นำลูกหนี้แต่ละรายตามข้อ 1.1.2 และข้อ 1.2.2 มาคำนวณตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel เมื่อรวมผลลัพธ์ที่คำนวณเงินต้นแต่ละรายตามโปรแกรมสำเร็จรูป Excel จะได้ยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ของเงินกู้ที่ชำระเงินงวดโดยวิธีเงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน แล้วพักยอดไว้

2.4 นำผลลัพธ์ที่คำนวณได้ตาม ข้อ 2.2 และ ข้อ 2.3 มารวมกับยอดลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระเสร็จสิ้นในระหว่างปีถัดไปตาม ข้อ 1.3 และลูกหนี้ที่ผิติดนการชำระหนี้สะสมตาม ข้อ 1.4 ผลลัพธ์คือ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นประเภทเงินกู้สามัญ/พิเศษ

2.5 นำยอดเงินกู้ประเภทเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินที่มีอยู่ทั้งหมด มารวมกับยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ตาม ข้อ 2.4 ผลลัพธ์ คือ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นทั้งสิ้นที่จะนำไปแสดงในงบดุล

2.6 นำยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ตาม ข้อ 2.5 ไปหักออกจากยอดลูกหนี้เงินกู้คงเหลือทุกประเภท ณ วันสิ้นปี จะได้ยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะยาวที่จะนำไปแสดงในงบดุล

3. การแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาวดังกล่าวข้างต้น ให้จัดทำเป็นรายหน่วย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการคำนวณและตรวจสอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป พร้อมนี้ได้แนบตัวอย่างการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาวตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 ไว้ท้ายหนังสือนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 2811490

โทรสาร 6285769

การคำนวณยอดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นกรณีชำระเงินงวด โดยวิธีเงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน

A	B	C	D	E	F
1	ยอดหนี้คงเหลือ				
2	จำนวนเงินเรียกเก็บรายเดือน		ดอกเบี้ย	เงินต้น	หนี้คงเหลือ
3	มกราคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= b1*c3	= b3-d3	= b1-e3
4	กุมภาพันธ์	= (อัตราดอกเบี้ย*29)/366	= f3*c4	= b3-d4	= f3-e4
5	มีนาคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= f4*c5	= b3-d5	= f4-e5
6	เมษายน	= (อัตราดอกเบี้ย*30)/366	= f5*c6	= b3-d6	= f5-e6
7	พฤษภาคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= f6*c7	= b3-d7	= f6-e7
8	มิถุนายน	= (อัตราดอกเบี้ย*30)/366	= f7*c8	= b3-d8	= f7-e8
9	กรกฎาคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= f8*c9	= b3-d9	= f8-e9
10	สิงหาคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= f9*c10	= b3-d10	= f9-e10
11	กันยายน	= (อัตราดอกเบี้ย*30)/366	= f10*c11	= b3-d11	= f10-e11
12	ตุลาคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= f11*c12	= b3-d12	= f11-e12
13	พฤศจิกายน	= (อัตราดอกเบี้ย*30)/366	= f12*c13	= b3-d13	= f12-e13
14	ธันวาคม	= (อัตราดอกเบี้ย*31)/366	= f13*c14	= b3-d14	= f13-e14
			รวม	= sum(e3:e14)	

ตัวอย่าง อัตรา ต.บ. ที่เรียกเก็บหนี้จากสมาชิก
= 10% ให้พิมพ์ =(10%*31)/366

ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้ระยะยาว

หมายเหตุ

- วิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเปิดปิดการกับโปรแกรมสำเร็จรูป Excel ได้
- ให้สร้างตารางไว้ล่วงหน้า เมื่อสร้างตารางเสร็จแล้ว บันทึกข้อมูลเฉพาะ ยอดหนี้คงเหลือและบันทึกจำนวนเงิน
- ในปีใดที่มีจำนวนวันต่อปีเท่ากับ 365 ให้แก้ไขช่องของ Column C สูตรการคำนวณ เปลี่ยนจาก 366 เป็น 365 ทุกบรรทัด และเดือนกุมภาพันธ์ เปลี่ยนจาก 29 เป็น 28

ตัวอย่างการแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาว

การคำนวณแยกลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาวให้จัดทำแยกตามหน่วย โดยใช้งบหน้าหักเงินประจำเดือนเดือนสุดท้ายของวันสิ้นปีทางบัญชีเป็นฐาน คำนวณได้ดังนี้

1. ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น

1.1 ลูกหนี้เงินกู้สามัญ/พิเศษ ประกอบด้วย

ก. กรณีชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นเท่ากันทุกเดือน คำนวณได้ดังนี้

ยอดรวมของเงินต้นที่เรียกเก็บตามงบหน้าหักเงินประจำเดือนสุดท้าย xxx

หัก ยอดรวมเงินงวดที่ชำระโดยวิธี เงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน (ถ้ามี) xxx

ยอดรวมลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระเสร็จสิ้นในระหว่างปีถัดไป xxx xxx

xxx

บวก ยอดรวมเงินต้นที่จะชำระเงินงวดครั้งแรกในปีทางบัญชีถัดไป

(เฉพาะที่ชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นเท่ากันทุกเดือน)

xxx

ยอดรวมของเงินต้นที่เรียกเก็บ xxx ①

ยอดลูกหนี้ระยะสั้นโดยวิธี เงินต้นเท่ากันทุกเดือน = ① คูณ 12

ข. กรณีชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน

ให้นำลูกหนี้แต่ละรายที่ชำระเงินงวดโดยวิธี เงินต้นบวกดอกเบี้ยมาคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และรวมยอดลูกหนี้ระยะสั้นโดยวิธี เงินต้นบวกดอกเบี้ยเท่ากันทุกเดือน

ค. ลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระหนี้

ให้รวมยอดลูกหนี้ที่ผิคนัดชำระหนี้สะสมถึงวันสิ้นปีทางบัญชีทั้งสิ้น

ง. ลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระเสร็จสิ้นในระหว่างปีถัดไป ตามข้อ ก

∴ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น (เงินกู้สามัญ/พิเศษ) = ข้อ ก + ข้อ ข + ข้อ ค + ข้อ ง

1.2 ลูกหนี้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ยอดหนี้คงเหลือ ณ วันสิ้นปี ให้ถือเป็นลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นทั้งจำนวน

∴ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่แสดงในงบดุล = ข้อ 1.1 บวกด้วย ข้อ 1.2

2. ลูกหนี้ระยะยาว

∴ ลูกหนี้ระยะยาวที่แสดงในงบดุล = ลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี หักด้วย ลูกหนี้ระยะสั้นตามข้อ 1

**หนังสือเวียน
ตอบข้อหารือ
เกี่ยวกับการสอบบัญชี**

ที่ กษ 0406/6081

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

14 พฤษภาคม 2534

เรื่อง การสอบทานหนี้และยอดคงเหลือในบัญชี

เรียน ประธานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด ที่ สอ.มศว.103/2534
ลงวันที่ 25 เมษายน 2534

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด ขอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณายกเลิกการสอบทานหนี้ รวมถึงการสอบทานยอดคงเหลือของบัญชีทุนเรือนหุ้นและเงินฝากของสมาชิกแบบเป็นลายลักษณ์อักษรกับสมาชิก โดยมีเหตุผลตามที่ได้แจ้งไว้ นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วขอเรียนชี้แจงดังต่อไปนี้

1. การสอบทานหรือการขอยืนยันยอดลูกหนี้รวมทั้งยอดคงเหลือตามบัญชีทุนเรือนหุ้นและเงินฝากเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป
2. การงดเว้นไม่ปฏิบัติตาม 1 ด้วยสาเหตุใดก็ตาม ถือเป็นกรจำกัดขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี และเป็นผลให้ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่อการเงินอย่างมีเงื่อนไขหรือไม่แสดงความเห็นแล้วแต่กรณี
3. เหตุที่ผู้สอบบัญชีไม่สามารถใช้ใบเสร็จรับเงินซึ่งแสดงยอดทุนเรือนหุ้นและต้นเงินกู้คงเหลือและสมุดคู่บัญชีเงินฝากเป็นหลักฐานการตรวจสอบแทนการยืนยันยอดเนื่องจากไม่มีการตอบยืนยันจากสมาชิกผู้รับใบเสร็จรับเงินหรือเจ้าของบัญชีเงินฝากว่าเป็นยอดที่ถูกต้องหรือไม่
4. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการขอยืนยันยอดคงเหลือดังกล่าวข้างต้นนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการละเว้นไม่ปฏิบัติแล้ว นับว่าเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อคำนึงถึงผลที่ได้รับและปริมาณธุรกิจของสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**

(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 2826534-8 ต่อ 133

25 เมษายน 2534

เรื่อง การสอบทานหนี้

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาใบรับเงิน 1 ฉบับ
 2. ตัวอย่างหนังสือสอบทานหนี้ 1 ฉบับ

เนื่องด้วยการตรวจสอบบัญชีเพื่อรับรองงบดุลของสหกรณ์ออมทรัพย์ในแต่ละปี เจ้าหน้าที่จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จะต้องให้ออกหนังสือสอบทานหนี้ พร้อมทั้งแจ้งยอดทุนเรือนหุ้นและเงินฝากในบัญชีคงเหลือในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยให้ส่งถึงสมาชิกกลุ่มหนึ่ง และให้ตอบกลับไปที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นประจำทุกปี

ในโอกาสนี้ สหกรณ์ฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด ใคร่ขอให้พิจารณายกเลิกการสอบทานหนี้วิธีดังกล่าว โดยมีเหตุผล 3 ประการ คือ

1. ใบรับเงินของสหกรณ์ (ตามสำเนาที่ส่งมานี้) จะแจ้งยอดทุนเรือนหุ้นและต้นเงินกู้คงเหลือเป็นปัจจุบันอยู่ทุกเดือน
2. เงินฝากในบัญชีคงเหลือจะเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพราะเป็นการฝากแบบมีสมุดคู่มือฝากและห้ามฝากหรือถอนโดยไม่มีสมุด
3. ประหยัดค่าใช้จ่ายจากการติดตามตราไปรษณีย์ตอบกลับ

อนึ่ง สำหรับบัญชีเงินฝากนั้น อาจจะไม่ตรงกันบ้าง ในเรื่องของดอกเบี้ย กล่าวคือสหกรณ์ฯ ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อยอดเงินฝากครบกำหนดระยะเวลาฝาก เครื่องจะคำนวณดอกเบี้ยและทบเป็นเงินต้นให้เอง เมื่อสมาชิกนำสมุดคู่มือฝากมาติดต่อก็จะทำการปรับสมุดให้โดยอัตโนมัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **ชัยโรจน์ ชัยอินคำ**
(นายชัยโรจน์ ชัยอินคำ)

**สหกรณ์ออมทรัพย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด
ใบรับเงิน**

เล่มที่ _____
ได้รับเงินจาก _____
สมาชิกทะเบียนที่ _____

เลขที่ 00049232
วันที่ 27/12/33
ทุนเรือนหุ้น 45,500.00 บาท

รายการชำระ	งวดที่	เงินต้น	ดอกเบี้ย	เป็นเงิน	เงินต้นคงเหลือ
ค่าหุ้น 50	100	500.00		500.00	
3-32-00079	158	1,816.45	5,683.55	7,500.00	452,867.66
แปดพันบาทถ้วน			รวมเงิน	8,000.00	

ผู้จัดการ/เหรียญิก นางนงนวล พงษ์ไพฑูลย์

เจ้าหน้าที่ผู้รับเงิน _____

1 = เงินกู้ฉุกเฉิน

2 = เงินกู้สามัญ

3-9 = เงินกู้พิเศษ

สภกรรมการออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด

วันที่.....

เรื่อง รายการเงินของ.....สมาชิกเลขที่.....

ขอเรียนว่า ตามบัญชีของสหกรณ์เพียงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2533 แสดงรายการบัญชีของท่าน
ดังนี้

1. ท่านถือหุ้นอยู่ในสหกรณ์.....หุ้น	เป็นเงิน.....บาท
2. คงค้างหนี้เงินกู้สามัญเลขที่.....	เป็นเงิน.....บาท
3. คงค้างหนี้เงินกู้ฉุกเฉินเลขที่.....	เป็นเงิน.....บาท
4. คงค้างหนี้เงินกู้พิเศษเลขที่.....	เป็นเงิน.....บาท
5. เงินฝากออมทรัพย์.....บัญชี	เป็นเงิน.....บาท
6. เงินฝากประจำ.....บัญชี	เป็นเงิน.....บาท

หนังสือนี้ไม่ใช่คำเตือนให้ชำระหนี้ เป็นแต่เพียงขอร้องให้ท่านเจ้าของบัญชีได้โปรดตรวจสอบรายการเงินดังกล่าวข้างต้นว่าถูกต้องหรือผิดพลาดคลาดเคลื่อนอย่างไรบ้างโดยบันทึกตอบลงใน แบบตอบ ต่อท้ายหนังสือนี้ ส่งคืนไปให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ตามเจ้าหน้าที่ได้พิมพ์ไว้ตามหนังสือนี้ เพื่อจะได้ตรวจสอบแก้ไขให้ตรงกันต่อไป

ทั้งนี้ ขอให้ท่านตอบภายใน 14 วัน หลังจากรับหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา
ณ โอกาสนี้ด้วย

แบบตอบ

เรียน ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ตามที่สหกรณ์แจ้งรายการเงินค่าหุ้น เงินรับฝากและเงินเป็นหนี้ ข้างต้นนี้

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง เพราะ.....

.....

(.....)

วันที่.....

หมายเหตุ การตอบถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ให้ขีดเครื่องหมายใน หน้าข้อความที่ประสงค์ ถ้าไม่ถูกต้อง กรุณาให้เหตุผลว่า ไม่ถูกต้องอย่างไร ควรเป็นอย่างไร และโปรดลงชื่อทับ

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับ
การจัดสวัสดิการสมาชิก**

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 6595
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cpd_rlo@cpd.go.th <http://webhost.cpd.go.th/rlo>

ที่ กษ 1115/3313 วันที่ 29 มีนาคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินออกจากบัญชีทุนสำรอง

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับแจ้งจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุรินทร์ จำกัด แจ้งว่าได้กำหนดระเบียบว่าด้วยสวัสดิการเพื่อความมั่นคง 1 พ.ศ.2553 และระเบียบว่าด้วยสวัสดิการเพื่อความมั่นคง 2 พ.ศ. 2553 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกที่ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามระเบียบข้างต้นต้องบริจาคเงินจากเงินกู้คนละ 50,000 บาท เพื่อใช้จ่ายเป็นสวัสดิการตามระเบียบ แต่สหกรณ์ได้นำเงินดังกล่าวบันทึกบัญชีเป็นทุนสำรอง จึงขอเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินออกจากบัญชีทุนสำรอง รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการบันทึกบัญชี สหกรณ์จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับระเบียบข้อ 5 กำหนดว่าการปฏิบัติ นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดชัดเจนในระเบียบนี้ ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์วินิจฉัยโดยกำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีการ หรือคำแนะนำให้ปฏิบัติได้ตามความจำเป็น จึงขอส่งเรื่องให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้วินิจฉัยและแจ้งตอบสหกรณ์โดยตรง

2. ลักษณะการดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยสวัสดิการเพื่อความมั่นคง 1 พ.ศ. 2553 และระเบียบว่าด้วยสวัสดิการเพื่อความมั่นคง 2 พ.ศ. 2553 ซึ่งกำหนดว่าสหกรณ์จะจ่ายเงินสวัสดิการให้เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมหรือเพราะเหตุอื่นตามที่กำหนด โดยสมาชิกจะต้องจ่ายเงินสมทบโดยใช้ชื่อว่าเงินบริจาคซึ่งไม่ว่าเงินสมทบดังกล่าวจะเรียกว่าเบี้ยประกันหรือไม่ก็ตาม ย่อมเข้าลักษณะของการประกันชีวิตหรือการประกันวินาศภัย อันเป็นความผิดตามกฎหมาย ซึ่งได้แจ้งให้สหกรณ์จังหวัดสุรินทร์แนะนำให้สหกรณ์ยุติการดำเนินการดังกล่าวแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) **โอภาส กลั่นบุศย์**
(นายโอภาส กลั่นบุศย์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่ พณ 0502/2815

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนนนทบุรี 1
ต.บางกระสอ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

4 สิงหาคม 2548

เรื่อง กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด

ด้วยสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด (สอ.กสท.) ได้มีหนังสือแจ้งกรมการประกันภัยว่า สหกรณ์ฯ ได้ออกระเบียบว่าด้วย กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ ซึ่งใช้บุคคลค้าประกันต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนและสหกรณ์จะหักเงินกู้สมาชิกสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 0.50 ของเงินกู้สามัญตามสัญญาในการนี้กองทุนจะคืนเงินสมทบให้ทั้งหมดเมื่อสมาชิกชำระหนี้หมดตามสัญญา โดยไม่มีดอกเบี้ย ในกรณีที่สมาชิกกองทุนถึงแก่กรรมหรือสมาชิกกองทุนไม่ชำระหนี้ให้ครบตามสัญญา กองทุนจะจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ค้าประกันในอัตราร้อยละ 50 ของยอดเงินกู้สุทธิ หลังจากนั้นนำเงินค่าหุ้นเงินฝากหรือเงินอื่นใดที่สมาชิกผู้กู้จะพึงได้รับจากสหกรณ์มาหักชำระหนี้แล้ว

กรมการประกันภัย ได้พิจารณาระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด ว่าด้วยกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ พ.ศ. 2543 ฉบับลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 แล้วขอเรียนว่าการกระทำที่มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะประกอบด้วยคู่สัญญาสองฝ่ายซึ่งฝ่ายหนึ่งตกลงว่าจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้เมื่อเหตุการณ์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการชดใช้เงินดังกล่าวอาศัยการมีชีวิตอยู่ของผู้เอาประกันชีวิต ณ วันที่ครบอายุสัญญาหรือผู้เอาประกันชีวิตได้เสียชีวิตลงภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นเงื่อนไขสำคัญ และในขณะที่เดียวกันคู่สัญญาฝ่ายนี้เรียกว่า ผู้เอาประกันชีวิต ก็ตกลงที่จะส่งเงินจำนวนหนึ่งให้เป็นค่าตอบแทนการให้สัญญาว่าจะชดใช้เงินดังกล่าวไม่ว่าเงินนั้นจะเรียกว่าเบี้ยประกันภัยหรือไม่ก็ตาม ย่อมต้องด้วยลักษณะของการประกันชีวิตซึ่งตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใดๆ เว้นแต่จะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สรศักดิ์ ทัศนสุวรรณ**

(นายสรศักดิ์ ทัศนสุวรรณ)

นิติกร 9 ชช. ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ

โทร. 0 2547 4583-7

โทรสาร 0 2547 4588

ที่ พณ 0502/2814

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนนนทบุรี 1
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

4 สิงหาคม 2548

เรื่อง กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ

เรียน นายอภิสิทธิ์ ศรีแก้วบวร

ตามที่ท่านได้มีหนังสือแจ้งกรมการประกันภัยว่า ขณะนี้สหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด (สอ.กสท.) ยังมีได้แก้ไขระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ และขอให้กรมการประกันภัยตรวจสอบ ดังความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการประกันภัย ขอเรียนว่า กรมการประกันภัยได้พิจารณาระเบียบและข้อเท็จจริง ตามที่ท่านได้แสดงแล้ว และได้มีหนังสือแจ้งสหกรณ์ฯ ว่าข้อกำหนดบางส่วนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุนและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินมีลักษณะเข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิต ซึ่งตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัย โดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใดๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามพระราชบัญญัตินี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สรศักดิ์ ทัณฑสุวรรณ**

(นายสรศักดิ์ ทัณฑสุวรรณ)

นิติกร 9 ชช. ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ

โทร. 0 2547 4583-7

โทรสาร 0 2547 4588

ที่ กษ. 1101.11/830

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

23 มกราคม 2545

เรื่อง ห้ามสหกรณ์ดำเนินธุรกิจประกันชีวิต

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/1026 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543 และ ที่ กษ 1110/4365 ลงวันที่ 25 เมษายน 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0503/4330 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ส่งหนังสือของกรมการประกันภัย เพื่อให้สหกรณ์จังหวัดชี้แจงกับสหกรณ์ต่างๆ ในความดูแลส่งเสริมว่า สหกรณ์ไม่สามารถทำกิจกรรมในลักษณะการเป็นผู้รับประกันภัยโดยมิได้รับอนุญาต หากมีการดำเนินการเข้าลักษณะดังกล่าวอาจถูกดำเนินการตามกฎหมายได้ดังความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ปรากฏว่า ยังมีสหกรณ์บางแห่งกำหนดระเบียบ วิธีการ หลักเกณฑ์ หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อดำเนินการในลักษณะเข้าหลักเกณฑ์เป็นการประกันชีวิต ซึ่งมีองค์ประกอบครบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 คือ

1. มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย
2. ผู้รับประกันภัย ตกลงจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญาอันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย
3. ผู้เอาประกันตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัย

และสหกรณ์เป็นผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หากสหกรณ์ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวข้างต้น จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรกำชับและย้ำเตือนให้สหกรณ์ระมัดระวังในการทำกิจกรรมเพื่อไม่ให้เป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

ที่ พณ 0503/4330

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนสนามบินหน้า-นนทบุรี
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

20 ธันวาคม 2544

เรื่อง ตอบข้อหารือ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือ ที่ กษ 1101.11/15577 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอหารือเกี่ยวกับระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด ว่ามีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือไม่ และหากดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวจะผิดกฎหมายหรือไม่อย่างไร นั้น

กรมการประกันภัย ขอเรียนว่า การกระทำที่จะเข้าลักษณะเป็นการประกันชีวิต จะต้องมียอดประกอบครบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 กล่าวคือ

1. มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย
2. ผู้รับประกันภัย ตกลงจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญาอันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย
3. ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัย

หากการกระทำครบองค์ประกอบข้างต้น ก็ถือได้ว่าการรับประกันชีวิตแล้ว และหากผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันชีวิต เป็นผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ทั้งไม่มีกฎหมายอื่นยกเว้นให้กระทำการเป็นผู้รับประกันชีวิตได้แล้ว ก็จะมีผลผิดตามกฎหมาย

กรณีตามข้อหารือ ถือว่ามีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิต เนื่องจากมีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด ฝ่ายหนึ่งกับสมาชิกสหกรณ์และ/หรือ ผู้ให้อีกฝ่ายหนึ่งเมื่อปรากฏว่า สหกรณ์ตกลงจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ทายาท หรือบุคคลอื่น หากสมาชิกสหกรณ์และ/หรือผู้ให้เสียชีวิต ย่อมเป็นการอาศัยความมรณะของสมาชิกสหกรณ์และ/หรือผู้ให้เป็นเงื่อนไขในการชดใช้เงินตามสัญญา ประกอบกับในการที่สมาชิกสหกรณ์และ/หรือผู้ให้ จะต้องชำระเงินให้แก่สหกรณ์เป็นการตอบแทนด้วย แม้จะไม่เรียกว่าเบี้ยประกันภัย ก็ถือได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด ดำเนินการเป็นผู้รับประกันชีวิต และเมื่อไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายยกเว้นไว้เป็นการเฉพาะให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด สามารถดำเนินการเป็นผู้รับประกันชีวิตได้ ดังนั้น หากสหกรณ์ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น ก็จะมีผลผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ ตามมาตรา 91

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งให้สหกรณ์ต่างๆ ได้รับทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **บุษรา อึ้งภากรณ์**
(นางบุษรา อึ้งภากรณ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ

โทร. 0 2547 4583-8

โทรสาร. 0 2547 4588

ที่ กษ 1110/4365

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

25 เมษายน 2543

เรื่อง แจ้งหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัย โดยมีได้รับใบอนุญาต ของกรมการประกันภัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0503/924
ลงวันที่ 17 มีนาคม 2543

ด้วยกรมการประกันภัยแจ้งว่า มีสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ทำหรือเกี่ยวข้องกับระเบียบการจะจัดตั้งกองทุนว่า การดำเนินงานของกองทุนบางกองทุนนั้น มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือไม่ และการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ นั้น ซึ่งเรื่องนี้กรมการประกันภัยได้ตอบข้อหารือดังกล่าวแล้ว หากเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กรมการประกันภัยกำหนด ได้แก่

- (1) มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย
- (2) ผู้รับประกันภัยตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ในกรณีวินาศภัย หรือ ใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างอื่นใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญา อันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย
- (3) ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกัน

และไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจการประกันชีวิต หรือไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้กระทำการได้ ถือเป็นกรกระทำผิดและฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 จะต้องถูกดำเนินการตามกฎหมาย โดยมีโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแจ้งหนังสือของกรมการประกันภัยให้สหกรณ์ได้ทราบถึงหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยมีได้รับอนุญาต หากมีการดำเนินงานเข้าลักษณะนี้ต่อไป อาจถูกดำเนินการตามกฎหมายได้

อนึ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เคยแนะนำให้สหกรณ์ได้ยุติการดำเนินการในลักษณะนี้แล้ว ตามหนังสือที่ กษ 1110/1026 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้สหกรณ์จังหวัดได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับสหกรณ์ต่างๆ ในความดูแลส่งเสริม ว่าสหกรณ์ไม่สามารถทำกิจกรรมในลักษณะนี้ต่อไปได้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825853

โทรสาร (02) 2807319

ที่ กษ 0406/2673

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

13 มีนาคม 2543

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาโครงการสวัสดิการ

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสกลนคร จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสกลนคร จำกัด ที่ 21/2543 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสกลนคร จำกัด ขอรื้อเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาโครงการสวัสดิการสำหรับสมาชิกและคู่สมรส ซึ่งได้มีการยกเลิกโครงการฯ ตามมติ ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2542 ว่าสหกรณ์จะจ่ายเงินที่เรียกเก็บจากสมาชิกที่ได้โอนเข้าเป็นทุนสำรองของสหกรณ์แล้วได้หรือไม่ ตามความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการสวัสดิการดังกล่าวไม่ได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 เงินของผู้เข้าร่วมโครงการที่นำเข้าเป็นทุนสำรองจึงไม่ใช่เงินที่จะนำเข้าทุนสำรองได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 49 มาตรา 60 และข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขสกลนคร จำกัด ข้อ 22 และ ข้อ 23 ดังนั้น สหกรณ์สามารถถอนเงินของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จากทุนสำรองคืนให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และข้อ 24 ของข้อบังคับสหกรณ์

อย่างไรก็ตาม สำหรับวิธีปฏิบัติทางบัญชีตามกรณีดังกล่าว ให้สหกรณ์ปฏิบัติโดยโอนกลับบัญชีทุนสำรอง กับบัญชีเงินโครงการสวัสดิการสมาชิกและคู่สมรส ซึ่งสหกรณ์ได้บันทึกไว้เมื่อโอนทุนดังกล่าวเข้าทุนสำรอง และเมื่อสหกรณ์จ่ายเงินคืนให้กับสมาชิก ให้บันทึกบัญชีลดยอดเงินโครงการสวัสดิการสมาชิกและคู่สมรสต่อไป นอกจากนี้ให้สหกรณ์เปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 281 1491

โทรสาร. 6285769

ที่ กษ 1101/1026

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

2 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ มีลักษณะอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างอิง 1. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว 5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534
2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/7181 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กรมธรรม์ประกันภัยกลุ่ม “สหกรณ์พิทักษ์และประกันภัยกลุ่มผู้สูงอายุ”
2. กรมธรรม์ประกันชีวิต “สหพูนผล”

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1. กรมส่งเสริมสหกรณ์สั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ดำเนินการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกโดยวิธีที่สมาชิกจ่ายเงินให้แก่สหกรณ์จำนวนหนึ่ง ในรูปของเงินฝากหรือจ่ายเป็นรายศพบเมื่อสมาชิกอื่นถึงแก่กรรม และจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้กับทายาทเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมนั้นไม่ควรดำเนินการต่อไป เนื่องจากเข้าลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535) และพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 และหนังสือที่อ้างถึง 2. กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0503/2003 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2542 มีความโดยสรุปว่า การที่สมาชิกสหกรณ์ได้บริจาคเงินเพื่อเข้ากองทุน ซึ่งต่อมาเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม สหกรณ์จะจ่ายเงินคืนให้จำนวนหนึ่ง เงื่อนไขการที่จะใช้เงินให้แก่กันดังกล่าว พิจารณาโดยอาศัยความมรณะของบุคคลผู้เป็นสมาชิก จึงเป็นลักษณะสัญญาประกันชีวิตต้องกระทำในรูปของบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด และต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแนะนำสหกรณ์ที่ดำเนินการดังกล่าวให้ยุติการดำเนินการเสียโดยเร็ว แต่ถ้าสหกรณ์ใดมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสวัสดิการตามข้างต้นอยู่ หากยังจะดำเนินการตามรูปแบบเดิมก็จะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งจะไม่เป็นผลดีและอาจทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหายได้ จึงควรแนะนำสหกรณ์ให้ปรับปรุงแก้ไขการจัดสวัสดิการเสียใหม่ โดยพิจารณานำเงินกองทุนที่มีอยู่ทั้งหมดไปทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต โดยให้สมาชิกเป็นผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งสหกรณ์อาจเลือกรูปแบบของการประกันภัยกลุ่ม หรือแบบสะสมทรัพย์ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาและประสานงานในรายละเอียดกับบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด เป็นลำดับแรก เนื่องจากเป็นบริษัทที่สหกรณ์เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อนึ่ง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ในลักษณะการฌาปนกิจสงเคราะห์ ถ้าไม่จดทะเบียนกับกรมประชาสงเคราะห์ ก็เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายเช่นกัน หากสหกรณ์ต้องการดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ต่อไป ขอให้แนะนำสหกรณ์ดำเนินการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งสหกรณ์จังหวัดให้แนะนำสหกรณ์ในความดูแลส่งเสริมให้ดำเนินการถูกต้องต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ
โทร. (02) 2822922 ต่อ 702
โทรสาร (02) 2807319

ที่ พณ 0503/2003

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนสนามบินน้ำ-นนทบุรี
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

24 มิถุนายน 2542

เรื่อง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำปาง จำกัด ดำเนินการเป็นลักษณะฝ่าฝืนกฎหมาย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ด้วย กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ร้องราย นายทองดี ปิงใจ กล่าวอ้างว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำปาง จำกัด ได้ออกระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยเงินกองทุนร่วมจิต พ.ศ. 2539 บังคับให้สมาชิกบริจาคเงินจำนวนคนละ 10,000 บาท เป็นเหตุให้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตน และข้าราชการผู้น้อย ตลอดทั้งลูกจ้างประจำ เตื่อตร้อนอย่างมาก และการดำเนินการดังกล่าวเป็นลักษณะ ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 จึงขอให้พิจารณาดำเนินการ

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูลำปาง จำกัด ในการออกระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยเงินกองทุนร่วมจิต พ.ศ. 2539 ข้อ 4 ซึ่งสมาชิกต้อง บริจาคเงินเพื่อเข้ากองทุนคนละ 10,000 บาท และข้อ 12 สมาชิกถึงแก่กรรมภายใน 180 วัน จะจ่ายเงิน คืนให้ 10,000 บาท แต่หากถึงแก่กรรมภายหลัง 180 วัน จะจ่ายให้ในอัตราของจำนวนสมาชิกกองทุน ร่วมจิตคูณด้วย 20 แต่ไม่เกิน 200,000 บาท เจื่อนไขการที่จะใช้เงินให้แก่กันดังกล่าว พิจารณาโดยอาศัย ความมรณะของบุคคลผู้เป็นสมาชิก จึงเป็นลักษณะสัญญาประกันชีวิตตามมาตรา 889 แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตามนัยคำพิพากษาฎีกา (ประชุมใหญ่) ที่ 1106/2516

อนึ่ง การรับประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ต้องกระทำในรูปของ บริษัทฯ จำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด และต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติ คณะรัฐมนตรีและต้องดำรงเงินกองทุนไว้ไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท ผู้ฝ่าฝืนถือเป็นความผิดตามมาตรา 18 ประกอบบทลงโทษมาตรา 91 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึง ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ และโปรดดำเนินการแก้ไข ระเบียบของสหกรณ์ในสังกัด ให้ถูกต้องโดยเร่งด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พจนีย์ ธนวรานิช**

(นางสาวพจนีย์ ธนวรานิช)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ

โทร. 547-4585-8

ที่ กษ 0401/ว.6

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

4 พฤษภาคม 2538

เรื่อง การดำเนินงานด้านฉาปนกิจสงเคราะห์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้สอบบัญชี

ตามที่ได้มีการหารือในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ถึงการที่สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งดำเนินการเข้าข่ายบังคับตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 และกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว.5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534 เรื่อง การถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์ แนะนำสหกรณ์ไม่ให้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวแล้วนั้น

การปฏิบัติงานดังกล่าวของสหกรณ์ขัดกับพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 คือไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งมีโทษตามมาตรา 50 และมาตรา 51 ดังนี้

“มาตรา 50 ผู้ใดดำเนินการฉาปนกิจสงเคราะห์ โดยมิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ หรือขึ้นทะเบียนการฉาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 51 ผู้ใดเป็นสมาชิกของการฉาปนกิจสงเคราะห์ โดยรู้ว่าการฉาปนกิจสงเคราะห์นั้น มิได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ หรือขึ้นทะเบียนการฉาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

ให้ผู้สอบบัญชีรายงานเรื่องดังกล่าว รวมทั้งผลการแก้ไขตามข้อสังเกตนั้น ๆ ในรายงานการสอบบัญชีแบบยาว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **สมพงษ์ ปองเกษม**
(นายสมพงษ์ ปองเกษม)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 280-2970

**ภาษาที่เกี่ยวข้องกับ
สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร**

พระราชกฤษฎีกา
ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 549)
พ.ศ. 2555

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555
เป็นปีที่ 67 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 187 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 33 และมาตรา 41 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 549) พ.ศ. 2555”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 507) พ.ศ. 2553

มาตรา 4 ให้ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร และคงจัดเก็บในอัตราดังต่อไปนี้

(1) ร้อยละหกจุดสาม สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี ซึ่งความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2557

(2) ร้อยละเก้า สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี ซึ่งความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 507) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร จากอัตราร้อยละสิบ เป็นอัตราร้อยละหกจุดสาม เป็นการชั่วคราว สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี ซึ่งความรับผิดชอบในการเสียภาษีเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2555 และลดอัตราเป็นร้อยละเก้า ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป แต่เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยตั้งแต่ พ.ศ. 2554 ต่อเนื่องจนถึง พ.ศ. 2555 ทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศลดต่ำลง ดังนั้น เพื่อลดภาระค่าครองชีพและสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวด้านการใช้จ่ายภาคเอกชนที่มีส่วนสำคัญต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาระดับอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สมควรขยายเวลาการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละสิบ เป็นร้อยละหกจุดสาม ออกไปอีกจนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2557 และลดอัตราเป็นร้อยละเก้า ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(ร.จ. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 129 ตอนที่ 103 ก วันที่ 31 ตุลาคม 2555)

พระราชกฤษฎีกา
ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301)
พ.ศ. 2539

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2539
เป็นปีที่ 51 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นดอกเบี้ยเงินฝากในบางกรณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 และมาตรา 3(1) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

- (1) ดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากการฝากเงินกับธนาคารในประเทศ
- (2) ดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมาย

ว่าด้วยสหกรณ์ในประเทศ

ดอกเบี้ยเงินฝากตามวรรคหนึ่งต้องเป็นดอกเบี้ยเงินฝากที่เกิดจากการฝากเงินเป็นรายเดือนติดต่อกันมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่เดือนนับแต่วันเริ่มฝาก โดยมียอดเงินฝากแต่ละคราวเท่ากัน แต่ไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาทต่อเดือน และรวมทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกแสนบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด

มาตรา 4 ในกรณีที่มีการฝากเงินไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 3 วรรคสอง หรือตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดตามมาตรา 3 วรรคสอง ให้ถือว่าเป็นกรณีที่ธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายขาดไป สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากส่วนที่ได้จ่ายไปแล้ว และให้ธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์นำส่งภาษีส่วนที่ขาดพร้อมเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของเงินภาษีส่วนที่ขาดโดยไม่มีเบี้ยปรับ

ให้ธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์นำส่งภาษีและเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งพร้อมยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการผิดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์อันเป็นเหตุให้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายบรรหาร ศิลปอาชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ซึ่งเป็นการฝากเงินในประเทศ โดยดอกเบี้ยดังกล่าวเกิดจากการฝากเงินโดยมียอดเงินฝากเท่ากันติดต่อกันเป็นรายเดือน มีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่เดือนนับแต่วันที่เริ่มฝาก และยอดเงินฝากแต่ละคราวเป็นไปตามวงเงินที่กำหนด แต่ไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาทต่อเดือน และรวมทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกแสนบาท เพื่อเป็นการจูงใจและส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(ร.จ. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 113 ตอนที่ 40 ก วันที่ 24 กันยายน 2539)

คำสั่งกรมสรรพากร
ที่ ป. 74/2541

เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการเรียกเก็บ
เงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง

เพื่อให้เจ้าพนักงานสรรพากรถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจและแนะนำ เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการขายสินค้า หรือการให้บริการที่ได้มีการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกัน กรมสรรพากรจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความใน (1)(ก) ของข้อ 2 แห่งคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.73/2541 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2541 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ก) การคำนวณรายได้ และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สิน บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ต้องนำรายได้ที่เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บในลักษณะเป็นเงินก้อนเพื่อตอบแทนการให้เช่าทรัพย์สินทั้งจำนวน ไม่ว่าจะเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกัน มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มให้เช่าทรัพย์สิน หรือจะนำรายได้นั้นมาเฉลี่ยตามส่วนแห่งจำนวนปีตามสัญญา และนำมารวมคำนวณเป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีนับแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มให้เช่าทรัพย์สินก็ได้

ในกรณีการให้บริการอื่นซึ่งเป็นบริการตามสัญญาระยะเวลา ต้องนำรายได้ที่เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บในลักษณะเป็นเงินก้อนเพื่อตอบแทนการให้บริการทั้งจำนวน ไม่ว่าจะรายได้นั้นจะเกิดจากการผ่อนชำระหรือชำระครั้งเดียว และไม่ว่าจะเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกันมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มให้บริการหรือจะนำรายได้นั้นมาเฉลี่ยตามส่วนแห่งจำนวนปีตามสัญญาแต่ไม่เกินสิบปี และนำมารวมคำนวณเป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีนับแต่ปีที่เริ่มให้บริการก็ได้

ในกรณีการให้เช่าทรัพย์สินหรือให้บริการได้กระทำในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีหรือสัญญาการให้เช่าทรัพย์สินหรือให้บริการเป็นสัญญาสิ้นสุดในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี ให้เฉลี่ยเงินรายได้ตามส่วนของเดือนหรือจำนวนวันที่ให้เช่าหรือให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความใน (2) ของข้อ 3 แห่งคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.73/2541 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2541 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) การประกอบกิจการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ซึ่ง

(ก) โดยขนบธรรมเนียมประเพณีทางธุรกิจได้มีการเรียกเก็บเงินประกันหรือเงินมัดจำ

(ข) ต้องมีการคืนเงินประกัน หรือเงินมัดจำให้แก่ผู้เช่าทันทีที่สัญญาสิ้นสุดลงโดยไม่มีเงื่อนไข แต่กรณีเกิดความเสียหาย ผู้ให้เช่ามีสิทธิหักกลบลบหนี้ได้

(ค) เงินประกัน หรือเงินมัดจำที่เรียกเก็บต้องไม่เกิน 3-6 เท่าของค่าเช่ารายเดือน

และ

(ง) สัญญาให้เช่าทรัพย์สินมีอายุสัญญาไม่เกิน 3 ปี”

สั่ง ณ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2541

(ลงชื่อ) สุชาติ เชาววิศิษฐ

(ร้อยเอกสุชาติ เชาววิศิษฐ)

อธิบดีกรมสรรพากร

คำสั่งกรมสรรพากร
ที่ ป. 73/2541

เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการเรียกเก็บ
เงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง

เพื่อให้เจ้าพนักงานสรรพากรถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจและแนะนำเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการขายสินค้า หรือการให้บริการที่ได้มีการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ หรือเงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกัน กรมสรรพากร จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การให้บริการรับเหมาก่อสร้าง และได้มีการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้าจากผู้ว่าจ้าง โดยมีข้อตกลงต้องคืนเงินดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้าง โดยยอมให้ผู้ว่าจ้างหักเงินดังกล่าวออกจากเงินค่างานที่ผู้รับจ้างจะได้รับในแต่ละงวด เพื่อชดเชยกับเงินจ่ายล่วงหน้าที่รับไปจนกว่าจะครบถ้วน พร้อมทั้งหักเงินค่าประกันผลงานของผู้รับจ้างไว้อีกส่วนหนึ่ง และจะคืนเงินประกันผลงานให้แก่ผู้รับจ้างเมื่อหมดระยะเวลาประกันผลงาน จะมีภาระภาษีดังนี้

(1) เงินจ่ายล่วงหน้า (ADVANCE PAYMENT)

(ก) ผู้รับจ้างจะต้องนำเงินจ่ายล่วงหน้ามารวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับข้อ 4.4 แห่งคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.1/2528 เรื่อง การใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ลงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2528

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้ว่าจ้าง เมื่อจ่ายเงินล่วงหน้า มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 3.0 ของเงินล่วงหน้าตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.4/2528 เรื่อง สั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528

เมื่อมีการจ่ายค่างวดงานแต่ละงวดให้แก่ผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างมีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 3.0 ของเงินค่างวดงานหลังหักเงินจ่ายล่วงหน้าในแต่ละงวดออกแล้ว

(ค) ผู้รับจ้างต้องนำเงินจ่ายล่วงหน้ามารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษี ตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากร โดยถือว่าความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการให้บริการเกิดขึ้นในขณะที่ได้รับชำระเงินดังกล่าว ตามมาตรา 78/1 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

(2) เงินประกันผลงาน (RETENTION)

(ก) เงินประกันผลงานที่ผู้รับจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ว่าจ้างตามจำนวนที่ตกลงในสัญญา โดยยินยอมให้ผู้ว่าจ้างหักเงินดังกล่าวจากเงินค่าจ้างในแต่ละงวด เพื่อเป็นประกันผลงานนั้น เมื่อผู้ว่าจ้างจ่ายเงินค่าจ้างแต่ละงวดให้ผู้รับจ้างโดยหักเงินประกันผลงานดังกล่าว กรณีนี้จึงถือเป็นรายได้ของผู้รับจ้างเต็มจำนวนมูลค่าของงานที่แล้วเสร็จในแต่ละงวด และเมื่อผู้ว่าจ้างจ่ายเงินประกันผลงานให้แก่ผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างไม่มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายอีก

(ข) ผู้รับจ้างต้องนำเงินประกันผลงานที่ถูกผู้ว่าจ้างหักจากเงินค่าจ้างแต่ละงวดมารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษี ตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากร โดยถือว่าความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการให้บริการเกิดขึ้นในขณะที่ได้รับเงินค่าจ้างแต่ละงวด ตามมาตรา 78/1(1) แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อมีการจ่ายเงินประกันผลงานคืนให้แก่ผู้รับจ้าง ผู้รับจ้างไม่ต้องนำเงินประกันผลงานดังกล่าวมาเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอีก

กรณีการให้บริการรับจ้างทำของอย่างอื่น นอกจากการให้บริการรับเหมาก่อสร้าง และได้มีการเรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า และเงินประกันผลงาน ให้ถือปฏิบัติทำนองเดียวกับวรรคหนึ่ง

ข้อ 2 การให้เช่าทรัพย์สิน หรือการให้บริการอื่น

(1) การให้เช่าทรัพย์สิน หรือการให้บริการอื่น

“(ก) การคำนวณรายได้ และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สิน บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ต้องนำรายได้ที่เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บในลักษณะเป็นเงินก้อนเพื่อตอบแทนการให้เช่าทรัพย์สินทั้งจำนวน ไม่ว่าจะเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกัน มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มให้เช่าทรัพย์สิน หรือจะนำรายได้นั้นมาเฉลี่ยตามส่วนแห่งจำนวนปีตามสัญญา และนำมารวมคำนวณเป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีนับแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มให้เช่าทรัพย์สินก็ได้

ในกรณีการให้บริการอื่นซึ่งเป็นบริการตามสัญญาระยะยาว ต้องนำรายได้ที่เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บในลักษณะเป็นเงินก้อนเพื่อตอบแทนการให้บริการทั้งจำนวน ไม่ว่าจะรายได้นั้นจะเกิดจากการผ่อนชำระหรือชำระครั้งเดียว และไม่ว่าจะเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกันมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มให้บริการหรือจะนำรายได้นั้นมาเฉลี่ยตามส่วนแห่งจำนวนปีตามสัญญาแต่ไม่เกินสิบปี และนำมารวมคำนวณเป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีนับแต่ปีที่เริ่มให้บริการก็ได้ ในกรณีการให้เช่าทรัพย์สิน หรือให้บริการได้กระทำในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีหรือสัญญาการให้เช่าทรัพย์สินหรือให้บริการเป็นสัญญาสิ้นสุดในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี ให้เฉลี่ยเงินรายได้ตามส่วนของเดือนหรือจำนวนวันที่ให้เช่าหรือให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.74/2541 สั่ง ณ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2541)

(ข) ในกรณีที่ได้มีการปฏิบัติตาม (ก) แล้วต่อมาหากได้มีการจ่ายเงินจ่ายล่วงหน้า หรือเงินประกัน ฯลฯ ให้แก่ผู้เช่าหรือผู้รับบริการตามข้อตกลงหรือสัญญา ให้ผู้ให้เช่าหรือผู้ให้บริการนำเงินจ่ายล่วงหน้า หรือเงินประกัน ฯลฯ ที่ได้คืนให้แก่ผู้เช่าหรือผู้รับบริการ มาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณ

กำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร โดยให้ถือเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้จ่ายคืนเงินจ่ายล่วงหน้า หรือเงินประกัน ฯลฯ

(2) การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้จ่ายเงินล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกันปฏิบัติดังนี้

(ก) กรณีการให้เช่าทรัพย์สิน ถือเป็นรายจ่ายเงินได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สิน ทั้งจำนวน ผู้จ่ายมีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 5.0 ทุกครั้งที่มีการจ่าย ตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.4/2528ฯ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528

(ข) กรณีการให้บริการอื่น ถือเป็นเงินได้เนื่องจากการให้บริการทั้งจำนวน ถ้าการให้บริการนั้นเป็นบริการรับจ้างทำของ ผู้จ่ายมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 3.0 ทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างทำของ ตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.4/2528ฯ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528

(3) การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการที่เรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกัน ปฏิบัติดังนี้

(ก) ผู้ประกอบกิจการขายสินค้าต้องนำมูลค่าทั้งหมดที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าไม่ว่าจะเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน ฯลฯ มารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษีตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากรด้วย โดยถือว่าความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้า เกิดขึ้นในขณะที่มีการส่งมอบสินค้า เว้นแต่ได้มีการโอนกรรมสิทธิ์สินค้า ได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้ออกใบกำกับภาษีก่อนส่งมอบสินค้า ก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย ตามมาตรา 78(1) แห่งประมวลรัษฎากร

(ข) ผู้ประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สินที่มีเชื้อเพลิงหรือการให้บริการอื่น ต้องนำมูลค่าทั้งหมดที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการให้เช่าทรัพย์สิน หรือการให้บริการอื่นไม่ว่าจะเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน ฯลฯ มารวมคำนวณเป็นมูลค่าของฐานภาษี ตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากรด้วย โดยถือว่าความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการให้เช่าทรัพย์สิน หรือการให้บริการอื่นเกิดขึ้นในขณะได้รับชำระเงินดังกล่าว ตามมาตรา 78/1 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

(ค) ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ปฏิบัติตาม (ก) หรือ (ข) แล้ว ต่อมาหากได้มีการคืนเงินจ่ายล่วงหน้า หรือเงินประกัน ฯลฯ ให้แก่ผู้ซื้อสินค้า ผู้เช่าทรัพย์สิน หรือผู้รับบริการอื่น ตามข้อตกลงหรือสัญญา ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนออกใบลดหนี้ ตามมาตรา 86/10 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้ซื้อสินค้า ผู้เช่าทรัพย์สิน หรือผู้รับบริการอื่น ตามมาตรา 82/10 แห่งประมวลรัษฎากร

(ง) ผู้ประกอบกิจการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ที่เรียกเก็บเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน ฯลฯ ถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา 81 (1)(ต) แห่งประมวลรัษฎากร

ข้อ 3 เงินประกัน หรือเงินมัดจำในกรณีดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของข้อ 1 และข้อ 2

(1) กรณีเงินประกัน หรือเงินมัดจำลักษณะบรรจุนิติภัณฑ์

(ก) โดยขนบธรรมเนียมประเพณีทางธุรกิจ ได้มีการเรียกเก็บเงินประกันหรือเงินมัดจำลักษณะบรรจุนิติภัณฑ์ และ

(ข) ต้องมีการคืนเงินประกัน หรือเงินมัดจำให้แก่ผู้ซื้อสินค้าทันทีที่มีการคืนภาชนะบรรจุสินค้า โดยไม่มีเงื่อนไข

ความในวรรคหนึ่งไม่รวมถึงกรณีที่มีการเรียกเก็บเงินเป็นการชดเชยความชำรุดเสียหายหรือสูญหายของภาชนะบรรจุสินค้า ซึ่งถือเป็นการขายสินค้าตามมาตรา 77/1(8) แห่งประมวลรัษฎากร

“(2) การประกอบกิจการให้เขาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่ง

(ก) โดยชนบธรรมเนียมประเพณีทางธุรกิจได้มีการเรียกเก็บเงินประกันหรือเงินมัดจำ

(ข) ต้องมีการคืนเงินประกัน หรือเงินมัดจำให้แก่ผู้เช่าพื้นที่ที่สัญญาสิ้นสุดลง โดยไม่มีเงื่อนไข แต่กรณีเกิดความเสียหาย ผู้ให้เช่ามีสิทธิหักกลบลบหนี้ได้

(ค) เงินประกัน หรือเงินมัดจำที่เรียกเก็บต้องไม่เกิน 3-6 เท่าของค่าเช่ารายเดือน และ

(ง) สัญญาให้เช่าทรัพย์สินมีอายุสัญญาไม่เกิน 3 ปี”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.74/2541 ลง วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2541)

ข้อ 4 กรณีการขายสินค้าหรือการให้บริการที่มีการเรียกเก็บในลักษณะเงินจ่ายล่วงหน้า เงินประกัน เงินมัดจำ เงินจอง หรือเงินอื่นที่เรียกเก็บในลักษณะทำนองเดียวกันตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.36/2536 เรื่อง การขายสินค้าตามสัญญาให้เขาซื้อหรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบ ตามมาตรา 78 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 และตามคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.61/2539 เรื่อง การคำนวณกำไรสุทธิ และเงินได้สุทธิสำหรับกิจการขายอสังหาริมทรัพย์ ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

ข้อ 5 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง แนวทางปฏิบัติ หรือคำวินิจฉัยใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้เป็นอันยกเลิก

ข้อ 6 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ที่ลงในคำสั่งนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2541

(ลงชื่อ) **สุชาติ เชาววิศิษฐ**
(ร้อยเอก สุชาติ เชาววิศิษฐ)
อธิบดีกรมสรรพากร

คำสั่งกรมสรรพากร
ที่ ท.ป. 4/2528

เรื่อง สั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร
มีหน้าที่ หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 เตรส แห่งประมวลรัษฎากร และกฎกระทรวงฉบับที่ 144 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยภาษีเงินได้ อธิบดีกรมสรรพากรสั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งไม่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายตามหมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท. 4/2528 เรื่อง สั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ลงวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2528

ข้อ 2 ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินคำนวณหักภาษีไว้ทุกครั้งที่จ่ายเงินได้พึงประเมินแต่ละครั้ง ในอัตราร้อยละของเงินได้พึงประเมินตามที่ระบุในคำสั่งนี้

ข้อ 3 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่ผู้รับ ซึ่งมีเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 0.75 เฉพาะผู้จ่ายเงิน และสำหรับการซื้อสินค้า ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ยางแผ่นหรือยางชนิดอื่นอันผลิตขึ้นหรือได้มาจากส่วนใด ๆ ของต้นยางพาราเฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากยางดังกล่าว ไม่ว่าจะใช้อย่างนั้นเป็นส่วนใหญ่หรือไม่

(2) มันสำปะหลัง ไม่ว่าจะป่นหรือจัดทำเป็นผง แป้ง เส้น ก้อน แท่ง ฝอย ชิ้น เม็ด หรือจัดทำในลักษณะอื่น เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออก

(3) ปอ เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตกระสอบป่าน ผ้ากระสอบป่าน ด้ายทอกระสอบป่าน หรือทอผ้ากระสอบป่าน เชือกหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ ที่ผลิตจากปอ ไม่ว่าจะใช้ปอนั้นเป็นส่วนใหญ่หรือไม่

(4) ข้าวโพด เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตน้ำมันพืชหรืออาหารสัตว์ทุกชนิด

(5) อ้อย เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ผลิตน้ำตาลทุกชนิด

(6) เมล็ดกาแฟ ไม่ว่าจะคั่วแล้วหรือไม่ เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากกาแฟ

(7) ผลปาล์มน้ำมัน ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของผล เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ผลิตน้ำมันปาล์มหรือผู้ผลิตน้ำมันพืช

(8) ชาว เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออก

คำว่า “ชาว” หมายความว่า ชาวสาร ปลายข้าว ข้าวกล้อง ปลายข้าวกล้อง ข้าวหนึ่ง และปลายข้าวหนึ่ง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นชาวเจ้าหรือชาวเหนียว

(9) สินค้าตาม (1) ถึง (8) เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรแต่ไม่รวมถึงกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมาย ว่าด้วยสหกรณ์”

(เพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 56/2538 ใช้บังคับสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมิน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2538 เป็นต้นไป)

(เพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 23/2531 ใช้บังคับสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมิน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2531 เป็นต้นไป)

“ข้อ 3/1 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย นอกจากนี้ที่ระบุใน (2) หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้แต่ไม่รวมถึง มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.120/2545)

“ข้อ 3/2 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย นอกจากนี้ที่ระบุใน (2) หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้แต่ไม่รวมถึง มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.101/2544 ใช้บังคับ 16 กรกฎาคม 2544 เป็นต้นไป)

“ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมินเฉพาะที่เป็นการโอนทรัพย์สินที่มีไม่เงินสด เพื่อตอบแทนการได้สิทธิในการดำเนินการตามสัญญาที่กระทำกับรัฐวิสาหกิจ ก่อนการนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัดตามกฎหมายว่าด้วยรัฐวิสาหกิจ โดยสัญญาดังกล่าวต้องเป็นสัญญาที่กระทำก่อนวันที่คำสั่งกรมสรรพากรนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ไม่รวมถึงสัญญาที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมภายหลังจากวันที่คำสั่งกรมสรรพากรนี้ใช้บังคับในส่วนสาระสำคัญของระยะเวลาการได้สิทธิ หรือ มูลค่าทรัพย์สินที่ต้องส่งมอบ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.139/2547 ใช้บังคับ 12 เมษายน 2547 เป็นต้นไป)

“ข้อ 4 ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ก) แห่งประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้ หักภาษี ณ ที่จ่าย

(1) ธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ก) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทยนอกจากที่ระบุใน (ข) แต่ไม่รวมถึงธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(ข) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้ ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายตาม (1) เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่เป็นดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจ หลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ หรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท บริหารสินทรัพย์ หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(3) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้ผู้จ่ายเงินได้ที่มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายตาม (1) เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่เป็นดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่บังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าวผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก และจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทยนอกจากที่ระบุใน (ข) แต่ไม่รวมถึงธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์และบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(ข) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0 ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.บ.106/2545 ใช้บังคับ 12 เมษายน 2545 เป็นต้นไป)

“ข้อ 5 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยกองทุนรวมสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกิจการร่วมค้า ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์

อื่นใดตามมาตรา 40 (4) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้อัตราร้อยละ 10.0 กรณีให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยแต่ไม่รวมถึง

(1) บริษัทจดทะเบียน

(2) บริษัทจำกัด นอกจาก (1) ซึ่งถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทจำกัด ผู้จ่ายเงินปันผลและบริษัทจำกัดผู้รับเงินปันผลไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.58/2539 ใช้บังคับ 14 กุมภาพันธ์ 2539 เป็นต้นไป)

ข้อ 6 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายค่าเช่าหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สิน ตามมาตรา 40 (5) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร แต่ไม่รวมถึงค่าเช่าอาคารหรือโรงแรมที่ได้รับกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย นอกจากที่ระบุใน

(3) หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

(3) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(4) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย นอกจากที่ระบุใน (3) เฉพาะที่เป็นค่าเช่าเรือตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมพาณิชย์นาวีที่ใช้ในการขนส่งระหว่างประเทศ หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0 “ความในวรรคหนึ่ง ไม่ให้ใช้บังคับกับการจ่ายเงินค่าเช่าตามสัญญาให้เช่าทรัพย์สินแบบลีสซิงที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ให้เช่าเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนที่ได้รับชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 60 ล้านบาท และเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร

(2) ผู้เช่าเป็นนิติบุคคล

(3) กำหนดเวลาเช่าต้องมีระยะเวลาตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เว้นแต่ทรัพย์สินที่ให้เช่าเป็นทรัพย์สินที่ผู้ให้เช่ายึดมาจากผู้เช่ารายอื่น ระยะเวลาในการให้เช่าอาจไม่ถึง 3 ปีก็ได้

คำว่า “การให้เช่าทรัพย์สินแบบลีสซิง” หมายความว่า สัญญาให้เช่าทรัพย์สิน ซึ่งผู้ให้เช่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินและนำออกให้เช่าโดยให้ค้ำประกันว่า เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า ผู้เช่ามีสิทธิเลือกที่จะซื้อทรัพย์สินที่เช่าหรือส่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ให้เช่าก็ได้”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. 176/2552 ใช้บังคับสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมิน ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม

พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 176/2552)

ข้อ 7 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้จากวิชาชีพอิสระ ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากรให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคลนอกจากที่ระบุใน (2) เฉพาะที่เป็นผู้มีภูมิลำเนาในประเทศไทย หรืออยู่ในประเทศไทย หรือประกอบกิจการในประเทศไทย แล้วแต่กรณี หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณ หักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

ข้อ 8 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน เฉพาะที่เป็นค่าจ้างทำของ ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะค่าจ้างทำของที่เข้าลักษณะเป็นเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา 40 (7) หรือ (8) แห่งประมวลรัษฎากร หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือ สมาคมหักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.73/2541)

(3) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ประกอบ กิจการในประเทศไทย โดยมีสำนักงานสาขาตั้งอยู่เป็นการถาวรในประเทศไทย หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณ หักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.8/2528)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.20/2531)

“เฉพาะค่าจ้างทำของที่เป็นเงินได้จากการรับเหมาก่อสร้างที่ผู้รับเหมาต้องลงทุน ด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ ให้ใช้บังคับสำหรับสัญญาจ้างที่ทำขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2530 เป็นต้นไป ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.21/2530 ใช้บังคับ 1 พฤศจิกายน 2530 เป็นต้นไป)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.125/2546)

ข้อ 9 ให้บุคคล บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือ คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากรให้แก่ ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉพาะที่เป็นรางวัล ในการประกวด การแข่งขัน การชิงโชค หรือการอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

“(2) นักแสดงสาธารณะ

“(ก) กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ตามอัตราที่ กำหนดในบัญชีอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมดา เว้นแต่นักแสดงสาธารณะที่เป็น นักแสดงภาพยนตร์

หรือโทรทัศน์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ เฉพาะกรณีที่มีการดำเนินการถ่ายทำ ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ ในประเทศไทยโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และได้รับอนุญาต ให้ถ่ายทำในประเทศไทยจากคณะกรรมการพิจารณาคำขออนุญาตถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศ ในประเทศไทย ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ว่าด้วยการขออนุญาตถ่ายทำ ภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2544 หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.111/2545 ใช้บังคับ 28 กันยายน 2545 เป็นต้นไป)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.120/2545)

(ข) กรณีนอกจาก (ก) หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

คำว่า “นักแสดงสาธารณะ” หมายความว่า นักแสดงละคร ภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ นักร้อง นักดนตรี นักกีฬาอาชีพหรือนักแสดงเพื่อความบันเทิงใด ๆ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.31/2534 ใช้บังคับ 1 กันยายน พ.ศ. 2534 เป็นต้นไป)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.102/2544)

ข้อ 10 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินที่เป็น ค่าโฆษณาให้แก่ผู้รับซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือภาษีเงินได้นิติบุคคลหักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 2.0

(ดูคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.6/2528)

ข้อ 11 ให้บุคคล บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือ คณะบุคคลที่มีโชตินิติบุคคล เฉพาะกรณีที่เป็นผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใด ๆ จากสัตว์น้ำ และผู้ผลิต อยู่ในบังคับต้องขออนุญาตตั้งโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินที่เป็นค่าซื้อ สัตว์น้ำทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตและส่วนต่างๆของสัตว์น้ำไม่ว่าจะสดหรือแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือกระทำ ด้วยประการใด ๆ เพื่อรักษาไว้มิให้เปื่อยเน่าในระหว่างการขนส่ง ให้แก่ผู้รับซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา หรือภาษีเงินได้นิติบุคคล หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

ข้อ 12 ให้บุคคล บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือ คณะบุคคลที่มีโชตินิติบุคคลซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินที่เป็นค่าจ้างทำของให้แก่ผู้รับจ้างซึ่งเป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย โดยมีได้ มีสำนักงานสาขาตั้งอยู่เป็นการถาวรในประเทศไทยหักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

(ดูคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.8/2528)

“ข้อ 12/1 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้ พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) เฉพาะที่เป็นการจ่ายเงินได้จากการให้บริการอื่น ๆ นอกเหนือจากกรณีที่ กำหนดไว้ในข้อ 8 ข้อ 9 (2) ข้อ 10 ข้อ 12 ข้อ 12/3 และข้อ 12/4 แต่ไม่รวมถึงการจ่าย ค่าบริการของ โรงแรม ค่าบริการของภัตตาคาร และค่าเบี้ยประกันชีวิต ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

คำว่า “การให้บริการ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่การขายสินค้า

คำว่า “ภักตาคาร” หมายความว่า กิจการขายอาหารหรือเครื่องดื่มไม่ว่าชนิดใด ๆ รวมทั้งกิจการรับจ้างปรุงอาหารหรือเครื่องดื่ม ทั้งนี้ ไม่ว่าในหรือจากสถานที่ซึ่งจัดให้ประชาชนเข้าไปบริโภคได้ ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.104/2544 ใช้บังคับ 15 กันยายน 2544 เป็นต้นไป)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.112/2545)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.115/2545)

“ข้อ 12/2 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายรางวัล ส่วนลดหรือประโยชน์ใด ๆ เนื่องจากการส่งเสริมการขายให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับสำหรับการให้รางวัล ส่วนลด หรือประโยชน์ใด ๆ เนื่องจากการส่งเสริมการขายให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้บริโภค หรือเป็นผู้ประกอบการที่นำสินค้าหรือบริการไปใช้ในการประกอบกิจการของตนเองโดยตรง โดยมีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปขายต่อ

(ดูคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.118/2545)

“ข้อ 12/3 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินค่าเบียประกันวินาศภัย ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการรับประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยในประเทศไทย หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0 ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.101/2544 ใช้บังคับ 16 กรกฎาคม 2544 เป็นต้นไป)

“ข้อ 12/4 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินที่เป็นค่าขนส่ง แต่ไม่รวมถึงการจ่ายค่าโดยสารสำหรับการขนส่งสาธารณะให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

คำว่า “การขนส่งสาธารณะ” หมายความว่า การรับส่งผู้โดยสารเป็นการทั่วไปเป็นปกติธุระ ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป.104/2544 ใช้บังคับ 15 กันยายน 2544 เป็นต้นไป)

(ดูคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.126/2546)

“ข้อ 12/5 ให้บุคคล บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่เป็นการจ่ายเงินได้เพื่อซื้อพลอย ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน โอปอล นิล เพทาย ไพฑูรย์ หยก และอัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เฉพาะที่ยังมิได้เจียรไน แต่ไม่รวมถึงสิ่งทำเทียมวัตถุดังกล่าว หรือที่ทำขึ้นใหม่ เพชร ไข่มุก และสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่ ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาซึ่งมิใช่ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคลและมิได้เป็นผู้ประกอบการ จดทะเบียนที่ใช้สิทธิยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 311) พ.ศ. 2540 หักภาษี ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0 ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับ สำหรับการจ่ายเงินได้เพื่อซื้อพลอย ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน โอปอล นิล เพทาย ไพฑูรย์ หยก และอัญมณีที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เฉพาะที่ยังมิได้เจียรไน แต่ไม่รวมถึงสิ่งทำเทียมวัตถุดังกล่าวหรือที่ทำขึ้นใหม่ เพชร ไข่มุกและสิ่งทำเทียมเพชรหรือไข่มุกหรือที่ทำขึ้นใหม่ ให้แก่ผู้จ่ายเงินได้ซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าไปเพื่อการบริโภค โดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปขายต่อ ทั้งนี้ สำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมิน เฉพาะที่จ่ายตั้งแต่วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.บ. 181/2553 ใช้บังคับ 26 พฤษภาคม 2553 เป็นต้นไป)

“ข้อ 12/6 การจ่ายเงินได้พึงประเมินที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ต้องมีจำนวนตามสัญญา รายหนึ่งๆ มีจำนวนตั้งแต่หนึ่งพันบาทขึ้นไป แม้การจ่ายนั้นจะได้แบ่งจ่ายครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ถึงหนึ่งพันบาท”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.บ. 181/2553 ใช้บังคับ 26 พฤษภาคม 2553 เป็นต้นไป)

ข้อ 13 ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย นำส่งภาษีที่ตนมีหน้าที่ต้องหัก ตามแบบที่อธิบดีกำหนด ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขตท้องที่นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้ พึงประเมิน ไม่ว่าจะหักภาษีไว้แล้วหรือไม่”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.บ.115/2545 ใช้บังคับ 11 ตุลาคม 2545 เป็นต้นไป)

ข้อ 14 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับสำหรับการจ่ายเงินได้พึงประเมินตั้งแต่วันที่ที่ลงในคำสั่งนี้เป็นต้นไป”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.บ. 19/2530 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม 2530 เป็นต้นไป)

สั่ง ณ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528

(ลงชื่อ) **วิทย์ ตันตยกุล**
(นายวิทย์ ตันตยกุล)
อธิบดีกรมสรรพากร

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 170)
เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือ
ให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน
ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86/8 และมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน การจัดทำรายงาน และการเก็บรักษารายงาน ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ 9 ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537

“นอกจากการยื่นคำขออนุมัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะยื่นคำขอโดยยื่นรายการข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ (Web Site) ของกรมสรรพากร <http://www.rd.go.th> ก็ได้ โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ยื่นคำขออนุมัติ ต้องแสดงรายการข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน และต้องมีหลักฐานเอกสารตามรายการข้อมูลที่แสดงในคำขออนุมัติด้วย”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2550

(ลงชื่อ) **ศานิต รังน้อย**
(นายศานิต รังน้อย)
อธิบดีกรมสรรพากร

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 161)
เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือ
ให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน
ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86/8 และมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดลักษณะ และเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการ รายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน การจัดทำรายงาน และการเก็บรักษารายงานไว้ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 2 ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงานตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 2 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ไม่จำเป็นต้องออกไปกำกับภาษีสำหรับการขายน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีมูลค่าครั้งหนึ่งไม่เกิน 1,000 บาท เว้นแต่ผู้ซื้อสินค้า จะเรียกร้องใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือมาตรา 86/6 แห่งประมวลรัษฎากร ตามที่ผู้ซื้อสินค้าเรียกร้องทุกครั้งพร้อมทั้งส่งมอบ ใบกำกับภาษีดังกล่าวให้แก่ผู้ซื้อสินค้า”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **ศิริโรจน์ สวัสดิ์พานิชย์**
(นายศิริโรจน์ สวัสดิ์พานิชย์)
อธิบดีกรมสรรพากร

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 138)
เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือ
ให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน
ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86/8 และมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน การจัดทำรายงาน และการเก็บรักษารายงานไว้ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความใน (2) ของข้อ 1 ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60) เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) เป็นสถานีบริการน้ำมัน ซึ่งเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นถังใต้ดินซึ่งมีความจุใบละ 5,000 ลิตรขึ้นไป ไม่ว่าจะมิถุนายนอยู่ในสถานบริการน้ำมันด้วยหรือไม่หรือที่เป็นถังลอยอย่างเดียว โดยสถานบริการน้ำมันที่ใช้ถังลอยเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียวต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันประเภทสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในข้อ 9 ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความ

ต่อไปนี้แทน

“ข้อ 9 การยื่นคำขออนุมัติตามข้อ 1 ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตท้องที่ กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ในเขต ท้องที่ที่ สถานประกอบการตั้งอยู่

(2) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการตั้งอยู่นอกเขตท้องที่ กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สาขาในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการแต่ละแห่ง ตั้งอยู่”

ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) **ศุภรัตน์ ควัฒน์กุล**
(นายศุภรัตน์ ควัฒน์กุล)
อธิบดีกรมสรรพากร

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขายสินค้าหรือการให้บริการ ที่จะได้รับสิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7.0 ต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตรารายภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 309) พ.ศ. 2540 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขายสินค้าหรือการให้บริการที่กระทำไปก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ใช้บังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะได้รับสิทธิเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7.0 จะต้องประกอบกิจการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) การขายสินค้าหรือการให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่มีผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร และได้มีการยื่นของเสนอราคาหรือทำสัญญาก่อนวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540

(2) การขายสินค้าตามสัญญาให้เข้าซื้อหรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบ โดยได้มีการทำสัญญาและได้มีการผ่อนชำระตามสัญญานั้นแล้วก่อนวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540

(3) การให้บริการตามสัญญาที่มีข้อกำหนดให้ชำระค่าตอบแทนตามส่วนของบริการที่ทำ โดยได้มีการทำสัญญาและได้มีการชำระค่าบริการตามส่วนของบริการที่ทำหรือได้มีการชำระค่าบริการบางส่วนแล้วก่อนวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540

(4) การขายสินค้าประเภทกระแสไฟฟ้า น้ำประปา หรือการให้บริการโทรศัพท์วิทยุติดตัวเฉพาะที่ได้มีการขายหรือให้บริการก่อนวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ทั้งนี้ ไม่ว่าจะได้ออกใบแจ้งหนี้ก่อนหรือหลังวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540

ข้อ 2 ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ประสงค์จะได้รับสิทธิตามข้อ 1 ให้ยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2540 โดยให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ และในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขอรับสิทธิเป็นรายสถานประกอบการ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ประกอบการจดทะเบียนดังกล่าวได้รับอนุมัติจากอธิบดีให้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกัน ให้ยื่นคำขอรับสิทธิรวมกัน ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการที่ได้รับอนุมัตินั้นตั้งอยู่ พร้อมทั้งหลักฐานตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ 3 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับสิทธิตามข้อ 1 เฉพาะสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการตามสัญญาดังกล่าวจนกว่าการขายสินค้าหรือการให้บริการตามสัญญานั้นจะแล้วเสร็จ แต่ต้องไม่เกินกว่าวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2542

ข้อ 4 ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติและการวินิจฉัยตามประกาศนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจวินิจฉัยและคำวินิจฉัยของอธิบดีให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2540

(ลงชื่อ) **สมใจนึก เองตระกูล**

(นายสมใจนึก เองตระกูล)

อธิบดีกรมสรรพากร

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีเงินได้(ฉบับที่ 64)

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้
สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์
ซึ่งเป็นการฝากเงินในประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารหรือดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์
ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ซึ่งเป็นการฝากเงินในประเทศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารหรือดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วย
สหกรณ์ ที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้มีเงินได้ต้องเปิด
บัญชีเงินฝากขึ้นใหม่โดยเฉพาะแยกต่างหากจากบัญชีเงินฝากประเภทอื่น และต้องมีบัญชีเงินฝากที่
ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นี้เพียงบัญชีเดียว

ข้อ 2 การฝากเงินดังกล่าวจะต้องเป็นการฝากภายในระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละเดือน จะขาด
การฝาก หรือฝากไม่ครบตามวงเงินที่กำหนด หรือฝากล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดทุกกรณีรวมกันเกิน
สองเดือนไม่ได้

ข้อ 3 ชื่อบัญชีเงินฝากจะต้องเป็นชื่อของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้รับประโยชน์
จากดอกเบี้ยนั้น แต่ไม่รวมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคลและกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

ข้อ 4 กรณีผู้มีเงินได้ ถอนเงินฝากตามข้อ 1 ก่อนครบกำหนดจ่ายคืนเงินฝาก ผู้มีเงินได้เป็นอัน
หมดสิทธิ์ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยดังกล่าว

ข้อ 5 ผู้มีเงินได้ที่ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากตามข้อ 1 ให้ถือตามหลักเกณฑ์ดังนี้
(1) ในกรณีที่ สามิภริยาเป็นผู้ฝากเงินร่วมกันหรือแยกกัน ให้ถือว่าเงินได้ดังกล่าว
เป็นเงินได้ของสามี

(2) ในกรณีที่ความเป็นสามิภริยาตาม (1) มิได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ดังกล่าว
เป็นเงินได้ของคณะบุคคลที่มีโชคนิติบุคคล ซึ่งจะไม่ได้รับประโยชน์ตามประกาศนี้

(3) ในกรณีบิดาและหรือมารดาและบุตรผู้เยาว์เป็นผู้ฝากเงินร่วมกันให้ถือว่าเงินได้
ดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดาหรือของมารดาผู้ใช้อำนาจปกครองแล้วแต่กรณี หรือเป็นเงินได้ของบิดาในกรณี
บิดามารดาใช้อำนาจปกครองร่วมกัน

บุตรผู้เยาว์ในวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงบุตรบุญธรรมที่เป็นผู้เยาว์ด้วย โดยอนุโลม

(4) กรณีบิดาและหรือมารดาเป็นผู้ฝากเงินเพื่อบุตรผู้เยาว์ ให้ถือว่าเงินได้ดังกล่าวเป็นเงินได้ของบุตรผู้เยาว์

บุตรผู้เยาว์ในวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงบุตรบุญธรรมที่เป็นผู้เยาว์ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ 6 ผู้ฝากเงินต้องแจ้งเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรพร้อมแสดงบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตนต่อธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ผู้รับฝาก เมื่อเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าว

ข้อ 7 ธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ผู้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากตามข้อ 1 ต้องส่งข้อมูลของผู้ฝากเงินต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพากรจังหวัดที่ธนาคารหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้จ่ายดอกเบี้ยตั้งอยู่ แล้วแต่กรณีดังต่อไปนี้ ภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป

(1) กรณีบันทึกข้อมูลของผู้ฝากเงินด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้ส่งชื่อบันทึกข้อมูลของผู้ฝากเงิน ตามรูปแบบ (Format) ที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด หรือ

(2) กรณีไม่ได้บันทึกข้อมูลของผู้ฝากเงินด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้ส่งข้อมูลของผู้ฝากเงินตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

ข้อ 8 ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติให้อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจวินิจฉัย และคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมสรรพากรให้ถือเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศนี้ด้วย

ข้อ 9 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2539 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2539

(ลงชื่อ) **สุชาติ เชาววิศิษฐ**
(ร้อยเอกสุชาติ เชาววิศิษฐ)
อธิบดีกรมสรรพากร

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54)
เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือ
ให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน
ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86/8 และมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน การจัดทำรายงาน และการเก็บรักษารายงาน ไว้ดังนี้

“ข้อ 1 กำหนดให้การประกอบกิจการขายน้ำมันเชื้อเพลิงของสถานบริการน้ำมันดังต่อไปนี้ เป็นกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก

(1) เป็นสถานบริการน้ำมันที่ไม่ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินหรือระบบคอมพิวเตอร์รับชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

“(2) เป็นสถานบริการน้ำมัน ซึ่งเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นถังใต้ดินซึ่งมีความจุใบละ 5,000 ลิตรขึ้นไป ไม่ว่าจะมียังลอยรวมอยู่ในสถานบริการน้ำมันด้วยหรือไม่ หรือที่เป็นถังลอยอย่างเดียว โดยสถานบริการน้ำมันที่ใช้ถังลอยเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียวต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันประเภทสถานบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่138)

ใช้บังคับ 11 ตุลาคม 2545 เป็นต้นไป)

(3) เป็นสถานบริการน้ำมันที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร เป็นการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก

คำขออนุมัติให้ยื่นตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด โดยจะต้องแนบเอกสารและรายการดังต่อไปนี้พร้อมกับคำขออนุมัติ

(1) สำเนา ภ.พ.20

(2) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันประเภทสถานบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของกรมทะเบียนการค้า

เชื้อเพลิง
น้ำมัน”

(3) แผนผังแสดงที่ตั้ง พร้อมทั้งจำนวนหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและถังเก็บน้ำมัน
ความในวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ของสถานบริการ

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)
ใช้บังคับ 1 มีนาคม 2538 เป็นต้นไป)

“ข้อ 2 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ไม่จำเป็นต้องออกไปกำกับภาษีสำหรับการขายน้ำมัน
เชื้อเพลิงที่มีมูลค่าครั้งหนึ่งไม่เกิน 1,000 บาท เว้นแต่ผู้ซื้อสินค้าจะเรียกร้องใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 หรือมาตรา 86/6 แห่งประมวลรัษฎากร
ตามที่มีผู้ซื้อสินค้าเรียกร้องทุกครั้งพร้อมทั้งส่งมอบใบกำกับภาษีดังกล่าวให้แก่ผู้ซื้อสินค้า”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 161)
ใช้บังคับ 1 กรกฎาคม 2537 เป็นต้นไป)

“ข้อ 3 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมัน
เชื้อเพลิงแต่ละชนิด เพื่อประกอบการบันทึกยอดขายน้ำมันเชื้อเพลิงรวมทั้งวันในรายงานภาษีขายตาม
มาตรา 87(1) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ถือรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นรายงาน
สินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) แห่งประมวลรัษฎากรด้วย โดยให้จัดทำแยกเป็นรายสถานบริการ

รายงานตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด และต้องมีรายการ
อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) จำนวนสินค้าคงคลังในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันเปิดสำรวจแต่ละเดือน (ใช้ไม้วัด
หรือเครื่องวัดถังไฟฟ้า)

(2) การรับมอบน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างเดือน และเลขลำดับแสดงจำนวนครั้งที่รับมอบ
น้ำมันเชื้อเพลิงในระหว่างเดือน พร้อมทั้งหมายเลขของใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขายส่ง
น้ำมันเชื้อเพลิง โดยให้แยกเป็นรายบริษัทผู้ค้าส่งน้ำมันเชื้อเพลิง

(3) จำนวนสินค้าคงคลังในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันปิดสำรวจแต่ละเดือน (ใช้ไม้วัด
หรือเครื่องวัดถังไฟฟ้า)

(4) จำนวนเงิน (บาท) และปริมาณน้ำมัน (ลิตร) ในมิเตอร์หัวจ่าย ณ วันเปิดอ่าน
ในแต่ละเดือน

(5) จำนวนเงิน (บาท) และปริมาณน้ำมัน (ลิตร) ในมิเตอร์หัวจ่าย ณ วันปิดอ่าน
ในแต่ละเดือน

(6) ยอดการขายประจำวัน ทั้งจำนวนเงิน (บาท) และปริมาณน้ำมัน (ลิตร)

(7) จำนวนน้ำมันที่เพิ่มขึ้นหรือจำนวนน้ำมันที่ลดลง ซึ่งสะสมในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง
โดยคำนวณจากรายงานสินค้าคงคลังสะสม (จำนวนสินค้าคงคลังในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันเปิดสำรวจ
+ จำนวนซื้อ - จำนวนขาย) กับจำนวนสินค้าคงคลังสะสมในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง

(8) ภาษีซื้อ

(9) ภาษีขาย

(10) จำนวนใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากรที่ออกตามข้อ 2 ประจำวัน และจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นตามใบกำกับภาษี

ใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ประกอบการลงรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บแยกเป็นรายเดือน เป็นรายบริษัทผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงเรียงตามลำดับที่ได้รับก่อนหลังในแต่ละเดือน และให้ระบุเลขที่ที่ได้รับใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งแยกเป็นรายบริษัทผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงในแต่ละเดือน เรียงตามลำดับชั้นใหม่ทางด้านบนขวาของใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น

รายงานตามวรรคหนึ่งและใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงให้เก็บไว้ที่สถานบริการน้ำมันเป็นรายสถานบริการเป็นเวลาสองปี ภายหลังจากนั้นจะเก็บไว้ ณ สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่จนครบห้าปีก็ได้”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)

ใช้บังคับ 1 มีนาคม 2538 เป็นต้นไป)

ข้อ 4 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงมิเตอร์หัวจ่ายทุกครั้งที่มีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้เกิดขึ้น

(1) ตัวเลขมิเตอร์หัวจ่ายเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง ตัวเลขมิเตอร์หรือชอมแซมมิเตอร์หัวจ่าย

(2) การติดตั้งอุปกรณ์หัวจ่ายใหม่

(3) การหมุนกลับของตัวเลขมิเตอร์หัวจ่าย (เช่น มิเตอร์กลับมาที่เลข 0 หลังจากถึงเลขสูงสุด)

ข้อ 5 การจัดทำรายงานตามข้อ 3 ให้คำนวณจำนวนน้ำมันในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขาดหายไปเนื่องจากการระเหยของน้ำมันตามสภาพปกติได้ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของปริมาณน้ำมันที่ขายผ่านมิเตอร์หัวจ่ายในแต่ละเดือนภาษี”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)

ใช้บังคับ 1 มีนาคม 2538 เป็นต้นไป)

ข้อ 6 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ซึ่งให้ส่วนลดแก่ลูกค้าบางรายในราคาที่ต่ำกว่าราคาที่แสดงอยู่ในมิเตอร์หัวจ่ายต้องออกใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายน้ำมันดังกล่าว

ข้อ 7 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้ประกอบการรายย่อยตามข้อ 1 จะต้องจัดทำแผ่นป้ายที่มีข้อความ “เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย” โดยแผ่นป้ายดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามแบบที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

แผ่นป้ายตามวรรคหนึ่งจะต้องแสดงไว้ ณ จุดแสดงราคาขายน้ำมันเชื้อเพลิงปลีกต่อหน่วยตามประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้า และป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ 200/35 ลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2535 หากผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความจำเป็นที่จะต้องแสดงแผ่นป้ายไว้ ณ สถานที่อื่นจะต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

แผ่นป้ายตามวรรคหนึ่งจะต้องมีขนาดของข้อความอย่างน้อยเท่ากับขนาดของข้อความแสดงราคาขายน้ำมันเชื้อเพลิงปลีกต่อหน่วย

ข้อ 8 สถานบริการน้ำมันซึ่งเริ่มประกอบกิจการขายน้ำมันเชื้อเพลิง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2539 เป็นต้นไป และมีหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ 50 หัวจ่ายขึ้นไป ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์รวมควบคุมการจ่ายน้ำมันของหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานบริการทั้งหมด

“ข้อ 9 การยื่นคำขออนุมัติตามข้อ 1 ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตท้องที่ กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ในเขต ท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

(2) กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการตั้งอยู่นอกเขตท้องที่ กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สาขาในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

กรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ในเขตท้องที่ที่สถานประกอบการแต่ละแห่งตั้งอยู่”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่138)

ใช้บังคับ 11 ตุลาคม 2545 เป็นต้นไป)

นอกจากการยื่นคำขออนุมัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสองผู้ประกอบการจดทะเบียนจะยื่นคำขอโดยยื่นรายการข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ (Web Site) ของกรมสรรพากร www.rd.go.th ก็ได้ โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ยื่นคำขออนุมัติต้องแสดงรายการข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน และต้องมีหลักฐานเอกสารตามรายการข้อมูลที่แสดงในคำขออนุมัติด้วย

(แก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่170)

ใช้บังคับ 16 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นไป)

ข้อ 10 ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติ ให้อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจวินิจฉัยและคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมสรรพากรให้ถือเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดตามประกาศนี้ด้วย

ข้อ 11 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537

(ลงชื่อ) **จตุมงคล โสณกุล**

(ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล)

อธิบดีกรมสรรพากร

คำแนะนำการรับคำขออนุมัติ ภ.พ.07

ผู้มีสิทธิยื่นคำขออนุมัติ ภ.พ.07

- ไม่ใช่เครื่องบันทึกการเก็บเงินหรือระบบคอมพิวเตอร์รับชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
- เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นถังใต้ดินซึ่งมีความจุใบละ 5,000 ลิตรขึ้นไป ไม่ว่าจะมียังลอยรวมอยู่ในสถานบริการน้ำมันด้วยหรือไม่
- ถ้าใช้ถังลอยเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียวต้องได้รับอนุญาตเป็น ผู้ค้าน้ำมันประเภทสถานบริการจำหน่ายน้ำมันของกรมธุรกิจพลังงาน

เงื่อนไขการให้บริการ

1. ยื่นคำขอได้ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง
2. ยื่นคำขอภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่ต้องแนบเอกสารหลักฐาน
3. ต้องมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร
4. ต้องระบุวันที่ประสงค์จะเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย (ภ.พ.07) ในคำขอ และยื่นคำขอก่อนวันที่ประสงค์จะเป็นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน
5. เจ้าหน้าที่จะออกไปตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สถานประกอบการของท่านภายใน 5 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอ โปรดเตรียมเอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่ ดังนี้
 - 5.1 ภาพถ่ายใบทะเบียนเป็นผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 11 ของกรมธุรกิจพลังงาน
 - 5.2 แผนผังแสดงที่ตั้งพร้อมทั้งจำนวนหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง
 - 5.3 ตัวอย่างแผ่นป้ายข้อความ “เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย” ที่ได้รับอนุมัติจากกรมสรรพากร (ถ้ามี)
6. กรมสรรพากรจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบทางอินเทอร์เน็ตและแจ้งผลทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอ ซึ่งจะได้รับอนุมัติตั้งแต่วันที่แจ้งความประสงค์

คำเตือน

1. การยื่นคำขออนุมัติ (ภ.พ.07) เป็นเท็จ ท่านจะต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญา
2. ผู้ประกอบการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย (ภ.พ.07) จะต้องมีคุณสมบัติตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) เรื่อง กำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกใบกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)ฯ (ฉบับที่ 138)ฯ และ (ฉบับที่ 161)ฯ ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2545 และลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ตามลำดับ

แบบคำขออนุมัติ
ให้สถาบันบริการน้ำมันเชื้อเพลิง **ภ.พ. 07**
เป็นผู้ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย

ยื่นต่อ สรรพากรพื้นที่.....
 สรรพากรพื้นที่สาขา.....

ทะเบียนรับเลขที่
วันเดือนปีที่รับ
เจ้าหน้าที่ผู้รับ

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

ยื่นต่อ อธิบดีกรมสรรพากร

1. ชื่อผู้ประกอบการ.....

1.1 ชื่อและที่ตั้งสำนักงานใหญ่.....

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่ : อาคาร..... ห้องเลขที่..... ชั้นที่..... หมู่บ้าน..... เลขที่..... หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์.....

จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... จำนวนสถานประกอบการ..... สาขา

1.2 ชื่อและที่ตั้งสาขา (ที่ยื่นคำขอ)

ที่อยู่ : อาคาร..... ห้องเลขที่..... ชั้นที่..... หมู่บ้าน..... เลขที่..... หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์.....

ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.พ. 30 รวมกันที่ สำนักงานใหญ่

สาขาที่.....

2. มีความประสงค์ ขออนุมัติเป็นผู้ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60 ฉบับที่ 138 และฉบับที่ 161) และขอยืนยันว่ากิจการนี้ไม่ใช่เครื่องบันทึกการเก็บเงินหรือระบบคอมพิวเตอร์รับชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

3. คุณสมบัติและข้อมูลของผู้ประกอบการ

1. เครื่องหมายการค้า.....ลักษณะการประกอบการ ตัวแทนค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้ค้าน้ำมันอิสระ

2. หัวจ่ายน้ำมัน จำนวนรวม.....หัวจ่าย

3. ถังน้ำมัน

- ถังใต้ดิน จำนวน.....ถึง ขนาดความจุรวม..... ลิตร

- ถังลอย จำนวน.....ถึง ขนาดความจุรวม..... ลิตร

4. เอกสารแนบประกอบการพิจารณา มีดังนี้

1. ภาพถ่ายใบทะเบียนเป็นผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 11 ของกรมธุรกิจพลังงาน (กรณีมีถังลอยเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียว)

2. แผนผังแสดงที่ตั้งพร้อมทั้งจำนวนหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง

3. ตัวอย่างแผ่นป้ายข้อความ “เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย” ที่ได้รับอนุมัติจากกรมสรรพากร (ถ้ามี)

4. อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายการที่แจ้งไว้ข้างต้นเป็นรายการที่ถูกต้องสมบูรณ์ทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ประกอบการ

(.....)

วันที่.....

สำหรับเจ้าหน้าที่

ความเห็นเจ้าหน้าที่ :

เห็นควรอนุมัติ

ไม่อนุมัติเนื่องจาก.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่

วันที่.....

คำสั่ง: อนุมัติ ไม่อนุมัติ

ลงชื่อ.....ผู้มีอำนาจลงนาม

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ที่ กษ 0404/6646

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เขต กทม. 10200

24 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ตอบข้อหารือเรื่อง การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการ

เรียน ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด ที่ สอ.กพท. 3752/2553
ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2553

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด ได้ขอหารือเรื่อง การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการ กรณีที่นายปรีชา โสภีชฐานนท์ ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ต่อมา นายปรีชา ได้ไปจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญปรีชา โสภีชฐานนท์ขึ้น และได้โอนสิทธิเรียกร้องในการรับค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการให้แก่ห้างหุ้นส่วนสามัญดังกล่าว สำหรับการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย สหกรณ์จะต้องหักภาษีจากผู้ใด ระหว่างนายปรีชา โสภีชฐานนท์ ในฐานะคู่สัญญาหรือจากห้างหุ้นส่วนสามัญปรีชา โสภีชฐานนท์ ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า นายปรีชา โสภีชฐานนท์ เป็นคู่สัญญากับสหกรณ์จากการได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ในการที่นายปรีชา จะโอนสิทธิเรียกร้องไปยังห้างหุ้นส่วนสามัญปรีชา โสภีชฐานนท์ เพื่อรับเงินค่าตอบแทนนั้น เป็นสิทธิที่นายปรีชาสามารถกระทำได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสหกรณ์จะให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินค่าตอบแทนของนายปรีชาแล้วก็ตาม เงินค่าตอบแทนดังกล่าวยังคงเป็นเงินได้พึงประเมินของนายปรีชาซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร ดังนั้น สหกรณ์ยังต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย จากเงินได้พึงประเมินที่เป็นค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการจากนายปรีชา โสภีชฐานนท์ ในฐานะคู่สัญญาก่อน สำหรับจำนวนเงินส่วนที่เหลือสหกรณ์จึงจะจ่ายให้แก่ห้างหุ้นส่วนสามัญปรีชา โสภีชฐานนท์ ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในการรับค่าตอบแทนจากสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมพร พุฒวันเพ็ญ**

(นางสมพร พุฒวันเพ็ญ)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มมาตรฐานการบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 2411

โทรสาร 0 2628 5769

ที่ กษ 1109/13300

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

22 ธันวาคม 2547

เรื่อง ภาษีอากรที่สหกรณ์และสมาชิกได้รับการยกเว้น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับภาษีอากรที่สหกรณ์และสมาชิกได้รับการยกเว้น

ด้วยในปัจจุบันสหกรณ์และสมาชิกได้รับการยกเว้นภาษีอากรในหลายๆ เรื่อง แต่สหกรณ์และสมาชิกบางส่วนยังไม่ทราบถึงสิทธิประโยชน์ที่ตนเองได้รับ จึงไม่ได้นำสิทธิประโยชน์ดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์และสมาชิกโดยรวม จึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรที่สหกรณ์และสมาชิกได้รับการยกเว้น เพื่อเผยแพร่ให้สหกรณ์จังหวัดทราบเพื่อแนะนำสหกรณ์ได้ใช้สิทธิประโยชน์ของภาษีอากรในการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

โทร. 0 2282 1226

โทรสาร 0 2282 1226

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_cbdo@cpd.go.th

ภาษีที่สหกรณ์ได้รับการยกเว้น

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

เนื่องจากสหกรณ์เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ มิใช่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่อย่างใด

ประมวลรัษฎากรมาตรา 39

“บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้น ตามกฎหมายไทย หรือที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และให้หมายความรวมถึง

(1) กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางการค้า หรือหากำไรโดยรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาล ต่างประเทศหรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(2) กิจการร่วมค้า ซึ่งได้แก่กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้าหรือหากำไรระหว่างบริษัท กับบริษัท บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือระหว่าง บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช่นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือนิติบุคคลอื่น”

(พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 มาตรา 5

ใช้บังคับ 31 ธันวาคม 2521 เป็นต้นไป)

(ดูพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) มาตรา 5 ทวิ)

(3) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดตามมาตรา 47 (7) (ข)

(พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 มาตรา 14

ใช้บังคับ 3 กรกฎาคม 2525 เป็นต้นไป)

2. สหกรณ์ไม่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

เพราะประมวลรัษฎากรไม่ได้กำหนดให้สมาคมสหกรณ์ซึ่งมิใช่ บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 69 ทวิ (เช่น หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายเมื่อมีการรับเงินค่าสินค้า/ หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากดอกเบี้ยเงินฝากระหว่างสหกรณ์/เงินฝากธนาคาร)

“มาตรา 69 ทวิ ภายใต้บังคับมาตรา 70 ถ้ารัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือ องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลใด ให้คำนวณหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1 ภาษีหักไว้นี้ให้ถือเป็นเครดิตในการ คำนวณภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามรอบระยะเวลาบัญชีที่หักไว้ นั้น ในการนี้ให้นำ มาตรา 52 มาตรา 53 มาตรา 54 มาตรา 58 และมาตรา 59 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

(พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502 มาตรา 32

ใช้บังคับ 5 พฤศจิกายน 2502 เป็นต้นไป)

3. ยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะกิจการให้กู้ยืมเงินของสหกรณ์

ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/3 ให้ยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับกิจการดังต่อไปนี้

(3) กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น กรมสรรพากรตอบหนังสือหารือของกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่า การยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ตามมาตรา 91/3 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ดังกล่าว ให้หมายความรวมถึงสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์อื่นด้วย (หนังสือที่ กค 0802/04717 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2535)

ภาษีที่สมาชิกได้รับการยกเว้น

1. ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534 วันที่ 25 ตุลาคม 2534)

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความใน (8) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(8) ดอกเบี้ยดังต่อไปนี้

(ก) ดอกเบี้ยสลากออมสิน หรือดอกเบี้ยเงินฝากออมสินของรัฐบาลเฉพาะประเภทฝากเพื่อเรียก

(ข) ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่ได้รับจากสหกรณ์

(ค) ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักรที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามประเภทออมทรัพย์ เฉพาะกรณีที่มีเงินได้ ได้รับดอกเบี้ยดังกล่าวในจำนวนรวมกันทั้งสิ้นไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดปีภาษีนั้น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

มาตรา 6 ให้ยกเลิก (21) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2517

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 43 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2532 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(3) ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (1) และ (2) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (4) (ก) และ (ข) ดังต่อไปนี้”

2. สมาชิกได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเงินปันผล หรือ เงินเฉลี่ยคืน

(พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 40) พ.ศ. 2514

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2514)

พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 40) พ.ศ. 2514

มาตรา 3 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ผู้มีเงินได้จากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เฉพาะส่วนเงินได้ที่เงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นเงินได้ที่ได้รับหรือจะได้รับก่อนหรือตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

3. สมาชิกหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจำนวนอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) (ข)

มาตรา 47 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 เมื่อได้หักตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 แล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ให้หักลดหย่อนได้อีกต่อไปนี้

(1) ลดหย่อนให้สำหรับ

.....

“(ข) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ผู้ที่มีเงินได้จ่ายให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้างสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัยโดยจำนวนอาคารที่ซื้อ หรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา อาคารดังกล่าวให้หมายความรวมถึงอาคารพร้อมที่ดินด้วย”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (ฉบับที่ 37) พ.ศ. 2534 มีผลบังคับใช้

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2534 เป็นต้นไป)

(ดูประกาศกรมสรรพากร ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 24)

บัญชีอัตราอาการแสดมภ์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอาการ แสดมภ์	ผู้ที่ต้อง เสียอาการ	ผู้ที่ต้อง ชิตฆ่าแสดมภ์
<p>1. เช่าที่ดิน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือแพ ทุกจำนวนเงิน 1,000 บาท หรือเศษของเงิน 1,000 บาท แห่งค่าเช่า หรือเงินกินเปล่า หรือทั้งสองอย่างรวมกันตลอดอายุการเช่า</p> <p>หมายเหตุ (1) ถ้าสัญญาเช่ามิได้กำหนดอายุการเช่าให้ถือว่ามิกำหนด 3 ปี (2) ถ้าสัญญาเช่าฉบับใดครบกำหนดอายุการเช่า หรือครบ กำหนด 3 ปี ตาม (1) แล้วผู้เช่ายังคงครองทรัพย์สินอยู่ และให้ผู้เช่ารู้ความนั้นแล้วไม่ทักท้วง ทั้งมิได้ทำสัญญาใหม่ ให้ถือว่าสัญญาเช่าเดิมนั้นได้เริ่มทำกันใหม่ โดยไม่มีกำหนด อายุการเช่า และต้องเสียอาการภายในสามสิบวัน นับแต่วันถือว่าเริ่มทำสัญญาใหม่นั้น</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอาการ - เช่าทรัพย์สินใช้ในการทำนา ไร่ สวน</p>	1 บาท	ผู้ให้เช่า	ผู้เช่า
<p>2. โอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้ พันธบัตร และใบรับรองหนี้ ซึ่ง บริษัท สมาคม คณะบุคคล หรือองค์การใดๆ เป็นผู้ออก คิดตามราคาหุ้นที่ชำระแล้ว หรือตามราคาในตราสารแล้วแต่ อย่างไรจะมากกว่า ทุกจำนวนเงิน 1,000 บาท หรือเศษของ 1,000 บาท</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอาการ ก. โอนพันธบัตรของรัฐบาล ข. โอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้ และใบรับรองหนี้ซึ่งสหกรณ์ หรือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้ออก</p>	1 บาท	ผู้โอน	ผู้รับโอน
<p>3. เช่าซื้อทรัพย์สิน ทุกจำนวนเงิน 1,000 บาท หรือเศษของเงิน 1,000 บาท แห่งราคาทั้งหมด</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอาการ - เช่าทรัพย์สินใช้ในการทำนา ไร่ สวน</p>	1 บาท	ผู้ให้เช่า	ผู้เช่า
<p>4. จ้างทำของ ทุกจำนวนเงิน 1,000 บาท หรือเศษของเงิน 1,000 บาท แห่งสินจ้างที่กำหนดไว้</p>	1 บาท	ผู้รับจ้าง	ผู้รับจ้าง

บัญชีอัตราอากรแสตมป์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้อง เสียอากร	ผู้ที่ต้อง ชิตฆ่าแสตมป์
<p>หมายเหตุ</p> <p>(1) ถ้าในเวลากระทำสัญญาจ้างทำของไม่ทราบจำนวนสินจ้างว่าเป็นราคาใด ให้ประมาณจำนวนสินจ้างตามสมควรแล้วเสียอากรตามจำนวนสินจ้างที่ประมาณนั้น</p> <p>(2) ถ้ามีการรับเงินสินจ้างเป็นคราว ๆ และอากรที่เสียไว้เดิมยังไม่ครบ ให้เสียอากรเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องเสียทุกครั้งในทันทีที่มีการรับเงิน</p> <p>(3) เมื่อการรับจ้างทำของได้สิ้นสุดลงแล้ว และปรากฏว่าได้เสียอากรเกินไป ให้ขอคืนตามมาตรา 122 ได้</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัญญาที่ทำขึ้นนอกประเทศไทย และการปฏิบัติตามข้อสัญญานั้นมิได้ทำในประเทศไทย 			
<p>5. กู้ยืมเงินหรือการตกลงให้เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร</p> <p>ทุกจำนวนเงิน 2,000 บาท หรือเศษของเงิน 2,000 บาท แห่งยอดเงินที่กู้ยืม หรือตกลงให้เบิกเกินบัญชี ค่าอากรตามลักษณะแห่งตราสารนี้ เมื่อคำนวณแล้วถ้าเกิน 10,000 บาท ให้เสีย 10,000 บาท</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกู้ยืมเงินซึ่งสมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์ หรือสหกรณ์กู้ยืมจากสหกรณ์ หรือจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร <p>(พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 ใช้บังคับ 1 ก.พ. 2529 เป็นต้นไป)</p>	1 บาท	ผู้ให้กู้	ผู้กู้
<p>6. กรมธรรม์ประกันภัย</p> <p>(ก) กรมธรรม์ประกันวินาศภัย</p> <p>ทุก 250 บาท หรือเศษของ 250 บาท แห่งเบี้ยประกันภัย</p> <p>(ข) กรมธรรม์ประกันชีวิต</p> <p>ทุก 2,000 บาท หรือเศษของ 2,000 บาท แห่งจำนวนเงินที่เอาประกัน</p>	1 บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
	1 บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย

บัญชีอัตราอากรแสตมป์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากรแสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่าแสตมป์
(ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 155 ใช้บังคับ 7 มิ.ย. 2515 เป็นต้นไป ข้อ 7 กำหนดให้ค่าอากรแสตมป์สำหรับตราสารกรรมธรรม์ประกันชีวิต ถ้ามีจำนวนสูงกว่า 20 บาท ให้ลดเหลือ 20 บาท)			
(ค) กรรมธรรม์ประกันภัยอื่น ๆ ทุก 2,000 บาท หรือเศษของ 2,000 บาท แห่งจำนวนเงินที่เอาประกัน	1 บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(ง) กรรมธรรม์เงินปี ทุก 2,000 บาท หรือเศษของ 2,000 บาท แห่งต้นทุนเงินปีนั้น หรือถ้าไม่ปรากฏต้นทุนให้คิดทุก 2,000 บาท หรือเศษของ 2,000 บาท แห่ง 331/3 เท่าของรายได้ประจำปี	1 บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(จ) กรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งผู้รับประกันภัยนำไปให้ผู้อื่นประกันอีกต่อหนึ่ง	1 บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(ฉ) บันทึกการต่ออายุกรรมธรรม์ประกันภัยเดิม			
ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร			
(ก) การประกันภัยสัตว์พาหนะซึ่งใช้ในการเกษตรกรรม			
(ข) บันทึกประกันภัยหรือกรรมธรรม์ประกันภัยชั่วคราวซึ่งรับรองจะออกกรรมธรรม์ประกันภัยตัวจริง แต่ถ้าผู้ทรงจะเรียกเรื่องเอาสิทธิอย่างอื่น นอกจากให้ส่งมอบกรรมธรรม์ประกันภัยตัวจริงแล้วต้องปิดแสตมป์เสียก่อน เช่นเดียวกับที่จะต้องปิดสำหรับประกันภัยตัวจริง			
(พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2525 ใช้บังคับ 27 ก.พ. 2525 เป็นต้นไป)			
7. ใบมอบอำนาจ คือ ใบตั้งตัวแทนซึ่งมิได้กระทำในรูปลักษณะตราสารสัญญา รวมทั้งใบตั้งอนุญาตต่อตุลาการ			
(ก) มอบอำนาจให้บุคคลคนเดียว หรือหลายคนกระทำการครั้งเดียว	10 บาท	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ
(ข) มอบอำนาจให้บุคคลคนเดียว หรือหลายคนร่วมกระทำการมากกว่าครั้งเดียว	30 บาท	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ

บัญชีอัตราอากรแสตมป์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากรแสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่าแสตมป์
<p>(ค) มอบอำนาจให้กระทำการมากกว่าครั้งเดียว โดยให้บุคคลหลายคนต่างคนต่างกระทำการแยกกันได้ คิดตามรายตัวบุคคลที่รับมอบคนละ</p> <p>หมายเหตุ ถ้าผู้มอบอำนาจมีหลายคน แต่มีได้เป็นผู้มีอำนาจร่วมกันแล้ว มอบอำนาจในตราสารฉบับเดียวกัน ต้องคิดตามรายตัวบุคคล ผู้มอบคนหนึ่งเป็นเรื่องหนึ่งตามมาตรา 108</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</p> <p>(1) ใบแต่งตั้งนาย และใบมอบอำนาจซึ่งนายความให้แก่เสมียนของตนเพื่อเป็นตัวแทนดำเนินคดีในศาล</p> <p>(2) ใบมอบอำนาจให้ออน หรือให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ</p> <p>(3) ใบมอบอำนาจให้รับเงิน หรือสิ่งของแทน</p> <p>(4) ใบมอบอำนาจซึ่งสหกรณ์เป็นผู้มอบ และใบมอบอำนาจตั้งสหกรณ์เป็นตัวแทนจัดการให้สหกรณ์ได้รับสิทธิในอสังหาริมทรัพย์</p>	30 บาท	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ
<p>8. ใบมอบฉันทะสำหรับให้ลงมติในที่ประชุมของบริษัท</p> <p>(ก) มอบฉันทะสำหรับการประชุมครั้งเดียว</p> <p>(ข) มอบฉันทะสำหรับการประชุมกว่าครั้งเดียว (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)</p>	20 บาท 100 บาท	ผู้มอบฉันทะ ผู้มอบฉันทะ	ผู้มอบฉันทะ ผู้มอบฉันทะ
<p>9. (1) ตัวแลกเงิน หรือตราสารทำนองเดียวกับที่ใช้อย่างตัวแลกเงิน ฉบับละ</p> <p>(2) ตัวสัญญาใช้เงิน หรือตราสารทำนองเดียวกับที่ใช้อย่างตัวสัญญาใช้เงิน ฉบับละ</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</p> <p>- ถ้าตัวออกเป็นสำรับ และฉบับแรกในสำรับนั้นปิดแสตมป์บริบูรณ์แล้ว ฉบับอื่น ๆ ไม่ต้องปิดอีก แต่ต้องสลักหลังฉบับนั้น ๆ ไว้ว่า “ได้เสียอากรแล้ว”</p> <p>(พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)</p>	3 บาท 3 บาท	ผู้ส่งจ่าย ผู้ออกตัว	ผู้ส่งจ่าย ผู้ออกตัว

บัญชีอัตราอากรแสตมป์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากรแสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่าแสตมป์
10. บิลออฟเลตติง หมายเหตุ ถ้าออกเป็นสำรับให้ปิดแสตมป์ตามอัตราทุกฉบับ	2 บาท	ผู้กระทำตราสาร	ผู้กระทำตราสาร
11. (1) ใบหุ้น หรือใบหุ้นกู้ หรือใบรับรองหนี้ของบริษัท สมาคม คณะบุคคล หรือองค์การใดๆ (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป) (2) พันธบัตรของรัฐบาลใดๆ ที่ขายในประเทศไทย ทุกจำนวนเงิน 100 บาท หรือเศษของ 100 บาท ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร - ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ หรือใบรับรองหนี้ของสหกรณ์	5 บาท 1 บาท	ผู้ทรงตราสาร ผู้ทรงตราสาร	ผู้ทรงตราสาร ผู้ทรงตราสาร
12. เช็ค หรือหนังสือคำสั่งใดๆ ซึ่งใช้แทนเช็ค ฉบับละ (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)	3 บาท	ผู้สั่งจ่าย	ผู้สั่งจ่าย
13. ใบรับฝากเงินประเภทประจำของธนาคารโดยมีดอกเบี้ย (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)	5 บาท	ผู้รับฝาก	ผู้รับฝาก
14. เลตเตอร์ออฟเครดิต (ก) ออกในประเทศไทย - เงินต่ำกว่า 10,000 บาท - เงินตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป (ข) ออกในต่างประเทศ และให้ชำระเงินในประเทศไทย ครวาละ หมายเหตุ ตราสารเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ออกในประเทศไทย และให้ชำระเงินในต่างประเทศ ต้องทำสำเนาเก็บไว้ในประเทศไทย ส่วนการเสียอากรให้ปิดแสตมป์บริบูรณ์เฉพาะในฉบับสำเนาดังกล่าวนั้น (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 มาตรา 15 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)	20 บาท 30 บาท 20 บาท	ผู้ออกตราสาร ผู้ออกตราสาร ผู้ทรงคนแรก ในประเทศไทย	ผู้ออกตราสาร ผู้ออกตราสาร ผู้ทรงคนแรก ในประเทศไทย

บัญชีอัตราอากรแสตมป์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้อง เสียอากร	ผู้ที่ต้อง ชิตฆ่าแสตมป์
15. เช็คสำหรับผู้เดินทาง (ก) ออกในประเทศ ฉบับละ (ข) ออกในต่างประเทศ แต่ให้ชำระในประเทศไทย ฉบับละ (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 มาตรา 14 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)	3 บาท 3 บาท	ผู้ออกเช็ค ผู้ทรงคนแรก ในประเทศไทย	ผู้ออกเช็ค ผู้ทรงคนแรก ในประเทศไทย
16. ใบรับรอง ซึ่งออกให้เนื่องในกิจการรับขนส่งสินค้าโดยทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ คือตราสารซึ่งลงลายมือชื่อพนักงาน หรือ นายสินค้าของยานพาหนะรับขนส่ง ซึ่งออกรับของตั้งระบุไว้ใน ใบรับนั้น เมื่อไม่ได้ออกบิลออฟเลดิง ฉบับละ หมายเหตุ - ถ้าออกเป็นสำหรับให้ปิดแสตมป์ตามอัตราทุกฉบับ (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2525 มาตรา 9 ใช้บังคับ 27 ก.พ. 2525 เป็นต้นไป)	1 บาท	ผู้ออกใบรับ	ผู้ออกใบรับ
17. คำประกัน (ก) สำหรับกรณีที่มีได้จำกัดจำนวนเงินไว้ (ข) สำหรับจำนวนเงินไม่เกิน 1,000 บาท (ค) สำหรับจำนวนเงินเกิน 1,000 บาท แต่ไม่เกิน 10,000 บาท สำหรับจำนวนเงินเกิน 10,000 บาทขึ้นไป ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร (ก) การประกันหนี้เนื่องแต่การที่รัฐบาลให้ราษฎรกู้ยืม หรือยืม เพื่อการบริโภค หรือการเกษตรกรรม (ข) คำประกันหนี้เนื่องแต่การที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ยืม หรือยืม (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 มาตรา 13 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)	10 บาท 1 บาท 5 บาท 10 บาท	ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน	ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน
18. จำนำ จำนวนหนี้ทุก 2,000 บาท หรือเศษของ 2,000 บาท ถ้าการจำนำมิได้จำกัดจำนวนหนี้ไว้	1 บาท 1 บาท	ผู้รับจำนำ ผู้รับจำนำ	ผู้รับจำนำ ผู้รับจำนำ

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าธรรมเนียม	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชดเชาค่าธรรมเนียม
ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร (ก) ตัวจำหน่ายของโรงรับจำนำที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (ข) จำนำอันเกี่ยวกับกู้ยืมซึ่งได้ปิดสมุดบัญชีแล้วตาม ข้อ 5			
19. ใบรับของคลังสินค้า	1 บาท	นายคลังสินค้า	นายคลังสินค้า
20. คำสั่งให้ส่งมอบของ คือ ตราสารซึ่งบุคคลผู้ปรากฏชื่อในตราสารนั้น หรือซึ่งบุคคลผู้นั้นตราชื่อไว้ หรือผู้ทรงมีสิทธิที่จะรับมอบสินค้าอันอยู่ในอู่ หรือเมืองท่า หรือคลังสินค้าซึ่งรับเก็บหรือรับฝาก โดยเรียกเก็บค่าเช่า หรือรับสินค้าอันอยู่ที่ท่าสินค้า โดยที่เจ้าของลงลายมือชื่อ หรือมีผู้อนุญาตลงลายมือชื่อแทนในเมื่อขาย หรือโอนทรัพย์สินอันปรากฏในตราสารนั้น (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2525 มาตรา 13 ใช้บังคับ 27 ก.พ. 2525 เป็นต้นไป)	1 บาท	ผู้ออกคำสั่ง	ผู้ออกคำสั่ง
21. ตัวแทน (ก) มอบอำนาจเฉพาะการ (ข) มอบอำนาจทั่วไป ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร - การตั้งตัวแทนในกรณีสหกรณ์เป็นตัวการ (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 มาตรา 14 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)	10 บาท 30 บาท	ตัวการ ตัวการ	ตัวการ ตัวการ
22. ค่าขีดขาดของอนุญาตตุลาการ (ก) ในกรณีซึ่งพิพาทกันด้วยจำนวนเงิน หรือราคา ทุกจำนวนเงิน 1,000 บาท หรือเศษของ 1,000 บาท (ข) ในกรณีอื่นซึ่งไม่กล่าวถึงจำนวนเงิน หรือราคา (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2525 ใช้บังคับ 27 ก.พ. 2525 เป็นต้นไป)	1 บาท 10 บาท	อนุญาต ตุลาการ อนุญาต ตุลาการ	อนุญาต ตุลาการ อนุญาต ตุลาการ

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าธรรมเนียม	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่าค่าธรรมเนียม
<p>23. คู่ฉบับ หรือคูฉีกแห่งตราสาร คือ ตราสารซึ่งมีข้อความอย่างเดียวกันกับต้นฉบับ หรือต้นสัญญาและผู้กระทำตราสารได้ลงลายมือชื่อไว้อย่างเดียวกับต้นฉบับ</p> <p>(ก) ถ้าต้นฉบับเสียอากรไม่เกิน 5 บาท</p> <p>(ข) ถ้าเกิน 5 บาท</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</p> <p>- ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นสหกรณ์ (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)</p>	<p>1 บาท</p> <p>5 บาท</p>	<p>(1) ถ้าไม่มีบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคู่สัญญาคนที่เสียอากรสำหรับต้นฉบับเป็นผู้เสีย</p> <p>(2) ถ้ามีบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคู่สัญญาบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งนั้นต้องเป็นผู้เสียอากร</p>	<p>คนเดียวกับผู้ชิตฆ่าต้นฉบับ</p>
24. หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อนายทะเบียน	200 บาท	ผู้เริ่มก่อการ	ผู้เริ่มก่อการ
25. ข้อบังคับของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อนายทะเบียน	200 บาท	กรรมการ	กรรมการ
26. ข้อบังคับใหม่ หรือสำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ หรือข้อบังคับของบริษัทจำกัดซึ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ส่งต่อนายทะเบียน	50 บาท	กรรมการ	กรรมการ
<p>27. หนังสือสัญญาห้างหุ้นส่วน</p> <p>(ก) หนังสือสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วน</p> <p>(ข) หนังสือสัญญาที่แก้ไขสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วน</p> <p>(พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2526 ใช้บังคับ 29 พ.ย. 2526 เป็นต้นไป)</p>	<p>100 บาท</p> <p>50 บาท</p>	<p>ผู้เป็นหุ้นส่วน</p> <p>ผู้เป็นหุ้นส่วน</p>	<p>ผู้เป็นหุ้นส่วน</p> <p>ผู้เป็นหุ้นส่วน</p>

บัญชีอัตราอากรแสตมป์			
ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากรแสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่าแสตมป์
<p>28. ใบรับ เฉพาะตามที่ระบุต่อไปนี้</p> <p>(ก) ใบรับรางวัลสลากกินแบ่งของรัฐบาล</p> <p>(ข) ใบรับสำหรับการโอน หรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ในเมื่อนิติกรรมที่เป็นเหตุให้ออกใบรับนั้นมีการจดทะเบียนตามกฎหมาย</p> <p>(ดูประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอากรแสตมป์(ฉบับที่21) (ดูคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 27/2537)</p> <p>(ค) ใบรับสำหรับการขาย ขายฝาก ให้เช่าซื้อ หรือโอนกรรมสิทธิ์ยานพาหนะ ทั้งนี้เฉพาะยานพาหนะซึ่งมีการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยยานพาหนะนั้น ๆ</p> <p>ถ้าใบรับตาม (ก) (ข) หรือ (ค) มีจำนวนเงินตั้งแต่ 200 บาท ขึ้นไปทุก 200 บาท หรือเศษของ 200 บาท (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2525 มาตรา 9 ใช้บังคับ 27 ก.พ. 2525 เป็นต้นไป)</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</p> <p>- ใบรับ สำหรับจำนวนเงินที่ผู้รับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีธุรกิจเฉพาะ</p> <p>(พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 ใช้บังคับ 1 ม.ค. 2535 เป็นต้นไป)</p> <p>(ยกเลิกโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 ใช้บังคับ 1 ก.พ. 2529 เป็นต้นไป)</p> <p>(ยกเลิกโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 ใช้บังคับ 1 ก.พ. 2529 เป็นต้นไป)</p>	1 บาท	ผู้ออกใบรับ	ผู้ออกใบรับ
<p>ดูพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500 มาตรา 6(11) ค่าอากรแสตมป์ที่มีจำนวนไม่ถึง 1 บาท หรือเศษของบาท ได้รับการยกเว้นอากร</p>			

ที่ สค 0007/13083

สำนักงานสรรพากรจังหวัดสมุทรสาคร
ถนนราษฎร์บรรจบ สค. 74000

23 กรกฎาคม 2542

เรื่อง ทหารือเกี่ยวกับการเสียภาษีของสหกรณ์ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรสาคร

อ้างถึง หนังสือที่ กษ 04 สค/187 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ทหารือกรณีสหกรณ์เปิดบริการน้ำบาดาล โดยสมาชิกร่วมทุนในการก่อสร้าง บ่อบาดาลและสหกรณ์ได้แสดงรายการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างบ่อบาดาลตามต้นทุนค่าใช้จ่ายจริง ส่วนเงินสมทบที่ได้รับจากสมาชิกจะแสดงรายการแยกไว้ต่างหาก เมื่อก่อสร้างบ่อบาดาลแล้วเสร็จจะได้ โอนรายการเงินสมทบร่วมทุนจากสมาชิกไปหักกับต้นทุนในการก่อสร้างบ่อบาดาล ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่าย ที่สหกรณ์จะต้องรับภาระในการก่อสร้างบ่อบาดาล เมื่อเริ่มให้บริการน้ำบาดาล สหกรณ์จะเรียกเก็บค่าน้ำ เป็นรายเดือน ตามจำนวนการใช้ น้ำของสมาชิกแต่ละรายและได้นำรายได้จากการบริการน้ำบาดาลเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ต่อมา สหกรณ์ได้ขยายพื้นที่บริการน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น โดยเรียกเก็บเงินสมทบ จากสมาชิกใหม่ ในจำนวนเงินเท่ากับสมาชิกในกลุ่มแรกได้จ่ายสมทบไว้ และสหกรณ์ได้นำเงินสมทบเป็น เงินสะสม เพื่อใช้ในการซ่อมแซม หรือต่อเติมสำหรับการบริการน้ำบาดาลต่อไป ว่าเงินสมทบเพื่อก่อสร้าง บ่อบาดาลอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ นั้น

สำนักงานสรรพากรจังหวัดสมุทรสาคร ขอเรียนว่าเงินสมทบที่สหกรณ์ได้รับจากสมาชิกทั้งสองกรณี เข้าลักษณะเงินช่วยเหลือในการก่อสร้างบ่อบาดาลที่สหกรณ์ได้รับจากสมาชิก ซึ่งเงินช่วยเหลือดังกล่าว เป็นเงินที่สหกรณ์ได้มา โดยไม่มีข้อผูกมัดที่จะต้องกระทำการตอบแทนใดๆ สำหรับเงินที่ได้รับนั้น จึงมิใช่ มูลค่าของฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากร ไม่อยู่ใน บังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **สัมฤทธิ์ เทพลิบ**
(นายสัมฤทธิ์ เทพลิบ)
สรรพากรจังหวัดสมุทรสาคร

ฝ่ายกฎหมายและเร่งรัดภาษีอากรค้าง
โทร. (034) 426096-7, 423009 ต่อ 115
โทรสาร (034) 423018

ที่ กษ 04 สค/187

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรสาคร
1300/230 ถนนนราชนาธิปไตย 74000

4 พฤษภาคม 2541

เรื่อง ขอรื้อหรือเกี่ยวกับการเสียภาษีของสหกรณ์ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

เรียน สรรพากรจังหวัดสมุทรสาคร

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรสาคร เป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีและให้คำแนะนำการบริหารการเงิน การบัญชี แก่สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ ขอเรียนหรือเกี่ยวกับการเสียภาษีของสหกรณ์ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนี้

1. สหกรณ์ดำเนินธุรกิจการให้กู้ยืม และจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค และได้จดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ต่อมาได้รับการร้องขอจากสมาชิกบางส่วน ให้สหกรณ์เปิดบริการน้ำบาดาลในพื้นที่ของสหกรณ์ โดยสมาชิกยินดีจะร่วมทุนในการจัดสร้างบ่อบาดาล ซึ่งมีมติที่ประชุมคณะกรรมการของสหกรณ์อนุมัติให้จัดสร้างบ่อบาดาลตามที่ได้รับการร้องขอ โดยทางบัญชีสหกรณ์ได้แสดงรายการค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างบ่อบาดาลไว้ให้ครบถ้วน เพื่อทราบต้นทุนที่แท้จริงในการก่อสร้างบ่อบาดาล และสะดวกในการควบคุมการจ่ายเงินของสหกรณ์ สำหรับเงินสมทบที่ได้จากสมาชิกสหกรณ์จะแสดงรายการแยกไว้ต่างหาก เพื่อควบคุมการรับเงินสมทบดังกล่าว เมื่อสร้างบ่อบาดาลแล้วเสร็จ จะได้โอนรายการเงินสมทบร่วมทุนจากสมาชิกไปหักกับต้นทุนในการก่อสร้างบ่อบาดาล ส่วนที่เหลือคือ ค่าใช้จ่ายที่สหกรณ์จะต้องรับภาระในก่อสร้างบ่อบาดาล และเมื่อเริ่มให้บริการน้ำบาดาล สหกรณ์จะเรียกเก็บค่าน้ำเป็นรายเดือน ตามจำนวนการใช้น้ำของสมาชิกแต่ละราย และจะได้นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับรายได้น้ำตามปกติ

2. เมื่อสหกรณ์ก่อสร้างบ่อบาดาลแล้วเสร็จ มีสมาชิกมาขอใช้บริการน้ำบาดาลเพิ่มเติม ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ได้มีมติขยายพื้นที่การบริการน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น โดยให้เรียกเก็บเงินสมทบในจำนวนเงินเท่ากับที่สมาชิกในกลุ่มแรกสมทบมา ทั้งนี้ เพื่อความยุติธรรมเท่าเทียมกันในหมู่สมาชิก ซึ่งสหกรณ์จะได้นำเงินสมทบเป็นเงินสะสมเพื่อใช้ในการซ่อมแซมหรือต่อเติมสำหรับการบริการน้ำบาดาลต่อไป

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรสาคร จึงขอเรียนหรือเกี่ยวกับเงินสมทบที่ได้รับจากสมาชิกเพื่อร่วมในการขุดบ่อบาดาล ตามข้อ 1 และเงินสมทบที่เรียกเก็บจากสมาชิกที่มาขอใช้บริการหลังจากก่อสร้างบ่อบาดาลเสร็จตามข้อ 2 ว่าอยู่ในเกณฑ์ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นการเร่งด่วน เนื่องจากสหกรณ์มีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2541 ซึ่งต้องดำเนินการปิดบัญชี และจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ให้แล้วเสร็จภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี ผลการพิจารณาเป็นประการใดแล้วกรุณาแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย เพื่อจะได้แนะนำให้สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ ปฏิบัติให้ถูกต้องสมดังเจตนารมณ์ของทางราชการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พรรณี สุวรรณपाल**

(นางสาวพรรณี สุวรรณपाल)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรสาคร

โทร. 034-412000

ที่ กษ 1101/5802

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

28 พฤษภาคม 2542

เรื่อง การปิดอาคารแสดตมปีสัญญาค้ำประกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ให้สหกรณ์ต่าง ๆ กู้ยืมเงิน และมีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้รับผิดชอบเป็นการส่วนตัว ซึ่งในทางปฏิบัติที่ผ่านมาได้ปิดอาคารแสดตมปีในสัญญาค้ำประกัน โดยมีความเข้าใจว่าได้รับการยกเว้นตามประมวลรัษฎากร ลักษณะแห่งตราสาร 17 แห่งบัญชีอัตราอาคารแสดตมปี นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับคำแนะนำจากกรมสรรพากรว่า ในกรณีการทำสัญญาค้ำประกันดังกล่าว ผู้ค้ำประกันจะต้องเป็นผู้ชำระอากร และไม่ได้รับการยกเว้นตามลักษณะแห่งตราสาร 17 แห่งบัญชีอัตราอาคารแสดตมปี ตามประมวลรัษฎากร ฉะนั้น เพื่อให้การทำนิติกรรมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายในการทำสัญญาค้ำประกันครั้งต่อไปให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำให้ผู้ค้ำประกันปิดอาคารแสดตมปีในสัญญาค้ำประกันตามกฎหมายด้วย สำหรับสัญญาค้ำประกันที่ได้ทำไปก่อนหน้านี้ และยังมีผลบังคับใช้อยู่ให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นำไปยื่นต่อเจ้าพนักงานกรมสรรพากรท้องที่ดำเนินการเพื่อปิดอาคารแสดตมปีตามกฎหมาย และหากมีความสงสัยประการใดเกี่ยวกับการปิดอาคารแสดตมปีก็ให้ขอคำแนะนำจากสรรพากรอำเภอ หรือสรรพากรจังหวัดได้โดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วิจิตร สุขเพสน์**

(นายวิจิตร สุขเพสน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 281 6875

โทรสาร (02) 282 6078

ที่ กค 0841.23/8244

สำนักงานสรรพากรภาค 1
90 อาคารกรมสรรพากร ชั้น 22-23
พหลโยธิน ซอย 7 ถนนพหลโยธิน
กรุงเทพมหานคร 10400

31 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอรหัสเกี่ยวกับการทำลายสินค้าเสื่อมชำรุด/เสื่อมคุณภาพ/ล้าสมัย

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ กช 0406/2145 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีและให้คำแนะนำ การจัดทำบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและส่วนใหญ่จดทะเบียน เป็นผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรบางแห่งประสบ ปัญหาสินค้าเสื่อมชำรุด สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือล้าสมัยไม่สามารถจำหน่ายได้ แม้ว่าจะมีการลดราคา ต่ำกว่าราคาทุนแล้วก็ตาม จึงจำเป็นต้องตัดออกจากบัญชี ดังนั้น เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงหารือว่า

1. สินค้าเสื่อมชำรุด สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือล้าสมัย เมื่อได้ทำลายสินค้าดังกล่าว สามารถตัดออก จากบัญชีได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการขายสินค้าและไม่ต้องเสียภาษีขาย ถูกต้องหรือไม่
2. ขอรทราบขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำลายสินค้าเสื่อมชำรุด สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือล้าสมัย เพื่อตัดออกจากบัญชี

กรมสรรพากร ขอเรียนว่า

1. กรณีสินค้าเสื่อมชำรุด เสื่อมคุณภาพ หรือล้าสมัย เมื่อได้มีการทำลายสินค้าโดยปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามวิธีปฏิบัติตามทางคำอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และตามหลักเกณฑ์ที่กรมสรรพากรกำหนดแล้ว ไม่ถือว่าเป็นการขายจำหน่าย จ่าย โอนสินค้า จึงไม่ถือเป็นการขายสินค้าตามมาตรา 77/1 (8) แห่งประมวล รัษฎากร สหกรณ์ฯ จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าสินค้านำเข้าที่ได้ทำลายและตัดออกจากบัญชีสินค้าคงเหลือ

2. หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการทำลายสินค้าเสื่อมชำรุด เสื่อมสภาพหรือล้าสมัยเพื่อตัดออก จากบัญชีสินค้าคงเหลือ นั้น หากผู้ประกอบการประสงค์จะทำลายสินค้าดังกล่าว และตัดออกจากบัญชี สินค้าคงเหลือ ผู้ประกอบการขอที่จะทำได้เมื่อได้ทำลายสินค้าแล้ว แต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามวิธี ปฏิบัติตามทางคำ อันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และให้ผู้ประกอบการแจ้งการทำลายสินค้าคงเหลือให้ กรมสรรพากรทราบล่วงหน้าเป็นเวลา 30 วันก่อนวันทำลาย ซึ่งกรมสรรพากรอาจส่งเจ้าหน้าที่ไปดูการ ทำลายด้วยก็ได้ตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี และให้ผู้ประกอบการเชิญผู้สอบบัญชีของตนมาดูเพื่อเป็น พยานในการทำลาย พร้อมทั้งให้ผู้สอบบัญชีรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรแนบบงบลัวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เกรียงศักดิ์ วัฒนวรานุกร**

(นายเกรียงศักดิ์ วัฒนวรานุกร)

สรรพากรภาค 1 ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

ฝ่ายวางแผนฯ ตรวจสอบ

โทร. 6173608

ที่ กษ 0406/2145

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

19 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการทำลายสินค้าเสื่อมชำรุด/เสื่อมคุณภาพ/ล้าสมัย

เรียน อธิบดีกรมสรรพากร

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีและให้คำแนะนำการจัดทำบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งในปัจจุบันสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและส่วนใหญ่จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรบางแห่งประสบปัญหาสินค้าเสื่อมชำรุด สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือล้าสมัยไม่สามารถจำหน่ายได้ แม้ว่าจะมีการลดราคาต่ำกว่าราคาราคาทุนแล้วก็ตาม จึงจำเป็นต้องตัดออกจากบัญชี ดังนั้นเพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ขอเรียนหารือ ดังนี้

1. สินค้าเสื่อมชำรุด สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือล้าสมัย เมื่อได้ทำลายสินค้าดังกล่าวสามารถตัดออกจากบัญชีได้โดยไม่ถือว่าเป็นการขายสินค้าและไม่ต้องเสียภาษีขาย ถูกต้องหรือไม่
2. ขอรื้อขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำลายสินค้าเสื่อมชำรุด สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือล้าสมัย เพื่อตัดออกจากบัญชี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และโปรดแจ้งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยเพื่อที่จะได้แนะนำให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 2814185

โทรสาร 2822847

ที่ กค 0811/13165

กรมสรรพากร

90 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กท. 10400

23 กันยายน 2540

เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการยกเว้นภาษีเงินได้ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ กษ 0406/11091 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้หารือเกี่ยวกับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากการฝากเงินในประเทศไว้กับธนาคารและสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539 โดยขอทราบว่าการยกเว้นในกรณีดังกล่าวให้หมายความรวมถึงดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากสหกรณ์ประเภทอื่นและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 140 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ด้วยหรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539 มาตรา 3 (2) ประกอบกับประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 64) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นการฝากเงินภายในประเทศ ลงวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ในประเทศเท่านั้น จึงมิได้หมายความรวมถึงดอกเบี้ยเงินฝากที่ได้รับจากสหกรณ์ประเภทอื่นและกลุ่มเกษตรกรซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วีระชัย ตันติกุล

(นายวีระชัย ตันติกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

สำนักกฎหมาย

โทร. 272-8291

ที่ กษ 0406/11091

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

25 กรกฎาคม 2540

เรื่อง การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน อธิบดีกรมสรรพากร

อ้างถึง 1. พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 301) พ.ศ. 2539 (ร.จ.ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 113 ตอนที่ 40 ก. วันที่ 24 กันยายน 2539)
2. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 64) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งเป็นการฝากเงินในประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802/พ. 07839 ลงวันที่ 30 เมษายน 2535

ตามพระราชกฤษฎีกาและประกาศอธิบดีกรมสรรพากรที่อ้างถึง ได้กำหนดให้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ก) แห่งประมวลรัษฎากรเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งเป็นการฝากเงินในประเทศไว้กับธนาคารและสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ขอเรียนหาหรือว่า การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับดอกเบี้ยเงินฝากในส่วนที่เป็นการฝากเงินในประเทศกับสหกรณ์ออมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์นั้น ให้ความหมายรวมถึงสหกรณ์ประเภทอื่นและกลุ่มเกษตรกร ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ด้วยจะได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปในทำนองเดียวกับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/3(3) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งนอกเหนือจากสหกรณ์ออมทรัพย์แล้วยังให้ความหมายรวมถึงสหกรณ์ประเภทอื่นและกลุ่มเกษตรกร ดังที่ระบุไว้ในหนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0802/พ.07839 ลงวันที่ 30 เมษายน 2535 (สิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และโปรดแจ้งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วยเพื่อจะได้แนะนำสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติให้ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สนั่น สมบูรณ์จันทร์**

(นายสนั่น สมบูรณ์จันทร์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 28144185

โทรสาร 2822847

ที่ กค 0814/2443

กรมสรรพากร
อาคารธนาคารทหารไทย จำกัด
34 ถนนพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

7 มีนาคม 2540

เรื่อง ตอบข้อหารือตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง 1. หนังสือที่ กษ 0406/12688 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2537
2. หนังสือที่ กษ 0406/123 ลงวันที่ 24 มกราคม 2538

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60)

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้หารือวิธีปฏิบัติตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมสรรพากร ขอเรียนว่าประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54) เรื่องกำหนดลักษณะ และเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษา รายงานตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2538 อันมีผลถึงแนวทางปฏิบัติ ตามข้อหารือด้วย ดังนี้

1. วิธีการคำนวณจำนวนน้ำมันในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากการระเหยของน้ำมัน ตามสภาพปกติ ต้องไม่เกินร้อยละ 0.5 ของปริมาณน้ำมันที่ขายผ่านมิเตอร์หัวจ่าย ในเดือนภาษีนั้น สำหรับอัตราการระเหยตามสภาพปกติร้อยละ 0.5 เป็นอัตราที่ยอมรับโดยทั่วไปของผู้ประกอบการค้า น้ำมัน

2. คำว่าเดือนภาษีหมายความว่า เดือนตามปีประติทิน เช่น มกราคม กุมภาพันธ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่ว่าวันที่อนุมัติจะเป็นวันที่ใดก็ตาม เช่น อนุมัติวันที่ 13 มกราคม จะถือปริมาณน้ำมันที่ขายผ่านมิเตอร์ หัวจ่าย ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม ถึงวันที่ 31 มกราคม เป็นปริมาณน้ำมันในเดือนภาษีนั้น ดังนั้นปัญหา เรื่องเศษของเดือนจึงจะไม่เกิดขึ้นในกรณีดังกล่าว

3. รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิดในส่วน ข เมื่อได้คำนวณจำนวนน้ำมันขาดหาย เพื่อยืนยันแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วในเดือนถัดไปจะไม่มียอดผลต่างสะสมยกมา

4. รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด ส่วน ค ซึ่งได้ปรับปรุงตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 60) จะไม่ปรากฏยอดผลต่างสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด

5. ในกรณีมีน้ำมันเชื้อเพลิงขาดเกินร้อยละ 0.5 ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการจำหน่ายหรือการนำน้ำมันไปใช้ในกิจการของตนเอง หรือขาดหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุก็ตาม ความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มได้เกิดขึ้นแล้ว ณ วันที่โอนกรรมสิทธิ์สินค้า ไม่ใช่วันได้รับชดใช้เงินซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง และไม่ว่า สหกรณ์จะหาตัวผู้รับผิดชอบได้หรือไม่ก็ตาม ดังนั้นการออกไปกำกับภาษีนั้นให้ถือปฏิบัติดังนี้

5.1 ในกรณีทราบว่า ขายสินค้าให้แก่ผู้ใดให้ออกใบกำกับภาษีโดยระบุชื่อ-ที่อยู่ผู้นั้นเป็นผู้ซื้อ

5.2 กรณีขาดหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ ซึ่งทำให้ไม่สามารถออกใบกำกับภาษีได้ให้นำภาษีมูลค่าเพิ่มไปยื่นชำระภาษีตามแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในรายงานภาษีขายว่าเป็นการนำน้ำมันไปใช้ในกิจการหรือเป็นน้ำมันขาดหายโดยไม่ทราบสาเหตุ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญรอด โบนัสเรวีงส์**

(นายบุญรอด โบนัสเรวีงส์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

สำนักมาตรฐานกรรมวิธีภาษี

กลุ่มงานสำรวจและแนะนำ

โทร. 2456868

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร
เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 54)
เรื่อง กำหนดลักษณะ และเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือ
ให้บริการรายย่อย
การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน
ตามมาตรา 86/8 แห่งประมวลรัษฎากร และการเก็บรักษารายงาน
ตามมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86/8 และมาตรา 87/3 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ.2534 อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดลักษณะและเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อย การออกไปกำกับภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน การจัดทำรายงาน และการเก็บรักษารายงาน ไว้ดังนี้

“ข้อ 1 กำหนดให้การประกอบกิจการขายน้ำมันเชื้อเพลิงของสถานบริการน้ำมันดังต่อไปนี้เป็นการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก

(1) เป็นสถานบริการน้ำมันที่ไม่ใช่เครื่องบันทึกการเก็บเงินหรือระบบคอมพิวเตอร์รับชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

(2) เป็นสถานบริการน้ำมัน ซึ่งเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นถังใต้ดินซึ่งมีความจุใบละ 5,000 ลิตรขึ้นไป ไม่ว่าจะมิถึงलयรวมอยู่ในสถานบริการน้ำมันด้วยหรือไม่ หรือที่เป็นถังลอยอย่างเดียว โดยสถานบริการน้ำมันที่ใช้ถังลอยเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียวต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันประเภทสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของกรมทะเบียนการค้า และ

(3) เป็นสถานบริการน้ำมันที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร เป็นการขายสินค้าหรือให้บริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก

คำขออนุมัติให้ยื่นตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด โดยจะต้องแนบเอกสารและรายการดังต่อไปนี้พร้อมกับคำขออนุมัติ

(1) สำเนา ภ.พ.20

(2) สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้ค้าน้ำมันประเภทสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของกรมทะเบียนการค้า

(3) แผนผังแสดงที่ตั้ง พร้อมทั้งจำนวนหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและถังเก็บน้ำมัน
เชื้อเพลิง
ความในวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการขายก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ของสถานบริการ
น้ำมัน”

(แก้ไขโดยประกาศอธิบดีฯ (ฉบับที่ 60) ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป)

ข้อ 2 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ไม่จำเป็นต้องออกไปกำกับภาษีสำหรับการขายน้ำมัน
เชื้อเพลิงที่มีมูลค่าครั้งหนึ่งไม่เกิน 1,000 บาท เว้นแต่ผู้ซื้อสินค้าจะเรียกร้องใบกำกับภาษี ผู้ประกอบการ
จดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ทุกครั้งที่ผู้ซื้อสินค้า
เรียกร้อง พร้อมทั้งส่งมอบใบกำกับภาษีดังกล่าวให้แก่ผู้ซื้อสินค้า

“ข้อ 3 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำรายงานแสดงรายละเอียดการขาย
น้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด เพื่อประกอบการบันทึกยอดขายน้ำมันเชื้อเพลิงรวมทั้งวันในรายงานภาษีขาย
ตามมาตรา 87(1) แห่งประมวลรัษฎากร และให้ถือรายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงเป็น
รายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) แห่งประมวลรัษฎากรด้วย โดยให้จัดทำแยกเป็นราย
สถานบริการ

รายงานตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดและต้องมีรายการ
อย่างน้อยดังต่อไปนี้

(1) จำนวนสินค้าคงคลังในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันเปิดสำรวจแต่ละเดือน (ใช้ไม้วัด
หรือเครื่องวัดถังไฟฟ้า)

(2) การรับมอบน้ำมันเชื้อเพลิงระหว่างเดือน และเลขลำดับแสดงจำนวนครั้งที่รับมอบ
น้ำมันเชื้อเพลิงในระหว่างเดือน พร้อมทั้งหมายเลขของใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมัน
เชื้อเพลิง โดยให้แยกเป็นรายบริษัทผู้ค้าส่งน้ำมันเชื้อเพลิง

(3) จำนวนสินค้าคงคลังในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันปิดสำรวจแต่ละเดือน (ใช้ไม้วัด
หรือเครื่องวัดถังไฟฟ้า)

(4) จำนวนเงิน (บาท) และปริมาณน้ำมัน (ลิตร) ในมิเตอร์หัวจ่าย ณ วันเปิดอ่าน
ในแต่ละเดือน

(5) จำนวนเงิน (บาท) และปริมาณน้ำมัน (ลิตร) ในมิเตอร์หัวจ่าย ณ วันปิดอ่าน
ในแต่ละเดือน

(6) ยอดการขายประจำวัน ทั้งจำนวนเงิน (บาท) และปริมาณน้ำมัน (ลิตร)

(7) จำนวนน้ำมันที่เพิ่มขึ้น หรือจำนวนน้ำมันที่ลดลง ซึ่งสะสมในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง
โดยคำนวณจากรายงานสินค้าคงคลังสะสม (จำนวนสินค้าคงคลังในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันเปิดสำรวจ
+ จำนวนซื้อ - จำนวนขาย) กับจำนวนสินค้าคงคลังสะสมในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง

(8) ภาษีซื้อ

(9) ภาษีขาย

(10) จำนวนใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากรที่ออกตามข้อ 2
ประจำวัน และจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นตามใบกำกับภาษี

ใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ประกอบการลงรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บแยกเป็นรายเดือน เป็นรายบริษัทผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงเรียงตามลำดับที่ได้รับก่อนหลังในแต่ละเดือน และให้ระบุเลขที่ที่ได้รับใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งแยกเป็นรายบริษัทผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงในแต่ละเดือน เรียงตามลำดับชั้นใหม่ทางด้านบนขวาของใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น

รายงานตามวรรคหนึ่งและใบจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือใบกำกับการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง ให้เก็บไว้ที่สถานบริการน้ำมันเป็นรายสถานบริการเป็นเวลาสองปี ภายหลังจากนั้นจะเก็บไว้ ณ สถานประกอบการที่เป็นสำนักงานใหญ่จนครบห้าปีก็ได้”

(แก้ไขโดยประกาศอธิบดีฯ (ฉบับที่ 60) ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป)

ข้อ 4 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ต้องจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงมิเตอร์หัวจ่ายทุกครั้งที่มีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้เกิดขึ้น

- (1) ตัวเลขมิเตอร์หัวจ่ายเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตัวเลขมิเตอร์หรือซ่อมแซมมิเตอร์หัวจ่าย
- (2) การติดตั้งอุปกรณ์หัวจ่ายใหม่
- (3) การหมุนกลับของตัวเลขมิเตอร์หัวจ่าย (เช่น มิเตอร์กลับมาที่เลข 0 หลังจากถึงเลขสูงสุด)

ข้อ 5 การจัดทำรายงานตามข้อ 3 ให้คำนวณจำนวนน้ำมันในถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขาดหายไปเนื่องจากการระเหยของน้ำมันตามสภาพปกติได้ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของปริมาณน้ำมันที่ขายผ่านมิเตอร์หัวจ่ายในแต่ละเดือนภาษี”

(แก้ไขโดยประกาศอธิบดีฯ (ฉบับที่ 60) ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป)

ข้อ 6 ผู้ประกอบการจดทะเบียนตามข้อ 1 ซึ่งให้ส่วนลดแก่ลูกค้าบางรายในราคาต่ำกว่าราคาที่แสดงอยู่ในมิเตอร์หัวจ่าย ต้องออกใบกำกับภาษีตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายน้ำมันดังกล่าว

ข้อ 7 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้ประกอบการรายย่อยตามข้อ 1 จะต้องจัดทำแผ่นป้ายที่มีข้อความ “เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย” โดยแผ่นป้ายดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามแบบที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

แผ่นป้ายตามวรรคหนึ่งจะต้องแสดงไว้ ณ จุดแสดงราคาขายน้ำมันเชื้อเพลิงปลีกต่อหน่วยตามประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ 200/35 ลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ.2535 หากผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความจำเป็นที่จะต้องแสดงแผ่นป้ายไว้ ณ สถานที่อื่น จะต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร

แผ่นป้ายตามวรรคหนึ่งจะต้องมีขนาดของข้อความอย่างน้อยเท่ากับขนาดของข้อความแสดงราคาขายน้ำมันเชื้อเพลิงปลีกต่อหน่วย

ข้อ 8 สถานบริการน้ำมันซึ่งเริ่มประกอบกิจการขายน้ำมันเชื้อเพลิง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2539 เป็นต้นไป และมีหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ 50 หัวจ่ายขึ้นไป ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์รวมควบคุมการจ่ายน้ำมันของหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานบริการทั้งหมด

ข้อ 9 การยื่นคำขออนุมัติตาม**ข้อ 1** ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(1) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการตั้งอยู่ใน**เขตกรุงเทพมหานคร** ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรพื้นที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

(2) ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการตั้งอยู่ใน**เขตจังหวัดอื่น** ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากรผ่านสรรพากรจังหวัด หรือสรรพากรเขตพื้นที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ ท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

ถ้าผู้ประกอบการจดทะเบียนมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นคำขออนุมัติต่ออธิบดีกรมสรรพากร ผ่านสรรพากรเขตพื้นที่หรือสรรพากรจังหวัดที่สถานประกอบการแต่ละแห่งตั้งอยู่

ข้อ 10 ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติให้อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจวินิจฉัย และคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมสรรพากรให้ถือเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดตามประกาศนี้ด้วย

ข้อ 11 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537

(ลงชื่อ) **จตุมงคล โสณกุล**

(ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล)

อธิบดีกรมสรรพากร

รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด

ส่วน ก

ชื่อผู้ประกอบการ.....

ชื่อสถาบันบริการน้ำมัน

ที่อยู่

ณ วันที่.....

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

หัวข้อ เลขที่	เบนซินพิเศษ		เบนซินไร้สารตะกั่ว		เบนซินธรรมดา		ดีเซลหมุนเร็ว	
	มิเตอร์ เริ่มต้น	มิเตอร์ สิ้นสุด	มิเตอร์ เริ่มต้น	มิเตอร์ สิ้นสุด	มิเตอร์ เริ่มต้น	มิเตอร์ สิ้นสุด	มิเตอร์ เริ่มต้น	มิเตอร์ สิ้นสุด
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
1 รวม								
2 หักยอดน้ำมันทดสอบ หักอื่น ๆ (ระบุ).....								
3 รวมยอดขายประจำวัน								
4 หักส่วนลดการค้าหน้าลาน								
5 ยอดขายสุทธิ								
6 ภาษีขาย (5x7/107)								
7 ภาษีซื้อของน้ำมันเชื้อเพลิง								

รวมภาษีจากน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งสิ้น.....บาท

ใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบ ตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร (จากการขายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์หว่านจ่าย)

เล่มที่.....เลขที่.....ถึงเลขที่.....จำนวน.....ฉบับ.....จำนวน.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท

เล่มที่.....เลขที่.....ถึงเลขที่.....จำนวน.....ฉบับ.....จำนวน.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท

ใบกำกับภาษียกย่อ ตามมาตรา 86/6 แห่งประมวลรัษฎากร (จากการขายน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านมิเตอร์หว่านจ่าย)

เล่มที่.....เลขที่.....ถึงเลขที่.....จำนวน.....ฉบับ.....จำนวน.....บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....บาท

รวมภาษีซื้อจากน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งสิ้น.....บาท

ราคาน้ำมัน ณ วันที่

เบนซินพิเศษ.....บาท เบนซินไร้สารตะกั่ว.....บาท

เบนซินธรรมดา.....บาท ดีเซลหมุนเร็ว.....บาท

รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด
ณ วันที่.....

ชื่อผู้ประกอบการ.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่..... หน่วยนับ : ลิตร

รายการ	เบนซินพิเศษ		เบนซินไร้สารตะกั่ว		เบนซินธรรมดา		ดีเซลหมุนเร็ว	
	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร
1. ยอดน้ำมันสะสม ในถังน้ำมันเชื้อเพลิง ที่วัดได้จริงสิ้นงวด								
2. รวมยอดน้ำมันวัดได้จริงสิ้นงวด								
3. น้ำมันที่วัดได้จริงต้นงวด								
4. บวก ยอดน้ำมันรับประจำวัน								
5. หัก ยอดน้ำมันขายประจำวัน หัก อื่นๆ (ระบุ).....								
6. น้ำมันคงเหลือในบัญชี (3+4+5)								
7. ผลต่างน้ำมันปัจจุบัน (2-6)								
8. บวก ผลต่างสะสมยกมา								
9. ผลต่างสะสมปัจจุบันยกไป (7+8)								

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ของผู้ค้าน้ำมันราย..... ผู้จ่ายน้ำมัน.....

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ของผู้ค้าน้ำมันราย..... ผู้จ่ายน้ำมัน.....

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ของผู้ค้าน้ำมันราย..... ผู้จ่ายน้ำมัน.....

ใบจ่ายน้ำมันหรือใบกำกับขนส่งน้ำมันลำดับที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ของผู้ค้าน้ำมันราย..... ผู้จ่ายน้ำมัน.....

หมายเหตุ : ถ้าไม่พอให้ใช้ใบต่อ

รายงานแสดงรายละเอียดการขายน้ำมันเชื้อเพลิงแต่ละชนิด
ประจำเดือน.....

ชื่อผู้ประกอบการ.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่..... หน่วยนับ : ลิตร

รายการ	เบนซินพิเศษ		เบนซินไร้สารตะกั่ว		เบนซินธรรมดา		ดีเซลหมุนเร็ว	
	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร	เลขที่ ถังน้ำมัน	จำนวน ลิตร
1. ยอดน้ำมันสะสม ที่วัดได้ในถังน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันปิดสำรวจสิ้นเดือน								
2. รวมยอดน้ำมันวัดได้จริงสิ้นเดือน								
3. น้ำมันในถัง ณ วันเปิดสำรวจ ต้นเดือน								
4. บวก ยอดน้ำมันรับระหว่างเดือน								
5. หัก น้ำมันที่ขายผ่านมิเตอร์ ระหว่างเดือน								
หัก อื่นๆ (ระบุ).....								
6. น้ำมันคงเหลือในบัญชี (3+4+5)								
7. จำนวนน้ำมันเพิ่มขึ้น/(ลดลง) (2-6)								
8. ร้อยละของน้ำมันเพิ่มขึ้น (ลดลง) ต่อจำนวนน้ำมันที่ขาย ระหว่างเดือน $(7/5) \times 100$								

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 2814185

ที่ กษ 0406/17750

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2538

เรื่อง ขอรื้อกรณีสหกรณ์ขอภาษีมูลค่าเพิ่มคืน

เรียน ผู้สอบบัญชีสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด (นางสาวสุรีย์ แสงสุศีลักษณ์)

ตามหนังสือที่ ฝตส. 4/269 ลงวันที่ 11 กันยายน 2538 ได้หาวิธีปฏิบัติทางบัญชีและรายงานการสอบบัญชีกรณีสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยได้จัดทำบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มไม่เท่ากับรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย และแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พิจารณาข้อมูลของสหกรณ์แล้วความว่า สหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด จัดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร จึงต้องปฏิบัติตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ และในปัจจุบันกรมสรรพากรได้ตรวจสอบปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มปรากฏว่า สหกรณ์ต้องเสียภาษีขายสำหรับเงินค่างวดที่รับจากสมาชิก พร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่มในแต่ละเดือนตั้งแต่เดือนแรกที่ทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์ จนถึงเดือนพฤษภาคม 2537 (สำหรับเดือนมิถุนายน 2537 ถึงปัจจุบัน สหกรณ์ได้ยื่นรายการเสียภาษีขายไว้ครบถ้วนและไม่มีภาระภาษีขายที่ต้องเสียเพิ่มเติมอีก) และขณะนี้สหกรณ์อยู่ระหว่างขอให้กรมสรรพากรพิจารณางดหรือลดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มภาษีอากร ดังปรากฏในหนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0802/น.22160 ลงวันที่ 29 กันยายน 2538 เรื่อง ภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีการให้เช่าซื้อรถแท็กซี่ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกและหนังสือสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด ที่ 1192/2537 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2537 เรื่อง ขอรื้อการรับภาษีซื้อคืนและการนำส่งภาษีขายของสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด

จากข้อมูลของสหกรณ์ดังกล่าว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงเห็นควรให้แนวทางปฏิบัติแก่ผู้สอบบัญชี ดังนี้

1. การแสดงความเห็นต่อการเงินของสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0406/ว.12 ลงวันที่ 23 กันยายน 2536 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการแสดงความเห็นต่อการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขได้ แต่ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีเห็นว่าผลของการถูกประเมินภาษีอากรมีสาระสำคัญมากต่อการเงิน และจำเป็นต้องรอผลการประเมินจากกรมสรรพากรซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาอันก็สามารถคัดค้านการสอบบัญชีได้โดยมีเหตุผลสมควร ทั้งนี้ ให้ชี้แจงเหตุผลของการคัดค้านด้วย

2. วิธีปฏิบัติทางบัญชี

สหกรณ์ควรทบทวนการบันทึกบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ บัญชีเงินรอเรียกคืนจากกรมสรรพากร บัญชีภาษีนำส่งสรรพากร และบัญชีเงินรับคืนจากกรมสรรพากร เป็นต้น เพื่อปรับปรุงแก้ไขการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และสอดคล้องกับการจัดทำรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย รวมทั้งการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมสรรพากรและแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 การบันทึกบัญชีซื้อและการจัดทำรายงานภาษีซื้อ สหกรณ์ต้องดูแลให้มีใบกำกับภาษีประกอบครบถ้วนและถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ เพื่อที่จะได้สามารถนำมาหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มหรือเป็นเครดิตภาษีที่จะเรียกคืนจากกรมสรรพากรได้ ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีควรแนะนำให้สหกรณ์ปรับปรุงการบันทึกเกี่ยวกับภาษีซื้อ ได้แก่

2.1.1 การเข้าซื้อรถยนต์กับบริษัทไฟแนนซ์ สหกรณ์ดำเนินการเป็นตัวแทนสมาชิก ในการเข้าซื้อรถยนต์กับบริษัทไฟแนนซ์ โดยสมาชิกผู้ซื้อที่แท้จริงอยู่ในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันแต่สมาชิกจะเป็น ผู้ผ่อนชำระงวด กรณีที่สมาชิกชำระเงินผ่านสหกรณ์แล้วสหกรณ์เป็นผู้นำส่งเงินบริษัทไฟแนนซ์ การบันทึกบัญชี ภาษีซื้อและรายงานภาษีซื้อในส่วนนี้เป็นไปโดยถูกต้อง แต่ในกรณีที่สมาชิกนำเงินไปชำระกับบริษัทไฟแนนซ์ ด้วยตนเองแล้วนำไปเสริมรับเงิน/ใบกำกับภาษีของบริษัทไฟแนนซ์มอบให้สหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ได้นำใบเสริม รับเงิน/ใบกำกับภาษีดังกล่าวบันทึกในรายงานภาษีซื้อเท่านั้น แต่ไม่บันทึกบัญชีภาษีซื้อให้สอดคล้องกับรายงาน ภาษีซื้อ สหกรณ์จึงควรแก้ไขโดยบันทึกบัญชีภาษีซื้อให้ครบถ้วนตามที่สมาชิกได้ส่งชำระเงินกับบริษัทไฟแนนซ์ พร้อมทั้งออกใบเสริมรับเงิน/ใบกำกับภาษีของสหกรณ์ให้แก่สมาชิกด้วย

2.1.2 สหกรณ์ควรพิจารณาทบทวนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับใบกำกับภาษีซื้อที่ไม่ใช่รายจ่ายของ สหกรณ์ ได้แก่ รายจ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงในสหกรณ์ แต่เป็นรายการที่สมาชิกหรือบุคคลภายนอกเป็นผู้จ่าย เพื่อซื้อสินทรัพย์หรือค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น แล้วใช้ซื้อสหกรณ์ในการออกใบกำกับภาษีซึ่งสหกรณ์ได้นำใบกำกับ ภาษีดังกล่าวไปแสดงในรายงานภาษีซื้อเพื่อขอคืนภาษี โดยการบันทึกบัญชีภาษีซื้อไม่สอดคล้องกับรายงาน ภาษีซื้อเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายลักษณะดังกล่าวเป็นภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ การประกอบการของสหกรณ์ ไม่ควรนำมาแสดงในรายงานภาษีซื้อเพื่อการขอคืนภาษี เพราะเป็นผลทำให้ต้อง มีการปรับปรุงการบันทึกบัญชีภาษีซื้อให้สอดคล้องกับรายงานดังกล่าว จึงทำให้สหกรณ์มียอดทรัพย์สินหรือ ค่าใช้จ่ายผิดความเป็นจริง เมื่อมีการตรวจนับทรัพย์สินเปรียบเทียบกับบัญชีคุมยอดก็ทำให้เกิดปัญหาทาง ด้านสินทรัพย์ขาดบัญชี

2.2 การบันทึกบัญชีภาษีขายและการจัดทำรายงานภาษีขาย สหกรณ์บันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง ในกรณีสหกรณ์ดำเนินการเป็นตัวแทนสมาชิกในการเข้าซื้อรถยนต์กับบริษัทไฟแนนซ์ เมื่อสมาชิกนำเงินไป ชำระบริษัทไฟแนนซ์ด้วยตนเองไม่ผ่านสหกรณ์ สหกรณ์ไม่ได้บันทึกบัญชีภาษีขายเนื่องจากไม่ออก ใบเสริมรับเงิน/ใบกำกับภาษีของสหกรณ์ให้แก่สมาชิก แต่กลับนำใบกำกับภาษีของบริษัทไฟแนนซ์ซึ่งระบุ ชื่อสหกรณ์ที่ได้รับจากสมาชิกไปแสดงในรายงานภาษีซื้อ เพื่อขอคืนภาษีตามที่ได้กล่าวแล้วในข้อ 2.1.1 ดังนั้น สหกรณ์ควรปรับปรุงแก้ไขโดยออกใบกำกับภาษีของสหกรณ์ให้กับสมาชิก ณ วันที่ที่ได้รับใบกำกับภาษี ของบริษัทไฟแนนซ์จากสมาชิก พร้อมทั้งบันทึกบัญชีภาษีขายและจัดทำรายงานภาษีขายเพิ่มเติมในส่วนนี้ด้วย

2.3 การสรุปยอดภาษีมูลค่าเพิ่ม ทุกสิ้นเดือนให้ปิดบัญชีภาษีซื้อและบัญชีภาษีขายไปบัญชี ภาษีมูลค่าเพิ่ม ถ้ายอดคงเหลือของบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นด้านเดบิต (ลูกหนี้กรมสรรพากร) สหกรณ์สามารถ ขอคืนหรือขอเครดิตภาษีเดือนถัดไป หากยอดคงเหลือบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มของเดือนใดเป็นด้านเครดิต (เจ้าหนี้กรมสรรพากร) จะต้องนำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มให้กรมสรรพากร ทั้งนี้การยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปนั้น สหกรณ์ต้องระมัดระวังการกรอกข้อมูลให้สอดคล้อง กับบัญชีภาษีซื้อ บัญชีภาษีขาย และบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแนะนำสหกรณ์ให้ปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไปด้วย

(ลงชื่อ) **สมพงษ์ ปองเกษม**
(นายสมพงษ์ ปองเกษม)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมสรรพากร กองกฎหมายและระเบียบ โทร. 2456731

ที่ กค 0802 (กม)/พ.22160

วันที่ 29 กันยายน 2536

เรื่อง ภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีการให้เช่าซื้อรถแท็กซี่ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก

เรียน สรรพากรเขตพื้นที่ 7

1. ตามที่ สพก. 7 ได้ทำการตรวจปฏิบัติการค้าค่าน้ำมันรถแท็กซี่ ราย สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2537 สำหรับเดือนภาษีพฤษภาคม 2537 สหกรณ์ฯ เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่มแบบภาษีขายหักภาษีซื้อ จดทะเบียนเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2535 ประกอบกิจการให้บริการเกี่ยวกับรถแท็กซี่ และขายปลีกรถยนต์ สหกรณ์ฯ ยื่นแบบ ภ.พ. 30 ดังนี้

ยอดขายที่ต้องเสียภาษี	2,238,935.22 บาท	ภาษีขาย	156,728.16 บาท
ยอดซื้อ	9,509,993.29 บาท	ภาษีซื้อ	665,696.65 บาท
ภาษีที่ชำระเกินยกมา			-
ภาษีสุทธิที่ชำระเกิน (ขอคืนเงินสด)			508,970.49 บาท

จากการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประกอบกิจการ มีรายละเอียดดังนี้

(1) รายได้ที่สหกรณ์ฯ ได้รับจากสมาชิกเกี่ยวกับค่าบริการ ซึ่งสหกรณ์ฯ จะออกไปกำกับภาษี ให้เมื่อได้รับชำระเงิน มีดังนี้

- (ก) ค่าบำรุงป้าย และค่าบำรุงรถรวม
- (ข) ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการโอนรถ และการเปลี่ยนสิทธิต่างๆ
- (ค) ค่าบริการขายน้ำมันเครื่อง และค่าแรง
- (ง) ค่าเช่ารถ

รายได้เหล่านี้ สหกรณ์ฯ ได้นำส่งภาษีขายไว้ครบถ้วนแล้ว

(2) รายได้จากกรณีที่สหกรณ์ฯ ขายปลีกโดยแยกประเภทเป็น

(ก) กรณีสมาชิกทำสัญญาเช่าซื้อโดยตรงกับสหกรณ์ฯ สหกรณ์ฯ จะซื้อรถยนต์เป็นเงินสด แล้วนำมาให้สมาชิกเช่าซื้อโดยตรง โดยรับชำระค่าเช่าซื้อเป็นรายเดือน หรือรายวันแล้วแต่สมาชิก ทางสหกรณ์ฯ จะออกหลักฐานใบกำกับภาษีให้กับสมาชิกทุกคนที่นำเงินมาชำระค่าเช่าซื้อให้กับสหกรณ์ฯ สหกรณ์ฯ ก็จะเสียภาษีขายดังกล่าวให้กับกรมสรรพากรทุกรายตามความรับผิดชอบที่เกิดขึ้น ตามมาตรา 78 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

(ข) สหกรณ์ฯ ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ยี่ห้อ นิสสัน กับบริษัทไฟแนนซ์ เมื่อต้นปี 2536 ประมาณ 500 กว่าคัน บริษัทไฟแนนซ์ออกไปกำกับภาษีในนามสหกรณ์ฯ เป็นผู้ซื้อ สหกรณ์ฯ ได้ขอคืน ภาษีซื้อรถยนต์ดังกล่าวตามงวดที่ชำระค่างวดมาโดยตลอด รถยนต์เหล่านี้สหกรณ์ฯ ได้นำมาให้สมาชิกเช่าซื้อโดยมิได้ทำสัญญาเช่าซื้อต่อกัน สมาชิกจะจ่ายชำระค่างวดผ่านสหกรณ์ฯ ไปยังบริษัทไฟแนนซ์ สหกรณ์ฯ มิได้ออกใบกำกับภาษีและเสียภาษีขายสำหรับเงินค่างวดที่รับผ่านมานั้น ตั้งแต่เริ่มทำสัญญาเช่าซื้อ กับบริษัทไฟแนนซ์ จนถึงเดือนพฤษภาคม 2537

เหตุผลที่สหกรณ์ฯ มิได้ทำสัญญาเช่าซื้อระหว่างสหกรณ์ฯ กับสมาชิก เป็นเพราะสหกรณ์ฯ เข้าใจว่า สหกรณ์ฯ เป็นเพียงผู้ครอบครองรถเท่านั้น มิใช่เจ้าของรถที่แท้จริง กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ยังคงเป็นของบริษัทไฟแนนซ์ สหกรณ์ฯ ไม่มีสิทธิ์ที่จะทำสัญญาให้เช่าซื้อช่วงได้ กล่าวจะขัดแย้งกับข้อกำหนดประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งอาจทำให้เป็นการทำสัญญาซ้ำซ้อนและเป็นโมฆะได้ และสหกรณ์ฯ ได้ให้ข้อเท็จจริงว่า เมื่อสัญญาเช่าซื้อระหว่างบริษัทไฟแนนซ์กับสหกรณ์ฯ สิ้นสุดลง สหกรณ์ฯ จะให้บริษัทไฟแนนซ์โอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ให้แก่สมาชิกโดยตรง ซึ่ง ณ จุดนั้นสหกรณ์ฯ จะออกไปกำกับภาษีและเสียภาษีขายทั้งจำนวนเท่ากับจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปทั้งหมดตามสัญญาเช่าซื้อ จะทำให้ภาษีขายที่เสียนี้เท่ากับภาษีซื้อที่ขอคืนมาตั้งแต่นั้น และใบกำกับภาษีดังกล่าวจะนำไปใช้เป็นหลักฐานในการจดทะเบียนรถที่สำนักงานขนส่ง

แต่ต่อมา ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2537 สหกรณ์ฯ ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ดังกล่าวกับสมาชิกตามส่วนของระยะเวลาที่เหลือในสัญญาระหว่างบริษัทไฟแนนซ์กับสหกรณ์ฯ ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และได้ออกไปกำกับภาษีเสียภาษีขายตามงวดที่ถึงกำหนดชำระแต่ละงวดมาจนถึงปัจจุบัน

2. กรณีที่สหกรณ์ฯ นำรถที่เช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์มาให้สมาชิกเช่าซื้อต่อโดยมิได้ทำสัญญาเช่าซื้อระหว่างกัน และมีได้ออกใบกำกับภาษีและเสียภาษีขาย นั้น สพท.7 เห็นว่า เป็นการกระทำที่ขัดกับข้อกำหนดภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา 77/1 (8) (ก) และมาตรา 78 (2) แห่งประมวลรัษฎากร สหกรณ์ฯ จะต้องรับผิดชอบเสียภาษีขาย สำหรับเงินค่างวดที่รับจากสมาชิกผ่านไปให้บริษัทไฟแนนซ์ พร้อมเบี้ยปรับ และเงินเพิ่ม ตั้งแต่เดือนภาษีแรกที่ทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์จนถึงเดือนพฤษภาคม 2537

แต่จากเหตุผลที่สหกรณ์ฯ ได้ให้ไว้ข้างต้น และตามหนังสือที่สหกรณ์ฯ ชี้แจงมาเพื่อประกอบการพิจารณานั้น จึงเป็นปัญหาในข้อกำหนดว่า

- (1) พฤติกรรมระหว่างสหกรณ์ฯ กับสมาชิก ถือว่าเป็นการขายตามสัญญาให้เช่าซื้อหรือไม่
- (2) สหกรณ์ฯ มีอำนาจทำสัญญาเช่าซื้อช่วงต่อกับสมาชิกได้หรือไม่
- (3) ภาษีซื้อจากการเช่าซื้อดังกล่าว กับบริษัทไฟแนนซ์ที่สหกรณ์ฯ มาขอคืนถูกต้องหรือไม่
- (4) สหกรณ์ฯ จะต้องทำสัญญากับสมาชิกหรือออกไปกำกับภาษี และเสียภาษีขายอย่างไร

เมื่อใด

ตามปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น มีสหกรณ์ฯ หลายสหกรณ์ ที่มีการประกอบกิจการในลักษณะนี้ แต่มิได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ สหกรณ์บวรแท็กซี่ จำกัด สหกรณ์แท็กซี่รวมมิตร จำกัด เป็นต้น เนื่องจากไม่เข้าใจว่า จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างไร หรือไม่

สปท. 7 จึงหารือว่า ความเห็นของ สปท.7 ถูกต้องหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นแนวทางถือปฏิบัติต่อไป และขอให้กรมสรรพากรพิจารณาดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้สหกรณ์ฯ ด้วย

3. กรมสรรพากรได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

(1) จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ถือได้ว่าสหกรณ์ฯ ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์กับบริษัทไฟแนนซ์ ดังนั้น บริษัทไฟแนนซ์ต้องออกไปกำกับภาษีให้กับสหกรณ์ฯ ทุกครั้งที่ถึงงวดชำระราคาแต่ละงวด และบริษัทไฟแนนซ์มีหน้าที่ยื่นแบบเพื่อเสียภาษีขาย ส่วนสหกรณ์ฯ มีสิทธิ์ขอคืนภาษีซื้อได้ เพราะไม่ต้องห้ามตามวรรคสอง ของข้อ 2(1) แห่งประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 42) พ.ศ. 2536

การที่สหกรณ์ฯ ได้ให้สมาชิกเช่าซื้อต่อโดยมิได้ทำสัญญานั้น การกระทำระหว่างสหกรณ์และสมาชิก จะถือว่าเป็นการเช่าซื้อช่วงไม่ได้ เนื่องจากมิได้ทำสัญญาเช่าซื้อเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ตามมาตรา 572 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น การที่สหกรณ์ฯ นำรถยนต์มาให้สมาชิกผ่อนชำระแต่ละงวด จึงเข้าลักษณะเป็นการซื้อขายแบบผ่อนชำระ ตามมาตรา 77/1 (8) แห่งประมวลรัษฎากร เนื่องจากในการขายสินค้า ผู้ขายไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์สินค้า

สหกรณ์ฯ จึงมีหน้าที่ต้องออกไปกำกับภาษีทุกครั้งที่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น เมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดที่ถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด ตามมาตรา 78 (2) และมาตรา 86 แห่งประมวลรัษฎากร และต้องเสียภาษีขายในแต่ละเดือน หากสหกรณ์ฯ มิได้ปฏิบัติตามกรณีดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์ฯ จะต้องรับผิดชอบเสียภาษีขายสำหรับเงินค่างวดที่รับจากสมาชิก พร้อมทั้งเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มตั้งแต่เดือนภาษีแรกที่ทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์ จนถึงเดือนพฤษภาคม 2537 ตามมาตรา 89 และมาตรา 89/1 แห่งประมวลรัษฎากร

(2) สำหรับกรณีตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2537 สหกรณ์ฯ ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถดังกล่าวกับสมาชิกตามส่วนของระยะเวลาที่เหลือในสัญญาระหว่างบริษัทไฟแนนซ์ กับสหกรณ์ฯ โดยสหกรณ์ฯ ได้รับความยินยอมจากบริษัทไฟแนนซ์ และสหกรณ์ฯ สามารถโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ให้แก่สมาชิกได้ จึงเป็นสัญญาเช่าซื้อช่วงได้ และสหกรณ์ฯ ได้ออกใบกำกับภาษีและเสียภาษีขายตามงวดที่ถึงกำหนดชำระแต่ละงวดมาจนถึงปัจจุบัน (ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2537 ถึงปัจจุบัน) จึงถือได้ว่าสหกรณ์ฯ ได้ยื่นรายการเสียภาษีขายไว้ครบถ้วนแล้ว สหกรณ์ฯ ไม่มีภาระต้องเสียภาษีขายที่ต้องเสียเพิ่มเติมอีก

(3) กรณีสหกรณ์ฯ ได้ยื่นคำขอให้กรมสรรพากรพิจารณางดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มนั้น ขณะนี้เรื่องดังกล่าวได้ส่งให้คณะกรรมการพิจารณาหรือลดเบี้ยปรับเงินเพิ่มภาษีอากรดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใด คณะกรรมการฯ จะได้แจ้งให้สหกรณ์ฯ ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **วีระชัย ตันติกุล**
(นายวีระชัย ตันติกุล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมสรรพากร

สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด

688/6-7 ซ.วัดเทพากร ถ.จรัลสนิทวงศ์ บางพลัด เขตบางพลัด กทม. 10700 โทร. 4243062

ที่ 1192/2537

วันที่ 26 ตุลาคม 2537

เรื่อง ขอรื้อการรับภาษีซื้อคืนและการนำส่งภาษีขายของ สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด

เรียน ท่านอธิบดีกรมสรรพากร ผ่านสรรพากรเขตพื้นที่ 7

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาสัญญาเช่าซื้อระหว่างสหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด กับ บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ สินเอเชีย จำกัด (มหาชน)
 2. สำเนาสัญญาเช่าซื้อระหว่างสมาชิก กับสหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด
 3. สำเนาคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ที่สมาชิกซื้อมาเข้าร่วมกับสหกรณ์ฯ
 4. สำเนาใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีที่สหกรณ์ฯ โอนรถคืนเจ้าของเดิมที่สหกรณ์ฯ ต้องนำส่งภาษีขายให้กรมสรรพากร

สหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด เป็นผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร โดยใช้รถยนต์รับจ้าง บรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน สหกรณ์ฯ ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2535 โดยจดทะเบียนเป็น 2 ประเภทคือ 1.ให้บริการเกี่ยวกับรถแท็กซี่ 2.ขายปลีกรถยนต์ สหกรณ์ฯ ได้ออกใบกำกับภาษีให้กับสมาชิกที่มาติดต่อกับสหกรณ์ ดังนี้

1. ประเภทให้บริการเกี่ยวกับรถยนต์แท็กซี่ สหกรณ์ฯ ได้ออกใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสมาชิกที่มาชำระเงิน ดังนี้

- 1.1 ค่าบำรุงป้าย และค่าบำรุงรถรวม
- 1.2 ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เกี่ยวกับการโอนรถและการเปลี่ยนสิทธิต่าง ๆ
- 1.3 ค่าบริการขายน้ำมันเครื่องและค่าแรง
- 1.4 ค่าบริการเกี่ยวกับการนำรถให้สมาชิกเช่าขับ

2. ประเภทขายปลีกรถยนต์ มี 2 ประเภท คือ

2.1 สมาชิกทำสัญญาเช่าซื้อโดยตรงกับสหกรณ์ สหกรณ์ฯ ได้ส่งเสริมให้สมาชิกที่ยากจนได้เป็นเจ้าของรถเองคนละหนึ่งคัน สหกรณ์ฯ ได้นำเงินที่กู้มาจากกรมส่งเสริมสหกรณ์และเงินทุนของสหกรณ์เองนำไปซื้อรถยนต์เป็นเงินสดและนำมาให้สมาชิกเช่าซื้อโดยส่งค่าเช่าซื้อเป็นรายเดือนและรายวัน สหกรณ์ฯ ได้ออกใบกำกับภาษีให้กับสมาชิกทุกคนที่นำเงินมาชำระค่าเช่าซื้อให้กับสหกรณ์ฯ และสหกรณ์ฯ ได้นำส่งภาษีขายให้กับกรมสรรพากรทุกราย

2.2 สหกรณ์ฯ ทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์ บริษัทไฟแนนซ์ออกใบกำกับภาษีซื้อให้กับสหกรณ์ฯ สหกรณ์ฯ ได้ขอคืนภาษีจากกรมสรรพากร รถยนต์จำนวนนี้ทางสหกรณ์ฯ ได้ให้สมาชิกเช่าซื้อคนละหนึ่งคัน เป็นการเช่าซื้อโดยไม่มีสัญญาเช่าซื้อ (เนื่องจากสัญญาเช่าซื้อระหว่างสหกรณ์ฯ กับบริษัทไฟแนนซ์ ไม่ได้ให้เช่าซื้อช่วง) สมาชิกได้ส่งเงินค่าเช่าซื้อผ่านทางสหกรณ์ฯ สหกรณ์ฯ มิได้ออกใบกำกับภาษีให้กับสมาชิกประเภทนี้ เนื่องจากทางสหกรณ์ฯ ถือว่ารถจำพวกนี้สหกรณ์ฯ เป็นผู้เช่าซื้ออยู่ ถ้าสหกรณ์ฯ

จะทำสัญญาเช่าซื้อระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ ทางสหกรณ์ฯ เกรงว่าอาจเกิดข้อขัดแย้งกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดไว้ในมาตราที่ 572 ดังข้อความต่อไปนี้

“มาตรา 572 อันว่าเช่าซื้อนั้น คือ สัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินออกให้เช่าและให้ค้ำประกันจะขายทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิ์แก่ผู้เช่า โดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้น เท่านั้น

สัญญาเช่าซื้อนั้นถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าเป็นโมฆะ”

จากข้อกำหนดในกฎหมายนั้น สหกรณ์ฯ ยังไม่ได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นสหกรณ์ฯ จึงมิได้ออกสัญญาเช่าซื้อให้กับสมาชิก

ต่อมาเมื่อประมาณปลายเดือนพฤษภาคม 2537 ผู้ตรวจสอบบัญชีจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ให้คำแนะนำกับสหกรณ์ฯ ว่า ควรออกสัญญาเช่าซื้อให้กับสมาชิก หากเป็นไปได้ควรเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2537 สหกรณ์ฯ ได้ออกสัญญาเช่าซื้อระหว่างสหกรณ์ฯ กับสมาชิก ในเดือนมิถุนายน 2537 สหกรณ์ฯ ได้ออกใบกำกับภาษีขายให้กับสมาชิกผู้เช่าซื้อทุกคน และนำภาษีขายส่งให้กับกรมสรรพากรทุกเดือนตลอดจนถึงปัจจุบันนี้

สหกรณ์ฯ ได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทั้ง ๆ ที่อาจจะขัดต่อกฎหมาย สัญญาอาจเป็นโมฆะ สหกรณ์ฯ ก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ฯ เพื่อให้สหกรณ์ฯ ได้ออกใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษี เพื่อจะได้นำภาษีขายส่งให้กับกรมสรรพากร

ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2537 เจ้าหน้าที่จากสรรพากรเขตพื้นที่ 7 ได้เข้าตรวจปฏิบัติการ กรณีขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเดือนพฤษภาคม 2537 และได้แจ้งให้ทราบประเด็นความผิดกรณีสหกรณ์ฯ มีการเช่าซื้อรถยนต์นั่งยี่ห้อนิสสันโดยทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์ ได้แก่ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สินเอเชีย จำกัด ฯลฯ เมื่อประมาณต้นปี 2536 จำนวน 500 กว่าคัน สหกรณ์ฯ มีการขอคืนภาษีซื้อรถดังกล่าวตามงวดที่ถึงกำหนดชำระตามใบกำกับภาษีของบริษัทไฟแนนซ์ที่ออกให้ สหกรณ์ฯ ได้นำรถเหล่านี้มาให้สมาชิกเช่าซื้อแต่ไม่ได้มีการทำสัญญาเช่าซื้อกับสมาชิกแต่อย่างใด สมาชิกเป็นผู้จ่ายชำระค่างวดผ่านสหกรณ์ฯ ไปให้บริษัทไฟแนนซ์ สหกรณ์ฯ จึงมิได้ออกใบกำกับภาษีและนำภาษีขายสำหรับเงินค่างวดที่รับนั้นตั้งแต่เริ่มทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์จนถึงเดือนพฤษภาคม 2537 กรณีนี้เจ้าหน้าที่ของสรรพากรเขตพื้นที่ 7 ได้แจ้งให้ทราบว่า เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง สหกรณ์ฯ จะต้องรับผิดชอบคืนภาษีขายไม่ครบถ้วน และจะต้องเสียภาษีย้อนหลังตั้งแต่เริ่มทำสัญญากับบริษัทไฟแนนซ์ รวมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม

สหกรณ์ฯ ขอเรียนชี้แจงถึงประเด็นความผิดข้างต้นว่า ในระหว่างสหกรณ์ฯ ทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทไฟแนนซ์ ช่วงแรกสหกรณ์ฯ ยังมีได้ทำสัญญาเช่าซื้อกับสมาชิกตามเหตุผลที่กล่าวมาในข้อ 2.2 ข้างต้น สหกรณ์ฯ เห็นว่า ตามสัญญาเช่าซื้อระหว่างสหกรณ์ฯ กับไฟแนนซ์ และในคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ทุกคันระบุว่า บริษัทไฟแนนซ์เป็นเจ้าของรถ ส่วนสหกรณ์ฯ เป็นเพียงผู้ครอบครองเท่านั้น การที่สหกรณ์ฯ จะถูกเสียภาษีย้อนหลังจึงไม่เป็นธรรม เพราะเมื่อสมาชิกมารับโอนรถ หรือสมาชิกเปลี่ยนสิทธิ สหกรณ์ฯ จะต้องออกใบเสร็จรับเงินพร้อมกับใบกำกับภาษี ถือเป็นการขายเท่ากับจำนวนที่ทำสัญญาเช่าซื้อซึ่งสหกรณ์ฯ จะต้องนำส่งภาษีขายให้กับกรมสรรพากรขณะที่โอนหรือเปลี่ยนสิทธินั้น ดังตัวอย่างนายพูนสิน ถิ่นว่อง สมาชิกเลขที่ 8764 นำรถยนต์หมายเลขทะเบียน 2ว-7085 เข้ามาร่วมกิจการกับสหกรณ์ฯ เปลี่ยนประเภทเป็นรถยนต์สาธารณะ (แท็กซี่) หมายเลขทะเบียน 7ท-1052 ต่อมา นายพูนสิน ถิ่นว่อง

ขอถอนรถยนต์คันดังกล่าวนำไปใช้เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล สหกรณ์ฯ ได้โอนคืนถือเป็นการขาย ได้ออกใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีที่แนบมาเป็นตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ว่ารถยนต์ทุกคนที่มีการโอนคืน หรือ การเปลี่ยนสิทธิ จะต้องออกใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีเพื่อนำส่งภาษีขายให้กับกรมสรรพากร ทุกคัน

ดังนั้น ทางสหกรณ์ฯ ขอเรียนปรึกษาหารือว่า ตามประเด็นความผิดที่เจ้าหน้าที่ของสรรพากรเขต พื้นที่ 7 แจ้งให้ทราบนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และตามเหตุผลข้อเท็จจริงนี้สหกรณ์ฯ ได้ชี้แจงมานั้น รับฟังได้หรือไม่ ให้ทางกรมสรรพากรพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวเพื่อจะได้เป็นแนวทางให้สหกรณ์ฯ ถือปฏิบัติต่อไป สหกรณ์ฯ พร้อมทั้งจะเสียภาษีให้กับกรมสรรพากร สหกรณ์ฯ มิได้มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี มูลค่าเพิ่มจำนวนนี้ ทางสหกรณ์ฯ ไม่มีความเข้าใจในเรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับการเข้าซื้อรถยนต์กับบริษัท ไฟแนนซ์ สำหรับภาษีขายในเรื่องอื่นๆ สหกรณ์ฯ ได้จัดส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับกรมสรรพากรทุกรายการ ถูกต้อง ถ้าสหกรณ์ฯ จะต้องเสียภาษีย้อนหลัง สหกรณ์ฯ กราบขอความกรุณาท่านอธิบดีกรมสรรพากร ได้โปรดกรุณาได้งดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มให้กับทางสหกรณ์ฯ ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **ชำนาญ อิงศรีสว่าง**

(นายชำนาญ อิงศรีสว่าง)

ประธานกรรมการสหกรณ์แท็กซี่กรุงเทพ จำกัด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง กองตรวจบัญชีที่ 4

ที่ ผตส.4/269

วันที่ 11 กันยายน 2538

เรื่อง ขอรื้อกรณีสหกรณ์ขอภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เรื่อง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งมีปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 จากการเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี พบว่าในระหว่างปี 2537 สหกรณ์ได้บันทึกบัญชีภาษีซื้อ รวมจำนวน 3,198,315.40 บาท แต่รายงานภาษีซื้อที่สหกรณ์ใช้ประกอบแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) แสดงยอดภาษีซื้อ จำนวน 7,225,940.28 บาท และสหกรณ์ได้บันทึกบัญชีภาษีขาย รวมจำนวน 3,409,438.02 บาท แต่รายงานภาษีขายที่สหกรณ์ใช้ประกอบแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) แสดงยอดภาษีขาย จำนวน 5,398,084.83 บาท ซึ่งเห็นได้ว่า ภาษีซื้อที่สหกรณ์ยื่นต่อกรมสรรพากร สูงกว่าที่สหกรณ์บันทึกบัญชี จำนวน 4,027,624.88 บาท และภาษีขายที่สหกรณ์ยื่นต่อกรมสรรพากร สูงกว่าที่สหกรณ์บันทึกบัญชี จำนวน 1,988,646.81 บาท ซึ่งผลแตกต่างนี้จากการตรวจสอบบัญชี พนักงานบัญชีสหกรณ์ได้ชี้แจงว่า สหกรณ์ได้นำใบกำกับภาษีซื้อ ซึ่งมีใช้เป็นรายจ่ายของสหกรณ์ แต่มีชื่อและที่อยู่ของสหกรณ์ มาขอเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้น และยอดภาษีขายตามแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) ทางสหกรณ์ก็รวบยอดที่มีได้มีใบกำกับภาษีขายของสหกรณ์รวมด้วยเช่นกัน

จากการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ในระหว่างปี 2537 สหกรณ์ได้รับเงินคืนจากกรมสรรพากร จำนวน 3,734,172.33 บาท และมีภาษีที่สหกรณ์นำส่งกรมสรรพากรจำนวน 836,259.47 บาท ซึ่งถ้าสหกรณ์ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มตามยอดที่บันทึกบัญชีแล้ว ในระหว่างปีสหกรณ์จะต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มต่อกรมสรรพากร จำนวน 211,122.62 บาท เนื่องจากภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ

จากการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ครั้งที่ 2/2538 วันที่ 28 กรกฎาคม 2538 ได้แจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบ และมติของคณะกรรมการรับทราบ และให้พนักงานบัญชีแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งจากการเข้าตรวจสอบต่อมา พนักงานบัญชีชี้แจงว่าไม่สามารถแก้ไขได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่ถูกต้องต่อไป และรายงานของผู้สอบบัญชี จะแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขได้หรือไม่ ถ้าได้ควรเขียนรายงานอย่างไรจึงจะถูกต้อง

(ลงชื่อ) สุรีย์ แสงสุชีลักษณ์

(นางสาวสุรีย์ แสงสุชีลักษณ์)

ผู้สอบบัญชี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 281-4185

ที่ กษ 0406/16058

วันที่ 25 ตุลาคม 2538

เรื่อง ตอบข้อหารือการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

เรียน นางวนิดา แสงแก้วเลิศ ผู้สอบบัญชี

ตามหนังสือที่ ผตส.2(5)/7 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2538 ขอรื้อหรือการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

1. การที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ออกตั๋วสัญญาใช้เงินแก่สมาชิกและบุคคลภายนอก โดยกำหนดระเบียบว่าด้วยการกู้ยืมเงินโดยวิธีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินขึ้นถือใช้นั้นสามารถกระทำได้ โดยจัดเป็นการกู้ยืมเงินในรูปแบบหนึ่ง และเป็นการดำเนินงานของสหกรณ์ตามมาตรา 21 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 อย่างไรก็ตาม ผู้สอบบัญชีควรให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีถึงเรื่องต่อไปนี้ด้วย ได้แก่

1.1 เนื่องจากการที่การออกตั๋วใช้เงินจัดเป็นการกู้เงินดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นควรพิจารณาด้วยว่าการออกตั๋วสัญญาใช้เงินรวมกับการกู้ยืมจากแหล่งอื่นแล้ว ยังคงอยู่ภายใต้วงเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

1.2 ในส่วนของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ควรพิจารณาและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบของหนี้สินที่เกิดจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินที่มีต่อสถานะการเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ ด้วย

2. การนำเงินไปลงทุนชั่วคราว

2.1 การที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด นำเงินไปลงทุนซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินในบริษัทเงินทุนต่างๆ นั้น เป็นการฝากหรือลงทุนที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มาตรา 33 ในกรณีนี้ ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งเป็นข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีแบบยาวในหัวข้อ “เรื่องอื่นๆ” ว่า ชุมชนสหกรณ์ฯ ได้ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 33 ในเรื่องดังกล่าว

2.2 จากการที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ ลงทุนซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินในบริษัทเงินทุนต่างๆ ตามข้อ 2.1 ทำให้ได้สิทธิประโยชน์ในการจองซื้อหุ้น โดยที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้มีมติให้ใช้สิทธิการจองหุ้นและซื้อขายหุ้นในนามของ “กองทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่” ซึ่งกำหนดขึ้นตามระเบียบของชุมนุมสหกรณ์ฯ ว่าด้วยทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ แล้วนำผลกำไรของขาดทุนจากการซื้อขายหุ้นเข้ากองทุนฯ นั้น การลงทุนดังกล่าวซึ่งเป็นลักษณะต่อเนื่องจากข้อ 2.1 ก็ย่อมเป็นการลงทุนที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มาตรา 33 เช่นเดียวกัน และที่สำคัญคือผลประโยชน์ที่เกิดจากการซื้อขายหุ้นนั้นยังคงต้องบันทึกเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของชุมนุมสหกรณ์ฯ ในทำนองเดียวกับการนำเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ ไปลงทุนด้านอื่น ทั้งนี้ เพราะปัจจุบันกองทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนของเงินจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่เป็นแหล่งเงินทุนเริ่มต้นของกองทุนนี้รวมอยู่ด้วย ซึ่งถือว่าการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีไปสะสมไว้ในทุนต่างๆ นั้นต้องใช้ให้เป็นประโยชน์โดยส่วนรวมต่อสมาชิกทั้งปวงที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ หากพนักงานของชุมนุมสหกรณ์ฯ ประสงค์จะให้มีการลงทุนส่งเสริมสวัสดิการเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพนักงานทั้งหลายเองโดยเหมาะสมแล้ว

ชุมนุมสหกรณ์ฯ ควรแก้ไขปรับปรุงข้อความในข้อบังคับและระเบียบฯ ใหม่เป็นทำนองเดียวกับเงินกองทุนสงเคราะห์พนักงานสหกรณ์ ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้แนวทางไว้ว่าเป็นกองทุนที่เกิดจากการอาศัยวงเงินตามยอดเงินสะสมของพนักงานเองนำไปใช้เพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน เช่น ให้พนักงานกู้ยืมซึ่งอาจเกิดดอกผลขึ้น จึงให้ถือดอกผลนั้นเป็นของกองทุนดังกล่าวได้

3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันโดยมีการนำรายได้และค่าใช้จ่ายตามโครงการฯ สมทบเข้าหรือจ่ายจากเงินกองทุนต่างๆ ของชุมนุมสหกรณ์ฯ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบบริหารกองทุนต่างๆ แล้วถือเงินกองทุนดังกล่าวเป็นเงินรับฝากของชุมนุมสหกรณ์ฯ และคิดดอกเบี้ยเงินฝากให้แก่เงินกองทุนเช่นเดียวกับบัญชีเงินรับฝากอื่นนั้นยังไม่ถูกต้องตามที่ควร โดยพิจารณาแยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

3.1 เงินกองทุนต่างๆ ดังกล่าวถือเป็นเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ เองทั้งสิ้นที่มีลักษณะเป็นบัญชีทุนระบุดุลประสงค์ ในกรณีที่มีการกันเงินสดบางส่วนแยกออกจากเงินสดปกติของชุมนุมสหกรณ์ฯ ในจำนวนที่เท่ากับเงินกองทุนนั้น การบันทึกบัญชีก็จะลดบัญชีเงินสดปกติและตั้ง “บัญชีเงินสดสำหรับเงินกองทุน.....” แสดงอยู่ในหมวดสินทรัพย์อื่น ซึ่งเงินสดที่แยกออกมาดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเปิดบัญชีเงินฝากกับชุมนุมสหกรณ์ฯ และคิดดอกเบี้ยให้ เพราะเงินนั้นคือเงินของชุมนุมสหกรณ์ฯ เองที่กันไว้สำหรับเงินกองทุน ดังนั้น ถ้อยคำสำนวนที่ระบุไว้ในระเบียบฯ กองทุนต่างๆ ว่าให้เปิดเป็นบัญชีเงินฝากกับชุมนุมสหกรณ์ฯ จึงเป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อน ซึ่งควรที่ผู้สอบบัญชีจะได้ชี้แจงให้ชุมนุมสหกรณ์ฯ ทราบและแก้ไขปรับปรุงข้อความในระเบียบฯ กองทุนต่างๆ ด้วย

3.2 เงินกองทุนต่างๆ ที่แสดงในงบการเงินหัวข้อ “เงินรับฝาก” (ซึ่งมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนดังที่กล่าวมาแล้วตามข้อ 3.1) ให้เปลี่ยนไปแสดงในหัวข้อ “หนี้สินอื่น” แทน โดยถือเป็นบัญชีทำนองเดียวกับทุนรับบริจาคที่ระบุดุลประสงค์ ทั้งนี้ เมื่อได้บันทึกการรับจ่ายของแต่ละโครงการกับบัญชีเงินสดสำหรับเงินกองทุนที่แยกไว้แต่ละกองทุนแล้ว ให้ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายของแต่ละกองทุนเข้าบัญชีเงินกองทุนที่อยู่ในหมวดหนี้สินอื่นเพื่อให้ยอดตามบัญชีเงินกองทุนมีจำนวนเงินเท่ากับบัญชีเงินสดสำหรับเงินกองทุนนั้นๆ พร้อมกันนี้ก็ให้แสดงรายละเอียดประกอบงบการเงินของแต่ละกองทุนว่ามียอดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากรายได้และค่าใช้จ่ายใดบ้าง

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานโดยเลือกใช้วิธีการตั้งกองทุนต่างๆ ดังที่ชุมนุมสหกรณ์ฯ ปฏิบัติอยู่นี้ ทำให้รายได้และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่มิได้ปรากฏในงบกำไรขาดทุนปกติของชุมนุมสหกรณ์ฯ ทั้ง ๆ ที่เป็นรายการเกี่ยวกับธุรกิจตามวัตถุประสงค์แห่งข้อบังคับของสหกรณ์ เช่น การให้การศึกษาอบรม การจัดประชุมสัมมนา การวิเทศสัมพันธ์ ฯลฯ ซึ่งเท่ากับว่ากองทุนต่าง ๆ ดังกล่าวได้แยกผลประโยชน์จากธุรกิจของชุมนุมสหกรณ์ฯ ส่วนหนึ่งออกจากงบกำไรขาดทุนไปเข้าบัญชีเงินกองทุนเป็นผลให้กำไรสุทธิในแต่ละปีของชุมนุมสหกรณ์ฯ ผิดข้อเท็จจริง ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงควรให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานการสอบบัญชีแบบยาว และหากเป็นไปได้ควรชี้แจงให้ชุมนุมสหกรณ์ฯ พิจารณาทบทวนการบริหารโดยวิธีการตั้งกองทุนต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแนะนำชุมนุมสหกรณ์ฯ ให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

(ลงชื่อ) **สมพงษ์ ปองเกษม**

(นายสมพงษ์ ปองเกษม)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายตรวจบัญชีสหกรณ์ส่วนกลาง กองตรวจบัญชีที่ 2

ที่ ผตส 2(5)7

วันที่ 11 พฤษภาคม 2538

เรื่อง ขอร้องการสอบบัญชีของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งให้ข้าพเจ้า นางวนิดา แสงทวีเลิศ เป็นผู้สอบบัญชีชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537 จากผลการตรวจสอบบัญชีพบข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ชสอ. ว่าได้ปฏิบัติเป็นไปตาม พ.ร.บ. สหกรณ์หรือไม่ และการบันทึกบัญชีบางรายการไม่สามารถให้ความเห็นได้ว่าเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปหรือไม่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชสอ. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่สมาชิกและบุคคลภายนอกโดย ชสอ. ได้กำหนดว่าด้วยการกู้ยืมเงินโดยวิธีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินถือใช้ เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายของสหกรณ์หรือไม่
2. ชสอ. นำเงินไปลงทุนชั่วคราวโดยซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินบริษัทเงินทุนต่าง ๆ ทำให้ได้สิทธิประโยชน์ในการจองซื้อหุ้น ซึ่งผู้จัดการได้ใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวเป็นของตนเอง ชสอ. จึงเลิกจ้างผู้จัดการ ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการมีมติกำหนดวิธีปฏิบัติในการจองซื้อหุ้นขึ้นโดยใช้เงินกองทุนสวัสดิการเจ้าหน้าที่ ผลกำไรหรือขาดทุนจากการซื้อขายเข้ากองทุนดังกล่าว โดยไม่ถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของ ชสอ. กรณีนี้ ชสอ. จะปฏิบัติได้หรือไม่
3. ชสอ. ได้กำหนดระเบียบในการบริหารเงินกองทุนต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อ ชสอ. จัดโครงการศึกษาอบรม จะนำรายได้และค่าใช้จ่ายเข้าเงินกองทุนดังกล่าว โดยถือกองทุนเหล่านี้เป็นเงินรับฝากของ ชสอ. และคิดดอกเบี้ยจ่ายให้เงินกองทุน ณ วันสิ้นปี ระเบียบดังกล่าวจะขัดกับกฎหมายหรือไม่ และการบันทึกรายได้-ค่าใช้จ่าย ตลอดจนการคิดดอกเบี้ยจ่ายให้เงินกองทุน ชสอ. จะปฏิบัติได้หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) **วนิดา แสงทวีเลิศ**

(นางวนิดา แสงทวีเลิศ)

ผู้สอบบัญชี

ที่ กค 0802 (ก)/2709

กรมสรรพากร

อาคาร 1 กระทรวงการคลัง ชั้น 7
ถนนพระรามที่ 6 กท. 10400

22 กรกฎาคม 2535

เรื่อง ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารของกลุ่มเกษตรกร

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือด่วนที่สุด ที่ กษ 0406/9288 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2535

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่ากรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้รับแจ้งจากกลุ่มเกษตรกรทำไร่บ่อทองว่าได้นำเงินฝากประจำกับธนาคารและถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย โดยเหตุที่กลุ่มเกษตรกรเป็นสถาบันที่ตั้งขึ้นจากการรวมตัวของเกษตรกร และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เช่นเดียวกับสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเพื่อเป็นพื้นฐานของการแปรสภาพเป็นสหกรณ์ในลำดับต่อไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงหารือว่า

1. กลุ่มเกษตรกรเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลรัษฎากร และจะต้องเสียภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารหรือไม่
2. หากกลุ่มเกษตรกรไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามข้อ 1. ถ้าได้ถูกธนาคารหักภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยเงินฝากไว้แล้ว กลุ่มเกษตรกรขอคืนเงินภาษีดังกล่าวได้หรือไม่ และมีวิธีปฏิบัติอย่างไร

กรมสรรพากรขอเรียนว่า

1. กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 ไม่เข้าลักษณะเป็น “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามความในมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรแต่อย่างใด
2. ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกรซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกธนาคารหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายสำหรับดอกเบี้ยเงินฝาก ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายมีสิทธิขอคืนเงินภาษีที่ถูกหักและนำส่งแล้วภายใน 3 ปี นับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นรายการนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย โดยใช้คำร้องขอคืนภาษีตามแบบ ค.10 ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่มีสิทธิขอคืนมีภูมิลำเนาตามความในมาตรา 27 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ปรีดี บุญยัง**

(นายปรีดี บุญยัง)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลังแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

กองกฎหมาย

โทร. 2739021 ต่อ 2706

ที่ กค 0802/04717

กรมสรรพากร
2 ถนนจักรพงษ์ กทม. 10200

10 มีนาคม 2535

เรื่อง ภาษีธุรกิจเฉพาะ กรณีสหกรณ์การเกษตรหรือสหกรณ์อื่นให้กู้ยืมเงิน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ กษ 1101/504 ลงวันที่ 21 มกราคม 2535

ตามหนังสือที่อ้างถึงหรือว่า สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงิน ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/3 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ส่วนสหกรณ์การเกษตรหรือสหกรณ์ประเภทอื่น ซึ่งมีได้เป็นสถาบันการเงิน แต่ให้สมาชิกกู้ยืมเงินด้วยจะได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะด้วยหรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า การยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิก หรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ตามมาตรา 91/3 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ดังกล่าวให้หมายความรวมถึง สหกรณ์ประเภทอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ซึ่งให้กู้ยืมแก่สมาชิก หรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ปรีดี บุญยัง**
(นายปรีดี บุญยัง)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลังแทน
อธิบดีกรมสรรพากร

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร. 2818951

ที่ กษ 1109/11277

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

26 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534

ด้วยได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534 ซึ่งในมาตรา 5 ได้กำหนดให้ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่ได้รับจากสหกรณ์ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เป็นต้นไป นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์ จึงขอส่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อแจ้งให้สหกรณ์ทราบ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อวยผล กนกวิจิตร**

(นายอวยผล กนกวิจิตร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825850

พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29)
พ.ศ. 2534

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2534
เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2534”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (ก) ของมาตรา 40 (4) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ย หุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายดังกล่าวหรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่าย ตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหน้าที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอนรวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความใน (ข) ของมาตรา 40 (4) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ข) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตรหรือตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหน้าที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้เฉพาะซึ่งตราความเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความใน (8) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(8) ดอกเบี้ยดังต่อไปนี้

(ก) ดอกเบี้ยสลากออมสิน หรือดอกเบี้ยเงินฝากออมสินของรัฐบาลเฉพาะประเภทฝากเพื่อเรียก

(ข) ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่ได้รับจากสหกรณ์

(ค) ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักรที่ต้องจ่ายคืน เมื่อทวงถามประเภทออมทรัพย์ เฉพาะกรณีที่มีผู้เงินได้ได้รับดอกเบี้ยดังกล่าวในจำนวนรวมกันทั้งสิ้นไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดปีภาษีนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

มาตรา 6 ให้ยกเลิก (21) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2517

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 48 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2532 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(3) ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (1) และ (2) ก็ได้สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (4) (ก) และ (ข) ดังต่อไปนี้

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารในราชอาณาจักร ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงินที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ดอกเบี้ยที่ได้จากสถาบันการเงิน ที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

(ข) ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก

(ค) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนพันธบัตร หุ้นกู้ หรือตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะที่ตราเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความใน (ก) และ (ข) ของมาตรา 50 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2532 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) และ (4) ให้คำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้ เว้นแต่

(ก) ในกรณีเงินได้พึงประเมินที่ระบุในมาตรา 48 (3) (ก) และ (ค) ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้

มาตรา 11 บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเฉพาะในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่ค้างอยู่ หรือที่พึงชำระก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุง
ประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมกับสภาพและเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ กค 0802/19478

กรมสรรพากร

2 ถนนจักรพงษ์ กท. 10200

12 กันยายน 2534

เรื่อง ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรรับซื้อยางแผ่น

เรียน

อ้างอิง หนังสือที่ นร 1005/5191 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2534

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. ภาพถ่ายคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 4/2528 ฯลฯ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528
 2. สำเนาคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 18/2530 ฯลฯ ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2530
 3. สำเนาคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 23/2531 ฯลฯ ลงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2531

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า สำนักนายกรัฐมนตรีได้รับรายงานจากผู้ตรวจราชการว่าในการไปตรวจติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในจังหวัดพัทลุง สหกรณ์การเกษตรพนมวังก จำกัด ได้เสนอปัญหาเกี่ยวกับการรับซื้อยางแผ่นว่า ไม่สามารถรับซื้อยางแผ่นจากสมาชิกได้ เพราะสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเห็นว่า ถ้าขายยางแผ่นให้กับสหกรณ์ก็จะถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป.23/2531 ฯลฯ ลงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 แต่ถ้าขายให้แก่กลุ่มเกษตรกร จะไม่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายแต่อย่างใด

สำนักนายกรัฐมนตรีเห็นว่า สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรต่างมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และมีสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเช่นเดียวกัน น่าจะได้รับการปฏิบัติเกี่ยวกับการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในทำนองเดียวกัน จึงขอให้กรมสรรพากรพิจารณาดำเนินการ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า

1. เดิม ก่อนวันที่ 1 กันยายน 2530 สหกรณ์ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อจ่ายเงินค่าซื้อพืชผลทางการเกษตรให้แก่ชาวไร่ไม่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย แต่ปรากฏว่า สหกรณ์การเกษตรได้กระทำตนเป็นพ่อค้าคนกลาง คือรับซื้อพืชผลทางการเกษตรจากชาวไร่แล้วนำไปขายต่อให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ผลิตหรือผู้ส่งออก ซึ่งการนำพืชผลทางการเกษตรไปขายให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าว สหกรณ์การเกษตรไม่ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย เพราะสหกรณ์การเกษตรมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายพิเศษไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรและเพื่อความเป็นธรรมในการเสียภาษีอากรอธิบดีกรมสรรพากรจึงได้มีคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 18/2530 ฯลฯ ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2530 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 4/2530 ฯลฯ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528 กำหนดให้ นิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายพิเศษ เช่น สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร ฯลฯ ซึ่งไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้

ให้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายเมื่อจ่ายเงินค่าซื้อพืชผลทางการเกษตรจากชาวไร่ ประกอบกับเพื่อเป็นการบรรเทาการเสียภาษีของผู้มีเงินได้ที่ไม่ต้องชำระภาษีเป็นเงินก้อนในคราวเดียวกันเมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ เนื่องจากผู้มีเงินได้ซึ่งถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายไว้ สามารถที่จะนำภาษีที่ถูกหักไว้ไปเป็นเครดิตในการคำนวณภาษีเมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการได้หรือกรณีที่ถูกหักภาษีไว้มากกว่าภาษีที่ต้องเสียภาษีหรือผู้มีเงินได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีก็สามารถขอคืนภาษีเงินได้ที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายไว้ได้อยู่แล้ว

2. ต่อมากรมสรรพากรเห็นว่า การรวมตัวเป็นกลุ่มเกษตรกรเป็นการรวมตัวของผู้มีอาชีพในทางเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เนื่องจากยังไม่อาจดำเนินการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่มาตรา 118 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวกำหนดไว้ได้ ประกอบกับการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรนั้นผู้เป็นสมาชิกของกลุ่มสละเวลาเข้ามาทำงานให้กับกลุ่มเกษตรกร โดยมีได้รับค่าตอบแทน การที่กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรมีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจึงอาจเป็นภาระแก่กลุ่มเกษตรกรได้อธิบดีกรมสรรพากรจึงได้มีคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 23/2531 ฯลฯ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2531 แก้ไขเพิ่มเติม โดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 4/2528 ฯลฯ ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2528 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ทป. 18/2530 ฯลฯ ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2530 กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไม่ต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย กรณีรับซื้อพืชผลทางการเกษตรอีกต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บัณฑิต บุญยะปานะ**
(นายบัณฑิต บุญยะปานะ)
อธิบดีกรมสรรพากร

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร. 2818951

ที่ กษ 1114/1149

สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร
กรมส่งเสริมสหกรณ์ (ชั้น 3) กทม. 10200

5 ตุลาคม 2533

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเรื่องภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ทุกสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1107/ว.12 ลงวันที่ 3 กันยายน 2533
2. สำเนาหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค 0802/3205 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2527

ด้วยชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ได้หารือกรมสรรพากรว่า สหกรณ์จะต้องชำระภาษีเงินได้อันเกิดจากเงินฝากหรือไม่ และกรมสรรพากรได้ตอบข้อหารือว่า สหกรณ์ไม่อยู่ในความหมายของคำนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรแต่ประการใด ดังนั้น หากสหกรณ์ใดชำระภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินฝากดังกล่าวไปก็สามารถขอคืนได้ โดยสหกรณ์นำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากรจากธนาคาร ไปติดต่อยื่นเรื่องราวขอคืนภาษีต่อเจ้าหน้าที่สรรพากร ดังปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วินไชย ตะเกาน้อย**
(นายวินไชย ตะเกาน้อย)
สหกรณ์กรุงเทพมหานคร

โทร. 2828728

ที่ กค 0802/54089

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ 6 กท. 10400

20 กันยายน 2533

เรื่อง การยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์
เรียน

อ้างถึง หนังสือของท่าน ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2533

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 213) พ.ศ. 2533 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2533 นั้น เจื่อนไขการยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากตามมาตรา 4 (1) และ (3) บัญญัติไว้แตกต่างกัน ทำให้เข้าใจว่าผู้ได้รับยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากตาม (1) ต้องไม่มีบัญชีเงินฝากประจำประเภทอื่นอีกเพียงประเภทเดียว ส่วนผู้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากตาม (3) ต้องไม่มีบัญชีเงินฝากประเภทอื่นทุกประเภทแม้แต่บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ หากเจื่อนไขการยกเว้นเป็นไปดังที่ขุมนุมาฯ เข้าใจย่อมก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฝากเงินกับสหกรณ์ซึ่งมีประเภทเงินฝากเช่นเดียวกับธนาคาร จึงขอความกรุณาได้ชี้แจงข้อปฏิบัติตามเจื่อนไขของมาตรา 4 (1) และ (3) อย่างชัดเจนด้วยและถ้าเจื่อนไขการปฏิบัติแตกต่างกันก็ขอได้โปรดแก้ไขมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันด้วย นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 213) พ.ศ. 2533 มีเจตนาธรรมมิให้ผู้ฝากเงินไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ คงได้รับสิทธิยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากดังกล่าวเช่นเดียวกับผู้ฝากเงินไว้กับธนาคารทุกประการ การตีความเกี่ยวกับเจื่อนไขการยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากตามมาตรา 4 (1) และ (3) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนั้น กรมสรรพากรตีความตามเจตนาธรรมของกฎหมาย จึงจะไม่มีปัญหาเหลื่อมล้ำกันแต่ประการใดกล่าวคือผู้ที่ได้รับยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝากตามมาตรา 4 (1) และ (3) ต่างต้องไม่มีเงินฝากประจำประเภทอื่นอีกเช่นเดียวกัน

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วีรพงษ์ รามางกูร**

(นายวีรพงษ์ รามางกูร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมสรรพากร

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร. 2818951

ที่ กษ 1107/ว.12

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

3 กันยายน 2533

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเรื่องภาษีดอกเบียจากเงินฝาก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค.0802/3205 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2527

ด้วยมีบางสหกรณ์ได้นำเงินไปฝากไว้กับธนาคาร เมื่อได้รับดอกเบียเงินฝากแล้ว ธนาคารแจ้งให้สหกรณ์ชำระภาษีเงินได้จากดอกเบียอันเกิดจากเงินฝาก โดยหัก ณ ที่จ่าย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ขอเรียนชักซ้อมเรื่องดังกล่าวว่า สหกรณ์นั้นไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรแต่ประการใด เพราะสหกรณ์ไม่อยู่ในความหมายของคำนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 หากสหกรณ์ใดชำระภาษีเงินได้จากดอกเบีย ที่เกิดจากเงินฝากดังกล่าวไป ก็สามารถขอคืนได้โดยสหกรณ์นำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร จากธนาคารไปติดต่อยื่นเรื่องราวขอคืนภาษีต่อเจ้าหน้าที่สรรพากร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมคิด เฉลิมวรรณ**

(นายสมคิด เฉลิมวรรณ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์การเกษตร

โทร. (02) 2825845

ที่ กค 0802/3205

กรมสรรพากร
2 ถนนจักรพงษ์ กท. 10200

27 กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง ตอบข้อหารือภาษีเงินได้กรณีดอกเบี้ยจากเงินฝาก

เรียน ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

อ้างถึง หนังสือของท่าน ลงวันที่ 24 มกราคม 2527

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนซึ่งจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ได้แจ้งมายังชุมนุมสหกรณ์ฯ ว่าในการที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนนำเงินไปฝากไว้กับธนาคาร เมื่อได้รับดอกเบี้ยเงินฝาก ธนาคารแจ้งว่า สหกรณ์ฯ จะต้องชำระภาษีเงินได้โดยการหัก ณ ที่จ่าย จึงขอทราบว่าสหกรณ์จะต้องชำระภาษีเงินได้อันเกิดจากเงินฝากหรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า สหกรณ์ฯ ไม่อยู่ในความหมายของคำนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรแต่ประการใด ภาษีที่ถูกหักไว้แล้ว ผู้จ่ายเงินได้ขอคืนได้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เหลื่อ สงวนพงษ์**

(นายเหลื่อ สงวนพงษ์)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร 2812951

ที่ กค 0802/14867

กรมสรรพากร

2 ถนนจักรพงษ์ กท. 10200

14 ตุลาคม 2531

เรื่อง ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กรณีจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากระหว่างสหกรณ์

เรียน สรรพากรจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือที่ สข 0006/1354 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2531

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้สำเนาหนังสือที่ สข 0006/1339 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2531 ไปให้กรมสรรพากรทราบ ซึ่งตามหนังสือดังกล่าวจังหวัดได้ตอบข้อหารือของประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา จำกัด เกี่ยวกับการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย จากดอกเบี้ยเงินฝากระหว่างสหกรณ์ว่า สหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ถือว่าไม่ใช่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามบทนิยามในมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร ฉะนั้น ถ้ากิจการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายดังกล่าว ย่อมไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และไม่อยู่ในข่ายต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา จำกัด จึงไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย จากดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมสรรพากรได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เจริญ ชฤติมานนท์**

(นายเจริญ ชฤติมานนท์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร. 2818951

ที่ มท 0407/71395

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม.10200

11 กันยายน 2528

เรื่อง การเสียภาษีป้ายของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/10846 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2528

ตามที่ได้หารือเกี่ยวกับการเสียภาษีป้ายของสหกรณ์ว่าเพื่อเป็นการช่วยเหลือและส่งเสริมสหกรณ์ให้มีฐานะมั่นคงขึ้น ตามแนวนโยบายการพัฒนาสหกรณ์ของรัฐบาล จึงขอให้ยกเว้นภาษีป้ายให้สหกรณ์รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมการปกครองขอเรียนว่า ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 ได้บัญญัติถึงป้ายของทางราชการหรือองค์การของรัฐที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้าย ดังนี้

1. มาตรา 8 (6) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ป้ายของทางราชการส่วนกลางราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน”

2. มาตรา 8 (7) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ”

ดังนั้น กรณีป้ายของสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานต่างหากจากรัฐบาลและมีได้เป็นองค์การของรัฐบาลที่นำรายได้ส่งรัฐ จึงไม่เป็นกรณีป้ายที่ได้รับการยกเว้นตามบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

อนึ่ง กรมการปกครองขอเรียนเพิ่มเติมว่า ค่าภาษีป้ายที่ได้รับนี้หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนำไปเป็นงบประมาณใช้จ่ายทำนุบำรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นให้สามารถจัดการบริหารชุมชนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของชุมชนนั้น ประกอบกับอัตราภาษีป้ายซึ่งกำหนดค่าภาษีไว้ต่ำมาก อาทิเช่น ป้ายภาษีไทยล้วน อัตราภาษี 1 บาท ต่อพื้นที่ป้ายห้าร้อยตารางเซนติเมตร และเมื่อคำนวณเนื้อที่ป้ายแล้วมีอัตราที่จะต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 20 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 20 บาท ดังนั้น หากป้ายของสหกรณ์ไม่มีขนาดใหญ่จนเกินไปแล้ว ก็จะไม่เสียค่าภาษีให้ท้องถิ่นในอัตราเพียงป้ายละ 20 บาท ซึ่งคงจะไม่มีผลกระทบและเพิ่มภาระทางการเงินของสหกรณ์มากนัก เพื่อจักได้นำภาษีที่จัดเก็บนั้นไปบำรุงท้องถิ่นตามเหตุผลดังกล่าวแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์กรุงนครปฐม จำกัด ทราบต่อไปด้วยจักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พิชิต ลักษณะสมพงศ์**

(นายพิชิต ลักษณะสมพงศ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองคลังส่วนท้องถิ่น

โทร. 227832 , 2225857

ที่ กค 0802/3205

กรมสรรพากร
2 ถนนจักรพงษ์ กทม.10200

27 กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง ตอบข้อหารือภาษีเงินได้กรณีดอกเบี้ยจากเงินฝาก

เรียน ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

อ้างถึง หนังสือของท่าน ลงวันที่ 24 มกราคม 2527

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนซึ่งจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ได้แจ้งมายังชุมนุมสหกรณ์ฯ ว่า ในการที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนนำเงินไปฝากไว้กับธนาคาร เมื่อได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารแจ้งว่าสหกรณ์ฯ จะต้องชำระภาษีเงินได้โดยการหัก ณ ที่จ่าย จึงขอทราบว่าสหกรณ์จะต้องชำระภาษีเงินได้อันเกิดจากเงินฝากหรือไม่ นั้น

กรมสรรพากรขอเรียนว่า สหกรณ์ฯ ไม่อยู่ในความหมายของคำนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2525 จึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรแต่ประการใด ภาษีที่ถูกหักไว้แล้วผู้จ่ายเงินได้ขอคืนได้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เหลื่อ สงวนพงษ์**

(นายเหลื่อ สงวนพงษ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพากร

กองกฎหมายและระเบียบ

โทร. 2818951

ที่ มท 0407/66074

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

2 สิงหาคม 2526

เรื่อง การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ กส 1101/5330 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2526

ตามที่ได้หารือเกี่ยวกับการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินของสหกรณ์นครเชียงใหม่เดินรถ จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ ว่า อาคารสำนักงานของสหกรณ์ทั้งสองแห่งใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานเพื่อให้บริการแก่สมาชิก มิได้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรมแต่อย่างใด จะมีวิธีการผ่อนปรนช่วยเหลือสหกรณ์ประการใดบ้าง รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมการปกครองขอเรียนว่า ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 มาตรา 10 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2475 มาตรา 3 บัญญัติว่า “โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา และซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ยื่นค่าหรือประกอบการอุตสาหกรรม ท่านให้ลดเว้นจากบัญญัติแห่งภาคนี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นไป” (งดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน) นั้น กรมอัยการได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับคำว่า “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” ไว้ว่า หมายความว่า อยู่อาศัย คือใช้เป็นที่พักนอนอย่างบุคคลธรรมดาจะพึงกระทำ ประกอบกับความมุ่งหมายของกฎหมายฉบับนี้ประสงค์จะยกเว้นให้สำหรับโรงเรือนที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลธรรมดาโดยทั่วไป ดังนั้น กรณีของสหกรณ์นครเชียงใหม่เดินรถ จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ จำกัด ซึ่งใช้อาคารสำนักงานเป็นสถานที่ประกอบกิจการของสหกรณ์ มิได้ใช้เป็นที่ยอยู่อาศัย คือ กินอยู่หลับนอนอย่างบุคคลธรรมดาจะพึงกระทำ จึงไม่เข้าข่ายได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามบทบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

อนึ่ง กรมการปกครองใคร่ขอเรียนเพิ่มเติมว่า การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินปัจจุบันเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นโดยตรง การประเมินภาษี การเร่งรัดติดตามการจัดเก็บภาษีตลอดจนการพิจารณาอุทธรณ์เป็นเรื่องของพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเฉพาะ กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่กำกับดูแลให้การจัดเก็บภาษีอากรต่าง ๆ เป็นไปตามกฎหมาย และสนับสนุนให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วัลลภ ชัยพิพัฒน์**

(นายวัลลภ ชัยพิพัฒน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองคลังส่วนท้องถิ่น

โทร. (02) 2227832, 2210151-8 ต่อ 66,67

ด่วนมาก

ที่ กค. 0804/13553

กรมสรรพากร

16 กรกฎาคม 2522

เรื่อง ขอความร่วมมือเกี่ยวกับการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 8)ฯ

ด้วยปรากฏว่ามีประชาชนจำนวนมาก ได้หารือไปยังกรมสรรพากรว่า ในกรณีที่ตนได้รับดอกเบี้ยเงินฝาก หรือดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากสหกรณ์ จะต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่ ซึ่งกรมสรรพากรได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เงินได้ประเภทดอกเบี้ยดังกล่าวไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้ที่ได้รับดอกเบี้ยเหล่านี้จึงต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ด้วย เพราะมีใช้เงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนที่สหกรณ์จ่ายให้แก่สมาชิก อันจะได้รับการยกเว้น และทุกครั้งที่สหกรณ์จ่ายดอกเบี้ยดังกล่าว สหกรณ์มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่ายตามอัตราภาษีเงินได้ ตามมาตรา 50 (2) แห่งประมวลรัษฎากร และต้องออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายในทันทีทุกครั้งที่มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ตามมาตรา 50 ทวิ (3) แห่งประมวลรัษฎากร

กรมสรรพากรจึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดแจ้งให้บรรดาสหกรณ์ทั้งหลายได้ทราบและถือปฏิบัติ ตามนัยดังกล่าวโดยเคร่งครัดด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **พนัส สิมะเสถียร**

(นายพนัส สิมะเสถียร)

อธิบดีกรมสรรพากร

กองนิติการ

โทร. 281-8951

**ประกาศ ระเบียบ และหนังสือเวียน
เกี่ยวกับ
ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน**

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

เพื่อให้เกิดผลดีต่อสหกรณ์ตามโครงการปรับปรุงระบบการตรวจสอบโดยให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ จึงเป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (3) มาตรา 16 (8) มาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 499/2553 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2553 เรื่อง มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ประกอบกับคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2553 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงออกประกาศหลักเกณฑ์การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ดังนี้

1. ให้ยกเลิกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554 เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

2. สหกรณ์ที่จะโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ต้องมีลักษณะข้อหนึ่งข้อใดตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 ผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในเกณฑ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดต่ำกว่าระดับดีลงมา

2.2 ไม่สามารถนำเสนองบการเงินเพื่อขออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ได้ ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

2.3 ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต้องบการเงินนอกเหนือจากแบบไม่มีเงื่อนไข

3. นายทะเบียนสหกรณ์จะแจ้งรายชื่อสหกรณ์ที่มีลักษณะตามข้อ 2 ให้สหกรณ์ทราบภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต้องบการเงินของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เตรียมดำเนินการงดการคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชนและขอให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ซึ่งต้องมีมติโดยที่ประชุมใหญ่

4. กรณีสหกรณ์มีเหตุผลไม่สามารถโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ให้จัดทำหนังสือถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 เพื่อให้ความเห็นในแต่ละกรณี

5. สหกรณ์ที่โอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชีแล้ว หากต่อมาสหกรณ์มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์การมอบหมายสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี สหกรณ์จะต้องสรรหาและจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **วิจิตร อากัปกรณ์**
(นายวิจิตร อากัปกรณ์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี กลุ่มกำกับสหกรณ์ โทร. 3308
ที่ กษ 0404/ว. 91 วันที่ 7 พฤศจิกายน 2555
เรื่อง แนวปฏิบัติในการให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับสหกรณ์ที่เตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี
เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว. 77 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2555 ได้กำหนดให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบสหกรณ์ที่มีรายชื่อเตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชีตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2555 เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการงดคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชนและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้สหกรณ์มีความพร้อมในการมอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนสอบบัญชีต่อไปได้ นั้น

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานกำกับดูแลสหกรณ์ที่มีรายชื่อเตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี จึงขอส่งแนวปฏิบัติในการให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับสหกรณ์ที่มีรายชื่อเตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชีตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์มาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

(ลงชื่อ) **นฤมล พนาวงค์**

(นางนฤมล พนาวงค์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

แนวปฏิบัติในการให้คำแนะนำปรึกษา สำหรับสหกรณ์ที่มีรายชื่อเตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานกำกับดูแลสหกรณ์ที่มีรายชื่อเตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการให้คำแนะนำปรึกษา แก่สหกรณ์ที่มีรายชื่อเตรียมโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ในการปรับปรุงการดำเนินงาน หรือการควบคุมภายในดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สหกรณ์ไม่อยู่ในลักษณะที่ต้องโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐ ตรวจสอบบัญชี ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554 เรื่อง หลักเกณฑ์ การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ดังนี้

1. สหกรณ์ที่ผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในต่ำกว่าระดับดี

1.1 ให้พิจารณารายงานผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน (RQ 2) และรายงาน จุดอ่อนของการควบคุมภายใน (RQ 2-3) ซึ่งเรียกจากระบบบริหารงานสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน (CAD_AUDIT_CA) ในระบบสารสนเทศ ผ่านระบบอินทราเน็ตของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์แต่ละจังหวัดสามารถเรียกดูได้โดยใช้สิทธิของหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้ที่หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มอบสิทธิให้ โดยพิจารณาระดับชั้นคุณภาพของแต่ละส่วน

1.2 ให้ผู้รับผิดชอบกำกับดูแลสหกรณ์ทำการประเมินคุณภาพของสหกรณ์ ในส่วนที่มีระดับ ชั้นคุณภาพ “พอใช้หรือต้องปรับปรุง” โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของสหกรณ์ในหนังสือคู่มือการปฏิบัติงาน สอบบัญชี เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน เปรียบเทียบกับรายงานผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน (RQ 2) ที่ผู้สอบบัญชีประเมินไว้ ถ้าผลการประเมิน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้นำรายงานจุดอ่อนจากการควบคุมภายใน (RQ 2-3) มาพิจารณาประกอบร่วม แต่หากมีการเปลี่ยนแปลงจนอยู่ในชั้นคุณภาพดีขึ้นไป ผู้กำกับดูแลอาจไม่ต้องให้คำแนะนำในเรื่องนั้นๆ ก็ได้

1.3 สำหรับผลการประเมินที่ยังอยู่ในชั้นคุณภาพพอใช้หรือต้องปรับปรุง ควรให้คำแนะนำ โดยนำจุดควบคุมภายในที่สหกรณ์ยังต้องปรับปรุงมาเป็นหัวข้อในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่คณะกรรมการ ดำเนินการหรือฝ่ายจัดการของสหกรณ์

1.4 กำหนดระยะเวลาในการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของสหกรณ์จากการให้คำแนะนำ ปรึกษาซึ่งควรเป็นก่อนการปิดบัญชีประจำปีของสหกรณ์ และแนะนำให้สหกรณ์ขอรายงานผลการประเมิน การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน (RQ 2) สำหรับปีบัญชีปัจจุบันจากผู้สอบบัญชีภาคเอกชนในวันที่มี การประชุมรับรองงบการเงินของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินการ

- กรณีที่ผลการประเมินคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับดีขึ้นไป ให้สหกรณ์ ทำหนังสือถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดและสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 เพื่อพิจารณายกเลิกการโอนกลับ และเข้าสู่กระบวนการสรรหาและคัดเลือก ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนในที่ประชุมใหญ่สำหรับปีบัญชีต่อไปได้

- กรณีที่ผลการประเมินคุณภาพการควบคุมภายในยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับดี ผู้กำกับดูแลแจ้งให้สหกรณ์งดการคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชน และเข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปี เพื่อชี้แจงหากมีผู้สอบถามในที่ประชุมใหญ่

1.5 ประสานงานกับสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีในการดำเนินการมอบหมายงานตามกระบวนการงานสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ต้องโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

2. สหกรณ์ที่ไม่สามารถนำเสนองบการเงินเพื่อขออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ได้ ภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี ให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาสาเหตุที่สหกรณ์ไม่สามารถนำเสนองบการเงินตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดได้ และให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการดำเนินการหรือฝ่ายจัดการดำเนินการแก้ไขในแต่ละกรณี

2.1 ดำเนินการติดตามผลการแก้ไขตามคำแนะนำที่ให้ไว้

2.2 เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมรับรองงบการเงินของสหกรณ์

2.3 พิจารณาวັນที่สหกรณ์กำหนดเป็นวันประชุมใหญ่ และมีวาระการนำเสนองบการเงินเพื่อขออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่อยู่ใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

- กรณีที่สหกรณ์สามารถนำเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่ได้ภายใน 150 วัน ให้สหกรณ์ทำหนังสือถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ 1-10 เพื่อพิจารณายกเลิกการโอนกลับและเข้าสู่กระบวนการสรรหาและคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชนในที่ประชุมใหญ่สำหรับปีบัญชีต่อไปได้

- กรณีที่สหกรณ์ไม่สามารถนำเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่ได้ภายใน 150 วัน ผู้กำกับดูแลแจ้งให้สหกรณ์งดการคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชน และเข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีเพื่อชี้แจง หากมีผู้สอบถามในที่ประชุมใหญ่

2.4 ประสานงานกับสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีในการดำเนินการมอบหมายงานตามกระบวนการงานสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ต้องโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

3. สหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินนอกเหนือจากแบบไม่มีเงื่อนไข ให้ผู้กำกับดูแลพิจารณาจากรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานผลการสอบบัญชี เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาในการแก้ไขต่อคณะกรรมการดำเนินการหรือฝ่ายจัดการ

3.1 ดำเนินการติดตามผลการแก้ไขตามคำแนะนำที่ให้ไว้

3.2 เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมรับรองงบการเงินของสหกรณ์

3.3 พิจารณาผลการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีปัจจุบันในรายงานของผู้สอบบัญชี

- กรณีที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบไม่มีเงื่อนไข ให้สหกรณ์ทำหนังสือถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ 1-10 เพื่อพิจารณายกเลิกการโอนกลับ และเข้าสู่กระบวนการสรรหาและคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชนในที่ประชุมใหญ่สำหรับปีบัญชีต่อไปได้

- กรณีที่ผู้สอบบัญชียังคงแสดงความเห็นต่องบการเงินนอกเหนือจากแบบไม่มีเงื่อนไข ผู้กำกับดูแลแจ้งให้สหกรณ์งดการคัดเลือกผู้สอบบัญชีภาคเอกชน และเข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีเพื่อชี้แจงหากมีผู้สอบถามในที่ประชุมใหญ่

3.4 ประสานงานกับสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีในการดำเนินการมอบหมายงานตามกระบวนการงานสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่ต้องโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

ตัวอย่างหนังสือขอยกเลิกการโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

ที่..... สหกรณ์.....
ที่อยู่.....
วันที่.....

เรื่อง การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/..... ลงวันที่.....

เรื่อง การโอนกลับสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี นั้น เนื่องจากสำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่...
(ปีที่ปิดบัญชีล่าสุด)...สหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะจาก ①
โดย ② ซึ่งมีผลให้
สหกรณ์.....จำกัด ไม่อยู่ในลักษณะที่ต้องโอนกลับให้ผู้สอบบัญชี
ภาครัฐตรวจสอบบัญชี ดังนั้น จึงขอให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณายกเลิกการโอนกลับสหกรณ์ให้
ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินการสรรหาและคัดเลือกผู้สอบบัญชี
ภาคเอกชนสำหรับการสอบบัญชีปีต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการสหกรณ์

โทร.....

- หมายเหตุ ① ระบุสาเหตุตามหนังสือของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เช่น ชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
อยู่ในระดับพอใช้/ต้องปรับปรุง หรือ ไม่สามารถนำเสนองบการเงินเพื่อขออนุมัติต่อ
ที่ประชุมใหญ่ภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี หรือ ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็น
ต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไข/ไม่ถูกต้อง/ไม่แสดงความเห็น สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด
วันที่.....(ปีก่อน).....
- ② ระบุเหตุผล เช่น ชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับดี/ดีมาก หรือ สามารถนำเสนอ
งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....(ปีบัญชีล่าสุด).....เพื่อขออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่ได้ใน
วันที่.....หรือ ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่
.....(ปีบัญชีล่าสุด).....แบบไม่มีเงื่อนไข

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์

เรื่อง หลักเกณฑ์การมอบหมายสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี

เพื่อให้เกิดผลดีต่อสหกรณ์ที่มีความพร้อมที่จะให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนทำการตรวจสอบบัญชี จึงเป็นการสมควรปรับปรุงให้หลักเกณฑ์การมอบหมายสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี ตามโครงการปรับปรุงระบบการตรวจสอบบัญชีโดยให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (3) มาตรา 16 (8) มาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 499/2553 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2553 เรื่อง มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ประกอบกับคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 137/2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2553 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงออกประกาศหลักเกณฑ์การมอบหมายสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี ดังนี้

1. ให้ยกเลิกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2554 เรื่อง หลักเกณฑ์การมอบหมายสหกรณ์ให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี
2. สหกรณ์นอกภาคเกษตร หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ
3. สหกรณ์ที่จะมอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี ต้องเป็นสหกรณ์นอกภาคเกษตรที่มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้
 - 3.1 มีทุนของสหกรณ์ ตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป
 - 3.2 ผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในสหกรณ์ตามเกณฑ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดอยู่ในระดับดีขึ้นไป
 - 3.3 จัดทางการเงินได้ ภายใน 30 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี
4. นายทะเบียนสหกรณ์จะจัดทำประกาศรายชื่อสหกรณ์ที่ถึงเกณฑ์มอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี และรายชื่อสหกรณ์ที่ต้องเตรียมความพร้อมในการมอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่อการเงินของสหกรณ์
5. สหกรณ์ที่คุณสมบัติถึงเกณฑ์มอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 หากมีความจำเป็นที่ไม่สามารถจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนได้ ให้จัดทำหนังสือถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อขอให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชีประจำปี โดยผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 เพื่อให้ความเห็นเบื้องต้น

6. สหกรณ์ที่ได้มอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชีไปแล้ว แต่มีทุนของสหกรณ์น้อยกว่า 50 ล้านบาท หากมีความประสงค์จะขอโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชี ให้จัดทำหนังสือถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยผ่านสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 เพื่อให้ความเห็นเบื้องต้น ทั้งนี้ สหกรณ์ที่ได้รับการโอนกลับให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐตรวจสอบบัญชีแล้ว หากต่อมาสหกรณ์มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 สหกรณ์จะต้องสรรหาและจัดจ้างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **วิจิตร อากัปกรณ์**

(นายวิจิตร อากัปกรณ์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การประสานความร่วมมือระหว่างผู้สอบบัญชีภาคเอกชน กับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2555

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชนสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้นและผลของการตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขเพื่อป้องกันข้อบกพร่องหรือลดข้อผิดพลาดทางการเงินการบัญชีที่อาจเกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ได้อย่างทันการณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) มาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบ ว่าด้วย การประสานความร่วมมือระหว่างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2555 ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การประสานความร่วมมือระหว่างผู้สอบบัญชีภาคเอกชนกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศนี้ เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน” หมายถึง ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ได้ขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชนไว้ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

“หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์” หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ในสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

“ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10” หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ในสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ซึ่งกำกับงานสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 5 ก่อนหรือระหว่างปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนร่วมมือประสานงานกับหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของสหกรณ์ที่ตรวจสอบบัญชีอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของสหกรณ์ในลักษณะบูรณาการร่วมกันอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์

ข้อ 6 กรณีมีประเด็นการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีสาระสำคัญให้ปรึกษาหารือกับหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และให้รายงานต่อผู้อำนวยการ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ที่กำกับดูแล

ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **จักรี สุจริตธรรม**

(นายจักรี สุจริตธรรม)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2544

เพื่อให้การเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นไปโดยเหมาะสมและสอดคล้องกับระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชี พ.ศ. 2542 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 69 มาตรา 80 มาตรา 105 และมาตรา 118 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2540

บรรดาระเบียบ คำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ให้ปฏิบัติดังนี้

4.1 กรณีเป็นข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เสนอรายชื่อข้าราชการที่เห็นสมควรแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์

4.2 กรณีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือเป็นผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณาเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ 5. ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาและตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **อุดร ขจรเวหาศน์**

(นายอุดร ขจรเวหาศน์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การต่ออายุและการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การต่ออายุ และการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ ข้อ 8 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การต่ออายุและการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ลงวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2549

ข้อ 2 คุณสมบัติของผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

2.1 เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นผล หรือเป็นผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ตามประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2.2 ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

2.3 ไม่เป็นผู้ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาว่าปฏิบัติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยพิจารณาถึงที่สุดให้เพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เว้นแต่ถูกถอนชื่อเกินกว่า 5 ปีนับแต่วันที่ถูกลบชื่อออกจากทะเบียน

2.4 ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

2.5 ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่อาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ หรือถูกลงโทษทางวินัยชั้นปลดออกหรือไล่ออก

2.6 ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไร้ความสามารถ

2.7 ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

2.8 ไม่ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ไม่เหมาะสม หรือทำให้ขาดความเป็นอิสระในหน้าที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

2.9 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

ข้อ 3 การขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

3.1 ผู้ประสงค์จะขึ้นทะเบียนต้องนำเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

3.1.1 คำขอขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
3.1.2 สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและสำเนาใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตกรณีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือสำเนาหนังสือรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรณีเป็นผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

3.1.3 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

3.1.4 สำเนาทะเบียนบ้าน

3.1.5 รูปถ่าย ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 1 รูป

3.2 การขึ้นทะเบียนปีแรกให้นับแต่วันที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รับขึ้นทะเบียนจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และให้มีอายุการขึ้นทะเบียนอีก 5 ปีปฏิทิน

ข้อ 4 การต่ออายุทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

4.1 การต่ออายุทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้มีระยะเวลาคราวละ 5 ปี

4.2 ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนต้องมีการพัฒนาความรู้ โดยเข้ารับการฝึกอบรม หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด หรือตามที่สภาวิชาชีพให้ความเห็นชอบ โดยต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งสามารถนำชั่วโมงการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่สภาวิชาชีพให้ความเห็นชอบมานับรวมได้ 6 ชั่วโมงต่อปี ทั้งนี้ จำนวนชั่วโมงรวมของการพัฒนาความรู้ต้องไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมง กรณีปีใดไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาให้มีการสะสมชั่วโมงได้ แต่ไม่เกิน 3 ปีก่อนวันยื่นต่ออายุทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน การนับปีที่มีการพัฒนาความรู้ให้นับตามปีการขึ้นทะเบียนหรือการต่ออายุทะเบียน

4.3 การยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องตามข้อ 4.2 กรณีเข้ารับการพัฒนาความรู้กับหน่วยงานอื่นให้ยื่นพร้อมกับการต่ออายุทะเบียน สำหรับการพัฒนาความรู้กับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่ต้องยื่นหลักฐาน

4.4 ผู้ประสงค์จะขอต่ออายุทะเบียนต้องนำเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายในกำหนดหกสิบวันก่อนวันที่หมดอายุทะเบียน

4.4.1 คำขอต่ออายุทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

4.4.2 เอกสารหลักฐานตามข้อ 3.1.2 ถึง 3.1.5 และตามข้อ 4.3

ข้อ 5 การเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

5.1 ตาย

5.2 ไม่ปฏิบัติตามเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภายใน 5 ปี นับตั้งแต่วันที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาคเอกชน และไม่ได้ยื่นคำขอต่ออายุทะเบียนพร้อมทั้งยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ตามข้อ 4.3

5.3 ถูกพิจารณาถึงที่สุดว่าปฏิบัติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ขั้นร้ายแรง

5.4 คณะกรรมการจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มีมติให้เพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ข้อ 6 ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่มิได้ปฏิบัติงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในระหว่างอายุทะเบียน จะได้สิทธิในการต่ออายุทะเบียนกรณีดังต่อไปนี้

6.1 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพสอบบัญชีและมีบทบาทในการพัฒนาการสอบบัญชีสหกรณ์ให้กับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยเป็นที่ปรึกษาในคณะกรรมการ หรือคณะทำงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือ

6.2 เป็นผู้ให้ความรู้ด้านการสอบบัญชีในหลักสูตรการอบรมของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง

ข้อ 7 กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้วินิจฉัยและถือว่าคำวินิจฉัยสั่งการของอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นที่สิ้นสุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน
การต่ออายุและการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

เพื่อให้บุคลากรด้านการสอบบัญชีสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมสอดคล้องกับระเบียบกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน การต่ออายุ และการเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์ ไว้ดังนี้

ข้อ 1 คุณสมบัติของผู้ที่จะขอขึ้นทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

- 1.1 มีวุฒิการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีทางด้านบัญชี
- 1.2 ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด
- 1.3 ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- 1.4 ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่อาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพหรือถูกลงโทษทางวินัยขั้นปลดออกหรือไล่ออก
- 1.5 ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไร้ความสามารถ
- 1.6 ไม่เป็นบุคคลลึกลับจลจลิต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- 1.7 ไม่ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ไม่เหมาะสม หรือทำให้ขาดความเป็นอิสระในการทำหน้าที่สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 2 การขึ้นทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

- 2.1 ผู้ประสงค์จะขึ้นทะเบียนต้องนำเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
 - 2.1.1 คำขอขึ้นทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์
 - 2.1.2 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
 - 2.1.3 สำเนาทะเบียนบ้าน
 - 2.1.4 รูปถ่าย ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 1 รูป
- 2.2 การขึ้นทะเบียนปีแรกให้นับจากวันที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รับขึ้นทะเบียนจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และให้มีอายุการขึ้นทะเบียนอีก 5 ปีปฏิทิน

ข้อ 3 การต่ออายุทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

3.1 การต่ออายุทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์ ให้มีระยะเวลาคราวละ 5 ปี

3.2 ผู้ประสงค์จะต่ออายุทะเบียนต้องนำเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ภายในกำหนดหกสิบวันก่อนวันที่หมดอายุทะเบียน

3.2.1 คำขอต่ออายุทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

3.2.2 เอกสารหลักฐานตามข้อ 2.1.2 ถึง 2.1.4

ข้อ 4 การเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียนหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

4.1 ตาย

4.2 ไม่ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ภายใน 5 ปี นับตั้งแต่วันที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขึ้นทะเบียนเป็นหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์

4.3 เปลี่ยนแปลงการขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

4.4 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พบว่ายินยอมให้ใช้ชื่อโดยไม่ได้เข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 5 ให้หัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์ที่ขึ้นทะเบียนในวันก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับยังคงสามารถปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าสายสอบบัญชีสหกรณ์ต่อไปได้จนกว่าจะถูกเพิกถอนตามประกาศนี้

ข้อ 6 กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้วินิจฉัยและถือว่าคำวินิจฉัยสั่งการของอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นที่สุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

**ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชน
เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2555**

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณา และวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 เพื่อประโยชน์ ต่อสหกรณ์และทางราชการ ตลอดจนเพื่อการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาคเอกชนให้เป็นไป ตามระเบียบ คำสั่งและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการให้ภาคเอกชนตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี สหกรณ์ พ.ศ. 2544 ข้อ 4.2 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาและ วิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในท้ายระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกความใน ข้อ 4.3 ของ ข้อ 4 แห่งระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 และให้ใช้ความต่อไปนี้ แทน

“4.3 ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ และที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ อาจคัดเลือกผู้สอบบัญชีไว้เป็นการสำรองด้วย”

ข้อ 4. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น 4.8 ของข้อ 4 แห่งระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

“4.8 กรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ และสหกรณ์ได้จัดทำหนังสือเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกนั้นให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ แต่ปรากฏว่าผู้สอบบัญชีภาคเอกชนดังกล่าวถูกกล่าวหาและอยู่ในระหว่างการพิจารณา การประพฤติผิดจรรยาบรรณ หรือหน่วยงานกำกับดูแลตรวจพบข้อเท็จจริงในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่นที่อาจเข้าข่ายเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 ข้อ 9 นายทะเบียนสหกรณ์อาจพิจารณาไม่แต่งตั้งผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

รายดังกล่าว และแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสำรองที่สหกรณ์ได้คัดเลือกไว้แทน อนึ่ง กรณีสหกรณ์ใดไม่ได้คัดเลือกผู้สอบบัญชีสำรองไว้ อนุโลมให้คัดเลือกผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายใหม่โดยที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ทราบในคราวประชุมใหญ่ครั้งต่อไป”

ประกาศ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **วิจิตร อากัปกรณ์**
(นายวิจิตร อากัปกรณ์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง คุณสมบัติของผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงคุณสมบัติของผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ให้สอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 46 อาศัยอำนาจตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ข้อ 6.3 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดประกาศไว้ดังนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกประกาศอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง คุณสมบัติของผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ลงวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2544

ข้อ 2. ผู้ชำนาญงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ หมายถึง ผู้ที่เคยเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ หรือเป็นผู้บริหารงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 7 หรือตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ ซึ่งมีเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี ไม่เป็นข้าราชการประจำและเป็นผู้ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เห็นว่าทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**
(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2544 ข้อ 4.2 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ข้อ 4. หลักเกณฑ์การพิจารณาเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีดังนี้

4.1 มีคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน และระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนยังไม่ขาดอายุ

4.2 ไม่อยู่ในสังกัดเดียวกับผู้ตรวจสอบกิจการ หรือนิติบุคคลที่รับงานตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นั้น

4.3 ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

4.4 รับงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันเดียวกันไม่เกิน 5 สหกรณ์

4.5 เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์เดียวกันไม่เกิน 3 ปีบัญชีติดต่อกัน

4.6 มีผู้ช่วยผู้สอบบัญชีซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

4.6.1 ไม่อยู่ในสังกัดเดียวกับผู้ตรวจสอบกิจการ หรือนิติบุคคลที่รับงานตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นั้น

4.6.2 ไม่เป็นผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่นใด

4.6.3 รายที่ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าสายสอบบัญชี รับผิดชอบปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันเดียวกัน ไม่เกิน 3 สหกรณ์

4.7 กรณีผู้สอบบัญชีภาคเอกชนไม่มีผู้ช่วยที่ปฏิบัติในฐานะหัวหน้าสายสอบบัญชีสามารถรับงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันเดียวกันได้ไม่เกิน 2 สหกรณ์

ข้อ 5 วิธีการเสนอชื่อผู้สอบบัญชีภาคเอกชนเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ให้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 สหกรณ์ต้องจัดทำหนังสือเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่มีมติคัดเลือก พร้อมเอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้

5.1.1 สำเนารายงานการประชุมใหญ่

5.1.2 สำเนาหนังสือเสนอบริการสอบบัญชี

5.1.3 สำเนาหนังสือยืนยันการรับงาน

5.1.4 สำเนาหนังสือรับรองของผู้สอบบัญชี

5.1.5 สำเนาหนังสือแจ้งรายชื่อผู้ช่วยผู้สอบบัญชี โดยผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงาน

ในฐานะหัวหน้าสายสอบบัญชีต้องลงลายมือชื่อยืนยันการปฏิบัติงานด้วย

5.2 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ต้องดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติบุคคลที่สหกรณ์เสนอชื่อ และเอกสารประกอบการพิจารณาให้ถูกต้อง ครบถ้วน จึงเสนอชื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภายใน 30 วัน เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์แล้วให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้สอบบัญชี ให้สหกรณ์ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว

กรณีที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลที่สหกรณ์เสนอชื่อมา ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 4 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะแจ้งให้สหกรณ์ทราบ เพื่อให้สหกรณ์พิจารณาเสนอชื่อบุคคลรายใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่วิสามัญ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 6 กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่ได้รับการแต่งตั้งตายหรือมีเหตุสุดวิสัย หรือภายหลังขาดคุณสมบัติตามข้อ 4.1 ไม่สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะแจ้งให้สหกรณ์ทราบ เพื่อให้สหกรณ์เสนอชื่อบุคคลรายใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ 7 กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่ได้รับการแต่งตั้งถูกพักการเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะแจ้งให้สหกรณ์ทราบ เพื่อให้สหกรณ์เสนอชื่อบุคคลรายใหม่ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และยื่นต่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ภายใน 45 วันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ และหากบุคคลที่สหกรณ์เสนอชื่อมาแทนนั้นไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 4 (เว้นข้อ 4.3) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะเสนอชื่อข้าราชการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์แทน

ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สิงห์ทอง ชินวรรังสี**

(นายสิงห์ทอง ชินวรรังสี)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ 0404/ว.50

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

14 พฤษภาคม 2555

เรื่องชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอบริการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

เรียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

อ้างถึงระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยข้อกำหนดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

ตามระเบียบที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ในหมวด 6 ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป ข้อ 19. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริง ไม่โอ้อวดหรือเปรียบเทียบกับคนอื่นหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น หรือองค์กรที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่นสังกัดอยู่ นั้น

เนื่องจากพบว่ามีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ ดังนั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงขอเรียนชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอบริการของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ โดยไม่ขัดต่อระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยข้อกำหนดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554 ที่กล่าวถึงข้างต้น ดังนี้

1. การเสนอบริการเกี่ยวกับผลงานของผู้สอบบัญชี หากเป็นผู้สอบบัญชีที่อยู่ภายใต้สำนักงานที่มีผู้สอบบัญชีหลายคนให้เสนอผลงานเฉพาะที่เป็นของผู้สอบบัญชีที่ถูกเสนอชื่อให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์เท่านั้น มิให้นำผลงานของผู้สอบบัญชีรายอื่นที่อยู่ในสำนักงานเดียวกันมารวมเป็นผลงานของผู้สอบบัญชีที่ถูกเสนอชื่อแก่สหกรณ์

2. การส่งรายชื่อผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องส่งรายชื่อผู้ช่วยผู้สอบบัญชีตามจำนวนที่สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีเสนอการให้บริการได้จริง หากเป็นสำนักงานสอบบัญชี ถ้าผู้สอบบัญชีส่งรายชื่อผู้ช่วยผู้สอบบัญชีทั้งสำนักงาน เนื่องจากยังไม่สามารถระบุชื่อผู้ช่วยผู้สอบบัญชีได้ในขณะเสนอบริการสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีระบุข้อความที่แสดงให้เห็นได้ชัดเจน เพื่อให้สหกรณ์เข้าใจได้อย่างถูกต้องว่าจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่จะเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์นั้น ๆ มีจำนวนทั้งสิ้นเท่าใด

อนึ่ง หากผู้สอบบัญชีภาคเอกชนท่านใดที่ได้รับหนังสือแจ้งข้อสังเกตเรื่องการเสนอบริการจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขอให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาทบทวนจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่จะเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีจริงอีกครั้งว่า ผู้สอบบัญชียังคงยืนยันหรือจะเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่แจ้งไว้ในหนังสือเสนอบริการสอบบัญชี ที่ได้ส่งให้แก่สหกรณ์ไว้แล้ว และแจ้งเป็นหนังสือให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และสหกรณ์ทราบด้วย

ทั้งนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือแจ้ง
ข้อสังเกตการเสนอบริการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคเอกชน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับสหกรณ์ด้วยแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **นฤมล พนาวงค์**

(นางนฤมล พนาวงค์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 3304 และ 0 2628 5013

โทรสาร 0 2628 5013 และ 0 2282 1019

ที่ กษ 0404/ว.89

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

23 กันยายน 2554

เรื่อง ขั้นตอนในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน

เรียน ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน

อ้างถึง หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/ว.50 ลงวันที่ 4 กันยายน 2551

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำในการปฏิบัติงานตามระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน (CAD_CA)

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พัฒนาระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน (CAD_CA) ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกข้อมูลในระบบงานตามหนังสือที่อ้างถึงนั้น เนื่องจากมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น จึงขอยกเลิกหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/ว.50 ลงวันที่ 4 กันยายน 2551

เพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสหกรณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชนสามารถนำไปใช้ให้เกิดผลดีในทางปฏิบัติ เนื่องจากได้มีการปรับปรุงฐานข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้จัดทำคำแนะนำในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ โดยลดขั้นตอนการส่งรายงานบางส่วนแต่ให้บันทึกข้อมูลในระบบแทน เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **นฤมล พนาวงค์**

(นางนฤมล พนาวงค์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มกำกับผู้สอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 3306

โทรสาร. 0 2282 5886

คำแนะนำในการปฏิบัติงานตามระบบงาน สำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน (CAD_CA)

ระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน (CAD_CA) เป็นระบบงานที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการปฏิบัติงานตั้งแต่รับทราบคำสั่งแต่งตั้งจนถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ซึ่งในระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน (CAD_CA) มีระบบสำหรับใช้งาน คือ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ระบบติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน ระบบเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ และระบบสารสนเทศทางการเงิน โดยมีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ ดังนี้

1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

เป็นระบบงานเพื่อให้ผู้สอบบัญชีรับทราบคำสั่งที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์แล้ว ก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะได้รับเอกสารการแต่งตั้ง

2. ระบบติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

เป็นระบบงานเพื่อให้ผู้สอบบัญชีประเมินผลตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ. 2553 โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดให้ผู้สอบบัญชีเข้าไปติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ณ ที่ทำการหรือสำนักงานของสหกรณ์ จำนวน 1 ครั้ง ภายในรอบระยะเวลาบัญชีของสหกรณ์

3. ระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน

เป็นระบบงานที่ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนงานสอบบัญชีและรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติ ดังนี้

3.1 แผนการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ (PB1) เป็นการกำหนดแผนการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ เมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีต้องกำหนดแผนปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (PB1) โดยการบันทึกแผนการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ (PB1) ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่ง

3.2 รายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) เป็นการรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ดังนี้

3.2.1 แผนการสอบบัญชีโดยรวม เมื่อผู้สอบบัญชีได้ประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีแล้วต้องนำผลจากการประเมินความเสี่ยงมาจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม และบันทึกวันที่จัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมในระบบงาน เมื่อยุติรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ใน (ช่อง) วันที่ส่งแผนการสอบบัญชีโดยรวม สำหรับเอกสารแผนการสอบบัญชีโดยรวมให้แนบส่งพร้อมกระดาษทำการ งบการเงิน และรายงานการสอบบัญชี ณ วันสิ้นปีเพียงชุดเดียว

3.2.2 แนวการสอบบัญชี หลังจากจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมแล้ว ผู้สอบบัญชีต้องจัดทำแนวการสอบบัญชีและบันทึกวันที่จัดทำในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ใน (ช่อง) วันที่ส่งแนวการสอบบัญชี สำหรับเอกสารแนวการสอบบัญชีให้แนบส่งพร้อมกระดาษทำการ งบการเงิน และรายงานการสอบบัญชี ณ วันสิ้นปีเพียงชุดเดียว

3.2.3 รายงานการสอบบัญชีระหว่างปี การสอบบัญชีระหว่างปีของผู้สอบบัญชีต้องจัดทำรายงานการสอบบัญชีตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด พร้อมบันทึกในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ในกิจกรรมการสอบบัญชีระหว่างปีใน (ช่อง) วันแรกที่เข้าตรวจสอบ และ (ช่อง) ส่งรายงานการสอบบัญชีระหว่างปี กรณีการตรวจสอบระหว่างปีมีข้อสังเกตหรือมีข้อบกพร่องด้านการเงินการบัญชีผู้สอบบัญชีต้องส่งรายงานการสอบบัญชีระหว่างปีให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 1 ชุด

3.2.4 รายงานการสอบบัญชีประจำปี

1. วันที่สหกรณ์พร้อม เมื่อผู้สอบบัญชีได้รับหนังสือจากสหกรณ์แจ้งความพร้อมในการขอรับบริการตรวจสอบบัญชีประจำปี ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกวันที่ที่สหกรณ์พร้อมในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 3 วัน นับแต่วันที่สหกรณ์พร้อม

2. วันแรกที่เข้าสอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีเข้าทำการตรวจสอบบัญชีประจำปีให้บันทึกวันที่ที่เป็นวันแรกที่เข้าตรวจสอบบัญชีในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 3 วัน นับตั้งแต่วันที่เข้าตรวจสอบเป็นวันแรก

3. วันที่แสดงความเห็นเมื่อผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบบัญชีเสร็จสิ้นและได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกวันที่ที่แสดงความเห็นต่องบการเงินในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 3 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินพร้อมทั้งบันทึกจำนวนวันที่ใช้ในการสอบบัญชีประจำปีด้วย

4. วันที่ส่งรายงานการสอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานการสอบบัญชี (รายงานแบบสั้น) และรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด และส่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์พร้อมกระดาษทำการให้ผู้สอบบัญชีบันทึกวันที่ที่แสดงความเห็นต่องบการเงินในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 3 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน พร้อมทั้งบันทึกจำนวนวันที่ใช้ในการสอบบัญชีประจำปีด้วยภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน พร้อมทั้งบันทึกวันที่การส่งรายงานสอบบัญชีใน (ช่อง) วันที่ส่งรายงาน

5. วันที่ประชุมใหญ่ เมื่อผู้สอบบัญชีได้เข้าร่วมประชุมใหญ่กับสหกรณ์แล้ว ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกวันที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ในระบบงาน เมนุรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน (RB1) ภายใน 3 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีได้เข้าร่วมประชุม

4. ระบบเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสหกรณ์

4.1 การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีได้กำหนดแผนการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ใน (PB1) แล้วผู้สอบบัญชีต้องทำการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีในระบบเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พร้อมทั้งพิมพ์รายงานผลการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม (RQ1) และ RQ1-3 เพื่อแนบส่งพร้อมกระดาษทำการด้วย

4.2 การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน หลังจากผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ ในระบบเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน พร้อมทั้งพิมพ์รายงานการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ (RQ2) แนบส่งพร้อมกระดาษทำการด้วย

5. ระบบสารสนเทศทางการเงิน หลังจากผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีบันทึกและส่งข้อมูลทางการเงิน (Input form) และการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ปีก่อน) ในระบบสารสนเทศทางการเงิน ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน

ทั้งนี้ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามระบบงานสำหรับผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชนนี้ ให้เริ่มตั้งแต่ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2554 เป็นต้นไป

ที่ กษ 0404/ว 99

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

7 ธันวาคม 2555

เรื่อง ลักษณะข้อบกพร่องที่ใช้พิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

เรียน ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เรื่อง ลักษณะข้อบกพร่องที่ใช้พิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ด้วยคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ได้ออกประกาศคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เรื่อง ลักษณะข้อบกพร่องที่ใช้พิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 โดยถือใช้บังคับตั้งแต่วันที่ออกประกาศเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **นฤมล พนาวงค์**

(นางนฤมล พนาวงค์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มกำกับผู้สอบบัญชี

โทร. 0 2628 5240 - 59 ต่อ 3304 - 3305

โทรสาร. 0 2282 1019

ประกาศคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เรื่อง ลักษณะข้อบกพร่องที่ใช้พิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

เพื่อให้การพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นไปอย่างโปร่งใส และเป็นธรรม อาศัยอำนาจตามระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และการอุทธรณ์ พ.ศ. 2554 ข้อ 5 คณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ จึงกำหนดลักษณะข้อบกพร่องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“ข้อบกพร่อง” หมายความว่า พฤติกรรมที่แสดงว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติ หรืองดเว้น ปฏิบัติใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2554

“ความมีสาระสำคัญ” หมายความว่า ระดับความมีสาระสำคัญเชิงปริมาณตามเกณฑ์ ระดับความมีสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชี เรื่อง การจัดทำแผนการสอบบัญชี โดยรวมและหรือความมีสาระสำคัญเชิงคุณภาพตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ

ข้อ 2 ลักษณะของข้อบกพร่องขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผลเสียหายที่เกิดขึ้น ผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

2.1 ข้อบกพร่องน้อย ได้แก่ ลักษณะข้อบกพร่องที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ไม่มีเจตนาในการกระทำความผิด และไม่ใช่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนอย่างมีสาระสำคัญ

2.2 ข้อบกพร่องปานกลาง ได้แก่ ลักษณะข้อบกพร่องที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ไม่มีเจตนาในการกระทำความผิด และไม่ใช่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนอย่างมีสาระสำคัญ

2.3 ข้อบกพร่องมาก ได้แก่ ลักษณะข้อบกพร่องที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำและในขณะเดียวกันผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประสงค์ต่อผล หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น หรือมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนอย่างมีสาระสำคัญ

2.4 ข้อบกพร่องร้ายแรง ได้แก่ ลักษณะข้อบกพร่องที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำและในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น หรือมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ซึ่งส่งผลให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องละสาธารณชนอย่างมีสาระสำคัญมาก

ข้อ 3 หากมีพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำข้อบกพร่องเดิม ภายในเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ถูกพิจารณาโทษตามลักษณะข้อบกพร่องลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ให้จัดระดับข้อบกพร่องเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งระดับ

ข้อ 4 การพิจารณาลักษณะข้อบกพร่องนอกเหนือจากที่ประกาศนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ 5 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้ออกประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **ประสพลิน แม้นทิม**

(นายประสพลิน แม้นทิม)

รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณ

ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ 0404/พ. 12

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

30 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง แนวปฏิบัติด้านการบัญชีและการสอบบัญชีสำหรับสหกรณ์ที่มอบหมายให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตรวจสอบบัญชี

เรียน ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ภาคเอกชน

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ 339/2555 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เรื่อง มอบอำนาจในการพิจารณาด้านการบัญชีและการสอบบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบัญชีและด้านการสอบบัญชีเป็นไปโดยคล่องตัว รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยให้อำนาจการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์การเกี่ยวกับด้านการบัญชีและการสอบบัญชี ดังนี้

1. ด้านการบัญชี ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1.1 การผ่อนผันการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี ค่าใช้จ่ายตัดจ่ายและอื่น ๆ กรณีที่สหกรณ์ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด และการผ่อนผันดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นสาระสำคัญต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ หากมีผลกระทบต่อความเป็นสาระสำคัญให้อำนาจการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หารือหรือขอความเห็นชอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1.2 ตอบข้อหารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีหรือการแสดงรายการในงบการเงิน กรณีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมีหนังสือเวียนให้ถือปฏิบัติแล้ว หากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่มีข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือยังไม่มีหนังสือเวียนให้ถือปฏิบัติ ให้อำนาจการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์หารือหรือขอความเห็นชอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2. ด้านการสอบบัญชี ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบกรณีผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแบบมีเงื่อนไข หากแสดงความเห็นต่องบการเงินว่าไม่ถูกต้องหรือรายงานว่าไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน ให้อำนาจการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ขอความเห็นชอบจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **นฤมล พนาวงค์**

(นางนฤมล พนาวงค์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มกำกับสหกรณ์

โทร. 0 2628 5777

โทรสาร. 0 2282 1019

การตรวจสอบกิจการ

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555 เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์เป็นไปโดยเหมาะสมและเป็นผลดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การกำหนดระเบียบเป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมและให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) และมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 นายทะเบียนสหกรณ์จึงวางระเบียบเพิ่มเติมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในท้ายระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความใน (6) ของข้อ 20 ของระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(6) ไม่พึงเรียกร้องหรือรับสิ่งของหรือทรัพย์สินมีค่าใด ๆ เกินควรจากสหกรณ์นอกเหนือจากค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นตามที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 22 ของระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 22 ความในข้อ 7 (2) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน 2556 เป็นต้นไป เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้รับเลือกตั้ง มิได้รับการอบรมและขึ้นทะเบียนให้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและให้สหกรณ์ดำเนินการให้มีผู้ตรวจสอบกิจการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเป็นผู้ตรวจสอบกิจการแทนโดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน”

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 23 ของระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 23 บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 8 (3) ในช่วงระยะเวลา 5 ปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าไม่เคยมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมาก่อน ภายใต้บังคับของระเบียบนี้”

ข้อ 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 25 และข้อ 26 ของระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555

“ข้อ 25 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการตามข้อ 7 (6) ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 เป็นต้นไป”

“ข้อ 26 ให้ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้ดำรงตำแหน่งหรือได้รับเลือกตั้งก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น”

ประกาศ ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **จักรี สุจริตธรรม**
(นายจักรี สุจริตธรรม)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

**ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์
พ.ศ. 2555**

เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

(1) ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2554

(2) หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว.28751 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2542 เรื่อง การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 4 บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 5 ในระเบียบนี้

“ผู้ตรวจสอบกิจการ” หมายความว่า สมาชิกของสหกรณ์หรือบุคคลภายนอก ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์

“อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์” หมายความว่า ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ข้อ 6 ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รักษาการตามระเบียบนี้ รวมทั้งตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด 1

คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 7 ผู้ตรวจสอบกิจการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นสมาชิกของสหกรณ์ หรือบุคคลภายนอก หรือนิติบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ หากเป็นสมาชิกของสหกรณ์ต้องไม่ผิดนัดชำระหนี้ใน 1 ปีบัญชีที่ผ่านมา
- (2) ผ่านการอบรมจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเคยเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีภาครัฐ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ
- (3) ไม่เป็นผู้สอบบัญชี หรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชี หรือบุคคลที่อยู่ในสังกัดนิติบุคคลที่รับงานสอบบัญชีของสหกรณ์นั้น
- (4) ไม่เป็นกรรมการของสหกรณ์นั้น
- (5) ไม่เป็นผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่น
- (6) พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีทางบัญชีของสหกรณ์

ข้อ 8 ผู้ตรวจสอบกิจการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดท้ายให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ
- (4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่
- (5) เคยถูกให้ออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ข้อ 9 ผู้ตรวจสอบกิจการ ควรประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ เช่น การเงิน การบัญชี กฎหมาย การบริหารจัดการ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

หมวด 2

การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 10 ขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์

ข้อ 11 จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์ ทั้งนี้ ในกรณีเป็นบุคคลธรรมดาให้มีจำนวนไม่เกิน 5 คน กรณีนิติบุคคลให้มีจำนวน 1 นิติบุคคล โดยให้คำนึงถึงขนาดและปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ด้วย

ข้อ 12 ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ กำหนดค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาแก่ผู้ตรวจสอบกิจการให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณงาน คุณภาพงาน และฐานะการเงินของสหกรณ์

หมวด 3

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 13 ให้ผู้ตรวจสอบกิจการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกิน 3 ปี ผู้ตรวจสอบกิจการที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้

ข้อ 14 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้ตรวจสอบกิจการจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก โดยแสดงเหตุผลเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการ หรือยื่นต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แล้วแต่กรณี
- (3) ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ลงมติถอดถอนผู้ตรวจสอบกิจการ ออกจากตำแหน่ง ทั้งคณะหรือรายบุคคล

หมวด 4

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 15 ผู้ตรวจสอบกิจการ มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ รวมทั้งตรวจสอบกิจการด้านต่างๆ ของสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ข้อ 16 ผู้ตรวจสอบกิจการ มีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรดังต่อไปนี้

- (1) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำเดือน ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการประชุมประจำเดือนในคราวถัดไป
- (2) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำปี ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
- (3) รายงานการตรวจสอบกรณีเร่งด่วน ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบกิจการ ตรวจพบว่า มีเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว

ทั้งนี้ การรายงานผลการตรวจสอบกิจการตาม (1) (2) และ (3) ให้จัดส่งสำเนารายงานผลการตรวจสอบกิจการต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พื้นที่ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด พื้นที่โดยเร็ว

ข้อ 17 ให้ผู้ตรวจสอบกิจการติดตามผลการดำเนินการแก้ไขของสหกรณ์ตามรายงานการตรวจสอบกิจการ และให้จัดส่งสำเนารายงานการแก้ไขของสหกรณ์ต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พื้นที่และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในพื้นที่ด้วย

ข้อ 18 ในรอบ 1 ปีทางบัญชีให้ผู้ตรวจสอบกิจการพบผู้สอบบัญชี ณ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พื้นที่อย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลทางบัญชี

ข้อ 19 ให้สหกรณ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบกิจการในการเข้าไปในสำนักงานของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบกิจการ
- (2) จัดเตรียมบุคคล เอกสาร หรือหลักฐานในการปฏิบัติงานให้ครบถ้วน และพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบกิจการตรวจสอบได้
- (3) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการ
- (4) พิจารณาปฏิบัติตามข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบกิจการ

หมวด 5

จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ 20 ผู้ตรวจสอบกิจการควรมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- (1) ความรับผิดชอบ
 - มีความตระหนักและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ
 - ต้องเข้าถึงข้อมูลทางการเงินการบัญชีและธุรกิจของสหกรณ์อย่างเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการให้มีประสิทธิภาพ
 - ให้ความสำคัญกับการเตือนภัยล่วงหน้าและรายการที่ผิดปกติ
 - ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับการบริหารจัดการสหกรณ์
- (2) ความซื่อตรง
 - มีความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม ปราศจากอคติส่วนตัว
 - ไม่ใช้โอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและผู้อื่น
- (3) ความเป็นกลาง
 - พึงละเว้นการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือกระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์
 - ใช้ดุลพินิจอย่างเป็นอิสระในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจ
- (4) ความรู้ ความสามารถ
 - รับงานที่ตนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน
 - พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของงานตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
- (5) การรักษาความลับ
 - ไม่เปิดเผยข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สหกรณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการ เว้นแต่ เพื่อประโยชน์ต่อสหกรณ์หรือต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมาย
- (6) ไม่พึงรับสิ่งของหรือทรัพย์สินมีค่าใดๆ เกินควรจากสหกรณ์ นอกเหนือจากค่าตอบแทนที่พึงได้รับจากการตรวจสอบกิจการ

ข้อ 21 กรณีผู้ตรวจสอบกิจการประพตติผิตจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา
ดำเนินการตามความจำเป็นแก่เหตุ

หมวด 6 บทเฉพาะกาล

ข้อ 22 ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้รับการเลือกตั้งก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ หากมีคุณสมบัติไม่เป็นไป
ตามข้อ 7 (2) แห่งระเบียบนี้ ต้องเข้ารับการอบรมตามข้อ 7 (2) ภายใน 1 ปีนับจากวันเลือกตั้งจึงจะถือว่าเป็น
เป็นผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 23 บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 8 (3) และ (4) ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้ถือว่าไม่เคย
มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมาก่อน ภายใต้บังคับของระเบียบนี้

ข้อ 24 แนวปฏิบัติ คำแนะนำ ที่ได้ประกาศใช้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นส่วนหนึ่ง
ของระเบียบนี้และยังคงบังคับใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **จักรี สุจริตธรรม**
(นายจักรี สุจริตธรรม)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2555

ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 บัญญัติว่า “ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่” ซึ่งเท่ากับกฎหมายให้ความสำคัญและกำหนดให้ทุกสหกรณ์มีการตรวจสอบกิจการ ดังนั้น การตรวจสอบกิจการจึงเป็นไปอย่างอิสระ เนื่องจากการตรวจสอบดำเนินการโดยผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ และให้รายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมใหญ่

1. ผู้ตรวจสอบกิจการ

มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นั้น ตามหลักสหกรณ์ สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งสมาชิกได้เลือกกรรมการเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารงานสหกรณ์ การตรวจสอบว่ากรรมการที่ได้รับการเลือกเข้ามานั้น ได้ทำหน้าที่ตามที่ควรเพียงใด ก็ควรทำโดยสมาชิกเช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ การเลือกผู้ตรวจสอบกิจการควรเลือกจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกหรือนิติบุคคลก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้การดำเนินการตรวจสอบกิจการมีประสิทธิภาพมากขึ้น สหกรณ์ควรเลือกบุคคลที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการเป็นลำดับแรก ในกรณีที่สหกรณ์เลือกนิติบุคคลเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ หนังสือตอบรับงานตรวจสอบกิจการของนิติบุคคลควรระบุชื่อผู้ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ไว้ให้ชัดเจนด้วย

ในการเลือกผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ คือ สหกรณ์ต่างๆ การที่สหกรณ์สมาชิกจะรับงานตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์ ในข้อบังคับของสหกรณ์ สมาชิกนั้น ต้องมีการกำหนดเรื่องการรับงานตรวจสอบกิจการไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และจะต้อง มอบหมายให้ผู้แทนของสหกรณ์ซึ่งเข้าร่วมประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์เป็นผู้รับงานตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์ด้วย หากไม่มีการมอบอำนาจดังกล่าว และผู้แทนของสหกรณ์ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้ทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการของชุมนุมสหกรณ์ให้ถือว่าเป็นการทำโดยส่วนตัวของผู้แทนนั้น ในฐานะบุคคลภายนอก

2. จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการ

หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ กษ 0216/ว.28751 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2542 นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการโดยให้ที่ประชุมใหญ่สามารถเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการได้ไม่เกิน 5 คน ในกรณีเป็นบุคคลธรรมดา และหากเป็นนิติบุคคลให้มีจำนวนไม่เกิน 1 นิติบุคคล ดังนั้น หากที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการเกินกว่า 1 คน ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเหล่านั้นเลือกประธานผู้ตรวจสอบกิจการขึ้น และควรมีผู้ที่มีความรู้ด้านบัญชีอย่างน้อย 1 คน แล้วแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่

ในคราวเดียวกันกับที่มีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการได้ทราบ ประธานผู้ตรวจสอบกิจการมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีการตรวจสอบกิจการและสรุปผลการตรวจสอบกิจการเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ด้วย

3. วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการจะมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่ที่ประชุมใหญ่กำหนด โดยกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ในข้อบังคับให้ชัดเจน

ผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการเลือกตั้งอีกได้

4. การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/15 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการและคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 517/2554 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554 สหกรณ์ควรกำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการ คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่ และกำหนดในข้อบังคับให้ชัดเจน ทั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินการจะออกระเบียบหรือประกาศเพื่อกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการเพิ่มเติมหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดในข้อบังคับไม่ได้

5. การสิ้นสุดสถานภาพของผู้ตรวจสอบกิจการ

สหกรณ์ควรกำหนดลักษณะการสิ้นสุดสถานภาพของผู้ตรวจสอบกิจการให้ชัดเจน โดยเฉพาะกรณีผู้ตรวจสอบกิจการขอลาออกจากการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างปี ให้อื่นใบลาออกต่อคณะกรรมการดำเนินการและให้ถือว่าผู้ตรวจสอบกิจการนั้นพ้นจากตำแหน่งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์นับตั้งแต่วันที่ยื่นใบลาออก

ในกรณีมีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

6. แนวทางปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการควรปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบกิจการ

6.1 ผู้ตรวจสอบกิจการควรสอบทานและประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ว่าเหมาะสมและเพียงพอสำหรับการดำเนินงานและการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประเมินความเสี่ยงพิจารณากำหนดขอบเขตและวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เหมาะสมรัดกุม

6.2 ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น การให้สินเชื่อ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร การรับฝากเงิน เป็นต้น

6.3 ตรวจสอบการดูแลรักษาสินทรัพย์และการใช้ทรัพยากรทุกประเภทของสหกรณ์ว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

6.4 ติดตามผลการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อประกอบการพิจารณาเสนอปรับปรุงแผนงาน นโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนจนประสิทธิภาพในการบริหารงาน

6.5 การรายงานการตรวจสอบกิจการ

6.5.1 ประเภทของรายงานการตรวจสอบกิจการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำเดือนหรือรายงานของเดือนที่เข้าทำการตรวจสอบ เป็นการสรุปผลการตรวจสอบกิจการประจำเดือนเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการกับทั้งให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ

(2) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำปี เป็นการสรุปผลการตรวจสอบโดยภาพรวมเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

(3) รายงานการตรวจสอบกิจการกรณีเร่งด่วน เมื่อปรากฏชัดเจนว่ามีเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญแก่สหกรณ์ สหกรณ์ปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อกำหนด ประกาศหรือคำแนะนำของทางราชการ รวมทั้งข้อบังคับระเบียบ มติที่ประชุมหรือคำสั่งของสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการควรรีบรายงานการตรวจสอบกิจการต่อคณะกรรมการดำเนินการและส่วนราชการที่มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ทราบโดยเร็ว

การรายงานส่วนราชการที่มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ให้ผู้ตรวจสอบกิจการจัดส่งสำเนารายงานต่อส่วนราชการ ดังนี้

ก. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- ส่งถึงสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตามพื้นที่จังหวัดที่สหกรณ์จดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์

ข. กรมส่งเสริมสหกรณ์

- ส่งถึงสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

6.5.2 แบบรายงานการตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการควรจัดทำรายงานการตรวจสอบกิจการตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

6.6 การเข้าร่วมประชุม

ผู้ตรวจสอบกิจการควรเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน และเข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับรายงานการตรวจสอบกิจการที่นำเสนอต่อที่ประชุมนั้นๆ

7. ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ

สหกรณ์ควรกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการในกรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติการตรวจสอบกิจการ เป็นผลให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย ซึ่งสหกรณ์มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายทั้งคดีแพ่ง และคดีอาญา

8. หน้าที่ของสหกรณ์ผู้รับการตรวจสอบกิจการ

8.1 อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบกิจการ

8.2 จัดทำบัญชีเอกสารหลักฐานทางการเงินและบัญชี ตลอดจนเอกสารหลักฐานอื่นๆ ให้เรียบร้อยและครบถ้วนพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบกิจการทำการตรวจสอบเมื่อใดก็ได้

8.3 ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการ

8.4 พิจารณาปฏิบัติตามข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบกิจการ

ที่ กษ 1115/15

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

29 เมษายน 2554

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 517/2554 เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ตามระเบียบฯ ที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดกรอบและแนวทางในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและจะเป็นผลดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยให้สมาชิกในที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณาเลือกตั้งและกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะรับเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ จึงได้ยกเลิกระเบียบฯ ที่อ้างถึง ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
2. แนวทางปฏิบัติสำหรับสหกรณ์ที่จะกำหนดจำนวน คุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่และกำหนดในข้อบังคับให้ชัดเจน ทั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินการจะออกระเบียบหรือประกาศเพื่อกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการเพิ่มเติมหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดในข้อบังคับไม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 517/2554
เรื่อง ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์เป็นไปโดยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) สมชาย ชาญณรงค์กุล
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 0404/2506

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

19 มีนาคม 2553

เรื่อง ตอบข้อหาหรือเรื่องจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ

เรียน นายณัฐกรรณ์ ศรีสุรักษ์ ประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์
ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเชียงใหม่ จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเชียงใหม่ จำกัด
ที่ สอ.ศธ.ชม. 95/2553 ลงวันที่ 27 มกราคม 2553

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านหาหรือเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการและ
จริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ ตามความละเอียดแจ้งแล้วนั้น
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

1. ผู้ตรวจสอบกิจการ มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนต่อคณะกรรมการ
ดำเนินการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไปและติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ดำเนินการเพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุง แผนงาน ข้อบังคับ ระเบียบ มติ ตลอดจนคำสั่งต่างๆ ของสหกรณ์
เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ 104 (5) และ (6)
ดังนั้น การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ในวาระเพื่อรายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นหน้าที่
ของผู้ตรวจสอบกิจการตามที่กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์

2. การที่ผู้ตรวจสอบกิจการชี้แจงหรือให้ความเห็นเชิงวิชาการ ซึ่งมีใช่เป็นการกระทำหรือเข้าไป
มีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสียความเที่ยงธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ
ต่อที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ จึงไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับคำแนะนำ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544 ข้อ 4.3

อนึ่ง สำหรับการเข้าร่วมประชุมและการตอบข้อซักถาม ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ
ต้องพิจารณาเรื่องอื่นๆ เป็นอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์และผู้ตรวจสอบกิจการที่จะ
พิจารณาเหตุผลความจำเป็นได้เอง เนื่องจากเป็นการบริหารกิจการภายในของสหกรณ์ด้วยความอิสระ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่มีอำนาจก้าวล่วง หรือชี้้นำการบริหารกิจการภายในของสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมพร พุฒวันเพ็ญ**

(นางสมพร พุฒวันเพ็ญ)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กลุ่มพัฒนาระบบการเงินและการบัญชี

โทร. 0 2628 5240-59 ต่อ 3305 และ 0 2628 5013

โทรสาร 0 2282 5886

27 มกราคม 2553

เรื่อง ทหารเรือเรื่องจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่

- อ้างอิง**
1. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2544
ประกาศ ณ วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2544
 2. คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ตามที่อ้างถึงกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้แนะนำให้ผู้ตรวจสอบกิจการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน ตามข้อ 5.6 แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับเรื่องจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ ข้อ 4.3 แล้ว ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การเข้าร่วมประชุมกับกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน นั้น ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเชียงใหม่ จำกัด พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การเข้าร่วมประชุมกับกรรมการดำเนินการประจำเดือน นั้น เข้าร่วมเฉพาะวาระชี้แจงประกอบรายงานการตรวจสอบกิจการเท่านั้น

2. ถ้าถึงวาระที่คณะกรรมการดำเนินการต้องพิจารณาเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ผู้ตรวจสอบไม่ควรเข้าร่วมประชุม ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่คณะกรรมการสอบถามความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบกิจการ ถ้ามีการชี้แจงหรือให้ความเห็นประกอบจะเป็นการชี้แนะ ถ้าความเห็นนั้นไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย เพราะห้วงการแสดงความเห็นให้เวลาอันสั้น ไม่มีเวลาพอจะตรวจสอบได้ถ้ากรรมการเห็นคล้อยตามลงมติไปในแนวทางที่ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอ จะเป็นการผูกพันทำให้การตรวจสอบกิจการไม่เป็นไปตามที่หลักการ ถ่วงดุล ตามหลักการตรวจสอบกิจการและกำหนดไว้ในเรื่องจริยธรรมของผู้ตรวจสอบกิจการ ข้อ 4.3 หลังจากเสนอรายงานการตรวจสอบกิจการ ไม่มีกรรมการท่านใดสอบถามแล้ว ผู้ตรวจสอบกิจการควรขออนุญาตออกนอกห้องประชุม ผู้ตรวจสอบกิจการพิจารณาประเด็นนี้ชอบตามจริยธรรม ข้อ 4.3 หรือไม่

จึงทหารเรือมาเพื่อโปรดพิจารณา เห็นประการใดได้โปรดแจ้งให้ทราบด้วย จะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ณัฐกรณ์ ศรีสุรักษ์**

(นายณัฐกรณ์ ศรีสุรักษ์)

ประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการ

สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเชียงใหม่ จำกัด

**การเลก
และการขำระบถยขง**

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก

เพื่อให้การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก เมื่อปรากฏว่าไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปี นับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ไม่ส่งสำเนาบัญชีต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน และการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่กลุ่มเกษตรกรนั้น หรือกลุ่มเกษตรกรไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลต่อไปได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก”
2. ให้ใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป
3. ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 ดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกรเท่าที่จำเป็นเพื่อระงับรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรในระหว่างที่ชำระบัญชีไม่เสร็จ
 - 3.2 ดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกรเท่าที่จำเป็นเพื่อประสานกิจการให้เสร็จไปด้วยดี
 - 3.3 เรียกประชุมใหญ่
 - 3.4 ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญาและประนีประนอมยอมความในเรื่องใดๆ ในนามของกลุ่มเกษตรกร
 - 3.5 จำหน่ายทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกร
 - 3.6 เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบมูลค่าของหุ้นทั้งหมด
 - 3.7 ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้กลุ่มเกษตรกรล้มละลายในกรณีที่เงินค่าหุ้น หรือเงินลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน
 - 3.8 ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น
4. อาศัยอำนาจและหน้าที่ของผู้ชำระบัญชีตามข้อ 3 ผู้ชำระบัญชีสามารถดำเนินการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่เลิกให้เสร็จเรียบร้อยไปได้ โดยปฏิบัติดังนี้

4.1 ผู้ชำระบัญชีติดต่อเพื่อรับทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ จากคณะกรรมการดำเนินการ หรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร

4.2 ประกาศว่ากลุ่มเกษตรกรได้เลิก และชำระบัญชีโดยเปิดเผยที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่กลุ่มเกษตรกรนั้นตั้งอยู่

4.3 ทำหนังสือแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทุกคนซึ่งมีปรากฏในสมุดบัญชี หรือเอกสารของกลุ่มเกษตรกร หรือปรากฏทางอื่น เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติ และให้เจ้าหนี้นั้นยื่นคำทวงหนี้ต่อผู้ชำระบัญชี

4.4 จัดทำบัญชีครุณีกกลุ่มเกษตรกรมีทรัพย์สิน หนี้สินและทุน ซึ่งผู้สอบบัญชีรับรองเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรเพื่ออนุมัติ หากไม่สามารถประชุมใหญ่ได้ ให้ผู้สอบบัญชีอนุมัติแล้วรายงานต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อทราบ

4.5 ค่าธรรมเนียม ค่าภาระติดพัน และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควรในการชำระบัญชียื่นให้ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหนี้รายอื่น

4.6 ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงินสำหรับจำนวนหนี้นั้นไว้ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีมีหนังสือแจ้งการที่ได้วางเงินไปยังเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า หากเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เจ้าหนี้นั้นยอมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้น และให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดจัดส่งรายได้ให้กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกัน หรือตามความเห็นชอบของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

4.7 เมื่อได้ดำเนินการชำระบัญชี จัดการจำหน่ายทรัพย์สิน เรียกหนี้จากลูกหนี้และชำระแก่เจ้าหนี้เสร็จ ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายเงินตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.7.1 จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว

4.7.2 จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว

4.7.3 จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกรในระหว่างปี ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ ให้ผู้ชำระบัญชีส่งมอบแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเก็บรักษาไว้ เพื่อโอนให้แก่กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกันตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือตามความเห็นชอบของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

4.8 จัดทำหนังสือตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานทางการเงินที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรจากคณะกรรมการดำเนินการ กลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้สอบบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการชำระบัญชีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

4.9 เมื่อได้ชำระบัญชีกิจการของกลุ่มเกษตรกรเสร็จแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีทำรายงานการชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าได้ดำเนินการชำระบัญชีและจัดการทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรไปอย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี และจำนวนทรัพย์สินที่จ่ายเสนอผู้สอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น เมื่อนายทะเบียน

กลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน ให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดแห่งการชำระบัญชี และให้ส่งสำเนาคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย

4.10 ส่งมอบบรรดาสมาชิกและผู้ชำระบัญชีและเอกสารทั้งหลายของกลุ่มเกษตรกรที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้น แก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อเก็บรักษาสมุดบัญชี และเอกสารเหล่านี้ไว้อีกสองปีนับแต่วันที่ถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรนั้นออกจากทะเบียน สมุดบัญชีและเอกสาร ให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

5. การฟ้องเรียกหนี้สินที่กลุ่มเกษตรกร สมาชิกหรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้ ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน

6. ข้อจำกัดของผู้ชำระบัญชีอย่างใดๆ ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

7. ระยะเวลาการชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชี เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันระยะเวลาจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ประกาศ ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

เปรียบเทียบขั้นตอนวิธีปฏิบัติในการชำระบัญชี

ขั้นตอนการชำระบัญชีกลุ่มฯ เล็กโดยสมัครใจ	ขั้นตอนการชำระบัญชีกลุ่มฯ ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก	ความแตกต่าง
1. รับมอบทรัพย์สินพร้อม สมุดบัญชีเอกสาร	1. เช่นเดียวกัน	
2. ประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ หรือโฆษณาทางอื่น	2. ประกาศเลิกและชำระบัญชี โดยเปิดเผย	ไม่ต้องประกาศโฆษณาทาง หนังสือพิมพ์ แต่ให้ประกาศ โฆษณาทางอื่นโดยเปิดเผย
3. ทำหนังสือแจ้งเจ้าหนี้และลูกหนี้	3. เช่นเดียวกัน	
4. จัดทำงบดุล ซึ่งผู้สอบบัญชี รับรองเสนอที่ประชุมใหญ่ อนุมัติแล้ว จึงเสนอนายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด	4. จัดทำงบดุลซึ่งผู้สอบบัญชี รับรองกรณีจัดทำงบดุลได้ หากไม่สามารถจัดทำงบดุลได้ ให้จัดทำหนังสือตรวจสอบ ข้อเท็จจริงทางการเงินหรือ เกี่ยวกับการดำเนินงาน ให้ผู้สอบบัญชีรับรอง	ลดขั้นตอน เพราะกลุ่มฯ ที่ นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกเป็น กลุ่มฯ ที่ไม่ดำเนินธุรกิจเป็น เวลานาน ไม่ส่งงบดุล เอกสาร หลักฐาน สัญญา สูญหาย ติดต่อก กรรมการไม่ได้ ไม่มีการประชุม สมาชิกไปประกอบอาชีพอื่น ผู้ชำระบัญชีจัดทำหนังสือ ตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นหลักฐาน และดำเนินการชำระบัญชีเท่าที่ จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชี เสร็จสิ้น
5. ดำเนินการชำระบัญชี	5. เช่นเดียวกัน	
6. ผู้ชำระบัญชีจัดทำรายงานย่อ ของบัญชีได้แก่ บัญชีรับ-จ่าย พร้อมทั้งรายละเอียดบัญชี เงินฝากธนาคาร บัญชีเงินกู้ บัญชีทุนเรือนหุ้น บัญชีเล็กกิจการ	6. เช่นเดียวกัน (ถ้ามี)	
7. ไม่กำหนดระยะเวลาการ ชำระบัญชีเสร็จสิ้น	7. กำหนดเวลาให้แล้วเสร็จ ภายใน 90 วัน	ถอนชื่อกลุ่มฯ ออกจากทะเบียน รวดเร็วขึ้น

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร. 0 2281 1490

ที่ กษ 0402/3201

วันที่ 18 ตุลาคม 2550

เรื่อง ตอบข้อหารือแนวทางการชำระบัญชี ในกรณีมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/10950 ลงวันที่ 20 กันยายน 2550 เรื่อง หารือแนวทางการชำระบัญชี ในกรณีมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน ว่าผู้ชำระบัญชีควรปฏิบัติอย่างไร หากจัดการทรัพย์สิน หนี้สินแล้ว ปรากฏว่ามีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินเป็นจำนวนน้อยกว่าสองล้านบาทหรือตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขอเรียนว่า เมื่อผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการชำระบัญชี จัดการทรัพย์สิน เรียกชำระเงินค่าหุ้นส่วนที่ยังไม่ครบมูลค่าจากสมาชิก และจัดการหนี้สินแล้วแต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สินโดยได้พยายามตกลงประนีประนอมกับเจ้าหนี้ทุกรายเพื่อขอชำระหนี้เพียงบางส่วนแล้ว เจ้าหนี้ไม่ยินยอม ผู้ชำระบัญชีสามารถใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 81 (7) ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้สหกรณ์ล้มละลายได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 88 ทั้งนี้ในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งให้สหกรณ์ล้มละลายนั้น ผู้ชำระบัญชีต้องจัดทำงบการเงิน (งบดุล) ณ วันก่อนวันยื่นคำร้องส่งแนบไปพร้อมกับคำร้องและหนังสือไม่ยินยอมลดหนี้/ไม่ยินยอมประนีประนอมหนี้ของเจ้าหนี้ด้วย เมื่อศาลรับคำร้องขอและมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้มีอำนาจเข้ามาดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของสหกรณ์แทนผู้ชำระบัญชีให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำรายงานการชำระบัญชีเสนอ นายทะเบียนสหกรณ์เพื่อแจ้งให้ทราบผลการชำระบัญชีด้วย โดยให้เพิ่มเติมหัวข้อ “การร้องขอให้ศาลสั่งให้สหกรณ์ล้มละลาย” ในข้อ 7 วิธีการดำเนินการชำระบัญชี ดังนี้

“7. วิธีดำเนินการชำระบัญชี ได้ทำการชำระบัญชีแล้ว คือ

- 7.1 การเรียกหนี้สินคืน ๓๑๓
- 7.2 การจ่ายทรัพย์สิน ๓๑๓
- 7.3 การชำระหนี้ ๓๑๓
- 7.4 การร้องขอให้ศาลสั่งให้สหกรณ์ล้มละลาย เมื่อพิจารณาจำนวนทรัพย์สินที่สหกรณ์

มีอยู่เทียบกับหนี้สินที่จะต้องชำระแล้ว ปรากฏว่ามีทรัพย์สินไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สินประกอบกับเจ้าหนี้ไม่ยอมประนีประนอม ข้าพเจ้าจึงใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 81 (7) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งให้สหกรณ์.....จำกัด ล้มละลายซึ่งศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วตามคำสั่งศาลที่.....ลงวันที่.....(เอกสารประกอบที่.....)

ข้าพเจ้าในฐานะผู้ชำระบัญชีได้ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อวันที่.....(เอกสารประกอบที่.....)”

อนึ่ง ผู้ชำระบัญชีเพิ่มเติมรายงานข้อ 7 เสนอนายทะเบียนสหกรณ์เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
เด็ดขาด เนื้อหาในรายงานข้ออื่นๆ ให้ปรับเปลี่ยนตามข้อเท็จจริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **ทรงพล พนาวงค์**
(นายทรงพล พนาวงค์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ โทร. 0 2282 5042

E-mail : cpd_cpo@cpd.go.th www.cpd.go.th

ที่ กษ 1108/10950

วันที่ 20 กันยายน 2550

เรื่อง ทารือแนวทางการชำระบัญชี ในกรณีมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยผู้ชำระบัญชี สหกรณ์กองทุนสวนยาง หมู่ 5 ตำบลวังห้ว จำกัด จังหวัดระยอง มีปัญหาในการชำระบัญชี ในกรณีที่มีผู้ชำระบัญชีดำเนินการจัดการทรัพย์สิน หนี้สิน แล้ว ปรากฏว่าสหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินและได้ขอประนอมหนี้กับเจ้าหนี้แล้ว (มีเจ้าหนี้เพียงรายเดียว คือ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางระยอง (กสจ.ระยอง)) เจ้าหนี้ปฏิเสธการประนอมหนี้ (เอกสารประกอบ 1) ผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการชำระบัญชีต่อ โดยการนำเงินสดทั้งหมด ที่ได้จากการจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่ หลังหักค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 83 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ชำระหนี้ พร้อมกับแจ้ง กสจ.ระยอง ว่าสหกรณ์ ไม่มีทรัพย์สินเหลือให้ชำระบัญชีอีก และจะดำเนินการถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนสหกรณ์ต่อไป หาก กสจ.ระยอง จะฟ้องร้องดำเนินคดีเรียกหนี้ส่วนที่ขาดคืนจากสหกรณ์ต้องฟ้องร้องดำเนินคดีภายในอายุความ 2 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน ตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้วทำการปิดบัญชีเจ้าหนี้ กสจ.ระยอง ส่วนที่เหลือเข้าบัญชีเลิกกิจการและจัดทำรายงานการชำระบัญชีพร้อมรายการย่อของบัญชีที่ชำระ ตามมาตรา 87 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เนื่องจากหนี้ส่วนที่เหลือ มีจำนวนไม่ถึง 2,000,000.- บาท ประกอบกับ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) แจ้งในหนังสือปฏิเสธการประนอมหนี้ ให้ กสจ.ระยอง ดำเนินการเสนอเรื่องให้ สกย. ดำเนินคดีกับสหกรณ์ภายในกำหนดอายุความ 2 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน ตามหนังสือ ที่ กษ 2031/2/234 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2549 (กสจ.ระยอง ได้สำเนาหนังสือฉบับดังกล่าวแจ้งให้ผู้ชำระบัญชีทราบด้วย) ซึ่งแสดงเจตนาว่า สกย. ไม่ขัดข้อง หากนายทะเบียนสหกรณ์ จะถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนในขณะที่ยังมีหนี้สินอยู่ต่อ สกย. และแสดงว่า สกย. ทราบถึงอายุความที่จะฟ้องร้องเรียกหนี้สินคืนหลังจากนายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน เสนอต่อผู้สอบบัญชี แต่ปรากฏว่าผู้สอบบัญชีไม่รับรองรายงานการชำระบัญชีพร้อมรายการย่อของบัญชีที่ชำระดังกล่าว โดยเห็นว่าผู้ชำระบัญชียังดำเนินการเกี่ยวกับชำระหนี้ยังไม่เสร็จสิ้น

เพื่อให้ผู้ชำระบัญชีสามารถปฏิบัติงานการชำระบัญชีเป็นไปโดย ถูกต้อง รวดเร็ว และในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงใคร่ขอหารือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้แก่ผู้ชำระบัญชีใน 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีที่จัดการทรัพย์สิน หนี้สิน แล้ว ปรากฏว่ามีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองล้าน (2,000,000.-) บาท
2. กรณีที่จัดการทรัพย์สิน หนี้สิน แล้ว ปรากฏว่ามีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน เป็นจำนวนน้อยกว่าสองล้าน (2,000,000.-) บาท

อนึ่งได้แนบสำเนาคำพิพากษา ฎีกาที่ 1172/2521 (เอกสารประกอบ 2) ซึ่งเป็นกรณีใกล้เคียงกับกรณีข้อหาหรือ มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะได้รวบรวมนำเสนอ นายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางในการชำระบัญชีต่อไป

(ลงชื่อ) **จิตรกร สามประดิษฐ์**
(นายจิตรกร สามประดิษฐ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร. 0 2281 1491

ที่ กษ 0402/ว 222

วันที่ 19 มิถุนายน 2550

เรื่อง การประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานสำหรับสหกรณ์ที่ชำระบัญชี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์/ผู้สอบบัญชี

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีการประสานความร่วมมือในเชิงนโยบายกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตั้งแต่ ปี 2541 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสำหรับสหกรณ์ที่ชำระบัญชี โดยให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดทำ คู่มือการชำระบัญชี การเป็นวิทยากรในการให้การศึกษอบรมแก่ผู้ชำระบัญชี การให้คำปรึกษาหารือ เกี่ยวกับปัญหาการชำระบัญชี และอื่นๆ อย่างไรก็ตามจากการประสานงานเป็นการภายในพบว่ายังมีปัญหา ในการให้ความร่วมมือในระดับพื้นที่ปฏิบัติงานอยู่บ้าง ซึ่งในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550 ได้มีการนำเสนอปัญหาในการปฏิบัติงานสำหรับสหกรณ์ที่ชำระบัญชี และแนวทางในการประสานความร่วมมือไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสำหรับสหกรณ์ที่ชำระบัญชีเป็นไป ในแนวทางเดียวกันและมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ จึงขอให้มีการช่วยเหลือและสนับสนุนงานชำระบัญชี ดังต่อไปนี้

1. ด้านเอกสารประกอบการชำระบัญชี ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีไม่สามารถหาเอกสารหลักฐานของ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีเพื่อเป็นรายการตั้งต้นในการดำเนินการชำระบัญชีได้ ซึ่งอาจเนื่องจาก สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวหยุดดำเนินกิจการเป็นเวลานาน เอกสารสูญหาย หรือไม่สามารถรับมอบ เอกสารจากผู้รับผิดชอบได้ หรือด้วยเหตุอื่นใด หากผู้ชำระบัญชีได้ขอความร่วมมือโดยขอข้อมูลจากการ สอบบัญชีครั้งสุดท้ายของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชานั้น ให้พิจารณาให้ความช่วยเหลือและ สนับสนุนให้ถ่ายสำเนาเอกสารโดยไม่จำเป็นต้องทำการคัดลอกด้วยตนเองให้สิ้นเปลืองเวลาแต่อย่างใด

2. ด้านการปฏิบัติงานของผู้ชำระบัญชี โดยที่งานชำระบัญชานั้น นอกเหนือจากการจัดการทรัพย์สิน หนี้สิน ทุน และการชำระสะสางกิจการต่างๆ ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีแล้ว ผู้ชำระบัญชีต้อง ทำหน้าที่จัดทำบัญชีและงบการเงิน ซึ่งได้แก่ งบการเงิน ณ วันรับมอบสินทรัพย์ บัญชีรับ-จ่าย รายการย่อ ของบัญชีที่ชำระ เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติทางบัญชี ผู้ชำระบัญชีอาจไม่สามารถจัดทำได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงขอให้พิจารณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโดยให้คำแนะนำแก่ผู้ชำระบัญชีตามสมควร

3. ด้านการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี

3.1 โดยที่งานชำระบัญชีเป็นงานที่กระทำสำหรับสหกรณ์ที่เลิก ต่างจากการสอบบัญชีสำหรับ สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจต่อเนื่อง ประกอบกับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีส่วนใหญ่มีเหตุปัจจัยหรือ ปัญหาต่างๆ หลากประการ ดังนั้นในบางสหกรณ์ผู้สอบบัญชีอาจไม่สามารถดำเนินการสอบบัญชีตาม มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปได้ จึงขอให้พิจารณาตามความเหมาะสมในแต่ละกรณีถึง ความเป็นไปได้ในเรื่องนี้ๆ และการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินการร่วมกันเพื่อให้งานชำระ บัญชีสามารถดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยไม่เพิ่มภาระงานทั้งผู้ชำระบัญชีและผู้สอบบัญชีสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชิตั้งกล่าว

ตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการสอบทานหนี้/เงินรับฝาก/ทุนเรือนหุ้น กับสมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มที่ชำระบัญชีในกรณีที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนั้นหยุดดำเนินกิจการเป็น เวลานาน ซึ่งตามข้อเท็จจริงหากจะตามหาคณะกรรมาธิการดำเนินการหรือผู้รับผิดชอบก็กระทำได้ยาก อยู่แล้ว ถ้าจัดให้มีการสอบทานหนี้/เงินรับฝาก/ทุนเรือนหุ้นกับสมาชิกก็จะเป็นการเพิ่มภาระงานและ อาจเป็นปัญหาให้การชำระบัญชีไม่สามารถกระทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วย เป็นต้น

3.2 ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีได้จัดทำงบการเงิน ณ วันรับมอบทรัพย์สิน หรือจัดทำรายการย่อ ของบัญชีที่ชำระ และได้เสนอให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบรับรอง ขอให้พิจารณาให้ความร่วมมือ โดยทำการ ตรวจสอบให้แล้วเสร็จโดยเร็ว กรณีมีข้อผิดพลาด/บกพร่องให้พิจารณาให้คำแนะนำตามสมควรแก่กรณี

ทั้งนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำคู่มือการชำระบัญชีตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่ชำระบัญชี เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนไว้แล้ว จึงขอให้แนะนำและปฏิบัติให้เป็นไปตามคู่มือดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **ทรงพล พนาวงศ์**
(นายทรงพล พนาวงศ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร. 2416

ที่ กษ 0402/ว.906 วันที่ 7 กันยายน 2549

เรื่อง แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้พิจารณาเลิกสหกรณ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ / ผู้สอบบัญชี

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดระบบงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ปี 2550 เพื่อให้ผู้สอบบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10 ถือปฏิบัติ นั้น

เพื่อให้ระบบงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ มีรูปแบบและขั้นตอนการเสนอเลิกสหกรณ์ที่ชัดเจน เป็นแนวเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดให้มีแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ให้พิจารณาเลิกสหกรณ์ ซึ่งแยกวิธีปฏิบัติเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

1. แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แบ่งออกได้ 5 กรณี คือ

- 1.1 กรณีสหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปี นับแต่วันจดทะเบียน (มาตรา 71 (1))
- 1.2 กรณีสหกรณ์หยุดดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินกิจการ (มาตรา 71 (1))
- 1.3 กรณีสหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปี ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน (มาตรา 71 (2))
- 1.4 กรณีสหกรณ์ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี (มาตรา 71 (3))
- 1.5 กรณีการดำเนินกิจการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม (มาตรา 71 (3))

ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำ “แบบบันทึกข้อเท็จจริง” รวมทั้งจัดทำรายงานเมื่อปรากฏจากการตรวจสอบว่าสหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกได้ ในแต่ละกรณีดังกล่าว ในข้อ 1.1-1.5 ข้างต้น โดยให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบทานข้อเท็จจริง และเสนอเรื่องให้นายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ หลังจากที่สหกรณ์ไม่สามารถฟื้นฟูได้แล้ว

2. แนวปฏิบัติในการรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบการเลิกสหกรณ์ด้วยผลของกฎหมาย ตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แบ่งออกได้ 5 กรณี คือ

- 2.1 กรณีสหกรณ์ต้องเลิกโดยมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ (มาตรา 70 (1))
- 2.2 กรณีสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10 คน (มาตรา 70 (2))
- 2.3 กรณีที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก (มาตรา 70 (3))
- 2.4 กรณีล้มละลาย (มาตรา 70 (4))
- 2.5 กรณีนายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิก ตามมาตรา 71

ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำ “แบบบันทึกข้อเท็จจริง” รวมทั้งจัดทำรายงานเมื่อปรากฏจากการตรวจสอบว่าสหกรณ์ต้องเลิกด้วยผลของกฎหมายตามแต่กรณี ดังกล่าวในข้อ 2.1-2.4 ข้างต้น โดยให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้สอบทานข้อเท็จจริง และเสนอเรื่องให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบการเลิกสหกรณ์ ยกเว้นกรณีตามข้อ 2.5 ไม่ต้องจัดทำรายงานเพราะเป็นการสั่งเลิกโดยนายทะเบียนสหกรณ์

พร้อมนี้ ได้แนบรูปแบบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้พิจารณาเลิกสหกรณ์ มาเพื่อถือปฏิบัติ ดังนี้

1. แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้พิจารณาเลิกสหกรณ์
2. แบบหนังสือเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ให้ใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์
3. แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์อาจถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก ตามมาตรา 71 รวม 5 แบบ

4. แบบหนังสือรายงานนายทะเบียนสหกรณ์ให้ทราบการเลิกสหกรณ์
5. แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์ต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 70 รวม 5 แบบ

สำหรับกลุ่มเกษตรกร ให้อนุโลมใช้แนวปฏิบัติดังกล่าวนี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้กำหนดรูปแบบและแนวปฏิบัติเฉพาะกลุ่มเกษตรกรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้พิจารณาเลิกสหกรณ์

เพื่อให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ และผู้สอบบัญชี มีแนวปฏิบัติในการเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์หรือประกาศเลิกสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 หรือ มาตรา 70 ตามลำดับ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดแนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อสั่งเลิกสหกรณ์หรือประกาศเลิกสหกรณ์ ดังนี้

1. สหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิก

1.1 เหตุผลที่สหกรณ์อาจถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ ดังนี้

“มาตรา 71 นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ได้เมื่อปรากฏว่า

(1) สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ยุติดำเนินการ หรือหยุดดำเนินการกิจการติดต่อกันเป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่ยุติดำเนินการ

(2) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนาบัญชีและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน

(3) สหกรณ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม”

1.2 แนวปฏิบัติในการเสนอเรื่องให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกสหกรณ์

ในการเสนอเรื่องต่อนายทะเบียนเพื่อให้ใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์มีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

1.2.1 ขั้นตอนตรวจสอบบัญชี ในกรณีที่ปรากฏแก่ผู้สอบบัญชีว่าสหกรณ์ที่ตรวจสอบมีเหตุที่อาจถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกตามมาตรา 71 (1) หรือ (2) หรือ (3) ให้ผู้สอบบัญชีรวบรวมข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุต่างๆ จากเอกสารของสหกรณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ เป็นต้น และจากการสังเกตการณ์ของผู้สอบบัญชี แล้วบันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นหลักฐานไว้ในแบบบันทึกข้อเท็จจริงตามแต่กรณี ดังนี้

(1) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันจดทะเบียน (ตามมาตรา 71 (1))

(2) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์หยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ยุติดำเนินการ (ตามมาตรา 71 (1))

(3) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์ไม่ส่งสำเนาบัญชีและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน (ตามมาตรา 71 (2))

(4) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดี (ตามมาตรา 71 (3))

(5) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีการดำเนินการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม (ตามมาตรา 71 (3))

1.2.2 ขั้นตอนจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและแจ้งเตือนสหกรณ์ที่อาจถูกสั่งเลิก

ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อเท็จจริงอันเป็นสาเหตุที่สหกรณ์อาจถูกนายทะเบียนสั่งเลิกตามมาตรา 71 จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ในแบบบันทึกข้อเท็จจริง ตามข้อ 1.2.1 (1) (2) (3) (4) หรือ (5) แล้วแต่กรณีมาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบ (รายงานแบบยาว) ให้ชัดเจนโดยมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีสหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปี นับแต่วันจดทะเบียน กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 1.2.1 (1)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบว่า สหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกนายทะเบียนสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (1) อย่างไรก็ตาม โดยเหตุที่กรมฯ มีแนวปฏิบัติที่จะฟื้นฟูสหกรณ์ที่มีปัญหา ดังนั้น ในกรณีดังกล่าวผู้สอบบัญชีควรเสนอแนะไว้ในรายงานผลการตรวจสอบให้สหกรณ์ดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับต่อไป และถ้าหากสหกรณ์ยังไม่ดำเนินกิจการตามข้อแนะนำของผู้สอบบัญชีจนถึงรอบปีทางบัญชีถัดไป เช่นนี้ ให้ผู้สอบบัญชีต่อไปเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์โดยเขียนข้อเท็จจริงไว้ในรายงานผลการตรวจสอบให้ชัดเจนด้วย

(2) กรณีสหกรณ์หยุดดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันหยุดดำเนินกิจการ กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริง ในข้อ 1.2.1 (2)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบว่า สหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกนายทะเบียนสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (1) และให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติในการเสนอแนะให้สหกรณ์ดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ หรือเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังแนวทางที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (1) ข้างต้น

(3) กรณีสหกรณ์ไม่ส่งสำเนาบัญชีและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 1.2.1 (3)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบว่าสหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกนายทะเบียนสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (2) และให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติในการเสนอแนะให้สหกรณ์จัดทำงบการเงิน เพื่อส่งสำเนาบัญชีและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ต่อไป หรือเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังแนวทางที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (1) ข้างต้น

(4) กรณีสหกรณ์ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 1.2.1 (4)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบว่าสหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกนายทะเบียนสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (3) และให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติในการเสนอแนะให้สหกรณ์ดำเนินกิจการให้เป็นผลดีตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ต่อไป หรือเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังแนวทางที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (1) ข้างต้น

(5) กรณีดำเนินกิจการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือประโยชน์ส่วนรวม กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 1.2.1 (5)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบว่า สหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกนายทะเบียนสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (3) และให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติในการเสนอแนะให้สหกรณ์หยุดดำเนินกิจการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม พร้อมทั้งแนะนำให้สหกรณ์

ดำเนินกิจการก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการสหกรณ์ สมาชิก หรือประโยชน์ส่วนรวมตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ต่อไป หรือเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังแนวทางที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (1) ข้างต้น อนึ่ง การเสนอสั่งเลิกสหกรณ์ด้วยเหตุนี้ ขอให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาข้อเท็จจริงของความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สหกรณ์หรือประโยชน์ส่วนรวมด้วยว่ามีความร้ายแรงมากน้อยเพียงใด ถ้าหากมีความร้ายแรงมากการเสนอสั่งเลิกอาจต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนตามสถานการณ์

1.2.3 ขั้นตอนเสนอแนะให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกสหกรณ์

เมื่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับทราบรายงานผลการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ซึ่งเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ 1.2.2 แล้ว ให้หัวหน้าสำนักงานฯ จัดทำหนังสือเสนอสั่งเลิกสหกรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด ซึ่งหนังสือนี้ให้แนบเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งเลิกสหกรณ์อย่างน้อย ดังนี้

(1) สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ สำหรับปีทางบัญชีที่ผู้สอบบัญชีเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์

(2) สำเนารายงานผลการตรวจสอบบัญชี สำหรับปีทางบัญชีที่ผู้สอบบัญชีเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์

(3) สำเนางบการเงินของสหกรณ์ สำหรับปีทางบัญชีที่ผู้สอบบัญชีเสนอแนะให้มีการสั่งเลิกสหกรณ์ หรือสำเนางบการเงินของสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นครั้งสุดท้าย

(4) สำเนาหนังสือของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ แจ้งผลการตรวจสอบบัญชีประจำปี ถึงประธานกรรมการสหกรณ์ สำหรับปีทางบัญชีปีก่อนที่แจ้งเตือนว่าสหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกสั่งเลิก

(5) เอกสารข้อเท็จจริงที่เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นปรากฏว่าสหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่อาจถูกสั่งเลิก เช่น

- เอกสารการบันทึกถ้อยคำ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือสมาชิกสหกรณ์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- เอกสารแสดงการลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- เอกสารแสดงการลงมติที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์
- ภาพถ่ายอาคารสำนักงานของสหกรณ์ซึ่งปิดทำการถาวร

ฯลฯ

2. สหกรณ์ที่ต้องเลิกด้วยผลของกฎหมาย

2.1 เหตุผลที่สหกรณ์ต้องเลิกตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้สหกรณ์ต้องเลิก ดังนี้

“มาตรา 70 สหกรณ์ย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (2) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกลดลงน้อยกว่าสิบคน
- (3) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (4) ล้มละลาย
- (5) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิก ตามมาตรา 71”

2.2 แนวปฏิบัติในการรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบการเลิกสหกรณ์ด้วยผลของกฎหมาย

การรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบว่าสหกรณ์ต้องเลิกตามกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศเลิกสหกรณ์ ในกรณีที่สหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา 70 (1) (2) (3) หรือ (4) ไม่แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 70 วรรคสอง ซึ่งมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

2.2.1 ขั้นตอนตรวจสอบบัญชี ในกรณีที่ปรากฏแก่ผู้สอบบัญชีว่าสหกรณ์ที่ตรวจสอบต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 (1) (2) (3) หรือ (4) แล้วแต่กรณี และสหกรณ์ที่เลิกไม่แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เลิก ให้ผู้สอบบัญชีรวบรวมข้อเท็จจริงโดยใช้แบบบันทึกข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

- (1) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์ต้องเลิกโดยมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ (ตามมาตรา 70 (1))
- (2) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10 คน (ตามมาตรา 70 (2))
- (3) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก (ตามมาตรา 70 (3))
- (4) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีสหกรณ์ล้มละลาย (ตามมาตรา 70 (4))
- (5) แบบบันทึกข้อเท็จจริง กรณีนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกตามมาตรา 71 (มาตรา 70 (5))

2.2.2 ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและแจ้งการเลิกสหกรณ์

ให้ผู้สอบบัญชีนำข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุให้สหกรณ์ต้องเลิก ตามมาตรา 70 จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ในแบบบันทึกข้อเท็จจริง ตามข้อ 2.2.1 (1) (2) (3) หรือ (4) แล้วแต่กรณี มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบ (รายงานแบบยาว) ให้ชัดเจน โดยมีวิธีปฏิบัติดังนี้

(1) กรณีสหกรณ์ต้องเลิกเพราะมีเหตุที่กำหนดในข้อบังคับ กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญช้นำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 2.2.1 (1)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบให้ครบถ้วนชัดเจนทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และให้รายงานด้วยว่าสหกรณ์ที่เลิกนี้ยังไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เลิก ทำให้นายทะเบียนสหกรณ์ยังไม่ปิดประกาศเลิกตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 70 วรรคสองและสาม นอกจากนี้ให้รายงานด้วยว่าได้แนะนำสหกรณ์ให้ทำหนังสือแจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ถึงเหตุที่สหกรณ์ต้องเลิกด้วยแล้ว

(2) กรณีสหกรณ์ต้องเลิกเพราะมีสมาชิกน้อยกว่า 10 คน กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญช้นำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 2.2.1 (2)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบให้ครบถ้วนชัดเจน โดยให้ถือปฏิบัติดังที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (1) ข้างต้น

(3) กรณีสหกรณ์ต้องเลิกเพราะที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก กรณีนี้ให้ผู้สอบบัญช้นำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 2.2.1 (3)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีให้ครบถ้วนชัดเจน โดยให้ถือปฏิบัติดังที่กล่าวไว้ในข้อ (1) ข้างต้น

(4) กรณีสหกรณ์ต้องเลิกเพราะล้มละลาย ในกรณีนี้ให้ผู้สอบบัญช้นำข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 2.2.1 (4)” มาเขียนไว้ในรายงานผลการตรวจสอบให้ครบถ้วน

ชัดเจน โดยให้ถือปฏิบัติดังที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (1) ข้างต้น อนึ่ง เหตุผลที่สหกรณ์ต้องเลิกนี้ หมายถึงว่าต้องมีคำพิพากษาว่าสหกรณ์ล้มละลายแล้วเท่านั้น ส่วนกรณีที่สหกรณ์ถูกฟ้องล้มละลายและอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลนั้น ยังไม่ถือว่าสหกรณ์ล้มละลาย และไม่เป็นเหตุให้สหกรณ์ต้องเลิก เพียงแต่สหกรณ์ที่ถูกฟ้องล้มละลายนี้ ถ้าศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเข้ามาควบคุมดูแลทรัพย์สินและกิจกรรมของสหกรณ์ทั้งหมด ซึ่งในทางปฏิบัติของกรมจะไม่ให้ผู้สอบบัญชีเข้าตรวจสอบบัญชี

(5) กรณีสหกรณ์ต้องเลิกเพราะนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก กรณีนี้มีลักษณะแตกต่างจากการเลิก ตามข้อ (1) (2) (3) และ (4) ข้างต้น เนื่องจากเป็นสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งเลิกเอง จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบอีกแต่เพื่อจัดให้มีการบันทึกข้อเท็จจริงสำหรับสหกรณ์ที่จะมีการชำระบัญชีต่อไป จึงให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการบันทึกข้อมูลไว้ใน “แบบบันทึกข้อเท็จจริงในข้อ 2.2.1 (5)” ต่อไป

2.2.3 ขั้นตอนการแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบว่าสหกรณ์เลิกด้วยผลของกฎหมาย

เมื่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับทราบรายงานผลการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีที่รายงานว่าสหกรณ์ต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ 2.2.2 แล้ว ให้หัวหน้าสำนักงานฯ จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบบัญชีประจำปีเสนอ นายทะเบียนสหกรณ์ และประธานกรรมการสหกรณ์ ตามแนวทางดังนี้

(1) จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบบัญชีประจำปี ถึงนายทะเบียนสหกรณ์ หรือผู้ที่นายทะเบียนมอบหมายให้มีอำนาจพิจารณาการเลิกสหกรณ์ ทั้งนี้ให้ถือใช้ “แบบหนังสือรายงานนายทะเบียนสหกรณ์ให้ทราบการเลิกสหกรณ์” ซึ่งในหนังสือนี้ต้องแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบด้วยว่า สหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบนี้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องเลิกตามกฎหมายสหกรณ์ ตามมาตรา 70 (1) (2) (3) หรือ (4) แล้วแต่กรณี และสหกรณ์ยังไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันเลิก ตามมาตรา 70 วรรคสอง

(2) จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบบัญชีประจำปี ถึงประธานกรรมการสหกรณ์ เพื่อแจ้งให้ทราบว่าสหกรณ์ต้องเลิกตามกฎหมายสหกรณ์ มาตรา 70 (1) (2) (3) หรือ (4) แล้วแต่กรณี ซึ่งการเลิกด้วยผลของกฎหมายนี้สหกรณ์ต้องแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เลิก เพื่อที่นายทะเบียนสหกรณ์จะได้ปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 70 วรรคสองและสาม ต่อไป

แบบหนังสือเสนอนายทะเบียนสหกรณ์ให้ใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์

ที่...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
(ที่ตั้ง).....
.....

เรื่อง เสนอให้สั่งเลิกสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ.
 2. สำเนารายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์.....จำกัด
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
 3. สำเนางบการเงินของสหกรณ์.....จำกัด
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
 4. สำเนาหนังสือของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
ถึงสหกรณ์.....จำกัด แจ้งผลการตรวจสอบบัญชี
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่..... (ปีก่อน)
 5. (เอกสารข้อเท็จจริงแสดงหลักฐานที่เป็นเหตุให้สหกรณ์อาจถูกสั่งเลิก ตามมาตรา 7
(1) (2) หรือ (3))
 6.

ฯลฯ

ด้วยได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....จำกัด ว่าสหกรณ์ฯ
มีเหตุที่อาจถูกสั่งเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (4)
โดยปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้

1.
2.

ฯลฯ

ข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุให้สหกรณ์.....จำกัด อาจถูกสั่งเลิกดังกล่าว
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้แจ้งเป็นหนังสือให้สหกรณ์ฯ ทราบ เพื่อดำเนินการ
แก้ไขในปีก่อนแล้ว (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยในลำดับที่ 4) แต่สหกรณ์ฯ ก็ไม่ดำเนินการแก้ไข ดังนั้น สำนักงานฯ
จึงขอเสนอนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาสั่งเลิกสหกรณ์.....จำกัด ตามพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (4) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

โทร.

โทรสาร

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปี นับแต่วันจดทะเบียน (มาตรา 71 (1))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....

ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ/มีผู้ได้รับมอบหมายเป็นฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

2.1 สหกรณ์มีรายการรับ-จ่ายเงิน ตั้งแต่จดทะเบียนจัดตั้ง ถึงปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ดังนี้

2.1.1 รายรับ จำนวนเงิน.....บาท ได้แก่.....

2.1.2 รายจ่าย จำนวนเงิน.....บาท ได้แก่.....

2.2 สหกรณ์มีฐานะการเงิน ณ วันที่..... (กรณีสหกรณ์จัดทำงบการเงินให้ผู้สอบบัญชี
ตรวจสอบแสดงความเห็น) ดังนี้

2.2.1 สินทรัพย์ จำนวน.....บาท ประกอบด้วย.....

2.2.2 หนี้สิน จำนวน.....บาท ประกอบด้วย.....

2.2.3 ทุนของสหกรณ์ จำนวน.....บาท ประกอบด้วย.....

3. ข้อเท็จจริง

3.1 นับจากวันที่สหกรณ์ได้รับจดทะเบียน ตั้งแต่วันที่..... ถึงปัจจุบันวันที่.....
รวมระยะเวลาได้.....ปี.....เดือน.....วัน สหกรณ์ยังไม่ดำเนินกิจการตามข้อบังคับ

3.2 สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ดำเนินกิจการ เพราะ.....

.....
.....
.....

3.3 กิจการที่สหกรณ์ดำเนินการไปบ้างแล้ว คือ

3.3.1

3.3.2

ฯลฯ

4. การฟื้นฟูสหกรณ์

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวในข้อ 3 สหกรณ์จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งเลิกได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (1) อย่างไรก็ตามเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ให้ดำเนินกิจการตามกฎหมายและข้อบังคับต่อไป จึงเห็นสมควรดำเนินการฟื้นฟูสหกรณ์ ดังนี้

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง

(.....)

ผู้สอบบัญชี

วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์หยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันหยุดดำเนินการ (มาตรา 71 (1))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....
ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

2.1 งบการเงินของสหกรณ์ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นครั้งสุดท้าย คือ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
.....มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน สรุปได้ ดังนี้

2.1.1 ฐานะการเงิน

(1) สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ คือ.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ คือ.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) ทุนของสหกรณ์.....บาท ส่วนใหญ่ คือ.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 ผลการดำเนินงาน สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท มีค่าใช้จ่าย
ทั้งสิ้น.....บาท และมีกำไรสุทธิ/ขาดทุนสุทธิ จำนวนเงิน.....บาท

3. ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์มีปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านการเงิน

3.2 ปัญหาด้านการบัญชี

3.3 ปัญหาด้านการบริหาร/การจัดการ

ฯลฯ

4. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการหยุดดำเนินกิจการฯ

4.1 สหกรณ์เริ่มหยุดดำเนินการเมื่อ (วัน/เดือน/ปี).....นับถึงปัจจุบัน
รวมระยะเวลาได้.....ปี.....เดือน.....วัน

4.2 สาเหตุที่สหกรณ์หยุดดำเนินกิจการ เพราะ.....
.....
.....
.....

5. การฟื้นฟูสหกรณ์

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวในข้อ 4 สหกรณ์จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (1) อย่างไรก็ตามเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ให้ดำเนินกิจการตามกฎหมายและข้อบังคับต่อไป จึงเห็นสมควรดำเนินการฟื้นฟูสหกรณ์ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปี 3 ปี ติดต่อกัน (มาตรา 71 (2))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....

ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย คือปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ผู้สอบบัญชีที่ตรวจสอบบัญชี คือ นาย/นาง/นางสาว.....ตำแหน่ง.....
ได้แสดงความเห็นต่อความถูกต้องของงบการเงิน เมื่อวันที่.....ซึ่งสหกรณ์มี
ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ข้อมูลการส่งสำเนางบดุลและสำเนารายงานประจำปี

3.1 สหกรณ์จัดให้มีการประชุมใหญ่ ครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่.....

3.2 สหกรณ์ได้ส่งสำเนางบดุลและสำเนารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์
ซึ่งผ่านการรับทราบของที่ประชุมใหญ่ครั้งสุดท้าย ตามข้อ 3.1 ข้างต้น ต่อนายทะเบียนสหกรณ์
เมื่อวันที่.....และต่อมาสหกรณ์ไม่เคยเสนอสำเนารายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์อีกเลย
เป็นเวลา.....ปี ติดต่อกัน

4. ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์มีปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ปัญหาด้านการเงิน

4.2 ปัญหาด้านการบัญชี

4.3 ปัญหาด้านการบริหาร/การจัดการ

ฯลฯ

5. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปี 3 ปี ติดต่อกัน

5.1 สหกรณ์จัดทำงบดุล (งบการเงิน) ครั้งหลังสุด คือ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่..... และนับจากปีทางบัญชีนี้ สหกรณ์ไม่ได้จัดทำงบดุลให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบอีกเลย เป็นเวลา.....ปี ติดต่อกัน สหกรณ์จึงไม่สามารถส่งสำเนางบดุลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้ ตามมาตรา 71 (2)

5.2 สหกรณ์ได้ส่งสำเนารายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ครั้งสุดท้าย คือ ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....และนับจากปีทางบัญชีนี้ สหกรณ์ไม่ได้จัดส่งสำเนารายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์อีกเลย เป็นเวลา.....ปี ติดต่อกัน ตามมาตรา 71 (2)

5.3 สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและสำเนารายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เป็นเวลา.....ปี ติดต่อกัน เพราะ.....

6. การฟื้นฟูสหกรณ์

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวในข้อ 5 สหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (2) อย่างไรก็ตามเพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์ดำเนินการจัดทำงบดุลและรายงานประจำปีให้เรียบร้อย จึงเห็นสมควรดำเนินการฟื้นฟูสหกรณ์ ดังนี้

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดี (มาตรา 71 (3))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....
ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย คือปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ซึ่งสหกรณ์มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์มีปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านการเงิน

3.2 ปัญหาด้านการบัญชี

3.3 ปัญหาด้านการบริหาร/การจัดการ

4. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีสหกรณ์ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี

4.1 ลักษณะการดำเนินกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดผลดี คือ.....

.....

4.2 เหตุผลที่ดำเนินการ เพราะ.....
.....
.....

5. การฟื้นฟูสหกรณ์

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวในข้อ 4 สหกรณ์จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งเลิกได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (3) อย่างไรก็ตามเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ให้ดำเนินกิจการให้เป็นผลดีต่อสมาชิกโดยส่วนรวมตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ จึงเห็นสมควรดำเนินการฟื้นฟูสหกรณ์ดังนี้ (แต่ถ้ากรณีนี้เป็นเรื่องร้ายแรงก็ไม่สมควรดำเนินการฟื้นฟู ก็ให้เสนอนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกโดยไม่ชักช้า)

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีการดำเนินกิจการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือประโยชน์ส่วนรวม
(มาตรา 71 (3))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....
ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย คือปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ซึ่งสหกรณ์มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์มีปัญหาการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านการเงิน

3.2 ปัญหาด้านการบัญชี

3.3 ปัญหาด้านการบริหาร/การจัดการ

4. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือประโยชน์ส่วนรวม

4.1 ลักษณะของการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์/ประโยชน์ส่วนรวม คือ

.....
.....

4.2 สาเหตุที่ดำเนินการ เพราะ.....

.....
.....

4.3 ความเสียหายที่เกิดขึ้น คือ.....

.....
.....

5. การฟื้นฟูสหกรณ์

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวในข้อ 4 สหกรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 71 (3) อย่างไรก็ดีตามเพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์แก้ไขปัญหาการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความเสียหาย จึงเห็นสมควรดำเนินการฟื้นฟูสหกรณ์ ดังนี้ (แต่ถ้าหากปล่อยให้สหกรณ์ดำเนินการต่อไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ก็ให้เสนอนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกโดยไม่ชักช้า)

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง

(.....)

ผู้สอบบัญชี

วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

วันที่.....

แบบหนังสือรายงานนายทะเบียนสหกรณ์ให้ทราบการเลิกสหกรณ์

ที่...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
(ที่ตั้ง).....
.....

เรื่อง รายงานการเลิกสหกรณ์.....จำกัด

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประจำปี.....
 2. สำเนารายงานผลการตรวจสอบบัญชี สหกรณ์.....จำกัด
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
 3. สำเนางบการเงินของสหกรณ์.....จำกัด
สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
 4. (เอกสารข้อเท็จจริงที่แสดงหลักฐานการเลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 70 (1)
(2) (3) หรือ (4))
 5.

ฯลฯ

ด้วยได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์.....จำกัด ว่าสหกรณ์ฯ
มีเหตุต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 (1) (2) (3) หรือ (4) โดยปรากฏ
ข้อเท็จจริง ดังนี้

1.
2.

ฯลฯ

โดยเหตุที่สหกรณ์.....จำกัด ซึ่งเลิกยังไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ
ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เลิก ดังที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 วรรคสอง
ดังนั้น สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....จึงขอรายงานการเลิกของสหกรณ์ดังกล่าวต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อดำเนินการปิดประกาศเลิกสหกรณ์ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

โทร.

โทรสาร

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์ต้องเลิกโดยมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ (มาตรา 70 (1))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....

ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ต.รอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย คือปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ซึ่งสหกรณ์มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ข้อเท็จจริง

3.1 ข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ.....กำหนดไว้ว่า สหกรณ์ย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังนี้ คือ

3.1.1

3.1.2

ฯลฯ

3.2 ปรากฏว่าขณะนี้ สหกรณ์ได้ดำเนินกิจการมีเหตุครบถ้วน ตามข้อบังคับดังกล่าวในข้อ 3.1 ข้างต้นแล้ว
กล่าวคือ

3.2.1

3.2.2

ฯลฯ

4. ข้อกฎหมาย

จากข้อเท็จจริง ดังกล่าวในข้อ 3. ข้างต้น สหกรณ์จึงต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
มาตรา 70 (1) คือ เลิกเพราะมีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ

5. การรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์

เนื่องจากสหกรณ์ยังไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ ว่าสหกรณ์ได้เลิกแล้ว ตามมาตรา 70 (1)
จึงเห็นสมควรรายงานเรื่องนี้ให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ เพื่อที่จะได้ปิดประกาศการเลิกสหกรณ์
ตามมาตรา 70 วรรคสาม ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง

(.....)

ผู้สอบบัญชี

วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10 คน (มาตรา 70 (2))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....

ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อกรรมการ

ตำแหน่ง

1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย วันที่.....ซึ่งสหกรณ์มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ข้อเท็จจริง

จากการตรวจสอบบัญชีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ปรากฏว่าสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10 คน โดยได้ตรวจสอบหลักฐาน ดังต่อไปนี้

3.1 ได้ตรวจสอบทะเบียนสมาชิก พบว่ามีสมาชิกคงเหลือตามทะเบียน.....คน คือ

ชื่อสมาชิก	เลขทะเบียน
3.1.1
3.1.2
3.1.3
3.1.4
3.1.5

ฯลฯ

3.2 ได้ตรวจสอบบัญชีหุ้นเรือนหุ้นเปรียบเทียบกับบัญชีรายละเอียดหุ้นเรือนหุ้น แล้วปรากฏว่ามียอดถูกต้องตรงกัน และมีสมาชิกถือหุ้นตามรายชื่อดังกล่าวในข้อ 3.1 ข้างต้น

3.3 ได้ตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับจำนวนสมาชิก การเข้า-ออก ของสมาชิกจากเอกสารทางการเงินของสหกรณ์ ตลอดจนมติที่ประชุมใหญ่ และมติของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แล้ว ปรากฏว่าถูกต้อง

ฯลฯ

4. ข้อกฎหมาย

จากข้อเท็จจริง ดังกล่าวในข้อ 3. ข้างต้น สหกรณ์จึงต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 (2) คือ เลิกเพราะสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 10 คน

5. การรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์

โดยเหตุที่สหกรณ์ยังไม่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าสหกรณ์ได้เลิกแล้ว ตามมาตรา 70 (2) จึงเห็นสมควรรายงานเรื่องนี้ให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ เพื่อที่จะได้ปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 70 วรรคสาม ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก (มาตรา 70 (3))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....
ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ต.รอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

	ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย คือปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ซึ่งสหกรณ์มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ข้อเท็จจริง

จากการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ปรากฏว่า สหกรณ์มี
มติที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิกสหกรณ์ ดังข้อเท็จจริง ต่อไปนี้

3.1 สหกรณ์จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญ/วิสามัญ ครั้งที่.....เมื่อวันที่.....
ซึ่งในการประชุมใหญ่ฯ ครั้งนี้ มีสมาชิกมาประชุม จำนวน.....คน และสหกรณ์ได้กำหนดวาระ
การประชุมใหญ่ เรื่องการเลิกสหกรณ์ไว้ในระเบียบวาระที่.....

3.2 ผลการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ตามข้อ 3.1 ข้างต้น ได้มีมติให้เลิกสหกรณ์ด้วยคะแนนเสียงสมาชิกให้เลิกสหกรณ์จำนวน คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 59 (4)

3.3 ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ดังกล่าว มีข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์/กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมด้วย คือ

ชื่อข้าราชการ	ตำแหน่ง	ส่วนราชการที่สังกัด
3.3.1
3.3.2
3.3.3
ฯลฯ		

4. ข้อกฎหมาย

จากข้อเท็จจริง ดังกล่าวในข้อ 3. ข้างต้น เป็นผลให้สหกรณ์ต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 70 (3) คือ เลิกเพราะที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

5. การรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์

โดยเหตุที่สหกรณ์ยังไม่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าสหกรณ์ได้เลิกแล้ว ตามมาตรา 70 (3) จึงเห็นสมควรรายงานเรื่องนี้ให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ เพื่อที่จะได้ปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 70 วรรคสาม ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีสหกรณ์ล้มละลาย (มาตรา 70 (4))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สหกรณ์.....จำกัด เลขทะเบียนที่.....จดทะเบียนวันที่.....

ประเภทสหกรณ์.....ปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....

ที่ตั้งสำนักงาน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

1.2 สหกรณ์มีสมาชิก จำนวน.....คน มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อกรรมการ

ตำแหน่ง

1.2.1
1.2.2
1.2.3
1.2.4
1.2.5
1.2.6
1.2.7
1.2.8
1.2.9
1.2.10
1.2.11
1.2.12
1.2.13
1.2.14
1.2.15

1.3 สหกรณ์มีฝ่ายจัดการ จำนวน.....คน คือ

ชื่อผู้จัดการ/พนักงาน	ตำแหน่ง
1.3.1
1.3.2
1.3.3
1.3.4

ฯลฯ

2. ข้อมูลทางการเงิน

งบการเงินของสหกรณ์ ที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นปีสุดท้าย คือปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่.....
ซึ่งสหกรณ์มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับปีดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

2.1 ฐานะการเงิน

2.1.1 สินทรัพย์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.2 หนี้สินทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.1.3 ทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

2.2 ผลการดำเนินงาน

(1) สหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(2) สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น.....บาท ส่วนใหญ่ ได้แก่.....
จำนวนเงิน.....บาท

(3) สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี/ขาดทุนสุทธิประจำปี.....บาท

3. ข้อเท็จจริง

3.1 สหกรณ์ได้ถูกฟ้องคดีล้มละลาย เมื่อวันที่.....มูลหนี้ที่ฟ้อง จำนวนเงิน.....บาท
ณ ศาล.....

3.2 ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เมื่อวันที่.....

3.3 ศาลได้มีคำพิพากษาให้สหกรณ์ล้มละลาย เมื่อวันที่.....ตามคำพิพากษา ที่.....

4. ข้อกฎหมาย

จากข้อเท็จจริง ดังกล่าวในข้อ 3. ข้างต้น สหกรณ์จึงต้องเลิกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
มาตรา 70 (4) คือ เลิกเพราะล้มละลาย

5. การรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์

โดยเหตุที่สหกรณ์ยังไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าสหกรณ์ได้เลิกแล้วตามมาตรา 70 (4) จึงเห็นสมควรรายงานเรื่องนี้ให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ เพื่อที่จะได้ปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 70 วรรคสาม ต่อไป

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง

(.....)

ผู้สอบบัญชี

วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

วันที่.....

แบบบันทึกข้อเท็จจริง

กรณีนายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 71 (มาตรา 70 (5))

สหกรณ์.....จำกัด จังหวัด.....

สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่

1. การเสนอนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาสั่งเลิก

1.1 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ได้รายงานผลการตรวจสอบบัญชี ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ว่าสหกรณ์.....จำกัด อยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ อาจสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (ตามมาตรา 71 (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี) ตามหนังสือของผู้สอบบัญชี ที่.....ลงวันที่.....

1.2 สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์.....ได้เสนอเรื่องสั่งเลิกสหกรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ตามหนังสือ ที่.....ลงวันที่.....

2. ผลการสั่งเลิกสหกรณ์ของนายทะเบียนสหกรณ์

2.1 นายทะเบียนสหกรณ์ ได้มีคำสั่งเลิกสหกรณ์แล้ว ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (ตามมาตรา 71 (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี) ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่..... ลงวันที่..... และนายทะเบียนสหกรณ์ได้ปิดประกาศเลิกแล้ว เมื่อวันที่..... ณ (สถานที่ปิดประกาศ)

2.2 ผลของการที่สหกรณ์ถูกสั่งเลิก ดังกล่าวในข้อ 2.1 สหกรณ์จึงต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีแล้วเสนอชื่อผู้ชำระบัญชีให้นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่เลิกสหกรณ์ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ (มาตรา 75 วรรคแรก)

2.3 ในกรณีที่สหกรณ์ไม่จัดประชุมใหญ่ เพื่อเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลา ดังกล่าว ในข้อ 2.2 ข้างต้นหรือนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีให้นายทะเบียนสหกรณ์ ตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ได้ (มาตรา 75 วรรคสอง)

3. การติดตามการชำระบัญชีของสหกรณ์

เพื่อติดตามการชำระบัญชีของสหกรณ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ชำระบัญชีต่อไป สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์.....จึงมอบหมายให้ นาย/นาง/นางสาว..... ตำแหน่ง..... รับผิดชอบติดตามการแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ เพื่อจะได้เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีต่อไป

.....
.....
.....

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกข้อเท็จจริง
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจทาน
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักนโยบายและมาตรฐาน โทร. 0 2281 1490

ที่ กษ 0402/1109

วันที่ 4 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ตอบข้อหารือการชำระบัญชีของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/4029 ลงวันที่ 21 เมษายน 2549 เรื่อง ขอหาหรือการชำระบัญชีของสหกรณ์ ซึ่งได้หารือเกี่ยวกับวิธีประกวดราคาในการจัดการสินทรัพย์ ตามข้อ 5 ของคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2546 นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ขอเรียนให้ทราบว่า

1. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติของวิธีประกวดราคาตามข้อ 5 ของคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าว รวมถึงการจะแต่งตั้งคณะกรรมการประกวดราคาหรือไม่นั้น ให้ผู้ชำระบัญชีใช้ดุลยพินิจพิจารณาตามความเหมาะสมในการดำเนินการ โดยให้นำวิธีการที่ทางราชการถือปฏิบัติมาปรับใช้
2. ตามมาตรา 81 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจในการจำหน่ายสินทรัพย์ของสหกรณ์และดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น ดังนั้น ผู้ชำระบัญชีจึงมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการประกวดราคาได้
3. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินราคาทรัพย์สิน ควรใช้หลักเกณฑ์การประเมินราคาตามมูลค่าตลาด (Open Market Bases of Valuation) โดยทั่วไปการประเมินราคาตามมูลค่าตลาดจะอาศัยข้อมูลตลาดหรือหลักฐานการซื้อขายในตลาดของทรัพย์สินคล้ายคลึงกันและตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกัน สำหรับทรัพย์สินบางประเภทที่ทางราชการมีราคาประเมิน เช่น ราคาประเมินที่ดินควรตรวจสอบเป็นรายแปลงถ้ามีหรือคำนวณโดยประมาณตามวิธีการที่ทางกรมที่ดินกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ โทร. 0 2281 9562
โทรสาร 0 2281 8280 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ coop_est@cpd.go.th www.cpd.go.th

ที่ กษ 1108/4029 วันที่ 21 เมษายน 2549

เรื่อง ขอรื้อหรือการชำระบัญชีสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 146/2546 สั่ง ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2546 ให้ผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ดำเนินการชำระบัญชีสหกรณ์ตามคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อ 5 สิ้นทรัพย์ถาวร นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอรื้อหรือแนวทางปฏิบัติตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. วิธีประกวดราคา มีเงื่อนไขที่ต้องกำหนดในประกาศประกวดราคาเรื่องอะไรบ้าง และมีขั้นตอนการปฏิบัติแต่ละขั้นตอนอย่างไร (หากมีตัวอย่าง ขอดตัวอย่างประกอบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติได้)

2. คณะกรรมการประกวดราคา จำเป็นต้องมีหรือไม่หากจำเป็นต้องมี จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลใดบ้าง และผู้ชำระบัญชีมีอำนาจแต่งตั้งหรือไม่

3. การประเมินราคาทรัพย์สิน มีหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินอย่างไร

3.1 สंहาริมทรัพย์

3.2 อสังหาริมทรัพย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) บุญส่ง พานิชการ

(นายบุญส่ง พานิชการ)

ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง อัตราเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว ในกรณีเลิกสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดให้สหกรณ์ที่เลิกแล้ว แต่ยังมีทรัพย์สินคงเหลือให้จ่ายเป็นเงินปันผลตามที่กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์ เรื่องการจำหน่ายทรัพย์สินเมื่อสหกรณ์ต้องเลิก แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินปันผลที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

ประกาศ ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2543

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กองวิชาการและแผนงาน โทร. 2811490

ที่ กษ 0406/399

วันที่ 14 มกราคม 2543

เรื่อง รูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ชำระบัญชี

เรียน นางสาวพิชญ์อร เป็นกระโทก ผู้ชำระบัญชี

ตามหนังสือ ที่ กษ 0407 นม/869 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2542 ทาหรือเรื่องรูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ที่ชำระบัญชี อันเนื่องมาจากกรมฯ ได้มีการปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ใหม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่รูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.406 ลงวันที่ 6 กันยายน 2542 กรมฯ ได้กำหนดให้ผู้สอบบัญชีถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 เป็นต้นไป ในการลงลายมือชื่อเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ดังนั้น กรณีสหกรณ์ที่ชำระบัญชี ซึ่งผู้สอบบัญชีต้องตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันรับมอบทรัพย์สิน ก็ต้องถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับการรายงานของผู้สอบบัญชีที่มีต่อรายงานการชำระบัญชีและรายงานย่อของบัญชีที่ชำระ ซึ่งผู้ชำระบัญชีต้องจัดทำเมื่อได้ชำระบัญชีเสร็จสิ้น นั้น ในการรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระตามกรณีดังกล่าวของผู้สอบบัญชี ยังคงถือปฏิบัติตามรูปแบบและแนวทางที่ปรากฏในคู่มือการชำระบัญชี เพียงแต่ให้เปลี่ยนแปลงการอ้างอิงพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เป็นพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ลงชื่อ) สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 11 (นครราชสีมา) โทร. 245660 โทรสาร 251171

ที่ กษ 0407 นม/869

วันที่ 15 ธันวาคม 2542

เรื่อง รูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ที่ชำระบัญชี

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/ว.406 ลงวันที่ 6 กันยายน 2542 ได้ปรับปรุงรูปแบบรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้การลงลายมือชื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน และสอดคล้องกับมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 เป็นต้นไป นั้น

งานชำระบัญชีและตรวจสอบพิเศษ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ภูมิภาคที่ 11 (นครราชสีมา) ขอเรียนถามว่า รูปแบบและแนวทางการจัดทำรายงานการสอบบัญชีสหกรณ์ ครอบคลุมถึงรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีด้วยหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) พิชญ์อร เป็นกระโทก

(นางสาวพิชญ์อร เป็นกระโทก)

ผู้ชำระบัญชี

ที่ กษ 1101/10490

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

8 ตุลาคม 2542

เรื่อง การสั่งเลิกสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์ ได้กำหนดขั้นตอนการสั่งเลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 71 (1) ว่าก่อนที่จะเสนอนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อสั่งเลิกสหกรณ์ ให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ แจ้งเตือนสหกรณ์ที่ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียน หรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่หยุดดำเนินการ ให้สหกรณ์ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดหนึ่งปีหรือสองปีแล้วแต่กรณี หากสหกรณ์ยังละเลยไม่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์อีก ให้รายงานนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ต่อไป

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดปฏิบัติตามขั้นตอนที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยเคร่งครัดด้วย

อนึ่ง คำว่า “ดำเนินการ” ตามนัยของกฎหมายให้ความหมายว่า การดำเนินงานหรือประกอบกิจการธุรกิจซึ่งได้กำหนดไว้เป็นวัตถุประสงค์ในการขอจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ ให้กับบรรดาสมาชิก ดังนั้น จะถือว่าสหกรณ์ดำเนินการก็ต่อเมื่อสหกรณ์ได้มีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแล้ว ถ้าสหกรณ์เพียงมีการเรียกชำระค่าหุ้นและบันทึกรายการบัญชีไว้ ยังถือไม่ได้ว่าสหกรณ์ได้ดำเนินการ สำหรับการหยุดดำเนินการให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยายว่าจะหยุดดำเนินงาน หรือหยุดประกอบกิจการอันเป็นธุรกิจ ซึ่งกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ถ้าไม่อาจรู้ได้ถึงเจตนาดังกล่าว ให้นับวันที่ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ รายงานโดยมีหลักฐานพอสมควรว่าสหกรณ์หยุดดำเนินการแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2816875

โทรสาร (02) 2826078

ที่ กษ 0216/ ว.5114

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

16 มิถุนายน 2542

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว.06532 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้ขอความร่วมมือมายังจังหวัดให้แนะนำสหกรณ์ที่เล็กตามมาตรา 50 (1) (2) (3) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 88 วรรคแรก หากที่ประชุมใหญ่ไม่เลือกตั้ง หรือนายทะเบียนสหกรณ์ไม่ให้ความเห็นชอบในการเลือกตั้ง รวมทั้งสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก ตามมาตรา 51 (2) และ (3) และสหกรณ์ไม่ได้อุทธรณ์ภายใน 30 วัน ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่กำกับดูแลสหกรณ์ในท้องที่เสนอบุคคลที่เหมาะสมเพื่อนายทะเบียนสหกรณ์จะได้แต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ต่อไป นั้น

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ได้ถูกยกเลิกและได้มีการประกาศให้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน 2542 ดังนั้น เพื่อให้การสั่งการของนายทะเบียนสหกรณ์เป็นไปโดยถูกต้อง จึงให้ยกเลิกหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว.06532 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2542 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

1. แนะนำให้สหกรณ์ที่เล็กตามมาตรา 70 (1) (2) (3) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคแรก ซึ่งผู้ชำระบัญชีดังกล่าวอาจเป็นกรรมการสหกรณ์ หรือสมาชิก หรือบุคคลใดก็ได้ที่มีความรู้ความสามารถในการชำระสะสางกิจการของสหกรณ์

2. ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ไม่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่เลิกหรือนายทะเบียนสหกรณ์ไม่ให้ความเห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี ตามมาตรา 75 วรรคแรก ขอให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่กำกับดูแลสหกรณ์ในท้องที่เสนอบุคคลที่เหมาะสมเพื่อนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชีสหกรณ์

3. สำหรับสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกตามมาตรา 71 (1) (2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สหกรณ์มีสิทธิอุทธรณ์การสั่งเลิกภายใน 30 วัน ตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อครบกำหนดแล้วสหกรณ์ไม่ได้อุทธรณ์ขอให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่กำกับดูแลสหกรณ์ในท้องที่รายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ พร้อมกับเสนอบุคคลที่เหมาะสมเพื่อนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชีของสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อถือปฏิบัติต่อไปด้วย
จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชัย การุณยวนิช**

(นายอภิชัย การุณยวนิช)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร (02) 2818301

ที่ กษ 0216/ว.06532

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

17 มีนาคม 2542

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยสำนักงาน ก.พ. ได้มีมติเห็นชอบแผนปรับบทบาทภารกิจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยให้ยุบเลิกภารกิจงานชำระบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตามมาตรการปรับภาคราชการในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ จึงทำให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่มีภารกิจปฏิบัติงานการชำระบัญชี

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่มีภารกิจปฏิบัติงานการชำระบัญชีสหกรณ์แล้ว การแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเป็นอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ดังนั้น จึงขอความร่วมมือมายังจังหวัดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แนะนำให้สหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา 50 (1) (2) (3) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 88 วรรคแรก ซึ่งผู้ชำระบัญชีดังกล่าวอาจเป็นกรรมการสหกรณ์ หรือสมาชิก หรือบุคคลใดก็ได้ที่มีความรู้ความสามารถในการชำระสะสางกิจการของสหกรณ์

2. ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ไม่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่เลิกหรือนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี ตามมาตรา 88 วรรคแรก ขอให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่กำกับดูแลสหกรณ์ในท้องที่เสนอบุคคลที่เหมาะสม เพื่อให้ นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชีของสหกรณ์

3. สำหรับสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกตามมาตรา 51 (2) หรือ (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 สหกรณ์มีสิทธิอุทธรณ์การสั่งเลิกภายใน 30 วัน ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อครบกำหนดแล้วสหกรณ์ไม่ได้อุทธรณ์ขอให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่กำกับดูแลสหกรณ์ในท้องที่รายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ พร้อมกับเสนอบุคคลที่เหมาะสม เพื่อให้ นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชีของสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อถือปฏิบัติไปด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชัย การุณยวนิช**

(นายอภิชัย การุณยวนิช)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร (02) 2818301

ที่ นร 0601/650

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

20 กันยายน 2539

เรื่อง สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายและเมื่อได้รับคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง (1) หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0401/11004 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2539
(2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนที่สุด ที่ นร 0601/ป 5400
ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายและเมื่อได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่อ้างถึง (1) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันทีนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไร และหากต่อมาศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายจะส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรให้กลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปโดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (2) ขอให้จัดตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ความละเอียดทราบอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นดังนี้

1. เมื่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีคำพิพากษาให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์ล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 แล้ว กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวย่อมเป็นอันเลิกกันโดยผลของกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 31 (4) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว แม้ข้อ 33 วรรคสาม แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวจะบัญญัติให้ถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้ว ก็ยังคงดำรงอยู่ แต่การคงดำรงอยู่นั้นกฎหมายให้อยู่ตราบเท่าเวลาที่ทำเป็นเพื่อการชำระบัญชี ซึ่งตามนัยของกฎหมายดังกล่าวถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นได้เลิกแล้ว แต่กลุ่มเกษตรกรยังคงมีอยู่เพียงเพื่อการชำระบัญชีเท่านั้น กลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายไม่สามารถจะดำเนินกิจการอื่นใดนอกจากการชำระบัญชี

2. เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของกลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายเต็มตามจำนวนแล้ว ตามมาตรา 135 (3) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์

ย่อมกลับเป็นกลุ่มเกษตรกรและมีสภาพเป็นนิติบุคคล ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย โดยไม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ตามข้อ 7 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 อีก

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อัชราทร จุฬารัตน**

(นายอัชราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร 2220206-9

โทรสาร 2241401

2263611-2

บันทึก

เรื่อง สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย และเมื่อได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ 0401/11004 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2539 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) ได้จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ต่อมาได้ถูกศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สั่งให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2523 โดยนายทะเบียนสหกรณ์และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมิได้ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรและมิได้ขีดชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน และต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2534 หลังจากนั้นกลุ่มเกษตรกรจึงเริ่มดำเนินธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในเรื่องนี้ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ส่วนที่ 8 กลุ่มเกษตรกร ประกอบกับประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ข้อ 31 วรรคหนึ่ง (4) กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรย่อมเลิกด้วยเหตุเมื่อล้มละลาย ข้อ 33 วรรคหนึ่ง กำหนดให้การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย และข้อ 33 วรรคสาม กำหนดว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้ว ก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารการเงินและการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จึงขอหารือผลของการที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลายและได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย ดังนี้

1. การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันที นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไร
2. กรณีที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย หากต่อมาศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายจะส่งผลต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรให้กลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อเนื่องไปได้โดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) แล้วมีความเห็นดังนี้

1. ปัญหาที่ว่า การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันทีนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไรนั้น เห็นว่า เมื่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีคำพิพากษาให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ล้มละลายตามพระราชบัญญัติ

ล้มละลาย พุทธศักราช 2483¹ ตามคดีหมายเลขแดง ที่ ล.2/2522 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2523 แล้ว กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวยอมเป็นอันเลิกกันโดยผลของกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 31 (4)² แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 แม้ข้อ 33 วรรคสาม³ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 จะบัญญัติให้ถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้วก็ยังคงดำรงอยู่ แต่การคงดำรงอยู่นั้นกฎหมายให้อยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชีซึ่งตามนัยของกฎหมายดังกล่าวถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นได้เลิกแล้ว แต่กลุ่มเกษตรกรยังคงมีอยู่เพียงเพื่อการชำระบัญชีเท่านั้น และการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายนั้น ข้อ 33 วรรคหนึ่ง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141ฯ ดังกล่าว ได้บัญญัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายด้วยเหตุนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวที่จะมีอำนาจเข้ามาเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรนั้นรวมทั้งกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายซึ่งค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

กลุ่มเกษตรกรนั้น แม้จะเลิกแล้ว ก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชีตามนัยมาตรา 22⁴ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายไม่สามารถดำเนินกิจการอื่นใดนอกจากการชำระบัญชี

¹ มาตรา 61 เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า เจ้าหนี้ได้ลงมติในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกหรือในคราวที่ได้เลื่อนไป ขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี หรือการประนอมหนี้ไม่ได้รับความเห็นชอบก็ดี ให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายเพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับในคำโฆษณาให้ระบุชื่อ ตำบลที่อยู่ อาชีพของลูกหนี้ และวันที่ศาลได้มีคำพิพากษา

² ข้อ 31 กลุ่มเกษตรกรยอมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ถ้ามีข้อบังคับกำหนดให้เลิกในกรณีใด เมื่อมีกรณีนั้น
- (2) เมื่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนเหลือน้อยกว่าสามสิบคน ทั้งนี้เป็นเวลาติดต่อกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน
- (3) เมื่อที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (4) เมื่อล้มละลาย
- (5) เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามข้อ 32

ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ให้คณะกรรมการแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิก แต่ในกรณีต้องเลิกตาม (5) ให้นายทะเบียนสหกรณ์ แล้วแต่กรณี แจ้งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า

ให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรไว้ที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร

³ ข้อ 33 การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลาย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายชำระบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁴ มาตรา 22 เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป
- (2) เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น
- (3) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

ส่วนกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมิได้ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรและมิได้ขีดชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน ซึ่งเป็นปัญหาว่าระเบียบปฏิบัติหรือวิธีการดังกล่าวนั้น เป็นเงื่อนไขที่จะต้องกระทำเพื่อความสมบูรณ์ของการเลิกกลุ่มเกษตรกรหรือไม่นั้น ในปัญหานี้ข้อ 31 วรรคสาม แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141ฯ ได้บัญญัติว่า “ให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรไว้ที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นขั้นตอนในทางปฏิบัติให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรเมื่อกลุ่มเกษตรกรนั้นมีอันต้องเลิกกันเพราะเหตุใดเหตุหนึ่งตามข้อ 31 วรรคหนึ่ง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141ฯ แล้วไม่ใช่เป็นเงื่อนไขเพื่อความสมบูรณ์ของการเลิกกลุ่มเกษตรกรเช่นกัน⁵

2. ปัญหาที่ว่า กรณีที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย หากต่อมาศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย จะส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรให้กลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่นั้น เห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายของกลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์แล้ว กลุ่มเกษตรกรนั้นย่อมกลับเป็นกลุ่มเกษตรกรและมีสภาพนิติบุคคลมีสิทธิและหน้าที่ต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ดังจะเห็นได้จากมาตรา 137⁶ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ที่บัญญัติว่า เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย ทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด ซึ่งถ้าศาลมิได้กำหนดให้คืนแก่บุคคลล้มละลาย ฉะนั้นในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายแต่ไม่ได้กำหนดให้ทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หากกลุ่มเกษตรกรนั้นมิได้กลับคืนสภาพเป็นนิติบุคคลตามเดิมแล้ว ทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรที่พ้นจากการล้มละลายจะคืนให้แก่ผู้ใด และบุคคลใดจะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินนั้น⁷ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) จึงเห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย

⁵ อนึ่ง เรื่องทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) เคยมีคำวินิจฉัยไว้ในเรื่อง การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทภายหลังจากที่บริษัทล้มละลายแล้ว (กรณีบริษัทแลนด์ ลอร์ด เอ๊าส์ซิ่ง จำกัด) ว่า เมื่อศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาให้บริษัทแลนด์ ลอร์ด เอ๊าส์ซิ่ง จำกัด ล้มละลายตามคดีหมายเลขแดงที่ ล 57/2524 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2529 แล้ว บริษัทดังกล่าวย่อมเป็นอันเลิกกันโดยผลของกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1236 (5) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และทำให้สภาพการเป็นนิติบุคคลของบริษัทต้องสิ้นสุดลงไม่อาจดำเนินกิจการอย่างใดต่อไปได้อีก (เรื่องเสรีที่ 27/2533 ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ นร 0601/069 ลงวันที่ 26 มกราคม 2533 ถึงอธิบดีกรมทะเบียนการค้า)

⁶ มาตรา 137 คำสั่งยกเลิกการล้มละลายไม่กระทบถึงการใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำไปแล้ว ส่วนทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด หรือถ้าไม่ได้กำหนดก็ให้คืนแก่บุคคลล้มละลาย

⁷ อนึ่ง ปัญหาว่านิติบุคคลที่ต้องเลิกกันเพราะเหตุศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย แต่ต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย จะมีผลต่อฐานะความเป็นสภาพของนิติบุคคลดังกล่าวอย่างไรนั้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 990/2514 ว่า ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายของห้างหุ้นส่วนนั้นแล้ว ห้างหุ้นส่วนนั้นย่อมกลับมีสภาพเป็นนิติบุคคลมีสิทธิและหน้าที่ต่อไปเช่นเดิม

เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ได้ดำเนินการชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายเต็มตามจำนวนแล้ว ตามมาตรา 135 (3)⁹ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพุทธศักราช 2483 กลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์ ย่อมกลับเป็นกลุ่มเกษตรกรและมีสภาพเป็นนิติบุคคลตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย โดยไม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ตามข้อ 7⁹ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 อีก ทั้งนี้ เนื่องจากข้อ 33 วรรคหนึ่ง¹⁰ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับดังกล่าวได้บัญญัติรองรับในกรณีนี้ไว้ว่า การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรซึ่งล้มละลาย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย ซึ่งขั้นตอนของการชำระบัญชีนั้นรวมตลอดถึงขั้นตอนสุดท้ายที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินมีค่าขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายเมื่อชำระบัญชีเสร็จสิ้นโดยเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว

(ลงชื่อ) **อัคราทร จุฬารัตน**
(นายอัคราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน 2539

⁹ มาตรา 135 เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินมีค่าขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ ถ้าปรากฏ เหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไม่อาจดำเนินการให้ได้ผลเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย เพราะเจ้าหนี้เป็นผู้เป็นโจทก์ ไม่ช่วยหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินเรียกร้อง และไม่มี เจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าวแล้ว ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้เป็นผู้เป็นโจทก์ ได้ชัดเจนหรือละเลยนั้น

- (2) ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย
- (3) หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

ถ้าลูกหนี้ปฏิเสธหนี้สินรายใด แต่ลูกหนี้ยอมทำสัญญาและให้ประกันต่อศาลว่าจะใช้เงินให้เต็มจำนวนกับค่าธรรมเนียม ด้วยก็ดี หรือถ้าหาตัวเจ้าหนี้ไม่พบ แต่ลูกหนี้ได้นำเงินเต็มจำนวนมาวางต่อศาลก็ดี ให้ถือว่าหนี้สินรายนั้นได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

(4) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้าย หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมา ภายในกำหนดเวลาสิบปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้ มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย

⁹ ข้อ 7 ในการขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ซึ่งเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่าเจ็ดคนลงลายมือชื่อยื่นคำขอ จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรแห่งท้องที่จะจัดตั้งตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์ กำหนด พร้อมกับบัญชีรายชื่อของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกทั้งหมด สำเนารายงานการประชุมของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกเพื่อจัดตั้ง กลุ่มเกษตรกรหนึ่งฉบับและข้อบังคับสี่ฉบับ

เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรได้รับคำขอดังกล่าวและได้พิจารณาเห็นสมควรรับจดทะเบียนให้นายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรออกใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรให้

ฯลฯ

ฯลฯ

¹⁰ ปรอดูเชิงอรรถที่ 3 ข้างต้น

ที่ กษ 0401/11004

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เขต กทม. 10200

28 มิถุนายน 2539

เรื่อง ขอรื้อผลของการที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลายและได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบ จำนวน 4 แผ่น

ด้วยกลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) ได้จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ต่อมาทะเบียนกลุ่มเกษตรกรตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ต่อมาได้ถูกศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สั่งให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2523 โดยนายทะเบียนสหกรณ์และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมิได้ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรอีกทั้งมิได้ขีดชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน และต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2534 หลังจากนั้นกลุ่มเกษตรกรจึงเริ่มดำเนินธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในเรื่องนี้ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ส่วนที่ 8 กลุ่มเกษตรกร ประกอบกับประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ข้อ 31 วรรคหนึ่ง (4) กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรย่อมเลิกด้วยเหตุเมื่อล้มละลาย ข้อ 33 วรรคหนึ่ง กำหนดให้การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลาย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การล้มละลาย และข้อ 33 วรรคสาม กำหนดว่ากลุ่มเกษตรกรนั้น แม้จะเลิกแล้ว ก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารการเงินและการบัญชี ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จึงขอรื้อผลของการที่กลุ่มเกษตรกรฯ ล้มละลายและได้รับคำสั่งให้ยกเลิก การล้มละลาย ดังนี้

1. การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันที นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไร

2. กรณีที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย หากต่อมาศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายจะส่งผลกระทบต่อฐานะ ความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรกลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาข้อหาดังกล่าว ผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอให้โปรดแจ้งให้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสอบบัญชี

รักษาราชการแทนอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 2814223

โทรสาร 2825881

www.cad.go.th